

ACORD
de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova,
Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și
Administrației Publice al României privind Programul Operațional
Comun România-Republica Moldova 2014-2020 pentru Programul
de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de
Vecinătate (ENI) pentru anii 2014-2020

Chișinău, 12 decembrie 2016

TRADUCERE OFICIALĂ

ACORD FINANCIAR
Cooperare transfrontalieră

Condiții speciale

Comisia Europeană, în continuare „Comisia”, reprezentant al Uniunii Europene, în continuare „UE”,

Guvernul Republicii Moldova, în continuare „Țară Partener al programului de cooperare transfrontalieră”,

și

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice din România

în continuare „Autoritatea de management”,

numite împreună „Părți”

au convenit asupra următoarelor:

Articolul 1 - Scopul

1.1. UE acceptă să contribuie la finanțarea următorului program operațional comun descris în Anexa II:

Programul Operațional Comun „România - Moldova” 2014-2020 pentru Programul de cooperare transfrontalieră ENI (Instrument European de Vecinătate) pentru anii 2014-2020 („Programul”).

ENI-CBC/2015/039-010

1.2. Acest program este finanțat din Instrumentul European de Vecinătate¹, Fondul European de Dezvoltare Regională Europeană² și Instrumentul pentru asistență preaderare II³.

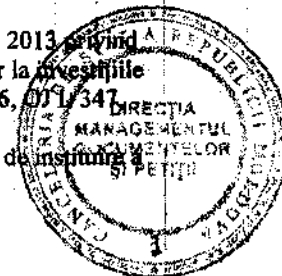
Articolul 2 – Costul total estimat și contribuția financiară a Uniunii

2.1. Costul total al programului este estimat la 89,100,000 euro.

¹ Regulamentul (UE) Nr 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument european de vecinătate, OJ L 77, 15.3.2014, p. 27.

² Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul European de Dezvoltare Regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006, OJ L 347, 20.12.2013, p. 289.

³ Regulamentul (UE) Nr 231/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA II)

2.2 Contribuția maximă a Uniunii Europene pentru acest program este de 81,000,000 euro. Defalcarea contribuției financiare a UE este prezentată în bugetul inclus în program (Anexa II).

2.3 Cofinanțarea va fi în valoare de cel puțin 10% din contribuția Uniunii Europene pentru acest program și va fi prezentată în program (Anexa II).

Articolul 3 – Contribuția Țării Partener în programul CBC

1 Dacă există o contribuție financiară sau de personal de către Țara Partener în programul CBC, aceasta va fi indicată în program (Anexa II).

Articolul 4 - Implementare

Acest program este implementat în cadrul managementului comun în conformitate cu Regulamentul de Implementare (UE) Nr. 897/2014 al Comisiei ⁴, precum și dispozițiile stabilite în prezentul Acord Financiar, care include aceste Condiții Speciale și Anexele.

Articolul 5 – Perioada de executare

Perioada de executare a Acordului Financiar, care este definită în articolul 3 al Anexei I (Condiții Generale), începe de la intrarea în vigoare a prezentului Acord Financiar și expiră cel târziu la 31 decembrie 2024.

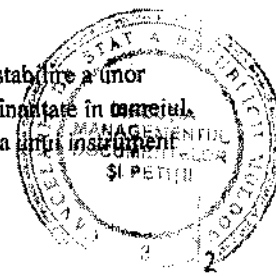
Articolul 6 - Date de contact

Toată corespondența ce ține de implementarea prezentului Acord Financiar urmează să fie în formă scrisă și să se refere expres la acțiunea, identificată în articolul 1 al prezentelor Condiții Speciale și va fi transmisă la următoarele adrese:

a) pentru Comisie

Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea – DG NEAR
DI Mathieu BOUSQUET,
Directorul Unității Georgia, Moldova și Cooperarea Transfrontalieră (C1)
Sediul L-15 04/058
B-1049 Bruxelles
Belgia

⁴ Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014 al Comisiei din 18 august 2014 de stabilire a unor dispoziții specifice privind punerea în aplicare a programelor de cooperare transfrontalieră finanțate în cadrul Regulamentului (UE) nr. 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument european de vecinătate (OJ L 244, 19.8.2014, p. 12).

b) pentru Țara Partener a Programului CBC

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
Dna Lilia PĂLII, Secretar General al Guvernului
Clădirea Guvernului, str. Piața Marii Adunări Naționale nr. 1
Chișinău MD 2033
Republica Moldova

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
17 Apolodor str., North Wing, sector 5
050741 Bucharest
București, Sectorul 5, str. Apolodor 17
România

Articolul 7 - Cooperarea cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF)

Punctul de legătură al Țării Partener al Programului CBC, care are puteri corespunzătoare pentru a coopera direct cu Oficiul European de Luptă Antifraudă în vederea facilitării activităților operaționale ale OLAF va fi Centrul Național Anticorupție, după cum este definit în Program (Anexa II).

Articolul 8 – Cuprinsul Contractului de Finanțare

8.1 Prezentul Contract de Finanțare este compus din:

- (a) prezentele Condiții Speciale;
- (b) Anexa I: Condiții Generale
- (c) Anexa II: Programul

8.2. În cazul unui conflict între, pe de o parte, prevederile Anexei I și II și, pe de altă parte, prevederile prezentelor Condiții Speciale, ultimele au prioritate.

Articolul 9 – Prevederile care derogă sau completează Anexa I (Condiții Generale)

Articolului 4.1 din Anexa I (Condiții Generale) trebuie să fie suplinite după cum urmează:

“În acest scop, beneficiarii din statul partener al Programului de Cooperare Transfrontalieră va utiliza formularele indicate în Ghidul Aplicantului”

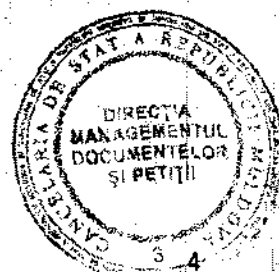

Articolul 9 – Intrarea în vigoare

Prezentul Contract de Finanțare intră în vigoare la data la care Comisia primește notificarea din partea Țării Partener, care confirmă îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare. Comisia informează Țara Partener despre data recepționării notificării. Prezentul Contract de Finanțare nu va intra în vigoare dacă o astfel de notificare nu va fi recepționată de către Comisie la data de 31 iunie 2017.

Întocmit în 3 exemplare originale, 1 exemplar este înmănat Comisiei și 1 exemplar pentru Țara Partener și 1 exemplar pentru Autoritatea de Management.

PENTRU COMISIE	PENTRU ȚARA PARTENER	PENTRU AUTORITATEA DE MANAGEMENT
DI Lawrence MEREDITH Director Vecinătatea de Est	Dna Lilia PALII Secretarul General al Guvernului	Vasile DINCU, Vice Prim Ministru Ministru al Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
Semnătura	Semnătura	Semnătura
Data:	Data:	Data:

ANEXA I - CONDIȚII GENERALE

Articolul 1 - Finanțarea prin program

1.1 Contribuția Uniunii va fi limitată la valoarea prevăzută în prezentul Acord de finanțare.

1.2 Furnizarea contribuției din partea Uniunii va fi condiționată de îndeplinirea de către Țara parteneră în cadrul CTF a obligațiilor prevăzute în prezentul Acord de finanțare.

Articolul 2 - Principii generale de implementare

2.1 Programul se desfășoară conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014¹ și Programului (Anexa II).

2.2 Programul va fi implementat de Autoritatea de management, sub supravegherea generală a Comitetului comun de monitorizare și, atunci când este cazul, a Comisiei Europene. Țara parteneră în cadrul CTF face parte din Comitetul comun de monitorizare.

Articolul 3 - Perioada de execuție

3.1 Perioada de execuție a prezentului Acord de finanțare cuprinde următoarele faze:

(a) o fază de implementare a proiectului, care se va încheia cel târziu la 31 decembrie 2022. Contractele pentru mari proiecte de infrastructură alocate prin atribuire directă se vor semna, iar contribuția la instrumentele financiare se va furniza înainte de 30 iunie 2019. Contractele pentru toate celelalte proiecte se vor semna înainte de 31 decembrie 2021. Toate activitățile din cadrul proiectelor finanțate prin Program se vor încheia cel târziu la data respectivă;

(b) o fază de asistență tehnică, ce se va încheia la 30 septembrie 2024. Toate activitățile de asistență tehnică finanțate prin Program se vor încheia cel târziu la data respectivă;

(c) o fază de încheiere, inclusiv încheierea financiară a tuturor contractelor semnate în cadrul Programului, plata sau rambursarea soldului final și dezangajarea alocărilor rămase. Fără a aduce atingere articolului 19 alineatul (3) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014, această fază se va încheia cel târziu la 31 decembrie 2024. Activitățile legate de încheierea Programului se pot efectua până la 30 septembrie 2024. Autoritatea de management transmite un raport final aprobat de Comitetul comun de monitorizare până la 30 septembrie 2024.

3.2 Fără a aduce atingere dispozițiilor de la alineatul 1 din prezentul articol și în așteptarea intrării în vigoare a prezentului Acord de finanțare, pot fi implementate cu Țara parteneră în cadrul CTF acțiunile pregătitoare finanțate din bugetul de asistență tehnică al Programului (Anexa II), prevăzute la articolul 16 alineatele (1) și (3) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014.

3.3 Comisia va dezangaja automat orice parte a unui angajament bugetar pentru un Program care, până la data de 31 decembrie a celui de-al cincilea an după anul angajamentului bugetar, nu a fost folosită

¹Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014 al Comisiei din 18 august 2014 de stabilire a unor dispoziții specifice privind punerea în aplicare a programelor de cooperare transfrontalieră finanțate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument european de vecinătate (JO L 244, 19.8.2014, p. 12).

pentru prefinanțare sau pentru efectuarea de plăți finale și în orice caz până la cel târziu 30 septembrie 2024, cu excepția situațiilor specifice prevăzute la articolul 65 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014.

Articolul 4 - Atribuirea contractelor de achiziții și asistența financiară acordată părților terțe de către beneficiari sau de către Țara parteneră în cadrul CTF

4.1 Procedurile pentru contractele de achiziții și asistența financiară acordată părților terțe de către un beneficiar stabilit în Țara parteneră în cadrul CTF, necesare pentru implementarea unui proiect, vor fi cele prevăzute la titlul VII capitolul 4 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014, cu excepția articolului 52 alineatul (1).

4.2 Dacă implementarea planului anual de utilizare a bugetului de asistență tehnică necesită efectuarea de achiziții de către o entitate din Țara parteneră în cadrul CTF, contractele vor fi atribuite și în conformitate cu titlul VII capitolul 4 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014, cu excepția articolului 52 alineatul (1). Achizițiile efectuate de sucursale vor fi limitate la costuri uzuale de funcționare și la costuri pentru activități de comunicare și vizibilitate.

Articolul 5 - Norme privind naționalitatea și originea

5.1 Normele de eligibilitate pentru participarea la procedurile prevăzute la articolul 4 sunt cele prevăzute la articolele 8 și 9 din Regulamentul (UE) nr. 236/2014 al Parlamentului European și al Consiliului². Atunci când în Program (Anexa II) sunt definite norme de eligibilitate mai specifice pentru participarea la apelurile de propuneri, în conformitate cu articolul 8 alineatul (7) din Regulamentul (UE) nr. 236/2014, se vor aplica și aceste norme.

5.2 Toate achizițiile efectuate în cadrul unui contract prevăzut la articolul 4 trebuie să provină dintr-o țară eligibilă, conform articolelor 8 și 9 din Regulamentul (UE) nr. 236/2014.

Articolul 6 - Facilitarea vizei și dreptul la reședință și la stabilire

6.1 Atunci când natura achiziției sau a contractului de finanțare justifică acest lucru, inclusiv în cazul contractelor de achiziții și al asistenței financiare acordate de beneficiari părților terțe, Țara parteneră în cadrul CTF acordă persoanelor fizice și juridice care participă la procedurile de achiziție și de finanțare, inclusiv la atribuirea directă, un drept provizoriu de stabilire și de reședință în Țara parteneră în cadrul CTF. Acest drept rămâne valabil timp de o lună de la atribuirea contractului.

6.2 Atunci când se aplică un acord de facilitare a vizei, care include dispoziții detaliate în acest sens, se aplică și dispozițiile de față. În toate celelalte cazuri, Țara parteneră în cadrul CTF își aplică regimul cel mai favorabil privind vizele sau stabilește proceduri de facilitare pentru emiterea de vize pentru persoane fizice și persoanele ce reprezintă persoanele juridice care participă la procedurile de achiziție și de finanțare.

6.3 Țara parteneră în cadrul CTF va acorda de asemenea antreprenorilor, subcontractanților, beneficiarilor de finanțare, oricărui beneficiar de asistență financiară și persoanelor fizice ale căror

² Regulamentul (UE) nr. 236/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de stabilire a normelor și procedurilor comune pentru punerea în aplicare a instrumentelor Uniunii pentru finanțarea acțiunii externe (JO L 77, 15.3.2014, p. 95).

servicii sunt necesare pentru derularea contractului și membrilor familiilor acestora drepturi similare celor prevăzute la articolele 6.1 și 6.2 pe perioada implementării Programului sau a unui proiect.

Articolul 7 - Dispoziții fiscale și vamale

7.1 Țara parteneră în cadrul CTF aplică în cazul contractelor de achiziții și de finanțare, inclusiv în cazul achizițiilor și al asistenței financiare acordate părților terțe de către beneficiari finanțați de Uniune, cele mai favorabile regimuri fiscale și vamale aplicate statelor sau organizațiilor internaționale de dezvoltare cu care are legături, prin procedurile naționale aplicabile.

7.2 Atunci când se aplică un acord-cadru, care include dispoziții mai detaliate în acest sens, se aplică și dispozițiile de față. Acordul-cadru trebuie înțeles drept acoperind integral costurile Programului/proiectului, inclusiv contribuția din partea Uniunii și orice cofinanțare.

Articolul 8 - Dispoziții privind schimbul valutar și transferul de fonduri

8.1 Țara parteneră în cadrul CTF își aplică propriile reglementări naționale privind schimbul valutar fără discriminări și autorizează importul sau achiziția de valută străină necesară. În cazul procedurilor desfășurate în alte monede decât euro, suma se transformă în euro folosind metoda cursului de schimb menționată în Program (Anexa II) pentru luna de lansare a procedurii.

8.2 Țara parteneră în cadrul CTF ia măsuri pentru a facilita oricărui beneficiar (public sau privat) sau oricărui antreprenor, dacă este cazul:

- i) deschiderea de conturi bancare specifice proiectului, inclusiv conturi în euro;
- ii) efectuarea de plăți conform dispozițiilor din contractul de finanțare, pentru implementarea tuturor activităților necesare implementării Programului/proiectului, inclusiv posibilitatea de primul beneficiar să redistribuie valoarea finanțării celorlalți beneficiari.

8.3 Atunci când se aplică un acord-cadru, care include dispoziții mai detaliate în acest sens, se aplică și dispozițiile de față.

Articolul 9 - Utilizarea studiilor

Contractul referitor la orice studiu finanțat în cadrul prezentului Acord de finanțare include dreptul ca Țara parteneră în cadrul CTF și Comisia să folosească studiul, să îl publice sau să îl divulge unor terțe părți.

Articolul 10 - Obligația de cooperare

10.1 Țara parteneră în cadrul CTF va coopera pe deplin cu Autoritatea de management, cu Autoritatea de audit, astfel cum sunt prevăzute în Program (Anexa II) și cu Comisia și va sprijini funcționarea eficientă a sistemelor de management și de control, astfel cum este descris în Program (Anexa II).

10.2 Țara parteneră în cadrul CTF va desemna unul sau mai mulți reprezentanți în Comitetul comun de monitorizare.

10.3 Țara parteneră în cadrul CTF desemnează o Autoritate națională care își asumă răspunderea pentru implementarea Programului (Anexa II) pe propriul său teritoriu, conform dispozițiilor din prezentul Acord de finanțare. Autoritatea națională va coopera pe deplin cu Autoritatea de

management și cu Comisia și va sprijini sistemele de management și de control, astfel cum este descris în Program (Anexa II).

10.4 Țara parteneră desemnează un punct de contact de control care va sprijini Autoritatea de management în activitățile sale de control, conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014.

10.5 Țara parteneră desemnează un reprezentant în cadrul Grupului de auditori, conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014.

Articolul 11 - Confidențialitatea

11.1 Fără a aduce atingere articolului 13, Țara parteneră în cadrul CTF și Comisia păstrează confidențialitatea oricărui document, a informațiilor și a altor materiale ce au legătură directă cu implementarea prezentului Acord de finanțare, care sunt clasificate drept confidențiale.

11.2 Părțile obțin aprobarea prealabilă scrisă a celeilalte înainte de a divulga public astfel de informații.

11.3 Părțile au în continuare obligația de confidențialitate, timp de cel puțin cinci ani de la finalul perioadei de execuție.

Articolul 12 - Vizibilitatea

12.1 Programul și orice proiect finanțat prin Program (Anexa II) vor face obiectul unor măsuri adecvate de comunicare și informare. Cu excepția cazului în care se stabilește în mod diferit, Țara parteneră în cadrul CTF ia măsurile necesare pentru a asigura vizibilitatea finanțării din partea Uniunii pe teritoriul său.

12.2 Aceste măsuri de comunicare și informare respectă strategia de comunicare inclusă în Program și planul anual de informare și de comunicare derulat de Autoritatea de management.

Articolul 13 - Verificările și controalele efectuate de Autoritatea de management, de Autoritatea de audit, de Comisie, de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de Curtea de Conturi Europeană

13.1 Țara parteneră în cadrul CTF va asista și va sprijini verificările și controalele efectuate de Autoritatea de management, de Autoritatea de audit, de Comisie, de OLAF și de Curtea de Conturi Europeană, la solicitarea acestora.

Țara parteneră în cadrul CTF este de acord ca Autoritatea de management, Autoritatea de audit, Comisia, OLAF și Curtea de Conturi Europeană să efectueze verificări documentare și inopinate privind utilizarea finanțării în cadrul Programului/proiectului conform prezentului Acord de finanțare și să deruleze un audit complet, dacă este necesar, pe baza documentelor justificative pentru evidențele și documentele contabile și a oricăror alte documente referitoare la finanțarea Programului/proiectului, pe întreaga durată a prezentului Acord de finanțare și timp de cinci ani de la data plății soldului pentru Program.

13.2 Fără a aduce atingere dispozițiilor de la articolul 16.1, înregistrările referitoare la audituri, apeluri, litigii sau la urmărirea revendicărilor ce rezultă din derularea Programului/proiectelor vor fi păstrate până la finalizarea acestor audituri, apeluri, litigii sau revendicări.

13.3 Țara parteneră în cadrul CTF înțelege că OLAF poate efectua verificări și controale inopinate conform procedurilor prevăzute în dreptul Uniunii pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii împotriva fraudei și a altor nereguli.

În acest scop, Țara parteneră în cadrul CTF acordă funcționarilor Autorității de management, ai Autorității de audit, ai Comisiei, ai OLAF și ai Curții de Conturi Europene, precum și agenților autorizați ai acestora, acces în spațiile și unitățile unde se derulează operațiuni finanțate în temeiul prezentului Acord de finanțare, inclusiv la sistemele lor informatice, precum și la orice documente și date informatice privind managementul tehnic și financiar al acestor operațiuni și va lua măsurile necesare pentru a le facilita activitatea. Accesul agenților autorizați ai Comisiei, ai OLAF și ai Curții de Conturi Europene se acordă în condiții de strictă confidențialitate față de terți, fără a se aduce atingere obligațiilor de drept public ce trebuie respectate. Documentele trebuie să fie accesibile și să fie arhivate într-o manieră care să permită inspectarea lor cu ușurință. Țara parteneră în cadrul CTF având obligația de a informa Comisia, OLAF sau Curtea de Conturi Europeană cu privire la locul exact unde sunt păstrate acestea.

13.4 Verificările și auditurile descrise mai sus se aplică și activităților antreprenorilor, subcontractanților, beneficiarilor de finanțare și oricărui beneficiar de asistență financiară care a primit finanțare din partea Uniunii. În acest scop, Țara parteneră în cadrul CTF se asigură, prin dispoziții contractuale și orice alte mijloace aflate la dispoziția sa, că aceste persoane au aceleași obligații legale față de Autoritatea de management, Autoritatea de audit, Comisie, OLAF și Curtea de Conturi Europeană ca Țara parteneră în cadrul CTF și că propria sa documentație poate remedia orice lacună în punerea în aplicare a acestor obligații.

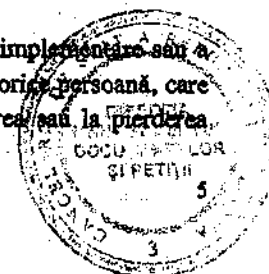
13.5 Țara parteneră în cadrul CTF și Autoritatea de management vor fi informate de agenții sau auditorii externi desemnați/autorizați de Comisie, de OLAF sau de Curtea de Conturi Europeană cu privire la misiunile inopinate. Același lucru se va întâmpla și atunci când aceste misiuni inopinate sunt efectuate de Autoritatea de management sau de Autoritatea de audit.

Articolul 14 - Prevenirea neregulilor, a fraudei și a corupției

14.1 Țara parteneră în cadrul CTF va informa imediat Autoritatea de management și Comisia cu privire la orice element adus în atenția sa, care generează suspiciuni de nereguli, fraudă sau corupție și cu privire la orice măsură adoptată sau planificată pentru a gestiona aceste situații.

14.2 Țara parteneră în cadrul CTF se va asigura și va verifica în mod regulat, prin proceduri naționale corespunzătoare, că operațiunile finanțate cu fonduri ale Uniunii au fost implementate în mod corespunzător. Ea va lua măsurile necesare pentru a preveni neregulile, fraudele și la solicitarea Autorității de management sau a Comisiei, va urmări recuperarea fondurilor plătite în mod necorespunzător.

„Neregulă” înseamnă orice încălcare a Acordului de finanțare, a contractelor de implementare sau a dreptului Uniunii, ce se datorează unei acțiuni sau unei omisiuni comise de către orice persoană, care are sau ar avea efectul de a prejudicia fondurile Uniunii, conducând la reducerea sau la pierderea

integrală a veniturilor datorate Uniunii, sau printr-o cheltuială nejustificată. „Fraudă” înseamnă orice acțiune sau omisiune intenționată referitoare la:

- utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete, ce conduc la alocarea sau reținerea necorespunzătoare a fondurilor din bugetul general al Uniunii;
- necomunicarea de informații, cu încălcarea unei obligații specifice și având același efect;
- utilizarea necorespunzătoare a fondurilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial.

14.3 Țara parteneră în cadrul CTF se angajează să ia orice măsură corespunzătoare pentru a preveni, a depista și a pedepsi orice practici de corupție activă sau pasivă pe perioada implementării Acordului de finanțare.

„Corupție pasivă” înseamnă acțiunea deliberată a unui funcționar care, în mod direct sau printr-un intermediar, solicită sau primește avantaje de orice fel, pentru el însuși sau pentru o terță parte, sau care acceptă o promisiune privind un astfel de avantaj, în sensul acționării sau al neacționării în conformitate cu obligațiile sale sau în exercitiul funcției sale, cu încălcarea obligațiilor sale oficiale, care afectează sau ar afecta interesele financiare ale Uniunii.

„Corupție activă” reprezintă acțiunea deliberată a unei persoane care promite sau oferă, în mod direct sau printr-un intermediar, un avantaj de orice fel unui funcționar, în nume propriu sau pentru o parte terță, în sensul ca acesta să acționeze sau să nu acționeze în conformitate cu obligațiile sale sau în exercitiul funcției sale, cu încălcarea obligațiilor sale oficiale, care afectează sau ar afecta interesele financiare ale Uniunii.

14.4 Dacă Țara parteneră în cadrul CTF nu ia măsurile corespunzătoare pentru a preveni fraudă, neregulile și corupția, Comisia poate adopta măsuri preventive, inclusiv suspendarea Acordului de finanțare.

Articolul 15 - Recuperările

15.1 Autoritatea de management ia toate măsurile necesare pentru a recupera fondurile plătite în mod necorespunzător, împreună cu orice dobânzi de întârziere, de la orice beneficiar, prin orice mijloc, inclusiv prin compensare. Țara parteneră în cadrul CTF se angajează să coopereze pe deplin cu Autoritatea de management, cu Autoritatea de audit și cu Comisia și să le sprijine în procesul de recuperare.

15.2 Atunci când recuperarea se referă la o revendicare adresată unui beneficiar stabilit în Țara parteneră în cadrul CTF, care este o entitate publică în conformitate cu legislația sa națională, iar Autoritatea de management nu poate recupera datoria, Autoritatea de management recuperează sumele datorate direct de la Țara parteneră în cadrul CTF.

15.3 Fără a aduce atingere responsabilității Autorității de management de a recupera de la orice beneficiar fondurile plătite necorespunzător, Comisia poate proceda la recuperare în numele Autorității de management prin orice mijloace, inclusiv prin compensare și prin recuperare silită în cadrul instanțelor competente. Atunci când recuperarea se referă la o revendicare adresată unui beneficiar care este o entitate publică înființată în Țara parteneră în cadrul CTF, Comisia poate recupera sumele direct de la Țara parteneră în cadrul CTF.

15.4 Contractele încheiate de Autoritatea de management în cadrul Programului conțin o clauză care îi permite Comisiei să recupereze de la orice beneficiar stabilit în Țara parteneră în cadrul CTF orice suma datorată Autorității de management pe care aceasta din urmă nu le-a putut recupera. Contractele vor conține și o clauză care îi permite Țării partenere în cadrul CTF să recupereze de la un beneficiar stabilit în Țara parteneră în cadrul CTF, care este o entitate publică în conformitate cu legislația sa națională.

15.5 Atunci când recuperarea se referă la deficiențe sistemice ale sistemelor de management și de control ale Programului, Autoritatea de management este responsabilă cu rambursarea sumelor vizate la bugetul general al Uniunii. Țara parteneră în cadrul CTF trebuie să ramburseze Autorității de management suma datorată, conform alocării obligațiilor între țările participante, astfel cum este prevăzut în Program (Anexa II).

Articolul 16 - Consultări

16.1 Părțile se vor consulta reciproc înainte de a se angaja în conflicte referitoare la implementarea sau interpretarea prezentului Acord de finanțare, conform articolului 20. Dacă Autoritatea de management nu este parte la Acordul de finanțare, Părțile o vor consulta pe aceasta.

16.2 Atunci când Comisia află despre eventuale probleme în derularea procedurilor legate de managementul acestui Acord de finanțare, ea va stabili toate contactele necesare cu Autoritatea de management și cu Țara parteneră în cadrul CTF pentru a remedia situația și poate lua toate măsurile necesare.

16.3 Consultarea poate conduce la modificarea, suspendarea sau încetarea prezentului Acord de finanțare.

Articolul 17 - Modificarea Acordului de finanțare

17.1 Orice modificare a prezentului Acord de finanțare se va face în scris, inclusiv printr-un schimb de scrisori cu acordul Părților.

17.2 Dacă solicitarea de modificare este adresată de Țara parteneră în cadrul CTF, aceasta va transmite solicitarea sa Comisiei cu cel puțin trei luni înainte de data la care se dorește intrarea în vigoare a modificării, cu excepția situațiilor justificate în mod corespunzător de Țara parteneră în cadrul CTF și acceptate de către Comisie.

17.3 Modificările Programului (Anexa II) sunt guvernate de dispozițiile articolului 6 sau ale articolului 66 alineatul (5) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014 și pot necesita modificarea prezentului Acord de finanțare.

Articolul 18 - Suspendarea Acordului de finanțare

18.1 Acordul de finanțare poate fi suspendat în următoarele cazuri:

- Comisia poate suspenda implementarea prezentului Acord de finanțare dacă Țara parteneră în cadrul CTF își încalcă o obligație prevăzută în prezentul Acord de finanțare;

- Comisia poate suspenda prezentul Acord de finanțare dacă Țara parteneră în cadrul CTF încalcă o obligație referitoare la respectul pentru drepturile omului, la principii democratice și la statul de drept și în cazuri grave de corupție;

- Prezentul Acord de finanțare poate fi suspendat în cazuri de forță majoră, astfel cum s-a definit mai jos. „Forță majoră” înseamnă orice situație neprevăzută și excepțională sau orice eveniment aflat în afara controlului părților, care le împiedică pe oricare dintre acestea să își îndeplinească oricare dintre obligațiile ce le revin, care nu poate fi atribuit erorii sau neglijenței acestora (sau antreprenorilor, agenților ori angajaților lor) și care se dovedește a fi insurmontabil, în pofida tuturor măsurilor adoptate. Defectele echipamentelor sau ale materialelor sau întârzierile în punerea acestora la dispoziție, conflictele de muncă, grevele sau dificultățile financiare nu pot fi invocate ca situații de forță majoră. Nu se va considera că o parte își încalcă obligațiile dacă o situație de forță majoră o împiedică să facă acest lucru, iar partea cealaltă a fost informată în mod corespunzător. O parte care se confruntă cu o situație de forță majoră o va informa pe cealaltă fără întârziere, precizând natura, durata probabilă și efectele previzibile ale problemei și va lua orice măsuri pentru a reduce la minimum daunele posibile;

- Niciuna dintre Părți nu va fi responsabilă pentru încălcarea obligațiilor sale în temeiul prezentului Acord de finanțare dacă este împiedicată să le îndeplinească din cauza unei situații de forță majoră, cu condiția să ia măsuri să reducă la minimum orice daune posibile.

18.2 Comisia poate suspenda prezentul Acord de finanțare fără preaviz.

18.3 Comisia poate lua orice măsuri de precauție înainte să aibă loc suspendarea.

18.4 Când se anunță suspendarea, se vor preciza consecințele pentru contractele de achiziții și de finanțare în curs și pentru cele ce urmează a fi semnate.

18.5 O suspendare a prezentului Acord de finanțare nu afectează suspendarea plăților de către Comisie conform articolului 62 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014.

18.6 Părțile vor relua implementarea Acordului de finanțare atunci când condițiile permit acest lucru, cu aprobarea prealabilă scrisă a Comisiei. Aceasta nu aduce atingere oricăror modificări ale prezentului Acord de finanțare ce pot fi necesare pentru a adapta acțiunile la noile condiții de implementare, inclusiv, dacă este posibil, prelungirea perioadei de implementare sau încetarea prezentului Acord de finanțare conform articolului 20.

Articolul 19 - Încetarea Acordului de finanțare

19.1 Dacă problemele care au condus la suspendarea prezentului Acord de finanțare nu au fost soluționate în cel mult 180 de zile, oricare dintre părți poate înceta prezentul Acord de finanțare în baza unui preaviz de 30 de zile.

19.2 Când se anunță încetarea, se vor preciza consecințele pentru contractele în curs și pentru cele ce urmează a fi semnate.

19.2 Prezentul Acord de finanțare poate înceta în cazul încetării Programului conform articolului 17 alineatul (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 897/2014.

Articolul 20 - Soluționarea litigiilor

20.1 Orice litigiu referitor la prezentul Acord de finanțare care nu poate fi soluționat în termen de șase luni prin consultări între părți, conform articolului 16, poate fi soluționat prin arbitraj, la solicitarea uneia dintre părți.

20.2 Fiecare parte își desemnează un arbitru în termen de 30 de zile de la cererea de arbitraj. În caz contrar, oricare dintre părți îi poate solicita Secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj de la Haga să desemneze un al doilea arbitru. La rândul lor, cei doi arbitri vor desemna un al treilea arbitru în termen de 30 de zile. În caz contrar, oricare dintre părți îi poate solicita Secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj să desemneze al treilea arbitru.

20.3 Cu excepția cazului în care arbitrii decid în mod diferit, se aplică procedura prevăzută în Regulile optionale ale Curții Permanente de Arbitraj în ceea ce privește organizațiile internaționale și statele. Sentința arbitrală se pronunță cu majoritate, în termen de trei luni.

20.4 Fiecare parte va lua măsurile necesare pentru punerea în aplicare a sentinței arbitrale.

Autoritatea de Management
Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și
Fondurilor Europene din România

Programul Operațional Comun
România – Republica Moldova 2014-2020

Traducere oficială

Abrevieri

AA	-	Autoritatea de Audit
ADR	-	Agencie de Dezvoltare Regională
CBC	-	Cooperare Transfrontalieră
CJ	-	Consiliul Județean
PCC	-	Punctul de Contact în materie de Control
DG DEVCO	-	Directoratul General pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională
PE	-	Parteneriatul Estic
CE	-	Comisia Europeană
ENI	-	Instrumentul European de Vecinătate
ENPI	-	Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat
PE	-	Parlamentul European
UE	-	Uniunea Europeană
ISD	-	Investiție Străină Directă
SGCI	-	Societatea Germană pentru Cooperare Internațională
POC	-	Programul Operațional Comun
POC RO-UA-MD	-	Programul Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007-2013
CCP	-	Comitetul Comun de Programare
STC	-	Secretariatul Tehnic Comun
POCU	-	Programul Operațional Capital Uman
PMI	-	Proiecte Mari de Infrastructură
CEPE	-	Cunoaștere și Expertiză în Programele Europene
AM	-	Autoritatea de Management
CM	-	Consiliul Municipiului
MD	-	Republica Moldova (Moldova)
MFE	-	Ministerul Fondurilor Europene România
M&E	-	Monitorizare și Evaluare
MAE	-	Ministerul Afacerilor Externe
MDRAP	-	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice România
ONG	-	Organizație Non-guvernamentală
PNDR	-	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală
NE	-	Nord-Est
PNR	-	Programul Național de Reformă
NUST	-	Nomenclatorul Unităților Statistice Teritoriale
PO	-	Programul Operațional
POCA	-	Programul Operațional Capacitate Administrativă
POIM	-	Programul Operațional Infrastructură Mare
POC	-	Programul Operațional Competitivitate
AOD	-	Asistență Oficială pentru Dezvoltare
AP	-	Acord de Parteneriat
AR	-	Autoritatea Regională
C&D	-	Cercetare și Dezvoltare
RO	-	România
RI	-	Regulamentul de Implementare
POR	-	Programul Operațional Regional
ASDCI	-	Agencia Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională
SE	-	Sud Est
IMM	-	Întreprinderi Mici și Mijlocii
SWOT	-	Analiza Puncte Tari, Puncte Slabe, Oportunități și Amenințări
GLT	-	Grupurile de Lucru Tematice
AT	-	Asistență Tehnică
OT	-	Obiective Tematice
UA	-	Ucraina
ASUDI	-	Agencia Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

CUPRINS

1. Introducere	5
2. Descrierea ariei programului.....	9
2.1. Aria principală a Programului	9
2.2. Centre sociale, economice și culturale majore.....	12
2.3. Regula de Flexibilitate	15
2.4. Harta ariei programului.....	16
3. Strategia Programului	17
3.1. Descrierea Strategiei	17
3.2. Justificare pentru strategia aleasă.....	26
3.2.1. Analiza socio-economică și analiza SWOT	27
3.2.2. Consultări.....	45
3.2.3. Analiza coerenței cu alte programe și strategii.....	45
3.2.4. Analiza multi-criteriu.....	65
3.2.5. Lecții învățate din experiențele anterioare din programele transfrontaliere ..	67
3.2.6. Analiza de risc și măsuri de reducere.....	69
3.2.7. Rezumatul identificării strategiei.....	71
3.3. Indicatori de program.....	72
3.4. Aspecte transversale	78
4. Structurile și desemnarea autorităților competente și organelor de management	80
4.1. Comitetul Comun de Monitorizare(CCM)	82
4.2. Autoritatea de Management (AM)	83
4.3. Autoritățile Naționale din România și Republica Moldova	88
4.4. Secretariatul Tehnic Comun și oficiile antenă.....	90
4.5. Autoritatea de Audit	93
4.6 Grupul de Auditori	94
4.7 Punctul de Contact în materie de Control	94
5. Implementarea programului.....	96
5.1. Descrierea sumară a sistemului de management și control	96
5.2. Calendarul Programului	102
6. Procedurile de evaluare și selecție a proiectelor	103
6.1 Selecția în urma apelurilor pentru propuneri de proiecte	103
6.2 Selectarea prin atribuire directă	109

6.3 Natura sprijinului	111
6.4 Descrierea sistemului de monitorizare și evaluare.....	112
6.5 Asistența Tehnică	114
6.6 Strategia de Comunicare	117
6.7 Evaluarea strategică de mediu.....	117
6.7.1 Procedura ESM	118
6.7.2 Consultarea publică privind ESM	120
6.7.3 Cum au fost luate în considerare aspectele privind mediul înconjurător și opinile exprimate.....	120
6.7.4 Măsuri de monitorizare	120
6.8. Planul Financiar Orientativ.....	121
6.8.1 Tabel financiar: Alocări financiare anuale provizorii pentru angajamente și plăți avute în vedere pentru sprijin din partea UE.....	121
6.8.2 Plan orientativ de finanțare privind contribuția UE și cofinanțarea minimă pentru întreaga perioadă de programare pentru fiecare obiectiv tematic și Asistența Tehnică 123	
6.9 Reguli privind eligibilitatea cheltuielilor	124
6.10 Utilizarea EURO	125
6.11 Repartizarea responsabilităților între statele participante	125
6.12 Reguli de utilizare și monitorizare a cofinanțării.....	126
6.13 Sisteme IT pentru raportare	127
6.14 Limba oficială a programului	127
Anexe	129
Anexa I: Sistemul și planul de monitorizare și evaluare	129
Anexa II: Proiecte Mari de Infrastructură - lista principală și lista de rezervă.....	129
Anexa III: Strategia de Comunicare și Planul anual de informare și comunicare.....	129
Anexa IV: Raport privind indicatorii propuși	129
Anexa V: Raport privind evaluarea strategică de mediu.....	129
Anexa VI: Structura internă indicativă a STC	129

1. Introducere

Cooperarea transfrontalieră la frontierele externe ale Uniunii Europene (UE) continuă să reprezinte o prioritate pentru Uniunea Europeană în perioada de programare 2014-2020. În acest context, cooperarea transfrontalieră dintre România și Republica Moldova va consolida și va spori potențialul de dezvoltare al celor două state, în special prin aplicarea instrumentelor și principiilor noului Instrument European de Vecinătate (ENI).

ENI CBC are ca obiectiv crearea "unei zone de prosperitate comună și relații de bună vecinătate între Statele Membre UE și vecinii lor". În acest scop, ENI are trei obiective strategice:

- (A) să promoveze dezvoltarea economică și socială în regiunile aflate de ambele părți ale frontierelor comune;
- (B) să abordeze provocările comune din domeniul mediului, sănătății publice, siguranței și securității;
- (C) să promoveze condiții mai bune și modalități de asigurare a mobilității persoanelor, bunurilor și capitalului.

Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 va contribui la toate obiectivele strategice ale ENI, concentrându-și intervenția asupra a patru obiective tematice:

1. Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (Obiectiv strategic: A)
2. Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric (Obiectiv strategic: A)
3. Îmbunătățirea accesibilității către regiuni, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de transport și comunicații (Obiectiv strategic: C)
4. Provocări comune în domeniul siguranței și securității (Obiectiv strategic: B)

Contribuția Uniunii Europene la Program este de 81 de milioane de Euro, în timp ce țările participante trebuie să asigure o cofinanțare de cel puțin 8,1 milioane de euro. În baza cadrului general creat de Documentul de Programare pentru sprijinul UE privind Cooperarea Transfrontalieră în cadrul ENI 2014-2020 (denumit în continuare Documentul de Programare), a *Regulamentului UE 232/2014 de instituire a Instrumentului European de Vecinătate și a Regulamentului Comisiei nr. 897/2014 de stabilire a unor prevederi specifice pentru implementarea programelor de cooperare transfrontalieră finanțate în cadrul Regulamentului 232/2014*, țările participante au cooperat pentru a identifica nevoile ariei programului și pentru a selecta acele obiective tematice și priorități care sunt cele mai relevante pentru aria programului.

În acest context, țările partenere au desemnat Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice din România drept Autoritate de Management și au instituit Comitetul Comun de Programare (CCP) ca organism de decizie pentru procesul de programare. CCP a inclus reprezentanți ai autorităților centrale (Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice din România, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova) și regionale din cele două state (reprezentanți la nivel de raion/ județ și ai Agențiilor de Dezvoltare Regională). În plus, au fost create două grupuri de lucru, unul pentru identificarea Proiectelor Mari de Infrastructură și unul pentru structurile de Management și Control.

Metodologia de elaborare a Programului Operațional Comun România-Republica Moldova a inclus consultări cu părțile interesate, o analiză socio-economică, o analiză SWOT și o analiză multi-criteriu precum și o revizuire a concluziilor din Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007 - 2013.

Principalele etape în dezvoltarea Programului România - Republica Moldova au fost:

- Analiza teritorială
- Analiza socio-economică și analiza SWOT
- Consultări preliminare: interviuri, focus-grupuri, sondaj online

- Analiza de coerență și analiza multi-criteriu Consultări publice cu privire la prima versiune preliminară a POC
- Elaborarea Raportului privind evaluarea strategică de mediu (ESM)
- Consultare publică privind ESM
- Consultare publică cu privire la versiunea preliminară a POC

Analiza socio-economică și analiza SWOT

Analiza socio economică și analiza SWOT au fost elaborate urmărindu-se cele mai importante caracteristici ale regiunii eligibile și impactul probabil pozitiv sau negativ al acestora. Principalele domenii vizate au fost:

- 1) Geografie;
- 2) Demografie;
- 3) Economie și Piața Muncii;
- 4) Transport și Infrastructură (inclusiv utilități publice și TIC);
- 5) Mediu și Energie;
- 6) Sănătate, Social, Siguranță și Securitate;
- 7) Educație, Cultură, Societate;
- 8) Administrație publică și Guvernare

Ca urmare a analizei socio-economice și analizei SWOT, obiectivul tematic OT5 (Sprijin pentru buna guvernare locală și regională) a fost exclus¹.

Consultări preliminare: interviuri, focus-grupuri, sondaj online

În primul rând, consultările preliminare cu părțile interesate ale Programului au inclus interviuri cu autoritățile locale, regionale și naționale și focus-grupuri cu organizații ale societății civile, universități, Camere de Comerț, Industrie și Agricultură și alte părți interesate relevante.

Obiectivul consultărilor a fost identificarea principalelor nevoi din aria eligibilă și colectarea punctelor de vedere a părților interesate locale cu privire la activitățile care ar crea cea mai mare valoare adăugată în zona de frontieră. Consultările preliminare au inclus 15 autorități/ instituții de la nivel regional/local și un număr total de 29 de reprezentanți au fost intervievați.

În al doilea rând, în România au fost organizate 4 focus-grupuri, iar în Republica Moldova, 3, cu implicarea reprezentanților administrației locale și centrale, precum și a reprezentanților societății civile. Focus-grupurile au fost utilizate în vederea colectării de informații privind problemele întâmpinate în implementarea programului trilateral și identificarea priorităților de finanțare pentru perioada de programare 2014-2020.

În al treilea rând, a fost trimis un sondaj online potențialilor solicitanți eligibili din regiunea programului. Sondajul a fost realizat prin utilizarea unui instrument de cercetare pe o platformă online și a fost trimis prin email către 655 potențiali respondenți din aria eligibilă a POC România-Ucraina-Republica Moldova (*respondenților li s-a cerut să își selecteze țara, regiunea și programul și să își exprime opinia cu privire la acesta*). Rata de răspuns a fost de 8%, totalizând 84 de răspunsuri primite.

Rezultatele generale ale consultărilor preliminare au indicat principalele preferințe ale părților interesate din aria eligibilă cu privire la obiectivele tematice care trebuie finanțate, după cum urmează:

- OT 1. Afaceri și dezvoltarea IMM-urilor
- OT 2. Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare

¹ Conform documentului de programare, fiecare program operațional se va concentra pe maxim 4 obiective tematice dintr-un număr de 11 OT-uri. Documentul de programare poate fi consultat prin accesarea următorului link <http://www.ro-ua-md.net/romania-republica-moldova/legal-framework/>

- OT 3. Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric
- OT 4. Promovarea incluziunii sociale și lupta împotriva sărăciei
- OT 5. Sprijin pentru buna guvernare locală și regională
- OT 7. Îmbunătățirea accesibilității la regiuni, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de transport și comunicare
- OT 8. Provocări comune în domeniul siguranței și securității

Analiza experienței anterioare

A fost realizată analiza lecțiilor învățate din perioada anterioară de programare cu scopul de a colecta informații pentru dezvoltarea strategiei programului. Principalele constatări au vizat etapele tipice ale unui proiect: generare (inclusiv identificarea partenerilor), aplicare, evaluare, contractare și implementare și furnizarea de informații valoroase pentru secțiunea de implementare.

Coerența și analiza bazată pe criterii multiple

Conform regulamentelor de programare ENI pentru perioada 2014-2020, programele trebuie să aducă valoare adăugată reală la nivel transfrontalier, nu să acopere elemente deja finanțate sau care ar putea fi finanțate prin alte programe ENI sau UE. În scopul restrângerii obiectivelor tematice care urmează a fi abordate de Programul România-Republica Moldova la acelea care pot contribui într-o măsură mai mare la dezvoltarea ariei programului și care nu sunt finanțate prin alte mecanisme de finanțare, a fost efectuată o analiză a coerenței.

Pe baza documentului de Programare ENI CBC 2014-2020, analiza coerenței a urmărit trei tipuri de criterii:

- Convergența cu Strategiile Europene, Naționale și Regionale;
- Potențiale suprapuneri de finanțare (în scopul de a fi evitate);
- Eficacitatea & Complementaritatea (obiectivului tematic cu alte programe și strategii).

Ca urmare a analizei coerenței cu alte programe și strategii, s-a considerat că *obiectivele tematice 4 și 5 sunt deja acoperite prin alte mecanisme de finanțare* și s-a decis excluderea acestora din lista obiectivelor tematice care trebuie să fie luate în considerare în cadrul Programului România-Republica Moldova. În plus, Obiectivul Tematic 9 a fost introdus ca nevoie ce trebuie acoperită prin Program.

Analiza multi-criteriu

Pentru a asigura coerența obiectivelor tematice selectate cu realitățile din regiune și cu alocarea financiară a programului, a fost elaborată o analiză multi-criteriu. Un grup de experți a punctat fiecare obiectiv tematic pe baza următoarelor 5 criterii:

- Impactul la nivel transfrontalier
- Capacități pentru managementul de proiect
- Relevanța pentru alocarea financiară totală
- Coerența cu strategii și programe
- Contextul regional actual

Ca urmare a analizei multi-criteriu, obiectivele tematice cu punctajul cel mai mare au fost:

OT 2: Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare

OT 3: Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric

OT 7: Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de transport și comunicare

OT 8: Provocări comune în domeniul siguranței și securității

OT10. Promovarea gestionării frontierelor și securitatea frontierelor

Consultări publice cu privire la prima versiune preliminară a POC

Au fost organizate trei workshop-uri cu factorii interesați ai Programului, atât în România (Iași și Galați) și în Republica Moldova (Chișinău) cu privire la prima versiune a Programului, totalizând 116 participanți. De asemenea, au fost desfășurate consultări online cu privire la prima versiune a Programului iar contribuțiile relevante ale părților interesate au fost integrate în versiunea finală a Programului. Au fost invitați participanți din județele din aria eligibilă din România și de pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Această rundă de consultări s-a concentrat pe activități orientative, pe tipul de beneficiari, pe alocări financiare orientative, precum și pe principalele elemente ale sistemului de management și control și implementarea programului (organismele de management, funcțiile și competențele acestora, proceduri de selecție, tipuri de proiecte, numărul orientativ al apelurilor de propuneri de proiecte și termenul de punere în aplicare a Programului).

Activitatea Comitetului Comun de Programare și a Grupurilor de Lucru

În procesul de programare, principalul organism de luare a deciziilor a fost Comitetul Comun de Programare (CCP) care a fost înființat în mod special pentru elaborarea programului operațional. În perioada 2013 – 2014, au fost organizate trei întâlniri (18 iunie 2013, 19 martie 2014 și 23 octombrie 2014) și s-au derulat o serie de consultări scrise. Principalele decizii au fost legate de aprobarea regulilor de procedură ale CCP, desemnarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice ca Autoritate de Management, a Biroului Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Iași ca Secretariat Tehnic Comun, a Autorității de Audit din România ca Autoritate de Audit, aprobarea termenilor de referință pentru contractarea consultantului în vederea dezvoltării Programului Operațional și aprobarea metodologiei de programare și a documentelor corespunzătoare.

Rezultatele selecției obiectivelor tematice au fost prezentate CCP în timpul reuniunii de la București, din octombrie 2014. În timpul aceleiași întâlniri, CCP a aprobat primele trei obiective tematice, iar cel de-al patrulea a fost aprobat prin intermediul procedurii scrise. De asemenea, prin aceeași procedură, au fost aprobate centre majore sociale, economice și culturale.

A patra întrunire a CCP a avut loc în luna martie 2015. Principalele decizii luate au fost cu privire la revizuirea activităților orientative, aprobarea alocării financiare și stabilirea limbilor engleză și română ca limbi oficiale ale programului.

Grupuri de lucru comune

Conform art. 41 din Regulamentul de Implementare al Comisiei nr. 897/2014, Comitetul Comun de Programare a hotărât selectarea și atribuirea fără apel de propuneri a Proiectelor Mari de Infrastructură. În acest sens, a fost instituit un Grup de Lucru Comun (GLC). Rolul acestuia a fost să identifice, să selecteze și să prioritizeze lista Proiectelor Mari de Infrastructură. GLC a inclus reprezentanți desemnați de către instituțiile centrale și regionale din următoarele domenii de interes: energie, transport, mediu, afaceri interne (situații de urgență/ poliția de frontieră), sănătate și vamă. Responsabilitatea desemnării membrilor GLC pentru PMI a revenit fiecărei țări participante.

La nivel național, un proces de consultare puternic și participativ a fost desfășurat cu instituțiile relevante având un rol important în domeniile de interes menționate anterior. Obiectivele consultării au vizat inițial identificarea ideilor de proiect adecvate și viabile la nivel național și, ulterior, obținerea contribuției părților interesate în ceea ce privește sprijinul național pentru proiectele identificate.

Selecția proiectelor în sine a fost bazată pe o procedură de lucru aprobată de CCP. Mai exact, părțile interesate au depus propuneri de proiecte prin completarea unui format standard elaborat în vederea determinării criteriilor și condițiilor esențiale ale PMI, iar acestea au fost analizate de către Grupul de Lucru Comun, cu sprijinul Autorității de Management.

În urma unei analize detaliate, proiectele au fost discutate și prioritizate la nivelul Grupului de Lucru Comun, cu ocazia a două întruniri (12 mai și 18 septembrie 2014).

Comitetul Comun de Programare a aprobat lista de Proiecte Mari de Infrastructură (inclusiv lista de rezervă) propuse spre selecție prin procedura atribuirii directe după a patra întrunire CCP din 13 martie 2015 în conformitate cu consultările scrise din perioada mai-iunie 2015. Lista proiectelor poate fi consultată în Anexa II.

Un Grup de lucru comun pentru management și control a fost stabilit atât pentru Programele Operaționale România – Republica Moldova și România – Ucraina cât și pentru PO Bazinul Mării Negre. În vederea definirii sistemelor de management și control ale celor trei programe, Grupul de lucru comun a s-a întrunit de trei ori pe parcursul perioadei de programare. Unele dintre principalele decizii au vizat rolul și sarcinile Punctului de Contact în materie de Control precum și sarcinile generale care urmează să fie îndeplinite de către toate structurile implicate în gestionarea și controlul programelor.

2. Descrierea ariei programului

Aria principală programului este formată din ariile enumerate în capitolul 2.1. și din principalele centre sociale, economice și culturale prezentate în capitolul 2.2. În plus față de aria programului, a fost introdusă o regulă de flexibilitate, descrisă în capitolul 2.3 de mai jos.

2.1. Aria principală a Programului

Aria principală a Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 a fost stabilită prin Documentul de Programare și include:

România – 4 județe – Botoșani, Iași, Vaslui și Galați

Republica Moldova² – întregul teritoriu

Teritoriul reprezintă regiunea de graniță dintre România și Moldova care în perioada 2007-2013 a făcut parte din programul ENPI CBC România-Ucraina-Republica Moldova.

Aria principală eligibilă a Programului acoperă în total 54.092 km², dintre care 20.246 km² reprezintă teritoriul românesc (împărțit în cele 4 județe: Botoșani 4.986 km², Iași 5.476 km², Vaslui 5.318 km², Galați 4.466 km²) iar 33.846 km² reprezintă teritoriul moldovenesc. În cazul României, cele patru județe din aria eligibilă principală reprezintă 8,5% din teritoriu. Dat fiind caracterul rural al ariei principale, rețeaua de așezări umane este formată dintr-un număr limitat de orașe, dintre care numai cinci au mai mult de 100.000 de locuitori: Iași, Galați, Botoșani, Chișinău, Bender, Bălți și Tiraspol. Granița dintre cele două state corespunde uneia dintre granițele Uniunii Europene, deoarece regiunile de dezvoltare Nord – Est și Sud – Est din România sunt cele mai estice puncte ale UE. Statutul actual al acestei granițe joacă un rol important în dezvoltarea infrastructurii transfrontaliere a graniței dintre România și Republica Moldova, luând în considerare în special faptul că aceasta este în totalitate formată dintr-un singur râu (Prutul).

Granița România-Republica Moldova

Lungimea totală eligibilă este de 681.4 km (după măsurătorile părții române, respectiv 684.3 km după măsurătorile părții moldovene). Două dintre județe au 8 puncte terestre de trecere a frontierei, rutiere și feroviare, după cum urmează:

- *Albița - Leușeni (rutier)*
- *Galați - Giurgiulești (rutier & feroviar)*
- *Sculeni - Sculeni (rutier)*
- *Stânca - Costești (rutier)*

² Organizațiile din Transnistria sunt eligibile dacă sunt înregistrate în Republica Moldova.

-
- Ukraine**
- Republica Moldova**
- Ukraine**
- Marea Neagră**
Border Type: Permanent/Temporary (seasonal)			
Border Length	10,213	10,213	10,213
Border Crossing Points	22	22	22
Border Crossing Points (Open)	22	22	22
Border Crossing Points (Closed)	0	0	0
Border Crossing Points (Most Used)	22	22	22
Border Crossing Points (Administrative Centres)	22	22	22
- Core eligible area
 — National Border
 ● Auto border crossing
 ● Auto-Rail border crossing
 ● Rail border crossing
 ● International airport
 ● International port
 ○ Closed border crossing point
 ○ Most used border crossing points
 ● Administrative centre

Legendă: core eligible area = aria eligibilă principală; national border=frontiera națională; core eligible area=aria eligibilă de bază; auto border crossing= punct auto de trecere a frontierei; auto-rail border crossing=punct auto-feroviar de trecere a frontierei; rail border crossing= punct feroviar de trecere a frontierei; international airport=aeroport internațional; international airport-no traffic data= aeroport internațional-nu există date de trafic; international port=port internațional; closed border crossing point=punct de trecere a frontierei închis; most used border crossing points=cele mai utilizate puncte de trecere a frontierei; administrative centre=centru administrativ

Populația din aria principală a programului este relativ tânără, 40,8% din populație având sub 30 de ani. Totuși, populația este în declin; în zonele rurale natalitatea este în scădere. O altă problemă majoră în zonă este tendința de migrare spre exteriorul țării. Chiar dacă marile centre urbane au reușit să atragă o mare parte a imigrației interne și externe, emigrarea în străinătate este încă semnificativă.

Infrastructura din domeniul sănătăți este limitată ca dezvoltare, în special în zonele rurale. La nivel național, infrastructura este asemănătoare din punct de vedere proporțional. Între județele românești sunt diferențe majore, județului Iași fiind poziționat peste mediile naționale – ceea ce se poate atribui rolului important al Municipiului Iași ca centru regional.

Modificările din structura populației afectează dezvoltarea pieței forței de muncă. Populația activă din regiune reprezintă 36% din totalul populației. Din populația activă 93,89% sunt angajați și 6,11% sunt șomeri. Există o scădere constantă a șomajului, în special în Republica Moldova; în plus, ratele de șomaj ridicate în zonele urbane, identificate în programul anterior încep să scadă.

Cea mai mare parte a populației angajate din aria programului lucrează în sectorul agricol. Aceasta reprezintă 31,84% din totalul populației active cu loc de muncă, fiind sectorul dominant. Diferențele din teritoriu sunt semnificative și pe partea română 39,90% din forța de muncă fiind angajată în sectorul agricol, în timp ce pe partea moldovenească doar 26,45%. Alte sectoare semnificative în funcție de numărul populației angajate sunt: *administratia publică, învățământ, sănătate și asistență socială, construcții și comerț, hoteluri, restaurante.*

Structura populației șomere este semnificativ diferită de o parte și de alta a frontierei. Pe partea românească 78,34% dintre șomeri au doar o educație primară, secundară sau profesională. În schimb, pe partea moldovenească, cel mai mare număr de șomeri a absolvit un liceu sau are studii postliceale. Există diferențe semnificative în ceea ce privește exigențele și cerințele de pe piața muncii, la care cele două populații din regiune încă nu se pot adapta în mod corespunzător. În plus, rata abandonului școlar este relativ mare în regiune, în special în Republica Moldova, având în vedere faptul că în 2012, învățământul secundar și profesional a înregistrat o rată de 24,5%.

Veniturile brute lunare din aria proiectului sunt unele dintre cele mai mici la nivel național și european. În medie, veniturile brute lunare au atins în 2012, în medie 383€ în România și 218€ în Republica Moldova. Sectorul agricol este cel mai mare sector în ceea ce privește populația angajată; totuși, veniturile sunt printre cele mai mici, înregistrând valori sub medie.

Aria principală a programului are unul dintre cele mai reduse grade de dezvoltare comparativ cu alte țări și regiuni învecinate. Nivelul scăzut de competitivitate este o problemă majoră pentru aria principală a proiectului. Cauzele sunt predominanța agriculturii ca principală activitate economică și lipsa unei economii cu adevărat diversificate, nivelul scăzut al investițiilor în cercetare și dezvoltare, accesul redus din cauza calității slabe a infrastructurii de transport și infrastructura de utilități publice insuficient dezvoltată.

Aria principală a programului se caracterizează printr-o infrastructură de transport deteriorată în mod constant și de lipsa investițiilor. Aria este în mare măsură inaccesibilă pe cale aeriană, având în funcțiune numai două aeroporturi internaționale majore. Transportul naval este nedezvoltat, în ciuda numărului mare de râuri și în ciuda prezenței Dunării la sud. Infrastructurile rutiere și feroviare sunt cele mai problematice și, în același timp, cele mai utilizate. Rețeaua de drumuri este destul de densă; cu toate acestea, calitatea acestora variază în funcție de nivelul de importanță rutieră. Drumurile naționale și europene sunt în mod constant modernizate și întreținute, în timp ce drumurile locale sunt afectate de lipsa de investiții și de procesul birocratic excesiv în accesarea fondurilor de stat. Rețeaua feroviară ridică o problemă tehnică, deoarece rețelele feroviare ale celor două țări sunt construite la diferite ecartamente, făcând trecerea frontierei mai lungă și problematică.

Starea utilităților publice și infrastructură ce deservește localitățile urbane și rurale din aria programului ridică o serie de probleme. Există câteva localități care nu sunt conectate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă, canalizare sau gaz. În plus, aceste infrastructuri sunt vechi și nu pot asigura standardele de calitate necesare, cele mai multe fiind dezvoltate înainte de 1989. Accesul la internet este o problemă, deoarece regiunea de Nord-Est a României are printre cei mai puțini abonați. Localitățile rurale au o conexiune slabă la infrastructura de internet, ceea ce face ca centrele urbane să fie principalii consumatori de internet.

În cazul Republicii Moldova, o problemă majoră este gradul redus de independență energetică, deoarece țara este, în principal, un importator de energie. Prin comparație, România are un grad de independență energetică de 77,7%.

Aria principală a programului este afectată de o serie de probleme ecologice, rezultate din procesul de industrializare agresivă dinaintea de 1989, dar, în ansamblu, aria programului se află în limitele de poluare internaționale. Problemele majore din regiune provin din patru surse principale. În primul

rând, emisiile industriale și deșeurile rezultate din funcționarea limitată și închiderea locațiilor industriale au un impact negativ asupra aerului, solului și apelor. În al doilea rând, gestionarea slabă a deșeurilor, în special în zonele rurale, are un efect direct asupra mediului luând în considerare faptul că nu există facilități pentru tratarea și epurarea deșeurilor. În al treilea rând, utilizarea îngrășămintelor chimice și depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor agricole au un impact direct asupra solului și calității apei. În al patrulea rând, centrele urbane au un impact important asupra aerului și mediului în general, deoarece acestea sunt principalii producători de gaze cu efect de seră și de CO₂. Aria principală a programului beneficiază de peste 1300 de arii naturale protejate de importanță națională și internațională și de numeroase situri istorice.

2.2. Centre sociale, economice și culturale majore

Programul a decis să aplice art. 8 (3) din *Regulamentul nr. 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea prevederilor Instrumentului European de Vecinătate* și a inclus în aria programului 4 centre sociale, economice și culturale importante: București, Suceava, Bacău și Piatra Neamț.

Motivul selectării centrelor social, economic și cultural majore:

În conformitate cu articolul 41 din *Regulamentul 897 din 2014*, structurile comune de programare au decis să includă în program o listă a proiectelor mari de infrastructură propuse pentru selecție fără un apel de propuneri de proiecte, proiecte ale căror acțiuni au caracteristici specifice care necesită un anumit tip de organism ce se bucură de un monopol de facto sau de jure și / sau un proiect care face referire la acțiuni care necesită un anumit organism cu competențe tehnice, cu un grad înalt de specializare sau cu putere administrativă.

În acest context, este necesar să se includă orașul București în aria programului, întrucât a fost identificat ca centru social, economic și cultural major, iar cea mai mare parte a instituțiilor relevante pentru PMI sunt situate în capitală. Orașul București poate fi implicat numai ca centru major în proiectele mari de infrastructură.

Mai mult, structurile de programare au decis să includă, ca centre economice, culturale și sociale majore orașele Bacău, Suceava și Piatra Neamț, datorită potențialei contribuții la realizarea obiectivelor programului:

Municipiul Bacău este situat în județul Bacău, în estul României și în aria de sud a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est.

Municipiul Bacău are o populație de 144,307 locuitori (2011), fiind al 15-lea cel mai mare centru urban din țară. În ceea ce privește importanța, Municipiul Bacău este un oraș de interes național, precum și un pol de dezvoltare urbană de interes regional.

În cazul municipiului Bacău, principalul punct forte identificat este potențialul pentru educație și cercetare. Există două unități de învățământ superior importante situate în municipiul Bacău cu diverse domenii de studiu universitar și postuniversitar. Cele două universități se concentrează pe cercetarea științifică și transferul tehnologic - Universitatea "Vasile Alecsandri" și pe economia cunoașterii - Universitatea "George Bacovia". Dintre cele două, Universitatea "Vasile Alecsandri" dispune de 6 centre de cercetare autorizate. De asemenea, ambele universități au relații de lungă durată cu instituții similare la nivel național și european și beneficiază de recunoaștere internațională datorită contribuției pe care ele o aduc în domeniile lor. În plus față de cele două universități, în municipiul Bacău se găsesc, de asemenea, două stații de cercetare și dezvoltare.

Bacău este la 3-lea cel mai mare angajator în cercetare și dezvoltare la Nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, după județele Iași și Galați. De asemenea, la același nivel, județul Bacău este al 4-lea în ceea ce privește cheltuielile directe în cercetare și dezvoltare.

Concluzie: Orașul Bacău ar aduce o valoare adăugată substanțială pentru aria principală eligibilă, deoarece este un important centru universitar, cu rezultate relevante în domeniul educației și a fost nominalizat ca pol de dezvoltare urbană de interes regional. Mai mult decât atât, participarea sa în cadrul programului ar contribui în mare măsură la realizarea impactului CBC în aria principală, întrucât municipalitatea poate juca un rol important în valorificarea investițiilor în domeniul accesibilității educației, prin principiile de dezvoltare urbană inovatoare. Prin urmare, includerea sa ca centru major este esențială pentru atingerea obiectivului 2 al programului, într-un mod durabil.

În consecință, organizațiile situate în orașul Bacău pot participa în calitate de parteneri (nu lideri de proiect) în proiecte implementate în cadrul Obiectivului Tematic 2 Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare din cadrul programului.

Municipiul Piatra Neamț este situat în județul Neamț, în nord-estul României, în centrul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, și la vest de aria principală a programului. Orașul are o populație totală de 85,055 de locuitori fiind al-24-lea oraș România ca mărime.

În cazul municipiului Piatra Neamț, printre cele mai importante domenii în ceea ce privește cooperarea sunt cultura și patrimoniul. Piatra Neamț este un oraș vechi din partea de nord-est a României, care împărtășește contextul politic și istoric al ariei programului. Mai multe filiale ale marilor universități din Iași și București se află în municipiul Piatra Neamț. Mai mult decât atât, legătura sa educațională directă atât cu orașul București cât și cu aria principală a programului i (de exemplu, Universitatea din Iași) fac ca municipalitatea să aibă un rol important în cooperarea din domeniul educațional de la nivel local și regional.

În plus față de resursele naturale variate din regiune, există mai multe locații istorice, arhitecturale și religioase importante, care sunt incluse în patrimoniul național și care atrag un număr mare de turiști, români și străini. Datorită acestui patrimoniu important, Municipiul Piatra Neamț și împrejurimile sale este inclus ca parte din turul popular al mănăstirilor din regiune.

Concluzie: municipiul Piatra Neamț ar avea un impact puternic asupra ariei principale a programului deoarece găzduiește filiale ale universităților din Iași și București, precum și instituții culturale importante. Mai mult, participarea sa în cadrul programului ar contribui în mare măsură la realizarea impactului CBC în aria programului, întrucât instituțiile situate în municipiu au o experiență puternică și extinsă în domeniul cooperării cu entități centrale, regionale și locale din Republica Moldova. Prin urmare, includerea orașului Piatra Neamț ca centru important este esențială pentru realizarea obiectivelor 2 și 3 ale programului într-un mod sustenabil.

În consecință, organizațiile situate în orașul Piatra Neamț pot participa în calitate de parteneri (nu lideri de proiect) la proiecte implementate în cadrul Obiectivelor Tematice 2 Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare a programului și 3 Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric.

Municipiul Suceava este situat în județul Suceava, în partea de nord a României, în zona de nord a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, și la vest de aria principală a programului. Municipiul Suceava este situat în apropierea graniței dintre România și Ucraina.

Municipiul Suceava este unul dintre cele mai vechi orașe din România și a fost capitala Moldovei istorice. În 2011 populația municipiului Suceava era de 92,121 de locuitori. Municipiul Suceava este capitala județului Suceava și este un oraș de rangul II ca importanță la nivel județean în ceea ce privește echilibrarea dezvoltării rețelei de așezări umane din județ.

Potențialul Municipiului Suceava se axează pe educație, cercetare, cultură, și patrimoniu (sectorul educației și cercetării fiind mai dezvoltat comparativ cu alte centre majore propuse). Municipiul Suceava are o unitate de învățământ superior care concentrează un număr mare de studenți. În 2013, numărul de studenți a ajuns la 6.830, reprezentând aproape 7,5% din numărul total al populației. Parțial, popularitatea Universității Suceava se datorează domeniilor sale variate din educație și cercetare și poziției sale sociale și economice din regiune.

Există 13 centre de cercetare, dezvoltare și de excelență situate în municipiul Suceava. Județul Suceava este al 2-lea cel mai mare angajator în cercetare și dezvoltare din Regiunea de Dezvoltare Nord-Est și este al doilea județ la nivel regional în ceea ce privește cheltuielile directe realizate în sectorul de cercetare și dezvoltare.

Din punct de vedere cultural, municipiul Suceava și împrejurimile sale reprezintă unul dintre cele mai importante situri istorice din România de Nord, având atât relații naționale, cât și regionale. Orașul este în mod special important deoarece este unul dintre cele mai vechi orașe din zonă și din țară, având importanță istorică specifică pentru regiunea istorică Moldova din România. Ca urmare, orașul și județul au un număr mare de atracții istorice, arhitecturale și culturale. Alături de municipiul Piatra Neamț, municipiul Suceava este, de asemenea, inclus în traseul de mănăstiri al regiunii. Relieful este variat iar regiunea oferă un număr mare de atracții naturale.

În concluzie, municipiul Suceava reprezintă o completare importantă a ariei eligibile a programului, deoarece oferă o tradiție de învățământ de lungă durată și oferă oportunități variate pentru dezvoltarea de programe educaționale și de cercetare. Elementele comune culturale ale Regiunii de Dezvoltare Nord-Est și legăturile istorice ale principalelor orașe ale acestei regiuni au făcut ca municipiul Suceava să reprezinte completare necesară, oferind regiunii oportunitatea de a dezvolta proiecte culturale și de patrimoniu.

În acest context, participarea orașului Suceava în cadrul programului ar contribui în mare măsură la obținerea impactului CBC în aria programului, întrucât orașul este membru al organizațiilor de cooperare transfrontalieră (precum Euro-regiunea Prutul de Sus), prin care au fost implementate proiecte comune relevante. Prin urmare, includerea municipiului Suceava ca centru major este esențială pentru atingerea obiectivelor programului 2 și 3 într-un mod sustenabil.

În consecință, organizațiile situate în municipiul Suceava pot participa în calitate de parteneri (nu lideri de proiect) în proiecte implementate pe Obiective Tematice 2 - Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare a programului și 3 - Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric.

Condiții de participare la Program a marilor centre București

Sprijinul financiar corespunzător pentru partenerii de proiect și / sau pentru activitățile desfășurate de către organizațiile situate în București este limitat la alocările stabilite la nivel de program pentru proiectele mari de infrastructură. Participarea lor este limitată la:

- ✓ **Obiectivul Tematic 7 Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, dezvoltarea unor rețele și sisteme de transport și comunicații.**
- ✓ **Obiectivul Tematic 8 Provocări comune în domeniul siguranței și securității**

Bacău, Piatra Neamț și Suceava

Sprijinul financiar corespunzător pentru partenerii de proiect și / sau pentru activitățile desfășurate de către organizațiile situate în Bacău, Piatra Neamț și Suceava, este limitat la un total de 10% din bugetul programului.

Organizațiile situate în aceste orașe pot participa numai în calitate de parteneri în proiecte, dar nu și ca lideri de proiect, putând accesa prin intermediul proiectelor doar următoarele Obiective Tematice:

Bacău: Obiectiv Tematic 2: *Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare*
Piatra Neamț și Suceava: Obiectiv Tematic 2: *Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare*; Obiectiv Tematic 3: *Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric*

Tabelul 1 - Rezumatul condițiilor de eligibilitate a centrelor majore economice și culturale

București	N/A	Organizație implicată în Proiecte mari de infrastructură Obiectivele Tematice 7 & 8
Bacău	- în limita a 10% din bugetul programului, - Participare doar în calitate de parteneri și nu ca lideri de proiect	Obiectivul Tematic 2
Piatra Neamț		Obiectivele Tematice 2 & 3
Suceava		Obiectivele Tematice 2 & 3

2.3. Regula de Flexibilitate

Regula de flexibilitate stabilită în conformitate cu punctul (b) al articolului 39(2) și cu articolul 45(4) al Regulamentului Comisiei 897/2014 poate fi utilizată înafara ariei programului (respectiv înafara ariei eligibile a programului și a centrelor majore sociale, economice și culturale).

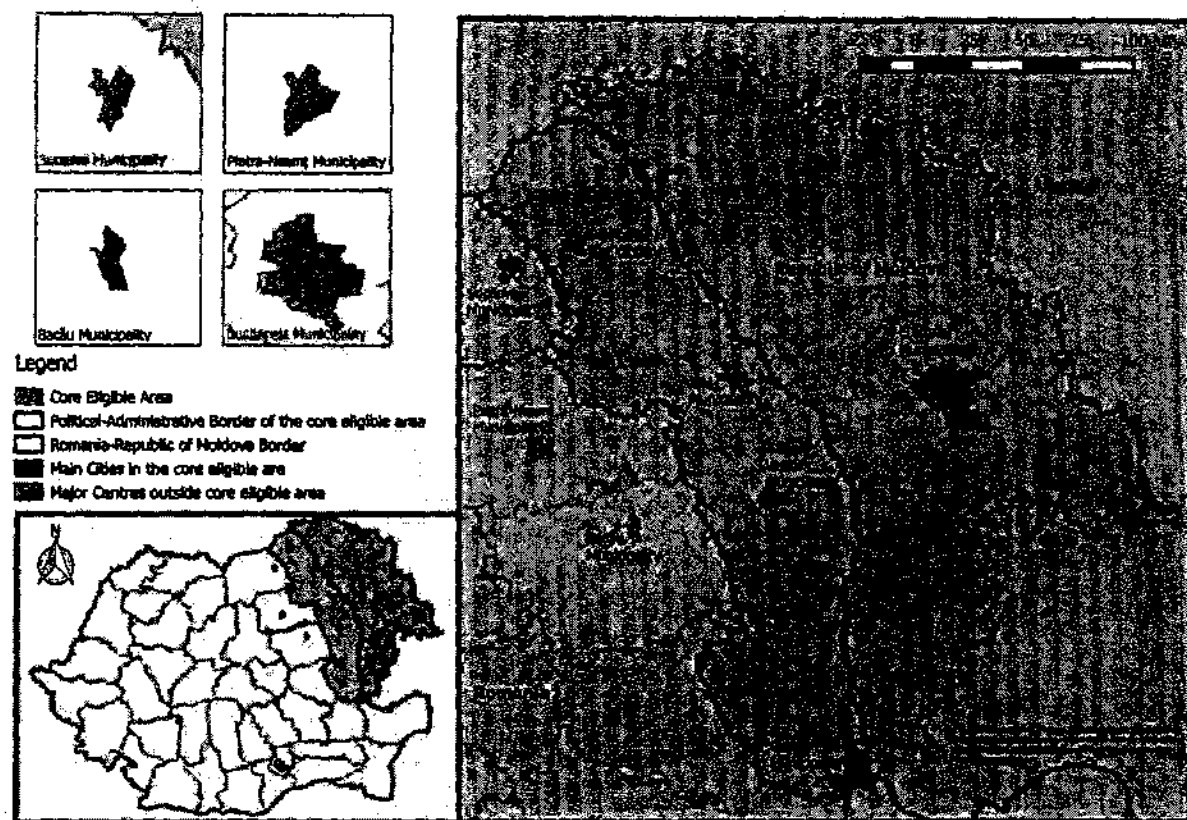
Un total de 10% din contribuția UE la bugetul Programului poate fi utilizată, pentru activități implementate înafara ariei programului și/ sau de către beneficiari situați înafara ariei programului după cum urmează:

- A. Condiții ce trebuie îndeplinite de către Beneficiarii localizați înafara ariei programului
 - a) Trebuie să aibă naționalitate română
 - b) Participarea acestora este limitată la proiectele mari de infrastructură atribuite direct
 - c) Nu pot avea calitatea de lideri de proiect
 - d) Participarea acestora în cadrul proiectului este necesară prin natura și prin obiectivele acestuia și este necesară pentru implementarea efectivă a proiectului
 - e) Aceștia respectă criteriile de eligibilitate definite pentru fiecare procedură de selecție
- B. Condiții ce trebuie îndeplinite de către activitățile din proiect implementate parțial înafara ariei programului:
 - a) Acestea trebuie implementate de către beneficiari din aria programului sau de către partenerii în proiectele mari de infrastructură localizați înafara ariei programului
 - b) Acesta pot fi implementate înafara ariei programului doar în măsura în care sunt necesare atingerii obiectivelor programului
 - c) Sunt în beneficiul ariei programului.

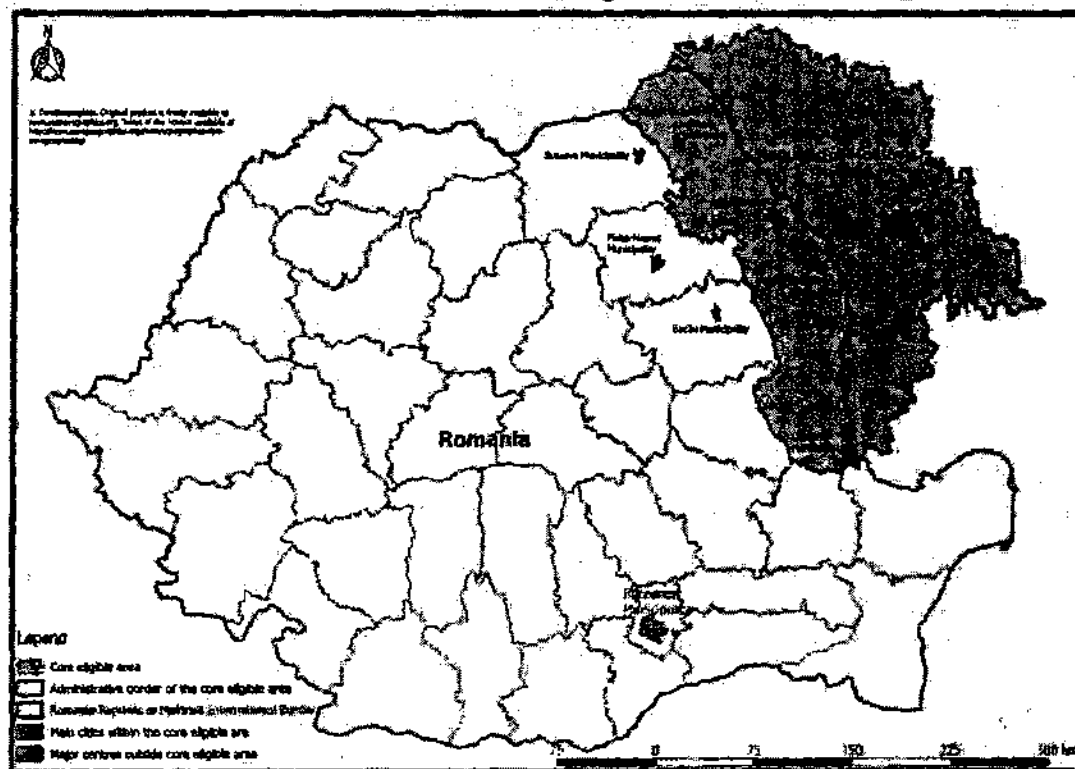
Pentru a fi selectat, un proiect trebuie să justifice orice utilizare a fondurilor în afara regiunii vizate de program.

2.4. Harta ariei programului

Harta 2 – Aria Programului

Harta 3 – Aria Programului

3. Strategia Programului

3.1. Descrierea Strategiei

Programul Operațional Comun România-Moldova 2014-2020 contribuie la realizarea obiectivului general al ENI de *"progres către o zonă de prosperitate comună și de bună vecinătate între statele membre și vecinii acestora"*.

Strategia de intervenție se bazează pe o viziune comună privind dezvoltarea ariei programului și o viziune comună de dezvoltare pentru anii următori în sectoarele ce urmează să fie sprijinite de către program. Abordarea strategică propusă se concentrează asupra acelor aspecte specifice ale politicilor comune relevante pentru cooperarea transfrontalieră.

În conformitate cu Documentul de programare pentru sprijinul UE acordat pentru cooperarea transfrontalieră ENI (2014-2020), Programul trebuie să abordeze cel puțin una dintre cele trei obiective strategice predefinite și să concentreze intervențiile pentru un număr maxim de patru Obiective Tematice.

Au fost definite următoarele obiective strategice:

- A. Promovarea dezvoltării economice și sociale în regiunile aflate de ambele părți ale frontierelor comune;
- B. Abordarea provocărilor comune din domeniul mediului, sănătății publice, siguranței și securității;
- C. Promovarea unor condiții și modalități mai bune pentru asigurarea mobilității persoanelor, bunurilor și capitalului

Pentru a defini strategia programului CBC România-Republica Moldova 2014-2020, au fost efectuate o serie de analize, inclusiv o analiză SWOT, o analiză multi-criteriu și o analiză a coerenței, împreună cu sesiuni de consultare a factorilor interesați și revizuirea rezultatelor obținute în cadrul programului anterior.

Analizele SWOT suplimentare includ (1) o analiză cantitativă pentru a evalua numărul de elemente SWOT care au orice fel de influență / impact asupra obiectivelor strategice (OS) ENI CBC și asupra Obiectivelor Tematice atribuite lor și (2) o analiză calitativă - pentru evaluarea impactului elementelor SWOT asupra obiectivelor strategice / obiectivelor tematice. Această evaluare a luat în considerare intensitatea / importanța impactului elementelor SWOT asupra obiectivelor strategice ENI CBC și asupra obiectivelor tematice. Pe baza acestei analize SWOT, a importanței relative și ponderilor punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor, cea mai eficientă strategie pentru program a fost definită cea de tipul puncte slabe-oportunități - respectiv depășirea deficiențelor prin urmărirea oportunităților.

Celelalte analize și consultări preliminare ale potențialilor beneficiari care au fost efectuate au fost concepute pentru a oferi informații structurate din aria programului și strategia propusă. Tabelul de mai jos prezintă rezultatele diferitelor analize cu privire la Obiectivele Tematice specifice propuse pentru a fi incluse în program:

Tabelul 2 – Rezultatul analizelor pentru selectarea Obiectivelor Tematice

Strategia ENI CBC	10 obiective tematice (OT)									
Rezultatul Analizei teritoriale & SWOT	OT1	OT2	OT3	OT4	OT5	OT7	OT8	OT9	OT10	
Rezultatul Consultărilor Preliminare	OT1	OT2	OT3	OT4	OT5	OT7	OT8			
Rezultatul Analizei de Coerență cu alte Programe și Proiecte		OT2	OT3			OT7	OT8	OT10		
Analiza multi-criteriu		OT2	OT3			OT7	OT8			
Decizia CCP		OT2	OT3			OT7	OT8			

Prin corelare a rezultatelor multiplelor analize, au fost identificate patru domenii tematice prioritare de dezvoltare: (1) educație, cercetare și inovare, (2) cultură și patrimoniu istoric, (3) transporturi și comunicații și (4) sectoare care contribuie la siguranța și securitatea din regiune, în domenii precum sănătatea, prevenirea dezastrelor / situațiilor de urgență naturale sau provocate de om și în domeniul cooperării polițienești. În consecință, sunt propuse următoarele patru Obiective Tematice:

Obiectivul tematic 2: Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare;

Obiectivul tematic 3: Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric

Obiectivul tematic 7: Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, dezvoltarea rețelilor și sistemelor de transport și comunicații;

Obiectivul tematic 8: Provocări comune în domeniul siguranței și securității;

Tabelul de mai jos rezumă obiectivele strategice, obiective tematice corespunzătoare precum și obiectivele specifice și prioritățile programului:

Tabelul 3 – Rezumatul obiectivelor strategice, obiectivelor tematice, obiectivelor programului, priorități

Obiective Strategice	Obiectivul tematic	Obiectivul programului	Prioritatea
A. Promovarea	Obiectivul tematic 2:	Dezvoltarea educației și	Prioritatea 1.1 – cooperare

Obiective Strategice	Obiectivul tematic	Obiectivul programului	Prioritatea
dezvoltării economice și sociale în regiunile de pe ambele părți ale frontierelor comune	Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare;	<i>sprijinul acordat cercetării și inovării la nivelul regiunii vizate de Program prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central</i>	Instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației Prioritatea 1.2 - Promovare și sprijin pentru cercetare și inovare
	Obiectivul tematic 3: Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric	<i>Conservarea patrimoniului cultural și istoric în aria eligibilă, sprijinirea dezvoltării culturii locale, a identităților culturale specifice și a dialogului cultural contribuind la o creștere a atractivității ariei eligibile.</i>	Prioritatea 2.1 - Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric
B. Abordarea provocărilor comune în mediu, sănătate publică, siguranță și securitate	Obiectivul tematic 8: Provocări comune în domeniul siguranței și securității;	<i>Abordarea provocărilor comune în ceea ce privește accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și a situațiilor de urgență, securitatea transfrontalieră prin proiecte comune</i>	Prioritatea 4.1 - Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesului la sănătate
			Prioritatea 4.2 - Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale provocate de om, precum și acțiuni comune în situațiile de urgență
			Prioritatea 4.3 Prevenirea și combaterea criminalității organizate și cooperarea polițienească
C. Promovarea unor condiții mai bune și modalitățile de a asigura mobilitatea persoanelor, a bunurilor și a capitalului.	Obiectivul tematic 7: Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, dezvoltarea transportului și rețelelor și sistemelor de comunicații;	<i>Îmbunătățirea serviciilor de transport public, a infrastructurii, cooperării și a rețelelor TIC</i>	Obiectiv 3: Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și TIC

Obiectivul general al Programului Operațional Comun România-Republica Moldova este de a crește dezvoltarea economică și de a îmbunătăți calitatea vieții oamenilor din regiunea programului prin investiții comune în domeniul educației, dezvoltării economice, dezvoltarea culturii, infrastructurii transfrontaliere și sănătății asigurând în același timp securitatea și siguranțacetășenilor din cele două țări.

Obiective tematice și priorități

Procesul de identificare a nevoilor specifice ale zonei de frontieră care urmează să fie abordate prin intermediul Programului România – Republica Moldova 2014 – 2020 a fost finalizat prin selectarea a 4 obiective tematice specifice:

- ✓ **Obiectivul tematic 2:** Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (Obiectiv strategic al ENI: A)
- ✓ **Obiectivul tematic 3:** Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric (Obiectiv strategic al ENI: A)
- ✓ **Obiectivul tematic 7:** Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, dezvoltarea de rețele și sisteme de transport și comunicații (Obiectiv strategic al ENI: C)
- ✓ **Obiectivul tematic 8:** Provocări comune în domeniul siguranței și securității (Obiectiv strategic al ENI: B)

Aceste obiective tematice vor fi abordate prin priorități specifice, implementate prin activități transfrontaliere, așa cum este prezentat mai jos.

OBIECTIV TEMATIC 2: SPRIJIN PENTRU EDUCATIE, CERCETARE, DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ SI INOVARE

***Obiectivul 1:** Dezvoltarea educației și sprijin acordat cercetării și inovării la nivelul ariei Programului prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central*

Justificare pentru definirea Priorității 1.1:

Dezvoltarea sectorului educațional este una din zonele puternic sprijinite ca și domeniu cheie de intervenție conform concluziilor analizelor derulate ca de exemplu analiza teritorială și SWOT. Printre argumentele pentru intervenția în aria programului, se poate contura abandonul școlar timpuriu identificat ca fenomen îngrijorător; în plus, un număr semnificativ de elevi părăsesc aria eligibilă principală pentru a-și continua studiile în alte părți ale României sau ale altor state-membre ale UE, acest lucru având un impact pe termen lung asupra dezvoltării socio-economice a ariei.

Întrucât persoanele bine educate reprezintă una dintre resursele-cheie pentru dezvoltarea economică viitoare a ariei programului, investițiile solide în educație i) vor reduce efectul de abandon școlar ii) vor asigura păstrarea efectivelor de elevi, element esențial pentru dezvoltarea pe termen mediu a regiunii. Capacitățile actuale pe care cele trei centre universitare mari (Iași, Galați, Chișinău și Bălți) le dețin pot fi utilizate la potențialul lor maxim pentru a aborda principalele probleme menționate mai sus și pentru a asigura o cooperare corespunzătoare pentru a crește calitatea, atractivitatea și accesibilitatea programelor educaționale..

De asemenea, prioritatea identificată și activitățile ulterioare răspund nevoilor urgente privind accesibilitatea redusă la infrastructura educațională în zonele rurale.

În același timp, atât i) consultările preliminare organizate în faza pregătitoare a programului, cât și ii) analiza rezultatelor apelurilor de propuneri de proiect și proiectele implementate în cadrul POC ROUAMD 2007 -2013 indică interesul puternic potențialilor beneficiari față de proiectele educaționale.

Ca urmare, în urma nevoilor și intereselor identificate, *prioritatea 1.1* a fost concepută pentru a sprijini proiectele care vor asigura accesul larg (și mai multe activități "de la om la om") în cadrul programului, vizând o gamă largă de beneficiari de la nivel central și local.

Prioritatea 1.1 – Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației

Activități orientative

- Planificarea și dezvoltarea în comun a planurilor, politicilor și strategiilor educaționale;
- Schimbul de experiență, schimbul de profesori, transfer de bune practici, dezvoltarea centrelor de formare comune pentru creșterea eficacității educației prin intermediul diversificării programelor de formare profesională pentru angajați din sistemul educațional în domenii precum;

- o Dezvoltare școlară, management școlar, dezvoltarea relației dintre școli și comunități;
- o Dezvoltarea și aplicarea metodelor educaționale inovatoare, pentru creșterea aptitudinilor de predare pentru a facilita și a motiva elevii să obțină rezultate;
- Dezvoltarea unor programe comune specifice de educație antreprenorială, programe care să stimuleze creativitatea, inovarea și spiritul civic activ;
- Îmbunătățirea participării și calității educaționale prin intermediul reabilitării/ modernizării/ extinderii/ dotării infrastructurii educaționale și achiziția de echipamente;
- Dezvoltarea și implementarea parteneriatelor între instituțiile de învățământ de ambele părți ale frontierei cu scopul de a:
 - o Preveni și corecta fenomenul abandonului școlar timpuriu prin programe integrate (inclusiv campanii de conștientizare) pentru prevenirea abandonului școlar, încurajarea frecvenței școlii și reintegrarea acelor care au abandonat timpuriu școala;
 - o Dezvoltarea unor programe după programul școlar (after school) și a unor activități extra-curriculare;
- Dezvoltarea și implementarea unor acțiuni comune în sprijinul grupurilor dezavantajate, de exemplu:
 - o Acțiuni de sprijin integrate care se adresează copiilor și tinerilor cu părinți care trăiesc în străinătate (care pot include, printre altele, orientare, consiliere, programe afterschool, activități educaționale și culturale);
 - o Acțiuni³ de sprijin menite să faciliteze integrarea socială și pe piața muncii a persoanelor (copii, tineri și adulți) cu dizabilități
- Acțiuni de sprijin comun pentru tineret, pentru prevenirea consumului de droguri, a traficului uman, a abuzului de alcool, etc. Dezvoltarea și implementarea programelor și acțiunilor transfrontaliere pentru sporirea/îmbunătățirea/facilitarea calificărilor și competențelor de muncă⁴

Beneficiari orientativi pentru Prioritatea 1.1

- Instituții din domeniul educațional/ regional/ local și alte instituții publice;
- Instituții de învățământ;
- Muncitori/ profesioniști din profesii/ activități care sunt relevante pentru dezvoltarea regiunii;
- Organizații din domeniul sănătății care acționează pentru a preveni și pentru a combate consumul de alcool și droguri;

Justificare pentru definirea Priorității 1.2:

Inovațiile sunt de obicei descrise ca un succes în producția, asimilarea și exploatarea elementului de noutate în domeniul economic și social. Conform viziunii programului, cercetarea și inovarea oferă sprijinul necesar pentru o dezvoltare echilibrată și durabilă a regiunii eligibile și consultările preliminare au arătat un suport puternic din partea autorităților regionale în favoarea unor astfel de activități.

Cu toate acestea, starea actuală din domeniu arată un nivel scăzut al investițiilor în cercetare și dezvoltare, combinate cu o utilizare scăzută a rezultatelor cercetării și dezvoltării în cadrul activităților industriale și tehnologice. În plus, doar 0,045% din populația din câmpul muncii este angajată în activități cu valoare adăugată precum cercetarea, dezvoltarea și inovarea, cotele fiind dintre cele mai scăzute din Europa.

Date fiind argumentele prezentate mai sus, activitățile prioritare au fost concepute luând în considerare faptul că Iași și Chișinău au un potențial ridicat de cercetare și inovare, având în vedere statutul lor de centre economice și educaționale, în timp ce județul Galați are un potențial specific în regiunea industrială (industria metalului și a construcțiilor navale). Galați ar putea fi, de asemenea,

³ Doar activitățile care nu asigură un avantaj economic pentru beneficiar vor fi sprijinite

⁴ Aceste activități vor fi realizate în cadrul campaniilor educaționale și în cooperare cu instituții de educație pentru a fi eligibile

⁵ Acești beneficiari sunt eligibili în contextul în care lucrează în asociere cu instituțiile de educație.

considerat un punct strategic în ceea ce privește nevoile de cercetare și dezvoltare și capacitățile (de exemplu *Regiunea Liberă Galați*) ariei eligibile, întrucât utilizează toate canalele de comunicare pe teritoriul său (rutier, feroviar și maritim).

Prioritatea 1.2 – Promovare și sprijin pentru cercetare și inovare

Activități orientative

- Dezvoltarea de parteneriate/rețele între universități și centre de cercetare în vederea creării unui mediu favorabil transferului de know-how și afacerilor.
- Diseminarea, cooperarea și crearea de rețele între programe și organizații din cele două state care acționează în domeniul cercetării și inovării.
- Acțiuni comune de cercetare și studii în special în domeniul mediului (probleme create de schimbările climatice, conservarea biodiversității, energia regenerabilă și utilizarea eficientă a resurselor etc.);
- Promovare și sprijin pentru cercetare și inovare prin intermediul reabilitării/ modernizării/ extinderii infrastructurii specifice, inclusiv prin achiziția echipamentelor aferente.
- Schimb de experiență și bune practici între autoritățile competente cu privire la dezvoltarea și stabilirea clusterelor.

Beneficiari orientativi pentru prioritatea 1.2

- Universități
- Institute/organizații de cercetare
- Administrația publică națională/regională/locală și alte instituții publice
- ONG-uri/Asociații profesionale/antreprenoriale

OT 3. PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC

Obiectiv 2: *Conservarea patrimoniului cultural și istoric în aria eligibilă, sprijinirea dezvoltării culturii locale, a identităților culturale specifice și a dialogului cultural*

Justificare pentru definirea Priorității 2.1:

Infrastructura culturală din regiunea programului este în cea mai mare parte similară ca densitate și distribuție în întreaga arie eligibilă principală. Există un număr total de 1.404 instituții culturale în cele patru județe românești, și 2974 de instituții culturale în Republica Moldova. Acestea includ muzee, biblioteci, cinematografe, teatre și alte instituții culturale.

Este important de subliniat faptul că cele două zone eligibile sub-naționale/ naționale au puncte comune în ceea ce privește patrimoniul cultural, datorită evoluției istorice similare. Cu toate acestea, în ciuda faptului că există o concentrare mare de locații naturale și istorice și zone naturale protejate, regiunea eligibilă înregistrează un nivel scăzut al investițiilor în facilități turistice și culturale.

În acest context, prioritatea încurajează beneficiarii să se concentreze pe proiecte culturale și pe conectarea inițiativelor în domeniu, cu scopul de a asigura accesul larg al cetățenilor la o infrastructură culturală îmbunătățită și la un patrimoniu istoric protejat.

Prioritatea 2.1 – Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric

Activități orientative

- Construcția, extinderea, instalarea, restaurarea, conservarea, consolidarea, protejarea, securitatea monumentelor culturale și istorice, a siturilor arheologice, (inclusiv a drumurilor de acces aferente), a muzeelor, a obiectelor și colecțiilor de artă și promovarea acestora pe baza strategiilor/conceptelor transfrontaliere relevante;
- Conservarea, securitatea și valorificarea în comun a monumentelor și obiectelor culturale și istorice;
- Rețele de instituții culturale care vizează promovarea patrimoniului cultural și istoric

- Sprijin pentru activitățile meșteșugărești specifice și tradiționale, importante pentru conservarea culturii și identității locale.
- Promovarea activităților specifice și tradiționale în aria eligibilă (inclusiv a evenimentelor culturale transfrontaliere);
- Conservarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și istoric, în principal prin evenimente culturale locale cu o dimensiune transfrontalieră;
- Valorizarea patrimoniului istoric și cultural prin dezvoltarea strategiilor comune de promovare a produselor și serviciilor comune din domeniul turismului.

Beneficiari orientativi pentru Prioritatea 2.1

- Muzee, instituții culturale/religioase/de cult;
- Autorități publice naționale /regionale/ locale și alte instituții publice;
- ONG-uri, asociații culturale și de turism;
- Asociații locale de afaceri din domeniul activităților tradiționale și de artizanat;

OT 7. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII REGIUNILOR. DEZVOLTAREA RETELOR ȘI SISTEMELOR DE TRANSPORT ȘI COMUNICAȚII

Obiectiv 3: Îmbunătățirea serviciilor de transport public, a infrastructurii și a cooperării și a sistemului de rețele TIC

Justificare pentru definirea Priorității 3.1:

Transportul în regiunea eligibilă este dominat de drumuri rutiere și căi ferate. Totuși, în ciuda densității mari a rețelilor de drumuri rutiere și căi ferate, viabilitatea acestora este redusă din cauza calității și mentenanței reduse și din cauza lipsei modernizării proiectelor și resurselor. Acest fapt crește timpul de parcurgere al acestor drumuri în mod semnificativ și are impact asupra costurilor de transport.

Diferențele tehnice în ceea ce privește transportul feroviar între cele două țări (de exemplu, utilizarea unor ecartamente diferite) și capacitățile de transport multimodale limitate fac transportul transfrontalier mai dificil. Cu toate acestea, aria programului prezintă un potențial ridicat de dezvoltare a transportului fluvial, care ar trebui să fie recunoscut și pus în aplicare. În plus, oamenii și afacerile au un acces redus la internetul de mare viteză și la infrastructura de comunicații, în special în zonele rurale.

Având în vedere argumentele prezentate, prioritatea a fost dedicată îmbunătățirii accesibilității interne și externe în aria programului. Prioritatea evidențiază îmbunătățirea și reabilitarea sistemului de transport, împreună cu investițiile în tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC). De asemenea, dezvoltarea politicilor care vizează îmbunătățirea infrastructurii de transport va fi promovată. Va fi acordată atenție potențialului ridicat pentru coordonarea strategică între România și Republica Moldova în ceea ce privește implementarea proiectelor cu impact transfrontalier ridicat.

Prioritatea 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și a infrastructurii TIC

Activități orientative

- Construirea, reabilitarea, modernizarea sistemelor de transport transfrontaliere
- Dezvoltarea inițiativelor de transport ecologic (fără emisii de carbon) transfrontaliere și a soluțiilor inovatoare
- Îmbunătățirea facilităților de transport multimodal (rutier/ fluvial) de interes transfrontalier;
- Construcția, reabilitarea, lărgirea drumurilor (sau segmentelor de drumuri) care conectează așezările de-a lungul frontierei cu drumul principal care duce la frontieră;
- Îmbunătățirea/restaurarea/construcția de (segmente de) drumuri de acces către centre de interes transfrontalier;
- Elaborarea unor strategii/politici/planuri comune pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier;

- Investiții comune în infrastructura TIC cu impact transfrontalier; (de exemplu, servicii de fibră optică).
- Dezvoltarea conexiunilor transfrontaliere, a rețelelor și serviciilor integrate de comunicații și informații
- Actualizarea facilităților existente pentru a consolida conexiunile între comunități și servicii publice care promovează cooperarea transfrontalieră și o cooperare internațională mai largă.

Beneficiari orientativi pentru Prioritatea 3.1

- Administrația publică națională /regională/locală și alte instituții publice;
- Companii de stat care administrează infrastructura din transport și comunicații

OT 8. PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANTEI SI SECURITĂȚII

Obiectivul 4: Abordarea provocărilor comune în ceea ce privește accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență, securitatea transfrontalieră prin proiecte comune

Justificare pentru definirea Priorității 4.1:

Accesul la serviciile medicale în aria eligibilă principală este scăzută iar infrastructura de sănătate învechită este predominantă, mai ales în mediul rural. Capacitățile infrastructurii și numărul de medici sunt sub mediile naționale, în timp ce speranța de viață la naștere în zona programului este sub mediile internaționale.

Pe de o parte, având în vedere că accesul și dezvoltarea serviciilor din sănătate este o problemă cunoscută de interes comun și, pe de altă parte, faptul că aria programului este expusă la o serie de provocări structurale, nevoia de finanțare și de punere în aplicare a inițiativelor de sănătate devine imperativă. În acest context, prioritatea va oferi sprijin pentru acțiunile comune și inițiativele privind medicina de urgență din domeniul sănătății publice. Trebuie subliniat că prioritatea are un potențial foarte bun pentru a avea impact la nivel transfrontalier, datorită capacității bune pentru managementul de proiect dezvoltat pe parcursul perioadei anterioare de programare, 2007-2013.

Prioritatea 4.1 - Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor din sănătate și a accesului la sănătate **Activități orientative**

- Planificarea comună și dezvoltarea în comun a planurilor, politicilor și strategiilor de sănătate publică și a asistenței sociale;
- Activități comune menite să sporească accesul la sănătate în zona de frontieră prin construcția / reabilitarea / modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate publice (inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie, etc.);
- Dezvoltarea laboratoarelor fixe și laboratoarelor mobile pentru prevenirea / depistarea / monitorizarea bolilor, accidentelor, incidentelor și epidemiilor de frontieră.
- Dotarea infrastructurii specifice serviciilor medicale publice (ambulatoriu, facilități camera de urgență, centre medicale, intervenție socială integrată, etc.);
- Programe comune de formare și schimb de experiență, rețele pentru susținerea funcționării serviciilor medicale publice specifice, telemedicina;
- Schimb de experiență, activități comune în scopul de a asigura compatibilitatea orientărilor de tratament;
- Campanii de conștientizare în ceea ce privește educația publică privind sănătatea, bolile și prevenirea epidemiilor.

Grupuri orientative de beneficiari pentru Prioritatea 4.1

- Administrația națională / regională / locală publică și alte instituții publice;
- Instrumente naționale / locale / regionale care acționează în domeniul politicilor de sănătate și sociale;
- ONG-uri, universități și organizații de cercetare;
- Asociații profesionale medicale și ale pacienților

Justificare pentru definirea Priorității 4.2:

Aria programului prezintă un risc ridicat de poluare prin accidente industriale, în special de-a lungul râului Prut și în regiunea Dunării. În plus, există un risc ridicat de dezastre naturale datorate rețelei hidrografice dense (de exemplu inundații, alunecări de teren) și din cauza proximității zonei seismice Vrancea în România (de exemplu cutremure).

Prioritatea se concentrează pe mai multe aspecte de mediu prin intermediul unei diversități de instrumente, cum ar fi prevenirea, formarea, monitorizarea și planificarea comună a acțiunilor coordonate în scopul intervenției comune în situații de urgență. În acest context este important de subliniat faptul că consultarea cu părțile interesate în program a indicat un interes puternic și clar spre punerea în aplicare a proiectelor de prevenire a riscurilor, cu un accent special pe inițiativele administrației publice locale. Având în vedere potențialul proiectelor integrate și experiențele anterioare, accentul este acordat investițiilor în sistemul comun de structuri și management de urgență. Se acordă atenție strategiilor și instrumentelor de management al pericolelor și prevenire a riscurilor.

Prioritatea 4.2 – Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale și provocate de om, precum și acțiunea comună în situațiile de urgență

Activități orientative

- Măsuri de prevenire a alunecărilor de teren și inundațiilor;
- Sisteme integrate comune / structuri de monitorizare eficientă și de prevenire a dezastrelor, precum și pentru atenuarea consecințelor;
- Strategii comune și instrumente de management al pericolelor și de prevenire a riscurilor, inclusiv planuri de acțiune comune;
- Elaborarea de hărți detaliate comune și de baze de date (indicând riscurile naturale și tehnologice precum și utilizarea terenurilor pentru autoritățile de planificare regională, agențiile de mediu și serviciile de urgență);
- Schimbul de experiență și cunoștințe, inclusiv creșterea gradului de conștientizare în domeniul prevenirii riscurilor în mod eficient și managementului acestora în zona transfrontalieră;
- Dezvoltarea de standarde integrate și comune pentru planificarea urbană și gestionarea riscurilor;
- Investiții și dezvoltarea de sisteme/ structuri comune și integrate de management de urgență
- Planificarea acțiunilor coordonate ale autorităților în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau provocate de om ;
- Investiții în construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurii și a echipamentelor direct legate de monitorizare și intervenție în situații de urgență.

Beneficiari orientativi pentru Prioritatea 4.2

- Administrația națională / regională / locală publică și alte instituții publice, inclusiv organizațiile de mediu care acționează în domeniul atenuării riscurilor și efectelor dezastrelor și situațiilor de urgență;
- Organizații de cercetare, ONG-uri

Justificare pentru definirea Priorității 4.3:

Prioritatea 4.3 Prevenirea și combaterea crimei organizate și cooperarea polițienească

În domeniul prevenirii și combaterii crimei organizate, România și Republica Moldova înregistrează o serie de probleme comune, combinate cu tendințele către fenomenul infracțional la frontiera comună. Mai mult, structurile polițienești, poliția de frontieră și structurile vamale sunt subdezvoltate și astfel, riscurile potențiale sunt crescute în cadrul Programului cu un impact negativ în combaterea traficului de ființe umane și a drogurilor, a contrabandei ilegale de bunuri și a fraudei de frontieră. Cu toate acestea, merită să menționăm că cele două state au o bună experiență de cooperare polițienească și capacități mari pentru punerea în aplicare a proiectelor cu impact transfrontalier.

În conformitate cu problemele identificate, prioritatea intenționează să ofere sprijin pentru intensificarea dialogului între structurile specializate prin punerea în aplicare în comun a proiectelor cu impact clar în domeniul poliției și a luptei împotriva criminalității.

Activități orientative

- Acțiuni comune pentru creșterea mobilității și capacității administrative a unităților de poliție (inclusiv poliției de frontieră);
- Crearea unor platforme de lucru de colaborare, pentru a crește eficiența poliției, poliției de frontieră și structurilor vamale în schimbul de date și informații;
- Formarea comună a poliției, a poliției de frontieră și a personalului vamal, schimbul de bune practici cu privire la domenii specifice de activitate (analize, urmărire penală, criminalitatea organizată);
- Investiții în construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurilor de trecere a frontierei și poliției și clădirilor aferente;
- Investițiile în echipamente de funcționare și facilități specifice pentru activitatea de poliție / vamă / poliția de frontieră / jandarmerie (de exemplu laboratoare, echipamente, instrumente de detectare, hardware și software și mijloace de transport);
- Elaborarea politicilor și strategiilor comune, inclusiv a campaniilor de sensibilizare și schimbul de experiență pentru combaterea crimei organizate.

Beneficiari orientativi pentru Prioritatea 4.3

- Serviciile vamale, poliția de frontieră, poliția, alte instituții naționale / regionale / locale publice care acționează în domeniul poliției, prevenirii și combaterii criminalității, asociațiile profesionale
- Administrația națională / regională / locală publică și alte instituții publice

3.2. Justificare pentru strategia aleasă

Strategia programului a fost derivată dintr-un număr de analize și consultări și reflectă nevoile din zona de frontieră a României și a Republicii Moldova, nevoie care pot fi abordate prin programul de cooperare transfrontalieră ENI. Principalele elemente ale justificării strategiei pot fi regăsite mai jos.

3.2.1. Analiza socio-economică și analiza SWOT⁶

Această secțiune rezumă principalele concluzii ale analizei teritoriale, inclusiv datele statistice și concluziile din analiza documentelor, în conformitate cu cadrul general al analizei SWOT.

În cazul specific al analizei curente, "obiectivul" de atins este reprezentat de obiectivele strategice ale documentelor de programare ENI:

- 1) *Promovarea dezvoltării economice și sociale în regiunile de pe ambele părți ale frontierelor comune;*
- 2) *Abordarea provocărilor comune în mediu, sănătate publică, siguranță și securitate;*
- 3) *Promovarea unor condiții mai bune și unor modalități de a asigura mobilitatea persoanelor, a bunurilor și a capitalului.*

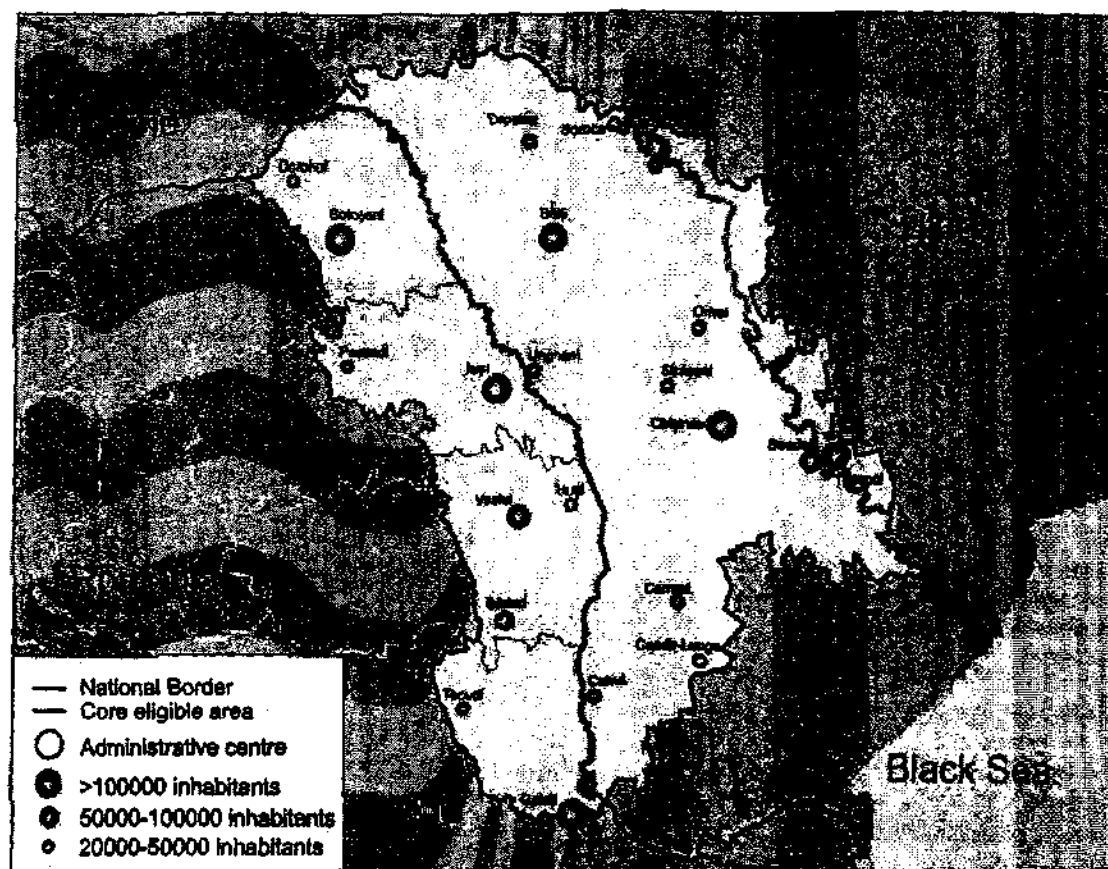
Pornind de la aceste obiective, analiza SWOT este organizată de-a lungul liniilor principale ale analizei teritoriale: a) Geografia și așezările Umane; b) Demografia; c) Economia și piața muncii; d) Transporturile și Infrastructura (inclusiv utilitățile publice și TIC); e) Mediul și energia; f) Sănătatea, Domeniul Social, Siguranța și Securitatea; g) Educația, Cultura, Societatea; h) Administrația Publică și Guvernarea. În acest context, principalele puncte slabe, puncte tari, oportunități și amenințări care sunt relevante pentru structurarea și punerea în aplicare a acestui program sunt cuprinse în tabelele de mai jos:

A. Geografia și așezările umane

Aria eligibilă principală se caracterizează prin două caracteristici geografice și topologice principale: un relief în general plat și o rețea hidrografică complexă, mai ales pe partea moldovenească. Relieful și râurile subliniază riscul potențial ridicat de dezastre naturale (inundații, eroziunea solului și alunecări de teren), în cazul în care nu există sisteme de gestionare a riscurilor care să fie funcționale.

Nivelul general de urbanizare în aria eligibilă principală este sub 50%, întrucât 56.75% din populația din aria principală trăiește încă în mediul rural și doar 43.25% în mediul urban. Numărul de centre urbane este limitat și ele sunt inegal distribuite. Decalajele de dezvoltare semnificative între aceste centre sunt vizibile, în special în zonele predominant rurale. Cele mai importante orașe (de exemplu, Iași, Galați, Chișinău, Tiraspol sau Bender) concentrează activitățile economice majore și cea mai mare parte a populației, ceea ce face efectul de supra-polarizare extrem de vizibil, reducând astfel numărul de oportunități disponibile în centrele urbane mai mici și în așezările din mediul rural. Peste 56% din populație locuiește în mediul rural, în timp ce accesul la utilitățile publice și facilități este redus din cauza dezvoltării slabe a infrastructurii tehnice. Acest lucru are un efect negativ direct asupra calității vieții și oportunităților și crește nivelul de privărie.

⁶ Analiza a fost elaborată cu ajutorul unui set clar de baze de date statistice, documentele strategice puse la dispoziție de autoritățile locale și naționale prin intermediul site-urilor lor și la cerere, precum și prin intermediul altor documente (documente de cercetare, evaluări), care au fost identificate ca fiind relevante. Seturi de date statistice teritorializate precum publicații statistice naționale și regionale au fost utilizate pentru compararea celor două teritorii care compun aria eligibilă a programului. Pentru a sublinia și a crește gradul de relevanță în raport cu intervalele de timp, în acest proces au fost folosite comparații similare. În cazul în care acest lucru nu a fost posibil din cauza seturilor de date mai mari sau indisponibilității datelor recente, au fost realizate specificații foarte clare a intervalelor de timp. De asemenea, în cazul în care au fost calcule suplimentare corespunzătoare, ele au fost efectuate în scopul de a face posibilă comparația. Date suplimentare, referitoare la domenii specifice, au fost extrase din documentele relevante identificate. În cazurile în care datele privind teritorializarea lipseau, datele naționale au fost prezentate și transpuse, iar acolo unde a fost posibil la nivelul teritorial corespunzător (de exemplu, investițiile străine directe, energia). În toate cazurile, nivelul de analiză are scopul de a o face cât mai clară posibil.

Harta 4: Principalele orașe din aria eligibilă principală în funcție de numărul de locuitori

Comparând suprafața de locuit pe cap de locuitor ce trăiește în aria eligibilă principală cu mediile UE, sunt vizibile diferențe semnificative. Având în vedere valorile din România și Moldova, media din aria eligibilă de bază este de 15 m² pe cap de locuitor, ceea ce este semnificativ mai puțin decât în celelalte state membre ale Uniunii Europene, unde, de obicei, depășește 20 m² pe cap de locuitor.

În plus față de nivelurile scăzute de urbanizare, așezările rurale din regiunea eligibilă de bază suferă din cauza lipsei de acces la sistemele de alimentare cu apă potabilă și canalizare. Mai mult, pe partea românească a ariei eligibile a programului doar o mică parte din localitățile rurale sunt conectate la infrastructura de alimentare cu gaz, nebeneficiind de această resursă. Nu este și cazul în Republica Moldova, unde mai mult de trei sferturi din localități sunt conectate la infrastructura de alimentare cu gaz. Cu toate acestea, nivelul de conectare la sistemul public de distribuție a energiei termice a rămas oarecum constant, cu doar o mică scădere în Republica Moldova; cu toate acestea, populația migrează spre metode particulare de producție a energiei termice.

Conectarea la Internet rămâne o problemă în aria eligibilă principală, în special în zonele rurale, unde rata medie este de conectare este sub 50%, iar cea mai mare parte a abonaților la Internet sunt concentrați în centrele urbane din regiune.

Densitatea sistemelor de transport public urban se regăsește în jurul și în marile centre urbane din aria eligibilă principală, în principal în Iași, Botoșani, Vaslui, Galați pe de-o parte și Chișinău, Bălți, Ungheni, Cahul, Soroca și Orhei pe de altă parte. Accesibilitatea este limitată în ceea ce privește lungimea infrastructurii, precum și în ceea ce privește varietatea de mijloacelor de transport în comun, care este adesea limitată la liniile de autobuz.

A. Geografie și așezări umane			
Puncte tari		Puncte slabe	
S11	Rețea hidrografică complexă: multe lacuri, râuri importante și	W11	Zone navigabile mici, neadecvate pentru distanțe lungi de navigație navală

Harta 3: Densitatea populației și distribuția în funcție de mediul de viață

Statisticile vitale ale ariei eligibile ale programului indică o diferență între ratele brute de fertilitate și de deces, în favoarea celei de a doua, ceea ce face procesul de întinerire a populației să fie unul problematic. Acest lucru este deosebit de important întrucât, chiar dacă speranța de viață la naștere a crescut în ultimii 20 de ani, România și Republica Moldova sunt ambele cu mult sub estimările medii ale UE.

Distribuția populației pe grupe de vârstă este normală din punct de vedere statistic la nivelul ariei principale; cu toate acestea, diferențele sunt vizibile atunci când se compară teritoriul românesc cu cel din Republica Moldova. Piramida vârstei în județele românești este semnificativ mai plată decât cea din Republica Moldova. În plus, în cazul județelor românești cea mai mare categorie de vârstă este de 40-44 de ani, în timp ce în cazul Republicii Moldova categoria de vârstă 20-24 de ani nu este doar cea mai mare, ci este de peste două ori mai mare decât categoria de vârstă 20-24 de ani din România.

Diferențele teritoriale în ceea ce privește demografia ariei eligibile principale indică o populație inegal distribuită în ceea ce privește vârsta și o rată în general negativă a natalității. Situația actuală, caracterizată de o creștere naturală negativă, o speranță de viață scăzută, și o tendință de emigrare lasă populația prezentă expusă unui proces de îmbătrânire care se va dezvolta într-un ritm mult mai accelerat decât procesul de întinerire. Acest lucru, la rândul său, creează dezechilibre semnificative între producția și consumul de bunuri, punând presiune pe sistemele de asistență socială și de pensii, și scade competitivitatea forței de muncă locale.

	Dunărea		
S12	Relief plat - potrivit pentru investiții în agricultură și de dezvoltare	W12	Distribuția inegală a așezărilor urbane mari favorizează procesele de polarizare
S13	Localități urbane dezvoltate cu mai mult de 100,000 de locuitori (de exemplu Botoșani, Iași, Galați, Chișinău, Bălți, Tiraspol, Bender)	W13	O mare diferență între numărul de așezări urbane și rurale, în favoarea celor din mediul rural.
Oportunități		Amenințări	
O11	Proximitatea Mării Negre reprezintă o oportunitate potențială puternică pentru întreaga zonă eligibilă	T11	Risc ridicat de dezastre naturale (alunecări de teren, inundații)
O12	Dezvoltarea infrastructurii tehnice reduce efectele de polarizare ale centrelor urbane stabilite	T12	Migrația masivă din mediul rural către localitățile urbane din cauza lipsei de oportunități, servicii și alte facilități
O13	Dezvoltarea infrastructurii de transport facilitată de relieful plat va crește accesibilitatea în mediul rural	T13	Expansiunea necontrolată a zonelor urbane existente către zonele rurale învecinate fără a ține seama de cerințele tehnice

Concluzie: Proximitatea Mării Negre pentru unele dintre orașele apropiate (cum ar fi Galați în România sau Giurgiulești în Republica Moldova) sporește posibilitatea pentru schimburile economice crescute. Acest lucru influențează economia orașelor în cauză, precum și, în sens mai larg, fluxurile economice din țară. Este de remarcat faptul că, în același timp, existența unei rețele hidrografice complexe permite dezvoltarea mai ușoară a serviciilor suplimentare de utilități publice, precum și a investițiilor agricole sau instalațiilor de producere a energiei.

B. Demografia

Aria eligibilă principală a programului însumează un total de aproximativ 5,676,181 de locuitori. Din populația totală a ariei, 37,3% se află pe partea românească a frontierei, în timp ce 62,7% pe partea moldovenească. După cum s-a menționat mai sus, peste 50% din populație trăiește încă în zonele rurale, fiind lipsită de accesul la anumite servicii și dotări.

Migrația și îmbătrânirea sunt două dintre cele mai importante tendințe demografice vizibile în aria eligibilă principală, cu un caracter accentuat în zonele rurale. Populația tânără activă migrează la muncă în străinătate sau la studii, lăsând în urmă o populație dependentă mare. Chiar dacă la nivelul regiunii eligibile de bază migrația are valoare negativă, diferențele teritoriale sunt vizibile. Republica Moldova are o valoare a migrației ușor pozitivă, în timp ce județele românești au una puternic negativă. Principalele excepții în ceea ce privește migrația se regăsesc în cele mai importante centre urbane, care reușesc să polarizeze fluxurile de migrație, în timp ce așezările din mediul rural sunt caracterizate de valori negative, adică de emigrare.

Aria este caracterizată de o natalitate cu valori negative și o speranță de viață la naștere redusă, în comparație cu media UE. Combinată cu emigrarea populației active, aceste tendințe duc la dezechilibre grave între producția și consumul de bunuri, având efecte suplimentare pe termen lung cu privire la asistența socială și sistemul de pensii.

B. Demografia			
Puncte tari		Puncte slabe	
S21	Rețea hidrografică complexă: multe lacuri, râuri importante și Dunărea	W21	Raportul populației urbane sub media națională în partea românească Raport scăzut de urbanizare în Republica Moldova
S22	Relief plat - potrivit pentru investiții în agricultură și de dezvoltare	W22	Republica Moldova are populație mică (3.5 milioane), reprezentând o piață mică pentru investitorii străini majori
S23	Localități urbane dezvoltate cu mai mult de 100,000 de locuitori (de exemplu Botoșani, Iași, Galați, Chișinău, Bălți, Tiraspol, Bender)	W23	Distribuție inegală a populației adulte tinere între teritoriul românesc și moldovenesc
Oportunități		Amenințări	
O21	Atractivitatea crescută a zonei de frontieră a UE	T21	Județele românești se confruntă cu o rată negativă a sporului natural
		T22	Fluxurile de migranți puternic orientați pe plan extern: către țările UE pentru partea română și în țările UE și Rusia pentru partea moldovenească
		T23	Procesul de îmbătrânire a populației din partea românească

Concluzie: faptul că populația urbană din aria programului este sub media națională a părții românești, are efect asupra potențialului de dezvoltare economică a ariei. Este unanim acceptat faptul că zonele urbane concentrează activități economice mai diversificate, cu valoare adăugată mare și cu o creștere a productivității. Activitățile economice specifice zonelor rurale sunt, în general agricole ca natură, cu valoare adăugată economică limitată și foarte sensibile la riscurile date de dezastrele naturale. Fluxurile de migranți puternic orientați către exterior ar putea avea un impact negativ asupra pieței forței de muncă - unde persoanele cele mai specializate și dinamice părăsesc țara, iar populația inactivă, asistată social, rămâne în țară. Pe termen lung, această tendință combinată cu îmbătrânirea populației din partea românească, ar avea un impact, de asemenea, asupra sustenabilității sistemului național de pensii.

C. Economia și Piața muncii

Tendențele demografice sunt conectate direct la principalele sectoare economice și la piața locală a muncii. Lipsa de oportunități economice variate și caracterul predominant rural fac în mod indirect sectorul agricol să fie sectorul principal de muncă din aria eligibilă principală. Totuși, acesta este, de asemenea, sectorul în care veniturile sunt unele dintre cele mai mici din regiune. Principalul motiv din spatele acestei probleme este fragmentarea terenurilor agricole în ferme individuale mici și practicarea agriculturii de subsistență, cu valoare adăugată scăzută.

Fără investiții corespunzătoare, producția agricolă este foarte dependentă de condițiile meteorologice și riscurile naturale. Având în vedere ponderea ocupării forței de muncă în acest sector, zona devine din punct de vedere economic foarte vulnerabilă la variațiile producției agricole care pot afecta exporturile și importurile de produse agricole și dezvoltarea economică locală generală, precum și ocuparea forței de muncă.

Efectele menționate pot fi corelate cu nivelurile PIB-ului regiunii, care sunt unele dintre cele mai scăzute în România și Uniunea Europeană. Chiar dacă PIB-urile din teritoriile din aria eligibilă principală au crescut semnificativ în ultimii șapte ani, deși nu suficient, se poate constata că această creștere a fost dublată de o creștere a diferențelor teritoriale, de exemplu diferența de PIB între județul Iași și Republica Moldova s-a triplat.

Dat fiind nivelul activelor de capital fix pe activități economice, reiese că economia locală trece încet de la o economie bazată pe activități industriale și construcții către o economie bazată pe servicii, care în general, necesită forță de muncă cu studii superioare. Privind la nivelul activelor de capital fix pe activități economice se arată că economia locală se mișcă încet de la o economie concentrată în

jurul activităților industriale și de construcții către o economie bazată pe servicii, care, în general, necesită o piață a forței de muncă cu studii superioare. Cu toate acestea, la nivelul ariei eligibile principale, doar o mică parte din populația activă este angajată în aceste tipuri de activități economice. Nivelul de educație al șomerilor arată că există oportunități limitate pentru cei cu studii primare sau profesionale în România, precum și pentru cei care au absolvit învățământul liceal în Republica Moldova. În combinație cu ratele semnificative ale abandonului școlar timpuriu din regiune și cu nivelului scăzut de investiții în educație, este clar că șomerii nu pot să răspundă la cerințele pieței forței de muncă locale semnalandu-se o nevoie pentru un anumit nivel de recalificare.

În plus față de lipsa de oportunități pentru populația activă de șomeri cu un nivel redus de educație, trecerea la o economie bazată pe servicii ridică o serie de probleme în regiune. În primul rând, cercetarea, dezvoltarea și inovarea sunt limitate la cele trei centre urbane principale din Iași, Galați și Chișinău, unde este de asemenea situat cel mai mare număr de IMM-uri din aria eligibilă a programului. Astfel, esteredus impactul și valoarea adăugată pe care cercetarea, dezvoltarea și inovarea le pot avea asupra principalului sector economic al agriculturii, și asupra altor sectoare, cum ar fi cel al producției și industriei extractive și a construcțiilor. În al doilea rând, aria eligibilă a programului are una dintre cele mai mici rate de atracție ISD în comparație cu alte regiuni din România. În plus, serviciile de activități economice din zonă primesc doar o mică parte din totalul ISD din zonă. Acest lucru poate fi atribuit nivelului de competitivitate scăzut al zonei, fapt ce face regiunea neatractivă pentru investitori. Acest lucru este cauzat în principal de lipsa dezvoltării sau de dezvoltarea slabă a cerințelor de bază ale activităților bazate pe servicii precum accesul ușor, mobilitatea, infrastructura și utilitățile publice.

Economia și piața muncii			
Puncte tari		Puncte slabe	
S31	Activități agricole bine diversificate	W31	Disparități mari și aflate în creștere ale PIB-ului pe cap de locuitor între partea română și partea moldovenească
S32	Din perioada de programare 2007-2013, PIB-ul pe cap de locuitor a crescut de 2,3 ori pe partea română și de peste 3 ori pe partea moldovenească	W32	Nivel ridicat al forțelor de muncă angajate în sectorul bugetar din Republica Moldova, cu impact negativ direct asupra raportului cheltuielilor publice în PIB.
S33	Scăderea tendinței în șomaj, în special în Republica Moldova, dar și în regiunea eligibilă din România	W33	Principalele activități economice au valoare adăugată scăzută (agricultura, pescuitul, comerțul și serviciile legate de turism)
S34	Număr important de IMM-uri, IMM-uri diversificate concentrate în principal în industria construcțiilor, vânzărilor domestice și reparațiilor auto	W34	Producția este concentrată pe agricultura de subsistență și în ferme care depind puternic de condițiile meteorologice și expuse la riscuri naturale
S35	Costuri de lucru competitive	W35	O rată foarte scăzută a populației angajate lucrează în activități cu valoare ridicată precum cercetarea, dezvoltarea și inovarea (0,18%)
S36	Potențial economic bun pentru cel puțin patru principali poli urbani: Iași, Galați, Chișinău și Bălți	W36	Rata foarte scăzută de ocupare a forței de muncă, afectând în mod negativ potențialul pieței muncii
S37	Dezvoltarea industriei vinului în întreaga zonă eligibilă	W37	Decalaj relativ mare al veniturilor personale pe ambele părți ale frontierei, împreună cu un nivel mic al veniturilor
		W38	Investițiile străine directe limitate în aria eligibilă din cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră
		W39	Competitivitatea scăzută a ariei eligibile principale din cadrul Programului de

		Cooperare Transfrontalieră	
Oportunități		Amenințări	
O3 1	Disparități mari și aflate în creștere ale PIB-ului pe cap de locuitor între partea română și partea moldovenească	T31	Instabilitatea politică din partea de nord-vest a regiunii Mării Negre (inclusiv situația din Transnistria) poate pune în pericol dezvoltarea economică, în special investițiile străine directe - ISD
O3 2	Nivel ridicat al forțelor de muncă angajate în sectorul bugetar din Republica Moldova, cu impact negativ direct asupra raportului cheltuielilor publice în PIB.	T32	Aria eligibilă a PO CBC se află în afara axei specifice de dezvoltare economică în România (de la Vest-Nord-Vest la Sud-Est)
O3 3	Principalele activități economice au valoare adăugată scăzută (agricultura, pescuitul, comerțul și serviciile legate de turism)	T32	Disparități regionale mari în Republica Moldova, modelul de dezvoltare mono-centric

Concluzie: În ceea ce privește tipul dominant al activităților economice din aria eligibilă, aspectele cheie sunt i) câștigurile scăzute în cazul activităților economice care nu necesită un nivel ridicat de educație și ii) trecerea la un serviciu bazat pe piața muncii. Un aspect major care trebuie luat în considerare este faptul că doar o mică proporție a pieței forței de muncă este ocupată cu activitățile de informare și comunicare și activități financiare, în contrast cu nivelul ridicat al câștigului salarial din aceste sectoare. Prin comparație, activitățile economice care angajează o cotă mai mare a populației care activează în Agricultură, Industrie și Construcții, nu poate valorifica dimensiunea piețelor lor, iar câștigurile sunt păstrate la un nivel mai scăzut. Un procent foarte mic (0,18%) al populației ocupate este angajată în activități cu valoare adăugată ca de exemplu C&D și inovare, iar astfel, acest sector specific, are o capacitate redusă de producție și export. În plus, nivelurile de câștig indică o supra-specializare a pieței forței de muncă și pune în pericol economia locală în cazul unor evenimente socio-economice destabilizatoare.

O corelare a nivelului PIB-ului cu tipul de populație în ceea ce privește mediile de viață urban-rural arată că, împreună cu atragerea unei mari părți a populației, județele Galați și Iași din România și regiunea adiacentă a municipiului Chișinău rămân cele mai importante centre economice. În plus, accentuarea decalajului PIB arată o involuție în ceea ce privește reducerea disparităților regionale, și o suprapolarizare a activității economice în locul unei distribuții echilibrate și policentrice.

În ceea ce privește investițiile, trebuie să se ia în considerare că un număr limitat de sectoare cu niveluri semnificative de investiții, precum și cu o distribuție inegală a acestora, semnalează o supra-specializare și o concentrare a pieței forței de muncă. Acest lucru face ca activitățile economice adiacente să sufere, și într-o perspectivă pe termen lung acestea să devină subdezvoltate. Concentrarea semnificativă pe investiții în Construcții, Imobiliare și Servicii Financiare indică o creștere a nivelului de încredere în piața imobiliară după criza economică. De asemenea, investițiile semnificative făcute în infrastructura de transport arată un efort coordonat pentru a răspunde la problemele de trafic actuale și pentru a aduce infrastructura de trafic la standardele internaționale existente. Cu toate acestea, ar trebui să se ia în considerare și nivelul scăzut al investițiilor în sănătate și educație, precum și interesul limitat pentru activitățile hoteliere și ale restaurantelor (în ciuda potențialului turistic al zonei).

Mai mult decât atât, din cauza faptului că regiunea Programului este în afara axei dezvoltării economice din România, există riscul ca investitorii să prefere pur și simplu o altă locație cu infrastructură de afaceri deja stabilită.

D. Transportul și Infrastructura (inclusiv utilitățile publice și TIC)

Accesibilitatea este o problemă importantă în aria eligibilă a programului. Conectivitatea aeriană este limitată la două aeroporturi internaționale principale (Iași și Chișinău,) cu o listă și mai limitată de destinații, ceea ce face accesul internațional al călătorilor să depindă de transferurile rutiere și feroviare. Traficul de marfă în Republica Moldova este direcționat prin cele două aeroporturi de marfă internaționale, Aeroportul Internațional Bălți și Aeroportul Internațional Mărculești. Accesul internațional naval este de asemenea limitat, Galați în România și Giurgiulești în Republica Moldova fiind cele mai importante porturi, dar cu capacități inter-modale limitate. În ciuda rețelei hidrografice complexe din regiunea eligibilă de bază și în ciuda potențialului dat de râul Prut la frontiera dintre România și Republica Moldova și unei conexiuni directe la Dunăre și Marea Neagră, dezvoltarea transportului naval este extrem de limitată.

Transportul în arie eligibilă a programului este dominat de cel rutier și de cel feroviar. Cu toate acestea, indiferent de densitatea mare a rețelelor rutiere și feroviare, viabilitatea lor este redusă din cauza calității slabe și întreținerii acestor rețele, dar și din cauza lipsei de modernizare a proiectelor și resurselor. Acest lucru crește în mod semnificativ timpul de călătorie și crește costurile de transport. Un efect direct al calității rețelelor rutiere și feroviare este accesul redus la unele dintre zonele rurale cele mai îndepărtate, limitând atât oportunitățile, cât și investițiile pe piața muncii. În plus, aceste zone suferă de asemenea, de o penetrare redusă a infrastructurilor tehnice necesare pentru utilități publice, și anume apa potabilă, canalizarea, alimentarea cu gaze, energia termică, accesul la internet, precum și transportul public.

Limitările impuse de infrastructura de transport și de nivelul calitativ al acestora au un efect semnificativ asupra traficului transfrontalier, în principal, prin concentrarea traficului teritorial și în ceea ce privește mijloacele de transport. Potrivit datelor furnizate de Poliția Română de Frontieră, Iași-Ungheni, Albița - Leușeni, și Galați-Giurgiulești sunt punctele de trecere a frontierei cel mai frecvent utilizate, iar punctele de trecere auto și feroviare sunt principalul mijloc de transport la trecerea frontierei. Cu toate acestea, transportul auto este predominant, ca urmare a timpului de trecere crescut în cazul punctelor de trecere de cale ferată, ca urmare directă a gabaritului feroviar diferit utilizat de către cele două țări și ca urmare a dificultăților tehnice întâlnite.

Există diferențe semnificative în zonă în ceea ce privește accesul la utilitățile publice, în special atunci când se compară zonele rurale și urbane. Accesul la sistemele de canalizare și alimentare cu gaz sunt aspectele cele mai problematice din zonele rurale ale programului. Acest lucru are două efecte majore. În primul rând, afectează în mod direct calitatea vieții. În al doilea rând, lipsa sistemelor de canalizare și a sistemelor de gestionare a deșeurilor creează o problemă de mediu, apele uzate și deșeurile sunt aruncate direct în mediul înconjurător, fără niciun tratament anterior, crescând astfel poluarea solului și a apei. În același timp, accesul redus la rețelele de gaze în județele românești are potențialul de a crește ratele de defrișare, lemnul fiind combustibilul cel mai accesibil pentru producerea de energie. Infrastructurile de acces la Internet și transport public sunt bine dezvoltate în zonă; cu toate acestea, sunt în principal concentrate în și în jurul centrelor urbane. Accesul la Internet în județele românești are cea mai scăzută rată de penetrare din țară, în special din cauza nivelurilor scăzute de conectivitate predominante în mediul rural.

Centre urbane importante, precum Iași, Galați și Chișinău concentrează cel mai mare număr de abonați la internetul de mare viteză, în timp ce restul teritoriului încă suferă de o conectare slabă, făcând neatractiv domeniul serviciilor și industriei dezvoltate în jurul informațiilor și comunicațiilor, deși trebuie să se constate că au loc schimbări semnificative în Republica Moldova, unde studiile recente arată că rata globală de conectare la Internet este de peste 50%, în timp ce rata de conectare urbană este de peste 75% (de exemplu în Ungheni, Orhei, Soroca, Cahul, Bălți), iar în mod similar, transportul public este concentrat în marile centre urbane și în jurul acestora, deși transportul periurban este mult mai limitat și acoperirea sa este limitată de starea și calitatea infrastructurii de transport existente.

Transportul și Infrastructura (inclusiv utilități publice) / TIC			
Puncte tari		Puncte slabe	
S41	Dezvoltarea rețelei de transport pentru autobuze și microbuze	W41	Transport aerian, naval și feroviar subdezvoltat
S42	Aria eligibilă a programului este străbătută de rețeaua de drumuri a Uniunii Europene	W42	Infrastructură feroviară veche, cu ecartamente diferite
S43	Rețele bune de apă potabilă și canalizare în zonele urbane	W43	Infrastructură rutieră de slabă calitate în Republica Moldova
S44	Acces bun la Internet (folosirea tehnologiilor internetului de mare viteză), în mediul urban	W44	Rețele de apă și canal subdezvoltate în zonele rurale
Oportunități		Amenințări	
O41	Regiunea eligibilă este străbătută de TEN-T și de rețelele TRACECA	T41	Instabilitatea politică și conflictele sau tensiunile internaționale pot amenința nivelul investițiilor în dezvoltarea infrastructurii
O42	Programele UE 2014 -2020 pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii (POR, BIOP, PNDR)		
O43	Alte programe internaționale donatoare (în Moldova) pentru dezvoltarea infrastructurii de utilități publice (GIZ, BERD)		
O44	Punerea în aplicare a proiectelor de transport cu impact în regiunea de frontieră propuse în Mater Planul de Transport de exemplu, Autostrada Târgu Mureș-Iași.		

Concluzie: Cele mai importante puncte tari sunt reprezentate de transportul auto dezvoltat, infrastructura bună de internet, în timp ce pe partea de puncte slabe este important de menționat subdezvoltarea altor forme de transport (naval, feroviar, aerian), și a rețelelor slabe de apă, canalizare și gaz (numai în România) în mediul rural. Este foarte important să se menționeze oportunitatea principală a sectorului: aria eligibilă a Programului CBC este traversată de viitoarele rețele de transport TEN-T și TRACECA și în acest context, Programul CBC poate fi conceput ca un element complementar al viitoarelor programe de finanțare pentru a dezvolta rețelele de transport menționate mai sus.

Una dintre cele mai mari probleme ale zonei este subdezvoltarea rutelor navigabile existente. În același timp, conectivitatea zonei este foarte limitată în ceea ce privește rutele aeriene, ceea ce face dificil să se ajungă la destinație, atât pentru mărfuri cât și pentru pasageri, din cauza opririlor

intermediare necesare pentru a conecta zborurile. Dezvoltarea mai multor rute și conectivitatea sporită a aeroporturilor ar trebui să fie o prioritate, precum și dezvoltarea de opțiuni pentru aria Galați-Tulcea inaccesibilă în acest moment pe cale aeriană, având în vedere în special rolul lor de porturi internaționale.

Un aspect major al ariei eligibile principale a Programului România-Republica Moldova este nivelul scăzut de urbanizare și scăderile asociate. Un dezavantaj competitiv teritorial important în acest sens este nivelul scăzut de penetrare a infrastructurii necesare pentru furnizarea de utilități și servicii publice de bază. Este necesară dezvoltarea sistemelor de canalizare în zonele rurale din zona eligibilă românească și a sistemelor de apă potabilă și de canalizare în mediul rural din Republica Moldova, precum și pentru dezvoltarea rețelei de alimentare cu gaze în zonele rurale din județele românești din aria Programului. În plus, varietatea limitată a mijloacelor de transport public, în special în mediul rural, unde conectivitatea este problematică, ridică probleme în ceea ce privește accesul la servicii și calitatea infrastructurii de transport. Aspectele menționate mai sus sunt cerințe de bază pentru a crește nivelul de urbanizare și pentru a dezvolta în continuare dimensiunea fondului de locuințe din aria eligibilă principală.

E. Energia și mediul

Consumul de energie și producția depind în principal de infrastructura tehnică disponibilă. Lungimea și capacitatea acestei infrastructuri este limitată, în principal din cauza lipsei de investiții în acest tip de infrastructură. Acesta este în special cazul infrastructurii utilizate pentru furnizarea de utilități publice către populația generală.

Atât România, cât și Republica Moldova importă o mare parte din energia necesară, limitând astfel gradul general de independență energetică. Acesta este în special cazul Republicii Moldova, care importă majoritatea energiei și are un grad redus de independență energetică. În cazul României, gradul independenței energetice a ajuns în 2012 la 77,7%.

În contextul dat, dezvoltarea gazoductului Iași-Ungheni este un important pas important către noi alternative de energie în regiune, în special pentru Republica Moldova. Succesul este totuși condiționat de continuarea dezvoltării rețelei de distribuție de pe partea moldovenească, pentru a conecta conducta de gaz Iași-Ungheni la consumatorii de pe întreg teritoriul său.

Aria eligibilă principală beneficiază de un mediu natural bogat și variat, ridicând potențialul său general competitiv, subliniind totuși necesitatea unei abordări ecologice pentru dezvoltare. Aria eligibilă principală este caracterizată de existența unor zone urbane formate ca urmare a procesului de industrializare dinainte de 1989, care au probleme specifice de mediu din cauza lipsei de interes pentru protecția acestuia. Mai mult decât atât, procesul de urbanizare rapidă și lipsa investițiilor din ultimii 25 de ani au redus nivelul de calitate a infrastructurii tehnice existente și a facilităților, făcând recuperarea acestor locuri post-industriale urbane foarte dificilă.

Chiar dacă din punct de vedere ecologic, zona este în limitele internaționale privind poluarea, apar situații speciale, în care trebuie să fie acordată atenție protecției mediului. În primul rând, poluarea apelor de suprafață și a apelor subterane este un efect direct al funcționării defectuoase a facilităților de gestionare a deșeurilor, a mijloacelor de purificare și infrastructurii, a lipsei de facilități pentru tratarea apelor uzate, precum și a lipsei de facilități adecvate de depozitare a deșeurilor. Aceste aspecte sunt cele mai vizibile în zonele rurale și în cele industriale vechi.

În al doilea rând, defrișările reprezintă o problemă importantă în zonă, întrucât lemnul este utilizat în principal pentru producerea de energie termică în zonele în care gazele nu sunt disponibile. Utilizarea excesivă a lemnului drept combustibil crește riscurile viitoare legate de alunecările de teren și de desertificare a zonei. În al treilea rând, producția de energie este una dintre cele mai importante surse de poluare a aerului. Zonele urbane și industriale sunt cele mai mari zone poluante, iar activitățile poluante majore sunt producția de energie și activitățile industriale, acesta din urmă fiind de asemenea, principala modalitate prin care reziduurile chimice și metalice intră în ciclul natural al apei, pe lângă celelalte forme conexe de poluare.

Mediul Energie			
Puncte tari		Puncte slabe	
S51	Proiectul gazoductului Iași - Ungheni va fi funcțional începând cu 2015.	W51	Absența, pentru moment, a unei alternative viabile pentru aprovizionare cu gaz, 95% din consumul de energie al Republicii Moldova fiind acoperit de importuri dintr-o sursă unică
S52	Nivelul scăzut al poluării	W52	Rețelele de alimentare cu gaz subdezvoltate din zona eligibilă pe partea românească afectează gospodăriile și consumatorii din industrie
S53	Potențial puternic pentru energia verde și regenerabilă: hidroenergie, energie solară și eoliană	W53	Lipsa sistemelor de management al deșeurilor solide dezvoltate, în special în zonele rurale.
		W54	Nivel ridicat de eroziune a solului
		W55	Lipsa unui sistem de urgență modern și integrat în caz de dezastre naturale
		W56	Nivelurile ridicate de poluare a apei din apele uzate și poluarea industrială - lipsa de sisteme de tratare a apelor uzate
		W57	Zona de spații verzi din centrele urbane sub standardele UE.
Oportunități		Amenințări	
O51	Perspectivă bună privind construcția unei noi conducte de gaz Ungheni - Chișinău cu finanțarea UE / BEI / BERD / MD	T51	Instabilitatea politică și conflictele sau tensiunile internaționale pot amenința direct alimentarea cu gaz, investițiile semnificative în producția de energie verde și infrastructură
O52	Programele UE care vizează finanțarea protecției mediului, dezvoltarea infrastructurii de utilități publice, creșterea eficienței energetice și producția de energie verde (BIOP, POR, PNDR)	T52	Dezvoltarea de noi surse de energie fosilă (gaz și benzină marea neagră, gazele de șist), pot pune în pericol noi investiții în energie verde
O53	Investițiile străine directe în energie verde (în special energie solară și eoliană)	T53	Cadru legal instabil în ceea ce privește subvențiile pentru producția de energie verde
O54	Potențial bun pentru producția de biomasă și biocombustibili	T54	Defrișare (defrișări ilegale, în special), precum și efectele cauzate de schimbările climatice la nivel mondial: alunecări de teren și desertificare

Concluzie: Există un potențial semnificativ în regiune pentru utilizarea tehnologiilor de producere a energiei solare și eoliene, în special în părțile plate din aria eligibilă principală. Dezvoltarea centralelor hidroelectrice, de asemenea, reprezintă o oportunitate întrucât regiunea are mai multe râuri mari cu impact benefic, mai ales de-a lungul graniței naționale definite de râul Prut întrucât există un potențial crescut de cooperare transfrontalieră. În plus, caracterul rural și agricol din regiune oferă posibilitatea utilizării deșeurilor zootehnice pentru crearea biomasă și biocombustibili, având în vedere dificultățile actuale întâmpinate în gestionarea acestui tip de deșeuri în zonele rurale.

Principalele puncte slabe sunt nivelul ridicat de poluare, împreună cu nivelul ridicat al dependenței de energie al Republicii Moldova. În acest sector oportunitățile și amenințările sunt egal distribuite ca importanță: pe de o parte este un interes ridicat al investitorilor internaționali în domeniul energiei din surse regenerabile; pe de altă parte, noile tehnologii dezvoltate în domeniul resurselor energetice fosile, împreună cu cadrul legal instabil în domeniu ar putea periclita dezvoltarea energiei verzi.

F. Sănătatea, domeniul social, siguranța și securitatea

Infrastructura serviciilor din sănătate în aria eligibilă principală trebuie să deservească o populație mare și să ia în considerare accesibilitatea și facilitățile prevăzute care ridică anumite probleme. În primul rând, distribuția spațială a spitalelor din aria eligibilă de bază este foarte inegală (de exemplu, județul Iași are 30 de spitale, județul Botoșani are 4 spitale). În al doilea rând, localizarea facilităților din sănătate este concentrată în și în jurul marilor centre urbane din aria eligibilă principală, creând un dezavantaj competitiv, în cazul zonelor rurale.

Diferențele majore privind serviciile din sănătate, în special atunci când se compară zonele urbane și rurale, combinate cu creșterea sărăciei din cauza ratei în creștere a șomajului, ca urmare a crizei economice, au un mare impact asupra speranței de viață la naștere. Prin urmare, România și Republica Moldova au unele dintre cele mai mici speranțe de viață din Europa.

În România, speranța de viață este de 71 de ani la persoane de sex masculin și la cele de sex feminin este de 78.1 ani, în timp ce în Republica Moldova speranța de viață pentru bărbați este de 67.24 ani și 74.99 ani pentru femei. Chiar dacă cifrele din România și Republica Moldova se situează în partea de jos a ierarhiei speranței de viață în Europa, este important de reținut că aceste numere sunt de fapt pe o tendință ascendentă, speranța de viață fiind în creștere pentru cele două țări în comparație cu perioada dinainte de perioada de programare anterioară.

Potrivit datelor furnizate, la cerere, de către Poliția de Frontieră Română, majoritatea activităților infracționale la granița României reprezintă infracțiuni legate de contrabandă, fraudă la frontieră, falsificarea de documente sau utilizarea unor documente pe căi ilegale. Potrivit aceluiași date, traficul de persoane nu este o problemă la granița dintre România și Republica Moldova.

F. Sănătatea, domeniul social, siguranța și securitatea			
Puncte tari		Puncte slabe	
S61	Serviciile de sănătate din regiune sunt destul de bine distribuite	W61	Criminalitate transfrontalieră semnificativă, în special contrabandă și fraudă la frontieră (alcool și tutun)
S62	Buna densitate a punctelor de trecere a frontierei și traficul de frontieră relativ uniform distribuit	W62	Punctele de trecere a graniței necesită investiții suplimentare
S63	Sectorul ONG-urilor din ambele țări, deși la diferite niveluri, a căpătat experiență în domeniul serviciilor sociale	W63	Nivel ridicat al sărăciei în regiunea eligibilă a Programului CBC
S64	Cooperarea polițienească bună la nivel central	W54	Rata scăzută a speranței de viață la naștere
		W55	Rata scăzută a investițiilor în infrastructura de sănătate
S61	Serviciile din sănătate din regiune sunt destul de bine distribuite	W61	Criminalitate transfrontalieră semnificativă, în special contrabandă și fraudă la frontieră (alcool și tutun)
		W62	Existența în județele din România a orașelor mici, fără unități spitalicești, ceea ce limitează accesul populației din aceste orașe și din satele din jur la servicii medicale de specialitate
Oportunități		Amenințări	
O61	Politicile anticorupție recente sunt puternic implementate și susținute de către autoritățile române și moldovenești	T61	Conflictele recente din zona Mării Negre NV
O62	Programe de sănătate cu finanțare UE și programe sociale (POR)	T62	Conflictele înghețate din regiune (Transnistria)

	pentru RO) (Delegația Uniunii Europene - pentru MD)		
O63	Faza I a proiectului implementat pentru SMURD	T63	Instabilitatea din Ucraina
O64	ZLSAC impune standarde fito- sanitare pentru produse		

Concluzie: Rata scăzută a investițiilor în infrastructura din sănătate are impact direct asupra problemelor de accesibilitate la serviciile de sănătate și egalitatea de șanse, în special în zonele rurale. Recentele reforme și tendința actuală de descentralizare în sănătate și protecție socială ar trebui să fie efectuate cu o atenție sporită acordată asigurării accesibilității corespunzătoare la servicii. În același timp, siguranța și securitatea ar trebui să fie îmbunătățite prin reducerea criminalității transfrontaliere și prin modernizarea punctelor de trecere a frontierei. Inițiativele de incluziune și reducere a sărăciei sociale beneficiază de un sprijin important din partea altor programe (UE sau alte programe internaționale donatoare).

G. Educație, Cultură și Societate

Sistemul educațional din regiunea eligibilă principală a înregistrat o serie de îmbunătățiri în ultimii 20 de ani; cu toate acestea, asigurarea accesibilității unităților de învățământ postliceal este încă relativ scăzută. Cele două teritorii subnaționale au însă rate de abandon timpuriu al școlii semnificativ de mari, în comparație cu mediile naționale. Rata crescută a abandonului școlar timpuriu semnalează o reducere a oportunităților potențiale ale adulților tineri, deoarece educația este un factor important în creșterea competitivității pe piața muncii.

Infrastructura educațională aferentă nivelurilor de școală primară, gimnaziu și liceu este destul de bine distribuită având în vedere zona și distribuția populației. Diferențe majore apar atunci când se compară infrastructura necesară pentru nivelurile de învățământ superior, deoarece aceasta este concentrată în centrele urbane bine stabilite, astfel încât un efect de polarizare a studenților în acest tip de zone este clar vizibil.

Cultura și turismul sunt considerate două avantaje principale cu potențial economic ridicat. Aria eligibilă principală beneficiază de un fond cultural comun populației rezidente. În același timp, aria eligibilă beneficiază de mai multe zone naturale protejate importante și situri istorice. În acest caz, potențialul este limitat de nivelul scăzut al investițiilor în zonă, în ciuda numărului tot mai mare de turiști și a problemelor de accesibilitate descrise mai sus, care fac atracțiile turistice greu de vizitat, în special în zonele rurale izolate.

Datorită dimensiunii actuale a zonelor eligibile dintre cele două țări și datorită faptului că, în cazul Republicii Moldova aria programului cuprinde întreaga țară, cu toate orașele cele mai importante, există o diferență semnificativă în distribuția de instituții culturale. Există un număr total de 1,404 instituții culturale în cele patru județe românești, și 2974 instituții culturale în Republica Moldova. Acestea includ muzee, biblioteci, cinematografe teatre și alte instituții culturale.

În plus, distribuția subnațională a acestor instituții este, de asemenea, inegală. În ambele țări, aceste instituții sunt concentrate în cele mai importante centre urbane. Chiar și așa, diferențe semnificative sunt vizibile, precum în județele Vaslui și Iași care sunt cele mai sărace ca număr de instituții. Având în vedere funcțiile atribuite acestor biblioteci și muzee, ele sunt instituțiile cele mai accesibile la nivel teritorial, în timp ce teatrele, filarmonicile și cinematografele sunt cel mai puțin accesibile, acestea din urmă fiind, de fapt, cele mai rare. Dacă în 2012, în Republica Moldova au fost 18 cinematografe la nivel național, în cele patru județe românești au fost doar 6, din care 3 au fost amplasate în județul Iași. Prin comparație, numărul de teatre este dublu în județele românești; cu toate acestea, județul Vaslui are un singur teatru. Aceste cifre subliniază efectul de polarizare a zonelor urbane și, de asemenea, indică factorii determinanți care includ nivelul mare de investiții necesar și locația neatractivă în combinație cu baza de clienți relativ mică.

Aria eligibilă prezintă avantajele unui relief variat, a poziției geografice, a florei și faunei diverse dar și patrimoniului cultural specific. Zona beneficiază de peste 1,300 de puncte de importanță națională și internațională și de numeroase situri istorice. Rețeaua de atracții turistice este susținută de hoteluri sau alte unități similare, în număr de 171 în România și 257 în Moldova, în total existând 34,816 locuri de cazare – 6,878 în România, 27,938 în Republica Moldova.

Acestea sunt puncte importante de atracție pentru turiști naționali și internaționali, numărul acestora înregistrând un trend ascendent în ultima perioadă. În 2012 acestea au înregistrat un număr total de 2,070,257 cazări. În Republica Moldova, numărul de cazări pe an a crescut de la 1,400,063 în 2009 la 1,462,423 în 2012. În același timp, pe partea românească a ariei eligibile principale, perioada 2010-2012 a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de cazări, în special în Botoșani (49,436-61,623), Galați (75,001-108,122) și Vaslui (48,803-72,353).

Aria principală a programului are o rețea foarte densă de situri istorice și arheologice cu valoare culturală semnificativă, datorită elementelor comune istorice din regiune. Județele românești cuprind 2,840 situri istorice, enumerate ca parte a patrimoniului național. Din acest total, peste 57% din aceste monumente sunt situate în județul Iași, restul fiind împărțite între cele 3 județe rămase, județul cu cel mai mic număr de monumente fiind Galați, cu 263 obiecte. În ceea ce privește importanța, din

numărul total de monumente, 515 (18%) sunt de importanță națională. Potrivit Repertoriului Arheologic Național din România există un total de 2,205 situri arheologice în cele patru județe românești, peste 80% dintre acestea fiind localizate în județul Botoșani.

În cazul Republicii Moldova, există un total de 5,676 de monumente protejate de stat (inclusiv situri arheologice). Aici de asemenea se poate observa o anumită concentrație, întrucât 3,005 de aceste monumente ce reprezintă 53% din numărul total de monumente sunt situate în regiunea de nord a Republicii Moldova. Această concentrație poate fi corelată cu cea din cele două județe nordice din aria principală a programului din România, Botoșani și Iași, care concentrează, de asemenea, un număr mare de monumente istorice și situri arheologice.

Un dezavantaj notabil pentru regiune este ca aceste monumente istorice și situri arheologice sunt de importanță națională și locală, și nu există monumente de importanță europeană. Cu toate acestea, Republica Moldova are situri în lista indicativă a UNESCO, mai exact Peisajul Arheologic Orheiul Vechi și solurile de cernoziom din Stepa Bălți.

G. Educație, cultură și societate			
Puncte tari		Puncte slabe	
S71	Patru centre universitare importante: Iași, Galați, Chișinău și Bălți	W71	Gradul ridicat de abandon școlar, în special în învățământul secundar
S72	Patrimoniul cultural puternic și diversificat și o tradiție îndelungată și pozitivă a conviețuirii multi-etnice	W72	Accesul redus la infrastructura educațională în zonele rurale
S73	În general, bună infrastructură de cultură: muzee, cinematografe, biblioteci, alte instituții	W73	Nivelul scăzut al investițiilor în infrastructura educațională
S74	Raport ridicat de cheltuieli cu educația din PIB-ul Republicii Moldova	W74	Eficiența scăzută a cheltuielilor de învățământ din Republica Moldova
S75	Dezvoltarea sectorului ONG din Chișinău, Iași și Galați	W74	Capacități administrative și de co-finanțare scăzute pentru sectorul ONG-urilor în Republica Moldova, cu excepția capitalei - Chișinău
S76	Rețea densă de situri istorice și arheologice cu valoare culturală	W75	Gradul ridicat de abandon școlar, în special în învățământul secundar
		W76	Nu există monumente de importanță europeană
Oportunități		Amenințări	
O71	Alți donatori internaționali susțin în mod activ acest domeniu (Orizont 2020, POR, HCOP, UNICEF, UNDP, ASUDI, Tineretul în acțiune)	T71	Schimbarea cadrului juridic în domeniul educației care afectează predictibilitatea politicii educaționale globale
O72	Programul special de burse promovat de Guvernul României	T72	Media subdezvoltată/ părintitoare
O73	Context cultural și lingvistic comun pentru a sprijini schimbul		

	de experiențe și inițiative comune.		
074	Contacte transfrontaliere și de comunicare bine stabilite (administrative, de afaceri, ONG-uri)		

Concluzie: Aria eligibilă cuprinde patru centre universitare importante, un patrimoniu cultural puternic și o lungă tradiție pozitivă a conviețuirii multi-etnice și multi-culturale. Principalele puncte slabe sunt rata ridicată de abandon școlar, în special în învățământul secundar, nivelul scăzut al investițiilor în infrastructura de educație și, în general, lipsa de eficacitate a cheltuielilor de educație.

Proiectele de cooperare care vizează dezvoltarea de programe educaționale transfrontaliere trebuie să fie efectuate în scopul de a crește atractivitatea zonei din punct de vedere educațional. În plus, Proiectele și investițiile trebuie să se concentreze pe reducerea ratelor de abandon școlar, în special în zonele rurale, și să dezvolte în continuare sistemul de învățământ terțiar.

Sectorul ONG-urilor din ambele țări, deși la niveluri diferite, a căpătat experiență în domeniul serviciilor sociale. În timpul 2007-2013 organizațiile societății civile și alte entități publice interesate au dezvoltat diferite tipuri de servicii sociale și au proiectat mecanisme asociate de punere în aplicare în regiune. Cele mai multe dintre acestea au fost deja testate și au avut succes pentru grupuri importante de beneficiari. Astfel de servicii, care ar putea constitui modele de "Cele mai bune practici", ar putea și ar trebui să fie reproduse în Proiectele CBC - în mare parte pentru a fi transferate în Republica Moldova o parte din bunele practici ce au fost deja puse în aplicare în România.

Având în vedere concentrația mare de locații semnificative din punct de vedere cultural în regiunea programului de bază și rolul acestor locații pentru activități turistice, este clar că acestea sunt o parte integrantă a economiilor locale și regionale. Cu toate acestea, nivelurile de investiții în reabilitare (prin fondurile naționale) sunt destul de limitate, datorită nivelului de importanță a acestor locuri și datorită prioritizării locale a finanțării.

H. Administrația Publică și Guvernarea

România și Republica Moldova înregistrează un anumit grad de asemănare în ceea ce privește designul sistemelor administrativ-teritoriale, însă cu toate acestea există mai multe diferențe, în special având în vedere procesul de luare a deciziilor prin autonomia fiecărei unități administrativ-teritoriale, fapt ce face ca acțiunile sincronizate între nivelurile similare să fie un exercițiu dificil.

Pe teritoriul național, România este împărțită în 4 macro-regiuni corespunzătoare NUTS nivelul I și 8 regiuni de dezvoltare care corespund nivelului NUTS II. Sistemul administrativ-teritorial românesc este structurat pe mai multe nivele. De sus în jos, România este împărțită în 41 de județe și municipiul București; 320 orașe și comune, 2,861 comune (incluzând unul sau mai multe sate) și 12,957 de sate. Comuna este unitatea administrativ-teritorială de bază.

Partea ariei eligibile românești din program este formată din 4 județe, Botoșani, Iași, Vaslui și Galați. Județele cuprind 12 orașe, 9 municipii și 306 de comune care cuprind împreună 1,380 de sate.

Teritoriul Republicii Moldova este structurat în 37 de unități administrative principale: 5 municipii (Chișinău, Bălți, Comrat, Tiraspol și Bender), 32 de județe (raioane), unitatea teritorială autonomă Găgăuzia și unitatea administrativ-teritorială de pe partea stângă a Nistrului. Aceste unități sunt de asemenea împărțite în: 5 municipii, 60 de orașe, 40 de localități din cadrul orașelor (municipiilor), 917 sate-reședințe, și 659 de localități care sunt comune, însumând în total 1,681 de localități.

II. Administrația publică și guvernarea

Puncte tari		Puncte slabe	
S81	Bună experiență în lucrul cu programele UE, în special cu Programele CBC anterioare, la ambele niveluri ale administrației publice centrale și locale	W81	Pentru toate APL (dar din motive diferite în România și Republica Moldova) există un cadru bugetar inflexibil care limitează capacitățile pentru investiții
S82	Îmbunătățirea capacității administrației publice (atât centrale cât și locale) în managementul proiectelor	W82	APL dependente de finanțele centrale
S83	Structură administrativă similară (același număr de niveluri administrative), în ambele țări		
S84	Potențial ridicat de ameliorare a autonomiei fiscale la nivelul APL în Republica Moldova, începând cu punerea în aplicare a noului sistem fiscal interguvernamental de la 1 ianuarie 2015		
Oportunități		Amenințări	
O81	Programele structurale ale UE în România	T81	O întârziere în punerea în aplicare a noului sistem fiscal interguvernamental
O82	Acord de asociere nou între UE și Republica Moldova, care încurajează punerea în aplicare a reformelor	T82	Instabilitatea politică și conflictele sau tensiunile internaționale pot abate atenția de la punerea în aplicare a Programului de Cooperare Transfrontalieră
O83	Alte Programe internaționale donoare în Republica Moldova (cum ar fi UE, ASUDI, PNUD)	T83	Diferențele în ceea ce privește cadru legal între cele două țări
O84	Accent ridicat pe sprijinul acordat de către comunitatea internațională Republicii Moldova în ceea ce privește stabilitatea politică și dezvoltarea economică	T84	Lipsa potențială de interes a unităților românești ale APL pentru noile Programe CBC, din cauza existenței altor programe de investiții importante UE și naționale cu posibile domenii de politică eligibile similare (mai exact infrastructura de transport).

Concluzie: Succesul final al Programului de Cooperare Transfrontalieră depinde în mare măsură de capacitatea administrativă și de calitatea guvernării publice din ambele țări. Există o serie de puncte tari: îmbunătățirea capacității administrative pe baza experienței la implementarea programelor internaționale finanțate; o autonomie fiscală mult mai mare și structuri administrative similare vor fi asigurate de APL din Moldova începând cu data de 1 ianuarie 2015. Există, de asemenea, unele probleme în acest sector (potențiala lipsă de interes a APL din România, împreună cu un cadru bugetar inflexibil). În același timp, există o mulțime de oportunități în special legate de interesul ridicat al comunității internaționale de a sprijini reformele de guvernare în Republica Moldova. O amenințare potențială poate fi întârzierea punerii în aplicare a noului sistem fiscal interguvernamental în Moldova - amânarea punerii în aplicare a acestui sistem va prelungi dependența actuală a autorităților locale de relația lor cu guvernul central, fapt ce afectează predictibilitatea și eficiența cheltuielilor publice. Diferențele legislative între partea românească și cea moldovenească a programului sunt relevante, deoarece există un grad diferit de autonomie financiară (și, în ansamblu, de luare a deciziilor) pentru promovarea investițiilor comune (de exemplu, în timp ce pe partea românească a Programului, o decizie ar putea fi luată la nivelul Consiliului Județean, în Republica Moldova aceasta poate avea nevoie de avizare și aprobare de la nivel central, prin urmare, afectând capacitatea și abilitatea regiunilor de a se angaja pe deplin în operațiunile comune). Acest domeniu tematic este bine susținut financiar de alți donatori și de programe de finanțare și beneficiază de o atenție deplină a CE, Băncii Mondiale, ASUDI și PNUD. Au fost dezvoltate recent reforme importante, în special în Republica Moldova. Programul poate avea un impact redus în zona de administrare și bună guvernare locală și centrală.

3.2.2. Consultări

Un proces puternic și participativ de consultare a fost derulat cu instituții centrale care au impact asupra politicilor transfrontaliere, atât în România și Republica Moldova. Rezultatele generale ale consultărilor preliminare au inclus opțiuni înregistrate prin intermediul procesului de consultare cu părțile interesate administrației locale, cu factori interesați ai societății civile, prin sondaje on-line și instituții centrale.

Mai exact, procesul a furnizat informații importante pentru identificarea generică a obiectivelor tematice, întrucât beneficiarii consultați la nivel local au indicat în principal obiectivele tematice care ar putea genera doar proiecte la scară mică. Alte investiții esențiale / strategice, capabile să îmbunătățească condițiile de viață ale locuitorilor din aria eligibilă prin intervenții mai mari și mai integrate generate exclusiv cu sprijinul autorităților centrale nu au fost luate în considerare de către factorii locali interesați.

Procesul de consultare a fost efectuat pe parcursul mai multor luni, din februarie până în octombrie 2014. Au fost înființate grupuri comune de lucru (RO-MD) și au fost organizate reuniuni naționale la nivelul sub-grupurilor. Grupurile de Lucru au inclus reprezentanți delegați de către instituțiile centrale / regionale din următoarele domenii de interes: energie, transport, mediu, afaceri interne (situații de urgență / Poliția de Frontieră) și vamale.

În România, respondenții au fost primari, vice primari, vice-președinți ai consiliilor județene, administratori publici, sau directori de dezvoltare ai instituțiilor locale, reprezentanți ai Agenției de Dezvoltare Sud - Est. Reprezentanții autorităților locale au manifestat interes în procesul de consultare și mai multe persoane au participat la întâlniri / interviu simultan. Prin urmare, reprezentanții intervievați au fost rugați să decidă împreună temele și obiectivele care urmează să fie selectate, și răspunsul înregistrat a reprezentat poziția instituției.

Consultările preliminare față-în-față au inclus 15 autorități și instituții la nivel local și au fost intervievați 29 de reprezentanți.

În România au fost organizate patru focus grupuri cu factorii interesați din societatea civilă din România în Iași, Botoșani, Vaslui, și Galați. 30 ONG-uri, 4 Camere de Comerț, Industrie și Agricultură, precum și alte părți interesate relevante au luat parte la focus-grupuri, totalizând un număr de 42 de participanți. În Republica Moldova au fost organizate 3 focus-grupuri, cu reprezentanți a 26 de ONG-uri, respectiv Camera de Comerț și Industrie. La această rundă de consultări au participat 30 de reprezentanți ai factorilor interesați. În total, au fost consultate factori interesați din 56 de organizații din aria eligibilă a Programului.

Un studiu on-line a fost aplicat potențialilor solicitanți eligibili din aria programului. Chestionarul sondajului a fost dezvoltat folosind un instrument de cercetare on-line și a fost trimis prin e-mail la 655 potențiali respondenți din aria eligibilă.

Următoarele obiective tematice au primit sprijin din partea părților interesate consultate:

- OT 1. Afaceri și dezvoltarea IMM-urilor;
- OT 2. Suport pentru educație, cercetare, inovare și dezvoltare tehnologică
- OT 3. Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric
- OT 4. Promovarea incluziunii sociale și combaterii sărăciei
- OT 5. Sprijin pentru buna guvernare locală și regională
- OT 7. Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de transport și comunicare

3.2.3. Analiza coerenței cu alte programe și strategii

În conformitate cu reglementările de programare pentru perioada 2014-2020, programele ENI trebuie să ofere valoare adăugată reală în domeniul cooperării transfrontaliere și să nu acopere elemente care sunt deja finanțate sau care ar putea fi finanțate din alte programe ENI sau UE. Relevanța și complementaritatea între programele ENI și Planurile de Acțiune naționale și strategiile

multinaționale ENI și Cadrele de sprijin individual (și acordurile relevante UE-Rusia) și alte instrumente UE semnificative sunt asigurate prin procesul de programare.

UE și Statele Membre trebuie să îmbunătățească concordanța, eficiența și complementaritatea politicilor respective de cooperare cu țările învecinate. Cooperarea și coordonarea corespunzătoare cu alte țări non-UE trebuie, de asemenea, asigurată.

Pe baza Documentului de Programare ENI CBC, prezenta analiză aplică un clasament pe trei tipuri de criterii:

- Convergența cu strategiile europene, naționale și regionale
- Potențialele suprapuneri financiare (care trebuie evitate)
- Eficacitatea și complementaritatea (cu obiectivele tematice ale actor programe și strategii)

Au fost analizate documentele de programare relevante, cum ar fi strategiile, acțiunile, planurile și acordurile iar pe baza lor au fost aplicate interviuri reprezentanților instituțiilor relevante din România și Republica Moldova, incluzând:

Autoritățile de Management pentru majoritatea Programelor Operaționale din România

- Programul Operațional Capital Uman (MFE),
- Programul Operațional Infrastructură Mare (MFE),
- Programul Operațional Regional (MDRAP),
- Programul Operațional Competitivitate (MFE),
- Programul Operațional Capacitate Administrativă (MDRAP),
- Programul Național Dezvoltarea Rurală (MADR)

Principalele agenții donor active în Republica Moldova:

- Delegația Europeană în Republica Moldova
- Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (ASUDI)
- Programul de Dezvoltare al Națiunilor Unite
- Societatea Germană pentru Cooperare Internațională (SGCI – Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)
- Asistența Oficială pentru Dezvoltare România (AOD), coordonată de Ministerul Afacerilor Externe/Politica Internațională de Dezvoltare și Cooperare

3.2.2.1 Coerența cu strategiile naționale și strategiile UE

Șase documente strategice naționale cu impact potențial asupra ariei eligibile au fost analizate, patru pentru România și două pentru Republica Moldova.

România

Acordul de Parteneriat al României

Acordul de parteneriat România-Uniunea Europeană (AP) (August 2014) prevede orientarea strategică pentru reformele necesare și investiții care urmează să fie efectuate în perioada 2014-2020. Acesta furnizează alinierea necesară cu strategia UE privind creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Alocarea orientativă a fondurilor este în conformitate cu obiectivele stabilite pe baza tratatului, inclusiv coeziunea economică, socială și teritorială.

Obiectivele AP sunt complet convergente cu obiectivele tematice ENI CBC pentru ambele documente converg în Strategia Uniunii Europene 2020. AP este principalul document strategic care acoperă nevoile de investiții, acestea totalizând 40 miliarde euro.

Programul Național de Reformă pentru România (PNR)

Acest document strategic stabilește cadrul pentru prioritățile și reformele principale care vor fi aplicate pe termen mediu și lung pentru ca România să îndeplinească obiectivele Strategiei Europene 2020. PNR include măsuri speciale în diferite domenii ale politicilor pentru a susține creșterea și crearea locurilor de muncă și pentru a îndeplini obiectivele Europei 2020. Axat pe măsurile cele mai urgente ale României, Programul Național de Reformă (PNR) acordă o atenție specială problemelor de guvernare și stabilității macroeconomice. Acesta are ca scop creșterea competitivității, productivității și dezvoltării, coeziunii sociale, teritoriale și convergența economică pentru reducerea disparităților în dezvoltarea economică în raport cu alte state membre ale Uniunii Europene.

În general, obiectivul tematic ENI CBC converge cu măsurile PNR, cu excepția a două obiective, OT3 Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric și OT10 Promovarea managementului granițelor și securității transfrontaliere care nu sunt esențiale pentru PNR.

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020

Strategia a identificat patru priorități strategice pentru Regiunea NE: (1) Îmbunătățirea capitalului uman, (2) Dezvoltarea infrastructurii moderne, (3) Susținerea economiei competitive și dezvoltarea locală și (4) Optimizarea utilizării și protejarea resurselor naturale. Cele mai multe dintre obiectivele specifice acestei strategii sunt convergente cu obiectivele tematice ENI CBC după cum reiese din tabelul de mai jos.

Planul de Dezvoltare Regională Sud-Est 2014-2020

Documentul strategic (în prezent, în proces de consultare) a identificat zece priorități de dezvoltare pentru regiunea SE, după cum urmează: (1) Dezvoltarea urbană durabilă integrată, (2) Dezvoltarea infrastructurii de transport regional, (3) Îmbunătățirea competitivității economiei regionale, în contextul promovării specializării inteligente, (4) Îmbunătățirea calității turismului la nivel regional, (5) Conservarea și protejarea mediului, (6) Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor regenerabile, (7) Îmbunătățirea calității în educație, sănătate și incluziune socială, (8) Recuperarea resurselor superioare în zone rurale și actualizarea economiei rurale, (9) Îmbunătățirea resurselor umane la nivel regional în contextul specializării regionale inteligente, și (10) Promovarea cooperării transfrontaliere și interregionale.

Chiar dacă prioritățile de dezvoltare sunt formulate diferit de obiectivele programelor CBC, măsurile incluse în Planul de Dezvoltare Regională SE sunt puternic convergente cu Obiectivele Tematice ENI CBC.

Republica Moldova

Strategia Moldova 2020

Moldova 2020 este principalul document strategic al Republicii Moldova. Acesta are șapte priorități cheie de dezvoltare: (1) Alinierea sistemului educațional la cerințele pieței forței de muncă, în scopul sporirii productivității forței de muncă și majorării ratei de ocupare a forței de muncă în economie; (2) Creșterea investițiilor publice în infrastructura de drumuri naționale și locale; (3) Diminuarea costurilor finanțării prin intensificarea concurenței în sectorul financiar și prin dezvoltarea instrumentelor de management al riscurilor; (4) Ameliorarea climatului de afaceri, promovarea politicii concurențiale, optimizarea cadrului de reglementare și aplicarea tehnologiilor informaționale în serviciile publice destinate mediului de afaceri și cetățenilor; (5) Diminuarea consumului de energie prin sporirea eficienței energetice și prin utilizarea surselor regenerabile de energie; (6) Asigurarea sustenabilității financiare a sistemului de pensii pentru garantarea unei rate adecvate de înlocuire a salariilor; (7) Creșterea calității și eficienței actului de justiție și actului de combatere a corupției.

Parțial, prioritățile și strategiile sunt convergente cu OT din ENI CBC. După cum reiese din tabelul de mai jos, dată fiind concentrarea strategiei și prioritatea mecanismului de stabilire a

pus în aplicare pentru acest document, principalele domenii politice care au impact direct asupra obiectivelor ENI CBC includ dezvoltarea economică, educația, guvernarea și energia.

Strategia de Dezvoltare Regională a Republicii Moldova

Strategia Națională de Dezvoltare Regională stabilește modul de atingere a obiectivelor strategice generale pentru o dezvoltare echilibrată și sustenabilă în toate regiunile Moldovei, concentrându-se pe următoarele obiective specifice: (1) Perfecționarea cadrului legal și normativ în domeniul dezvoltării regionale; (2) Susținerea dezvoltării durabile a regiunilor și asigurarea unui sistem urban policentric; (3) Consolidarea capacităților instituțiilor de dezvoltare regională; (4) Diminuarea disparităților semnificative locale, interregionale și intraregionale; (5) Asigurarea coeziunii teritoriale și prevenirea proceselor de marginalizare a zonelor defavorizate; (6) Elaborarea și promovarea planificării integrate și participatorii în procesul de dezvoltare regională.

Strategiile de Dezvoltare Regională pentru regiunile de dezvoltare Nord, Sud și Centru vizează ca acestea să devină dinamice, competitive și unificate, unde generațiile actuale și viitoare vor avea o mai bună calitate a vieții, garantată de activități economice diversificate, de deschiderea spre inovația tehnologică, de un mediu sănătos și o cultură regională distinctă. Strategiile regionale se concentrează asupra priorităților de dezvoltare precum:

- Prioritatea 1. Reabilitatea infrastructurii fizice ca de exemplu alimentarea cu apă, sistemele de canalizare, stațiile de epurare a apei și sistemele de irigare, poduri și drumuri regionale, servicii de infrastructură și de aeroport, precum și la punctele de trecere a frontierei cu România și Moldova, dar și eficiența energetică a clădirilor publice.
- Prioritatea 2. Susținerea dezvoltării sectorului privat și a pieței forței de muncă, cu accent pe calificarea forței de muncă și pe reconversia profesională a populației angajate, stimularea IMM-urilor, incubatoare tehnologice, centre de inovare tehnologică și de aplicare a tehnologiilor inovatoare.
- Prioritatea 3. Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice, inclusiv informații despre mediu și educație, îmbunătățirea gestionării deșeurilor solide, degradarea solului, reabilitarea castelelor de apă, zona forestieră, circuitele naționale și internaționale de turism;

Eficiența energetică este o problemă esențială pentru toate prioritățile de mai sus.

Principalele domenii de intervenție definite de strategie sunt în mare parte aliniate cu obiectivele ENI CBC, în special în ceea ce privește apa / canalizarea, gestionarea deșeurilor solide și eficiența energetică, drumurile, sprijinirea antreprenoriatului, dezvoltarea turismului și dezvoltarea rurală.

Coerența cu politicile UE

Europa 2020

Europa 2020 este strategia UE de creștere și de ocupare a forței de muncă pe 10 ani, lansată în 2010. Aceasta are scopul de a crea condițiile pentru creștere economică la nivelul UE:

- Inteligență prin investiții în educație, cercetare și inovație;
- Durabilă, datorită unei mișcări decisive către o economie cu emisii reduse de carbon;
- Incluzivă, cu un puternic accent pus pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei.

Obiectivele UE 2020 se axează pe (1) Angajare, (2) Cercetare și dezvoltare, (3) Schimbările climatice și sustenabilitatea energetică, (4) Educație și (5) Combaterea sărăciei și excluziunii sociale.

Strategia Dunării

În 2010, Comisia Europeană a propus o strategie macro-regională pentru creșterea regiunii Dunării aceasta fiind aprobată de către Consiliul European la 13 aprilie 2011. Strategia urmărește să creeze sinergii și coordonarea între politicile existente și inițiativele ce au loc în Aria Dunării, incluzând 14 țări, printre care și România și Republica Moldova.

Strategia Regiunii Dunării abordează o gamă largă de tematici; acestea sunt împărțite în 4 piloni și 11 arii prioritare. Fiecare arie prioritară este gestionată de către 2 Coordonatori ai Ariei Prioritare (CRP).

Strategia se axează pe (1) Mobilitate (rute de transport pe apă, transport feroviar-rutier-aerian), (2) Energie, (3) Cultură și turism, (4) Calitatea Apei, (5) Riscuri de mediu, (6) Biodiversitate, peisaj, calitatea aerului și solului, (7) Societatea bazată pe cunoaștere, (8) Competitivitate, (9) Persoane și aptitudini (10) Capacitate instituțională și cooperare (11) Securitate.

Concluzie: Cea mai mare parte a Obiectivelor Tematice din ENI CBC – cu excepția incluziunii sociale și guvernantei locale – sunt, de asemenea bine reprezentată în această strategie. Dată fiind dimensiunea transfrontalieră și regională a Strategiei Dunării, este recomandată o abordare mai integrată a sprijinului comun al măsurilor complementare.

Parteneriatul Estic

Reprezentând dimensiunea estică a politicilor vecinilor Uniunii Europene, această inițiativă a fost lansată la Summit-ul de la Praga din 2009 și a fost reafirmată în 2011 și ulterior în 2013. Aceasta are scopul de a aprofunda și de a consolida relațiile dintre Uniunea Europeană și cei șase vecini estici ai săi, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina. PE se concentrează pe mai multe Inițiative Pilot, precum (1) Programul Integrat de Management Transfrontalier; (2) Întreprinderile Mici și Mijlocii (IMM); (3) Eficiența energiei și piețele energiei regionale; (4) Diversificarea furnizării de energie; (5) Prevenirea, pregătirea și răspunsul la dezastrele naturale și antropice; (6) Buna guvernare privind mediul.

Tabelul de mai jos prezintă coerența și convergența Obiectivelor Tematice ENI cu cel mai important document strategic Național, Regional și European

Tabelul 4-- Coerența și Convergența cu Obiectivele Tematice ENI

Legenda	Criterii	Punctaj
	În principal priorități convergente	2
	Priorități parțial convergente	1
	Priorități care nu sunt convergente	0

Obiectiv tematic/ document strategic	România				Republica Moldova		Uniunea Europeană			TOTAL
	N-B Plan de Dezv regională 14-20	S-E Plan de dezvoltare regională 14-20	Acord de parteneriat RO 14-20	Programul de reformă regională 2014	Moldova 2020	MD Strategia de dezvoltare regională	UE 2020	Strategia Dunării	PE	
OT 1. Dezvoltarea afacerilor și IMM-urilor	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
OT 2. Sprijin pentru educație, cercetare și dezvoltare tehnologică & inovare	2	1	2	2	2	0	2	2	0	13
OT 3. Promovarea culturii locale/ conservarea patrimoniului cultural	0	2	2	0	0	1	0	2	0	7
OT 4. Promovarea incluziunii sociale și combaterii sărăciei	1	2	2	2	1	0	2	2	0	10
OT 5. Sprijin pentru bună guvernare locală și regională	0	1	2	2	2	2	0	0	0	9
OT 6. Protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice	1	2	2	2	0	1	2	2	0	10

OT 7. Îmbunătățirea accesibilității Regiunilor, dezvoltarea transportului și rețelelor și sistemelor de comunicare	1	2	2	2	2	2	0	2	2	15
OT 8. Provocări comune în domeniul siguranței și securității	2	2	2	2	1	1	1	2	2	15
OT 9. Promovarea cooperării energetice	1	1	2	2	2	1	2	1	1	14
OT 10. Promovarea managementului transfrontalier și securității la graniță	0	1	2	0	0	0	0	2	2	7

Politica de cooperare transfrontalieră are scopul de a converge cu obiectivele strategiilor macro-regionale existente și viitoare. Conform analizei rezumate în tabelul de mai sus, luând în considerare alinierea OT-urilor cu documentele strategice la nivel național, regional și UE, Programul CBC România-Republica Moldova pentru 2014-2020 s-ar putea concentra asupra următoarelor OT-uri:

- OT1. Dezvoltarea afacerilor și IMM-urilor
- OT 2. Sprijin pentru educație, cercetare și dezvoltare tehnologică & inovare
- OT6. Protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice
- OT7. Îmbunătățirea accesibilității la regiuni, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de transport și comunicații
- OT8. Provocările comune în domeniul siguranței și securității
- OT9. Promovarea cooperării energetice

3.2.2.2 Alinierea cu instrumentele financiare ale UE și alți donatori internaționali

Concordanța cu Programele Operaționale UE din România

Conform Acordului de Parteneriat, pentru atingerea obiectivului global al reducerii disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și celelalte state membre UE, prioritățile de înființare pentru utilizarea fondurilor europene structurale și de investiții în perioada 2014-2020, se vor axa pe tratarea a cinci provocări de dezvoltare:

- Provocarea privind dezvoltarea competitivității și dezvoltarea locală
- Provocarea privind persoanele și societatea
- Provocarea privind infrastructura
- Provocarea privind resursele
- Provocarea privind administrația și guvernarea

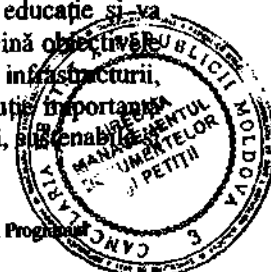
Fondurile structurale și de coeziune pentru perioada de programare 2014-2020 vor fi gestionate prin nouă programe operaționale, incluzând Cooperarea Teritorială: Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Infrastructură Majoră, Programul Operațional Regional, Programul Operațional Competitivitate, Programul Operațional Capacitate Administrativă, Programul Operațional Dezvoltare Rurală, precum și Programul Operațional Pescuit⁷.

Programul Operațional pentru Capitalul Uman (POCU) – buget total 4.42 miliarde de EURO

Strategia POCU are scopul de a integra nevoile de dezvoltare a resurselor umane în toate programele și politicile din România. Subliniază în principal și în primă instanță capitalul uman ca resursă critică pentru o dezvoltare durabilă în viitor.

PO Capitalul Uman se axează pe ocuparea forței de muncă, incluziune socială și educație și va funcționa ca un mijloc de stimulare a creșterii economice și coeziunii, în timp ce sprijină obiectivele stabilite în relație cu alte provocări pentru dezvoltarea – competitivității, infrastructurii, managementului și guvernării. Este deci așteptat ca programul să asigure o contribuție importantă la obiectivele asumate de România în strategia Europa 2020 pentru creștere inteligentă, durabilă și incluzivă.

⁷ Având în vedere particularitățile programelor, analiza actuală nu include Programul Operațional Asistență Tehnică și Programul Operațional Pescuit.

PO Capital Uman va susține creșterea inclusivă prin investiții în:

- Încurajarea ocupării forței de muncă și a mobilității muncii, în special între persoane tinere și între cei din afara pieței muncii;
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
- Sprijinirea educației, abilităților de dezvoltare și încurajarea învățării continue

Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) – Buget total 0.55 miliarde EURO

Programul Operațional al Capacității Administrative 2014 - 2020 are ca scop consolidarea capacității administrative a instituțiilor publice și autorităților pentru a sprijini o economie competitivă și modernă, prin abordarea a doua dintre provocările menționate mai sus în Acordul de parteneriat "Administrație și Guvernare" și "Oameni și societate".

Obiectivul PO Capacitate Administrativă este de a ajuta la crearea unei administrații publice moderne, în măsură să faciliteze dezvoltarea socio-economică a țării prin servicii publice, investiții și reglementări de calitate, contribuind astfel la atingerea obiectivelor Europa 2020. Pentru a îndeplini acest rol, administrația publică are nevoie de calificare și de resurse umane bine gestionate, precum și de un management transparent și eficient al cheltuielilor publice, o structură instituțională administrativă adecvată, precum și de proceduri clare, simple și previzibile de operare. Programul Operațional Capacitate Administrativă va concentra investițiile pe:

- Dezvoltarea planificării strategice, a bugetelor bazate pe program și a practicilor de coordonare / colaborare / consultare în administrația publică centrală; dezvoltarea și implementarea politicilor moderne și instrumentelor de gestionare a resurselor umane, precum și dezvoltarea eficienței sistemului juridic;
- Servicii publice de înaltă calitate pentru cetățeni și pentru mediul de afaceri la nivel local; creșterea transparenței, a integrității și responsabilității autorităților publice și instituțiilor și îmbunătățirea accesului și a serviciilor de calitate oferite de sistemul juridic, inclusiv prin asigurarea unei mai mari transparențe și integritate

Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) - buget total de 9,41 miliarde de euro

Prioritățile de finanțare stabilite de PO Infrastructură Mare contribuie la obiectivul general al acordului de parteneriat, pentru a reduce disparitățile sociale economice dintre România și statele membre prin abordarea a două din cele cinci provocări identificate în dezvoltare națională: resursele infrastructură. Astfel, obiectivul global al Programului este de dezvoltare a mediului, infrastructurii, transportului energiei din surse regenerabile, precum și prevenirea riscurilor, la standarde europene, în scopul de a crea condiții pentru o creștere economică durabilă simultan cu protejarea utilizării eficiente a resurselor naturale. Programul este axat pe satisfacerea nevoilor de dezvoltare în patru sectoare (infrastructura transport, protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice, infrastructura în aria București-Ilfov, eficiența energetică energia din surse regenerabile) și finanța patru din cele 11 obiective tematice stabilite prin Regulamentul UE 1303/2013:

- Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul rețelelor de infrastructură mare;
- Protecția și conservarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
- Promovarea adaptării la schimbările climatice, gestionarea și prevenirea riscurilor;
- Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele.

Programul Operațional Regional (POR) – buget total 6.7 miliarde de EURO

Obiectivul general al Programului Operațional Regional pentru perioada 2014-2020 este creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților regionale și locale prin sprijinirea și dezvoltarea condițiilor de infrastructură și servicii și pentru a asigura dezvoltarea durabilă a regiunilor, care vor putea astfel să gestioneze eficient resursele, precum și pentru a exploata potențialul de asimilare și inovare a progresului tehnologic.

Pentru a atinge obiectivul general al POR 2014-2020, alocarea financiară se va baza pe nivelurile de dezvoltare a regiunilor și se va concentra pe următoarele priorități tematice:

- Infrastructură conectată

- Capital uman
- Inovație, dezvoltare și cercetare
- Procesul de aglomerație/ economii de aglomerație, luând în considerare problemele de mediu

Programul operațional Competitivitate (POC) – buget total 1.33 miliarde de EURO

PO pentru Competitivitate este în primul rând responsabil pentru provocarea privind dezvoltarea competitivității și dezvoltării locale, așa cum este descris în Acordul de Parteneriat. Complementar, contribuie la atingerea obiectivelor în ceea ce privește alte trei provocări de dezvoltare, inclusiv: Oameni și societate, Infrastructură și Administrație și Guvernare, poziționându-se ca un factor care să permită intervenții orizontale în societate și în economie.

Prin intervențiile sale, Programul urmărește să sprijine creșterea economică inteligentă și o economie bazată pe inovare și cunoaștere, prin investiții în:

- Îmbunătățirea accesului, calității și utilizării tehnologiilor de informare și comunicare
- Consolidarea cercetării, dezvoltării și inovării tehnologiei

Bugetul total al POC este de 1,33 miliarde euro.

Programul Național Dezvoltare Rurală (PNDR) – buget total de 9.36 miliarde de EURO

Programul Național de Dezvoltare Rurală răspunde la trei dintre provocările privind dezvoltarea identificate în Acordul de parteneriat: competitivitate și dezvoltare locală, Oameni și Societate, Resurse. Acesta susține dezvoltarea strategică a zonelor rurale prin:

- Restructurarea și creșterea viabilității fermei
- Managementul sustenabil al resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă și servicii pentru a îmbunătăți calitatea vieții în zone rurale

Donatori internaționali în Republica Moldova

Uniunea Europeană

UE rămâne cel mai important partener de dezvoltare al Republicii Moldova. Ca și Politica de Vecinătate Europeană, Partenerul Estic este cadrul politicii principale pentru relația UE - Moldova, cu obiectivul declarat de a aduce țara mai aproape de Uniunea Europeană. Sprijinul pentru următorii patru ani, conform Cadrului Unic de Sprijin (CUS) pentru sprijinul UE în Republica Moldova în 2014-2017 recent aprobat⁸ se axează pe sprijinirea instituțiilor publice, cetățenilor și comunității de afaceri pentru a beneficia de oportunitățile Acordului de Asociere și Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (AA/ZLSAC).

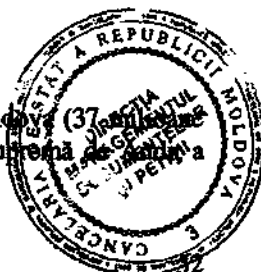
Noul document de Programare va modela cooperarea UE cu Republica Moldova pe parcursul perioadei 2014-2017 în trei sectoare prioritare: i) reforma administrației publice, ii) agricultură și dezvoltare rurală și iii) reforma poliției și managementul de frontieră. Asistența va fi acordată, de asemenea, pentru a sprijini implementarea noilor acorduri între Uniunea Europeană și Republica Moldova. Sprijinirea societății civile va continua.

Pentru 2014, programul anual de acțiune pentru Republica Moldova este conceput pentru a sprijini modernizarea instituțiilor publice cheie prin punerea în aplicare a AA / ZLSAC, îmbunătățirea politicii finanțelor publice și de management, a competitivității afacerilor și activităților comerciale, a utilizării oportunităților UE pentru protecția minorităților și grupurilor vulnerabile. Programul va contribui la o mai bună asociere politică și integrare economică în UE în cadrul inițiativei Parteneriatul Estic. Este un prim pachet de asistență bilaterală acordat Republicii Moldova în Cadrul Unic de Sprijin.

Pachetul de sprijin anual al UE 2014 include:

- Sprijin pentru reforme politice ale Finanțelor Publice din Republica Moldova (37 milioane euro): pentru a asista Ministerul de Finanțe, Parlamentul și Instituția Supremă de Justiție

⁸ Aprobat la 11 iunie 2014

Republicii Moldova în procesul de consolidare a bunei guvernante, a politicii fiscale eficiente, a politicii transparente și responsabile a finanțelor publice și prin consolidarea sistemelor de management financiar public.

- Programul european de vecinătate pentru agricultură și dezvoltare rurală (PEVADR) Moldova - Sprijin pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (64 milioane €): pentru a crește dezvoltarea rurală prin îmbunătățirea dialogului politic, guvernării și furnizării de servicii pentru întâmpinarea nevoilor fermierilor privați, simultan cu creșterea competitivității în sectorul agricol. O parte din a doua acțiune va fi dedicată intensificării dialogului dintre autoritățile centrale și regionale.

În plus față de aceste 101 milioane € acordate ca asistență bilaterală prin Instrumentul European de Vecinătate, există deja 30 de milioane euro alocate pentru competitivitatea întreprinderilor mici, pentru dezvoltarea legislației naționale în conformitate cu standardele UE de calitate și pentru promovarea exporturilor și a oportunităților de investiții și pentru campaniile de comunicare și informare cu privire la acordul de comerț ZLSAC cu UE⁹.

PPRD EST a revizuit resursele existente și mecanismele disponibile pentru prevenire, pregătire și răspuns în caz de dezastru în diferite state și a dezvoltat un Atlas Electronic al Riscurilor Regionale. Au fost organizate ateliere de instruire, vizite de studiu și schimburi de experți implicați în managementul dezastrelor, precum și misiuni de asistență tehnică ca răspuns la solicitări specifice ale autorităților statelor. Activități suplimentare au inclus conștientizarea factorilor interesați și a populației. Proiectul PPRD a fost finalizat în 2014.

Parteneriatul Estic Managementul Integrat al Frontierelor (IBM) a facilitat mobilitatea persoanelor și bunurilor peste granițe în cele șase state membre în Parteneriatul Estic (PE) menținând securitatea frontierelor prin îmbunătățirea cooperării între agenții și a cooperării bilaterale și multilaterale între statele vizate, statele membre UE și alți factori internaționali. Proiectul a fost implementat în Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republica Moldova, Ucraina și Rusia între 2011 și 2013 cu un buget de 2 milioane euro.

Proiectul a contribuit la stabilirea unui sistem de instruire modern în cele șase state beneficiare; a instruit oficiali din statele beneficiare în domenii specifice precum analiza de risc, integritatea și securitatea documentelor, lupta împotriva contrabandei cu droguri și țigări și produse din tutun și protecția drepturilor de proprietate intelectuală, lupta împotriva traficului de ființe umane; creșterea capacității operaționale prin furnizarea de activități specifice de creștere a capacității pe teme specifice bazate pe nevoi identificate de către instituțiile beneficiare; a crescut de asemenea nivelul de conștientizare și sprijinul pentru lupta împotriva corupției în cele șase state membre în PE.

Inițiative finanțate în contextul rețelelor trans-Europene de transport (TEN-T)

Inițiativele vizează o cooperare mai strânsă în domeniul transporturilor cu statele din Parteneriatul Estic prin concentrarea asupra armonizării cu legislația Uniunii Europene și integrarea graduală a piețelor de profil. În acest context, statele partenere au demarat reformele necesare pentru a alina sistemele de transport cu standardele UE. Mai mult, Acordul de Asociere dintre UE și Republica Moldova prevede mai multă convergență în domeniul legislației de transport.

În ceea ce privește Parteneriatul Regional Estic al Rețelelor de transport, statele partenere au convenit asupra conexiunilor prioritare în domeniul transportului maritim, rutier, feroviar, aerian și din regiunea Parteneriatului Estic. Cel mai important, această rețea este conectată la rețelele de transport trans-europene (TEN-T) și va servi ca orientare pentru investițiile viitoare.

Lista proiectelor prioritare este

- R33 Hincești-Lapusna-M1
- Autostrada M3 Chișinău-Giurgiu-lești motorway, Porumbrei – Cimișlia Secțiunea
- Autostrada M3 Chișinău-Giurgiu-lești, Centura Comrat
- Construcția drumurilor ocolitoare pentru 3 sate
- Reabilitarea drumului național M14, secțiunea Bălți - Criva

⁹ Acest sprijin adițional a fost oferit pentru mecanismul "Tot mai mult" al noului INI

World Bank

Strategia națională de parteneriat pe patru ani pentru Republica Moldova va stabili sprijinul Grupului Băncii Mondiale pentru perioada 2014-2017.

Strategia prevede sprijinul financiar total al Grupului Băncii Mondiale a SUA cu 570 de milioane \$, cu acces la Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID), Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Corporația Internațională de Finanțare (CIF). Strategia este aliniată cu obiectivele de dezvoltare ale țării și va ajuta la abordarea problemelor esențiale pentru a debloca potențialul de dezvoltare economică durabilă, prosperitate comună, și de reducere a sărăciei.

Strategia va sprijini Republica Moldova pe trei piloni principali:

- Îmbunătățirea mediului de afaceri și a infrastructurii pentru activitatea economică și creșterea competitivității în agricultură;
- Consolidarea capitalului uman și minimizarea riscurilor sociale;
- Promovarea unei Moldove verde, curată și rezistentă (adaptare și rezistență la schimbările climatice; îmbunătățirea managementului resurselor naturale, precum și creșterea eficienței energetice și a securității).

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)

PNUD susține Moldova în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, precum și la îndeplinirea agendei de integrare europeană. Domeniile cheie pe care PNUD se axează sunt: Dezvoltarea Incluzivă, Guvernarea Democratică de Mediu și Energie. PNUD ajută Moldova să atragă și să folosească în mod eficient sprijinul.

Activitatea PNUD și a familiei mai mari ONU se aliază noii viziuni de dezvoltare națională, Moldova 2020, și strategiilor sectoriale. Programul național PNUD Moldova 2013-2017 are trei mari domenii de interes:

- Dezvoltarea Incluzivă
- Guvernarea democratică
- Mediu și energie

Asistență Suedeză pentru Dezvoltare Internațională (ASDI)

Guvernul suedez a decis recent să continue angajamentul său privind sprijinul continuu acordat parteneriatului cu țările estice prin "Rezultatele Strategiei pentru Reforma Cooperării cu Europa Estică, Balcanii de Vest și Turcia 2014-2020". Scopul principal pentru strategia rezultatelor este să asiste țările să realizeze legături mai apropiate cu UE. Strategia nu este bazată pe sectoare, ci mai degrabă conturează un set de rezultate ale reformelor, care sunt cruciale pentru integrarea UE pe termen lung, la care Suedia dorește să contribuie.

Strategia bazată pe rezultate include trei mari domenii de rezultate pentru cooperarea cu Moldova:

- Integrare economică consolidată în UE și dezvoltarea economiei de piață;
- Democrație consolidată, un mai mare respect față de drepturile omului și un stat de drept mai bine dezvoltat;
- Un mediu mai bun, schimbare climatică redusă, reziliență crescută la impactul de mediu și la schimbarea climatică și un set de rezultate așteptate în toate domeniile care pot produce rezultate.

Moldova este o țară prioritară pentru Suedia, și sprijinul suedez se va ridica la 14 milioane de euro anual.

Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (ASUDI)

Statele Unite ale Americii asistă Republica Moldova la consolidarea instituțiilor democratice, la reconstruirea unei economii care luptă, la îmbunătățirea mediului de afaceri, la consolidarea statului de drept și la soluționarea conflictului înghețat din Transnistria. ASUDI devine partener cu Republica Moldova pentru a îmbunătăți eficiența guvernului și responsabilitatea acestuia și pentru a promova descentralizarea guvernului și consolidarea legăturilor dintre autoritățile locale și cetățeni. ASUDI, de asemenea, ajută Moldova să abordeze problemele de reglementare și la nivelul politicilor, pentru a susține și pentru a accelera creșterea economică. Pentru a crește competitivitatea Moldovei la nivel regional, ASUDI vizează acordarea asistenței pentru cele mai promițătoare sectoare economice ale țării.

Societatea Germană pentru Cooperare Internațională (SGCI - Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)

Proiectele SGCI sunt, în general, finanțate prin fonduri supra-regionale gestionate de Ministerul Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, de alte ministere federale sau de organizații internaționale. Cooperarea internațională germană cu Moldova se axează pe promovarea modernizării în sectorul agricol și pe industria de prelucrare a alimentelor, precum și pe îmbunătățirea formării profesionale și a serviciilor municipale. SGCI sprijină, de asemenea, municipii și regiuni selectate cu bugetare participativă, licitație publică și management de proiect pentru o dezvoltare regională integrată. Un alt domeniu prioritar este promovarea relațiilor de afaceri Germania-Moldova prin intermediul formării de manageri în Moldova, pentru a ajuta la generarea unor contacte de afaceri.

În 2014, SGCI a organizat cursuri de formare a autorităților locale pentru a dezvolta proiecte în următoarele domenii:

- Modernizarea serviciilor publice
- Alimentarea cu apă și canalizare / salubritate
- Gestionarea deșeurilor
- Eficiența energetică a clădirilor publice
- Sectorul privat

Concepte de proiecte "la cheie" au fost produse, fiind potrivite pentru a fi finanțate de către alți donatori, inclusiv de către UE. Ideile de proiecte dezvoltate au o valoare totală de aproximativ 200 de milioane.

De asemenea, SGCI îndeplinește funcția de Autoritate de Management pentru POC RO-MD-UA 2014-2020 în cadrul Programului de Sprijin de Cooperare Teritorială cu Partenerii Estici.

Asistența Oficială pentru Dezvoltare România (AOD)

Politicile românești de cooperare internațională pentru dezvoltare se circumscriu obiectivelor, valorilor și principiilor Consensului European privind Dezvoltarea. Obiectivul principal al acestuia este de a sprijini eforturile de reducere a sărăciei în statele beneficiare, în contextul mai larg de contribuție la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului. Potrivit Strategiei Naționale pentru Politica de Dezvoltare și Cooperare Internațională, România sprijină țările în zonele geografice identificate ca fiind prioritare în relațiile externe ale guvernului român, inclusiv în statele aflate în curs de dezvoltare din Europa de Est. Republica Moldova este principalul beneficiar al politicii românești ODA.

Arile prioritare generale pentru ODA România, așa cum sunt identificate în strategie, sunt:

- Bună guvernare
- Consolidarea democrației și a statului de drept
- Dezvoltare economică
- Educație și formare profesională / ocuparea forței de muncă
- Sănătate
- Dezvoltarea infrastructurii și protecția mediului

Țările beneficiare, domeniile prioritare specifice și fondurile alocate în acest scop sunt stabilite în cadrul planurilor multianuale de către Ministerul Afacerilor Externe și aprobate printr-un

Memorandum de Guvernul României, în conformitate cu angajamentele internaționale ale României. În 2012, Republica Moldova, în calitate de beneficiar principal al ODA din partea României a primit 13,740,000 de euro.

În anul 2010, "un Acord între Republica Moldova și Guvernul Român în ceea ce privește punerea în aplicare a asistenței tehnice și financiare în cadrul unui grant de asistență financiară în valoare de 100 de milioane, acordat de România Republicii Moldova" a fost semnat între guvernele celor două țări. Grantul de asistență financiară este raportat ca ODA, dar este gestionat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. Domeniile de cooperare din cadrul acordului sunt: sprijin pentru infrastructură și sprijin pentru educație. Ulterior semnării acestui acord, două protocoale adiționale au fost adăugate, permițând acordarea finanțării pentru proiectele legate de interconectarea energetică și asistență umanitară în cazul situațiilor de urgență și de mediu.

3.2.2.3 Alte politici și programe UE relevante

Programul ENI Bazinul Mării Negre CBC 2014-2020

Programul ENI Bazinul Mării Negre CBC 2014-2020 va contribui la îmbunătățirea nivelului de trai al populației în regiunile Bazinului Mării Negre CCM printr-o creștere sustenabilă și prin protecție comună a mediului.

Mai exact, programul va contribui la două dintre obiectivele strategice ale ENI CBC:

- Promovarea dezvoltării economice și sociale în regiuni pe ambele părți ale granițelor comune
- Abordarea provocărilor comune în mediu, sănătate publică, siguranță și securitate

Strategia programului ENI Bazinul Mării Negre CBC se axează pe următoarele obiective și priorități:

Obiectivul 1. Promovarea afacerii și antreprenoriatului în Bazinul Mării Negre CBC

- Prioritatea 1.1 – promovarea comună a afacerilor și antreprenoriatului în sectoarele turismului și culturii
- Prioritatea 1.2 – consolidarea oportunităților de comerț transfrontalier și modernizarea agriculturii și sectoarelor aferente

Obiectivul 2. Promovarea coordonării protecției mediului și reducerii comune a deșeurilor marine¹⁰ în Bazinul Mării Negre CBC

- Prioritatea 2.1 – Îmbunătățirea monitorizării comune a mediului
- Prioritatea 2.2 – Promovarea creșterii nivelului de conștientizare și acțiunilor comune împotriva deșeurilor din râuri și a celor marine

Programul Operațional Comun Moldova – Ucraina (Programul de Sprijin pentru Cooperarea Teritorială cu Partenerii Estici)

Programul va fi pus în aplicare prin intermediul a trei obiective operaționale:

- Obiectivul 1. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale din regiunile de frontieră, prin proiecte care sprijină dezvoltarea economică și socială, prin sprijinirea activităților în cadrul a două priorități:
 - promovarea apropierii legăturilor transfrontaliere de afaceri;
 - diversificarea surselor de venit în zonele rurale și dezvoltarea de oportunități de angajare alternative în zonele rurale.
- Obiectivul 2. Abordarea provocărilor comune în mediu, ocuparea forței de muncă, sănătate publică, precum și orice alte aspecte de interes comun ce au componentă transfrontalieră, concentrându-se pe următoarea prioritate:

¹⁰ Deșeurile marine reprezintă orice material solid persistent, fabricat sau procesat deversat sau abandonat în mediul marin și pe coastă. Deșeurile Marine sunt articole fabricate sau folosite de om și eliminate deliberat în mare sau râuri sau pe plaje; aduse în mare indirect prin râuri, canalizare, ape pluviale sau vânt; pierdute din greșală, inclusiv materiale pierdute în mare în condiții meteo defavorabile (amete de pescuit, mărfa); sau luate în mod deliberat de oameni pe plaje și maluri. Sunt cunoscute și ca resturi marine.

- Rezolvarea problemelor transfrontaliere de mediu.
- Obiectiv 3. Cultură, educație și sport. În cadrul acestui obiectiv, cele două priorități sunt:
 - Promovarea diversității multi-culturale și integrarea socială transfrontalieră a minorităților etnice;
 - Facilitarea contactelor între oameni și organizațiile de tineret, în domeniul social, cultural, educațional și sportiv.

Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina 2014-2020

Aria eligibilă a Programului Operațional Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina 2014-2020 include județele Satu-Mare și Maramureș din România ca arie principală și județul Suceava ca arie adiacentă. În plus, Bucureștiul și Cluj Napoca sunt incluse în program ca centre economice, culturale și sociale majore. Se va asigura coordonarea între Programul HSRU și Programul România-Ucraina astfel încât să fie evitată suprapunerea activităților.

Alocarea bugetară generală pentru program este de 81.347.200 euro.

Scopul programului este acela de a intensifica cooperarea între regiunile Zakarpatska, Ivano-Frankivska și Chernivetska din Ucraina și ariile eligibile din statele membre în vederea realizării unui progres în ceea ce privește problemele sociale, economice, de infrastructură și de mediu existente prin concentrarea pe următoarele obiective tematice:

- OT 3. Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric
- OT 6. Protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice
- OT 7. Îmbunătățirea accesibilității la regiuni, dezvoltarea rețelilor și sistemelor de transport și comunicații
- OT 8. Provocările comune în domeniul siguranței și securității

Horizon 2020

Horizon 2020 este instrumentul financiar care implementează Uniunea Inovării, o inițiativă pilot Europa 2020 ce are scopul de a asigura competitivitatea globală a Europei și care este cel mai mare Program de Cercetare și Inovare din UE, cu aproximativ 80 miliarde de Euro finanțare disponibilă pe parcursul a 7 ani (2014 - 2020). Prin combinarea cercetării și inovației, Horizon 2020 ajută la îndeplinirea programului cu un accent puternic pe știința excelenței, pe leadershipul industrial și pe abordarea societală a provocărilor..

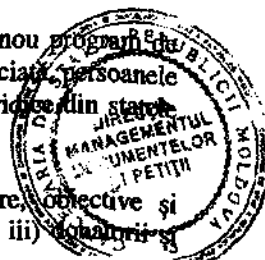
Obiectivul este asigurarea că Europa produce știință de talie mondială, elimină barierele în inovație și facilitează colaborarea dintre sectoarele public și privat în furnizarea inovației. Horizon 2020 promite să aducă succese, descoperiri și inovații (prin luarea unor idei extraordinare din laborator și aducerea lor pe piață).

Secțiunile programului Horizon 2020 sunt:

- Excelența științifică;
- Poziția de lider în sectorul industrial;
- Provocări societale;
- Răspândirea excelenței și extinderea participării;
- Știința cu și pentru societate;
- Institutul European pentru Inovație și Tehnologie;
- Euratom.

Începând cu luna iulie 2014, Republica Moldova a asigurat acces complet la un nou program de cercetare și inovare pe șapte ani al Uniunii Europene, Horizon 2020. Fiind o țară asociată, persoanele juridice din Republica Moldova pot participa în aceleași condiții ca persoanele juridice din statele membre.

Programele financiare active pentru regiunea eligibilă sunt diferite în abordare, obiective și magnitudine, reflectând nevoile i) de dezvoltare, ii) prioritățile proprii, precum și iii) schimbările

viziunea și interesul guvernelor. Procedurile și cadrele instituționale de gestionare a programului sunt, de asemenea, organizate în mod diferit: unii donatori preferă să-și dezvolte propriile proceduri și capacități de gestionare a asistenței, alții să disperseze fondurile lor prin canale multilaterale. Cele mai multe din Obiectivele Tematice CBC sunt vizate de programele analizate în diferite măsuri; o imagine de ansamblu asupra alinierii programelor cu finanțare internațională disponibile pentru regiunea eligibilă la obiectivele tematice CBC se găsește în tabelele de mai jos.

Alte programe de cooperare teritorială includ URBACT III, INTERREG EUROPE, INTERACT III and ESPON 2020. O imagine de ansamblu asupra acestor programe este prezentată mai jos:

Programul de cooperare URBACT III

Programul de Cooperare 2014-2020 URBACT III este succesorul programelor URBACT I (2002-2006) și URBACT II (2007-2013). Programul de Cooperare URBACT III va contribui la realizarea obiectivelor Europa 2020 prin furnizarea unui mecanism pentru actorii implicați în dezvoltarea și implementarea unor politici mai bune și a unor acțiuni pentru o politică urbană inteligentă, incluzivă și sustenabilă.

Programul este co-finanțat de Fondul European pentru Dezvoltare Regională cu un buget de 74.302 milioane EUR pentru perioada 2014-2020, România având o contribuție de 162 000 EUR.

Primul apel pentru propuneri de proiecte pentru realizarea a până la 20 de Rețele pentru Planificare Acțiuni a fost deschis din Martie până în iunie 2015, având ca obiectiv principal îmbunătățirea capacității orașelor europene de a gestiona politici urbane sustenabile și creșterea capacității lor de a realiza strategii integrate pentru dezvoltare urbană sustenabilă.

Programul INTERREG EUROPE

Programul INTERREG Europe urmărește îmbunătățirea implementării politicilor și programelor de dezvoltare regională, în particular (1) programe care au ca obiective investiții pentru creștere și locuri de muncă și (2) programe de cooperare teritorială europeană. Prin co-finanțarea proiectelor, Programul permite autorităților publice regionale și locale și altor actori de relevanță regională din Europa să schimbe practici și idei și să identifice soluții pentru îmbunătățirea strategiilor orașelor. Bugetul total al programului este de 426 milioane EUR.

Programul Operațional INTERACT III 2014-2020

INTERACT III este un Program Operațional care vizează întărirea eficienței politicii de coeziune prin promovarea schimbului de experiență privind identificarea, transferul și diseminarea bunelor practici și abordări inovative în relație cu implementarea programelor de cooperare teritorială europeană și acțiuni privind cooperarea teritorială.

INTERACT III este un program cofinanțat prin FEDR cu un buget de 39.3 milioane EUR. În cadrul programului România are alocarea de 1,8 milioane EUR

Programul Operațional INTERACT III, vizează trei obiective specifice:

- Îmbunătățirea capacității de management și control a programelor ETC;
- Îmbunătățirea capacității ETC de a capta și comunica rezultatele programului;
- Îmbunătățirea capacității de a implementa abordări inovatoare.

INTERACT sprijină Autoritățile de Management, Secretariatele Tehnice Comune, Comitetele de Monitorizare, Punctele Naționale, Controlorii de Prim Nivel, Autoritățile de Certificare și Autoritățile de Audit din Europa.

Programul ESPON 2020

Obiectivul principal al Programului de Cooperare ESPON 2020, adoptat de Comisia Europeană pe 12 Februarie 2015, este de a sprijini întărirea eficienței Politicii Europene de Coeziune și a altor politici sectoriale și programe din cadrul Fondurilor Europene Structurale de Investiții, precum și a politicilor naționale și regionale de dezvoltare teritorială.

Programul ESPON 2020 este construit în jurul a cinci obiective specifice:

- Obiectivul specific 1: Creșterea producției de informații teritoriale prin cercetare aplicată și analize.
- Obiectivul specific 2: Creșterea transferului de cunoștințe/informații teritoriale și utilizarea suportului pentru user analitic;
- Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea capacității de observare a teritoriului și a instrumentelor dedicate analizei teritoriale;
- Obiectivul specific 4: O mai bună diseminare și valorificare a rezultatelor cercetărilor teritoriale;
- Obiectivul specific 5: Prevederi de implementare mai eficace și mai eficiente și asistență mai performantă pentru programe.

Programul este co-finanțat prin FEDR cu o contribuție de 41.3 milioane EUR pentru perioada 2014-2020.

Evaluarea coerenței obiectivelor tematice cu programele și donatorii

Analiza coerenței cu privire la alinierea OT-urilor cu alte oportunități de finanțare existente pentru aria eligibilă, axându-se pe două criterii: (1) *suprapuneri* potențiale (ce trebuie evitate) și (2) *eficiența și complementaritatea* dintre OT-urile ENI CBC și alte surse relevante de finanțare pe termen mediu.

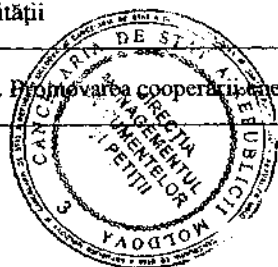
Tabelul 5 Analiza coerenței

Criteriu	Scală	Punctaj
Suprapunere	Suprapunere semnificativă	(-2)
	suprapunere parțială	(-1)
	Nu se suprapun	(0)
Eficacitate și Complementaritate (pentru Obiectivul Tematic al programului)	Semnificativ eficientă și complementară	(+2)
	Parțial eficientă și complementară	(+1)
	Lipsa totală a eficacității și complementarității	(0)

Tabelul 6 Tabelul privind coerența pentru Programele finanțate de către România

Activ tematic/ Program	OPLI		ROP		HCOP		OPAC		OPC		NPRD		HORIZON		T
	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	
1. Dezvoltarea afacerilor și IMM-urilor	0	0	-2	0	-1	0	0	0	-2	1	-2	0	-1	1	-6
2. Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovație	0	0	-1	1	-2	1	-1	1	-1	1	-1	1	-1	2	0
3. Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	-1	2	0	0	1
4. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	0	0	-1	1	-2	1	0	0	-1	0	-1	0	0	0	-3
5. Sprijin pentru buna guvernare la nivel local și național	0	0	0	0	0	0	-1	2	0	0	0	0	0	0	1
6. Protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice	-2	1	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	-3
7. Îmbunătățirea accesibilității la regiuni, dezvoltarea rețelilor și sistemelor de transport și energie	-2	2	-1	2	0	0	0	0	-1	1	-1	0	0	0	0
8. Provocări comune în domeniul siguranței și securității	0	0	-1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
9. Promovarea cooperării energetice	-2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1

10. Promovarea managementului frontierei și rității frontierei	-1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

elul 7 – Coerența cu programele de cooperare teritorială

Activ tematic/ Program	CBC BS		HUSKROUA		HORIZON		URBACT III		INTERREG EUROPE		INTERACT III		ESPON 2020		T
	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	
1. Dezvoltarea afacerilor și f-urilor	-2	1	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
2. Sprijin pentru educație, stare, dezvoltare tehnologică și ație	0	0	0	0	-1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3. Promovarea culturii locale și ervarea patrimoniului istoric	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Promovarea incluziunii de și combaterea sărăciei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Sprijin pentru buna guvernare vel local și regional	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Protecția mediului, adaptarea imbările climatice	-2	1	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
7. Îmbunătățirea accesibilității gini, dezvoltarea rețelilor și delor de transport și care	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

8. Provocări comune în mediul siguranței și securității	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Promovarea cooperării regionale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Promovarea reglementării frontierei și siguranței frontierei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Annex 8 – Coerența cu programele finanțate în Republica Moldova

Activ tematic/ Program	EU		WB		USAID		UNDP		SIDA		Ro ODA		GIZ		CBC BS		MD- UA		HORIZ ON		T
	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	
1. Dezvoltarea afacerilor și micro-afacerilor	-1	0	-2	0	-2	0	0	0	-2	0	0	0	-1	0	-2	1	-2	1	-1	1	-10
2. Sprijin pentru educație, ocupare, dezvoltare tehnologică inovativă	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	2	0	0	0	0	-1	2	-1	2	3
3. Promovarea culturii locale conservarea patrimoniului cultural	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	2	0	0	1
4. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	0	0	-2	1	-1	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4
5. Sprijin pentru buna guvernare la nivel local și național	-1	1	-1	0	-2	1	-2	0	-2	0	-2	1	-2	2	0	0	0	0	0	0	-7
6. Protecția mediului înțelegerea schimbărilor climatice	-1	2	-2	1	0	0	-1	0	-2	0	-1	0	-1	2	-2	1	-1	1	0	0	-4

station																				
7. Îmbunătățirea sibilității la regiuni, voltarea rețelelor și sistemelor ansport și comunicare	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Provocări comune în eniul siguranței și securității	0	0	-1	1	0	0	0	0	-1	1	-2	1	-1	+2	0	0	0	0	0	0
9. Promovarea cooperării getice	-1	2	-1	0	0	0	-1	0	-1	1	-2	2	-1	+2	0	0	0	0	0	0
10. Promovarea agementului frontierei și rității frontierei	-2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	0	0	0	0	-1	0	0	-1

Rezultatele globale generate de analiza de coerență cu strategiile Naționale și cu strategiile UE, precum și privind alinierea cu instrumentele financiare ale UE și ale altor donatori internaționali sunt prezentate mai jos.

Tabelul 9 – Rezultate generale

Obiectiv tematic/ Program	Programe de finanțare		Strategii	Total
	RO	MD		
TO 1. Dezvoltarea afacerilor și IMM-urilor	-7	-10	18	1
OT 2. Sprijin pentru educație, cercetare, inovație tehnologică și inovare				
OT 3. Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului local				
OT 4. Promovarea incluziunii sociale și combaterii sărăciei	-3	-4	10	3
OT 5. Sprijin pentru buna guvernare la nivel local și regional	1	-7	9	3
OT 6. Protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice	-4	-4	14	6
OT 7. Îmbunătățirea accesibilității și promovarea turismului și afacerilor locale și regionale				
OT 8. Promovarea cooperării în domeniul securității și securității				
OT 9. Promovarea cooperării în domeniul securității și securității				
OT 10. Promovarea managementului frontierei și securității frontierei	1	-1	7	7

În concluzie, obiectivele care satisfac cel mai bine criteriile de coerență definite sunt OT2, OT3, OT 7, OT8 și OT9.

Coordonarea între instrumentele financiare ale UE și alți donatori

Romania

În conformitate cu Acordul de Parteneriat al României, se instituie un mecanism de coordonare cu scopul de a asigura coerența intervențiilor, complementarității și sinergiilor în fazele de programare și implementare. În acest context, în perioada de programare, Autoritățile de Management responsabile pentru programele ETC au fost implicate în discuții privind cele 5 provocări de dezvoltare din Acordul de Parteneriat.¹¹ Au fost luate în considerare măsuri suplimentare vizând o coordonare mai bună a programelor de cooperare cu programele naționale, incluzând, dar fără a se limita la:

- Participarea unor AM-uri/actori relevanți și instituții în grupurile comune de lucru pentru programare pentru programele de cooperare;
- Se va acorda atenția cuvenită strategiilor naționale și europene relevante;
- Întâlniri specifice cu alte AM-uri relevante.

În plus, în timpul perioadei de implementare, unele dintre măsurile principale vizând o coordonare mai bună la nivel național, inclusiv cu alte programe de cooperare sunt:

- Participarea AM-urilor în Comitetele de Monitorizare și de Steering ale programelor relevante;
- Întâlniri tehnice;
- Încurajarea beneficiarilor de proiecte să contribuie la EUSDR și alte strategii relevante.

¹¹ Domeniile de dezvoltare sunt competitivitate și dezvoltare locală, capital uman, infrastructură și servicii, mediu și energie, agricultură și pescuit, industrie și activități de servicii, managementul deșeurilor și protecția mediului.

Verificarea posibilei duble finanțări

În urma procesului de selecție, Autoritatea de Management va consulta lista de proiecte recomandate spre finanțare de către Comisia Europeană, pentru a evita dubla finanțare și pentru a promova sinergii cu proiecte existente, acolo unde este posibil.

În plus, pentru a evita dubla finanțare și pentru a asigura complementarități și sinergii, mecanismul de coordonare instituțională specificat în Acordul de Parteneriat include existența unor grupuri de lucru funcționale în următoarele patru domenii tematice: (1) operațional, (2) evaluarea performanțelor, (3) coerența teritorială și cooperare teritorială Europeană și (4) noi abordări. Programul va participa în Grupul de lucru 3 – coerență teritorială și CTE, ca și în aceste grupuri, în funcție de nevoile identificate.

În plus, la nivelul Grupului Comun de Lucru privind coerența teritorială și CTE se vor aborda mai multe aspecte, dintre care cel mai important se referă la evitarea suprapunerilor unor proiecte finanțate din mai multe programe în zona de frontieră și analiza complementarităților acțiunilor finanțate în cadrul programelor naționale și PO CTE.

Republica Moldova

Reprezentanții CE și ai Delegației UE în Republica Moldova vor fi invitați ca observatori în procesul de selecție pentru a facilita o sinergie mai bună între asistența bilaterală și regională acordată statului de către UE pe de o parte și asistența furnizată prin program pe de altă parte.

Autorități Naționale

Autoritățile Naționale vor sprijini Autoritatea de Management în verificarea unei potențiale duble finanțări la nivelul beneficiarului în etapele de contractare și implementare în conformitate cu procedurile naționale specifice, după cum urmează:

Romania

Autoritatea Națională găzduită de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice va analiza potențialele suprapuneri cu alte programe și dubla finanțare. Coordonatorul AN va furniza suport și pentru Grupul de Lucru privind coerența teritorială și CTE.

Republica Moldova

Republica Moldova a dezvoltat în ultimii ani, în cadrul Cămarilor de Stat, o Autoritate Națională Coordonatoare a Asistenței. În acest sens, a fost stabilit un mecanism prin intermediul căruia toți donatorii activi și Autoritatea Națională Coordonatoare a Asistenței se întâlnesc în cadrul ședințelor de coordonare lunare.

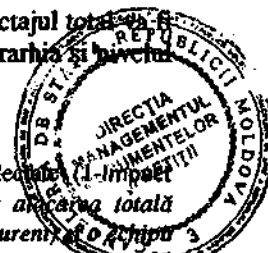
În plus, Direcția Generală pentru Coordonarea Politicilor, Ajutorului Extern și Reforma Administrației Publice Centrale din cadrul Cămarilor de Stat este responsabilă pentru coordonarea generală a asistenței externe la nivel de stat și reprezintă punctul focal pentru donatori în timpul etapelor de programare și evaluare.

AN va coopera cu structura responsabilă din cadrul Cămarilor de Stat, în scopul de a oferi sprijin Autorității de Management în ceea ce privește verificarea dublei finanțări la nivel de beneficiar în timpul etapei de contractare și implementare.

3.2.4. Analiza multi-criteriu

Fiecărui obiectiv tematic i-a fost atribuită o notă¹² conform tuturor criteriilor, iar punctajul total este calculat pe baza ponderii atribuite fiecărui criteriu. Rezultatele generale ilustrează ierarhia și prioritatea al celor 10 obiective.

¹² În privința aspectelor metodologice ale analizei multi-criteriu, 5 criterii au fost selectate: 1 – Impactul transfrontalier, 2 – Capacitățile pentru managementul de proiect, 3 – Relevanța pentru dezvoltarea totală financiară a Programului, 4 – Coerența cu strategiile și programele, 5 – Contextul regional curent și al regiunii.

Pașii principali urmăriți pentru analiza multi-criteriu a obiectivelor tematice sunt prezentați pe scurt mai jos:

1. Stabilirea celor cinci criterii utilizate în analiză și stabilirea ponderii lor relative – analiza concentrată pe analize și consultații prealabile, pentru a utiliza informații disponibile, de încredere și documentate.
2. Definiții ale criteriilor desemnate:

C1 – Impactul transfrontalier se referă la impactul inițiativelor potențiale ce vor fi promovate conform respectivului obiectiv tematic al CBC pe ambele părți ale graniței. Dată fiind specificitatea intervențiilor ENI CBC, ponderea acestui criteriu este stabilită la 30%.

C2 – Capacitățile pentru managementul de proiect denotă capacitățile potențialilor beneficiari activi în diferite regiuni tematice de a gestiona, cofinanța și aplica procedurile programelor (pe baza legislației din țara în care este implementat proiectul și monitorizării organizațiilor respective din aria eligibilă). Acestui criteriu i se alocă o pondere de 20%.

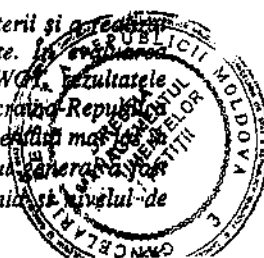
C3 – Relevanța pentru alocarea totală financiară a Programului – Limitările alocării financiare reprezintă capacitatea alocării financiare a programului pentru sprijinirea unor intervenții costisitoare/ la scară largă. (Chiar dacă astfel de intervenții ar putea fi necesare în toată aria eligibilă, alocarea bugetară limitată nu le poate sprijini conform programului RO-UA). Ponderea stabilită este 20%.

C4 – Coerența cu strategiile și programele reprezintă corespondența OT cu documentele politicii relevante și cu alte instrumente financiare disponibile pentru aria eligibilă în perioada de programare 2014-2020, pentru identificarea obiectivelor tematice care pot fi cel mai bine abordate prin programul RO-UA. Ponderea este stabilită la 20%, ca la cele două criterii precedente.

C5 – Contextul regional curent – Criteriul ia în considerare cele mai recente dezvoltări din regiune care nu erau luate în considerare la momentul elaborării documentelor de programare și intenționează să asigure o prioritate pentru OT care sunt cele mai urgente. Ponderea este la 10%.

3. Stabilirea ierarhiei obiectivelor – Calculul total al punctajelor obținute și generarea listei obiectivelor prioritare. Fiecare criteriu a fost evaluat conform unei scări de la 1 (cea mai mică notă) la 5 (cea mai mare notă) și îi este atribuită ponderea explicată mai sus.

de experți cheie care a participat la elaborarea programului a stabilit ponderea acestor criterii și a generat rezultatele evaluării. Toți experții cheie au avut experiență anterioară extensivă în cele două state. În evaluarea obiectivelor în raport cu criteriile, experții au considerat rezultatele analizei teritoriale, SWOT, rezultatele celui de al doilea proces de consultare, precum și lecțiile învățate din Programul România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013. O scurtă descriere a evaluării fiecărui obiectiv tematic în parte este prezentată mai jos în această secțiune. Fiecare obiectiv tematic a fost notat în raport cu toate criteriile și scorul generat a fost calculat în baza ponderii acordate fiecărui criteriu. Rezultatele generale ilustrează ierarhia și nivelul de prioritate al celor 10 obiective tematice.

Tabelul 10- Rezultate generale

	Impact transfrontalier	0,3	Capacități pentru managementul de proiect	0,2	Relevanța pentru alocarea financiară totală	0,2	Coerența cu strategiile & programele	0,2	Contextul regional curent	0,1	
OT1	3		4		4		1		3		3
OT2											
OT3											
OT4	3		5		4		2		3		3,4
OT5	3		5		5		1		4		3,5
OT6	4		5		3		2		3		3,5
OT7											
OT8											
OT9	5		3		1		4		5		3,6
OT10											

Obiectivele tematice cu cele mai bune ponderi (OT2, OT3, OT7, OT8, OT10) au potențialul de a asigura un *impact transfrontalier mai puternic* întrucât proiectele și activitățile ce ar putea fi finanțate conform acestor OT-uri necesită acțiuni mai bine coordonate, o planificare comună a beneficiarilor administrației publice ai ambelor țări, astfel profitând complet de avantajul și particularitățile regiunilor de pe ambele părți ale graniței. Aceste cinci obiective tematice (împreună cu OT 4, 5 și 6) beneficiază de asemenea de *capacități mai bune pentru managementul proiectelor* dezvoltate în perioada de programare UE 2007-2013 (pentru România). De asemenea, în etapa CT precedentă și în programul RO-UA-MD 2007-2013 și în timpul procesului de europenizare a Republica Moldova după 2009.

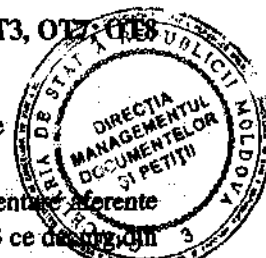
De asemenea, aceleași OT-uri au punctaje mai mari și medii la nivelul criteriului *coerenței cu strategiile și programele*, fiind corelate cu documentele relevante ale politicii din regiunea eligibilă principală și ancorată mai bine, în *context regional*, astfel fiind mai bine potrivite pentru întâmpinarea nevoilor identificate. În același timp, acestea au note medii conform criteriului *relevanță pentru Creditele totale financiare ale programului* (cu excepția OT 5) din moment ce suma alocată programului nu este destul de substanțială pentru a acoperi numeroase proiecte, pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare indicate de regiune. Aceste OT corespund criteriului final în mare parte, *Contextul Regional Curent*, asigurând corespondența cu condițiile și dezvoltările curente din regiune.

Obiectivele tematice cu punctaje mai mici (OT1, OT4, OT5, OT6, OT9, OT10) au avut scoruri mai mici sau medii în ceea ce privește criteriul *impactului transfrontalier*, întrucât tipurile de intervenții susținute nu sunt neapărat date de prioritățile strategice principale, astfel negenerând impact la nivel strategic. Oricum, acestea indică existența unor *capacități semnificative de management al proiectului* pentru organizațiile active în aceste domenii tematice (unele dintre acestea dezvoltate în programul precedent. Aceste obiective au punctaje mai mari la criteriul *relevanță a alocării financiare totale a programului* întrucât pot suporta ca unele proiecte la scară mică să fie inițiate de diverse tipuri de beneficiari. De asemenea, acestea au mai puține puncte la criteriile *coerență cu strategiile și cu programele* și cu *contextul regional curent* din cauza faptului că nu sunt priorități de top în documentația relevantă privind politicile din regiunea eligibilă.

În concluzie, obiectivele care îndeplinesc cel mai bine criteriile definite sunt OT1, OT3, OT7, OT8 și OT 10.

3.2.5. Lecții învățate din experiențele anterioare din programele transfrontaliere

În urma analizei rapoartelor, observațiilor, concluziilor și recomandărilor de implementare diferite Programului Operațional Comun România – Ucraina – Republica Moldova 2007-2013 ce derulează în regiunile

misiunile orientate pe rezultate (Comisia Europeană), precum și din concluziile misiunilor de audit/verificare realizate și, în ultimul rând, din opiniile exprimate de diferite părți implicate în cursul etapei de consultare, trebuie luată în considerare o gamă de lecții învățate din perioada de programare 2007-2013.

În ceea ce privește generarea proiectelor, trebuie recunoscut faptul că trebuie acordată atenție adecvată sprijinirii construirii și/ sau dezvoltării parteneriatului transfrontalier efectiv, din moment ce acestea sunt piatra de temelie pe care se bazează proiectele de succes. Acesta este momentul în care programul poate solicita diferite modalități ce au ca scop facilitarea și conectarea mai bună a partenerilor din afara granițelor și care s-au dovedit a fi eficienți în trecut sau care pot fi acum îmbunătățiți/ diversificați considerabil. În plus, programul poate urmări și solicita o implicare reală a partenerilor ce locuiesc de ambele părți ale graniței pe tot parcursul ciclului de viață al proiectelor, fie prin stimulente acordate în cursul etapei de evaluare celor care le răspund, fie prin stabilirea unor cerințe obligatorii, în Ghidul solicitantului.

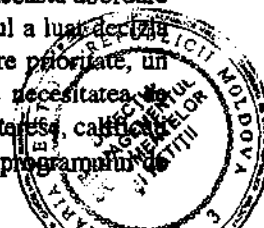
Pe de altă parte, după cum arată experiența de monitorizare precedentă 2007-2013, parteneriate mari s-au dovedit a fi greu de gestionat din moment ce proiectele transfrontaliere necesită o cooperare strânsă, o coordonare atentă și eforturi comune către obiectivele comune. Programul trebuie să decidă numărul maxim de parteneri ce pot acționa împreună în mod efectiv pentru implementarea acestor proiecte.

Luând în considerare specificitățile transfrontaliere, este o realitate faptul că aplicațiile de calitate nu pot fi elaborate de la zero doar în timpul perioadei de cerere de propuneri, ci trebuie să fie elaborate minuțios cu ceva timp înainte de data cererii de propuneri. Pornind de aici, este important ca programul să abordeze în mod specific componenta de construire a capacității chiar între cererile de propuneri, prin sesiuni de formare tematică ce acoperă pe cât de mult posibil zona eligibilă și cu accent, în special, pe țara parteneră. Este un punct în care coordonarea corespunzătoare a diferitelor proiecte și/sau programe finanțate de Uniunea Europeană ar putea fi o soluție, din moment ce cooperarea poate aduce valoare adăugată și poate eficientiza eforturile programului în această privință.

Este necesar să se arate faptul că o solicitare puternică a fost observată, nu doar din partea părților interesate în program, acest lucru este cerut prin regulamentele UE aferente, pentru simplificare, acuratețe și transparență cu privire la acțiunile programului. Unul dintre punctele de început în îndeplinirea acestor cerințe este actualizarea și îmbunătățirea modelului de cerere. Pe de-o parte, astfel de modele ar trebui să poată integra și fundamenta în mod considerabil orice idee de proiect, facilitând și concentrând evaluarea, dar și să sprijine implementarea și monitorizarea, pe de altă parte. Numărul și tipul documentelor ce vor fi anexate formularului de aplicare ar trebui de asemenea limitat la ceea ce este necesar și relevant pentru evaluarea, spre exemplu, eligibilitatea proiectului și, în orice caz nu ar trebui să fie o povară suplimentară pentru partenerii săi.

Cu privire la evaluarea aplicațiilor, accelerarea procesului este necesară, astfel încât proiectele să rămână relevante și să păstreze conceptul inițial ca și acuratețe, realitate și fezabilitate. Evaluarea în cele două etape (Nota Concept și, dacă este preselectată, Aplicarea Completă) s-a dovedit a fi benefică, deoarece durata evaluării este semnificativ scurtată, fiind mai puțin dificilă și costisitoare, atât pentru structurile programului, cât și pentru solicitanți (în special pentru aceia care au fost respinși la sfârșitul etapei 1). Pentru a accelera procesul de evaluare, Programul va implica un număr suficient de evaluatori independenți, contractați de AM, cu experiență în evaluarea proiectelor cu finanțare UE și expertiză în ariile tematice acoperite prin Program.

De asemenea, a devenit vizibilă lipsa de eficiență a comitetelor de selecție mari deoarece este extrem de dificil să fie convocate și să se găsească un calendar potrivit pentru toată lumea. Această abordare a fost, de asemenea, abandonată în a doua cerere de propuneri, atunci când programul a luat decizia de a înființa comitete de selecție mai mici și mai flexibile (o comisie pentru fiecare prioritate, un evaluator pentru fiecare țară, pe comisie). Găsirea echilibrului corespunzător între necesitatea de reprezentare la nivel de țară, și nevoia de a avea evaluatori ce nu sunt în conflict de interese, calificanți în mod corespunzător în domeniile de interes respective, angajați să se conformeze programului de

evaluare și să ofere evaluări de bună calitate, este o adevărată provocare care trebuie abordată cu atenție de către program.

Numărul mare de plângeri ca urmare a evaluării a fost o altă chestiune sensibilă în timpul perioadei de programare anterioare. Motivele sunt, în principal, numărul foarte mare de propuneri primite ce au necesitat mult mai multe fonduri decât cele disponibile pentru cererea respectivă, pe de o parte, și informațiile insuficiente furnizate solicitanților în ceea ce privește motivele respingerii sau punctajului acordat. Programul trebuie să ia în considerare limitarea numărului de cereri care pot fi depuse de către același solicitant într-un apel pentru propuneri și îmbunătățirea comunicării cu solicitanții în timpul procesului de evaluare.

De asemenea, este recomandat ca programul să continue abordarea fostului program de stabilire a unei proceduri de contestații din Ghidul Solicitantului și să indice motive clare privind respingerea unei propuneri. Mai mult decât atât, un Manual de evaluare publicat pe site-ul programului poate permite oricărei părți interesate să intre în detalii cu privire la modul în care sunt acordate punctajele pentru criteriile de evaluare date. Solicitanții selectați trebuie să fie întotdeauna conștienți cu privire la modul în care contractarea este efectuată de către organele de program. În programul 2007-2013 ENPI, pregătirea și punerea la dispoziție a Ghidului pentru candidații selectați înainte de începerea acestei etape a clarificat și procesul și a eliminat potențialele reclamații legate de calendarul, tipul de documente, rolurile pe care fiecare organ îl are de jucat.

Cu toate acestea, etapa s-a dovedit a fi consumatoare de timp din cauza numărului mare de documente necesare, din cauza indisponibilității și/ sau non-conformității documentelor prezentate, în timp ce slaba coordonare dintre partenerii de proiect în timpul procesului a dus la amânări repetate și întârzieri. "Bilele albe" în ceea ce privește dispozițiile specifice ale legislației naționale au impact direct asupra capacității organizațiilor de a satisface cererile programului și termenele acestuia. Fiecare problemă poate fi rezolvată sau îmbunătățită dacă este abordată într-un mod practic și dacă este însoțită de un angajament mai puternic al candidaților selectați (sprijinul Autorităților Naționale se poate dovedi benefic în acest sens), precum și de o cunoaștere prealabilă a aspectelor juridice aferente.

În noul Program CBC RO-MD, Ghidul Solicitantului pentru Fonduri Nerambursabile va furniza informații detaliate cu privire la etapele de contractare și termenele de depunere a documentelor (în special pentru cele complexe) vor fi stabilite printr-o evaluare atentă de către STC / AM în ceea ce privește nevoile beneficiarilor.

Planul de comunicare va include mai multe activități legate de diseminarea rezultatelor proiectului: publicații, evenimente, secțiune dedicată pe site-ul programului, astfel încât să permită accesul potențialilor beneficiari la modele de bune practici.

3.2.6. Analiza de risc și măsuri de reducere

Atingerea obiectivelor programului depinde de factori interni, dar și de influențele externe care nu pot fi controlate direct de către structurile de program și care ar putea avea consecințe negative asupra programului.

Pot fi identificate două tipuri de riscuri:

- Externe: situații legate de contextul regional / local, care pot pune probleme pentru implementarea programului. În acest caz, structurile de program au control limitat sau nici un control asupra riscului, dar este important să se monitorizeze acțiunile adecvate asupra situației și este important ca ele să fie luate dacă este posibil.
- Interne: riscuri programatice și instituționale care ar putea pune în pericol implementarea programului. În cazul riscurilor programatice și instituționale, structurile de program ar trebui să aibă în vedere măsuri adecvate de atenuare.

Întrucât riscurile pot fi modificate pe parcursul implementării programului, matricea de risc va fi actualizată și revizuită periodic.

NR.	Riscul identificat	Probabilitate	Impact	Reducere	Autoritatea responsabilă
1.	Sistemul de control și management nu este pe deplin funcțional, atunci când începe Programul	Mediu	Ridicat	Pregătirea procedurilor interne ale AM și STC / OA, Punctelor de control al contactelor și AN-urile. Angajament puternic al autorităților naționale pentru pregătirea și punerea în aplicare a cadrului legal necesar pentru îndeplinirea sarcinilor lor.	AM, STC/BO-uri/AN-uri, PCC
2.	Premisele (procese adecvate, abilități și managementul general) unei evaluări eficiente a propunerilor de proiecte nu sunt îndeplinite	Mediu	Ridicat	-Dezvoltarea unei metodologii eficiente de selecție și evaluare a transparenței; -Selectarea unui grup de evaluatori independenți în timp util pentru a fi pregătit pentru evaluare, atunci când este necesar; Angajament puternic al AN-urilor pentru reacția rapidă în timpul evaluării, atunci când este nevoie de sprijinul lor.	CCM, AM, AN-uri
3.	Întârzieri în procesul de verificare a progresului realizat și rapoarte privind cererile de plată	Scăzut	Mediu	-Alocarea de personal suficient pentru verificarea documentației; -Dezvoltarea de proceduri eficiente.	AM, STC, controlori naționali/auditori
4.	Dezavantajele în implementarea proiectului ca urmare a operațiunilor de comunicare inefficientă cu beneficiarii	Scăzut	Mediu	-Evidențierea unui sistem de proceduri de lucru și de comunicare coerentă, cu divizia specifică a sarcinilor între STC AM și STC și OA în ceea ce privește comunicarea cu beneficiarii proiectelor, cu scopul de a dezvolta o abordare de parteneriat între structurile de management ale programului și beneficiarii.	AM, STC, OA
5.	Vizibilitate scăzută a programelor și proiectelor	Mediu	Mediu	-Adaptarea programului la strategia de comunicare pentru program / plan în funcție de nevoi; Elaborarea și punerea în aplicare a planurilor anuale de comunicare; Dispoziții specifice în contractul de grant în ceea ce privește obligația beneficiarilor de a avea o strategie / un plan de comunicare.	AM, STC, OA
6.	Calitatea slabă a rapoartelor de audit furnizate de auditori independenți	Ridicat	Ridicat	-Evidențierea unor criterii clare de selecție relevante și pentru selectarea echipei auditori; -Prevederea de Sancțiuni din cadrul acordurilor individuale dintre NA / PCC și fiecare firmă de audit pentru acele cazuri de realizare neadecvată a verificărilor; -Pregătirea livrării auditorilor incluși în echipă; -Comunicare între AM, PCC și AN privind calitatea performanței auditorilor selectați	AM, STC, PCC, NA, UA
7.	Context politic instabil intern și extern / sau conflictele regionale	Ridicat	Ridicat	<i>Independenți de capacitatea structurilor de management al programului de acțiune</i>	
8.	Lipsa de cunoaștere a beneficiarilor în cauză, a tehnicilor de management și a legislației pe fiecare parte a frontierei	Mediu	Mediu	-Dezvoltarea de proceduri coerente și exhaustive de implementare a proiectului, inclusiv indicarea, de asemenea a reglementării achizițiilor și finanțelor la nivel național în fiecare țară; -Formare orientată către beneficiarii proiectelor "privind normele de aplicare a programului.	AM, STC, OA, NA,
9.	Suprapuneri cu alte programe	Scăzut	Scăzut	-Evidențierea unor criterii de selecție clare pentru proiecte -Selectarea Proiectelor care sunt pe deplin relevante pentru prioritățile și obiectivele programului, cu accent pe impactul transfrontalier.	CCM, AM, STC,
10.	Dificultățile întâmpinate de potențialii solicitanți la găsirea unor parteneri de încredere transfrontalieri	Scăzut	Scăzut	Dezvoltarea de instrumente de sprijin (precum aplicațiile de căutare de parteneri, aplicațiilor online, evenimente de parteneriat, sesiuni de informații, ateliere de lucru).	AM, STC, BO-uri, AN-uri
11.	Dificultăți pentru beneficiarii proiectelor la asigurarea co-finanțării sau la finanțarea	Mediu	Mediu	Stabilirea unor reguli de eligibilitate clare referitoare la capacitatea financiară în Ghidul Solicitantului	CCM, AM, STC, BO-uri, AN-uri

	costurilor neeligibile legate de proiectele lor			Furnizarea de formare profesională pentru beneficiari, explicând normele de implementare a proiectului, și de eligibilitate a cheltuielilor acțiunilor	regionale și centrale, NA,
12.	Utilizarea ineficientă a fondurilor publice UE: nereguli, inclusiv acte de corupție și fraudă	Mediu	Ridicat	Dezvoltarea unui sistem eficient de control și audit și furnizarea de formare specifică pentru auditorul selectat și pentru controlorul național în ceea ce privește responsabilitățile acestuia Dezvoltarea de analize de risc de monitorizare și progres pentru proiectele în consecință Corecțiile financiare pentru proiecte care nu respectă normele	AM, STC, AA, NA, POC, / auditori

3.2.7. Rezumatul identificării strategiei

Din strategia de analiză (SWOT, teritorială, de coerență și multicriterială) și din consultările preliminare au rezultat 4 Obiective Strategice:

OT2 - Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovație;

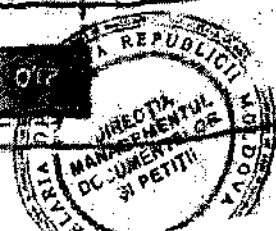
OT3 - Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric

OT7 - Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, dezvoltarea rețelilor și sistemelor de transport și comunicare;

OT8 - Provocări comune în domeniul siguranței și securității;

Tabela 11 - Rezultatul analizelor pentru selectarea Obiectivelor Tematice

Strategia ENI CBC	10 Obiective tematice (OT)									
Rezultatul Analizei teritoriale & SWOT	OT1	OT2	OT3	OT4	OT5	OT7	OT8	OT9	OT10	OT11
Rezultatul Consultărilor Preliminare	OT1	OT2	OT3	OT4	OT5	OT7	OT8			
Rezultatul Analizei de Coerență cu alte Programe și Proiecte		OT2	OT3			OT7	OT8	OT10		
Analiza multi-criteriu		OT1	OT3			OT7	OT8			
Decizia CCP		OT2	OT3			OT7	OT8			

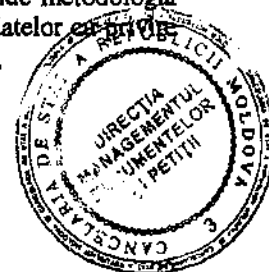
3.3. Indicatori de program

Rezultate așteptate

Obiectiv tematic	Prioritate	Rezultate așteptate
OT 2. Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovație	Prioritatea 1.1: cooperarea instituțională în domeniul educațional pentru creșterea accesului la educație și la calitatea educației	Cooperarea consolidată și îmbunătățirea instituțională care crește calitatea educației furnizate la toate nivelurile, accesul la educație și care asigură competențele corespunzătoare ale absolvenților.
	Prioritatea 1.2: Promovarea sprijinului în cercetare și inovare	Pre-îmbunătățirea condițiilor de cooperare în domeniul cercetării și inovării
OT 3 Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric	Prioritate 2.1: Conservarea și promovarea culturii locale și patrimoniului istoric	Restaurarea obiectivelor culturale și istorice care îmbunătățesc potențialul turistic transfrontalier al Ariei eligibile.
OT7. Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, Dezvoltarea de rețele comune și sisteme de transport	Prioritatea 3.1: Dezvoltarea infrastructurii transfrontaliere și instrumentelor TIC	1. Creșterea mobilității persoanelor și mărfurilor în aria eligibilă printr-o rețea de transport modernizată 2. Instrumente TIC integrate îmbunătățite pentru a sprijini relațiile transfrontaliere
OT 8 Provocări comune în domeniul securității și siguranței	Prioritatea 4.1 - Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la acestea	Starea de sănătate îmbunătățită a cetățenilor din aria eligibilă și riscuri reduse față de pericolele epidemiologice umane.
	Prioritatea 4.2 - Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de urgență	Riscuri reduse pentru catastrofe naturale sau provocate de om și sisteme comune îmbunătățite de abordare a situațiilor de urgență din zona eligibilă.
	Prioritatea 4.3 Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperarea polițienească	Creșterea eficienței poliției, serviciilor vamale și poliției de frontieră pentru a face față crimei organizate transfrontaliere, un nivel crescut de încredere a cetățenilor în aceste structuri

Tabelul de mai jos descrie rezultatele așteptate pentru fiecare prioritate, și indicatorii de rezultat corespunzători, cu o valoare de bază și o valoare țintă și indicatorii de realizare pentru fiecare prioritate, inclusiv valoarea-țintă cuantificată, care sunt de așteptat să contribuie la rezultate;

Raportul privind indicatorii propuși este în Anexa II a Programului. Raportul include metodologia urmată de selecție a indicatorilor, definiții ale indicatorilor, sursa pentru colectarea datelor și privire la indicații privind măsurătorile și fundamentul pentru stabilirea obiectivelor propuse.

Sistem de codificare Indicator: de ex. C OI XXX, XXX OI, RI XXX

C OI – Indicator comun al randamentului

OI – Indicator al randamentului

RI – Indicator al rezultatului

XX – Număr de prioritate (Primele două cifre)

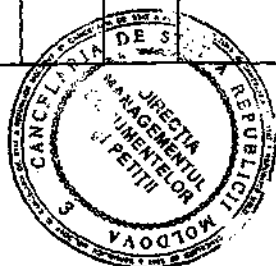
X – Număr indicator (Ultima cifră)

NA – Nu este aplicabil

TBD- de stabilit

	ID	Denumire indicator	Unitatea de măsurare	An de referință	Referință	Indicator valoare țintă	Surse	Frecvența măsurării
Prioritatea 1.1	COI 111	Număr de instituții care utilizează sprijinul programului pentru cooperare în educație, C&D și inovație	Instituții	NA	NA	20	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	OI 112	Număr de persoane care beneficiază de toate tipurile de activități care au primit finanțare în programul CBC	Persoane	NA	NA	5.000	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	OI 113	Număr de instituții educaționale reabilitate / modernizate	Persoane	NA	NA	5	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	RI 111	Procentul studenților în educație terțiară din aria eligibilă din numărul total de studenți	Studenți terțieri	2012	18%	21%	Institutul Național de Statistică din România, Biroul Național de Statistică din Republica Moldova	2023
	RI 112	Rata ocupării forței de muncă în aria eligibilă	Procent	2012	42.45%	45%	Raport de evaluare ex-post / Institutul Național de Statistică din România, Biroul Național de Statistică din Republica Moldova	2023
Prioritatea 1.2	OI 121	Număr de instituții care utilizează sprijinul programului pentru cooperare în C&D și inovație	Instituții	NA	NA	5	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	RI 121	Numărul de cereri de patente depuse în aria eligibilă	Patente	2015	422	443	Raport de evaluare ex-post / Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci din România / Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală din Republica Moldova	2023

Prioritatea 2.1	COI 211	Număr de instituții care utilizează suportul programului pentru promovarea culturii locale și pentru conservarea patrimoniului istoric	Instituții	NA	NA	10	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	COI 212	Numărul locațiilor istorice și culturale îmbunătățite	Situri culturale și istorice	NA	NA	5	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	RI 211	Numărul de cazări în aria eligibilă	Cazări	2012	2.070.257	2.173.500	Raport de evaluare ex-post / Institutul Național de Statistică din România Biroul Național de Statistică din Republica Moldova	2023
Prioritatea 3.1	COI 311	Lungimea totală a drumurilor reconstruite și actualizate	KM	NA	NA	12	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	OI 312	Numărul de mecanisme comune dezvoltate pentru sprijinirea îmbunătățirii infrastructurii transfrontaliere (documente de planificare comună, incluzând: strategii, planuri, planuri de acțiune, precum și mecanisme de facilitare multimodale)	Mecanisme	NA	NA	5	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	OI 313	Număr de instrumente suplimentare TIC dezvoltate pentru a sprijini cooperarea transfrontalieră	Instrumente TIC	NA	NA	5	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	OI 314	Număr de inițiative de transport transfrontalier dezvoltate, conforme normelor de protecție a mediului (fără emisii de carbon)	Inițiative	NA	NA	4	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	RI	Voluntăți transfrontalier	Puncte de trecere	2013	3.684.726	3.868.962	Politia de Frontieră din România. Politia de Frontieră din Republica	2023

	311	(feroviar, rutier)					Moldova	
	RI 312	Rata de conectivitate din aria eligibilă	Procent (unități conectate din numărul total)	2012	42%	60%	Raport de evaluare ex-post / Institutul Național de Statistică din România Biroul Național de Statistică din Republica Moldova	2023
Prioritatea 4.1	COI 411	Populația acoperită de servicii de sănătate mai bune, consecință directă a sprijinului acordat prin program	Locuitori	NA	NA	200.000	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	OI 412	Numărul unităților îmbunătățite din infrastructura medicală	Unități de infrastructură pentru servicii medicale	NA	NA	3	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	RI 411	Numărul de noi cazuri medicale înregistrate	Cazuri medicale (mii)	2013	2780	2.502	Raport de evaluare ex-post / Institutul Național de Statistică din România Biroul Național de Statistică din Republica Moldova	2023
Prioritatea 4.2	COI 421	Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor.	Persoane	NA	NA	10.000	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023
	OI 422	Număr de acțiuni comune incluzând operațiuni soft ¹³ , precum și investiții comune în infrastructură în domeniul situațiilor de urgență și prevenirii dezastrelor create de om	Acțiuni comune	NA	NA	20	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 2023

inclusiv, dar fără a se limita la schimburi de experiență, cursuri de formare, vizite de studiu, sesiuni de planificare comune, rețete dezvoltate: hărți, baze de date, sisteme / structuri, instrumente adaptate etc.

		RI 421	Timpu mediu de răspuns pentru situații de urgență în aria eligibilă	Minute	2015	15'06''	14'03'''	Sondaj / Inspectoratul General pentru Situații de Urgență din România. Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din Republica Moldova	2023
	Prioritatea 4.3	OI 431	Număr de participanți implicați în proiectul de construire a capacității (schimburi de experiență, vizite de studiu, sesiuni de formare, etc.)	Facilități	NA	NA	300	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 202
		OI 432	Număr de secții de poliție, poliție de frontieră și servicii vamale modernizate în aria eligibilă	Facilități	NA	NA	10	Baza de date a proiectelor/ rapoarte ale proiectelor	2018, 2021, 202
		RI 431	Creșterea ratei numărului anual al persoanelor ce trec granița față de numărul personalului vamal direct angajat la punctele de trecere a frontierei	Treceri pe an Angajat pe an	2015	6639	7635 (15% creștere)	Agencia Națională de Administrare Fiscală, România, Ministerul Afacerilor Interne, România, Poliția de Frontieră din România, Poliția Română Biroul Vamal și Poliția de Frontieră a Republicii Moldova	2023
		RI 432	Nivelul de încredere a cetățenilor în poliție.	Nivelul de încredere a populației exprimat în procente	2015	38.05%	43%	Barometre anuale de opinie INSCOP (România) IPP (Moldova)	2023

O serie de elemente importante pentru o cooperare de succes, susținută și cuprinzătoare pe parte transfrontalieră vor fi asigurate ca modalități orizontale la nivel de priorități ale Programului, mai degrabă decât ca priorități tematice distincte. Aceste aspecte transversale sunt adăugate la prioritățile și obiectivelor programului și sunt semnificative pentru orice activitate din cadrul proiectului. Se așteaptă ca solicitanții să ia în considerare aceste teme esențiale atunci când dezvoltă proiectele.

Normele ENI CBC¹⁴ necesită o descriere a modalităților prin care următoarele aspecte transversale vor fi integrate în timpul implementării programului, unde este cazul: democrație și drepturile omului, sustenabilitatea mediului înconjurător, egalitatea de gen și HIV / SIDA. Integrarea la nivel de proiect a problemelor esențiale relevante descrise mai jos va fi:

- ✓ evaluată în cadrul procesului de selecție și inclusă în criteriile de evaluare a proiectelor;
- ✓ verificată în rapoartele din timpul vizitelor de monitorizare a proiectului.

Informații suplimentare privind cerințele de raportare și de selecție a proiectelor se vor pune la dispoziție în Ghidul solicitantului, în Manualul de implementare sau în documente similare emise la nivel de program

Temele transversale includ:

- Democrația, participarea și drepturile omului;
- Oportunități egale (promovarea egalității de gen și oportunităților pentru tineri);
- Sustenabilitatea mediului;
- HIV/SIDA

Temele transversale includ:

- Democrația, participarea și drepturile omului;
- Oportunități egale (promovarea egalității de gen și oportunităților pentru tineri);
- Sustenabilitatea mediului.

Democrația, participarea și drepturile omului

În ceea ce privește democrația și drepturile omului, mai multe aspecte sunt incluse în strategia Programului ca probleme orizontale sau modalități care urmează să fie implementate în proiecte pe oricare dintre prioritățile selectate, în special:

- ✓ Acțiuni "Oamenii-pentru-oameni", inclusiv cooperarea consolidată dintre ONG-uri și alte grupuri ale societății civile
- ✓ Componente pentru consolidarea capacității ONG-urilor, care vor spori rolul actorilor non-statali și vor construi capacitățile partenerilor în procesul de adoptare a politicilor publice;
- ✓ Cooperarea consolidată între autoritățile regionale și locale, promovarea bunei guvernări și componentelor pentru consolidarea capacităților locale și regionale pentru autoritățile locale / regionale și agențiilor și care vor sprijini reforma administrației publice, descentralizarea și administrația publică locală;

Proiectele urmăresc să integreze considerentele legate de democrație, bună guvernare, drepturile omului și participare. Acestea pot include, de asemenea schimbul de bune practici, precum și raportarea periodică și proiectele de transparență financiară, rezultatele înțelese ale proiectului, larg circulate, asigurându-se că nu există nici o discriminare față de anumite grupuri-țintă, chiar dacă proiectul contribuie la asigurarea respectării drepturilor omului și a oricăror drepturi relevante.

Oportunități egale (promovarea egalității de gen, și oportunităților pentru tineri și bătrâni):

Promovarea egalității de gen, și oportunităților egale pentru tineri și bătrâni este importantă în conceperea programului ca o problemă orizontală să fie pusă în aplicare în proiecte pentru oricare

¹⁴ Art. 4.3 Reglementări (UB) Nr. 897/2014

Toate proiectele vor trebui să ia în considerare în mod adecvat problemele legate de gen - cum ar fi egalitatea de șanse, drepturile, distribuirea de beneficii, responsabilitățile pentru bărbați și femei. Acestea poate include integrarea perspectivei de gen în planificarea activităților, având în vedere probabilitatea de a crește egalitatea de gen după finalizarea proiectelor.

Programul urmărește promovarea oportunităților egale pentru prevenirea oricărei forme de discriminare bazată pe gen, origine etnică și rasială, naționalitate, religie sau credință, dizabilitate, limbă, boli cronice ne-contagioase, infectare cu HIV/SIDA, categorie socială, apartenența la un grup social defavorizat, vârstă sau orientare sexuală în timpul perioadei de derulare și în particular în ceea ce privește alocarea fondurilor. Se vor lua în considerare nevoile diferitelor grupuri țintă aflate în situație de risc în ceea ce privește acest tip de discriminare și în particular cerințele privind asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități

De asemenea, proiectele ar trebui să abordeze nevoile specifice ale tinerilor și să asigure participarea, indiferent de vârstă, a grupurilor țintă. În plus, toate operațiunile finanțate în cadrul programului trebuie să se asigure că activitățile implementate sunt în conformitate cu principiul egalității între bărbați și femei și nu generează niciun fel de discriminare.

Sustenabilitatea mediului înconjurător

Mediul înconjurător este esențial pentru proiectele din cadrul celor mai multe dintre obiectivele tematice selectate, în special pentru proiecte de sprijinire a construcției/ reabilitării / modernizării infrastructurii etc.

Toate proiectele finanțate în cadrul Programului vor trebui să integreze aspecte privind mediul înconjurător. Aceasta include respectarea bunelor practici de mediu pe parcursul implementării, în special în ceea ce privește eficiența energetică, precum și utilizarea apei și producerea de deșeuri, etc. Pe lângă verificarea respectării normelor în vigoare asupra mediului și dezvoltării durabile, programul încearcă să evite sau să reducă efectele dăunătoare mediului de intervenții și pentru a obține rezultate în ceea ce privește beneficiile climei și beneficiile sociale și, de mediu.

Pentru reducerea impactului asupra mediului, proiectele de investiții care vor fi finanțate în cadrul programului trebuie să ia în considerare anumite măsuri, identificate în raportul ESM.

HIV/SIDA

Epidemia de HIV/SIDA reprezintă o problemă importantă pentru cele două state, problema fiind abordată la nivel național prin programe care urmăresc prevenția și controlul.

Această temă orizontală, relevantă pentru program, va fi abordată în mod special prin apelurile de propuneri de proiecte din cadrul OT 2- Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovație și OT 8 - Provocări comune în domeniul siguranței și securității (Prioritatea 4.1 - Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și a accesului la sănătate).

La depunerea cererilor de propuneri de proiecte, solicitanții vor trebui să descrie modul în care contribuie la respectarea egalității de șanse și a non-discriminării în cadrul cererii de finanțare, explicând felul în care principiul oportunităților egale este ancorat în activitățile planificate. Trebuie avută în vedere evitarea unui impact negativ asupra grupurilor vulnerabile cu risc de discriminare, la nivelul activităților și rezultatelor proiectelor. Toate aspectele legate de definirea discriminării precizate mai sus, vor fi considerate. Această chestiune este considerată a fi o problemă orizontală în cadrul evaluării calitative a aplicațiilor.

Principiul oportunităților egale vor fi considerate în termeni de management al programelor

Toate operațiunile depuse sub orice prioritate aleasă vor fi încurajate să includă activități care să ia în considerare principiul oportunităților egale și non-discriminării, având în vedere definiția de mai sus

implementării de către grupul țintă. În plus, toate operațiunile financiare de program vor asigura ca activitățile implementate sunt în conformitate cu principiul egalității dintre femei și bărbați și nu generează discriminare de niciun fel, inclusive în cadrul selectării grupului țintă care va include, în măsura în care este posibil, reprezentanți din toate categoriile, ținând cont și de nevoile special ale categoriilor HIV/SIDA.

4. Structurile și desemnarea autorităților competente și organelor de management

Structuri comune

Comitetul Comun de Monitorizare (CCM): urmărește implementarea programului și progresul, conform priorităților sale; examinează toate problemele care afectează performanța programului;

Autoritatea de Management (AM): responsabilă pentru gestionarea programului, în conformitate cu principiul bunei gestionări financiare și pentru a se asigura că deciziile Comitetului Comun de Monitorizare sunt conforme cu dispozițiile de drept și legile aplicabile;

Secretariatul Tehnic Comun (STC): organismul operațional comun, asistă Autoritatea de Management, Autoritatea de Audit și Comitetului Comun de Monitorizare, pentru îndeplinirea atribuțiilor care le revin;

Autoritatea de Audit (AA): se asigură că auditurile sunt efectuate pe sistemele de control și management, pe un eșantion de proiecte adecvate și pe conturile anuale ale programului. Autoritatea de Audit este asistată de un Grup de Auditori ce cuprinde un reprezentant din fiecare țară participantă la program.

Structuri la nivel național

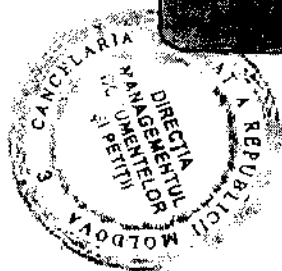
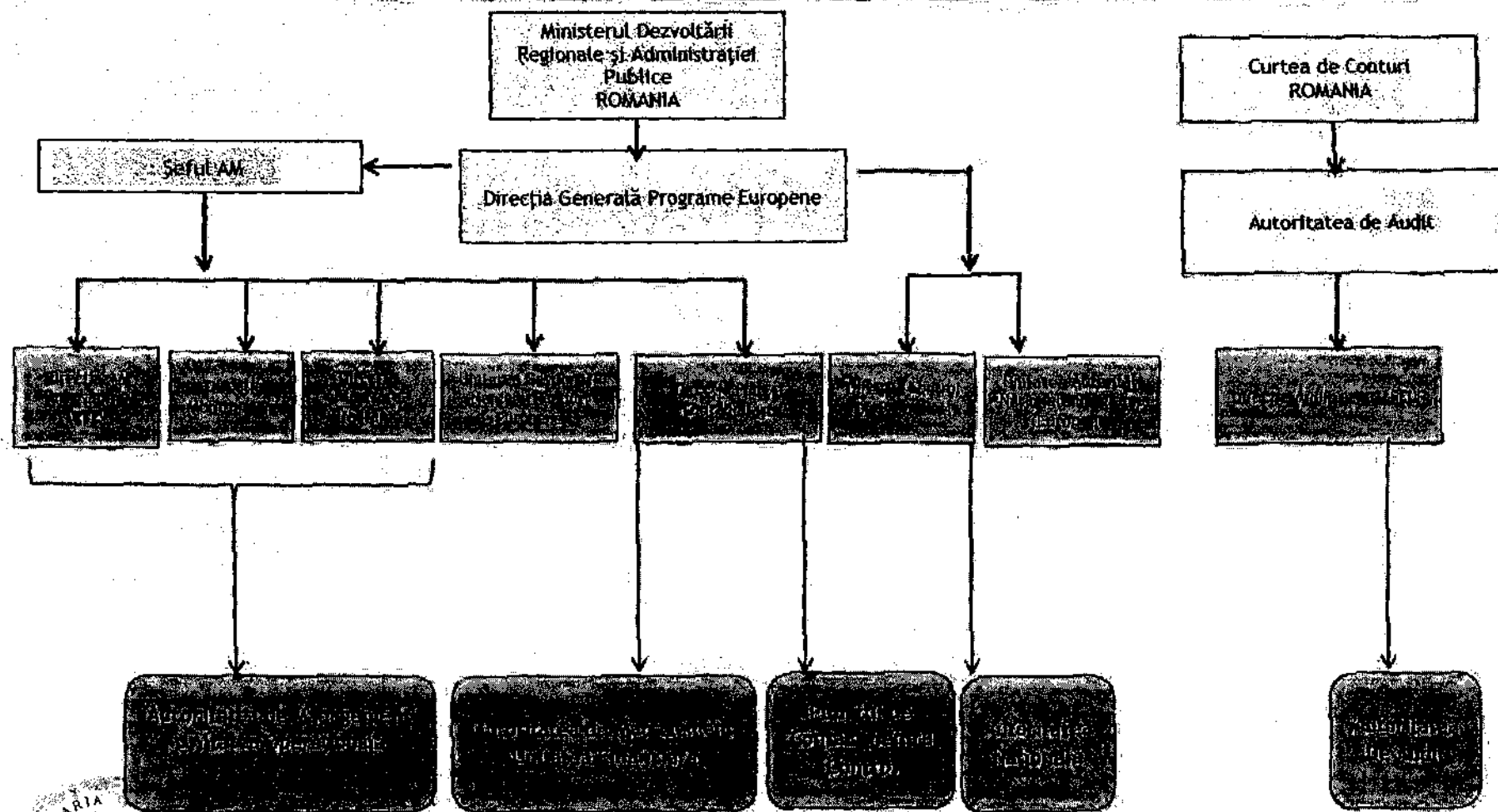
Autorități Naționale (AN): numite de fiecare țară participantă care poartă responsabilitatea finală pentru susținerea Autorității de Management în punerea în aplicare a programului pe teritoriul său, pentru conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare.

Punctul de Contact în materie de Control (PCC) - numit de fiecare țară participantă, în scopul de a asista Autoritatea de Management în efectuarea verificărilor în întreaga zonă vizată de program.

Organigrama indicativă a programului

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMANIA - REPUBLICA MOLDOVA 2014-2020

4.1. Comitetul Comun de Monitorizare (CCM)

4.1.1 Componența Comitetului Comun de Monitorizare

Comitetul Comun de Monitorizare (CCM) va include, în calitate de membri cu drept de vot, reprezentanți de la nivel județean, nivel regional și nivel central (din care cel puțin un membru pentru fiecare țară va reprezenta fiecare Autoritate Națională și un membru pentru fiecare țară va fi desemnat de fiecare dintre ministerele Afacerilor Externe).

Alcătuirea orientativă a CCM constă în:

Pe partea română:

- reprezentanți ai județelor incluse pentru aria de bază a programului;
- reprezentanți ai Agențiilor de Dezvoltare Regională care acoperă aria de bază a programului;
- reprezentant al Ministerului Afacerilor Externe;
- reprezentant al Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice;

Pe partea moldovenească:

- reprezentant al Cămarilor de Stat a Republicii Moldova
- reprezentant al Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
- reprezentant al Ministerului Finanțelor
- reprezentant al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene
- reprezentanți ai autorităților locale și regionale
- reprezentant al societății civile

Modificări ale componenței Comitetului Comun de Monitorizare nu constituie o ajustare a programului și se pot face la inițiativele statelor participante. Cu toate acestea, pentru a menține funcționalitatea acestei structuri comune, vor fi luați în considerare un număr maxim de 8 membri cu drept de vot pentru fiecare țară. Comisia va fi informată cu privire la orice modificări privind componența CCM.

Fiecare țară participantă are drepturi egale de vot, indiferent de numărul de reprezentanți care pe care i-a numit.

Comitetul Comun de Monitorizare poate invita alte entități să desemneze observatori la reuniunile CCM, în mod permanent sau ori de câte ori este nevoie, pentru a asigura transparența și implementarea programului / sau pentru a evita dublarea finanțării. Acestea nu au drept de vot.

Comisia Europeană va fi implicată în activitatea Comitetului Comun de Monitorizare în calitate de observator. Aceasta va fi invitată la fiecare reuniune a CCM în același timp cu reprezentanții țărilor participante. Comisia poate decide dacă va participa sau la toate sau doar la o parte a reuniunilor CCM.

Comitetul Comun de Monitorizare va fi prezidat de un reprezentant al AM. Comitetul Comun de Monitorizare poate fi co-prezidat de un reprezentant al țării participante unde are loc ședința respectivă. Secretariatul Comitetului Comun de Monitorizare va fi asigurat de către un reprezentant al Secretariatului Tehnic Comun. Președintele CCM va fi moderator discuțiilor și va conduce discuțiile.

Președintele, secretarul și observatorii (inclusiv Comisia Europeană) care participă la reuniune, nu au drept de vot.

Co-președintele, ca reprezentant al unui stat participant, va avea drept de vot.

CCM elaborează și adoptă regulamentul de procedură prin unanimitate. Normele de procedură prevăd în detaliu procedurile de lucru ale CCM, inclusiv procedura de vot, normele de procedură scrisă, problemele administrative (de exemplu, numărul de reuniuni, costurile acoperite prin AT pentru organizarea întâlnirilor, normele pentru asigurarea co-președinției, etc.).

Comitetul Comun de Monitorizare se va întruni cel puțin o dată pe an. Va fi întrunit de către președinte la solicitarea Autorității de Management sau, în cazuri justificate, de către oricare dintre statele participante sau de către Comisie.

După fiecare reuniune a Comitetului Comun de Monitorizare se va redacta o minută care va fi semnată de președinte și secretar. O copie a acestor minute va fi distribuită reprezentanților statelor participante, CE și oricărui alt observator.

4.1.3 Sarcinile Comitetului Comun de Monitorizare

Comitetul Comun de Monitorizare va urmări evoluția și implementarea programului față de prioritățile sale, folosind indicatorii verificabili în mod obiectiv și valorile țintă conexe definite la Capitolul 3.3 Indicatorii Programului.

Comitetul Comun de Monitorizare va examina toate problemele care afectează performanța programului. Comitetul Comun de Monitorizare poate emite recomandări către Autoritatea de management cu privire la evaluarea și implementarea programului. Acesta monitorizează acțiunile întreprinse ca urmare a recomandărilor sale. Lucrările și procesul decizional al CCM sunt bazate pe principiile transparenței, tratamentului egal, obiectivității și competiției corecte.

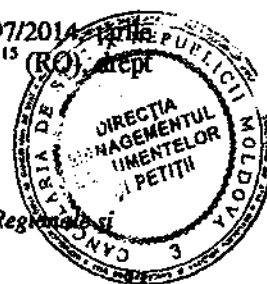
Comitetul Comun de Monitorizare, în special:

- aprobă programul de lucru al Autorității de Management și planul său financiar, inclusiv utilizarea planificată a asistenței tehnice;
- monitorizează punerea în aplicare de către Autoritatea de Management a programului de lucru și planului financiar;
- aprobă criteriile de selecție a proiectelor care urmează să fie finanțate de către program
- aprobă orice propunere de revizuire a programului;
- este responsabil de procedura de selecție și evaluare aplicabilă proiectelor care urmează să fie finanțate prin program;
- examinează toate rapoartele prezentate de AM și, dacă este necesar, ia măsuri adecvate;
- analizează fiecare caz de recuperare adus în atenția sa de către AM;
- examinează aprobarea și rapoartelor anuale care urmează să fie prezentate CE conform Articolului 77 din Regulamentul de Implementare ENI CBC
- examinează și aprobă planul anual de monitorizare și evaluare ce urmează să fie prezentate la CE conform Articolului 78 din Regulamentul de Implementare ENI CBC
- examinează și aprobă planului de comunicare și informare anual care urmează să fie prezentat la CE conform Articolului 79 din Regulamentul de Implementare ENI CBC

4.2. Autoritatea de Management (AM)

În conformitate cu articolul 25 al Regulamentului de Implementare ENI CBC nr 897/2014, statele participante au nominalizat Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice ¹⁵ (RO) drept Autoritate de Management.

¹⁵ Decizia nr. 1 / 4 ianuarie 2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice din România

principiul unei gestionări inițiale pentru a se asigura că activitatea Comitetului Comisiei de Monitorizare sunt conforme legilor aplicabile și prevederilor acestora, după cum este prevăzut în articolul 26 din Regulamentul de Implementare ENI CBC nr 897/2014.

Autoritatea de Management se va asigura de asemenea că organizarea internă a sistemului de Management și Control este în conformitate cu principiul separării funcțiilor din cadrul structurilor, conform prevederilor Articolului 30 din Regulamentul de Implementare nr. 897/2014.

4.2.1. Procesul de desemnare

În urma adoptării programului de către Comisia Europeană, guvernul român va proceda la desemnarea Autorității de Management în conformitate cu articolul 25 din Regulamentul de punere în aplicare nr 897/2014.

Organismul de desemnare va fi Ministerul Fondurilor Europene (România*) care va iniția o Hotărâre de Guvern pentru desemnare pe baza raportului și opiniei Autorității de Audit.

În acest sens, Autoritatea de Audit trebuie să ia următoarele măsuri, în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional:

- Analizarea descrierii sistemului de control și management
- Colectarea altor documente relevante și examinarea lor
- Executarea activității de audit necesare, inclusiv, acolo unde este cazul, interviuri cu personalul
- Pregătirea avizului și raportului și o procedură de conciliere, inclusiv validarea constatărilor și Concluziei.

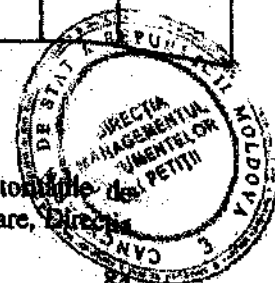
Trebuie alocat timp suficient pentru a permite autorităților evaluate să răspundă la observații și să furnizeze informații suplimentare.

Un calendar indicativ este prezentat mai jos:

Tabel 12: Calendar indicativ pentru procesul de desemnare												
	Luna											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Aprobarea programului de către CE și finalizarea DMCS de către AM												
Evaluarea conformității DMCS de către AA												
Elaborarea și depunerea Raportului și Opiniei AA												
Decizia de desemnare emisă de Ministerul Fondurilor Europene												
Transmiterea deciziei formale către CE												

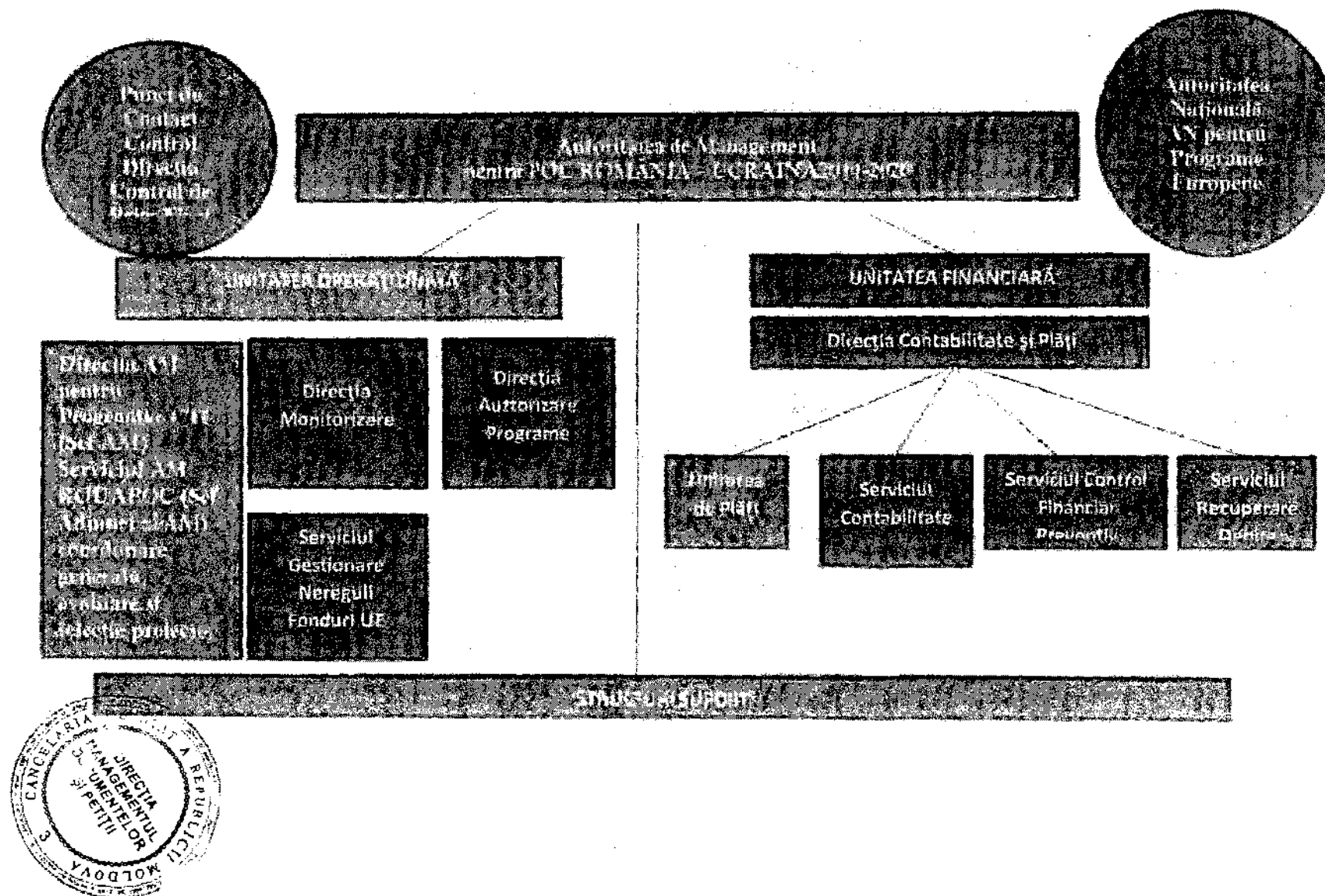
4.2.2 Funcțiile Autorității de Management

Funcțiile Autorității de management vor fi îndeplinite de către Direcția pentru Autoritatea de Management pentru Programele Europene de Cooperare Teritorială, Direcția Monitorizare, Direcția

Organigramă Indicativă Autoritatea de Management

În ceea ce privește managementul programului, Autoritatea de Management:

- Sprijină activitatea Comitetului Comun de Monitorizare și oferă informațiile necesare pe care le solicită pentru îndeplinirea sarcinilor sale, în special datele referitoare la progresul programului în realizarea obiectivelor și rezultatelor așteptate;
- Elaborează și, după aprobarea de către Comitetul Comun de Monitorizare, transmite raportul anual și raportul final al Comisiei;
- Împărtășește informații relevante pentru realizarea activităților lor sau pentru implementarea proiectelor cu Secretariatul Tehnic Comun, Autoritatea de Audit și cu beneficiari, Creează și menține un sistem computerizat pentru a înregistra și stoca date pentru fiecare proiect pentru care este necesară monitorizarea, evaluarea, gestionarea financiară, controlul de audit, inclusiv datele privind participanții la proiecte individuale, acolo unde este cazul. În special, trebuie să înregistreze și să stocheze rapoarte tehnice și financiare pentru fiecare proiect. Sistemul trebuie să furnizeze toate datele necesare pentru întocmirea cererilor de plată și conturilor anuale inclusiv înregistrări privind sumele de recuperat, recuperate, dar și reduse în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției pentru un proiect sau program;
- Efectuează, acolo unde este cazul, studii de impact asupra mediului la nivel de program
- Implementează planurile de informare și comunicare și informațiile în conformitate cu articolul 79 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 897/2014;
- Implementează planurile de monitorizare și evaluare în conformitate cu articolul 78 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 897/2014;
- Pune în aplicare mecanisme de coordonare care să promoveze complementarități și sinergii cu alte programe sau instrumente financiare în zona programului.

În ceea ce privește gestionarea și selecția de proiecte, Autoritatea de Management:

- Realizează și lansează procedurile de selecție;
- Gestionează procedurile de selecție a proiectelor și asigură transparența procesului de selecție;
- Pune la dispoziția beneficiarilor lideri un document cu condițiile de sprijin pentru fiecare proiect, inclusiv planul de finanțare și termenele de execuție;
- Semnează contractele cu beneficiarii;
- Gestionează proiecte

Privind asistența tehnică, Autoritatea de Management:

- Gestionează procedurile de atribuire a contractelor;
- Semnează contracte cu contractanții;
- Gestionează contracte.

Privind managementul financiar și controlul programului, Autoritatea de Management:

- Verifică dacă au fost furnizate serviciile, și livrate / sau instalate bunurile sau lucrările, și dacă cheltuielile declarate de beneficiari au fost plătite de ei și ca acest lucru este în conformitate cu legislația în vigoare, cu regulile și condițiile programului pentru susținerea proiectelor; În acest sens, se efectuează:
 - verificări administrative pentru fiecare cerere de plată a beneficiarilor;
 - În acest sens, în cazul în care instituția care găzduiește AM este și beneficiar în cadrul programului, modalitățile de verificare trebuie să asigure separarea adecvată a funcțiilor.
 - Verificări la fața locului ale proiectului
 - Verificările, conform articolului 6 (b) a Regulamentului de Implementare ENI CBC, se pot realiza pe eșantion
 - AM poate externaliza o parte sau toate verificările la fața locului, utilizând legislația națională privind achizițiile publice;
 - AM stabilește gradul de acoperire a frecvenței și verificarea la fața locului, astfel încât să fie proporțională la valoarea subvenției pentru un proiect și la

nivelul de risc identificat prin aceste verificări și audituri realizate de către Autoritatea de Audit pentru sistemele de control și management în ansamblu.

- Se asigură că beneficiarii implicați în implementarea proiectului au fie un sistem contabil separat sau o codificare contabilă adecvată pentru toate tranzacțiile legate de proiect;
- Pune în aplicare măsuri eficiente și antifraudă proporționale, luând în considerare riscurile identificate;
- Institue proceduri care să asigure că toate documentele referitoare la auditul cheltuielilor necesare pentru a asigura o pistă de audit adecvată sunt ținute în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 30 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 897/2014;
- întocmește declarația de management și rezumatul anual menționat la articolul 68 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 897/2014;
- Elaborează și prezintă cererile de plată Comisiei, în conformitate cu articolul 60 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 897/2014;
- întocmește conturile anuale;
- Ia în considerare rezultatele tuturor auditurilor efectuate de către sau sub responsabilitatea Autorității de Audit la elaborarea și depunerea cererilor de plată;
- Efectuează plăți către beneficiari cu care a fost semnat un contract de grant
- Menține înregistrările contabile în format electronic pentru cheltuielile declarate Comisiei și pentru plățile efectuate către beneficiari;
- Păstrează un cont al sumelor de recuperat și al sumelor reduse în urma anulării integrale sau parțiale a subvenției.

4.3. Autoritățile Naționale din România și Republica Moldova

Fiecare țară participantă a desemnat o Autoritate Națională pentru a sprijini Autoritatea de Management în gestionarea programului, în conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare.

România a numit prin Hotărârea Guvernului nr. 1183/2014, în calitate de Autoritate Națională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. Funcțiile Autorității Naționale vor fi îndeplinite de către o unitate de lucru, independent de Autoritatea de Management, Unitatea Autorității Naționale pentru Programe Europene, care va colabora cu unități suport din MDRAP pe probleme legate de nereguli și recuperare de fonduri plătite în mod necuvenit beneficiarilor români, asigurând o segregare adecvată a funcțiilor.

În Republica Moldova, Autoritatea Națională desemnată pentru management este Cancelaria de Stat. Autoritatea Națională din Republica Moldova este organismul suprem, responsabil de implementarea prevederilor Acordului Financiar semnat u Comisia Europeană și AM, conform Articolelor 8 și 9 din Regulamentul de Implementare nr. 897/2014.

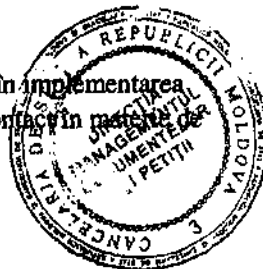
Autoritatea Națională din Republica Moldova este organismul responsabil pentru implementarea prevederilor incluse în acordul de finanțare stipulat în Articolele 8 și 9 din Regulamentul de Implementare ENI CBC.

4.3.1 Funcțiile Autorității Naționale (pentru ambele țări)

În calitate de suport pentru AM în gestionarea programului conform principiului bunei gestionări financiare, Autoritatea Națională:

Atribuții generale:

- Asigură coordonarea generală a instituțiilor implicate la nivel național în implementarea programului, incluzând, inter-alia, insituțiile cu calitate de punct de contact în materia de control și membrii grupului auditorilor.
- Reprezintă statul în CCM.

- Este responsabilă de înființarea și funcționarea eficientă a sistemelor de management și control la nivel național și sprijină AM în îndeplinirea obligațiilor sale în conformitate cu articolul 30, alineatul 30 din Regulile de Implementare ENI CBC:
 - Aprobă lista auditorilor pre-selecțai de către Punctul de Contact în materie de Control (pentru statul partener) în conformitate cu secțiunea 4.7.2
 - Sprijină AM / STC în derularea monitorizării proiectelor și a follow-up-ului
 - Furnizează informații de revizuire și privind punerea în aplicare a programului pe teritoriul său, pentru a fi utilizate pentru rapoartele anuale, inclusiv prin facilitarea procesului de colectare a datelor statistice și informațiilor financiare și pentru punerea în aplicare a programului pe teritoriul lor;
 - Furnizează informații pentru dezvoltarea sistemului computerizat (au acces la acesta)
 - Verifică acuratețea datelor relevante privind țara respectivă
 - Furnizează informațiile necesare pentru punerea în aplicare a planurilor de comunicare de informații și de pe teritoriul lor (de exemplu, informații cu privire la mass-media, de contact cu jurnalistul, sprijin pentru organizarea de evenimente, etc.), asigură respectarea practicilor privind informarea și publicitatea pe teritoriul lor.
 - Sprijină AM în elaborarea planului și în evaluarea și monitorizarea anuală
 - Facilitează (numai pentru Autoritatea Națională din Moldova) înființarea oficiului antena al STC pe teritoriul său

Atribuții privind apelurile de propuneri de proiecte

- Furnizează informații AM / STC despre beneficiari, procedurile naționale / cerințele de pe teritoriul lor (de exemplu, prevederile legii muncii, scutirea de TVA, probleme de eligibilitate, de achiziții publice)
- Contribuie la lansarea cererilor de propuneri de proiect pe teritoriul său
- Asigură diseminarea informațiilor privind programul pe teritoriul său, prin mijloacele disponibile
- Contribuie la organizarea de evenimente informative, forumuri de parteneriate și evenimente de pregătire pentru potențiali beneficiari ai proiectului pe teritoriul său

Atribuții privind evaluarea, selecția și contractarea:

- Sprijină AM / STC în efectuarea verificării eligibilității prin asigurarea verificării eligibilității entităților stabilite pe teritoriul lor. Sprijină AM / STC în faza de contractare pentru proiecte prin furnizarea sprijinului în etapa de negociere (clarificări cu privire la specificul legislației naționale, facilitând comunicarea cu beneficiarii/participarea la vizite de pre-contractare, etc.), inclusiv prin asigurarea prevenirii suprapunerii la nivel național

Pentru prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor și fraudelor pe teritoriul lor, conform Regulamentului Comisiei nr. 897/2014 (MS) / Acordul de finanțare (PC), AN:

- Contribuie la elaborarea de ghiduri privind cheltuielile eligibile pentru beneficiarii proiectului, privind modul de aplicare a normelor naționale, raportarea proiectelor și contabilitatea, și raportarea, participarea (inclusiv prin intermediul unor reprezentanți ai unor instituții relevante) la evenimente de formare locale, organizate de AM / STC
- Notifica fraudele și neregulile detectate prin mijloace proprii, Comisie Europeană și AM-ului, fără întârziere și le menține informate cu privire la progresele procedurilor și administrative aferente;
- Sprijină verificările efectuate de către AM / STC / alte organisme de control
- Sprijină AM în implementarea corecțiilor în cazurile depistate

Pentru punerea în aplicare, împreună cu organismele naționale competente, a măsurilor proporționale și eficiente de combatere a fraudei, luând în considerare riscurile identificate, AN:

- Sprijină AM în identificarea riscurilor pe teritoriul lor
- Definește împreună cu AM și cu organismele publice naționale relevante, măsuri antifraudă eficiente și proporționale care să fie puse în aplicare pe teritoriul lor
- *Pentru recuperarea sumelor datorate de beneficiarii stabiliți pe teritoriul lor, conform Regulamentului CE nr. 897/2014 (MS) / Acordul de finanțare (PC), AN:*
- Sprijină AM în recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit de la beneficiarii (persoane publice și private) stabiliți pe teritoriul lor, inclusiv dobânzile aferente conform articolului 74 din Regulamentul de Implementare ENI CBC.
- Preia fișierele transferate de AM, în cazul în care AM nu a reușit să recupereze datoria de la un beneficiar stabilit pe teritoriul său și, în coordonare cu Punctul de Contact în materie de Control, va lua toate măsurile necesare pentru ca statul membru / țara parteneră să plătească suma datorată către AM sau (în cazul unei țări partenere) ca aceasta să acționeze așa cum prevede Acordul de Finanțare
- Autoritatea Națională din Ucraina este organismul suprem responsabil de punerea în aplicare a prevederilor acordului de finanțare semnat cu Comisia Europeană și AM în conformitate cu Articolele 8 și 9 din Regulamentul CE de punere în aplicare nr. 897/2014.

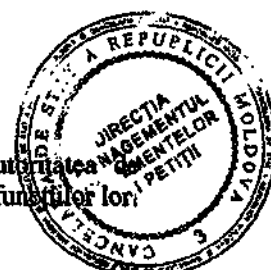
În calitate de membru CCM, AN trebuie:

- să ofere feedback și să aprobe propunerile AM pentru planul de activitate, pentru planul financiar, pentru utilizarea AT, etc;
- să aprobe criteriile de selectare a proiectelor oferind îndrumări din punct de vedere legal pentru cerințe și pentru evaluare și contractare
- să sprijine AM în pregătirea procedurii de selecție și evaluare, inclusiv modelul contractului, asigurând conformitatea cu specificul legislației naționale pentru țara respectivă.
- să nominalizeze, în conformitate cu Secțiunea 6.1.2 de mai jos, membrii Comitetului de Selecție pentru Program (CSP), care îndeplinesc toate cerințele administrative și de calitate stabilite de CCM, inclusiv cele legate de imparțialitate și confidențialitate
- să numească o persoană pentru a răspunde în timpul procesului de evaluare la întrebările (clarificările) CSP cu privire la particularitățile naționale în ceea ce privește criteriile de eligibilitate sau alte cerințe legale. Această persoană poate folosi orice mijloace procedurale și legale (inclusiv consultarea altor instituții naționale), în scopul de a elabora un punct de vedere fundamentat, asigurând, de asemenea, respectarea principiilor de imparțialitate și confidențialitate.
- să aprobe și/ sau să propună revizuirea programului care poate duce la implementarea mai eficientă a programului.
- să examineze rapoartele AM și să ia măsuri adecvate la nivel național atunci când este necesar
- să analizeze orice caz litigios adus în atenția sa de către AM, furnizând informații privind problemele naționale și aspectele specifice și, acolo unde este cazul, să decidă cu privire la cazurile litigioase, la cererea AM;
- să examineze și să aprobe rapoartele anuale
- să examineze și să aprobe monitorizarea anuală și planurile de evaluare
- să examineze și să aprobe informațiile anuale și planurile de comunicare,

4.4. Secretariatul Tehnic Comun și oficiile antenă

Secretariatul Tehnic Comun

Programul va înființa un Secretariat Tehnic Comun (STC), pentru a sprijini Autoritatea de Management, Comitetul Comun de Monitorizare și Autoritatea de Audit în îndeplinirea funcțiilor lor.

Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră pentru Granița Romano-Moldovenească Iași a fost nominalizat ca STC prin Hotărârea de Guvern nr 274/22.04.2015.

Biroul Regional de Cooperare Transfrontalieră din Iași care găzduiește STC-ul, este o persoană juridică solvabilă cu capacitate administrativă și financiară. A fost înființat în 2005 în conformitate cu prevederile Legii privind dezvoltarea regională nr.315/2004, înființată de 2 Agenții de Dezvoltare Regională (ADR Nord Est și ADR Sud-Est) cu scopul specific de a sprijini dezvoltarea regională și cooperarea dintre România și Republica Moldova și implementarea de strategii și proiecte care vizează atingerea acestui obiectiv. Ambele Agenții de Dezvoltare Regională asigură sprijin tehnic și financiar (prin contribuții anuale ale consiliilor județene) în implementarea contractelor de finanțare aflate în execuția programelor transfrontaliere.

Organizația ce găzduiește STC a avut funcții similare în perioada de programare anterioară, beneficiind de structuri de management în întregime funcționale și de resurse umane multiculturale cu experiență în managementul programului. Întrucât personalul STC pentru Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013 este deja format și are experiență, se vor prelua noile responsabilități, în conformitate cu un plan de transfer de personal pentru înființarea STC pentru Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014 -2020.

Dacă va fi necesar, pe lângă resursele umane deja existente, vor fi organizate noi selecții de personal la Secretariatul Tehnic Comun din Iași, pe baza criteriilor de selecție aprobate de către CCM, printr-o procedură publică transparentă și asigurând oportunități egale și promovarea egalității între bărbați și femei. Se va aplica legislația de muncă relevantă din România.

Biroul Regional de Cooperare Transfrontalieră din Iași pentru granița dintre România și Republica Moldova este o entitate legală stabilită în conformitate cu o lege specială din 2004 cu scopul specific de a sprijini dezvoltarea regională și cooperarea dintre România și Republica Moldova și implementarea de strategii și proiecte care vizează atingerea acestui obiectiv. În timpul perioadei de programare 2007-2013, STC ul pentru Programul România-Ucraina-Republica Moldova a fost înființat ca departament separate în cadrul BRCT Iași, încredințat cu sarcini specifice implementării Programului.

O structură indicativă a STC, incluzând funcțiile și numărul de persoane, poate fi găsită în anexa VI. Structura propusă a luat în considerare natura și complexitatea responsabilităților per funcție și experiența actuală ca și experiența Programului România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013, și factorii obiectivi care au impact direct asupra implementării Programului dar aflați în afara controlului său (de ex numărul de propuneri de proiecte depuse în urma unui apel de propuneri de proiecte).

BRCT Iași va furniza personal support pentru sprijinirea activității STC în termeni de management general, financiar, administrative, legal, achiziții secundare și resurse umane cu scopul de a asigura condiții adecvate pentru realizarea responsabilităților respective.

Regulile privind achizițiile pentru cheltuielile STC vor respecta legislația românească. Pentru a încheia contracte de servicii între organizația care găzduiește STC ul și Oficiul Antenă din Republica Moldova, se va aplica regulile PRAG,

4.4.1 Atribuțiile Secretariatului Tehnic Comun

STC va asista CCM în îndeplinirea funcțiilor sale, prin îndeplinirea funcțiilor de secretariat, în principal, prin:

- Organizarea ședințelor CCM
- sub coordonarea AM, pregătirea și expedierea a documentației legate de proceduri scrise, informații sau alte consultări;
- Elaborarea procesului-verbal al reuniunilor, transmiterea spre aprobare către membri CCM
- Sub coordonarea AM, pregătirea deciziilor Comitetului Comun de Monitorizare

STC va asista direct AM în îndeplinirea diferitelor sarcini, așa cum este descris mai jos

- Desfășoară activități de publicitate și informare cu privire la program (de exemplu, seminarii, conferințe, forumuri de parteneriat, contribuie la actualizarea website-ului programului, etc.) sub supravegherea Autorității de Management, și conform planurilor de comunicare și de informare
- Contactează oficiul antenă și coordonează activitatea acestuia;
- Colaborează cu organizații, instituții și rețele relevante pentru obiectivele programului;
- Sprijină AM în organizarea cererilor de propuneri, inclusiv la pregătirea pachetelor de aplicații;
- Efectuează vizite ex post ale proiectelor, în scopul de a verifica sustenabilitatea proiectelor, inclusiv respectarea prevederilor Art. 39 (3) din Regulamentul de punere în aplicare nr. 897/2014.

Realizarea activităților cu privire la selecția, contractarea și managementul proiectelor:

- Sub supravegherea AM coordonează generarea de proiecte prin organizarea de zile de informare cu sesiuni publice oferite potențialilor solicitanți cu privire la procedurile de solicitare finanțare.
- Sprijină AM în organizarea apelurilor de propuneri de proiecte, inclusiv în pregătirea ghidurilor solicitantului
- Organizează sesiunile de evaluare, asigură funcționarea secretariatului pentru Comitetele de Evaluare și participă cu personalul său ca *evaluatori interni* la evaluarea eligibilității și la etapa administrativă;
- Sprijină AM în procesul de contractare prin elaborarea documentației aferente pentru efectuarea vizitelor de pre-contractare la beneficiarii de granturi selectați;
- Cu sprijinul oficiilor-antenă, organizează și coordonează monitorizarea proiectelor, inclusiv vizitele pe teren;
- Primește și efectuează verificarea financiară și operațională a cererilor de plată, prezentate de beneficiari, împreună cu raportul și cu o listă de verificare a documentelor justificative
- Trimite documentele verificate la AM cu o notificare cu privire la respectarea regulilor programului în privința regularității și cererii de plată.
- Introduce și validează datele referitoare la proiectele din sistemul informatizat de monitorizare;
- Asistă beneficiarii în implementarea proiectelor

AM poate decide să delege și alte sarcini către STC în timpul implementării programului

STC va asista Autoritatea de Audit sau orice control din partea Uniunii Europene (Comisia Europeană, Oficiul de Luptă Antifraudă, Curtea Europeană de Conturi și orice auditor extern autorizat de către aceste instituții și organe), în executarea sarcinilor care le revin, prin:

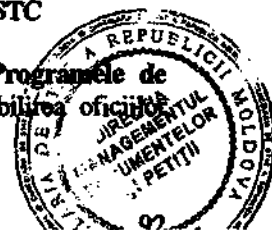
- Sprijinirea organizării misiunilor de audit și de control, inclusiv organizarea aferentă vizitelor la fața locului.

STC își va derula atribuțiile în baza unui acord-cadru care să acopere întreaga perioadă de implementare a programului și întreaga gamă de sarcini care urmează să fie efectuate și contracte subsecvente multianuale, stabilind activități specifice care urmează să fie efectuate în diferite stadii de implementare a programului. Atât acordul-cadru cât și contractele ulterioare se încheie de către AM, folosind fonduri AT, în urma aprobării de către CCM a alocărilor financiare respective.

4.4.2 Oficii Antenă ale STC

Pentru a asigura o mai bună comunicare cu părțile interesate din Moldova și pentru a facilita accesul acestora la informații referitoare la program, dar și pentru sprijinirea AM în procesul de evaluare și implementarea monitorizării, în Republica Moldova se va înființa un oficiu antenă al STC

Oficiul antenă desemnat este localizat în Chișinău, în cadrul Oficiului pentru Programele de Cooperare Transfrontaliară. Autoritatea Națională va furniza sprijin pentru stabilirea oficiului STC.

În acest sens, Autoritatea Națională va propune, iar Comitetul Comun de Monitorizare va aproba, organizația/ structura ce deține competențele și experiența necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice oficiului STC.

Sarcinile oficiilor antenă STC vor fi limitate la acțiuni de comunicare și sprijin pentru AM și NA / PCC Republica Moldova și acestea nu vor fi însărcinate cu atribuții care implică exercitarea autorității publice sau utilizarea competențelor discreționare în hotărâri cu privire la proiecte, în timpul procesului de selecție sau de implementare.

Oficiul antenă STC are următoarele sarcini:

- Să realizeze activități de informare și publicitate aferente Programului, sub coordonarea STC;
- Să ofere sprijin AM / STC în timpul procesului de evaluare în ceea ce privește verificarea administrativă și a eligibilității solicitanților
- Să ofere sprijin AM/STC în procesul de contractare de granturi prin oferirea de informații privind legislația națională din Republica Moldova pe teme specifice, participând la vizite la fața locului la solicitarea AM/STC;
- Să sprijine STC în procesul de monitorizare a proiectelor, prin organizarea de vizite pe teren la partenerii de proiect situați în Republica Moldova.
- Să sprijine STC la efectuarea vizitelor ex-post la proiecte situate în Republica Moldova, în scopul de a verifica durabilitatea proiectelor, inclusiv respectarea prevederilor Art. 39 (3) din Regulamentul de implementare nr. 897/2014.
- Să sprijine STC în organizarea misiunilor ale autorității de audit sau oricăror organe de control (Comisia Europeană, Oficiul de Luptă Antifraudă, Curtea Europeană de Conturi orice auditor extern autorizat de aceste instituții și organe) în Republica Moldova.
- Să sprijine Autoritatea Națională și Punctul de contact în materie de Control în îndeplinirea sarcinilor lor.

Biroul Regional de Cooperare Transfrontalieră din Iași care găzduiește STC-ul va încheia contracte cu oficiul antenă utilizând bugetul de asistență tehnică, folosind o procedură de negociere cu o singură ofertă cu organele desemnate de Republica Moldova. Experții vor lucra în aceste organizații pe baza reglementărilor legislației naționale în vigoare.

Comitetul Comun de Monitorizare va fi consultat asupra sarcinilor principale care trebuie îndeplinite de oficiul antenă, precum și asupra alocării financiare corespunzătoare. În cazul în care vor trebui derulate achiziții în contextul acestor contracte, legislația națională din Republica Moldova va fi aplicată cu condițiile ca principiile PRAG sunt respectate în mod corect.

4.5. Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi din România a fost desemnată de către țările participante ca Autoritate de Audit pentru program.

În îndeplinirea atribuțiilor sale, Autoritatea de Audit funcționează independent de Autoritatea de Management.

Atribuțiile Autorității de Audit

În conformitate cu articolul 28 din Regulamentul de punere în aplicare ENI CBC, principalele funcții ale AA vor fi :

- să se asigure că se efectuează audituri privind sistemele de control și management, pe un eșantion adecvat de proiecte și pe baza conturilor anuale ale programului
- să pregătească o strategie de audit care să stabilească metodele de eșantionare și metodologia și planificare misiunilor de audit pentru anul contabil curent și pentru următorii ani subsevenți;

- să elaboreze o opinie de audit privind conturile anuale pentru exercițiul contabil precedent, în conformitate cu articolul 68 din Regulamentul Implementare ENI CBC;
- să elaboreze un raport de audit anual în conformitate cu articolul 68 din Regulamentul de Implementare ENI CBC.

Autoritatea de Audit va coordona planurile și metodele de audit cu Comisia Europeană și va transmite către CE rezultatele auditurilor efectuate cu privire la sistemele de control și management.

4.6 Grupul de Auditori

Autoritatea de Audit este asistată de un grup de auditori, alcătuit din reprezentanți ai Republicii Moldova și României.

Instituțiile care acționează în calitate de membri ai Grupului de Auditori (GA) din fiecare țară sunt:

- Pentru România: Curtea de Conturi Autoritatea de Audit, Direcția pentru FEDR.
- Pentru Republica Moldova: Curtea de Conturi, Departamentul Metodologie, Analiză și Planificare

Grupul de auditori este constituit în termen de trei luni de la desemnarea Autorității de management. Acesta va întocmi propriile reguli de procedură. Acesta se va întruni cel puțin o dată pe an și va fi prezidat de către Autoritatea de Audit.

Membrii GA vor fi numiți de către fiecare țară și vor fi independenți de celelalte organe naționale participante în program.

Membrii GA vor contribui la următoarele:

- Strategia de audit și alte actualizări anuale, care prevăd metodologia de audit privind conturile anuale și pe proiecte, metoda de eșantionare pentru auditurile proiectelor și planificarea auditurilor pentru anul fiscal în curs și pentru cei doi ani fiscali ulteriori;
- Opinia de audit privind conturile anuale. Acest aviz stabilește dacă conturile dau o imagine reală și fidelă și dacă tranzacțiile aferente sunt legale și dacă sistemele de control și juridice obișnuite sunt implementate în mod adecvat. Opinia precizează, de asemenea, dacă activitatea de audit pune la îndoială afirmațiile făcute în declarația de management menționată la articolul 68.2 (b) din Regulamentul de Implementare ENI-CBC;
- Raportul anual de audit furnizează un rezumat al controalelor efectuate de către AM, incluzând o analiză a naturii și dimensiunii erorilor și Punctele Slabe identificate, atât la nivel de sistem cât și de proiecte, precum și acțiunile corective întreprinse sau planificate.

4.7 Punctul de Contact în materie de Control

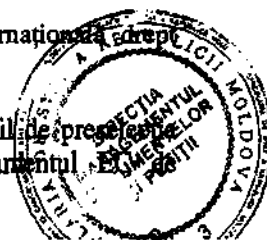
Fiecare țară participantă a numit un punct de Contact în materie de Control pentru a asista AM în efectuarea verificărilor în toată aria programului.

România a numit Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) ca punct de Contact în materie de Control în România. Funcția punctului de Contact în materie de Control se efectuează de către o unitate specializată din cadrul Direcției Control Prim Nivel, responsabil cu controlul primului nivel pentru programele de cooperare transfrontalieră, începând cu perioada de programare 2007-2013. Această unitate funcționează independent de AM, asigurând separarea adecvată a funcțiilor cu nivelurile de audit și management.

În plus, unitatea de control prim nivel din cadrul MDRAP va efectua verificările cheltuielilor la nivel de proiect pentru beneficiarii din România și pe cele legate de AT a programului. Nu este necesar ca beneficiarii din România să prevadă în bugetele proiectelor alocări financiare pentru auditul extern. Personalul unității de control prim nivel este format din funcționari publici cu experiența necesară în derularea activității conform Art. 32 din Regulamentul EC de Implementare nr. 897/2014.

Republica Moldova a desemnat Ministerul Finanțelor, Direcția Cooperare Internațională drept Punctul de Contact în materie de Control pentru Republica Moldova.

Punctul de Contact în materie de Control din Republica Moldova este responsabil de prezentația auditorilor independenți conform criteriilor prevăzute la Art. 32 din Regulamentul de Implementare nr. 897/2014.

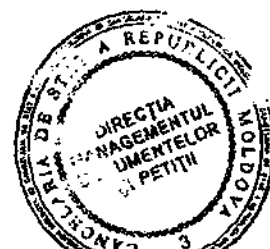

4.7.1 Atribuțiile Punctului de Contact în materie de Control România:

- Institue un sistem de control format din controlori naționali.
- Elaborează proceduri pentru sistemul național de control, coordonează controlorii și monitorizează respectarea procedurilor.
- Efectuează controlul calității lucrărilor controlorilor.
- Ia măsurile adecvate la nivel național pentru informarea beneficiarilor cu privire la existența sistemului național de control.
- Sprijină AM în elaborarea unor orientări privind verificarea cheltuielilor.
- Furnizează clarificări către beneficiari cu privire la normele naționale (de exemplu, Eligibilitatea cheltuielilor, achizițiile publice, dreptul muncii, taxele, auditorii contabili, etc.)
- Răspunde la posibile cereri de clarificare înaintate de către AM / STC (în timpul controalelor efectuate pentru emiterea unei cereri de plată).
- Sprijină verificările de proiect la fața locului efectuate pe bază de eșantion, de către AM sau de către organismul contractat de AM în acest scop, la cererea AM
- Controlorii efectuează verificarea 100% a cheltuielilor declarate de beneficiarii stabiliți pe teritoriul românesc, inclusiv 100% verificare la fața locului.

4.7.2 Atribuțiile principale ale Punctului de Contact în materie de Control din Republica Moldova sunt:

- Organizează selectarea auditorilor la nivel național. Colaborează cu AM pentru stabilirea criteriilor utilizate pentru selectarea auditorilor și pentru pregătirea termenilor de referință; Auditorii selectați efectuează verificarea 100% a cheltuielilor declarate de beneficiarii stabiliți în Republica Moldova, inclusiv 100% verificare la fața locului.
- Menține o bază de date actualizată a auditorilor și gestionează grupul de auditori (reînnoind periodic echipa, excluzând auditorii care au dat dovadă de performanță scăzută în activitatea lor de verificare sau care sunt în conflict de interese / incompatibilitate)
- Ia măsurile corespunzătoare la nivel național pentru informarea beneficiarilor cu privire la existența grupului de auditori și regulile de utilizare a auditorilor.
- Cu sprijinul STC / ACM, organizează cursuri pentru echipa de auditori, pentru a-i informa cu privire la caracteristicile specifice ale programului.
- Sprijină AM în elaborarea de orientări privind verificarea cheltuielilor.
- Oferă clarificări pentru beneficiari cu privire la normele naționale (de exemplu, Eligibilitatea cheltuielilor, achiziții publice, dreptul muncii, taxe, contabilitate, auditori, etc.)
- Răspunde posibilelor cereri de clarificare invocate de AM / STC (în timpul controalelor efectuate pentru emiterea cererilor de plată).
- La cererea Autorității de Management sau Autorității de Audit, efectuează controlul calității lucrărilor efectuate de auditori independenți, astfel încât să se asigure că auditurile sunt efectuate în conformitate cu standardele internaționale de audit.
- Participă la verificările de proiect la fața locului efectuate pe bază de eșantion, împreună cu AM sau cu organismul contractat de AM în acest scop.

5. Implementarea programului

5.1. Descrierea sumară a sistemului de management și control

În conformitate cu Art. 30 din Regulamentul CE de Implementare nr. 897/2014, sistemele de management și control pentru Programul România – Republica Moldova includ:

- (a) Funcțiile fiecărui organism implicat în control și management, inclusiv separarea funcțiilor în cadrul fiecărei instituții, organizarea lor internă, în conformitate cu principiul separării funcțiilor între și în cadrul acestor organisme;
- (b) Proceduri pentru asigurarea regularității și corectitudinii cheltuielilor declarate;
- (c) Sisteme electronice de date de contabilitate, depozitare, de raportare și de monitorizare
- (d) Sisteme de raportare și monitorizare în cazul în care organismul responsabil încredințează executarea sarcinilor către un alt organism;
- (e) Aranjamente pentru auditul funcționării sistemelor de control și management;
- (f) Sisteme și proceduri care să asigure o pistă de audit adecvată;
- (g) Procedurile de prevenire, detectare și corectare a neregulilor, inclusiv a fraudelor și recuperarea sumelor plătite necuvenit, împreună cu dobânzile;
- (h) Procedurile de atribuire a contractelor pentru procedurile de selecție de proiecte și asistența tehnică;
- (i) Rolul autorităților naționale și responsabilitățile țărilor participante, în conformitate cu Articolul 31 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 897/2014

Unele dintre informații sunt deja incluse în secțiuni specifice ale POC, în special:

- litera (a) cuprinsă în capitolul 4 cu privire la structurile și autoritățile programului ;
- proceduri de selecție a proiectelor, indicate la litera (h) sunt cuprinse în capitolul 6 al programului
- procedurile de atribuire a contractelor de asistență tehnică, de asemenea, la litera (h), sunt incluse în capitolul 6.5 din POC mai jos
- rolul autorităților naționale și responsabilitățile țărilor participante în concordanță cu Articolul 31(3) și (4), de asemenea menționate la punctul (i), sunt cuprinse în secțiunea 6.11 în cele ce urmează.

Alte proceduri și aranjamente pentru managementul, implementarea controlului și pentru asigurarea pistei de audit adecvate sunt descrise pe scurt mai jos.

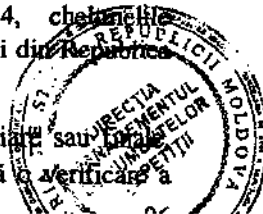
Proceduri pentru asigurarea corectitudinii și regularității cheltuielii și veniturilor declarate

Programul prevede mai multe proceduri pentru asigurarea regularității corectitudinii și regularității veniturilor și cheltuielilor declarate de beneficiarii de proiecte către Autoritatea de Management:

- Monitorizare regulată, monitorizare ulterioară și sprijin prin STC acordat beneficiarilor proiectelor, inclusiv / pentru înființarea sistemelor bune de control intern, contabilitate și arhivarea documentelor justificative;
- Procedurile de verificare pentru veniturile și cheltuielile declarate
- Verificări la fața locului ale proiectelor de către AM & STC, cu sprijinul PCC;
- Analiza riscurilor și măsuri antifraudă
- Verificări ale eșantioanelor de operațiuni realizate de către Autoritatea de Audit cu sprijinul Grupului de Auditori.

În conformitate cu articolul 32 din Regulamentul de implementare nr 897/2014, cheltuielile declarate de beneficiari vor fi examinate fie de către un auditor (pentru beneficiarii din Republica Moldova) fie de către un funcționar public competent (pentru beneficiarii români).

Toate cererile de plată depuse de către beneficiari, indiferent dacă sunt intermediare sau finale, trebuie să facă obiectul verificărilor administrative efectuate de către AM, după o verificare a

conformității efectuată de către STC. Verificările se bazează pe o examinare a cererii de plată și a documentelor justificative relevante, precum rapoartele financiare și narative ale beneficiarului și Raportului de Verificare a Cheltuielilor emise de controlor/auditor. În plus, un eșantion de documente justificative de cheltuieli, precum procedurile de achiziții, facturi, dovezi de plată, de livrare și/ sau pontaj, poate fi examinat, în cazul în care apare necesitatea din rezultatul Raportului de Verificare a Cheltuielilor.

Verificările la fața locului se efectuează de către AM, în scopul de a verifica realitatea operațiunii, că livrarea produselor / serviciilor este în deplină conformitate cu termenii și condițiile Contractului de Grant, că declarațiile beneficiarului de cheltuieli și surse de finanțare sunt corecte și că acțiunile și cheltuielile sunt în conformitate cu normele Comunitare, ale programului și cu normele naționale. Verificările la fața locului se efectuează pe baza unui eșantion. AM trebuie să stabilească gradul de acoperire și frecvența verificărilor la fața locului, astfel încât acestea să fie proporționale cu valoarea grantului pentru un proiect și nivelul de risc identificat de aceste verificări și audituri de către Autoritatea de Audit pentru sistemele de control și management, ca întreg. AM poate externaliza o parte sau toate verificările la fața locului utilizând procedura națională de achiziții publice. La exercitarea verificărilor la fața locului asupra proiectelor, AM poate solicita sprijinul Punctului de Contact în materie de control.

Proceduri de plată

Beneficiarii vor primi următoarele plăți în timpul duratei de viață a proiectului, în conformitate cu Articolele 58-64 din Regulile de Implementare ENI CBC:

- O plată inițială în urma semnării contractului de grant. AM face plata către beneficiarul lider de proiect, în timp ce beneficiarul lider de proiect va distribui sumele corespunzătoare partenerilor.
- Plată intermediară, după aprobarea rapoartelor narative și financiare aferente, însoțite de rapoarte de verificare a cheltuielilor (RVC). AM face plata către beneficiarul lider de proiect.
- O plată pentru echilibrare, după aprobarea raportului final, de asemenea, însoțit de rapoartele de verificare a cheltuielilor (RVC)

Procedurile de plată au următoarele etape:

PLATA ÎNIIALĂ:

1. Beneficiarul lider de proiect depune o cerere de plată către STC / AM.
2. AM face plata către beneficiarul lider de proiect,
3. Beneficiarul lider de proiect distribuie sumele corespunzătoare partenerilor.

PLĂȚI INTERMEDIARE ȘI PENTRU ECHILIBRAREA SITUAȚIEI:

1. Beneficiarul lider de proiect depune o cerere de plată către STC / AM, împreună cu rapoartele financiare și rapoartele narative și rapoartele de verificare a cheltuielilor.
2. Documentația depusă de Beneficiar lider de proiect este verificată de către STC și ulterior de către AM
3. AM face plata către beneficiarul lider de proiect,
4. Beneficiarul lider de proiect distribuie sumele corespunzătoare partenerilor.

Recuperarea sumelor cheltuite în mod necuvenit

Autoritatea de Management trebuie să fie în primul rând responsabilă prevenirea și investigarea neregulilor și pentru efectuarea corecțiilor financiare necesare precum și pentru urmărirea recuperării în legătură cu neregulile individuale sau sistemice detectate în proiecte, asistența tehnică și financiară din cadrul programului respectiv.

Corecțiile financiare pot duce la:

- Reducerea valorii contribuției UE ramursată structurilor programului care primesc fonduri de asistență tehnică;
- Compensarea sumei anulate contra unei plăți viitoare a contribuției UE către beneficiarul/beneficiarii de proiect sau către structurile programului care primesc fonduri de asistență tehnică;
- Emiterea unui ordin de recuperare solicitând de la beneficiarul/beneficiarii de proiect sau structurilor care primesc fonduri de asistență tehnică din cadrul programului pentru plata sumei primite în mod nejustificat din contribuția UE.

Pașii de urmat atunci când vor fi emise ordinele de recuperare, sunt următorii:

1. AM se va asigura că creanța este certă, are fixată o valoare și este datorată.
 2. Ofițerul de Autorizare al AM emite ordinul de recuperare, înregistrează datoria în sistemul de contabilitate și transmite ordinul de recuperare către beneficiarul lider de proiect.
 3. AM primește plata de la beneficiarul lider de proiect în termenul fixat sau ia decizia să considere recuperarea ca fiind litigioasă.
 4. Dacă recuperarea nu vizează beneficiarul lider de proiect și beneficiarul lider de proiect nu reușește să asigure recuperarea de la beneficiarul în cauză, AM notifică oficial beneficiarul să ramburseze suma beneficiarului lider de proiect.
 5. Dacă beneficiarul vizat nu rambursează beneficiarului lider de proiect suma datorată, AM va solicita țării participante în care beneficiarul este stabilit, să ramburseze sumele platite necuvenit, după cum urmează:
 - a) AM emite ordinul de recuperare prin Ofițerul de Autorizare al AM și transmite Autorității Naționale ordinul de recuperare;
 - b) În cazul în care recuperarea vizează un beneficiar stabilit în România, suma datorată va fi plătită de la bugetul de stat către AM fiind solicitată ulterior de la beneficiar;
 - c) În cazul în care recuperarea vizează un beneficiar stabilit în Republica Moldova, nivelul de responsabilitate al Ucrainei este cel stabilit în Acordul de Finanțare.
- AM va exercita buna diligență pentru a asigura rambursarea ordinelor de recuperare cu sprijinul țărilor participante. În plus, pentru țările participante, AM va transmite dosarul de recuperare la CE. CE poate în orice moment să preia recuperarea sumelor fie direct de la beneficiar, fie de la statul participant în cauză. AM va informa CE cu privire la toate demersurile efectuate pentru recuperarea sumelor.
6. Orice sume recuperate vor fi alocate programului și introduse în sistemul de contabilitate. Fondurile recuperate de CE vor fi returnate și incluse în sistemul de contabilitate al programului. În caz de renunțare la datorii, pașii de urmat sunt:

1. Propunerea de renunțare emisă de către AM în conformitate cu Art. 75.2 din Regulile de Implementare
2. Decizia emisă de către CCM
3. Comunicarea deciziei către CE și beneficiarul în cauză
4. Introducerea în sistemului contabil

Proceduri pentru întocmirea conturilor programului

În conformitate cu Articolul 68 din Regulile de Implementare ENI CBC, conturile programului se elaborează de către Autoritatea de Management. Aceste conturi vor fi și separate și independente și vor include numai operațiunile legate de program. Acestea sunt păstrate în așa fel încât să permită monitorizarea analitică a programului per obiectiv tematic și prioritate cât și asistență tehnică.

Activitatea de contabilitate asigură înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea, publicarea și menținerea informațiilor referitoare la conturile programului atât pentru raportările interne cât și pentru cele externe.

Se folosește un sistem de contabilitate în partidă dublă. Acesta prevede următoarele:

- Înregistrare sistematică și cronologică, stocarea prelucrarea informațiilor care pot fi verificate pentru toate tranzacțiile contabile;
- Controlul operațiunilor și procedurilor de procesare folosite și exactitatea datelor contabile furnizate;
- Viziunea corectă și exactă a operațiunilor financiare în ceea ce privește utilizarea fondurilor ENI;
- Contabilitatea în lei și / sau euro;
- Contabilitate referitoare la angajamente.

Pregătirea înregistrărilor contabile și ale situațiilor financiare cu frecvență diferită: unele documente sunt pregătite zilnic, în timp ce altele sunt pregătite lunar, trimestrial sau anual.

Zilnic:

-Note contabile

Lunar:

- Balanța de verificare sintetică pentru toate prioritățile;
- Bilanț cumulat pentru întregul program;
- Foaie de conținut separată pentru fiecare prioritate;
- Jurnal contabil care înregistrează toate tranzacțiile;
- Registru general

Trimestrial și anual:

- Bilanț și anexe

Conturi analitice vor fi stabilite prin adăugarea de litere sau cifre după numărul de cont sintetic, cu scopul de a monitoriza prioritățile, obiectivele tematice, proiectele și beneficiarii.

Procedurile de monitorizare

Activități de monitorizare se efectuează la nivel de proiect, atât pe plan intern (de către partenerii de proiect), cât și pe plan extern (de către structurile programului). Scopul activităților de monitorizare la nivel de proiect este acela de a urmări progresul în implementarea proiectului, de a lua măsuri de remediere acolo unde este necesar cât mai curând posibil, precum și de a actualiza planurile de acțiune.

Monitorizarea proiectelor este procesul în derulare de colectare sistematică a informațiilor cu privire la rezultatele comportamentului și la anumite activități, analiza și utilizarea de informații prin intermediul documentelor și / sau prin vizite la fața locului, pentru a obține o vedere de ansamblu cu privire la progresul unui proiect.

Procedura de monitorizare este instrumentul managerial prin care se urmărește progresul financiar și tehnic realizat în implementarea proiectelor, la diverse niveluri, inclusiv prin compararea rezultatelor acestora cu obiective propuse pentru a îndeplini scopuri specifice.

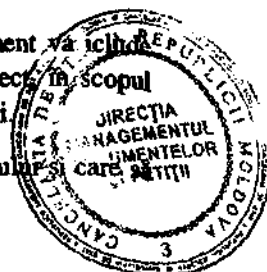
Procedurile de monitorizare oferă un cadru operațional pentru realizarea monitorizării proiectelor de către AM și STC, prin determinarea modului de lucru, termenelor pentru aceste activități și responsabilitățile personalului implicat.

Utilizarea sistemelor electronice de date

Software-ul (Sistemul IT) care urmează să fie elaborat de Autoritatea de Management va include funcții de colectare, înregistrare și stocarea electronică a datelor pentru fiecare proiect în scopul monitorizării, evaluării, managementului financiar, comunicării, auditului și controlului.

Software-ul va fi un sistem de management care să acopere întregul ciclu al programului și care să permită:

- Managementul procedurilor, incluzând fluxul de lucru pe program și pista de audit

- Monitorizarea informațiilor pentru toate structurile programului, incluzând panouri de control și alerte
- raportări

Procedura de management al riscurilor

În scopul de a monitoriza mediul intern și extern al programului pentru a identifica dacă ipotezele care au fost deja efectuate în cadrul POC sunt susceptibile de fi adevărate, precum și noile riscuri care pot apărea, un sistem de gestionare a riscurilor va fi pus în aplicare. Acesta va include o procedură adecvată pentru identificarea riscurilor precum și acțiunile care pot fi întreprinse pentru a gestiona sau pentru a reduce riscurile.

Procedura de gestionare a riscurilor descrie, ținând seama de principiul proporționalității, sistemul pus în aplicare pentru a se asigura că un exercițiu de gestionare a riscurilor adecvat se realizează cel puțin o dată pe an și, în special, în cazul unor modificări majore ale activităților și / sau unor modificări ale mediului Programului. Procedura de gestionare a riscurilor descrie totodată, fluxul de lucru necesar pentru efectuarea exercițiului de gestionare a riscurilor și structurile, departamentele și personalul implicat, precum și documentele care urmează să fie pregătite.

Managementul riscului este un unu proces ciclic continuu care include următoarele etape:

- Identificarea și evaluarea riscurilor
- Planificarea activităților pentru reducerea riscurilor
- Implementarea activităților pentru reducerea riscurilor
- Revizuirea activităților de reducere a riscurilor și raportarea riscurilor

Procedura de arhivare de către organele din program

Documentele emise de orice departament al AM sunt proprietatea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice din România. Acestea sunt păstrate pentru o perioadă de 5 ani de la închiderea oficială a Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 în conformitate cu cerințele normelor europene și cu legislația românească cu privire la păstrarea documentelor la autorii și proprietarii lor.

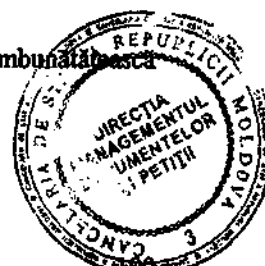
Procedura de verificare a capacităților STC pentru îndeplinirea sarcinilor delegate

AM va delega către STC mai multe sarcini referitoare la managementul zilnic al programului prin intermediul unui acord cadru semnat cu persoana juridică care găzduiește STC. Verificările efectuate de AM pentru evaluarea și monitorizarea capacității STC de a efectua sarcinile delegate vor consta în verificarea continuă a sarcinilor delegate pe baza documentelor depuse de STC conform procedurilor AM și STC și prin verificări periodice/ad-hoc la fața locului.

Verificarea sarcinilor delegate se va concentra în principal pe următoarele aspecte:

- conformitatea instituțională și capacitatea
- utilizarea corectă a procedurilor STC
- diverse documente și rapoarte întocmit de STC în vederea desfășurării activităților delegate
- condiții și operațiunile relevante privind desfășurarea activităților delegate conform acordului de implementare

AM va analiza rezultatele verificărilor pentru a stabili măsuri corective menite să îmbunătățească performanța în activitatea STC.

Proceduri pentru managementul neregulilor

Prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor și fraudei sunt responsabilitatea comună a organelor comune din cadrul programului și a țărilor participante și afectează numeroase proceduri descrise în DSMC.

Prevenirea neregulilor atât la nivel de program cât și la nivel de proiect se poate rezuma la trei tipuri de acțiuni:

- Informare
- Consolidarea capacităților
- Suport

Autoritatea de Management va asigura un set unitar de reguli pentru a constata tipurile de nereguli și măsurile de corecție corespunzătoare. Acest set de reguli va lua în considerare natura și gravitatea neregulilor și pierderile financiare și se va aplica o corecție financiară proporțională.

Principalele proceduri și acțiuni care trebuie derulate pentru detectarea neregulilor și fraudei precum și structurile responsabile sunt:

Procedură/Acțiune	Organ responsabil
Raportul de verificare a cheltuielilor (RVC)	Controlori/auditori, PCC
Verificarea documentelor justificative	Controlori/auditori, STC, AM & PCC
Verificări la fața locului	AM & Stat Partener PCC
Rapoarte de progres	STC & AM
Follow-up & și monitorizare regulată	AM și STC cu sprijinul AN
Vizite la evenimente/activități din cadrul proiectului	STC, OA, AM & AN
Verificări prin sondaj, inclusiv verificări privind executarea lucrărilor de controlori (refacerea și verificarea documentelor de lucru)	AA & Curtea de Conturi

Când sunt identificate nereguli în cadrul procedurilor de verificare cu privire la o cerere de plată, AM poate reduce suma de plată din finanțarea UE sau rambursarea pentru cheltuielile de Asistență Tehnică. Altfel, imediat ce neregula este confirmată de către AM, aceasta va decide cu privire la procedura aplicabilă pentru recuperarea sau reducerea sumei datorate.

Proceduri pentru auditarea funcționării sistemelor de control și management, contabilitate și operațiuni

Manualul de audit al Autorității de Audit ENI 01¹⁶ descrie procedurile de urmat pentru auditurile privind sistemul de management și control, eșantionul corespunzător de proiecte precum și conturile anuale ale programului.

Manualul de audit oferă o descriere a procedurilor de lucru pentru diferite faze ale unui audit, de exemplu planificarea auditului, studiu preliminar, evaluarea riscurilor, performanța angajamentelor, înregistrarea și documentarea, supravegherea, raportarea, procesul de asigurare a calității și revizuire externă, utilizarea muncii altor auditori, utilizarea oricăror tehnici de audit asistate de calculator (CAAT), metodele de eșantionare utilizate, etc.

Manualul de audit conține referințe la pragurile de materialitate și alți factori cantitativi și calitativi de luat în considerare în evaluarea materialității constatărilor auditului pentru auditurile de sistem și operațiuni și ale conturilor anuale.

¹⁶ Manualul de audit va fi elaborat de către Autoritatea de Audit și va fi disponibil numai Grupului Auditorilor

Manualul de audit conține o descriere a fazei raportării (întocmirea rapoartelor de audit, proceduri contradictorii cu entitatea auditată și rapoarte finale de audit), termene de raportare, procese de follow-up.

Autoritatea de Audit va fi asistată de un Grup de Auditori alcătuit dintr-un reprezentant al fiecărei țări participante la program.

Autoritatea de Audit va lua în considerare Ghidul nr. 25 al Ghidului European de Implementare pentru Standardele de Audit INTOSAI¹⁷, privind conceptul de utilizare a lucrării altor auditori și experți de către Instituțiile Europene Supreme de Audit. Acest ghid face referire în mod special la cerințele ce trebuie respectate în funcție de gradul de dependență de activitatea desfășurată de alți auditori în fiecare fază a auditului, fie în scop de planificare, ca parte a probei de audit, fie la finalul testării.

Amplarea procedurilor pe care trebuie să le efectueze un auditor principal pentru a obține suficiente probe de audit privind adecvarea activității celui alt auditor pentru obiectivele auditorului principal, în contextul misiunii specifice depinde de etapele auditului în care activitatea altor auditori poate fi utilizată. Când lucrarea este utilizată ca probă de audit, analiza Autorității de Audit va fi mai detaliată.

Instrucțiuni suplimentare sunt furnizate de ISSAI 1610¹⁸ (include ISA 610), privind cu utilizarea lucrării auditorului intern, și de ISSAI 1620¹⁹, privind utilizarea lucrării expertului unui auditor.

Modificarea DSMC

Modificările pot apărea ca propuneri a Autorităților Naționale, STC, AM sau AA, cu scopul de a crește eficiența și eficacitatea programului și implementării proiectului sau pentru a corecta deficiențele sistemului.

Pot fi două tipuri de modificări ale DSMC (Descrierea Sistemelor de Management și de Control):

- Modificări minore ce nu afectează semnificativ sistemul de management și de control (ex. modificări în denumirea instituțiilor sau departamentelor implicate în sistem cu menținerea funcțiilor descrise, modificarea numărului de personal, modificări minore ale procedurilor interne ale structurilor de management). Se va notifica CCM cu privire la natura modificării;
- Modificări semnificative care vor fi aprobate de către CCM. Versiunea revizuită a documentului va fi pusă la dispoziția tuturor structurilor și autorităților din cadrul programului precum și a Comisiei Europene.

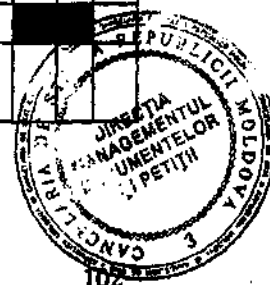
5.2. Calendarul Programului

Tabelul 13- Calendar provizoriu pentru implementarea Programului																				
	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Perioada de execuție																				
Semnarea acordurilor de finanțare																				
Întruniri CCM																				
Înființarea STC/OA			IFS	BO																

¹⁷ <http://eca.europa.UF/portal/pls/portal/docs/1/133817.PDF>

¹⁸ http://www.issai.org/media/13128/issai_1610_e.pdf

¹⁹ http://www.issai.org/media/13188/issai_1620_e.pdf

Atribuțiile Autorității de Management:

- Pregătirea documentației pentru apelurile de propuneri de proiecte cu sprijinul Autorităților Naționale și STC
- Desemnarea Coordonatorului Comitetului de Selecție a Proiectelor din rândul angajaților AM/STC;
- Contractarea asesorilor externi în urma unei proceduri de achiziție în conformitate cu legea națională privind achizițiile publice ;
- Luarea de măsuri pentru a evita orice dublă finanțare a activităților din cadrul proiectelor, transmitând lista proiectelor către Autoritățile Naționale și Comisia Europeană.

Secretariatul Tehnic Comun și Oficiile antenă

- Sprijinirea AM în pregătirea documentelor pentru apelul pentru propuneri de proiecte.
- Organizarea procesului de evaluare
- Participarea cu personalul propriu ca *asesori interni* în evaluarea eligibilității și etapa administrativă;
- Desemnarea Secretarului Comitetului de Selecție a Proiectelor.

Atribuțiile Autorităților Naționale:

- Sprijinirea AM în pregătirea procedurii de evaluare și selecție, inclusiv a modelului de contract, asigurând respectarea legislației naționale din țara fiecărui participant;
- Sprijinirea Comitetului de Selecție a Proiectelor la verificarea eligibilității aplicațiilor.

Atribuțiile Comitetului de selecție a proiectelor

- Coordonarea activității evaluărilor asesorilor și externi și verificarea calității activității lor;
- Întocmirea rapoartelor de evaluare în urma fiecărei etape a procedurii de selecție;
- Păstrarea corespondenței scrise cu Comitetul Comun de Monitorizare.

Atribuțiile evaluatorilor externi:

- Evaluarea propunerilor de proiecte în toate etapele evaluării, cu excepția evaluării administrative și a eligibilității, care sunt efectuate de asesorii interni;

6.1.2 Caracteristicile principale ale procesului de selecție

- Toate persoanele implicate în Procesul de evaluare trebuie să respecte cu strictețe principiile următoare:
 - **Confidențialitate:** Informațiile puse la dispoziția persoanelor implicate în Procesul de evaluare vor fi tratate ca strict confidențiale;
 - **Obiectivitate, independență, imparțialitate și tratament egal:** propunerile de proiect trebuie evaluate la fel și tratate corespunzător în același mod ca urmare a unei analize, strict pe baza informațiilor;
 - **Transparență și claritate**
 - **Concurență loială.**

Tipuri de proiecte

Sunt definite două tipuri de proiecte conform criteriilor stabilite în Art. 43 (2) ENI CBC IR: existența unei componente de infrastructură de minim 1 milion de euro (pentru care sunt prevăzute cerințe specifice), după cum urmează:

- **Proiecte soft** – proiecte care nu includ o componentă de infrastructură sau componenta de infrastructură este sub 1 milion euro/proiect;
- **Proiecte hard** – proiecte de infrastructură cu componentă de infrastructură de minim 1 milion euro/ componentă de infrastructură*.

*Nu este permisă divizarea artificială a componentei de infrastructură în scopul evitării cerințelor administrative.

Depunerea proiectelor

Sunt avute în vedere două opțiuni de depunere a cererilor:

- Opțiunea 1: depunerea pe suport de hârtie, inclusiv electronică pe DVD. Cererile vor fi încărcate în sistemul informatic de STC.

Această opțiune va fi disponibilă pentru primul apel pentru propuneri de proiecte.

- Opțiunea 2: depunerea on-line. Aplicații vor încărca cererile direct în sistemul informatic stabilit la nivel de program. Această opțiune va fi disponibilă într-o etapă ulterioară a implementării programului *

** Sistemul informatic care va fi dezvoltat la nivelul programului pentru managementul acestuia va include o componentă de aplicare on-line. Termenul estimativ de implementare a primului modul al aplicației (selecția proiectelor) este jumătatea anului 2016.*

Numărul orientativ²⁰ de aplicații depuse de o organizație:

- Fiecare organizație va avea dreptul să depună, în calitate de beneficiar lider de proiect, în cadrul unui apel pentru propuneri de proiecte, maxim 1 aplicație pentru fiecare prioritate. Cu toate acestea, nu există limitări pentru participarea în proiecte ca și parteneri.

Numărul orientativ²¹ de parteneri într-un proiect

- În cadrul unui proiect pot participa maxim 4 parteneri, inclusiv Beneficiarul lider de proiect

Tipuri de proiecte după Obiectivul tematic:

- Ambele tipuri de proiecte (hard și soft) pot fi depuse sub fiecare Obiectiv Tematic

Componența Comitetului de Selecție a Proiectelor

Comitetul de Selecție a Proiectelor nu este o structură permanentă în cadrul Programului, înființarea sa fiind legată de apelurile pentru propuneri de proiecte. Comitetul de Selecție a Proiectelor va supraveghea tot procesul de evaluare și va pregăti toate materialele pentru aprobarea CCM (verifică grilele completate de evaluatori, asigură coerența între punctaje și comentariile din cadrul grilelor, elaborează proiecte de rapoarte de evaluare pentru fiecare etapă, supraveghează activitatea evaluatorilor).

Comitetul de Selecție a Proiectelor este alcătuit din:

- Un coordonator, desemnat de Autoritatea de Management,
- Un secretar, desemnat de Secretariatul Tehnic Comun și
- Doi membri pentru fiecare țară, desemnați de Comitetul Comun de Monitorizare/Autoritățile Naționale.

Reprezentanții CE și ai Delegației CE din Republica Moldova pot participa ca observatori la ședințele Comitetului, cu scopul de a asigura o mai bună sinergie între asistența bilaterală și regională furnizată țării respective de către UE pe de o parte și asistența furnizată prin program pe de altă parte.

Procesul de evaluare

Întreaga procedură de selecție va fi înregistrată în rapoartele de evaluare, depuse după fiecare etapă la CCM pentru aprobare. Aceasta include propunerile recomandate pentru finanțare precum și o listă

²⁰ Acesta este un număr orientativ. Această prevedere se poate modifica, pe baza deciziei CCM pe durata implementării programului, fără a reprezenta o modificare a POC.

²¹ Acesta este un număr orientativ. Această prevedere se poate modifica, pe baza deciziei CCM pe durata implementării programului, fără a reprezenta o modificare a POC.

de rezervă, toate ordonate conform punctajelor obținute. Pe baza recomandărilor asesorilor independenți, CCM poate decide finanțarea unei propuneri în anumite condiții (de exemplu, costuri eligibile reduse).

Imparțialitate și confidențialitate

Toți membrii Comitetului de Selecție a Proiectelor (inclusiv Coordonatorul și Secretara), asesorii externi și orice observatori trebuie să semneze o Declarație de Imparțialitate și Confidențialitate. Orice membru sau observator care are sau ar putea avea un conflict de interese real sau potențial cu orice aplicant trebuie să îl declare și să se retragă imediat din Comitetul de Selecție a Proiectelor.

Un conflict de interese există acolo unde exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor unui actor financiar sau ale unei alte persoane, așa cum au fost descrise în paragraful anterior, este compromisă pentru motive legate de familie, viață emoțională, afinitate politică sau națională, interese economice sau orice alt interes comun cu aplicantul/partenerii. În cazul în care conflictul este demonstrat, membrul, asesorul extern sau observatorul va fi exclus de la participarea în continuare în orice capacitate la procesul de evaluare.

Acțiunile pasibile de a fi afectate de un conflict de interes, pot lua, inter alia, următoarele forme:

- Acordarea nejustificată de avantaje directe sau indirecte pentru sine sau pentru alții;
- Refuzul de a acorda unui beneficiar de grant a drepturilor sau avantajelor la care beneficiarul are dreptul;
- Angajarea în acte necuvenite sau ilegale sau neîndeplinirea unor acte care sunt obligatorii.

Coordonatorul Comitetului de Selecție a Proiectelor decide dacă procesul de evaluare trebuie reluat. Această decizie trebuie să fie înregistrată în raportul de evaluare împreună cu expunerea de motive.

Pe durata procesului de selecție, toate contactele între Comitetul de Selecție a Proiectelor și aplicanți trebuie să fie transparente și să asigure tratamentul egal. Aceste contacte trebuie să aibă loc numai în scris și nu vor putea avea ca rezultat modificarea condițiilor apelului pentru propuneri de proiecte.

Nicio informație privind examinarea, clarificarea sau evaluarea propunerilor de proiecte sau cu privire la deciziile de acordare a grantului nu va putea fi dezvăluită înainte de aprobarea raportului de evaluare.

Orice încercare a unui aplicant de a influența procesul în orice mod (fie prin contactarea membrilor Comitetului de Selecție a Proiectelor, Autorității de Management, Secretariatului Tehnic Comun și Oficiilor Antenă ale acestuia sau prin orice altă modalitate) se va concretiza în excluderea imediată de la evaluare a aplicației. În acest sens, toate persoanele care se confruntă cu această situație trebuie să anunțe imediat Coordonatorul Comitetului de Selecție a Proiectelor.

Lucrările Comitetului Comun de Selecție, de la deschiderea aplicațiilor până la finalizarea selecției, se desfășoară cu ușile închise și sunt confidențiale.

În cazuri temeinic justificate²², lucrările se pot desfășura utilizând tehnologia informatică. În plus, asesorii vor avea acces prin sistemul informatic la documentația care trebuie evaluată. Sistemele care vor fi utilizate vor asigura confidențialitatea comunicării.

Pentru păstrarea confidențialității lucrărilor, prezența la ședințele Comitetului de Selecție a Proiectelor este strict limitată la membrii comitetului, asesorii interni și externi și observatorii autorizați.

Cu excepția copiilor care vor fi puse la dispoziția asesorilor prin sistemul informatic, propunerile de proiecte nu trebuie să părăsească camera/clădirea în care vor avea loc ședințele Comitetului de Selecție a, până la finalizarea lucrărilor comitetului. Acestea vor fi păstrate într-un loc sigur când nu sunt utilizate.

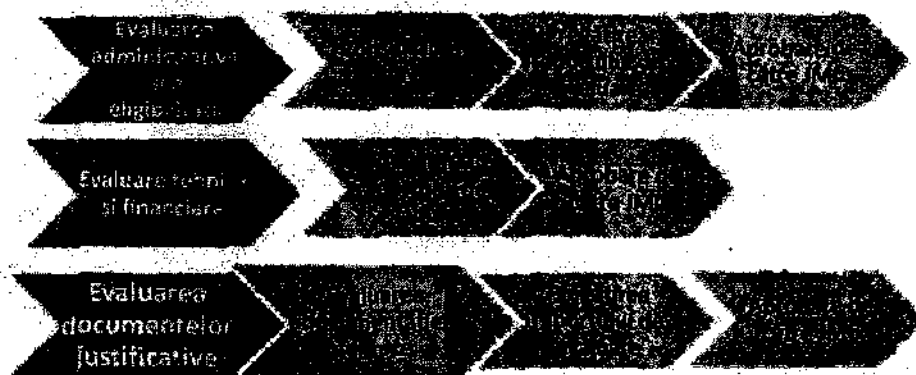
²² Când membrii CSP nu pot să participe la ședință

6.1.3 Descrierea procesului de evaluare și selecție

Procesul de evaluare constă în etapele următoare:

- **Etapa 1. Evaluarea administrativă și a eligibilității** (se aplică atât proiectelor hard, cât și soft)
- **Etapa 2. Evaluarea tehnică și financiară** (se aplică atât proiectelor hard, cât și soft)
- **Etapa 3. Evaluarea documentelor justificative** conform art. 43 (2) din ENI CBC IR (se aplică numai proiectelor hard)

Etapa 1 – Evaluarea administrativă și a eligibilității

- Evaluarea administrativă și a eligibilității realizată de un grup desemnat de asesori interni constând în personal al STC și OA, care utilizează principiul celor "4 ochi". Asesorii interni lucrează sub supravegherea coordonatorului și cu sprijinul Secretarului Comitetului de Selecție a Proiectelor.
- Când este nevoie de clarificări cu privire la eligibilitatea unui partener, coordonatorul va adresa AN-urilor relevante o solicitare pentru sprijin. Evaluarea realizată de către asesori interni este înaintată fiecăreia dintre AN-uri pentru verificarea eligibilității organizațiilor din țara implicată. AN-urile sunt singurele responsabile pentru a decide cu privire la eligibilitatea partenerilor de proiect. AN-urile implicate sunt libere să urmeze toți pașii pe care-i consideră necesari, pentru a obține o opinie justificată asupra cazului analizat, inclusiv prin consultarea altor instituții relevante, dar păstrând confidențialitatea asupra procesului de evaluare și luând măsurile necesare pentru a evita un potențial conflict de interese.
- CSP supraveghează activitatea asesorilor interni și elaborează Raportul de Evaluare pentru etapa 1. Raportul este transmis în procedură scrisă la CCM pentru informare și pentru aprobare.
- CCM emite o Decizie pentru aprobarea Raportului de Evaluare pentru etapa 1.
- Coordonatorul CSP notifică aplicanții respinși și aplicanții care au fost selectați pentru etapa 2.

Etapa 2 – Evaluarea tehnică și financiară

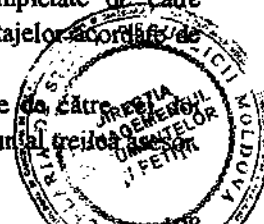
- Evaluarea tehnică și financiară va fi realizată de către asesori externi.
- Coordonatorul CSP atribuie aplicații asesorilor externi, pe baza competențelor acestora. Fiecare proiect va fi evaluat de către doi asesori externi.
- CSP realizează o verificare calitativă a grilelor de evaluare completate de către asesori. În această privință, ei analizează consistența și coerența punctajelor date de asesori și, dacă este necesar, solicita la nevoie revizuirea grilei relevante.

- Dacă sunt identificate diferențe majore între punctajele acordate de către cei doi asesori, CSP va solicita realizarea unei evaluări independente de către un al treilea asesor. Punctajul final va fi calculat ca medie a celor mai apropiate două punctaje.
- CSP elaborează grilele comune și Raportul de evaluare pentru etapa 2, incluzând clasamentul.
- Raportul de evaluare pentru etapa 2 este supus aprobării de către CCM.
- Punctajele rezultate din evaluare nu pot să fie schimbate de către CCM. Numai în cazuri justificate, cu justificare minuțioasă în scris, CCM poate solicita o evaluare suplimentară realizată de către un evaluator independent, cu privire la una sau mai multe aplicații (ex. dacă CCM nu este satisfăcut de coerența și consistența punctajelor acordate). Punctajul final va fi calculat ca medie a celor mai apropiate două punctaje alocate de către asesori.
- Punctajul/punctajele finale și lista de proiecte (lista principală și cea de rezervă) obținută astfel este finală iar CCM va aproba Raportul de Evaluare în forma revizuită. Pe baza Deciziei CCM, coordonatorul CSP notifică atât solicitanții respinși cât și solicitanții câștigători.
- AM începe procedurile de contractare cu solicitanții selectați.

Etapa 3 (doar pentru proiecte hard) – Evaluarea documentelor justificative conform art. 43 (2) din ENI IR

- Pentru proiecte hard (definite în capitolul x.1.2) selectate pe lista principală și pe cea de rezervă, solicitanții vor trebui să depună documente adiționale conform articolului 43 (2) din Regulamentul de Implementare ENI. Termenul pentru depunerea acestor documente va fi stabilit de către CCM în Ghidul pentru solicitanții implicați în apel, în conformitate cu cerințele legale ale fiecărei țări participante.
- Documentele suplimentare solicitate sunt:
 - (a) o descriere detaliată a investițiilor în infrastructură și a locației acestora;
 - (b) o descriere detaliată a capacității componentei de componentei proiectului de întărire a capacității, cu excepția cazurilor justificate corespunzător;
 - (c) un studiu de fezabilitate sau echivalent elaborat, ce include analiza opțiunilor, rezultatele și o analiză independentă a calității.
 - (d) o evaluare a impactului de mediu în conformitate cu Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului, pentru țările participante care sunt parte la acesta, ONU/ECE Convenția Espoo privind Evaluarea Impactului de Mediu în Context Transfrontalier din 25 februarie 1991;
 - (e) dovezi cu privire la dreptul de proprietate deținut de către beneficiari sau cu privire la accesul la teren;
 - (f) autorizație de construire.
- După termenul de depunere, coordonatorul CSP distribuie documentele suplimentare aceluiași doi asesori care au realizat evaluarea tehnică și financiară pentru respectiva aplicație.
- Cei doi asesori vor analiza documentele adiționale. În acest sens, aceștia vor acorda punctaje pentru documentele listate la punctele (a)-(c) de mai sus și vor verifica existența și conformitatea documentelor listate la punctele (d)-(f) de mai sus.
- CSP realizează o verificare calitativă pentru grilele de evaluare completate de către evaluatori. În această sens aceștia analizează consistența și coerența punctajelor acordate de către asesori și poate solicita la nevoie revizuirea grilei în discuție.
- Dacă sunt identificate diferențe majore între punctajele acordate de către asesori, CSP va solicita realizarea unei evaluări independente realizată de un al treilea asesor. Punctajul final va fi calculat ca medie a celor mai apropiate două punctaje.

- CSP elaborează grilele comune și Raportul de Evaluare pentru etapa 3. Clasamentul final va lua în considerare punctajele obținute în etapa 2 și în etapa 3.
- Raportul final de evaluare este depus pentru aprobare la CCM. După Decizia CCM, coordonatorul CSP notifică solicitanții respinși și pe cei selectați (incluzându-i pe cei de pe lista de rezervă).

Evitarea dublei finanțări a activităților din proiecte

- AM va circula lista de proiecte ale AN-uri.
- Conform Art. 44 din ENICBC IR, Autoritatea de Management se va consulta cu CE cu privire la lista de proiecte recomandate pentru finanțare pentru a evita dubla finanțare și a promova sinergiile cu proiectele existente, acolo unde este posibil.
- Dacă sunt identificate suprapuneri ca urmare a acestor consultări, CCM va anula decizia de finanțare a proiectului sau proiectelor respective și va revizui lista de rezervă în mod corespunzător. De asemenea, dacă după consultări sunt formulate recomandări doar cu privire la anumite activități, CCM va decide dacă aplicația poate fi revizuită de către aplicant fără a se pune în discuție criteriile de atribuire sau poziției proiectului pe lista de proiecte.

6.1.4 Procedura de contestare

- Contestațiile vor fi analizate în primă instanță de către CSP care va verifica dacă au avut loc erori materiale în conținutul evaluării.
- Dacă subiectul contestației este de natură tehnică de tip complex sau dacă CSP identifică neconcordanțe între comentarii și punctajele asesorilor externi, CSP solicită un punct de vedere formal al asesorului care a realizat evaluarea respectivă. Dacă asesorul menține punctul său de vedere și nu există o eroare de evaluare asumată de către asesor, CSP va solicita o evaluare independentă (prin alt asesor care nu a fost implicat în evaluarea aplicației implicate în prealabil)
- Decizia CSP privind contestațiile primite este definitivă și nicio altă plângere suplimentară transmisă la AM nu va fi luată în considerare.
- Dacă contestația este admisă, CSP modifică Raportul de evaluare în mod corespunzător și cere aprobarea CCM pentru Raportul de Evaluare modificat și lista corespunzătoare a proiectelor.

6.2 Selectarea prin atribuire directă

Numai Proiectele Mari de Infrastructură vor fi selectate prin atribuire directă. Lista proiectelor mari de infrastructură propuse pentru selectare fără apel pentru propuneri este prezentată în ANEXA 2 a programului.

Proiectele pot fi atribuite fără un apel pentru propuneri de proiecte, numai în următoarele cazuri și cu condiția ca acestea să fie justificate în decizia de atribuire:

- Autoritatea căreia îi este atribuit un proiect se bucură de monopol de fapt și de drept;
- Proiectul se referă la acțiuni cu caracteristici specifice ce necesită un tip particular de autoritate pe baza competențelor sale tehnice, unui grad înalt de specializare sau a puterii administrative.

Pentru a se califica drept proiect mare de infrastructură trebuie îndeplinite două alte condiții principale:

- Propunerea de proiect este parte din lista finală a proiectelor de infrastructură (inclusiv propunerile de rezervă) inclusă în Program în conformitate cu Articolul 41 din ENICBC IR;
- În orice fază, PMI include un set de lucrări, activități sau servicii intenționate să îndeplinească o funcție indivizibilă de o natură precisă, urmând clar obiective identificate de interes comun, în scopul implementării investițiilor ce aduc un impact transformativ și

beneficii și unde există o cotă de buget de cel puțin 2,5 milioane de euro alocați pentru achiziționarea infrastructurii.

Proiectele propuse pentru selectare fără apel pentru propuneri de proiecte vor fi aprobate de către CCM și de către Comisia Europeană, pe baza unei proceduri de aprobare în doi pași, după cum urmează:

Etapa 1 – Dezvoltarea și aprobarea rezumatelor de proiect ale PMI:

- Rezumatele proiectului și anexele corespunzătoare sunt elaborate de către beneficiari cu sprijinul și sub coordonarea STC și AM. În cazul în care beneficiarii nu se conformează termenelor stabilite de către STC și AM, solicitantul nu poate participa mai departe la procesul de selectare și primul proiect care este la rând pe lista de rezervă va fi notificat cu privire la pașii procesului de selectare;
- După depunerea finală a rezumatelor proiectelor, STC va verifica documentația din punct de vedere administrativ și, dacă este necesar, va solicita clarificări. AM are dreptul de a solicita clarificări calitative.
- Rezumatele proiectului sunt transmise pentru aprobare la CCM. În scopul furnizării către CCM a unei descrieri complete a evoluției proiectului, AM va furniza o descriere a parcursului proiectului, a problemelor întâlnite și a calității acestuia;
- Dacă sunt aprobate de către CCM, rezumatele proiectelor sunt depuse pentru aprobare la Comisia Europeană. CE va notifica decizia sa Autorității de Management în decurs de două luni de la data depunerii documentului.

Notă: Dacă în timpul procesului de aprobare de către Comisia Europeană, unul sau mai multe PIM selectate sunt respinse, un alt proiect din lista de rezervă ar putea începe procedurile de selectare, în funcție de decizia CCM, pe baza resurselor financiare puse la dispoziție.

Etapa 2 - Dezvoltarea, evaluarea și depunerea unei aplicații complete privind proiectul:

- În continuarea rezumatelor de proiect, solicitanții vor elabora și vor asigura depunerea aplicației complete, inclusiv documentația tehnică precum studiile de fezabilitate, evaluarea impactului de mediu, documente de atestare a proprietății, autorizațiile de construire;
- STC și AM vor asigura sprijin calitativ pentru beneficiarii de proiecte. În cazul în care beneficiarii nu se conformează termenelor stabilite de către STC și AM, solicitantul nu poate continua să participe la procesul de selecție și primul proiect de pe lista de rezervă va fi notificat cu privire la pașii procesului de selecție;
- După ce solicitanții depun aplicațiile complete, acestea sunt verificate din punct de vedere administrativ de către STC și, dacă este cazul, se cer clarificări.

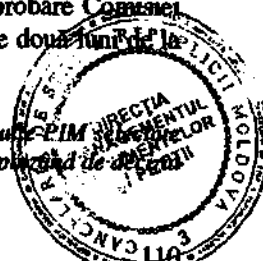
Etapa 3 - Evaluarea:

- Pentru procesul de evaluare al întregii aplicații, asesorii externi vor fi contractați prin procedura de achiziții publice de către AM, conform legislației naționale și plătiți din bugetul AT a programului. Criteriile de selecție a asesorilor externi sunt propuse de AM și aprobate prin decizia CCM, conform regulilor de procedură ale CCM. momentelePe parcursul evaluării, asesorii externi, pot solicita clarificări tehnice și calitative prin intermediul STC și AM.

Etapa 4- Aprobarea finală a PMI:

- Aplicația completă, împreună cu raportul de evaluare (care conține o recomandare clară pentru continuarea finanțării sau eliminarea din procesul de selecție) este supus spre aprobare la CCM împreună cu recomandările AM. Recomandările AM vor viza parcursul proiectului, problemele întâlnite și calitatea lor.
- Dacă este aprobat de către CCM, aplicația completă este transmisă spre aprobare Comisiei Europene. CE va notifica decizia sa Autorității de Management în decurs de două luni de la data depunerii documentului.

Notă: Dacă în timpul procesului de aprobare de către Comisia Europeană, unul sau mai multe PIM selectate sunt respinse, un alt proiect din lista de rezervă ar putea începe procedurile de selectare, depunând de documente la CCM, pe baza resurselor financiare puse la dispoziție.

6.3 Natura sprijinului

Este de așteptat ca proiectele să stabilească legături transfrontaliere de durată între organizațiile din România și Republica Moldova, îmbunătățindu-se situația privind problemele abordate de program. Prin proiecte trebuie să se obțină un set de rezultate care vor permite programului să își atingă obiectivele.

Partenerii de proiect trebuie să menționeze în aplicația lor modul în care vor contribui la rezultatele programului și să ofere rezultate relevante atât la nivelul priorităților programului, cât și în privința problemelor orizontale. Parteneri din România și din Republica Moldova trebuie să depună proiectele în comun. Propunerile de proiecte trebuie să includă cel puțin un partener din fiecare țară.

Partenerii de proiect vor fi stabiliți efectiv în aria programului²³ sau, în cazul organizațiilor internaționale, vor avea o bază de operațiuni în aria programului. Un grup european de cooperare teritorială poate fi partener în cadrul proiectului, fără a ține cont de locația acestuia, dar trebuie să aibă acoperire geografică în aria programului²⁴.

Condițiile de implicare a altor organizații vor fi stabilite în Ghidul Solicitantului pregătit pentru fiecare apel pentru propuneri de proiecte.

Activitățile proiectelor vor fi implementate în aria programului. Cu toate acestea, maxim 10 % din alocarea Programului se poate utiliza pentru activități în afara ariei și de către beneficiari localizați în afara ariei programului conform detalierii din capitolul 2.3 Regula de flexibilitate²⁵.

Dimensiunea recomandată de grant va fi definită în continuare în cererile de propuneri²⁶.

Proiectele pot primi contribuție financiară în cazul în care îndeplinesc toate condițiile următoare:

- Au beneficii și impact clar asupra cooperării transfrontaliere, conform descrierii din Documentul de Programare și demonstrează valoare adăugată strategiilor și programelor Uniunii;
- sunt implementate în regiunea programului;
- sunt sub formă de :
 - proiecte integrate unde fiecare beneficiar implementează o parte a activităților proiectului pe propriul teritoriu;
 - proiecte simetrice unde sunt implementate în paralel activități similare în țările participante;
 - proiecte simple implementate în principal sau în întregime într-o singură țară participantă în program dar în beneficiul tuturor sau al unora dintre țările participante și unde sunt identificate impacte și beneficii transfrontaliere.

Un proiect reprezintă o serie de activități definite și gestionate în ceea ce privește obiectivele, rezultatele și efectele vizate pe o perioadă și cu un buget prestabilite. Obiectivele, rezultatele și efectele vor contribui la prioritățile identificate în cadrul programului. Programul va finanța atât proiecte hard, cât și soft, sub toate cele 4 Obiective Tematice

Apelurile pentru propuneri de proiecte

Sprijinul acordat proiectelor va fi în principal sub formă de granturi acordate ca urmare a unui apel pentru propuneri de proiecte. Se estimează lansarea a trei apeluri pentru propuneri de proiecte (unul pentru proiectele hard și două pentru proiecte soft) pe perioada programului, conform calendarului de implementare a programului (prezentat în capitolul 5.2. privind implementarea programului).

²³ Vezi secțiunea 'Descrierea ariei programului' din partea de strategie POC pentru detalii suplimentare privind aria programului.

²⁴ Art. 45.3 (a) al Regulamentului ENI CBC (UE) 897/2014

²⁵ Art. 39) al Regulamentului ENI CBC (UE) 897/2014 și secțiunea "Descrierea ariei programului" din partea de strategie POC pentru detalii suplimentare privind aria programului.

²⁶ Vezi și secțiunea 6.1.2 Caracteristici principale ale procesului de selecție.

Procedurile de lansare a apelurilor pentru propuneri de proiecte, selectare și implementare a proiectelor vor fi detaliate în Ghidurile solicitanților. Aceste documente vor include cerințele specifice privind livrabilele conform proiectului, planul financiar și termenul de execuție²⁷.

Atribuirea directă

Maxim 30% din cota contribuției Uniunii Europene la Program este alocată proiectelor selectate fără apel pentru propuneri de proiecte. Conform deciziei țărilor participante, numai proiectele mari de infrastructură sunt atribuite direct în cadrul Programului.

Proiecte mari de infrastructură sunt²⁸ acele proiecte ce conțin un set de lucrări, activități sau servicii care au ca scop îndeplinirea unei funcții indivizibile, cu caracter precis, care vizează obiective clar identificate de interes comun, pentru a pune în aplicare investițiile ce au un impact și beneficii transfrontaliere și pentru care se alocă un buget de minim 2.5 milioane EURO pentru achiziția de infrastructură.

Proiectele mari de infrastructură au fost selectate de țările participante în urma unui proces complex de consultare, implicând actori relevanți la nivel central și regional, luând în considerare criteriile stabilite în art. 40 ale Regulamentului de implementare ENI CBC (UE) 897/2014 privind atribuirea directă:

- a) Autoritatea căruia i se acordă un proiect se bucură de monopol *de iure* sau *de facto*;
- b) proiectul se referă la acțiuni cu caracteristici specifice care pot solicita un anumit tip de organism pe baza competențelor tehnice, cu grad ridicat de specializare sau capacitate administrativă.

Lista proiectelor mari de infrastructură selectate prin Program împreună cu o fișă individuală conținând informații individuale precum: *bugetul pentru componenta de infrastructură, demonstrarea impactului asupra CBC, principalele activități și localizarea lor, justificarea cu privire la cerințele pentru atribuire directă, etc.* sunt prezentate în Anexa II.

Calendarul orientativ pentru selecția, contractarea și implementarea a Proiectelor Mari de Infrastructură este prezentat în capitolul 5.2 privind implementarea programului.

6.4 Descrierea sistemului de monitorizare și evaluare

Activitățile de monitorizare și evaluare (M&E) vor avea un rol important în implementarea programului. Obiectivul este acela de a pune în aplicare un management al riscului corespunzător de către partenerii de proiect, structurile din program și CE. În plus, sistemul M&E va permite ca învățarea să aibă loc în timpul implementării proiectelor și programului, cât și protejarea responsabilității. Pentru a îndeplini aceste obiective, se vor derula următoarele activități: monitorizarea la nivel de proiect, monitorizarea la nivel de program și evaluarea. Mai multe detalii se regăsesc în Anexa 3.

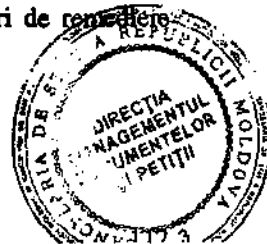
CCM va respecta monitorizarea implementării Programului și se va asigura că sunt atinse obiectivele prin utilizarea rațională a resurselor alocate.

Activitățile de monitorizare la nivel de proiect

La nivel de proiect, monitorizarea se va face intern (de către parteneri, sub coordonarea beneficiarului lider de proiect) și extern (organismele implicate în program). Obiectivul monitorizării la nivel de proiect este acela de a urmări progresul în procesul de implementare pentru ca rezultatele proiectului și impactul să fie livrate conform termenelor asumate, să se ia măsuri de remediere imediate acolo unde este necesar, cât și să actualizeze planurile de acțiune.

²⁷ Art. 40 din Regulamentul de Implementare ENI CBC (UE) 897/2014

²⁸ Art 2, (p) din Regulamentul de Implementare ENI CBC (UE) 897/2014

Beneficiarii proiectelor (parteneri lider de proiect) vor fi responsabili pentru monitorizarea la nivel de proiect. În cazul riscurilor substanțiale, beneficiarul lider de proiect trebuie să notifice imediat AM. În toate celelalte cazuri, va raporta periodic către AM, la fiecare patru luni, sub formă de rapoarte de progres.

Activitățile zilnice de monitorizare ale AM și STC vor consta în:

- Revizuirea rapoartelor de progres întocmite de beneficiari;
- Contact regulat cu beneficiarii lider de proiect prin email și telefon,
- Feedback solicitat partenerilor de proiect Participarea la evenimente cheie din cadrul proiectului (unde este posibil);
- Vizite la fața locului (personalul AM sau STC vor face vizite cel puțin o dată pentru fiecare proiect, pe durata implementării).

Aplicațiile vor include măsurarea indicatorilor de rezultat ai programului (minim unul), alături de indicatori specifici ai proiectului. Acest aspect va fi detaliat în cadrul documentației aferente apelurilor pentru propuneri de proiecte.

Programul va realiza și un plan intern de Monitorizare Orientat către Rezultate (MOR) și va analiza executarea proiectelor finanțate cu accent pe rezultatele ce trebuie obținute și nevoia de acțiuni de remediere. Rapoartele MOR vor face recomandări beneficiarilor lider de proiect și beneficiarilor în vederea îmbunătățirii implementării proiectului și vor fi utilizate pentru alte decizii CCM dacă va fi cazul.

Monitorizarea la nivel de program

Activitățile zilnice se vor concentra în primul rând pe progresul și implementarea programului în privința indicatorilor financiari și de rezultat, precum și pe riscuri și ipoteze. Baza de colectare a datelor o va constitui în principal rapoartele de proiect. Agregarea se va face în cadrul Sistemului de Management și Informații (SMI), unde datele privind progresul în ceea ce privește lansarea apelurilor pentru propuneri de proiecte, aplicații primite, evaluarea calității, contracte semnate și vizite la fața locului la nivel de proiect și audituri sunt, de asemenea, disponibile.

În plus, va fi necesară colectarea suplimentară a datelor pentru a măsura rezultatele la nivel de program. Aceasta va include studii la nivelul grupurilor de referință, constând în eșantioane de organizații relevante (vezi rezumatul metodologiei de măsurare a indicatorilor privind rezultatele din Anexa IV).

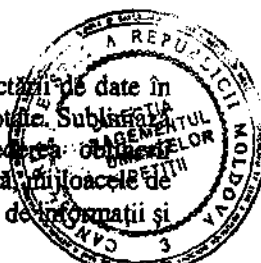
AM va transmite un raport anual aprobat de CCM către CE, până la data de 15 februarie a fiecărui an. Raportul anual va include o parte tehnică și una financiară pentru anul fiscal anterior. Programul va oferi, de asemenea informații pentru baza de date KEEP, printre altele, cu privire la rezultate, proiecte contractate, statusul beneficiarilor și alocările bugetare per partener.

Evaluarea

În ceea ce privește evaluarea, până la finalul anului 2017, CE va efectua o evaluare intermediară la nivel de instrument, care va genera concluzii și recomandări relevante pentru program. AM va notifica CCM cu privire la rezultate, în măsura în care sunt relevante pentru program. În plus, programul poate efectua o evaluare specifică (cel mai probabil în 2020), ce va contribui la evaluarea intermediară de la nivelul UE și va fi utilizată ca bază pentru programarea viitoare, sau pentru realocarea fondurilor și/sau revizuirii valorilor țintă ale indicatorilor.

Monitorizarea orientativă și planul de evaluare

Planul M&E (atașat în Anexa I) este utilizat pentru planificarea sistematică a colectării de date în vederea evaluării și demonstrării progresului înregistrat în obținerea rezultatelor așteptate. Subliniază mecanismele sau modulele de monitorizare a rezultatelor și contribuția în vederea obținerii rezultatelor așteptate. Planul M&E include indicatorii de program, valorile de referință și metodele de verificare. Conține definiții detaliate ale indicatorilor, justificarea alegerii lor, sursele de informații și

verificare, valori de referință și obiective, metode și instrumente de colectare date, unde sunt necesare formule de calcul pentru indicatorii de rezultate, repere pentru măsurare și rapoarte privind progresul rezultatelor. Planul prezintă și frecvența cu care sunt colectate datele. O listă orientativă a evaluărilor ce trebuie efectuate, cu subiectul și justificarea lor, este, de asemenea, inclusă.

6.5 Asistența Tehnică

Asistența Tehnică se va utiliza pentru a acoperi pregătirea, managementul, implementarea, monitorizarea, auditul și controlul activităților legate de implementarea Programului, precum și studii, seminarii, traduceri, diseminare a informațiilor, evaluare și publicitate. Colectiv, fondurile alocate pentru sprijinirea activităților din cadrul Asistenței Tehnice, sunt limitate la maxim 10% din contribuția UE la nivel global a Programului.

Obiectivul Asistenței Tehnice este acela de a obține implementarea eficientă și eficace a programului prin pregătire îmbunătățită, monitorizare, suport tehnic și administrativ și prin asigurarea unei rate de participare cât mai mari în rândul publicului.

Asistența tehnică va avea două elemente principale:

- Managementul și implementarea programului
- Informare și comunicare

Principalele activități orientative planificate în vederea implementării din bugetul pentru Asistența Tehnică sunt descrise mai jos:

- Suport pentru organismele din program (CCM, AM, NAs, AA & GoAs, PCC și CSP) pentru îndeplinirea sarcinilor privind managementul, implementarea, monitorizarea, evaluarea, auditul și controlul programului,
- Înființarea și funcționarea STC și a oficiilor antenă;
- Sprijinirea inițiativelor de căutare de parteneri și de îmbunătățire a capacității potențialilor solicitanți să depună aplicații relevante, contribuind la obiectivele programului și rezultatele așteptate;
- Consolidarea capacității beneficiarilor pentru un management de proiect eficient și eficace;
- Susținerea activităților referitoare la informare și promovarea programului și capitalizarea rezultatelor, așa cum sunt prezentate în *Strategia de comunicare*.

Activitățile de AT vor fi implementate de către AM, STC și AA iar contractele aferente se vor atribui în conformitate cu legislația națională relevantă din România, țara care găzduiește AM, STC și AA, care este în conformitate cu cerințele UE, fie după normele PRAG. În cazul în care vor fi necesare proceduri de achiziție în cadrul contractelor care vor fi încheiate cu organizațiile care găzduiesc Oficiile Antenă ale STC, va fi aplicată legislația națională în vigoare cu condiția ca principiile din PRAG să fie corect respectate.

Cu toate acestea, dacă în perioada implementării programului, circumstanțele vor necesita implementarea activităților de AT de către alte structuri ale programului, procedurile de achiziție aplicabile sunt cele descrise în art. 37 din Regulamentul (UE) No.897/2014.

Condițiile de eligibilitate prevăzute la articolul 48 din regulamentul (UE) No.897 / 2014 se aplică *mutatis mutandis* costurilor de asistență tehnică.

Costurile menționate la articolul 49 din Regulamentul (UE) No.897 / 2014, nu vor fi considerate eligibile drept costuri de asistență tehnică.

Costurile pentru acțiunile pregătitoare la care face referință Articolul 16 din Regulamentul UE nr. 897/2014 sunt eligibile de la transmiterea programului către Comisie, cu condiția ca proiectul să fie aprobat de către Comisie în conformitate cu Articolul 5 din Regulamentul UE nr. 897/2014. Costurile pentru acțiuni pregătitoare contractate începând cu data de 01.07.2015 vor fi eligibile exclusiv din AT 2014-2020.

Bugetul general orientativ AT este prezentat mai jos.

Modificări ale bugetului AT (transferuri între capitole, structuri de management etc.) nu reprezintă o ajustare a programului și se pot face după cum este necesar pentru a asigura implementarea

corespunzătoare a programului atât timp cât sunt în concordanță cu Articolul 6 din Regulile de Implementare ENI CBC.

Buget orientativ pentru Asistența Tehnică

Categoriile de buget	AM	STC	Autoritatea de Audit	Control de prim nivel	%
1 Cheltuieli cu personalul	0	3,523,100	0	0	43.5%
3 Echipamente & consumabile	230,787	171,100	20,000	28,500	5.6%
5 Servicii subcontractate	1,170,000 ²⁹	855,500	18,000	0	25.2%
6 Alte costuri (comisioane bancare, etc.)	6,800	4,500	0	0	0.1%
Total per structură de buget	2,005,836	5,561,060	355,000	178,104	

Managementul și implementarea programului

Activitățile susținute din AT vor avea ca obiectiv întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte, susținând coordonarea, managementul și controlul Programului, și crescând eficiența resurselor umane implicate în coordonarea, managementul și controlul Programului.

În special, AT va sprijini financiar structurile de management în îndeplinirea sarcinilor lor legate de selectarea proiectelor, monitorizarea proiectelor, verificarea cheltuielilor, autorizarea plăților și auditarea evaluarea Programului, inclusiv prin asigurarea logisticii necesare (IT, echipamente de birou, consumabile) și prin acoperirea costurilor de transport și a costurilor reuniunilor.

²⁹ Alocarea de buget include bugetul prevăzut pentru Autoritatea Națională.

³⁰ Alocarea de buget pentru Oficiile antenă include fonduri pentru Punctele de Contact în materie de Cooperare din Republica Moldova.

Alocarea AT pentru Program va fi gestionată de AM. Utilizarea AT se va stabili anual prin strategia anuală, propusă CCM în vederea aprobării de către AM.

La începutul implementării Programului, AM va încheia un contract cadru cu Biroul Regional pentru CBC Iași, organizația gazdă pentru STC, privind principalele sarcini delegate către STC și acoperind întreaga perioadă de implementare a Programului. AM va încheia mai multe contracte de finanțare multi-anuală (pentru doi sau trei ani), stabilind sarcini specifice necesare într-o anumită etapă a implementării programului.

Asistența Tehnică a Programului va finanța activitatea Punctului de Contact în materie de Control și controlori naționali din România, suportând costurile echipamentelor necesare de birou, cheltuielile de deplasare la fața locului, participarea la reuniuni ale controlorilor, traininguri etc.

Punctul de Contact în materie de Control și auditorii (controlorii) selectați din Republica Moldova vor beneficia de traininguri organizate de AMC/ STC cu sprijinul AN. Costurile necesare pentru activitatea PCC (pentru vizite la fața locului, întâlniri cu controlorii, traininguri etc) vor fi acoperite de AT prin bugetul AM/STC. Costul auditorilor/controlorilor din Republica Moldova pentru verificarea cheltuielilor vor fi acoperite separat, prin fiecare proiect, din bugetul alocat.

AT va finanța activitățile de audit derulate de Autoritatea de Audit și Grupul de Auditori, conform descrierii din Capitolul 4 al Programului.

Activitățile orientative ce pot fi finanțate includ:

- Funcționarea Comitetului Comun de Monitorizare;
- Funcționarea Autorității de Management;
- Înființarea și funcționarea Secretariatului Tehnic Comun și a oficiilor antenă;
- Selecția de Proiecte;
- Suport pentru AM pentru studii și consultanță de specialitate pe teme relevante pentru implementarea Programului;
- Auditul și evaluarea Programului;
- Cursuri și dezvoltarea profesională a personalului.

Informare și Comunicare

Această componentă a Asistenței Tehnice va susține activitățile de promovare și publicitate pentru Program, împreună cu rezultatele și obiectivele atinse. De asemenea, va organiza activități care au ca scop creșterea gradului de conștientizare și informare în rândul potențialilor parteneri de proiect și beneficiari, pentru a asigura o rată de participare cât mai mare din sectorul public și privat. În acest scop, planul de informare și publicitate va fi inclus în program, stabilind obiectivele și grupurile țintă precum și strategia acțiunilor din cadrul Programului

Activități necesare sunt și conferințele, workshop-urile, training-urile pentru beneficiari, networking, creșterea gradului de conștientizare și cooperare și schimb de experiență.

Activități orientative care pot fi finanțate includ:

- Dezvoltarea unui sistem informatic pentru conținutul Programului pentru toți actorii interesați, pregătirea și diseminarea informațiilor și materialelor publicitare (documente oficiale privind Programul. Manuale de procedura, buletine, broșuri, postere, obiecte cu logo-ul UE și al Programului);
- Organizarea de conferințe, seminarii, workshop-uri, training-uri pentru beneficiari, networking, creșterea gradului de conștientizare și cooperare și schimb de experiență;
- Elaborarea de instrumente de comunicare online, precum website, platforme pe internet sau intranet;
- Crearea, diseminarea de materiale audio și video.

6.6 Strategia de Comunicare

Comunicarea și diseminarea informației sunt esențiale pentru implementarea cu succes a programului. Publicul larg, potențiali beneficiari, beneficiari ai POC RO-UA-MD 2007-2013, grupurile țintă mai mari trebuie să fie informate și ținute informate pe perioada de Implementare a programului. Capitalizarea rezultatului trebuie să fie asigurată și impactul, dispersat.

Limba comună vorbită de oamenii din aria eligibilă (româna) reprezintă un avantaj și permite acțiuni comune și campanii concentrate de informare, atât în mediul urban, cât și rural. Traininguri comune, seminarii de informare și diseminare a informațiilor pot fi planificate și implementate mai ușor.

Regulamentul de aplicare CBC ENI prevede că trebuie să fie incluse în program informațiile cu privire la strategia de comunicare pentru întreaga perioadă de programare și un plan orientativ de informare și comunicare pentru primul an.

Strategia se adresează nevoilor de informare și comunicare pentru diferite grupuri țintă identificate:

- Publicul intern, cu responsabilități în cadrul implementării programului: organe de management, CE, controlori;
- Publicul extern: potențiali solicitanți, beneficiari ai finanțării, rețea de informare privind programul, alți donatori;
- publicul general.

Obiectivul general al strategiei de comunicare este sprijinirea atingerii obiectivelor programului prin intermediul comunicării eficiente, transparente și relevante, pentru a asigura transparența și creșterea gradului de conștientizare a tuturor factorilor interesați în privința oportunităților oferite de program. Conștientizarea generală a programului este importantă în special pentru a spori încrederea în program în rândul cetățenilor și pentru construirea de parteneriate funcționale între diferitele tipuri de beneficiari. Vezi ANEXA III privind strategia de comunicare și Planul Anual de Informare și Comunicare pentru 2016.

6.7 Evaluarea strategică de mediu

Regulamentul de Implementare ENI prevede că "informațiile cu privire la îndeplinirea cerințelor de reglementare prevăzute în Directiva 2011/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului" vor fi incluse în Program ca parte a descrierii implementării programului.

Deoarece Directiva ESM nu abordează direct problema cooperării transfrontaliere în cazul țărilor care nu sunt membre UE, INTERACT ENPI a elaborat ghidul "Orientări pentru elaborarea indicatorilor de performanță în cadrul programelor ENI CBC" validat de direcțiile competente ale CE. Acesta oferă Autorităților de Management o interpretare a directivei ESM în contextul ENI CBC, inclusiv etapele legale necesare pentru derularea procesului ESM și actorii implicați. Nota afirmă că Statele Membre care găzduiesc AM sunt responsabile pentru stabilirea necesității ESM, conform legislației proprii și implică și consultă corespunzător țările partenere la nivelul necesar.

Pentru a se conforma cerințelor Regulamentului de Implementare ENI, Programul România-Republica Moldova a parcurs etapele necesare în conformitate cu Directiva 2011/42 / CE a Parlamentului European și a Consiliului.

Principalele elemente recomandate a fi urmate în astfel de evaluări de mediu sunt:

- Descrierea aspectelor de mediu esențiale care urmează să fie abordate;
- Descrierea gamei valorilor de referință în domeniul mediului, care urmează să fie prezentată în vederea analizei în raportul ESM;
- Modalități de identificare a impactului realizării Programului asupra factorilor de mediu;
- Evaluarea capacităților de abordare a provocărilor, riscurilor și prevenirii acestora asupra mediului.

În România, principalele reglementări în vigoare privind dezvoltarea ESM pentru programele de cooperare transfrontalieră sunt:

- Directiva 2001/42/CE (Directiva ESM) a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și Programe asupra mediului;
- Protocolul ESM - Protocolul privind Evaluarea Strategică de Mediu la Convenția privind Evaluarea Impactului asupra Mediului în context transfrontalier.

Deoarece Republica Moldova nu este Stat Membru UE, iar țara este în curs de aderare la Uniunea Europeană și legislația națională se armonizează cu legislația UE, nu există legi speciale în vigoare pentru Evaluarea strategică de mediu (ESM), ci doar pentru evaluarea impactului asupra mediului al activităților, și anume:

- *Legea nr. 86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, ce transpune parțial prevederile Directivei 2011/92/EU (Directiva EIM) a Parlamentului European și a Consiliului din 13 Decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.*
- *Legea privind Evaluarea strategică de mediu, este în dezbateră publică și încă nu este în vigoare.*

Un Raport Inițial a fost întocmit în vederea identificării legislației relevante privind mediul și Autoritățile de Mediu din țările partenere și pentru a descrie metodologia propusă de Comisie. Raportul a inclus un calendar orientativ privind dezvoltarea procedurii ESM. Autoritățile respective au fost identificate astfel: pentru România, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) și pentru Republica Moldova, Ministerul Mediului (MM).

Pe 2 Februarie 2015 Autoritatea de Management (MDRAP) din România a depus *Raportul Inițial* la Comitetul Comun de Programare. Acest *Raport inițial* a fost aprobat de Comitetul Comun de Programare (CCP).

6.7.1 Procedura ESM

Procedura ESM pentru Programul România-Republica Moldova a fost condusă de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor din România (MMA) conform Directivei ESM și Hotărârii de Guvern privind evaluarea planurilor și programelor.

Conform Directivei ESM trebuie derulată o evaluare de mediu pentru Program, după cum urmează:

- Este obligatoriu dacă Programul respectiv stabilește un cadru pentru proiecte care au în componență lucrări, conform Anexei I și II a directivei EIM (87/337/EEC) sau care prevede efecte posibile pe șantier, se va solicita o evaluare conform art. 6/7 din Directiva Habitare (92/43/EEC).
- Necesitatea unei evaluări de mediu este stabilită ca urmare a procesului de screening pentru a stabili dacă Programul stabilește un cadru pentru proiecte ce pot avea un efect semnificativ asupra mediului.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) din România în calitate de Autoritate de Management a notificat Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) pe 11 februarie 2015 cu privire la prima variantă a Programului România - Republica Moldova 2014 - 2020 și a solicitat demararea evaluării de mediu, conform Directivei 2001/42/CE. Practica actuală din România privind evaluarea de mediu a unor astfel de Programe este de a publica de două ori un anunț în mass-media. Aceasta se face într-un ziar de circulație națională, și anume *Evenimentul zilei*, pentru prima dată pe 11 februarie 2015, iar a doua oară după 3 zile, pe 14 februarie 2015.

- MMA a comunicat decizia sa privind procedura ESM pentru Program către AMM pe 11 martie. Luând în considerare informațiile din primul proiect al Programului România-Republica Moldova 2014-2020, MMA a hotărât că: Programul definește cadrul pentru

implementarea proiectelor menționate în Anexele I și II la Directiva 2001/42/CE (EIM) și trebuie evaluat conform procedurii ESM;

Deoarece Programul va finanța Proiecte Mari de Infrastructură, este obligatoriu să existe o procedură ESM completă și nu este necesară elaborarea unui **Raport de Screening**

În urma acestei decizii, conform Directivei ESM, procedura are două faze:

- Finalizarea proiectului Programului și elaborarea Raportului de Mediu;
- Analiza de calitate a Raportului de mediu

MMAP a decis, conform Art. 6 (3) din Directiva ESM că trebuie înființat un grup de lucru pentru a analiza și finaliza Raportul de Mediu. MMAP a decis că, în conformitate cu activitățile specifice din Program, Grupul de Lucru trebuie să includă reprezentanți ai autorităților următoare: *Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Transporturilor, Ministerul Culturii, Ministerul Educației și Cercetării Științifice, Ministerul pentru Societatea Informațională, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (Direcția Generală Evaluare Impact și Controlul Poluării – Serviciul Protecția Atmosferei și Controlul Poluării, Direcția Biodiversitate, Direcția Generală Deșeuri, Situri Contaminate și Substanțe Periculoase, Direcția Generală Ape, Direcția Generală Păduri), Administrația Națională „Apele Române”.*

Elaborarea Raportului de mediu

Pentru a dezvolta procedura ESM, a fost elaborat Raportul de Mediu Preliminar și a fost transmis spre consultare Grupului de Lucru din România și Autorității Naționale și Ministerului Mediului din Republica Moldova. În România, conform procedurilor de lucru ale MMAP, stabilirea domeniului de aplicare al ESM este parte a procedurii de elaborare a Raportului de mediu. Ca solicitare a Autorității Naționale și cu scopul de a facilita procedura ESM în Republica Moldova, a fost elaborat și transmis și un Raport de Stabilire a domeniului de evaluare, împreună cu Raportul de Mediu Preliminar, către autoritățile competente din Republica Moldova.

Grupul de Lucru din România și Ministerul Mediului din Republica Moldova au analizat **Raportul preliminar de Mediu** și, pentru a evidenția aspectele de mediu care pot fi influențate de posibilele proiecte viitoare finanțate prin Programul România – Republica Moldova 2014 – 2020, au analizat **Raportul preliminar de Mediu** împreună cu măsurile ce trebuie luate pentru a reduce impactul acestora.

Pe 27 aprilie 2015, Ministerul Mediului din Republica Moldova a transmis opiniile sale cu privire la documentele depuse - de exemplu, să includă în lista de politici relevante pentru prioritățile identificate (capitolul 6 din ER) *Strategia de Mediu pentru anii 2014 ÷ 2023*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 301 / 24.04.2014.

Au fost organizate trei reuniuni ale Grupului de Lucru în România pentru a discuta impactul fiecăreia dintre activitățile orientative ale Obiectivelor tematice propuse de Program pe aspecte de mediu relevante și modul în care acest impact trebuie monitorizat în perioada de implementare:

- Grupul de lucru 1, 30 martie 2015: prezentarea Programului, metodologia ESM, aspecte fundamentale și calendarul de monitorizare a progresului;
- Grupul de lucru 2, 20 aprilie 2015: Prezentarea și discutarea **Raportului de Mediu Preliminar**, probleme de mediu prezentate, inclusiv comentarii/observații/recomandări;
- Grupul de lucru 3, 11 mai 2015: Prezentarea **Raportului de Mediu Final**, inclusiv comentarii/observații/recomandări ale autorităților și decizia publicare a Raportului pentru consultare publică.

Raportul Final de Mediu elaborat conform Anexei I din Directiva ESM și care include toate opiniile autorităților relevante a fost transmis la MMAP din România și la Autoritatea Națională din Republica Moldova pe 15 martie 2015 și a fost pus la dispoziția publicului pe website-urile AM, STC, al Programului Ro-Ua-Md și al MMAP.

6.7.2 Consultarea publică privind ESM

România

Ca urmare a notificării AM, MMAP din România a publicat proiectul Programului pe website-ul său <http://www.mmediu.ro/categorie/evaluare-de-mediu-pentru-strategii-planuri-programme/60>. Autoritatea de Management a anunțat demararea procedurii ESM pe website-ul www.mdrap.ro și pe website-ul Programului www.ro-ua-md.net.

De asemenea, Grupul de Lucru a decis în cea de-a treia ședință, să pună la dispoziția publicului *Raportul de Mediu* spre consultare publică pentru 30 de zile, începând cu 18 martie 2015. *Raportul de Mediu* și *Programul* au fost publicate pe website-ul Autorității de Management, al STC, al Programului Ro-Ua-Md și al MMAP.

Republica Moldova

Raportul final de mediu a fost transmis către Autoritatea Națională din Republica Moldova. În același timp, a fost pus la dispoziția publicului din România pentru a permite părții moldovene să desfășoare propriile proceduri.

În plus, pe 21 mai 2015 a fost organizată o consultare publică la Chișinău, Republica Moldova, unde s-a făcut o prezentare a *Raportului Final de Mediu* în fața autorităților din Republica Moldova

6.7.3 Cum au fost luate în considerare aspectele privind mediul înconjurător și opiniile exprimate

În timpul reuniunilor Grupului de Lucru, au fost primite comentarii/observații și recomandări din partea autorităților relevante cu privire la descrierea calității actuale a apelor din Aria programului, alte planuri și strategii relevante, evaluarea de impact pentru anumite activități orientative din obiectivele tematice privind aspectele de mediu și indicatorii de monitorizare.

Autoritățile care au propus modificări și completări, care au fost luate în considerare și integrate în raportul final de mediu au fost următoarele: MMAP (prin Direcția Generală Evaluare Impact și Controlul Poluării – Serviciul Protecția Atmosferei și Controlul Poluării, Direcția Generală de Schimbări Climatice, Direcția Biodiversitate, Direcția Generală Deșeură, Situri Contaminate și Substanțe Periculoase) Administrația Națională „Apele Române”), Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul de Interne, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

6.7.4 Măsuri de monitorizare

Pentru a monitoriza impactul programului asupra mediului, trebuie luate în considerare următoarele principii:

- Contribuția la eficiența energetică, utilizarea redusă de materii prime sau substanțe periculoase;
- Contribuția la dezvoltarea infrastructurii verzi, inclusiv managementul a zonelor protejate;
- Contribuția la managementul adecvat al apelor de suprafață și subterane;
- Contribuția la managementul adecvat privind utilizarea apelor de suprafață și subterane;
- Contribuția la mobilitatea sustenabilă și transport multimodal;
- Contribuția la managementul eficient al deșeurilor, reciclare și reutilizare;

➤ Contribuția la prevenirea riscurilor, dezastrelor naturale și reducerea schimbărilor climatice;

➤ Aplicarea principiului de achiziții verzi

Conform Articolul 10 din Directiva ESM, trebuie monitorizate efectele semnificative asupra mediului rezultate din implementarea Programului.

Indicatorii de monitorizare recomandați pentru activitățile orientative din Program, conform cărora se pot finanța proiecte cu impact asupra mediului au fost stabiliți prin etapele următoare:

- O parte dintre acești indicatori sunt identici celor din monitorizarea programului de implementare și, prin urmare, pot monitoriza impactul asupra mediului înconjurător;
- Pentru anumite activități orientative, conform priorităților și PMI, au fost recomandați indicatori specifici de mediu;
- Alți indicatori ai Programului au fost modificați pentru a reflecta impactul asupra mediului înconjurător.

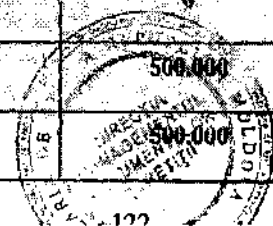
În urma închiderii Procedurii ESM, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor din România a emis pe 29 iunie 2015 o opinie oficială privind îndeplinirea cerințelor Procedurii ESM de către Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020, și a aprobat Programul. Indicatorii propuși pentru monitorizarea efectelor Programului asupra mediului sunt incluși în opinia oficială a MMAP și în Raportul de Mediu ca rezumat non-tehnic.

6.8. Planul Financiar Orientativ

6.8.1 Tabel financiar: Alocări financiare anuale provizorii pentru angajamente și plăți avute în vedere pentru sprijin din partea UE

	A	B	C	D
	ANGAJAMENTE ORIENTATIVE PROVIZORII ALE CE	CO-FINANȚARE	ANGAJAMENTE ORIENTATIVE PROVIZORII ALE PROGRAMULUI - Suma CE -	PLĂȚI PROVIZORII PROGRAM ORIENTATIV - Suma CE -
Proiecte	9.284.830	0	0	0
AT		0	0	0
TOTAL 2015		0	0	0
Proiecte	10.698.431	0	0	0
AT		0	2.150.000	1.150.000
TOTAL 2016		0	2.150.000	1.150.000
Proiecte	16.337.465	1.111.111	62.900.000	10.000.000

AT			450.000	950.000
TOTAL 2017			63.350.000	10.950.000
2018				
Proiecte	14.059.054	1.544.445	0	13.900.000
AT			2.150.000	1.450.000
TOTAL 2018			2.150.000	15.350.000
2019				
Proiecte	15.184.554	2.222.222	10.000.000	20.000.000
AT			450.000	1.150.000
TOTAL 2019			10.450.000	21.150.000
2020				
Proiecte	15.435.666	1.666.667	0	15.000.000
AT			450.000	950.000
TOTAL 2020			450.000	15.950.000
2021				
Proiecte		888.888	0	8.000.000
AT			1.550.000	950.000
TOTAL 2021			1.550.000	8.950.000
2022				
Proiecte		666.667	0	6.000.000
AT			450.000	700.000
TOTAL 2022			450.000	6.700.000
2023				
Proiecte		0	0	0
AT			450.000	500.000
TOTAL 2023			450.000	500.000

Proiecte				
AT				
TOTAL 2024			0	300.000
TOTAL 2015-2024	8.100.000	8.100.000	81.000.000	81.000.000
RATA TOTALĂ DE COFINANȚARE			11,11%	11,11%

6.8.2 Plan orientativ de finanțare privind contribuția UE și cofinanțarea minimă pentru întreaga perioadă de programare pentru fiecare obiectiv tematic și Asistența Tehnică

Plan orientativ de finanțare Programul ENI CBC România-Republica Moldova,

Privind Contribuția UE și cofinanțarea, dacă se cunoaște, pentru întreaga perioadă de programare, pentru fiecare Obiectiv tematic și Asistența Tehnică

Obiective tematice după sursa de finanțare (în euro):

	Finanțare CE (a) *	Cofinanțare (b)	Rata cofinanțare (în %) (c) **	Total finanțare (d) = (a)+(b)
Obiectiv Tematic 1	6.480.000	720.000	11,11%	7.200.000
Obiectiv Tematic 2	11.340.000	1.260.000	11,11%	12.600.000
Obiectiv Tematic 3	22.024.402	2.447.156	11,11%	24.471.558
Obiectiv Tematic 4	33.055.598	3.672.844	11,11%	36.728.442
Asistența Tehnică	8.100.000	0	0	8.100.000
Total	81.000.000	8.100.000	10%	89.100.000

* Conform Documentului Strategic.

** Acesta este procentul minim de cofinanțare care va proveni din alte surse decât UE. Cofinanțarea minimă a fost calculată pe baza contribuției Comunitare la programul operațional comun conform Art. 12 și 14 din Regulamentul de implementare (UE) Nr. 897/2014 din 18 August. Pe durata implementării, Programul decide asupra creșterii nivelului de cofinanțare.

6.9 Reguli privind eligibilitatea cheltuielilor

Principiul non-profit

Granturile nu vor avea scopul sau efectul de a genera profit în cadrul proiectului;

Acolo unde sunt înregistrate profituri, Autoritatea de Management va avea dreptul de a recupera cota de profit corespunzător contribuției UE la cheltuielile eligibile suportate de beneficiar pentru derularea proiectului;

În acest scop, profitul va fi definit ca surplusul de încasări față de cheltuielile eligibile suportate de beneficiari (Beneficiarul Principal și Partenerii), când solicitarea se face pentru plata soldului.

Formele de finanțare vor fi stabilite în ghidurile solicitanților și contractelor de finanțare, conform Art. 47 din Regulamentul de Implementare ENI-CBC.

Eligibilitatea cheltuielilor

Grantul nu va depăși un plafon general exprimat atât ca procent și cât și ca valoare absolută care va fi stabilit pe baza costurilor eligibile estimate. Grantul nu va depăși costurile eligibile. Eligibilitatea cheltuielilor va fi detaliată în Ghidul Solicitantului și în Contractul de grant, conform Art. 48, 49, 50 și 51 din Regulamentul de Implementare ENI-CBC. Pentru proiectele deja finalizate nu vor fi acordate granturi retroactiv.

Eligibilitatea Costurilor

Grantul nu va depăși un plafon general exprimat atât ca procent cât și ca valoare absolută care va fi stabilit pe baza costurilor eligibile estimate. Grantul nu va depăși costurile eligibile.

Eligibilitatea cheltuielilor va fi detaliată în Ghidul Solicitantului și în Contractul de grant, conform Art. 48, 49, 50 și 51 din Regulile de Implementare ENI-CBC.

Costurile eligibile sunt cheltuieli efectiv efectuate de către beneficiar care îndeplinesc toate criteriile următoare:

- (a) Sunt efectuate în timpul implementării acțiunii. Respectiv:
 - (i) costurile legate de servicii sau lucrări vor fi corelate cu activitățile efectuate în perioada de implementare. Costurile legate de bunuri vor fi corelate cu livrarea și instalarea acestora în perioada de implementare. Semnarea unui contract, plasarea unei comenzi sau intrarea în vigoare a unui angajament de plată în timpul perioadei de implementare dar cu livrare ulterioară, după expirarea perioadei de implementare, a serviciilor, lucrărilor sau bunurilor nu îndeplinesc acest criteriu; transferurile bancare între beneficiarul lider de proiect și alți beneficiari nu pot fi considerate costuri efectuate;
 - (ii) costurile efectuate trebuie plătite înainte de transmiterea rapoartelor finale. Pot fi plătite ulterior cu condiția ca acestea să fie listate în raportul final alături de data estimată a plății;
 - (iii) excepție fac costurile legate de rapoartele finale, verificarea cheltuielilor, audit și evaluarea finală a acțiunii care pot fi efectuate după finalizarea perioadei de implementarea proiectului;
 - (iv) procedurile de atribuire a contractelor menționate în Articolul 52 din Regulamentul de Implementare ENI-CBC pot fi inițiate și contractele pot fi semnate de către beneficiar/beneficiari înainte de începerea perioadei de implementare a proiectului, cu condiția respectării prevederilor Articolului 52;
- (b) Sunt indicate în bugetul total estimativ al proiectului;
- (c) Sunt necesare pentru implementarea proiectului;
- (d) Sunt identificabile și verificabile fiind înregistrate în evidențele contabile ale beneficiarului și sunt determinate conform standardelor contabile aplicabile ale țării unde beneficiarul este stabilit și conform practicilor uzuale de contabilitate a costurilor aplicabile beneficiarului;
- (e) Sunt conforme cu cerințele legislației aplicabile privind taxele;
- (f) Sunt rezonabile, justificate și îndeplinesc cerințele managementului financiar sănătos special în ceea ce privește economia și eficiența;
- (g) Sunt justificate cu facturi sau documente cu valoare probatorie echivalentă.

Cu condiția îndeplinirii cerințelor de mai sus, următoarele costuri efectuate de beneficiar vor fi eligibile:

(a) costurile legate de personalul desemnat pentru proiect, cu condiția îndeplinirii cumulative a următoarelor cerințe:

☐ sunt legate de costurile activităților pe care beneficiarul nu le-ar desfășura dacă proiectul nu ar fi implementat

☐ nu trebuie să le depășească pe cele suportate în mod normal de beneficiar, cu excepția situațiilor în care se demonstrează că acest fapt este esențial pentru implementarea proiectului,

☐ sunt aferente salariilor reale brute, inclusiv cheltuielile de asigurări sociale și alte costuri legate de remunerație.

(b) costurile de deplasare și subzistență pentru personal și alte persoane care iau parte la proiect, cu condiția să nu depășească costurile suportate în mod normal de beneficiar conform propriilor reguli și proceduri și nici nivele publicate de Comisia Europeană la momentul misiunii dacă acestea sunt rambursate pe bază de sume forfetare sau costuri unitare;

(c) costuri de achiziție sau de închiriere pentru echipamente (noi sau folosite) și bunuri, exclusiv necesare pentru derularea proiectului, cu condiția să corespundă costurilor de pe piață;

(d) costuri pentru consumabile achiziționate special pentru proiect;

(e) costuri generate de contractele semnate de beneficiar în scopul proiectului;

(f) costuri generate de cerințele impuse de către Regulile de Implementare ENI-CBC și de către proiect (de ex. operațiunile de informare și vizibilitate, evaluare, audit extern, traduceri) inclusiv costuri legate de serviciile financiare (de ex. costurile transferurilor bancare și garanțiilor bancare).

Următoarele costuri legate de implementarea proiectelor nu sunt eligibile:

(a) datoriile și cheltuielile legate de datorii (dobânzi);

(b) provizioane pentru pierderi sau viitoare potențiale datorii;

(c) costuri declarate de către beneficiar și deja finanțate din bugetul UE;

(d) achiziții de terenuri sau clădiri pentru o valoare care depășește 10% din totalul cheltuielilor eligibile ale proiectului în cauză;

(e) pierderi legate de schimbul valutar;

(f) taxe, inclusiv TVA-ul, în afara cazului când nu pot fi recuperate conform legislației naționale, doar dacă nu este stipulat altfel în cadrul prevederilor negociate de statul partener;

(g) creditele către terți;

(h) amenzi, penalități și cheltuieli de judecată;

(i) contribuții în natură așa cum sunt definite de Articolul 14(1) din Regulile de Implementare ENI-CBC;

(j) finanțarea activităților politice și partidelor politice.

Ajutorul de stat

Orice măsură de natură să constituie un ajutor de stat va fi implementată numai cu respectarea deplină a reglementărilor naționale și comunitare relevante.

6.10 UTILIZAREA EURO

Cheltuielile efectuate în altă monedă decât euro vor fi convertite în euro de către Autoritatea de Management și de către beneficiari, utilizând cursul de schimb lunar al Comisiei din luna în cursul căreia au fost prezentate cheltuielile pentru examinare în conformitate cu articolul 32 alineatul (1) din Regulile de Implementare ENI CBC.

6.11 Repartizarea responsabilităților între statele participante

Conform articolului 74 din Regulamentul de Implementare ENI-CBC Autoritatea de Management va fi responsabilă de recuperarea sumelor plătite necuvenit.

În cazul în care recuperarea se referă la o creanță împotriva unui beneficiar cu sediul în România, Autoritatea de Management nu este în măsură să recupereze datoria, Statul Membru plătitor este responsabil de restituirea sumei datorată Autorității de Management și solicită beneficiarului restituirea sumei.

În cazul în care recuperarea se referă la o creanță împotriva unui beneficiar cu sediul în Republica Moldova și Autoritatea de Management nu este în măsură să recupereze datoria, nivelul de responsabilitate al statului partener CBC va fi cel stabilit în Acordul de Finanțare la care fac referire Articolele 8 și 9 din Regulile de Implementare ENI CBC.

Conform articolului 72 din Regulamentul de Implementare ENI-CBC, "Comisia va face corecțiile financiare prin anularea totală sau parțială a contribuției UE la un program și va efectua recuperarea de la Autoritatea de Management pentru a exclude de la finanțarea Uniunii Europene cheltuielile care reprezintă o încălcare a legislației aplicabile sau are legătură cu deficiențe ale sistemelor de management și control din cadrul programului, detectate de Comisie sau de Curtea de Conturi Europeană".

Conform articolului 74 din Regulile de Implementare ENI-CBC, "În cazul în care recuperarea are legătură cu deficiențe ale sistemului de management și control al programului, Autoritatea de Management va fi responsabilă de rambursarea sumelor respective către Comisie, conform repartizării responsabilităților între statele participante, așa cum este prevăzut în program".

Criteriile de repartizare sunt următoarele:

- În cazul în care deficiența sistemică se referă la o anumită țară, această țară va fi responsabilă de rambursarea în conturile programului a sumei identificate ca urmare a corecțiilor financiare;
- În cazul în care deficiența sistemică se referă la întregul sistem, fiecare țară va fi responsabilă de rambursarea în conturile Programului a sumei reprezentând procentul corecției financiare aplicat la cheltuielile efectuate de către beneficiarii din țara respectivă și declarată de către AM la Comisia Europeană la data deciziei de aplicare a corecției financiare.
- În cazul în care deficiența sistemică vizează întregul sistem, țările participante în program vor fi responsabile în concordanță cu proporția cheltuielilor efectuate de către beneficiarii localizați pe teritoriul acestora și declarată la Autoritatea de Management la data deciziei de aplicare a corecției financiare.

6.12 Reguli de utilizare și monitorizare a cofinanțării

Nivelul minim de cofinanțare la nivel de program, calculat conform Art. 12 din Regulamentul de Implementare ENI-CBC în plus față de contribuția UE, este de 8,1 milioane de euro. Suma va fi distribuită echilibrat pe durata programului și va fi pusă la dispoziție de către beneficiarii lideri de proiecte.

Asistența Tehnică pentru program nu va fi cofinanțată de către țările participante.

Apelurile pentru propuneri de proiecte și procedurile de atribuire directă (în cazul PMI) vor stabili un procent minim din bugetul proiectului care trebuie asigurat de beneficiari, sub formă de cofinanțare.

Fiecare stat participant poate decide să acopere din surse naționale o parte din cofinanțarea necesară pentru implementarea proiectului.

Utilizarea și monitorizarea cofinanțării

Beneficiarul lider de proiect și partenerii vor putea decide liber cu privire la distribuția cofinanțării în rândul partenerilor.

Contractul de finanțare va include sursele de cofinanțare din partea beneficiarilor proiectului. Cofinanțarea va fi monitorizată și inclusă în contabilitatea programului în baza declarațiilor privind cheltuielile și veniturile pregătite de beneficiari, verificate de un controlor și vor fi incluse în cererea de plată a grantului.

6.13 Sisteme IT pentru raportare

Conform Regulamentului de Implementare ENI CBC, trebuie descrise sistemele IT de raportare și schimb de date informatizate între Autoritatea de Management și Comisia Europeană (unitatea C2, DG NEAR) (Art 4.5, (m)). Comunicarea se va face prin KEEP, o bază de date amplă de proiecte de Cooperare Teritorială, parteneri de proiect și programe (www.territorialcooperation.eu/keep/) utilizată pentru perioada de programare 2007-2013. Deși cele mai multe statistici necesare Comisiei Europene sunt deja incluse în KEEP, pentru perioada de programare 2014-2020 este în curs de dezvoltare un nou template KEEP. S-a anticipat că cele mai multe informații solicitate de Comisia Europeană vor fi păstrate în baza de date KEEP, în loc să fie disponibile numai prin intermediul rapoartelor de program. KEEP este un instrument pentru programe, pentru partajarea datelor cu Comisia Europeană, dar permite și partajarea datelor între programe.

6.14 Limba oficială a programului

În scopul de a facilita managementul și pentru a scurta perioada de finalizare, în conformitate cu articolul 7 din Regulamentul de implementare, limbile oficiale utilizate în cadrul Programului sunt română și engleză.

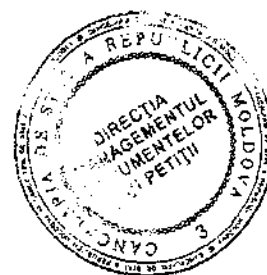
Lista tabelelor și figurilor

Hărți

Harta 1 – Puncte de trecere la frontiera româno-moldoveană	10
Harta 2 – Aria Programului	16
Harta 3 – Aria Programului	16
Harta 4 – Principalele orașe din aria eligibilă principală în funcție de numărul de locuitori	27
Harta 5 – Densitatea populației și distribuția în funcție de mediul de viață	29

Tabele

Tabelul 1 - Rezumatul condițiilor de eligibilitate al marilor centre economice și culturale.....	15
Tabelul 2 – Rezultatul analizelor pentru selectarea Obiectivelor Tematice	18, 63
Tabelul 3 – Rezumatul obiectivelor strategice, obiectivelor tematice, obiectivelor programului, priorități	18
Tabelul 4 – Coerența și Convergența cu Obiectivele Tematice ENI.....	48
Tabelul 5 – Analiza coerenței	55
Tabelul 6 – Tabelul privind coerența pentru Programele de Finanțare a României	56
Tabelul 7 – Coerența cu programele de cooperare teritorială.....	56
Tabelul 8 – Tabelul privind coerența pentru Republica Moldova.....	56
Tabelul 8 – Rezultate generale	57
Tabelul 9 – Rezultate generale	58
Tabelul 10 – Rezultate generale	59
Tabelul 11 – Rezultatul analizelor pentru selectarea Obiectivelor Tematice.....	63
Tabel 12: Calendar indicativ pentru procesul de desemnare.....	84
Tabelul 13 – Calendar provizoriu pentru implementarea Programului.....	92

Anexe

Anexa I: Sistemul și planul de monitorizare și evaluare

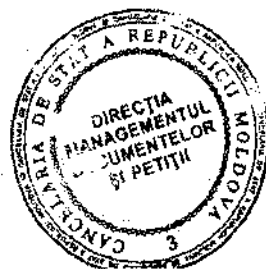
Anexa II: Proiecte Mari de Infrastructură – lista principală și lista de rezervă

Anexa III: Strategia de Comunicare și Planul anual de informare și comunicare

Anexa IV: Raport privind indicatorii propuși

Anexa V: Raport privind evaluarea strategică de mediu

Anexa VI: Structura internă indicativă a STC

*Programul Operațional Comun
România – Republica Moldova 2014-2020*

Anexe

Cuprins

ANEXA I. SISTEMUL ȘI PLANUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

ANEXA II*. PROIECTE MARI DE INFRASTRUCTURA –LISTA PRINCIPALĂ ȘI LISTA DE REZERVĂ

ANEXA III. PLANUL ANNUAL DE INFORMARE ȘI COMUNICARE PENTRU 2016

ANEXA IV - RAPORT PRIVIND INDICATORII PROPUȘI

ANEXA V. RAPORT PRIVIND EVALUAREA STRATEGICĂ DE MEDIU

ANEXA VI. STRUCTURA INTERNA A STC.....

Anexa I. Sistemul și Planul de Monitorizare și Evaluare

1. Context și temel juridic

În conformitate cu Regulamentul de implementare ENI-CBC, sistemul de monitorizare și evaluare (M&E) a programului urmărește să optimizeze calitatea de proiectare și de implementare, precum și să evalueze și să îmbunătățească eficacitatea, eficiența, coerența, și impactul acestuia. Ca atare, sistemul de M&E va sprijini pregătirea, discutarea și adoptarea deciziilor-cheie cu privire la strategia și implementarea programului de către CCM. Acesta va oferi, de asemenea, contribuții importante la raportul anual al programului (inclusiv un plan anual de M&E) pentru a fi trimis către CE până la 15 februarie a fiecărui an, pentru prima dată în 2016. Partea tehnică a acestui raport va descrie, printre altele, progresele realizate în punerea în aplicare a programului și a priorităților acestuia. În plus, AM va întocmi raportul final al programului, care urmează să fie aprobat de către CCM și trimis Comisiei Europene până la 30 septembrie 2024. Acesta ar trebui să conțină, de asemenea, o perspectivă globală a realizărilor programului, care vor trebui să fie bazate pe rezultatele sistemului de M&E.

2. Obiective

Activitățile de monitorizare și evaluare vor juca un rol important în ciclul de implementare a programului. Scopul este acela de a institui o gestionare adecvată a riscurilor de către partenerii de proiect, comisiile programului și CE. În plus, sistemul de M&E va permite ca procesul de învățare să aibă loc în timpul implementării proiectului și programului, ceea ce va duce la îmbunătățirea performanței la ambele niveluri. Mai mult decât atât, programul și CE vor fi mai în măsură să garanteze responsabilitate în ceea ce privește cheltuirea fondurilor comunitare și naționale.

Sistemul de monitorizare și evaluare se referă la diferite instrumente: monitorizare de zi cu zi, analizare și evaluare a monitorizării orientate spre rezultate.

Monitorizarea reprezintă colectarea sistematică și continuă a datelor în raport cu indicatorii pentru atingerea unei performanțe eficiente și eficace a proiectului și a programului. Prin intermediul monitorizării de zi cu zi, activitățile proiectelor sau ale programului sunt verificate dacă sunt efectuate la timp și se încadrează în buget, precum și dacă se desfășoară conform planificării. Monitorizarea permite luarea de măsuri adecvate în timp util, în cazul în care proiectul sau programul nu se desfășoară conform planului stabilit, cu scopul de a se adapta la circumstanțele în schimbare și pentru a îmbunătăți performanța proiectului sau a programului.

Evaluarea analizează ciclul complet de implementare a proiectului sau a programului și evaluează măsura în care rezultatele au fost obținute și nevoile îndeplinite, analizând motivele pentru posibilele performanțe slabe și oferind sugestii pentru restul perioadei de implementare (în cazul evaluării intermediare) sau pentru intervenții similare în viitor (în cazul evaluării ex-post).

Monitorizarea orientată spre rezultate (MOR) evaluează, de asemenea, măsura în care sunt atinse obiectivele și rezultatele planificate. Această activitate presupune colectarea de date pe baza indicatorilor de performanță (în special la nivel de proiect). Acțiunile corective bazate pe constatările monitorizării de zi cu zi, se concentrează cel mai probabil asupra activităților și modul în care sunt realizate acestea, în timp ce MOR poate duce la schimbări mai substanțiale, de exemplu, cu privire la actualizarea cadrului logic, la resursele umane, la buget sau la desfășurarea de acțiuni de consolidare a capacității.

Pentru îndeplinirea acestor obiective se vor desfășura următoarele activități:

- Monitorizare la nivel de proiect
- Monitorizare la nivel de program
- Evaluare

3. Monitorizare la nivel de proiect

Activitățile de monitorizare se vor efectua la nivel de proiect, atât pe plan intern (de către partenerii de proiect) cât și extern (de către comisiile programului). Scopul activităților de monitorizare la nivel de proiect este acela de a urmări progresul în implementarea proiectului, de a lua măsuri de remediere acolo unde este necesar, cât mai curând posibil, precum și de a actualiza planurile de acțiune.

Obiectiv

Conform articolului 43 din Regulamentul de implementare, solicitările de proiecte vor trebui să includă o descriere a procedurilor de monitorizare și evaluare pentru scopuri interne. Proiectele ar trebui să descrie modul în care partenerul principal colectează informații cu privire la progresul înregistrat de diverse activități ale celorlalți parteneri, anexează aceste informații unor rezumate periodice cu privire la stadiul actual de implementare a proiectului, și evaluează riscurile legate de posibilul deficit de performanță cu referire la întâzieri, depășiri de buget sau neîndeplinirea obiectivelor. Această evaluare ar trebui să ia în considerare, și să fie conectată logic la ipotezele formulate în cadrul logic al proiectului.

Activitățile de monitorizare de zi cu zi de către AM și STC (Secretariat Tehnic Comun) vor consta în revizuirea rapoartelor privind progresele înregistrate, a rapoartelor intermediare și finale, în conformitate cu procedurile aplicabile, menținerea contactului periodic cu partenerul principal prin e-mail și telefon, precum și, atunci când este posibil, participarea la evenimente cheie ale proiectului, asigurând pe cât posibil informarea permanentă a celorlalți parteneri de proiect. De asemenea, se pot efectua vizite specifice la fața locului de către personalul AG și STC la sediul partenerului principal. Autoritățile naționale pot sprijini vizitele de monitorizare (atât cele de zi cu zi, cât și MOR), la cererea AG. Partenerul principal are obligația de a se informa în permanență cu privire la evoluțiile din activitățile de proiect desfășurate de partenerii de proiect. Toate informațiile de monitorizare colectate vor fi stocate în mod sistematic în Sistemul de Gestionare a Informației (SGI) al programului.

În plus, este necesară colectarea de date pentru măsurarea indicatorilor de realizare la nivel de program bazată pe raportările din cadrul proiectului. Va fi obligatoriu pentru propunerile de proiecte să includă măsurarea a cel puțin unuia dintre indicatorii de realizare la nivel de program, alături de indicatori de realizare specifici proiectului.

Programul va realiza, de asemenea, un plan de MOR intern, în cadrul căruia se va examina performanța proiectelor finanțate, punându-se accent pe probabilitatea obținerii de rezultate și pe necesitatea de acțiuni de remediere. AM poate externaliza aceste activități de MOR. Vor fi utilizate următoarele criterii:

- Relevanță și design
- Eficiența implementării
- Eficacitate
- (perspective de) Impact
- (perspective de) Sustenabilitate

Rapoartele de MOR vor face, de asemenea, recomandări pentru partenerii principali și partenerii secundari pentru a îmbunătăți implementarea proiectului.

Metoda de colectare a datelor

Propunerile de proiecte ar trebui, ca parte a procedurilor de monitorizare, să descrie metodologia folosită pentru măsurarea (la nivel de proiect) a rezultatelor scontate.

Activitățile de colectare a datelor în cadrul MOR pot include o analiză a tuturor documentelor de proiect relevante (inclusiv realizările proiectului), interviuri prin telefon/e-mail și, atunci când este relevant, interviuri directe și/sau vizite la evenimente cheie ale proiectului. Vizitele de MOR pentru proiecte vor fi planificate în funcție de efectuarea unei analize a riscurilor (de exemplu, pe baza sumelor de proiect sau în caz că vizita precedentă de monitorizare a detectat probleme de implementare). Amploarea vizitei (numai LP sau mai mulți/toți partenerii) va fi, de asemenea, hotărâtă pe baza analizei de risc, în special suma alocată partenerilor.

Frecvența de colectare a datelor

În scopul monitorizării la nivel de proiect și al managementul riscului, partenerul principal trebuie să examineze cea mai recentă situație în ceea ce privește progresele înregistrate în implementare (și de a evalua riscurile aferente) cel puțin o dată pe lună. În caz de riscuri substanțiale, partenerul principal trebuie să informeze imediat AM. În toate celelalte cazuri, va raporta periodic către AM, în conformitate cu prevederile contractuale de finanțare.

AM și/sau STC vor efectua activități de monitorizare de zi cu zi în mod continuu.

Părțile Interesate Responsabile

- Partener lider
- Parteneri de proiect
- STC
- AM

Beneficiarii proiectului (parteneri principali) vor fi responsabili cu monitorizarea la nivel de proiect, inclusiv colectarea de informații relevante de la partenerii de proiect, identificarea și comunicarea potențialelor blocaje (atât celorlalți parteneri, cât și AM) și coordonarea rezolvării acestora. Ei vor fi, de asemenea, responsabili cu trimiterea rapoartelor privind progresul înregistrat de către proiect, precum și a rapoartelor intermediare și finale.

Când este necesar, autoritățile naționale vor sprijini monitorizarea de zi cu zi, vor informa AG în legătura cu existența oricăror blocaje reale sau potențiale în implementarea activităților proiectului în țara lor și vor răspunde solicitărilor AM, conform competențelor lor și luând în considerare cadrul relevant al ENI și al programului. AM și STC vor fi responsabile cu activitățile de monitorizare de zi cu zi și cu activitățile de MOR la nivel de proiect.

Rezultate

- Rapoarte de Implementare a Proiectului (de progres/intermediere/finale)
- Înregistrări ale activităților de monitorizare de zi cu zi în sistemul de informare al programului
- Rapoarte de MOR

4. Monitorizare la nivel de Program

Programul și-a definit indicatorii de realizare și de performanță. Monitorizarea indicatorilor de realizare va arăta dacă programul furnizează produsele preconizate, în timp ce monitorizarea indicatorilor de performanță va arăta dacă programul are impactul dorit, mai amplu.

Obiectiv

Activitățile de monitorizare de zi cu zi la nivel de program se vor concentra în principal pe progresul înregistrat în implementarea programului cu privire la indicatorii financiari și de realizare, precum și la riscurile și presuposițiile sale.

La nivel de program, MOR se va concentra pe performanța programului, precum și pe probabilitatea de realizare a valorilor țintă ale indicatorilor de performanță și va lua măsurile necesare pentru îmbunătățire. De asemenea, vor fi abordate și perspectivele de impact și durabilitate ale programului.

Metoda de colectare a datelor

Colectarea datelor se va baza în principal pe rapoarte ale proiectului, care reprezintă principala sursă de măsurare a indicatorilor de realizare la nivel de program, dar și pe avertismente timpurii ale partenerilor principali cu privire la posibilele probleme care pot apărea în implementare. Cu toate acestea, autoritățile naționale pot emite avertismente timpurii dacă anticipează dificultăți în privința implementării (de exemplu, o schimbare de legislație care ar putea crea dificultăți, dar în mod normal nu pentru proiecte specifice). Agregarea se va efectua în cadrul sistemului informatic, unde sunt disponibile de asemenea date cu privire la progresul apelurilor de lansare, aplicațiile primite, evaluarea calității acestora, contractele semnate și vizitele și auditurile la fața locului la nivel de proiect.

În plus, datele vor proveni din (rezumate ale) procesul de evaluare și selecție a aplicațiilor, contractări, plăți (a fi extrase din sistemul de informare), precum și din vizite la fața locului la nivel de proiect, rapoarte și audituri de monitorizare orientată spre rezultate la nivel de proiect.

Colectarea datelor de MOR la nivel de program se va baza pe agregarea rapoartelor de MOR la nivel de proiect.

Frecvența de colectare a datelor

Date referitoare la indicatorii de realizare ai programului vor fi colectate în mod permanent, pe baza rapoartelor de progres/intermediare/finale ale proiectului primit.

Indicatorii de performanță se vor măsura o singură dată, la finalizarea perioadei de implementare pentru majoritatea proiectelor, sau, eventual de două ori, astfel încât să servească drept bază pentru programări viitoare.

Părțile Interesate Responsabile

Principalii utilizatori ai informațiilor de monitorizare și evaluare vor fi comisiile implicate în gestionarea programului, deoarece aceasta constituie o sursă valoroasă de informații pentru gestionarea de zi cu zi a programului și raportarea cu privire la implementarea acestuia, comunicare privind realizările sale, precum și pentru luarea deciziilor în CCM. Informațiile pot fi utile pentru a îmbunătăți programul, procedurile și pentru a planifica mai bine activitățile de monitorizare, de control și de audit (cu privire la verificările la fața locului, controalele AM, furnizarea de informații Autorității de Audit și Grupului de Auditori pentru auditurile acestora pe proiecte, etc.)

Responsabilitatea generală pentru activitățile de monitorizare și evaluare revine AM și STC, care vor coordona, de asemenea, pregătirea, discutarea, aprobarea și prezentarea de către CCM a raportului anual către CE până la 15 februarie a fiecărui an. STC și AM vor fi, de asemenea, responsabile cu încărcarea datelor în baza de date KEEP¹, pe baza informațiilor disponibile în MIS.

CCM va evalua calitatea rezultatelor de monitorizare și evaluare și va analiza conținutul acestora ținându-se cont de acestea la luarea deciziilor cu privire la strategia și implementarea programului.

¹ Programul va desfășura un transfer manual al datelor din sistemul de informații al programului către KEEP în primul an de implementare. Vor fi luate în considerare posibilitățile unei treceri la transferul automat în format XML.

Rezultate

AM va depune un raport anual către CE, aprobat de CCM, până la data de 15 februarie a fiecărui an. Acest raport anual va include o parte tehnică și una financiară, acoperind anul fiscal precedent.

Pe lângă rapoartele anuale, programul va contribui la baza de date KEEP, în care toate programele ENI CBC vor încărca informații privind, printre altele, indicatorii de realizare comuni, procedurile de atribuire, statutul beneficiarilor și alocărilor bugetare per (tipul de) partener². În plus, KEEP va conține informații cu privire la măsura în care programele și proiectele obțin rezultatele planificate. Acest lucru va pune la dispoziție Comisiei Europene informații la zi cu privire la programele desfășurate și va oferi posibilitatea de a agrega date între programe. De asemenea, va oferi programelor posibilitatea de a utiliza programe partenere ca punct de referință pentru implementare.

Raportul de MOR la nivel de program va fi completat de rapoarte de MOR comandate de CE la nivel de instrument ENI-CBC. Concluziile acestor rapoarte vor fi prezentate CCM și vor fi dezbătute cu privire la necesitatea de a lua măsuri corective și la lecțiile învățate aferente.

5. Evaluare

Potrivit Normelor de Implementare ENI, Comisia Europeană poate lansa în orice moment o evaluare sau o monitorizare a programului sau a unei părți a acestuia. Rezultatele pot duce la ajustări în programul implementat de AM și CCM.

În plus, programul poate să comande o evaluare specifică programului (care ar putea avea loc în 2020), întemeiată pe evaluarea intermediară la nivelul UE și servind ca bază pentru programare viitoare. Cu toate acestea, evaluarea poate fi de asemenea utilizată ca bază pentru realocarea fondurilor și/sau revizuirea indicatorilor programului actual).

Mai mult decât atât, potrivit articolului 43 din Regulamentul de implementare, solicitările de proiecte vor trebui să includă o descriere a procedurilor de monitorizare și evaluare pentru scopuri interne, care pot include activități de evaluare din timpul sau spre sfârșitul perioadei lor de implementare.

² Baza de date KEEP este utilizată, de asemenea, și de către CE pentru colectarea și reprezentarea de informații de bază privind programele, cum ar fi numărul de proiecte și de parteneri per program și țară.

ANEXA II^a. PROIECTE MARI DE INFRASTRUCTURA -LISTA PRINCIPALĂ ȘI LISTA DE REZERVĂ

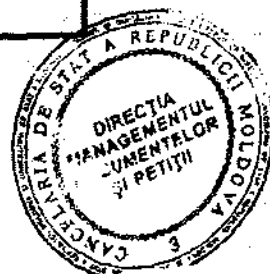
Titlu proiect - LISTA PRINCIPALĂ	Domeniu de interes	Obiectiv Tematic	Buget (grant)	Cost cofinanțare	Buget total
Infrastructura de comunicații	Transport	OT 7	5,013,840.00		7,800,000.00
O zonă de frontieră mai sigură între România și Moldova prin îmbunătățirea infrastructurii operaționale a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD)	Situații de urgență	OT 8	6,428,000.00		10,000,000.00
Cooperarea regională pentru prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere în zona transfrontalieră România-Moldova	Afaceri interne	OT 8	6,428,000.00		10,000,000.00
Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale dintre România și Republica Moldova (Vama Albă - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiulești - Giurgiulești)	Siguranță și securitate	OT 8	6,428,000.00		10,000,000.00
Titlu proiectului - Lista de rezervă	Domeniu de interes	Obiectiv Tematic	Buget (grant)	Cost cofinanțare	Buget total
Reabilitarea construcțiilor de pe nodul hidrotehnic Stâncă - Costești	Situații de urgență	OT 8	9,000,000.00	De stabilit de CCM	10,500,000.00

**ANEXA III. STRATEGIA DE INFORMARE ȘI DE COMUNICARE ȘI
PLANUL ANUAL DE INFORMARE ȘI DE COMUNICARE PENTRU 2016**

**Autoritatea de Gestionare
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice**

**Programul Operațional Comun
România – Moldova 2014-2020
Strategia de Comunicare**

1. Introducere

Comunicarea și diseminarea informației este esențială pentru implementarea cu succes a Programului Operațional Comun România - Ucraina 2014 - 2020. Publicul larg, potențialii beneficiari ai POC RO-UA 2014-2020, diversele părți interesate de program (factori externi și interni, cum ar fi instituțiile naționale, Comisia Europeană, etc.) trebuie să fie informate pe toată durata implementării programului.

Regulamentul de Implementare ENI CBC³ (RI) prevede că ar trebui să fie incluse în program informațiile cu privire la strategia de comunicare pentru întreaga perioadă de programare, precum și un plan orientativ de informare și comunicare pentru primul an. Principiile orientative, organismele responsabile, regulile de vizibilitate pentru informare și comunicare sunt, de asemenea, specificate și în alte componente ale cadrului juridic care reglementează dezvoltarea și implementarea ENI CBC, în special, referitor la comunicare, aceasta este orientată, adecvată și nediscriminatorie⁴. Aceste cerințe și principii au fost luate în considerare la elaborarea acestei strategii.

Strategia de comunicare include următoarele secțiuni:

- Lecții învățate
- Obiective generale și specifice
- Abordare metodologică
- Identificarea și prioritizarea grupurilor țintă
- Acțiuni, canale și instrumente de comunicare
- Organisme de implementare
- Cronologie de ansamblu și buget orientativ
- Monitorizare și evaluare
- Planul de comunicare pentru primul an

2. Lecții învățate

În urma analizei rapoartelor, constatărilor, concluziilor și recomandărilor privind implementarea Programului Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007-2013, derivate în urma misiunilor de monitorizare orientate spre rezultate (Comisia Europeană), s-a constatat că trebuie luate în considerare în acest sens concluziile misiunilor de audit/verificare efectuate, precum și părerile exprimate în faza de consultare de diferite părți interesate și o serie de învățăminte deprinse din perioada de programare 2007-2013.

Unele dintre problemele și recomandările identificate au fost deja abordate în timpul implementării Programului RO-UA-MD 2007-2013, și acestea au fost, de asemenea, luate în considerare în proiectarea acestei strategii de comunicare. Principalele aspecte care trebuie abordate sunt:

³ Regulamentul de Implementare al Comisiei (UE) nr 897/2014 din 18 august 2014 de stabilire a dispozițiilor specifice pentru implementarea programelor de cooperare transfrontalieră finanțate în cadrul Regulamentului (UE) nr 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Instrumentului European de Vecinătate

⁴ Acestea includ Regulamentul Financiar, Normele de Aplicare ale Regulamentului Financiar, regulamentul ENI, Regulamentul de Implementare ENI CBC, Documentul de Programare ENI CBC, Manualul de Comunicare și Vizibilitate pentru Acțiunile Externe ale UE

- Atenția cuvenită pentru a sprijini construirea și/sau dezvoltarea de parteneriate transfrontaliere eficiente, deoarece acestea sunt piatra de temelie pe care se bazează proiectele reale și de succes (sprijin în căutarea de parteneri).
- Accent mai mare pe activitățile de comunicare, precum seminarii, sesiuni de formare și evenimente interactive de informare, cu scopul de a facilita o mai bună înțelegere a cerințelor programului;
- Atenție sporită la diseminarea rezultatelor proiectului, precum și o mai bună vizibilitate a proiectelor CBC finanțate, pentru a valorifica rezultatele viitoare ale proiectului;
- Îmbunătățirea proceselor de comunicare internă între organele de gestionare ale programului și beneficiarii proiectelor;
- Dezvoltarea de instrumente on-line și TIC (en: ITC) mai bune, cu scopul de a facilita comunicarea între potențiali parteneri, beneficiari și părți interesate;
- Consolidarea capacităților prin sesiuni de formare și evenimente de informare cu scopul de a îmbunătăți calitatea propunerilor de proiecte;
- Consultări îmbunătățite cu potențialii beneficiari înainte de lansarea cererilor de propuneri privind ghidul solicitanților, manuale și alte documente similare;
- Transparența comunicării cu solicitanții în timpul procesului de evaluare trebuie îmbunătățite;
- Planul de comunicare ar trebui să includă mai multe activități privind diseminarea rezultatelor proiectului (de exemplu, publicații, evenimente, secțiunea dedicată pe site-ul programului, astfel încât să permită accesul la modele de bune practici). În funcție de mărimea și complexitatea proiectelor, ar putea fi necesar din partea lor un inventar minim obligatoriu de activități de comunicare/promovare/informare și/sau rezultate preconizate, cu scopul de a asigura o vizibilitate adecvată.

3. Obiective generale și specifice

OBIECTIV GENERAL:

Obiectivul general al strategiei de comunicare este acela de a sprijini realizarea obiectivelor programului prin intermediul unei comunicări eficiente, transparente și relevante pentru a se asigura transparența și pentru a crește gradul de conștientizare a tuturor factorilor interesați cu privire la oportunitățile oferite de program.

OBIECTIV SPECIFIC NR. 1 (abordarea organismelor programului și CE):

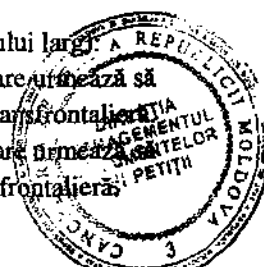
Asigură implementarea procedurilor și planurilor de comunicare între organismele programului de-a lungul perioadei 2014 - 2020, pentru a îndeplini toate obiectivele și rezultatele programului.

OBIECTIV SPECIFIC NR. 2 (abordarea potențialilor beneficiari):

Furnizarea și facilitarea de informații corespunzătoare cu privire la cerințele programului și sporirea capacității potențialilor beneficiari de a implementa proiectele cu succes și în mod eficient.

OBIECTIV SPECIFIC NR. 3 (abordarea diferitelor părți interesate, sponsorilor și a publicului larg):

Pentru a crește gradul de transparență și conștientizare publică cu privire la acțiunile (care urmează să fie) efectuate și rezultatele (care urmează să fie) obținute de către Program în zona transfrontalieră. Pentru a crește gradul de transparență și conștientizare publică cu privire la acțiunile (care urmează să fie) efectuate și rezultatele (care urmează să fie) obținute de către Program în zona transfrontalieră.

4. Abordare metodologică

În cadrul general al obiectivelor generale și specifice, luând în considerare principiile directoare menționate în cadrul legal și lecțiile învățate, componentele cheie ale strategiei sunt de a identifica pentru fiecare grup țintă:

- Scopul comunicării;
- Descrierea și prioritizarea grupurilor țintă
- Instrumente de comunicare
- Organismul responsabil
- Calendarul orientativ

Metodologia ia în considerare caracteristicile zonei programului și bugetul disponibil al programului.

Principiile esențiale pentru abordarea propusă le includ pe cele din cadrul legal ENI CBC și pe cele derivate din lecțiile învățate. Acestea sunt:

- Comunicarea nondiscriminatorie și accesul ne-restrictionat tuturor celor interesați să participe la cererile de propuneri lansate de program;
- Comunicarea cu alte inițiative în curs de implementare în regiunea programului și între proiecte ale programului care abordează probleme similare sau lucrează în domenii similare;
- Comunicarea eficientă între organismele programului și CE care să ducă la o mai bună coordonare;
- Creșterea vizibilității proiectelor/programului cu accent pe rezultate, beneficii și durabilitatea lor.

5. Identificarea și prioritizarea grupurilor țintă

Activitățile de comunicare vor fi direcționate în primul rând către grupurile țintă identificate în cele două țări participante, în special din regiunile eligibile, deși este de așteptat ca unele canale de comunicare, cum ar fi site-ul programului, să depășească zona vizată de program.

Grupurile țintă care trebuie abordate vor fi luate în considerare în funcție de:

- (1) gradul de implicare (de susținere sau nu) în implementarea programului, pe baza următoarelor criterii: *implicare substanțială, implicare medie, implicare minimă*;
- (2) impactul pe care grupul țintă l-ar putea avea asupra obținerii rezultatelor programului: *mare, mediu, neutru*;
- (3) reacția participativă obișnuită, atunci când i se adresează: *activ, apatic, conjunctural*.

Grupurile vizate de strategia de comunicare, și, în scopul comunicării, sunt prezentate mai jos.

Tabelul 1: Comunicarea cu organismele programului și CE

Nr.	Grup țintă	Criterii de prioritzare			Scopul comunicării
		Implicare	Impact	Reacție participativă	
1.	Organismele programului: Autoritatea de Management (AM), Comitetul Comun de Monitorizare (CCM), Autoritatea de Audit (AA), Autoritățile Naționale (AN), Puncte de Contact pentru Control (PCC), Comitetul de Selecție a Proiectelor (CSP), Secretariatul Tehnic Comun (STC) și sucursalele sale,	<i>substanțial</i>	<i>mare</i>	<i>activ</i>	Coordonează și cooperează eficient pentru implementarea Programului
2.	CE	<i>mediu</i>	<i>neutru</i>	<i>conjunctural</i>	Să fie informată și actualizată cu privire la progresele realizate în cadrul programului, să ofere sprijin metodologic atunci când este necesar

Tabelul 2: Comunicarea cu potențialii solicitanți, beneficiari și controlori/auditori

Nr.	Grup țintă	Criterii de prioritzare			Scopul comunicării
		Implicare	Impact	Reacție participativă	
1.	Potențialii solicitanți și parteneri	<i>substanțial</i>	<i>mare</i>	<i>conjunctural</i>	Încurajează participarea la scară largă la apelurile de propuneri de proiecte, facilitează parteneriatele de proiecte și sunt instruiți pentru a depune cereri de bună calitate
2.	Beneficiarii (Beneficiarii Principali și Partenerii)	<i>substanțial</i>	<i>mare</i>	<i>activ</i>	Să fie informați cu privire la cerințele programului/contractului și să obțină competențele necesare pentru a implementa în mod corespunzător proiectele

Nr.	Grup țintă	Criterii de prioritizare			Scopul comunicării
					premiat.
3.	Controlori/auditori	<i>substanțial</i>	<i>mare</i>	<i>conjunctural</i>	Efectuează verificări exacte ale cheltuielilor, în conformitate cu dispozițiile contractuale ale subvenției, reglementările ENI și legislația națională

Tabelul 3: Comunicarea cu diverse părți interesate, alți sponsori și cu publicul larg

Nr.	Grup țintă	Criterii de prioritizare			Scopul comunicării
		Implicare	Impact	Reacție participativă	
1.	Publicul general	<i>minim</i>	<i>neutru</i>	<i>apatic</i>	Conștientizare crescută cu privire la oportunitățile și beneficiile care decurg din implementarea programului
2.	Beneficiarii finali	<i>mediu</i>	<i>mare</i>	<i>conjunctural</i>	Să recunoască și să beneficieze de rezultatele care decurg din implementarea proiectelor
4.	Rețeaua de informare despre program	<i>mediu</i>	<i>mediu</i>	<i>conjunctural</i>	Să disemineze mai departe informații cu privire la program în cadrul zonei eligibile
5.	Alte programe de finanțare ale UE și/sau sponsori internaționali care lucrează în regiune *	<i>minim</i>	<i>neutru</i>	<i>conjunctural</i>	Să încurajeze sinergiile

* Informații detaliate cu privire la alte inițiative din zona programului pot fi găsite în capitolul 3.2.3 al Programului.

6. Acțiuni, canale și instrumente de comunicare

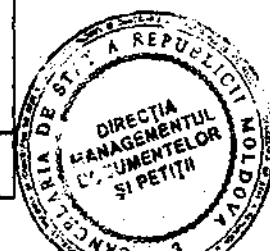
Activitățile și instrumentele de comunicare sunt distribuite în trei categorii principale: (1) Promovare, (2) Informare și (3) de Instruire.

Atunci când se decide pentru utilizarea unui anumit canal de comunicare impactul estimat este considerat, pentru ca mesajul să fie transmis mai departe cu eficiență maximă și la un cost acceptabil, în conformitate cu limitările bugetare ale programului. Activitățile, canalele și instrumentele de comunicare sunt alese în funcție de caracteristicile specifice ale fiecărui grup țintă. În funcție de scopul comunicării, Planurile Anuale de Comunicare vor furniza detalii despre mesajele-cheie și perioada preconizată. Mai jos este prezentat un tabel rezumativ.

Tabelul 4: Grupuri țintă, instrumente și responsabilități

Grup țintă	Instrumente / contextul comunicării	Organism responsabil
1.1 Organismele programului	- Întâlniri - Corespondență scrisă - Materiale de promovare și informare - Evenimente ale programului - Sesiuni de training - Site-ul programului	AM/STC
1.2 Comisia Europeană	- Întâlniri - Corespondență scrisă - Materiale de promovare și informare - Evenimente ale programului - Site-ul programului - Baza de date KEEP	AM/STC
2.1 Potențiali solicitanți și parteneri	- Afișaje media - Materiale de promovare și informare - orientări - sesiuni de training și evenimente de informare - Site-ul Programului/ Rețele Sociale - Help Desk	AM/STC / BO
2.2 Beneficiari lideri și Parteneri	- Identitatea vizuală a programului - Afișaje media - Materiale de promovare și informare - orientări - sesiuni de training și evenimente de informare - Site-ul Programului / Rețele Sociale - Help Desk	AM/STC / BO
2.3 Operatori	- Materiale de promovare și	AM/STC / AN

Grup țintă	Instrumente / Activități de comunicare	Organs / responsabil
	- informare - îndrumări - Sesiuni de training - Site-ul Programului	
3.1 Publicul general	- Identitatea programului - Afișaje media - Materiale de promovare și informare - evenimente de informare - Site-ul Programului / Rețele Sociale	AM/STC / BO
3.2 Rețeaua de informații despre program	- Materiale de promovare și informare - evenimente de informare - Site-ul Programului / Rețele Sociale	AM/STC / BO
3.3 Alte programe de finanțare ale UE și sponsorii internaționali care lucrează în regiune	- Materiale de promovare și informare - Evenimente ale programului - Site-ul Programului	AM/STC

6.1. Promovare

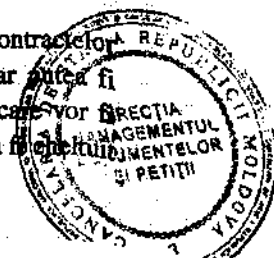
6.1.1. Identitatea vizuală a programului

Identitatea vizuală a programului este esențială pentru individualizarea acțiunilor finanțate de Uniunea Europeană și de către țările participante, și pentru a face vizibile rezultatele lor. Identitatea vizuală va fi asigurată prin sigla și motto-ul programului, adică o frază scurtă care rezumă viziunea programului. Se recomandă construirea noii identități pe baza celei curente (cea a POC RO-UA-MD 2007-2013), pentru a sugera continuitate și angajament.

Identitatea vizuală va respecta Manualul de Comunicare și Vizibilitate pentru acțiunile externe ale UE și va include sigla UE.

Elementele de identitate vizuală vor fi plasate pe orice produse de comunicare, materiale vizuale și tipărite, produse atât de structuri ale programului sau de proiecte. Identitatea vizuală a programului va fi pusă la dispoziția beneficiarilor în formate accesibile (inclusiv modele electronice), pentru a fi ușor de utilizat.

Cerințele pentru utilizarea identității vizuale a programului vor fi incluse în prevederile contractelor de finanțare. De-a lungul perioadei apelurilor de propuneri de proiecte, solicitanților le-ar putea fi cerut să includă în propunerile lor un set minim obligatoriu de activități de comunicare care vor fi întreprinse la nivel de proiect, precum și un procent minim din bugetul proiectului pentru a fi cheltuit pe acest tip de operațiuni/livrabile.

6.1.2. Materiale promoționale

Materialele promoționale sunt esențiale pentru asigurarea conștientizării de către public și pentru a sprijini recunoașterea și individualizarea programului. Tinde să se creeze un efect de multiplicare atunci când sunt distribuite și, dacă sunt alese bine, ele sunt păstrate și folosite de către beneficiari, crescând astfel vizibilitatea programului în mod continuu. Materialele promoționale practice și interesante pot crea o impresie favorabilă despre program și îi pot face pe destinatari mai receptivi la activitățile programului.

Materialele promoționale vor fi difuzate de-a lungul perioadei de implementare a programului, în principal la diverse evenimente organizate în cadrul programului și/sau acolo unde programul este invitat. Se presupune că beneficiarii principali ai proiectului și partenerii își vor crea propriile materiale promoționale și le vor distribui în timpul evenimentelor proiectului.

6.1.3. Afișaje media

Utilizarea mass-mediei pentru a ajunge la un public larg cu scopul promovării programului și rezultatelor acestuia este o parte importantă a strategiei de comunicare. În cazul ambelor părți ale graniței, mass-media locală și regională la nivel de raion/județ trebuie să fie informată referitor la program prin furnizarea de informații și mesaje specifice în mod regulat. Pentru a avea o comunicare personalizată și coerentă, respectând în același timp identitatea vizuală a programului, ar putea fi nevoie de un set de instrumente privind colaborarea cu mass-media.

Obiectiv: Crearea unui set de instrumente pentru a comunica eficient cu mass-media.

Ar trebui să fie utilizate modele pentru:

- Comunicate de presă
- Invitații adresate presei la diverse evenimente ale programului
- Bază de date de contacte mass-media (organizații media, editor/reporter etc.)

Mass-media va fi un canal important pentru conștientizarea opiniei publice cu privire la program și pentru difuzarea de informații cu privire la disponibilitatea asistenței financiare. Pe durata implementării proiectului, accentul se va pune pe promovarea rezultatelor obținute și pe beneficiile aduse comunităților care trăiesc de-a lungul granițelor.

Organizațiile mass-media vor fi informate cu privire la, și invitate la evenimentele programului, cum ar fi conferințele de lansare și de închidere a programului și vor fi informate cu privire la lansări de cereri de propuneri de proiecte și alte acțiuni importante ale programului. În fiecare situație, se vor distribui materiale ale programului, iar jurnaliștii vor fi direcționați către site-ul programului pentru informații suplimentare.

Rețelele sociale pot fi folosite pentru a difuza noi evoluții ale programului într-o manieră informală deoarece acest instrument de comunicare este deja bine cunoscut pentru alte programe ale UE, utilizat pentru a face schimb de informații și pentru a menține atenția și interesul constant asupra realizărilor și evenimentelor lor.

6.2. Informații

6.2.1. Site-ul programului

Site-ul programului www.ro-ua-md.net a fost una dintre sursele cheie de informare în timpul implementării programului CBC RO-UA-MD 2007-2013. Site-ul a fost reorganizat recent, și au fost adăugate două noi secțiuni referitoare la viitoarele programe bilaterale la aceste granițe. Site-ul a jucat un rol important în timpul perioadei de pregătire a programelor, fiind locul unde s-au lansat consultări publice cu privire la diferite versiuni ale programului și SEA, și unde a fost disponibil cadrul juridic pentru perioada viitoare pentru potențialii beneficiari, cu scopul de a-i familiariza cu noile cerințe. Pentru perioada de început a programului România-Ucraina, site-ul www.ro-ua-md.net va continua să găzduiască secțiunea Programului România-Ucraina și să furnizeze informații relevante pentru publicul general și pentru potențialii beneficiari.

Un nou site dedicat exclusiv Programului România-Ucraina 2014-2020 va fi dezvoltat mai târziu, ca urmare a aprobării POC de către Comisia Europeană.

Site-ul va fi conceput pentru a fi principala sursă de informații pentru toate grupurile țintă, dar, în special, pentru potențialii solicitanți, beneficiarii lideri și partenerii lor pe de o parte, și pentru publicul larg pe de altă parte. Informațiile care urmează să fie încărcate pe site-ul programului ar trebui să includă cel puțin:

- Informații privind cadrul ENI CBC, inclusiv prevederile legale și programul POC RO-UA 2014-2020, alte documente oficiale etc.;
- Informații detaliate privind apelurile de propuneri de proiecte, inclusiv Ghidul Solicitantului, alte documente necesare și sprijin sub formă de sesiuni de training/informare disponibile potențialilor solicitanți și parteneri;
- Întrebări frecvente
- Sprijin în găsirea de parteneri și construirea de parteneriate
- Liste cu proiectele selectate
- Informații și sprijin pentru implementarea proiectului și, eventual, suport on-line
- Știri, inclusiv știri despre proiect și evenimente viitoare
- Informare/comunicare privind evenimente/rezultate ale proiectelor și ale programelor;
- Informații care susțin activitatea organismelor programului
- Detalii de contact;
- Orientare, bune practici, link-uri către documente în limbile naționale după cum este nevoie, etc.;
- Informații cu privire la evenimentele/activitățile (care urmează să fie) efectuate de către organisme programului;
- Link-uri către AN din fiecare țară participantă, alte site-uri relevante, baza de date a proiectelor KEEP, etc.

Site-ul programului va fi promovat în cadrul evenimentelor programului, pe materialele, publicațiile și pe toate materialele promoționale ale programului (în funcție de spațiul disponibil pe element).

Secretariatul Tehnic Comun a utilizat, de asemenea, în cadrul programului anterior ROUAMD 2007-2013 site-ul web al RO CBC Suceava pentru a comunica cu publicul larg și beneficiarii Programului. Site-ul www.brct suceava.ro/ este de asemenea recunoscut ca o sursă credibilă și de încredere de informații despre Program, care poate fi utilizat în continuare și pentru acest program.

6.2.2. Evenimente de informare

Evenimentele de informare sunt eficiente ca modalități de comunicare directă pentru a aduce informațiile mai aproape de oameni și de comunități. De asemenea, ele sunt evenimente originale și furnizează oportunități pentru ca informațiile să fie difuzate unui public mai larg prin intermediul mass-media.

Evenimentele de informare ar trebui să vizeze în principal potențialii solicitanți și să furnizeze informații cu privire la oportunitățile de finanțare. Sunt, de obicei, însoțite de sesiuni de formare cu privire la procedurile de solicitare de finanțare și la modalitatea de lucru cu pachetul aplicației. De asemenea, acest tip de evenimente oferă celor implicați în implementarea programului posibilitatea de a sublinia informații cheie, de a face schimb de idei și de a oferi explicații asupra a ceea ce fac ei pentru a îndeplini obiectivele programului.

Anumite evenimente care urmează să fie desfășurate, precum conferințele de lansare și de închidere a programului, dar și alte evenimente, pot fi plasate în Planurile Anuale de Comunicare în funcție de necesitățile identificate de către organismele programului. Acolo unde este posibil, organismele programului sunt încurajate să participe la diverse evenimente organizate la nivel internațional/național de către alți sponsori, programe sau de către CE.

6.2.3. Rețeaua de informare despre program

Pentru a asigura un flux corespunzător de informare și comunicare cu grupurile țintă, AM/STC/BO va extinde și mai mult rețeaua de informare instituită în cadrul Programului Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007 - 2013. Conținutul și frecvența comunicării vor fi detaliate în continuare în Planurile Anuale de Comunicare. Informațiile vor fi distribuite prin intermediul acestei rețele specifice numai atunci când este cazul.

Rețeaua ar putea include:

- Potențiali solicitanți și parteneri;
- Beneficiari lideri și parteneri ai proiectului;
- Alte organisme care operează în aria programului, inclusiv programe ENI CBC, programe transfrontaliere ale UE și sponsori internaționali;
- Contacte mass-media.

6.2.4. Help Desk (Serviciu de Asistență)

"Serviciul de asistență" va funcționa nu numai în timpul cererilor pentru propuneri (respectând normele care reglementează furnizarea de informații în timpul cererilor), dar și în timpul implementării proiectelor, la sediul STC și la sucursalele acestuia (în cazul în care Comitetul de Monitorizare hotărăște asta).

- Serviciul de asistență va fi promovat la evenimentele programului și pe site, ca un instrument pentru a asista și a sprijini potențialii solicitanți și beneficiari ai programului.
- Grupuri țintă: Potențialii solicitanți și beneficiari și partenerii lor

Ar putea fi înființat un *serviciu virtual de asistență*, comunicând cu grupurile țintă prin intermediul internetului și prin e-mail.

6.2.5. Newsletter (Buletin electronic)

AM/STC va informa periodic toate grupurile țintă cu privire la evoluțiile principale ale programului prin intermediul unui e-newsletter (buletin electronic) emis cel puțin o dată la fiecare 4 luni. Se va dezvolta un model special care să afișeze elementele de identitate vizuală a programului.

Newsletter-ul poate include contribuții din partea țărilor participante și poate evidenția activitățile, realizările și rezultatele din regiunile respective, precum și anunțuri și informații relevante implementării programului și a proiectelor. Distribuirea acestuia va fi asigurată prin intermediul site-ului și a rețelei de informare.

6.2.6. Valorificarea rezultatelor proiectului

În contextul strategiei de comunicare, valorificarea ar trebui înțeleasă ca un proces de colectare, analiză, transfer și diseminare de bune practici. Are ca scop formarea de acțiuni și strategii viitoare, atât la nivel de program cât și la nivel de politici și de a face mai vizibile realizările programului și ale proiectului.

Valorificarea (rezultatele produse de diverse acțiuni) acumulată de către program și de către proiectele sale în timpul implementării ar trebui utilizată și transformată în rezultate relevante.

Acțiuni care pot utiliza rezultatele valorificării:

- Prezentarea rezultatelor proiectului prin intermediul publicațiilor, rapoartelor, seminariilor, evenimentelor, meselor rotunde etc., în subiecte/teme strategice identificate de echipa de lucru pentru valorificare
- Organizarea de expoziții care să prezinte rezultatele proiectului în cadrul Programului
- Diseminarea comunicatelor de presă pe anumite teme, cu o relevanță deosebită pentru scopul valorificării
- Elaborarea de note informative pentru funcționarii publici la nivel european, național și regional cu privire la valoarea adăugată a proiectelor, feedback-ul referitor la realizările și recomandările programului pentru conturarea viitorului cadru politic strategic pentru zona programului

6.3. Training

Se vor organiza sesiuni de formare cu scopul de a asigura competențele necesare la nivel de organisme ale Programului, controlori/auditori, precum și potențiali solicitanți și beneficiari;

Sesiunile de training vor fi organizate de AM/STC și suportate de bugetul AT.

Evenimentele de instruire vor fi descrise în Planurile Anuale de Comunicare. Evenimentele propuse și grupurile țintă includ:

- **Organismele programului** (AM, STC, AN, PCC, AA & GdA). Pentru aceste grupuri, comunicarea și trainingul trebuie să se concentreze pe informații și pe dezvoltarea competențelor necesare implementării programului, inclusiv pe training specializat.
- **Potențiali solicitanți.** În timpul cererilor de propuneri, AM/STC vor organiza sesiuni de formare cu scopul de a crește capacitatea de a prezenta propuneri de proiecte valoroase și conforme.

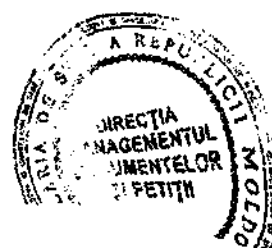
- **Beneficiari lideri și parteneri.** După contractarea proiectelor selectate, AM/STC vor organiza sesiuni de formare care să furnizeze informații pentru susținerea implementării proiectelor, de exemplu, cu privire la dispozițiile contractuale, la procedurile de raportare etc.;
- **Controlori/auditori** sunt responsabili cu verificarea cheltuielilor la nivel de proiect și, prin urmare, au nevoie de informații și de training privind dispozițiile contractului de grant, regulile ENI CBC, alte reglementări relevante ale UE, dar și privind principalele cerințe ale sarcinii. AN/PCC din fiecare țară, cu sprijinul AM/STC vor organiza sesiuni de formare cu auditorii și controlorii selectați înainte ca aceștia să înceapă munca. De asemenea, se pot organiza training-uri ulterioare atunci când e nevoie de actualizări.

7. Organisme de implementare

Regulamentul de Implementare ENI CBC stipulează că AM, împreună cu partenerii principali și partenerii proiectului sunt responsabili pentru asigurarea vizibilității corespunzătoare contribuției UE la programele ENI CBC (Art. 79.1-2).

Strategia de comunicare a programului va fi implementată prin intermediul Planurilor Anuale de Comunicare. Responsabilitatea generală pentru gestionarea și implementarea Planurilor Anuale de Comunicare revine AM (RI art. 26.2f), care va fi asistată de către STC (RI art. 27,2).

CCM aprobă anual utilizarea AT cu scopul activității de comunicare, pe baza planului anual de informare și comunicare elaborat de AM.

8. Buget indicativ

Pentru implementarea strategiei de comunicare, resursele necesare vor fi alocate din bugetul programului de asistență tehnică după cum este prezentat în tabelul de mai jos. Dacă este nevoie, s-ar putea considera posibile realocări pe parcursul implementării programului atunci când se vor pregăti Planurile Anuale de Comunicare.

Tabelul 5: Buget indicativ în funcție de anul implementării

Activități/instrumente de comunicare	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Total
Promovare	45.000	45.000	45.000	40.000	40.000	40.000	15.000	5.000	5.000	280.000
Informare	40.000	25.000	25.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	200.000
Training	30.000	30.000	30.000	10.000	10.000	12.000	12.000	12.000	5.000	159.000
Total	115.000	100.000	100.000	69.000	69.000	67.000	42.000	32.000	25.000	619.000

9. Rezultate preconizate

Rezultatele preconizate ale strategiei de comunicare sunt enunțate mai jos:

- Potențialii solicitanți și parteneri dețin informațiile și competențele necesare pentru a depune cereri de finanțare conforme și valoroase;
- Publicul larg și beneficiarii finali sunt informați cu privire la asistența oferită de către program, țările participante și UE;
- Organismele de gestionare a programului și partenerii principali și partenerii de proiect beneficiază de suficiente sesiuni de training și de informare pentru a-și putea îndeplini rolurile;
- Partenerii principali și ceilalți parteneri primesc suficiente informații și sprijin pentru a putea obține rezultatele scontate în conformitate cu cadrul legal ENI CBC și normele naționale;
- Factorii cheie de decizie la nivel național și regional oferă susținere față de program.

10. Monitorizare și Evaluare

Strategia de comunicare a programului va fi implementată prin intermediul Planurilor de Comunicare și de Informare Anuale. AM, împreună cu STC, vor fi responsabile cu monitorizarea implementării Planurilor Anuale de Comunicare. Aceste planuri trebuie examinate și aprobate de Comitetul Comun de Monitorizare (RI Art. 24.3).

Informații cu privire la progresele înregistrate în implementarea Planurilor de Comunicare Anuale vor fi incluse în raportul anual al programului (RI 77.2e) pentru a fi prezentate CE, împreună cu un plan pentru anul următor (IR 79.4).

Fiecare plan anual va începe cu o evaluare a implementării planului anterior. Acest lucru va implica:

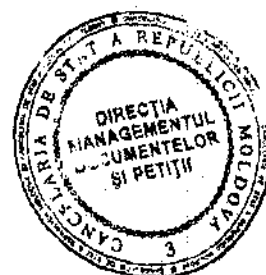
- O analiză a activităților desfășurate, în comparație cu activitățile planificate, a realizărilor concrete, în comparație cu cele planificate;
- Explicații pentru orice fel de modificări ale planificării;
- O actualizare a indicatorilor comparați cu indicatorii țintă;
- O privire de ansamblu asupra activităților de comunicare și, dacă este necesar, recomandări de ajustări în vederea realizării obiectivelor de comunicare;

Monitorizarea planurilor anuale va fi efectuată prin intermediul indicatorilor de realizare și de performanță prezentați mai jos.

Tabelul 6: Indicatorii de realizare și sursa de verificare

Activități/instrumente de comunicare	Indicator de Producție/Activitate	indicator	Sursă de verificare
Promovare			
Identitatea vizuală a programului	Elemente vizuale în conformitate cu cerințele UE	-	Eșantionare de site-uri și materiale produse în cadrul programului
Materiale promoționale	Numărul de materiale promoționale produse	Numărul de materiale distribuite, în funcție de categorie	Rapoarte anuale ale programului
Afășaje media	Numărul jurnaliștilor invitați la evenimente	Nr de articole	Fișierul de monitorizare a mass-media
	Nr de comunicate de presă emise de către program și de către proiecte		
Informare			
Website-ul Programului (întreținere/dezvoltare)	Nr de accesări pe lună	-	Contorizarea traficului pe site
Evenimente de informare	Nr de evenimente	Nr de participanți	Rapoarte ale evenimentelor
Rețeaua de diseminare	Nr de organizații incluse în rețea de către program	-	Rapoarte anuale ale programului
Help Desk	-	Nr de interacțiuni	Registru help desk
Newsletter	Nr de newslettere produse	Nr de beneficiari	Rapoarte anuale ale programului
Training			
Sesiuni de training	Nr de sesiuni de training	Nr de participanți	Rapoarte de training

Se vor dezvolta indicatori suplimentari de calitate pentru măsurarea nivelului de satisfacție a grupurilor țintă cu privire la acțiunile de comunicare întreprinse de program.

Indicator de satisfacție (percepție)	Sursă de verificare
Nivelul de satisfacție prin intermediul formularelor de evaluare completate după eveniment (% mulțumiți sau foarte mulțumiți)	Rapoarte de eveniment/training
Nivelul de satisfacție în rândul potențialilor solicitanți și parteneri care interacționează cu serviciul de help desk (% mulțumiți sau foarte mulțumiți)	Rapoarte ale sistemului de feedback (esantionare) (Online, e-mail, etc.) / rapoarte ale evenimentelor
Nivelul de satisfacție a organismelor de gestionare ale programului exprimat prin intermediul evaluărilor din urma sesiunilor de formare (% mulțumiți sau foarte mulțumiți)	Rapoarte ale sistemului de feedback (esantionare) (Online, e-mail, etc.) / rapoarte ale evenimentelor

PLANUL ANUAL DE INFORMARE ȘI COMUNICARE PENTRU 2016

1. Introducere

Strategia de comunicare a Programului România-Republica Moldova 2014-2020 este implementată prin intermediul planurilor anuale de informare și comunicare (denumite în continuare Planul Anual de Comunicare).

Informații cu privire la progresele înregistrate în implementarea Planurilor de Comunicare Anuale, la măsurile de informare și publicitate desfășurate, precum și la mijloacele de comunicare utilizate vor fi incluse în raportul anual al programului (RI 77.2e) pentru a fi prezentat Comisiei Europene (CE) până la 15 februarie alături de un plan pentru anul următor (RI 79.4).

Acest document prezintă Planul de Comunicare Anual pentru 2016 care urmărește strategia de comunicare și include:

- Principalele obiective de comunicare pentru 2016
- Public Țintă pentru 2016
- Măsuri, calendar orientativ, organisme și buget de implementare
- Monitorizare și Evaluare

2. Context și Obiective

Programul Operațional Comun (POC), depus în luna iunie 2015 se preconizează a fi adoptat de către CE până în decembrie 2015. Deși costurile de pregătire, inclusiv cele pentru prima cerere de propuneri de proiecte sunt eligibile din momentul depunerii POC la CE, se anticipatează ca activitățile programului din a doua jumătate a anului 2015 să se axeze pe înființarea de structuri de gestionare și pe procesul de desemnare a Autorității de Gestionare (AG). Se prevede finalizarea desemnării AG în prima jumătate a anului 2016 pentru a permite lansarea primei cereri de propuneri în a doua jumătate a anului 2016. Prin urmare, Planul de Comunicare Anual 2016 se va concentra pe următoarele obiective:

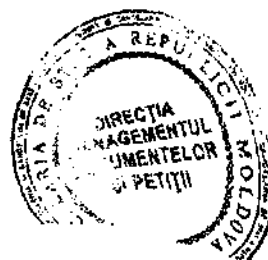
- Să se asigure o bună comunicare cu organismele programului pentru a garanta buna demarare a programului.
- Să ofere și să faciliteze informarea corespunzătoare cu privire la cerințele Programului și să maximizeze capacitatea potențialilor beneficiari de a pregăti aplicații conforme
- Să sporească gradul de conștientizare al publicului cu privire la noul program România-Republica Moldova 2014-2020.

3. Grupuri țintă

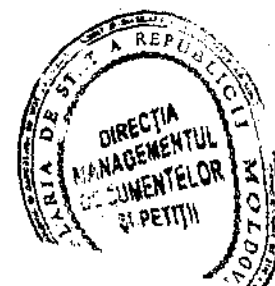
Activitățile de informare și comunicare vor fi direcționate în primul rând către grupurile țintă identificate în cele două țări, în special, din zona Programului, deși este de așteptat ca activitățile mai extinse, cum ar fi site-ul, să depășească regiunile eligibile. Mai mult decât atât, organismele de program și operatorii/auditorii vor putea beneficia de informații complete și exacte cu privire la program, astfel încât să fie în măsură să contribuie la buna implementare a acestuia.

4. Activități de comunicare

În tabelul de mai jos sunt prezentate activitățile propuse, grupurile țintă, organismul responsabil, perioada și bugetul orientativ de implementare:

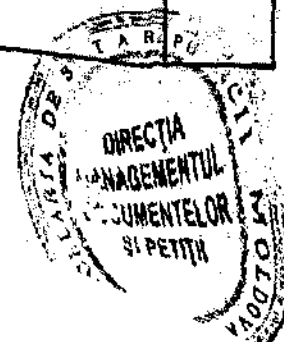
Activitate	Grup țintă	Organism responsabil	Perioada de implementare	Buget
Crearea identității vizuale a programului Identitatea vizuală trebuie creată cât mai curând posibil după adoptarea programului. Se pot păstra unele elemente ale fostului program ROUAMD 2017-2013 pentru a sugera continuitatea și valorificarea rezultatelor (de exemplu, sigla "Frontiere comune. Soluții comune"). Noua identitate vizuală va fi folosită pentru instrumentele de comunicare referitoare la program. Se va elabora un nou manual de vizibilitate pentru a fi utilizat de către structurile și beneficiarii programului, și se vor crea principalele instrumente pentru asigurarea vizibilității programului: roll-up, poster, anunțuri, dosare, notebook-uri, pixuri, etc.	Toate grupurile țintă interne și externe	AM/STC	T1/T2	10,000
Producerea și difuzarea materialelor promoționale Materialele promoționale care poartă elemente de identitate vizuală a programului vor fi produse și utilizate sau diseminate de către AM/STC în timpul evenimentelor referitoare la lansarea programului și a primului apel de propuneri. Materialele promoționale produse în 2016 vor include: foldere, pixuri, caiete, rollup-uri, postere.	Toate grupurile țintă externe; Grupurile țintă interne - structurile de gestionare a programului, factorii de decizie din țările participante	AM/STC	T2/T3	20,000
Rețele Sociale Va fi creată o nouă pagină de Facebook cu scopul de a disemina într-un mod informal noile evoluții ale programului.	Toate grupurile țintă interne și externe	AM/STC	T1	n/a
Afișaje media Se vor utiliza comunicate de presă pentru a informa publicul larg cu privire la evenimentele programului, cum ar fi cele de lansare, evenimente de informare, de lansare a apelului de propuneri de proiecte, etc. În plus, lansarea apelului de proiecte va fi promovată prin intermediul mass-mediei din aria arie eligibilă.	Toate grupurile țintă interne și externe	AM/STC		35,000

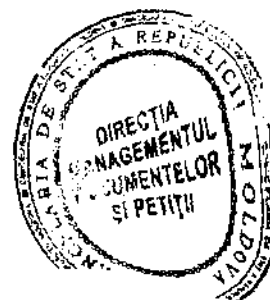
	Activitate	Grup țintă	Organism responsabil	Perioada de implementare	Buget
INFORMARE	Site-ul programului Se va crea un nou site al programului în urma aprobării POC de către Comisia Europeană. Site-ul va fi stabilit ca principala sursă de informații pentru toate grupurile țintă, dar, în special, pentru potențialii solicitanți, lideri și parteneri pe de o parte, și pentru publicul larg, pe de altă parte. Website-ul va fi actualizat în permanență.	Toate grupurile țintă interne și externe	AM/STC	T1	10,000
	Pregătirea unui pliant despre Program Se va elabora un pliant pentru a oferi informații cu privire la program, inclusiv despre obiective și priorități, regiuni eligibile, rezultate preconizate și fondurile disponibile pentru fiecare prioritate. Pliantul va avea un text clar și concis și o grafică atractivă. Se vor produce și se vor difuza 4500 de exemplare tipărite pe toată durata programului, în special în primul an de implementare și înainte de fiecare apel de propuneri de proiecte. Se vor distribui copii electronice ale acestora prin intermediul site-ului programului și a Rețelelor de Informare despre Program. Acestea vor fi, de asemenea, trimise către AN pentru a fi distribuite între factorii interesați locali.	Toate grupurile țintă interne și externe	STC/AM/AN	T1/T2	5,000
INFORMARE	Pregătirea unui pliant pentru primul apel de propuneri de proiecte Se va elabora un alt pliant cu privire la primul apel de propuneri de proiecte. Acesta va oferi informații despre obiectivul apelului, solicitanți eligibili, tipurile de acțiuni care pot fi finanțate, suma disponibilă pentru finanțare pentru primul apel. Va include, de asemenea, informații referitoare la bugetul maxim și minim pentru proiecte și durata preconizată. Vor fi create numai copii electronice. Acestea vor fi distribuite prin intermediul site-ului programului și prin rețelele de informare ale Programului. De asemenea, acestea vor fi trimise la AN pentru distribuție în rândul factorii interesați locali.	Potențiali aplicanți și organizații partenere, UE și alte organisme care activează în zona programului	AM/STC	T2/T3	n/a

INFORMARE	Activitate	Grup țintă	Organism responsabil	Personali de implementare	Buget
	Actualizarea rețelei de informații despre program Bazându-se pe rețeaua de informații înființată în cadrul Programului Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007 - 2013, baza de date a programului va fi ajustată pentru a include doar organizațiile relevante pentru Program. De asemenea, actualizarea va implica adăugarea organizațiilor necesare care nu sunt deja incluse, cum ar fi structurile relevante de gestionare a programului, alte organisme care operează în aria Programului și organisme naționale relevante	Potențiali beneficiari, factori de decizie de la nivel național, alte organisme care activează în zona programului	STC/AM/AN	T1	n/a
	Conferința de lansare a programului Conferința de lansare va avea loc în același timp cu lansarea primului apel de propuneri de proiecte. Participanții potențiali vor include factori cheie de decizie din țările participante, reprezentanți ai AN, PCC, alte programe ale UE, organizații internaționale relevante, potențiali solicitanți, inclusiv parteneri principali și parteneri din fostul program ENPI. Evenimentul va oferi informații cu privire la noul program și primul apel de propuneri de proiecte va oferi un cadru favorabil pentru inițierea de parteneriatelor.	Toate grupurile țintă externe, potențiali beneficiari, structuri de gestionare a programului, CE, factorii de decizie din țările participante	AM/STC/AN	T3	20,000
	Organizarea evenimentelor de informare în fiecare țară participantă Cel puțin un eveniment de informare pentru potențiali solicitanți și parteneri ca avea loc în fiecare țară participantă, cât mai curând posibil după lansarea apelului de proiecte. Acestea vor fi evenimente cu durată de o zi, organizate în regiuni eligibile pentru program. Evenimentele se vor concentra pe furnizarea de informații privind programul, cum se poate participa la apelul de proiecte și ce sprijin este disponibil în timpul procesului de depunere a cererilor. Evenimentele sunt concepute a fi interactive pentru a acorda oportunități suficiente pentru dezbateri și pentru ca participanții să pună întrebări. Evenimentele vor fi organizate de către STC (inclusiv BO STC) și de către AM i asistat de către AN din fiecare țară, care vor fi în măsură să ofere informații cu privire la normele naționale.	Potențiali beneficiari	STC/AM/AN	T3/T4	25,000

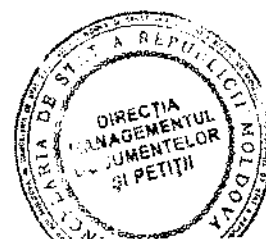

	Activitate	Grup țintă	Organism responsabil	Perioada de implementare	Buget
	Stabilirea unui serviciu de asistență (Help Desk) Un "serviciu de asistență" virtual, la nivel de program, va funcționa în timpul apel de propuneri de proiecte (respectând normele care reglementează furnizarea de informații în timpul cererilor). Serviciul de asistență, stabilit în cadrul STC și având o adresă de e-mail specifică va oferi răspunsuri la întrebările de clarificare în timpul cererilor de propuneri. Toate întrebările și răspunsurile vor fi publicate pe site-ul programului. AN-ului i se poate cere sprijinirea AM cu răspunsuri privind normele naționale. Serviciul de asistență va fi promovat la evenimentele programului, pe website-ul programului și în publicațiile corespunzătoare.	Solicitanți și parteneri	STC/AM	T3/T4	n/a
INFORMARE	Pregătirea unui newsletter al programului În 2016 se va produce cel puțin un newsletter al programului. Newsletter-ul va cuprinde informații privind lansarea noului program și a oportunităților pe care acesta le oferă și va evidenția, de asemenea, succesele programului actual. Se preconizează ca țările participante vor contribui la newsletter, iar diseminarea acestuia se va face prin intermediul site-ului și a rețelei de informare a Programului.	Toate grupurile țintă interne și externe	STC/AM/ AN	T2	n/a
TRAINING	Training pentru structurile de gestionare a programului Se vor efectua sesiuni de formare pentru organismele de gestionare a programului, pentru ca acestea să fie în măsură să își îndeplinească sarcinile specifice. Aceste evenimente vor fi organizate de către AM/STC și vor coincide cu alte evenimente ale programului atunci când este posibil.	AM, AN, STC, PCC, AA, GoA	AM/STC	T1-T2	5,000
	Sesiuni de training pentru potențialii beneficiari	Potențialii beneficiari	AM/STC	T3/T4	25,000

**Programul Operațional Comun România – Republica
Moldova 2014-2020**

ANEXA IV. RAPORT PRIVIND INDICATORII PROPUȘI

Cuprins

Introducere.....	33
Prezentarea indicatorilor propuși.....	345
Prioritatea 1.1 – Cooperarea instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației.....	345
Rezumatul indicatorilor.....	Ошибка! Закладка не определена.5
Detalii metodologice privind indicatorii propuși.....	Ошибка! Закладка не определена.6
Prioritatea 1.2 – Promovare și sprijin pentru cercetare și inovare.....	390
Rezumatul indicatorilor.....	390
Detalii metodologice privind indicatorii propuși.....	Ошибка! Закладка не определена.0
Prioritatea 2.1 – Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric.....	411
Rezumatul indicatorilor.....	412
Detalii metodologice privind indicatorii propuși.....	Ошибка! Закладка не определена.2
Prioritatea 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și a instrumentelor TIC.....	434
Rezumatul indicatorilor.....	Ошибка! Закладка не определена.4
Detalii metodologice privind indicatorii propuși.....	Ошибка! Закладка не определена.
Prioritatea 4.1 - Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate.....	48
Rezumatul indicatorilor.....	48
Detalii metodologice privind indicatorii propuși.....	Ошибка! Закладка не определена.
Prioritatea 4.2 – Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale și a celor provocate de om, precum și pentru acțiunile comune în timpul situațiilor de urgență.....	512
Rezumatul indicatorilor.....	Ошибка! Закладка не определена.2
Detalii metodologice privind indicatorii propuși.....	Ошибка! Закладка не определена.
Prioritatea 4.3 – Prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și cooperarea polițienească	53
Rezumatul indicatorilor.....	Ошибка! Закладка не определена.
Detalii metodologice privind indicatorii propuși.....	54

Introducere

Acest document oferă detalii și explicații metodologice privind sistemul de indicatori propuși pentru program.

Obiectivul acestui raport este acela de a sprijini procesul de programare și de a furniza indicatorii pentru Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 Autorității de Management, Comitetului Comun de Programare, precum și autorităților naționale relevante, de a fundamenta indicatorii și de a oferi îndrumări metodologice pentru stabilirea acestora, colectarea și măsurarea datelor.

Metodologia utilizată pentru elaborarea acestor indicatori este în conformă cu reglementările în vigoare pentru ciclul de programare 2014-2020, precum și cu recomandările metodologice referitoare la indicatorii de realizare și de performanță din cadrul programelor CBC⁵.

Structura documentului urmează prioritățile programului prezentând, pentru fiecare dintre ele i) un rezumat al indicatorilor respectivi și ii) detaliile metodologice privind indicatorii propuși. Prima parte oferă o perspectivă generală asupra indicatorilor de Realizare și de Rezultat propuși pentru prioritatea respectivă, indicând valoarea țintă și, dacă este cazul⁶, valoarea de referință. A doua parte prezintă definiția indicatorului, sursa de date, justificarea pentru selectarea indicatorului și a valorilor de referință și țintă propuse, precum și îndrumări pentru calcularea și măsurarea indicatorului.

După cum s-a menționat mai sus, documentele de orientare metodologică pentru stabilirea indicatorilor pentru programele ENI CBC au fost urmate îndeaproape prin majoritatea obiectivelor tematice care conțin cel puțin unul dintre Indicatorii Comuni de Realizare recomandați, alături de alți indicatori suplimentari relevanți. Indicatorii de Rezultat sunt, de asemenea, identificați pentru fiecare dintre prioritățile programului.

⁵ Regulamentul de implementare al CE (UE) nr. 897/2014, Sugestii pentru indicatorii comuni de realizare pentru ENI CBC 2014-2020 (Interact), Orientări pentru elaborarea indicatorilor de rezultat în cadrul programelor ENI CBC (Interact)

⁶ În conformitate cu regulamentul de programare, valorile de referință vor fi stabilite doar pentru indicatorii de performanță

Prezentarea indicatorilor

Prioritatea 1.1 – Cooperarea instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației

Rezumatul indicatorilor

Indicator	Referință	Țintă
ICR 111 Numărul instituțiilor care folosesc sprijinul oferit de program pentru cooperare în domeniul educației, cercetării, dezvoltării și inovării	NA	20
IR 112 Numărul de persoane care beneficiază de toate tipurile de activități care au primit finanțare în cadrul programului CBC	NA	5,000
IR 113 Numărul instituțiilor de învățământ reabilite/modernizate	NA	5
IR 111 Procentul de studenți din învățământul terțiar din ariaaia eligibilă din nr. total de studenți	18%	21%
IR 112 Rata de ocupare a forței de muncă în ariaaia eligibilă	42.45%	45%

Sistem de codificare a Indicatorilor⁷: ex. ICR XXX, IR XXX, IP XXX

ICR – Indicator Comun IR – Indicator de Realizare IP – Indicator de Rezultat de Realizare

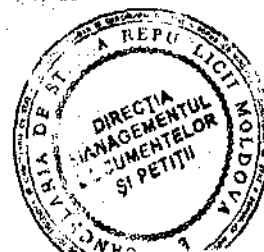
XX – Numărul priorității X – Numărul Indicatorului
(primele două cifre) (ultima cifră)

⁷ Se folosesc aceleași acronime pe parcursul documentului

Detalii metodologice privind indicatorii propuși

Denumirea indicatorului: Numărul instituțiilor care folosesc sprijinul oferit de program pentru cooperare în domeniul educației, cercetării, dezvoltării și inovării (ICR 11)	
Definiție	Numărul instituțiilor care beneficiază de sprijin de orice fel din partea programului și se folosesc de acesta pentru cooperarea în domeniul educației, cercetării, dezvoltării și inovării <i>Sprijin:</i> include subvenții, sprijin financiar, altul decât subvențiile, sprijin nefinanciar, sprijin care nu implică transfer financiar direct (cum ar fi cel de orientare, consultanță, etc.). Capitalul de risc este considerat sprijin financiar. <i>Instituție:</i> Orice tip de organizație care are ca activitate principală C&D sau educația, adică majoritatea activităților sunt în concordanță cu definiția referitoare la C&D din Manualul Frascati OCDE. Poate include, prin urmare, universități sau alte medii de cercetare similare, instituții de învățământ superior, instituții de C&D din sectorul public, privat, sau terțiar, etc.
Sursa datelor	Baza de date a proiectelor /Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Agregarea datelor din rapoartele proiectelor finanțate în cadrul acestei priorități. Trebuie evitată dubla contabilizare (instituția este numărată o singură dată, indiferent de numărul de proiecte/măsură de asistență primite) $I = \sum I_i$, unde I_i – instituții sprijinite I – instituții care primesc sprijin în cadrul programului i – instituții individuale care beneficiază de sprijin - de la 1 la n Criteriile luate în considerare pentru stabilirea valorii țintă a indicatorului includ următoarele: i) alocarea financiară estimată pentru această prioritate și ii) numărul de instituții de învățământ superior din aria eligibilă (reduc pe partea românească) și iii) nivelul de prioritate acordat de către cele două guverne naționale sectorului învățământului și schimburilor educaționale (reflectat în documentele de politici naționale).
Unitatea de Măsură	Instituții

Denumirea indicatorului: Sistemul de persoane care beneficiază de toate tipurile de activități financiate în cadrul programului CBC

Definiție	Numărul de persoane care au beneficiat de orice tip de activitate finanțată în cadrul programului CBC <i>Persoane:</i> orice persoană fizică din aria eligibilă
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. Trebuie evitată dubla contabilizare (o persoană este numărată o singură dată, indiferent de numărul de proiecte/activități ale proiectelor în care a fost implicat/ă). $P_p = \sum P_i$ unde P_p – Persoane care beneficiază de activități în cadrul programului P – Persoană care participă la activități în cadrul programului i – indice al numărului de persoane individuale participante - de la 1 la n Stabilirea obiectivului pentru acest IR s-a bazat pe natura activităților care pot primi finanțare în cadrul acestei priorități, precum și pe nivelul de finanțare pentru această prioritate.
Unitatea de Măsură	Persoane fizice

Denumirea indicatorului: Sistemul instituțiilor de învățământ finanțate/reabilitate

Definiție	Numărul de instituții de învățământ care au fost îmbunătățite/reabilitate prin utilizarea finanțării primite din partea programului. <i>Instituții de învățământ:</i> orice tip de instituție de învățământ publică sau privată (pentru învățământ primar, secundar sau terțiar), care a primit finanțare din partea programului pentru reabilitarea facilităților sale
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. Trebuie evitată dubla contabilizare (o instituție de învățământ este numărată o singură dată, indiferent de numărul de proiecte/activități ale proiectelor finanțate pentru sprijinirea îmbunătățirii/reabilitării acesteia).

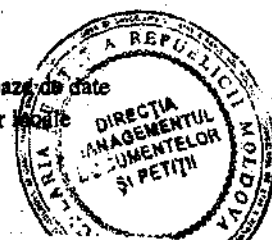

	$\bar{I}_i = \sum I_i$, unde I_i – instituții de învățământ reabilitate I – instituție de învățământ reabilitată cu sprijinul programului i – indice al numărului de instituții de învățământ individuale reabilitate Pentru stabilirea nivelului țintă s-a luat în considerare numărul total de instituții de învățământ din aria eligibilă principală (2,251 ⁸), împreună cu alocarea financiară estimată și costul mediu al activităților de reabilitare (de la 200,000 la 1 milion euro ⁹)
Unitatea de Măsură	Instituții de învățământ

Denumirea indicatorului: Procentul de studenți din învățământul terțiar din aria eligibilă din numărul total de studenți (IR 111)	
Definiție	Procentul de studenți din învățământul terțiar înscriși în instituțiile de învățământ cu sediul în ariaa eligibilă din numărul total de studenți din ariaa eligibilă <i>Studenți:</i> persoane înscrise în mod oficial în programe de educație primară, secundară sau terțiară
Sursa datelor	Institutul Național de Statistică din România Serviciul Statisticii de Stat al Republicii Moldova
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Formula pentru calcularea indicatorului este: $CRS = (TSI/TS) * 100$ unde <i>CRS</i> – Cota de retenție a studenților <i>TSI</i> – totalul studenților din învățământul terțiar din ariaa eligibilă <i>TS</i> – Total studenți din ariaa eligibilă Acest indicator are scopul de a capta informații cu privire la atractivitatea programelor de educație universitară disponibile în ariaa eligibilă în raport cu numărul total de studenți înscriși (în învățământul primar, secundar sau terțiar) din ariaa eligibilă.

⁸ În conformitate cu datele disponibile ale institutelor de statistică română și moldovean

⁹ Documentat prin evaluarea independentă a diferitelor proiecte de reabilitare a școlilor (baze de date POR cu privire la proiectele implementate și paginile web ale ADR-urilor și a autorităților locale individuale)

	Valoarea de referință, calculată pe baza datelor disponibile în 2012, este de 18% Valoarea țintă, luând în considerare influența altor factori externi este stabilită la 21% (creștere cu 3% în 2023).
Unitatea de Măsură	Studenți din învățământul terțiar (procent)

Denumirea indicatorului: Rata de ocupare a forței de muncă în aria eligibilă (RUEI)	
Definiție	Rata de ocupare a forței de muncă exprimată ca raport dintre populația angajată și populația totală cu vârste cuprinse între 15-64 ani, exprimată în procente ¹⁰
Sursa datelor	Institutul Național de Statistică din România Serviciul Statisticii de Stat al Republicii Moldova
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Calculul presupune folosirea $RO = \sum (Pop_i * E_i) / Pop, \text{ unde}$ <i>RO</i> – media ponderată a ratei de ocupare a forței de muncă în aria eligibilă <i>Pop_i</i> – Populația cu vârste cuprinse între 15-64 de ani pentru fiecare dintre zonele administrative din care se colectează datele – Galați; Vaslui, Iasi, Botoșani și Republica Moldova <i>O_i</i> – Rata de ocupare a forței de muncă pentru fiecare dintre zonele administrative din care se colectează datele - Galați; Vaslui, Iasi, Botoșani și Republica Moldova <i>Pop</i> – populația totală cu vârste cuprinse între 15-64 de ani din aria eligibilă Valoarea de referință, calculată pe baza datelor disponibile în 2012, este de 42,45%. Valoarea țintă, luând în considerare influența altor factori externi este stabilită la 45% (creștere cu 3% în 2023).
Unitatea de Măsură	Procent

¹⁰ După cum este definită de Institutul Național de Statistică din România

Prioritatea 1.2 – Promovare și sprijin pentru cercetare și inovare

Rezumatul indicatorilor

Indicator	Referință	Țintă
IR 121 Numărul de instituții care folosesc sprijinul oferit de către program pentru cooperare în C&D și susținerea inovării	NA	5
IR 121 Numărul cererilor de brevetare din aria eligibilă	442	443

Detalii metodologice privind indicatorii propuși

Definiția indicatorului: Numărul de instituții care folosesc sprijinul oferit de către program pentru cooperare în C&D și susținerea inovării (IR 121)	
Definiție	Numărul instituțiilor care beneficiază de sprijin de orice fel din partea programului și se folosesc de acesta pentru cooperarea în cercetare, dezvoltare și inovare. <i>Sprijin:</i> include subvenții, sprijin financiar, altul decât subvenții, sprijin nefinanciar, sprijin care nu implică transfer financiar direct (cum ar fi cel de orientare, consultanță, etc.). Capitalul de risc este considerat sprijin financiar. <i>Instituție:</i> orice tip de organizație care are ca activitate principală C&D sau educația, adică are majoritatea activităților în concordanță cu definiția referitoare la C&D din Manualul Frascati OCDE¹². Poate include, prin urmare, universități sau alte medii de cercetare similare, instituții de învățământ superior, instituții de C&D din sectorul public, privat, sau terțiar, etc
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea	Agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. Trebuie evitată dubla contabilizare (instituția este numărată o singură dată, indiferent de numărul de proiecte/măsuri de asistență primite)

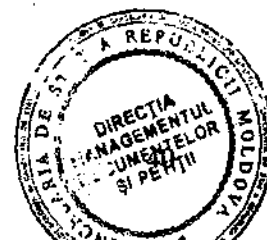
¹¹ Acest indicator face parte din ICR 111, dar va fi monitorizat separat pentru a sublinia sprijinul pentru C&D

¹² OCDE (2002), Manualul Frascati 2002: Practici Standard Propuse pentru Sondajele privind Cercetarea și Dezvoltarea Experimentală, Măsurarea Activităților Științifice și Tehnologice, Publicat de OCDE.

Țintei	$I_t = \sum I_i$, unde I_i – instituții sprijinite I – instituții care primesc sprijin în cadrul programului i – instituții individuale care beneficiază de sprijin - de la 1 la n Criteriile luate în considerare pentru stabilirea valorii țintă a indicatorului includ următoarele: i) alocarea financiară estimată pentru această prioritate și ii) numărul de instituții de învățământ superior din aria eligibilă (reduc pe partea românească) și iii) nivelul de prioritate acordat cercetării și dezvoltării de către cele două guverne naționale (reflectat în documentele de politici naționale).
Unitatea de Măsură	Instituții

Denumirea indicatorului: Numărul cererilor de brevetare din aria eligibilă (IR 12)	
Definiție	Numărul cererilor de brevetare din aria eligibilă
Sursa datelor	Oficiile de brevete naționale / regionale din România și Republica Moldova
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	$BR_t = \sum BR_i$, where BR_i - Brevete care înregistrează tehnologii și rezultate inovatoare i - indexul numărului de brevete individuale - de la 1 la n Valoarea de referință disponibilă pentru finalul anului 2013 este de 422 conform Oficiului de Stat pentru Brevete și Mărci Înregistrate din România pentru cererile de brevetare din județele din aria eligibilă – și Agenției de Stat pentru Drepturi de Proprietate Intelectuală din Republica Moldova. Valoarea țintă, luând în considerare dinamica acestui tip de activități și potențialul existent este stabilită la 443 până în anul 2023.
Unitatea de Măsură	Cerer de brevete

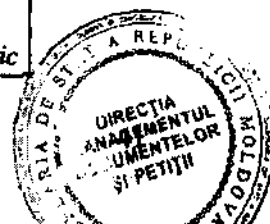
Prioritatea 2.1 – Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric

Rezumatul indicatorilor

Indicator	Referință	Țintă
ICR 211 Numărul de instituții care folosesc sprijinul oferit de program pentru promovarea culturii locale și conservării patrimoniului istoric	NA	10
ICR 212 Numărul de situri culturale și istorice îmbunătățite	NA	5
IR 211 Numărul de cazări în aria eligibilă	2,070,257	2,173,500

Detalii metodologice privind indicatorii propuși

Denumirea indicatorului: Numărul de instituții care folosesc sprijinul oferit de către program cu scopul promovării culturii locale și conservării patrimoniului istoric (ICR 211)	
Definiție	Numărul de <i>instituții</i> care folosesc sprijinul oferit de către program pentru a promova cultura locală și pentru a conserva patrimoniul istoric. <i>Instituție:</i> o instituție este definită ca orice tip de organizație care are ca scop principal promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric. Poate include, de exemplu universități (arheologie, folclor, etc.), ONG-uri, grupuri de dezvoltare comunitară, organizații din sectorul terțiar, muzee, organizații de marketing concentrate pe conservarea și dezvoltarea culturii locale și a patrimoniului istoric în scopuri turistice, etc. <i>Sprijin:</i> include granturi, sprijin financiar, altul decât granturile, sprijin nefinanciar, sprijin care nu implică transfer financiar direct (cum ar fi cel de orientare, consultanță, etc.). Capitalul de risc este considerat sprijin financiar.
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. $IC = \sum IC_i$, unde <i>IC</i> – instituții care promovează cultura folosind sprijin din partea programului <i>IC</i> – instituții care promovează cultura sau conservă patrimoniul istoric

	<i>folosind sprijin din partea programului</i> <i>i – indice al numărului de instituții care promovează cultura și care au beneficiat de sprijin din partea programului - de la 1 la n</i> Pentru stabilirea nivelului țintă al acestui indicator s-a luat în considerare numărul de situri culturale și istorice, precum și facilitățile și serviciile culturale, alocarea financiară pentru această prioritate și o valoare estimată în ceea ce privește numărul de proiecte care ar putea fi finanțate luând în considerare costurile estimate. Trebuie evitată contabilizarea dublă/multiplă a instituțiilor (o instituție este numărată o singură dată, indiferent de câte ori aceasta primește sprijin prin intermediul programului).
Unitatea de Măsură	Instituții

Denumirea indicatorului: Numărul de situri culturale și istorice îmbunătățite (CMI 212)	
Definiție	Numărul de situri culturale și istorice îmbunătățite, folosind sprijin din partea programului pentru promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric. Valabil pentru îmbunătățirea siturilor ca de exemplu, clădiri, peisaje, situri sau structuri de importanță locală, regională sau națională, lucrări de sculptură sau pictură monumentală, achiziții noi de către colecții sau muzee, etc. Îmbunătățirile trebuie să aibă un caracter permanent.
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. $TSC = \sum SC_i$, unde <i>TSC – numărul total de situri culturale îmbunătățite prin folosirea sprijinului din partea programului</i> <i>SC – sit cultural îmbunătățit în urma sprijinului programului</i> <i>i – indice al numărului de situri culturale îmbunătățite care au beneficiat de sprijin din partea programului - de la 1 la n</i> Pentru stabilirea nivelului țintă al acestui indicator s-a luat în considerare alocarea de resurse financiare pentru această prioritate și costurile

	estimate ale activităților de reconstrucție și modernizare în conformitate cu standardele naționale de costuri. Trebuie evitată contabilizarea dublă/multiplă a siturilor (un sit este numărat o singură dată, indiferent de câte ori acesta primește sprijin prin intermediul programului).
Unitatea de Măsură	Situri culturale și istorice

Denumirea indicatorului: Numărul de cazări în unități turistice (RAPI)	
Definiție	Cazarea reprezintă fiecare noapte în care un turist/persoană este înregistrată într-o unitate de cazare turistică.
Sursa datelor	Institutul Național de Statistică din România Serviciul de Statistică de Stat al Republicii Moldova
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Datele sunt puse la dispoziție de către institutul/biroaul național de statistică din fiecare țară, care colectează periodic (anual sau lunar) date privind unitățile de cazare turistică. Valoarea de referință, calculată pe baza datelor din 2012 disponibile la momentul elaborării analizei, este de 2,070,257 de cazări pe an. Valoarea țintă, luând în considerare influența altor factori externi (alte investiții/programe) este stabilită la 2,173,500 cazări (creștere de aproximativ 5% în 2023).
Unitatea de Măsură	Cazări

Prioritatea 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și a instrumentelor TIC
Rezumatul indicatorilor

Indicator	Referință	Țintă

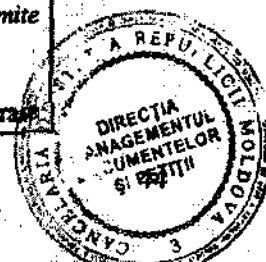
¹³ Creșterea numărului de șederilor peste noapte reflectă intensificarea atractivității siturilor culturale și istorice din zonă (utilizând potențialul turistic al zonei).

ICR 311 Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate	NA	12
IR 312 Numărul de mecanisme comune pentru a sprijini îmbunătățirea infrastructurii transfrontaliere (documente de planificare comună, inclusiv: strategii, planuri, planuri de acțiune; precum și mecanisme de facilitare multimodale) dezvoltate	NA	5
IR 313 Numărul de instrumente TIC suplimentare dezvoltate, care sprijină cooperarea transfrontalieră	NA	5
IR 314 Numărul de inițiative ecologice (fără carbon) de transport transfrontalier dezvoltate	NA	4
IR 311 Volumul de trafic transfrontalier (feroviar, rutier)	3,684,726	3,868,962
IR 312 Rata de conectivitatea în aria eligibilă	42%	60%

Detalii metodologice privind indicatorii propuși

Descrierea indicatorului și angajarea termenilor de referință în proiectele de dezvoltare durabilă	
Definiție	Lungimea drumurilor (în km) unde a fost îmbunătățită capacitatea sau calitatea drumului (inclusiv standardele de siguranță). Dacă modernizarea este suficient de importantă pentru ca drumul să se califice ca drum nou, acesta nu va fi inclus în cadrul acestui indicator.
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. $TDI = \sum DI_i$, unde TDI – Lungimea totală a drumurilor îmbunătățite (în km), folosind sprijin din partea programului DI_i – Drum îmbunătățit (în km) în urma sprijinului primit din partea programului prin proiect individual i – index al numărului de proiecte individuale care au finanțat anumite activități vizând îmbunătățirea calității drumurilor - de la 1 la n Pentru stabilirea nivelului țintă al acestui indicator s-a luat în considerare

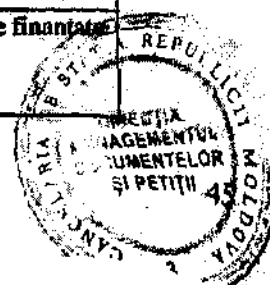
		alocarea de resurse financiare pentru această prioritate și costurile estimate ale activităților de reconstrucție și modernizare în conformitate cu standardele naționale de costuri.
Unitatea de Măsură	de	Kilometri

Denumirea indicatorului: Numărul de mecanisme comune care susțin îmbunătățirea infrastructurii transfrontaliere (documente de planificare comune, strategii, planuri, planuri de acțiune etc.), precum și facilităților de transport multi-modal

Definiție	Numărul de mecanisme comune care susțin îmbunătățirea infrastructurii transfrontaliere dezvoltate în cadrul programului CBC "Mecanismele comune" includ diferite documente de planificare pregătite în comun și care se adresează infrastructurii transfrontaliere (de exemplu, strategii, planuri, planuri de acțiune etc.), precum și facilităților de transport multi-modal
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. Pentru stabilirea nivelului țintă al acestui indicator s-au luat în considerare inițiativa anterioară de cooperare și intervențiile comune ale autorităților moldovene și române în aria eligibilă.
Unitatea de Măsură	Mecanisme (de exemplu, strategii, planuri, facilități multi-modale)

Denumirea indicatorului: Numărul de instrumente TIC nou dezvoltate care sprijină cooperarea transfrontalieră generală și procesele specifice - comunicații, colectarea, stocarea și prelucrarea de date/informații etc - care primesc sprijin prin intermediul programului

Definiție	Numărul de instrumente TIC nou dezvoltate care sprijină cooperarea transfrontalieră generală și procesele specifice - comunicații, colectarea, stocarea și prelucrarea de date/informații etc - care primesc sprijin prin intermediul programului
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități.

pentru stabilirea țintei	$ITIC = \sum I_i$ unde <i>ITIC</i> – instrumente pentru TIC care primesc sprijin în cadrul programului <i>I</i> – Instrumente dezvoltate <i>i</i> – indexul numărului de instrumente individuale TIC dezvoltate cu sprijinul programului -de la 1 la n
Unitatea de Măsură	Instrumente TIC

Denumirea indicatorului: Numărul de inițiative cu impact redus asupra mediului (fără carbon) de transport transfrontalier dezvoltate (IR-TIC)	
Definiție	Numărul de inițiative menite să îmbunătățească transportul transfrontalier cu impact redus asupra mediului, derivate din promovarea și implementarea tehnologiilor fără carbon și a soluțiilor inovatoare dezvoltate în cadrul programului CBC
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. $TI_{IR} = \sum I_i$ unde <i>TI_{IR}</i> – Numărul total de inițiative cu impact redus asupra mediului <i>I</i> – inițiativă individuală dezvoltată <i>i</i> – indexul numărului de inițiative individuale cu impact redus asupra mediului -de la 1 la n
Unitatea de Măsură	Inițiative

Denumirea indicatorului: Volumul de trafic transfrontalier (treceri) (IR-TT)	
Definiție	Traficul transfrontalier definit ca numărul de treceri individuale prin punctele de trecere a frontierei dintre România – Republica Moldova, indiferent de direcția traficului.
Sursa datelor	Politia de Frontieră a României / Politia de Frontieră din Republica Moldova

Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Datele sunt puse la dispoziție, la cerere, fie de către Poliția de Frontieră Română sau cea din Moldova. Deoarece numărul de treceri ale frontierei implică faptul că o trecere este înregistrată de către ambele puncte de trecere a țărilor (adică valorile ar trebui să coincidă), datele de la o singură instituție ar trebui să fie suficiente pentru o estimare corectă. $TV = TVrd + TVra$ unde <i>TV</i> – volumul de trafic transfrontalier; <i>TVrd</i> – volumul anual de trafic rutier <i>TVra</i> – volumul anual de trafic feroviar Valoarea de referință a fost calculată prin cumularea numărului de treceri rutiere și feroviare înregistrate de către Poliția de Frontieră Română pentru anul 2013. Valoarea țintă ia în considerare influența altor factori externi precum contextul politic și economic, și se estimează ca va ajunge la o creștere de 5% în 2023.
Unitatea de măsură	Treceri prin punctele de trecere (rutiere și feroviare)

Denumirea indicatorului: Rata de conectivitate în aria eligibilă (IR 312)	
Definiție	Procentul gospodăriilor din România conectate la internet broadband sau de mare viteză din numărul total de gospodării din aria principală.
Sursa datelor	Institutul Național de Statistică din România. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova.
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Datele sunt puse la dispoziție de institutul național de statistică al fiecărei țări care colectează date privind conectivitatea la internet la nivel național și local Formulele următoare sunt recomandate pentru indicator: $HC = \sum H_i * r_i$, unde <i>HC</i> – procentul de gospodării conectate la internet de bandă largă sau de mare viteză din numărul total al gospodăriilor din aria eligibilă <i>H_i</i> – procentul de gospodării conectate la internet de bandă largă în raport cu regiunea din care sunt colectate datele - (a) Galați; b) Vaslui, Iași, Botoșani și

	c) Republica Moldova) r_j - factorul de multiplicare pentru fiecare țară, pe baza ponderii populației din cele trei regiuni eligibile Valoarea de referință s-a stabilit pe baza procentului de gospodării conectate la internet la nivel regional în România (o valoare pentru Galați, ca parte a regiunii de Sud-Est și o valoare cumulată pentru Iași, Botoșani și Vaslui, ca parte a regiunii de Nord-Est¹⁴) și la nivel național pentru Republica Moldova¹⁵. Media ponderată finală pentru procentul de gospodării conectate la internet a fost calculată înmulțind fiecare dintre aceste trei valori cu ponderea populației din populația totală a regiunii eligibile¹⁶. Valoarea țintă de 60% a fost stabilită luând în considerare influența altor factori externi (alte investiții publice sau private în dezvoltarea comunicațiilor backbone) precum și IR 212 descris mai sus și rolul ridicat al comunicațiilor în dezvoltarea economică, făcând din dezvoltarea sa o prioritate în termeni de timp.
Unitatea de măsură	Procent (unitățile conectate din numărul total de unități)

Prioritatea 4.1 - Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate

Rezumatul indicatorilor

Indicator	Referință	Țintă
ICR 411 Populația acoperită de serviciile sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului programului	NA	200,000
IR 412 Numărul de unități de infrastructură de servicii medicale îmbunătățite	NA	3
IP 411 Numărul de noi cazuri de boală înregistrate (mii)	2,780	2,502

Detalii metodologice privind indicatorii propuși

¹⁴ Datele privind conectivitatea la internet au fost disponibile la nivel regional, prin urmare, au fost extrapolate la județele specifice ale acestei regiuni.

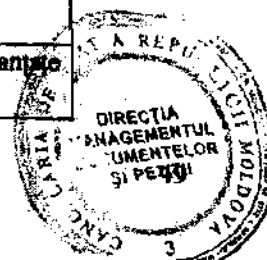
¹⁵ 51.2 pentru Galați, 45.7 pentru Iași, Vaslui și Botoșani și 38.95 pentru Republica Moldova

¹⁶ 0.09 pentru Galați, 0.28 pentru Iași, Vaslui și Botoșani (cumulat) și 0.63 pentru Republica Moldova

Denumirea indicatorului: Populația dintr-o anumită zonă prevăzută să beneficieze de serviciile de sănătate îmbunătățite prin intermediul sprijinului proiectelor din cadrul programului.	
Definiție	Populația dintr-o anumită zonă prevăzută să beneficieze de serviciile de sănătate îmbunătățite prin intermediul sprijinului proiectelor din cadrul programului. <i>Sprijin:</i> include clădiri noi sau îmbunătățite, echipamente noi pentru diferite tipuri de servicii de sănătate (de prevenire, ambulatorii sau de îngrijire staționară, de asistență post-tratament), sau structuri de servicii de sănătate noi sau îmbunătățite (de exemplu, telemedicina). Indicatorul exclude numărarea multiplă la nivel de proiect, chiar dacă intervenția include mai multe servicii care vizează aceleași persoane: o persoană este numărată o singură dată chiar dacă acea persoană va beneficia de îmbunătățiri din partea mai multor servicii diferite, care au fost susținute în cadrul proiectului.
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. Pentru stabilirea nivelului țintă al acestui indicator s-a luat în considerare numărul de (spitale / clinici / etc.) și concentrația de unități sanitare din aria eligibilă principală și dimensiunea generală și reală a localităților urbane din aria eligibilă principală.
Unitatea de Măsură	Locuitori

Denumirea indicatorului: Numărul de unități de infrastructură de servicii medicale îmbunătățite (IL 413)	
Definiție	Numărul de unități de servicii medicale, care sunt îmbunătățite/reabilitate prin intermediul sprijinului primit din partea programului. <i>Unitate de Servicii medicale:</i> Include toate clădirile și utilitățile din orice instituție de servicii de sănătate a căror utilizare este direct legată de furnizarea de servicii de sănătate (de exemplu, centre ambulatorii / laboratoare / etc).
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate

Justificarea pentru stabilirea țintei	În cadrul acestei priorități. Pentru stabilirea nivelului țintă al acestui indicator s-a luat în considerare numărul de instituții medicale (spitale / clinici / etc.) din aria eligibilă principală și costurile estimate pentru astfel de proiecte, de la € 150,000 la € 1,500,000 raportate la alocarea financiară totală pentru această prioritate. Trebuie evitată contabilizarea dublă/multiplă la măsurarea indicatorului. O unitate medicală se va număra o singură dată, chiar dacă reabilitarea sa a rezultat din proiecte multiple.
Unitatea de Măsură	Unități de infrastructură medicală

Denumirea indicatorului: Numărul de noi cazuri de boală înregistrate (noul DE-11)¹⁷	
Definiție	Numărul de noi cazuri de boală înregistrate de către medicii din aria eligibilă principală. Indicatorul ia în considerare numai bolile descoperite recent care nu au mai fost înregistrate înainte.
Sursa datelor	Institutul Național de Statistică din România Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova.
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Datele sunt puse la dispoziție de către institutul/biroul național de statistică din fiecare țară, care colectează date privind sistemul de sănătate la nivel teritorial. $NB = \sum NB_i * r_i$, unde <i>NB</i> – noi cazuri de boală <i>i</i> – indexul mediei naționale pentru țară (România sau Republica Moldova) <i>r_i</i> – factorul de multiplicare pentru fiecare țară, pe baza ponderii populației Valoarea de referință de 2,780 de mii a fost stabilită pe baza datelor din 2013 disponibile la momentul redactării analizei teritoriale. În cazul României, s-a utilizat valoarea națională pentru calcul, care a fost corelată cu valoarea procentului de populație din județele românești din

¹⁷ Indicatorul contabilizează doar bolile noi înregistrate, așa cum sunt raportate de către personalul medical din fiecare țară.

		aria principală eligibilă din totalul populației țării. În cazul Republicii Moldova s-a utilizat valoarea națională Valoarea țintă de 2,502 de mii (scădere de aproximativ 10%) și a fost determinată luându-se în considerare îmbunătățirile aduse de viitoarea dezvoltare a sistemului de sănătate la nivelul ariei eligibile principale, folosind fonduri publice și private, precum și îmbunătățirile măsurate prin ICR 411 și IR 412 descrise mai sus.
Unitatea de Măsură	de	Cazuri de boală (mii)

Prioritatea 4.2 – Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale și a celor provocate de om, precum și pentru acțiunile comune în timpul situațiilor de urgență

Rezumatul indicatorilor

Indicator	Referință	Țintă
ICR 421 Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor	NA	10,000
IR 422 Numărul de acțiuni comune, inclusiv operațiuni strategice ¹⁸ , precum și investiții comune în infrastructura din domeniul situațiilor de urgență și prevenirea dezastrelor provocate de om.	NA	20
IP 421 Timpul mediu de răspuns pentru situațiile de urgență din aria eligibilă	15'06" în 2014	14'03" în 2023

Detalii metodologice privind indicatorii propuși

Denumirea indicatorului: Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor (ICR 421)	
Definiție	Numărul de persoane expuse riscului de inundații unde gradul de vulnerabilitate a scăzut ca o consecință directă a unui proiect sprijinit. Indicatorul exclude numărarea multiplă la nivel de proiect, chiar dacă

¹⁸ Inklusiv, dar fără a se limita la schimburile de experiență; training-uri; vizite de studiu; sesiuni comune de planificare; recent dezvoltate: hărți, baze de date, sisteme/structuri, echipamente achiziționate, etc.

	intervenția include mai multe servicii care vizează aceleași persoane: o persoană este numărată o singură dată chiar dacă acea persoană va beneficia de diverse măsuri de protecție împotriva inundațiilor.
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. Pentru stabilirea nivelului țintă s-au luat în considerare zonele cu risc de inundații și locuitorii respectivi.
Unitatea de Măsură	Persoane

Definiția indicatorului: Numărul de acțiuni comune, exclusive operațiunilor strategice, proiectelor comune și cooperare în infrastructură din domeniul situațiilor de urgență și prevenirea dezastrilor provocate de om dezvoltate în cadrul programului CBC.

Definiție	Numărul de acțiuni comune în domeniul situațiilor de urgență și de prevenire a dezastrilor provocate de om dezvoltate în cadrul programului CBC Acțiuni comune - acțiuni care implică parteneri din ambele țări ale regiunii eligibile constând din - Operațiuni strategice, cum ar fi schimbul de experiență; training-uri; vizite de studiu; sesiuni comune de planificare; dezvoltate recent: hărți, baze de date, sisteme/structuri, echipamente și - investiții de infrastructură
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. Pentru stabilirea nivelului țintă al acestui indicator s-au luat în considerare inițiativa anterioară de cooperare și intervențiile comune ale autorităților moldovene și române în aria eligibilă.
Unitatea de Măsură	Acțiuni comune

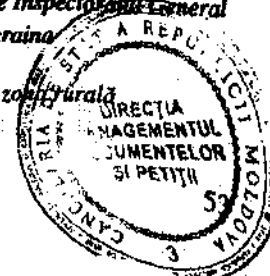
Denumirea indicatorului: Timpul mediu de răspuns pentru situații de urgență din aria eligibilă (IR +EI)	
Definiție	Reprezintă timpul mediu de răspuns în situațiile de urgență ¹⁹ din aria eligibilă.
Sursa datelor	Informații furnizate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență din România și Serviciul de Stat pentru Situații de Urgență din Republica Moldova
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Datele pentru județele din România din aria eligibilă, comunicate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență stabilesc o valoare medie de 15'30" pentru toate tipurile de situații de urgență calculate ca o medie între timpul de intervenție rural și urban. Datele pentru Republica Moldova înregistrează un timp mediu de răspuns de 6 minute pentru zona urbană și 21 de minute pentru zona rurală. Media ponderată dintre cele două timpuri de răspuns, luând în calcul procentul populației din localitățile urbane și rurale (42% din mediul urban și 58% din mediul rural²⁰) reflectă o medie generală a timpului de răspuns de 14'42" Valoarea totală de referință a indicatorului folosind media aritmetică a celor 2 valori înregistrate în România și Republica Moldova este 15'06 ". Valoarea țintă ia în considerare influența altor factori externi, precum și obiectivul național stabilit de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență din România și este preconizată la 13'50" în 2023 pentru România și 14'03" (o scădere de aproximativ 3%) pentru Moldova.
Unitatea de Măsură	Minute

Prioritatea 4.3 – Prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și cooperarea polițienească

Rezumatul indicatorilor

¹⁹ Reprezentând o agregare a timpului mediu de răspuns la diferite situații de urgență (de exemplu, incendii, inundații, intervenții medicale de urgență, SMURD etc.), calculat și comunicat anual de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență din România și Serviciul de Stat pentru Situații de Urgență din Ucraina

²⁰ Conform populației înregistrate în 2014, de 1,502,996 în zona urbană și de 2,054,638 din zona rurală

Indicator	Referință	Țintă
IR 431 Numărul de participanți implicați în activități comune de dezvoltare a capacităților (schimburi de experiență, vizite de studiu, traininguri, etc)	NA	300
IR 432 Numărul infrastructurilor modernizate de poliție, poliție de frontieră și a serviciilor vamale	NA	10
IR 431 Creșterea raportului numărului anual de persoane care trec frontiera la numărul personalului vamal angajat în mod direct la punctele de trecere a frontierei	6,639	7,635
IR 432 Nivelul de încredere a cetățenilor în poliție	Romania 47.1% Republica Moldova 29 %	creștere de 5% în 2023

Detalii metodologice privind indicatorii propuși

Denumirea indicatorului: Numărul de participanți implicați în activități comune de dezvoltare a capacităților (schimburi de experiență, vizite de studiu, traininguri, etc)	
Definiție	Numărul de participanți care vor participa la activități de schimb de cunoștințe și experiență organizate folosind sprijinul programului.
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. Pentru stabilirea nivelului țintă al acestui indicator s-au luat în considerare programul anterior de cooperare și intervențiile comune ale autorităților moldovene și române din aria eligibilă și alocarea financiară pentru această prioritate, precum și măsura în care programul poate implementa aceste activități la nivelul regiunii eligibile principale.
Unitatea de Măsură	Persoane

Denumirea indicatorului: Numărul infrastructurilor modernizate de poliție poliție de frontieră și servicii vamale (IK 432)

Definiție	Numărul de servicii transfrontaliere vamale, poliției de frontieră și de poliție modernizate prin folosirea sprijinului programului
Sursa datelor	Baza de date de proiecte/Rapoarte ale proiectelor
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea țintei	Măsurarea va folosi agregarea datelor din rapoartele de proiecte finanțate în cadrul acestei priorități. Pentru stabilirea nivelului țintă al acestui indicator s-au luat în considerare infrastructurile de servicii vamale și ale Poliției de Frontieră existente, precum și alocarea financiară preconizată pentru această prioritate.
Unitatea de Măsură	Infrastructuri

Denumirea indicatorului: Creșterea raportului numărului de persoane care trec frontiera vamală per ofițer vamal (angajat direct la punctul de trecere a frontierei) (IK 433)

Definiție	Creșterea numărului de persoane care trec frontiera vamală per ofițer vamal (angajat direct la punctul de trecere a frontierei)
Sursa datelor	Agencia Națională de Administrare Fiscală, Ministerul Internelor din România / Serviciile de Poliție Vamală și de Frontieră din Republica Moldova
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea referinței și a țintei	Aceste date ar trebui puse la dispoziție la cerere de către cele două ministere de interne. Ar trebui implementate sisteme și mecanisme care să înregistreze automat aceste date, în cazul în care acestea nu există deja. $ITBE = VT / AV$, unde <i>ITBE</i> – numărul de treceri a frontierei vamale per angajat pe an; <i>VT</i> – Treceri transfrontaliere pe an (volumul de trafic transfrontalier) <i>AV</i> – Numărul de angajați vamali din aria eligibilă ²¹ .

²¹ Având în vedere tipul de date diferențiate furnizate de serviciile vamale, pentru România s-a numărat posturile disponibile, în timp ce pentru Republica Moldova s-au numărat colaboratorii vamali.

	Valoarea de referință este de 6,639 (număr de treceri/număr de angajați vamali) Valoarea țintă ia în considerare influența altor factori externi, precum contextul politic și economic, și a fost preconizată că va ajunge la o creștere de 15% în 2023 (un raport de 7,635).
Unitatea de Măsură	Creșterea raportului (procente)
Indicatorul de credibilitate al serviciilor de poliție (CR 4.1.2)	
Definiție	Reprezintă nivelul de încredere a populației din aria eligibilă în poliția locală și serviciile sale.
Sursa datelor	Barometrele anuale de opinie - INSCOP pentru România și IPP pentru Republica Moldova
Indicații privind măsurarea și justificarea pentru stabilirea referinței și a țintei	Cele două sondaje sunt efectuate anual de către aceste institute de cercetare independente. Rezultatele pentru România sunt exprimate ca medie a nivelului de încredere național și această valoare este folosită pentru aria eligibilă. Valoarea totală a nivelului de încredere în poliție este calculată conform mediei aritmetice a valorilor din cele două țări. Calcularea valorii de referință Valoarea de referință este de 38,05%. Aceasta a fost calculată utilizând nivelul mediu național de încredere din România în poliție pentru 2015 (47,1%) și nivelul mediu național de încredere din Republica Moldova (29%). Din punct de vedere metodologic, procentele reprezintă populația cumulată cu un nivel pozitiv de încredere. Valoarea țintă ia în considerare influența altor factori externi, precum contextul politic și economic, și a fost preconizată că va ajunge la o creștere de 5% în 2023, ajungând la 43%.
Unitatea de Măsură	Procent

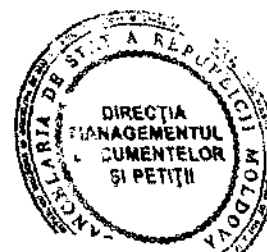
ANEXA V. RAPORT PRIVIND EVALUAREA STRATEGICĂ DE MEDIU
ANEXA VI. STRUCTURA INTERNA A STC

Anexele 5 și 6 sunt în atașament.

ANEXA VI – Structura internă indicativă a STC

Funcție	Număr indicative de persoane
PERSONAL PERMANENT	13
Director STC	1
Ofițeri de Informare, Comunicare și Selecție	3
Ofițeri de Implementare și Monitorizare	8
Ofițeri de Serviciu	1
Ofițer asistență tehnică	1
PERSONAL SUPORT	
Exemplu: contabilitate, control financiar preventiv, achiziții publice, resurse umane, juridic, administrare și management general/ financiar	7

Prin prezenta confirm că textul alăturat este copia autentică de pe traducerea oficială a Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate (ENI) pentru anii 2014-2020 (Chișinău, 12 decembrie 2016), originalul fiind depozitat la Arhiva Tratatelor a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Anatol CEBUC,
Șef al Direcției Generale Drept
Internațional a Ministerului Afacerilor
Externe și Integrării Europene al
Republicii Moldova

ACORD DE FINANȚARE
dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea
Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și
Administrației Publice al României privind
Programul Operațional Comun România-Republica
Moldova 2014-2020 pentru Programul de Cooperare
Transfrontalieră al Instrumentului European de
Vecinătate (ENI) pentru anii 2014-2020

București, 21 decembrie 2016

COPIE CERTIFICATĂ
TEXT ÎN LIMBA ENGLEZĂ

FINANCING AGREEMENT

Cross Border Cooperation

Special Conditions

The European Commission, hereinafter referred to as "**the Commission**", acting on behalf of the European Union, hereinafter referred to as "**the EU**",

The Government of the Republic of Moldova, hereinafter referred to as "**the CBC Partner Country**",

and

The Ministry of Regional Development and Public Administration, located in Romania, hereinafter referred to as "**the Managing Authority**",

hereinafter collectively referred to as "**the Parties**"

have agreed as follows:

Article 1- Purpose

1.1 The EU agrees to contribute to the financing of the following joint operational programme described in Annex II:

The Joint Operational Programme "**Romania-Republic of Moldova 2014-2020 for the ENI Cross-Border Cooperation programme for the years 2014-2020**" ("**the Programme**").

ENI-CBC/2015/039-007

1.2 This programme is financed under the European Neighbourhood Instrument¹ and European Regional Development Fund².

Article 2- Total Estimated Cost and Union's Financial Contribution

2.1 The total cost of the programme is estimated at EUR 89,100,000.

2.2 The maximum EU contribution to this programme is set at EUR 81,000,000. The breakdown of the EU's financial contribution is shown in the budget included in the programme (Annex II).

2.3 Co-financing shall amount to at least 10% of the Union contribution to the programme and shall be presented in the Programme (Annex II).

¹ Regulation (EU) No 232/2014 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2014 establishing a European Neighbourhood Instrument, OJ L 77, 15.3.2014, p. 27.

² Regulation (EU) No 1301/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on the European Regional Development Fund and on specific provisions concerning the investment for growth and jobs goal and repealing Regulation (EC) No 1080/2006, OJ L 347, 20.12.2013, p. 289.

Article 3- The CBC Partner Country's Contribution

Where there is a financial contribution or staff contribution by the CBC Partner Country, such contribution shall be indicated in the programme (Annex II).

Article 4- Implementation

This programme shall be implemented under shared management in accordance with Commission Implementing Regulation (EU) No 897/2014³ and the terms and the conditions set out in this Financing Agreement, which consists of these Special Conditions and the Annexes thereto.

Article 5- Execution Period

The period of execution of this Financing Agreement as defined in Article 3 of Annex I (General Conditions) shall commence on the entry into force of this Financing Agreement and end at 31 December 2024 at the latest.

Article 6- Addresses

All communications concerning the implementation of this Financing Agreement shall be in writing, shall refer expressly to this action as identified in Article 1 of these Special Conditions and shall be sent to the following addresses:

a) for the Commission

European Commission
Directorate-General Neighbourhood and Enlargement Negotiations – (DG NEAR)
Mr. Mathieu BOUSQUET
Head of Unit Georgia, Moldova & Neighbourhood Cross-Border Cooperation (C1)
Office L-15 04/058
Avenue du Bourget, 1
B-1049 Brussels
Belgium

b) for the CBC Partner Country

State Chancellery of the Republic of Moldova
Mrs. Lilia PALII, Secretary General of the Government
Government Building, 1, Piata Marii Adunari Nationale str.
Chisinau MD 2033
Republic of Moldova

³ Commission Implementing Regulation (EU) No 897/2014 of 18 August 2014 laying down specific provisions for the implementation of cross-border cooperation programmes financed under Regulation (EU) No 232/2014 of the European Parliament and the Council establishing a European Neighbourhood Instrument (OJ L 244, 19.8.2014, p. 12).

Jos 2

c) for the Managing Authority (where applicable)

Ministry of Regional Development and Public Administration
17 Apolodor Str., North Wing, sector 5
050741 Bucharest
Romania

Article 7- Cooperation with OLAF

The contact point of the CBC Partner Country having the appropriate powers to cooperate directly with the European Anti-Fraud Office (OLAF) in order to facilitate OLAF's operational activities shall be: the National Anticorruption Centre, as defined in the Programme (Annex II).

Article 8-Composition of Financing Agreement

8.1 This Financing Agreement is composed of:

- (a) these Special Conditions,
- (b) Annex I: General Conditions
- (c) Annex II: The Programme

8.2. In the event of a conflict between, on the one hand, the provisions of the Annexes I and II and, on the other hand, the provisions of these Special Conditions, the latter shall take precedence. In the event of a conflict between the provisions of Annex I and those of Annex II, the provisions of Annex I shall take precedence.

Article 9- Provisions derogating from or supplementing Annex I (General Conditions)

Article 4.1 of Annex I (General Conditions) shall be supplemented by the following:

"For this purpose, the beneficiary established in the CBC Partner Country shall use the templates indicated in the Guidelines for applicants".

Article 10- Entry into force

This Financing Agreement shall enter into force on the date on which the Commission receives a notification from the CBC Partner Country confirming the completion of the internal procedures necessary for its entry into force. The Commission shall inform the CBC Partner Country of the date of receipt of this notification. This Financing Agreement shall not enter into force if such a notification is not received by the Commission by 31 June 2017.

Done in 3 original copies, 1 copy being handed to the Commission, 1 copy to the CBC Partner Country and 1 copy to the Managing Authority.

FOR THE COMMISSION	FOR THE CBC PARTNER COUNTRY	FOR THE MANAGING AUTHORITY
Mr. Lawrence MEREDITH Director Neighbourhood East	Mrs. Lilia PALII, Secretary General of the Government	Mr. Vasile DINCU Vice Prime Minister, Minister of Regional Development and Public Administration
 Signature	 Signature	 Signature
29 NOV. 2016 Date:	12 DEC. 2016 Date:	21. dec. 2016 Date:

ANNEX I-GENERAL CONDITIONS

Article 1- Programme financing

- 1.1 The Union contribution shall be limited to the amount specified in this Financing Agreement.
- 1.2 The provision of Union contribution shall be subject to the fulfilment of the CBC Partner Country's obligations under this Financing Agreement.

Article 2- General principles of implementation

- 2.1 The Programme shall be carried out in accordance with Implementing Regulation (EU) No 897/2014¹ and the Programme (Annex II).
- 2.2 The Programme shall be implemented by the Managing Authority, acting under the general supervision of the Joint Monitoring Committee and, where relevant, of the European Commission. The CBC Partner Country is part of the Joint Monitoring Committee.

Article 3-Execution Period

- 3.1 The execution period of this Financing Agreement shall comprise the following phases:

(a) a project implementation phase ending at 31 December 2022 at the latest. Contracts for large infrastructure projects selected through direct award shall be signed and contribution to financial instruments shall be provided before 30 June 2019. Contracts for all other projects shall be signed before 31 December 2021. All project activities financed by the Programme shall end by that date at the latest;

(b) a technical assistance phase ending at 30 September 2024. All technical assistance activities financed by the Programme shall end by that date at the latest;

(c) a closure phase, including financial closure of all contracts concluded under the Programme, the payment or reimbursement of the final balance and the de-commitment of remaining appropriations. Without prejudice to Article 19(3) of Implementing Regulation (EU) No 897/2014, this phase shall end on 31 December 2024 at the latest. Activities linked to the closure of the Programme may be carried out until 30 September 2024. The Managing Authority shall submit a final report approved by the Joint Monitoring Committee by 30 September 2024.

3.2 Notwithstanding paragraph 1 of this Article, and pending the entry into force of this Financing Agreement, preparatory actions financed under the technical assistance budget of the Programme (Annex II), referred to in Article 16(1) and 16(3) of Implementing Regulation (EU) No 897/2014, may be implemented with the CBC Partner Country.

3.3 The Commission shall automatically de-commit any portion of a budgetary commitment for a Programme that, by 31 December of the fifth year following that of the budgetary commitment, has

¹ Commission Implementing Regulation (EU) No 897/2014 of 18 August 2014 laying down specific provisions for the implementation of cross-border cooperation programmes financed under Regulation (EU) No 232/2014 of the European Parliament and the Council establishing a European Neighbourhood Instrument (OJ L 244, 19.8.2014, p. 12).

not been used for the purpose of pre-financing or making final payments and in any case no later than 30 September 2024 with the exception of the specific cases referred to in Article 65 of Implementing Regulation (EU) No 897/2014.

Article 4- Award of procurement contracts and financial support to third parties by beneficiaries or the CBC Partner Country

4.1 The procedures for procurement contracts and financial support to third parties by a beneficiary established in the CBC Partner Country necessary for the implementation of a project shall be those referred to Title VII Chapter 4 of Implementing Regulation (EU) No 897/2014 with the exception of Article 52(1).

4.2 If the implementation of the annual plan for the use of the technical assistance budget requires procurement by an entity established in the CBC Partner Country, the contracts shall be also awarded in accordance with Title VII Chapter 4 of Implementing Regulation (EU) No 897/2014 with the exception of Article 52(1). Procurement by branch offices shall be limited to ordinary running costs and costs for communication and visibility activities.

Article 5- Rules of nationality and origin

5.1 The eligibility rules for participation in the procedures referred to in Article 4 shall be those referred to in Articles 8 and 9 of Regulation (EU) No 236/2014 of the European Parliament and of the Council². Where more specific eligibility rules for participation in the calls for proposals are defined in the Programme (Annex II), in compliance with Article 8(7) of Regulation (EU) No 236/2014, these rules shall apply as well.

5.2 All supplies purchased under a contract referred to in Article 4 shall originate from an eligible country in accordance with Articles 8 and 9 of Regulation (EU) No 236/2014.

Article 6- Visa facilitation and right of residence and establishment

6.1 Where justified by the nature of the procurement or grant contract, including procurement contracts and financial support to third parties by beneficiaries, the CBC Partner Country shall entitle natural and legal persons participating in procurement and grant procedures, including direct award, with a provisional right of establishment and residence in the CBC Partner Country. This right shall remain valid for one month after the contract is awarded.

6.2 Where a visa facilitation agreement is applicable, which includes detailed provisions on the subject, these provisions shall apply as well. In all other cases, the CBC Partner Country shall apply its most favourable visa regime or establish facilitating procedures for issuing visas for natural persons and persons representing legal persons participating in procurement and grant procedures.

6.3 The CBC Partner Country shall also entitle contractors, subcontractors, grant beneficiaries, any recipient of financial support and natural persons whose services are required for the performance of the contract and members of their family with similar rights referred to in Articles 6.1 and 6.2 during the implementation of the Programme or a project.

² Regulation (EU) No 236/2014 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2014 laying down common rules and procedures for the implementation of the Union's instruments for financing external action (OJ L 77, 15.3.2014, p. 95).

Article 7- Tax and customs provisions

7.1 The CBC Partner Country shall apply to procurement and grant contracts, including procurement and financial support to third parties by beneficiaries, financed by the Union the most favoured tax and customs arrangements applied to States or international development organisations with which it has relations, through the appropriate national procedures.

7.2 Where a Framework Agreement is applicable, which includes more detailed provisions on this subject, these provisions shall apply as well. The Framework Agreement should be understood as covering the entire Programme/project cost, including Union contribution and any co-financing.

Article 8- Foreign Exchange provisions and transfer of funds

8.1 The CBC Partner Country shall apply its national foreign exchange regulations in a non-discriminatory manner and authorise the import or purchase of the foreign currency necessary. In case of procedures in currencies other than Euro, the amount shall be converted to Euro using the exchange rate method mentioned in the Programme (Annex II).

8.2 The CBC Partner Country shall undertake measures to facilitate any beneficiary (public or private), or contractors where applicable, to:

- i) open specific project bank accounts, including accounts in Euro;
- ii) make payments as per grant contract requirements for the implementation of all activities necessary for the implementation of the Programme/project, including the possibility of the lead beneficiary to redistribute the grant amount to the other beneficiaries.

8.3 Where a Framework Agreement is applicable, which includes more detailed provisions on this subject, these provisions shall apply as well.

Article 9- Use of studies

The contract related to any study financed under this Financing Agreement shall include the right for the CBC Partner Country and the Commission to use the study, to publish it or to disclose it to third parties.

Article 10- Cooperation obligation

10.1 The CBC Partner Country shall fully cooperate with the Managing Authority, the Audit Authority, as referred to in the Programme (Annex II) and the Commission and support the efficient functioning of the management and control systems as described in the Programme (Annex II).

10.2 The CBC Partner Country shall appoint one or more representatives in the Joint Monitoring Committee.

10.3 The CBC Partner Country shall appoint a National Authority assuming ultimate responsibility for the implementation of the Programme (Annex II) in its own territory in compliance with the provisions set out in this Financing Agreement. The National Authority shall fully cooperate with the Managing Authority and the Commission and support the management and control systems as described in the Programme (Annex II).

10.4 The Partner Country shall designate a control contact point that will support the Managing Authority in its control tasks in accordance with Implementing Regulation (EU) No 897/2014.

10.5 The Partner Country shall nominate a representative in the Group of Auditors in accordance with Implementing Regulation (EU) No 897/2014.

Article 11- Confidentiality

11.1 Without prejudice to Article 13, the CBC Partner Country and the Commission shall preserve the confidentiality of any document, information or other material directly related to the implementation of this Financing Agreement that is classified as confidential.

11.2 The Parties shall obtain each other's prior written consent before publicly disclosing such information.

11.3 The Parties shall remain bound by the confidentiality until at least five years after the end of the execution period.

Article 12- Visibility

12.1 The Programme and any project financed by the Programme (Annex II) shall be subject to appropriate communication and information measures. Unless otherwise agreed, the CBC Partner Country shall take the necessary measures to ensure the visibility of the Union funding on their territory.

12.2 These communication and information measures shall follow the communication strategy included in the Programme and the annual information and communication plan carried out by the Managing Authority.

Article 13- Verifications and checks by the Managing Authority, the Audit Authority, the Commission, the European Anti-Fraud Office (OLAF) and the European Court of Auditors

13.1 The CBC Partner Country shall assist and support the verifications and checks carried out by the Managing Authority, Audit Authority, Commission, OLAF and the European Court of Auditors at their request.

The CBC Partner Country agrees to assist the Managing Authority, Audit Authority, Commission, OLAF and the European Court of Auditors in conducting documentary and on-the-spot checks on the use made of Programme/projects financing under this Financing Agreement and in carrying out a full audit, if necessary, on the basis of supporting documents of accounts and accounting documents and any other documents relating to the financing of the Programme/projects, throughout the duration of this Financing Agreement and for five years from the date of payment of the balance for the Programme.

13.2 Notwithstanding Article 13.1, records pertaining to audits, appeals, litigation or the pursuit of claims arising out of the performance of the Programme/projects shall be retained until such audits, appeals, litigation or claims have been completed.

13.3 The CBC Partner Country also agrees that OLAF may carry out on-the-spot checks and verifications in accordance with the procedures laid down by Union law for the protection of the Union financial interests against fraud and other irregularities.

To that end, the CBC Partner Country shall grant officials of the Managing Authority, the Audit Authority, the Commission, OLAF and the European Court of Auditors and their authorised agents

access to sites and premises at which operations financed under this Financing Agreement are carried out, including their computer systems, and to any documents and computerised data concerning the technical and financial management of those operations, and to take every appropriate measure to facilitate their work. Access by authorised agents of the Commission, OLAF and the European Court of Auditors shall be granted on conditions of strict confidentiality with regard to third parties, without prejudice to public law obligations to which they are subject. Documents must be accessible and filed in a manner permitting easy inspection, the CBC Partner Country being bound to inform the Commission, OLAF or the European Court of Auditors of the exact location at which they are kept.

13.4 The checks and audits described above shall also apply to the activities of contractors, subcontractors, grant beneficiaries and any recipient of financial support who have received Union financing. To this end, the CBC Partner Country shall ensure through contractual provisions and any other means at its disposal, that these persons are legally bound by the same obligations toward the Managing Authority, Audit Authority, Commission, OLAF and the European Court of Auditors, as the CBC Partner Country itself, and that its own documentation can remedy any shortcoming to the effective enforcement of the said obligations.

13.5 The CBC Partner Country and the Managing Authority shall be notified of on-the-spot missions by agents or external auditors appointed/authorised by the Commission, OLAF or the European Court of Auditors. The same shall apply when these on-the-spot missions are performed by the Managing Authority or the Audit Authority.

Article 14- Prevention of irregularities, fraud and corruption

14.1 The CBC Partner Country shall immediately inform the Managing Authority and the Commission of any element brought to its attention which arouses suspicions of irregularities, fraud or corruption and of any measure taken or planned to deal with them.

14.2 The CBC Partner Country shall ensure and check regularly through appropriate national procedures that the operations financed with the Union funds have been properly implemented. It shall take appropriate measures to prevent irregularities and fraud and, upon request of the Managing Authority or the Commission, bring prosecutions to recover funds unduly paid.

"Irregularity" shall mean any infringement of the Financing Agreement, implementing contracts or of Union law resulting from an act or omission by anyone who has, or would have, the effect of prejudicing the Union funds, either by reducing or losing revenue owed to the Union, or by an unjustified item of expenditure. "Fraud" shall mean any intentional act or omission concerning:

- the use or presentation of false, incorrect or incomplete, statements or documents which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general Union budget;
- non-disclosure of information in violation of a specific obligation, with the same effect;
- the misuse of such funds for purposes other than those for which they are originally granted.

14.3 The CBC Partner Country undertakes to take every appropriate measure to prevent, detect and punish any practices of active or passive corruption during the implementation of the Financing Agreement.

"Passive corruption" shall mean the deliberate action of an official, who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or for a third party, or accepts a promise of such an advantage, to act or refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties, which has, or would have, the effect of harming the Union financial interests.

"Active corruption" shall mean the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official, for himself or for a third party, to act or refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties, which has, or would have, the effect of harming the Union financial interests.

14.4 If the CBC Partner Country does not take appropriate measures to prevent fraud, irregularities and corruption, the Commission may adopt precautionary measures including the suspension of this Financing Agreement.

Article 15- Recoveries

15.1 The Managing Authority shall take all appropriate measures to recover funds unduly paid together with any interest on late payment from any beneficiary by any means, including by offsetting. The CBC Partner Country commits itself to cooperate fully with the Managing Authority, the Audit Authority and the Commission and support them in the recovery process.

15.2 Where the recovery relates to a claim against a beneficiary established in the CBC Partner Country, which is a public entity in accordance with its national legislation, and the Managing Authority is unable to recover the debt, the Managing Authority shall recover the due amounts directly from the CBC Partner Country.

15.3 Without prejudice to the responsibility of the Managing Authority to recover from any beneficiary the funds unduly paid, the Commission may proceed to the recoveries on behalf of the Managing Authority by any means, including by offsetting and by forced recovery before the competent courts. Where the recovery relates to a claim against a beneficiary which is a public entity established in the CBC Partner Country, the Commission may recover directly from the CBC Partner Country.

15.4 Contracts concluded by the Managing Authority as part of the Programme shall contain a clause allowing the Commission to recover from any beneficiary established in the CBC Partner Country any amounts due to the Managing Authority which the latter was not able to recover. Contracts shall also contain a clause allowing the CBC Partner Country to recover from a beneficiary established in the CBC Partner Country which is a public entity in accordance with its national legislation.

15.5 Where the recovery relates to systemic deficiencies in the Programme management and control systems, the Managing Authority shall be responsible for reimbursing the amounts concerned to the general budget of the Union. The CBC Partner Country must repay to the Managing Authority the due amount in accordance with the apportionment of liabilities among the participating countries laid down in the Programme (Annex II).

Article 16- Consultations

16.1 The Parties shall consult each other before taking any dispute relating to the implementation or interpretation of this Financing Agreement further pursuant to Article 20. Where the Managing Authority is not a party to this Financing Agreement the Parties shall endeavour to consult the former.

16.2 Where the Commission becomes aware of problems in carrying out procedures relating to management of this Financing Agreement, it shall establish all necessary contacts with the Managing Authority and the CBC Partner Country to remedy the situation and may take any steps that are necessary.

16.3 The consultation may lead to the amendment, suspension or termination of this Financing Agreement.

Article 17- Amendment of this Financing Agreement

17.1 Any amendment of this Financing Agreement shall be made in writing, including the possibility of an exchange of letters upon agreement of the Parties.

17.2 If the request for an amendment comes from the CBC Partner Country, the latter shall submit that request to the Commission at least three months before the amendment is intended to enter into force, except in cases which are duly substantiated by the CBC Partner Country and accepted by the Commission.

17.3 Amendments to the Programme (Annex II) are governed by the provisions of Article 6 or Article 66(5) of Implementing Regulation (EU) No 897/2014 and may require an amendment of this Financing Agreement.

Article 18- Suspension of this Financing Agreement

18.1 The Financing Agreement may be suspended in the following cases:

- The Commission may suspend the implementation of this Financing Agreement if the CBC Partner Country breaches an obligation under this Financing Agreement;

- The Commission may suspend this Financing Agreement if the CBC Partner Country breaches an obligation relating to respect for human rights, democratic principles and the rule of law and in serious cases of corruption;

- This Financing Agreement may be suspended in cases of force majeure, as defined below. "Force majeure" shall mean any unforeseeable and exceptional situation or event beyond the parties' control which prevents either of them from fulfilling any of their obligations, not attributable to error or negligence on their part (or the part of their contractors, agents or employees) and proves insurmountable in spite of all due diligence. Defects in equipment or material or delays in making them available, labour disputes, strikes or financial difficulties cannot be invoked as force majeure. A party shall not be held in breach of its obligations if it is prevented from fulfilling them by a case of force majeure of which the other party is duly informed. A party faced with force majeure shall inform the other party without delay, stating the nature, probable duration and foreseeable effects of the problem, and take any measure to minimise possible damage;

- Neither of the Parties shall be held liable for breach of its obligations under this Financing Agreement if it is prevented from fulfilling them by force majeure, provided it takes measures to minimise any possible damage.

18.2 The Commission may suspend this Financing Agreement without prior notice.

18.3 The Commission may take any appropriate precautionary measure before suspension takes place.

18.4 When the suspension is notified, the consequences for the ongoing procurement and grant contracts and for such contracts to be signed shall be indicated.

18.5 A suspension of this Financing Agreement is without prejudice to the suspension of payments by the Commission in accordance with Article 62 of Implementing Regulation (EU) No 897/2014.

18.6 The Parties shall resume the implementation of the Financing Agreement once the conditions allow with the prior written approval of the Commission. This is without prejudice to any amendments of this Financing Agreement which may be necessary to adapt the action to the new implementing conditions, including, if possible, the extension of the implementation period, or the termination of this Financing Agreement in accordance with Article 19.

Article 19- Termination of this Financing Agreement

19.1 If the issues which led to the suspension of this Financing Agreement have not been resolved within a maximum period of 180 days, either party may terminate this Financing Agreement at 30 days' notice.

19.2 When the termination is notified, the consequences on the ongoing contracts and contracts to be signed shall be indicated.

19.3 This Financing Agreement can be terminated in case of discontinuation of the Programme in accordance with Article 17(2) of Implementing Regulation (EU) No 897/2014.

Article 20- Dispute settlement arrangements

20.1 Any dispute concerning this Financing Agreement which cannot be settled within a six-month period by the consultations between the parties provided for in Article 16 may be settled by arbitration at one of the parties' request.

20.2 Each party shall designate an arbitrator within 30 days of the request for arbitration. Failing that, either party may ask the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration (The Hague) to designate a second arbitrator. The two arbitrators shall in their turn designate a third arbitrator within 30 days. Failing that, either party may ask the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration to designate the third arbitrator.

20.3 Unless the arbitrators decide otherwise, the procedure laid down in the Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration Involving International Organisations and States shall apply. The arbitrators' decisions shall be taken by a majority within a period of three months.

20.4 Each party shall be bound to take the measures necessary for the application of the arbitrators' decision.

Annex 1

Joint Operational Programme

Managing Authority
Ministry of Regional Development and Public Administration
Romania

*Joint Operational Programme Romania – Republic
of Moldova 2014-2020*

November 2015

Abbreviations

AA	-	Audit Authority
CBC	-	Cross Border Cooperation
CC	-	County Council
CCP	-	Control Contact Point
DG DEVCO	-	Europe Aid Development and Cooperation
EaP	-	Eastern Partnership
EC	-	European Commission
ENI	-	European Neighbourhood Instrument
ENPI	-	European Neighbourhood and Partnership Instrument
EP	-	European Parliament
EU	-	European Union
FDI	-	Foreign Direct Investment
GIZ	-	German Society for International Cooperation
JOP	-	Joint Operational Programme
JOP RO-UA-MD	-	Joint Operational Programme Romania - Ukraine - Republic of Moldova 2007-2013
JPC	-	Joint Programming Committee
JTC	-	Joint Technical Secretariat
HCOP	-	Human Capital Operational Programme
IR	-	Implementing Regulation
LIPs	-	Large Infrastructure Projects
KEEP	-	Knowledge and Expertise In European Programmes
MA	-	Managing Authority
MC	-	Municipal Council
MD	-	Republic of Moldova
MEF	-	Ministry of European Funds, Romania
M&E	-	Monitoring and Evaluation
MFA	-	Ministry of Foreign Affairs
MRDPA	-	Ministry of Regional Development and Public Administration
NGO	-	Non Governmental Organisation
NPRD	-	The National Programme for Rural Development
NE	-	North-East
NRP	-	National Reform Program
NUTS	-	Nomenclature of Territorial Units for Statistics
OP	-	Operational Programme
OPAC	-	Operational Programme Administrative Capacity
OPLI	-	Operational Programme Large Infrastructure
OPC	-	Operational Programme Competitiveness
ODA	-	Official Development Assistance
PA	-	Partnership Agreement
RA	-	Regional Authority
RDA	-	Regional Development Agencies
R&D	-	Research and Development
RO	-	Romania
ROP	-	Regional Operational Programme
SIDA	-	Swedish International Development Cooperation Agency
SME	-	Small and Medium Enterprises
SWOT	-	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats analysis
TBD	-	To be determined
TWG	-	Thematic working groups
TA	-	Technical Assistance
TO	-	Thematic Objectives
UA	-	Ukraine
USAID	-	United States Agency for International Development

TABLE OF CONTENTS

1. Introduction	5
2. Description of the programme area	9
2.1. Core regions	9
2.2. Major social, economic and cultural centres	12
2.3. Flexibility Rule	15
2.4. Map of the program area	16
3. Programme's strategy	17
3.1. Strategy description	17
3.2. Justification for the chosen strategy	26
3.2.1. Socio economic analysis and SWOT	26
3.2.2. Consultations	44
3.2.3. Coherence analysis with other programmes and strategies	44
3.2.4. Multi-criteria analysis	64
3.2.5. Lessons learnt from previous experiences in cross-border programmes	66
3.2.6. Risk analysis and mitigations measures	67
3.2.7. Summary of the strategy identification	69
3.3. Programme indicators	70
3.4. Cross-cutting issues	76
4. Structures and appointment of the competent authorities and management bodies	78
4.1. Joint Monitoring Committee (JMC)	80
4.2. Managing Authority (MA)	81
4.3. National Authorities of Romania and Republic of Moldova	84
4.4. Joint Technical Secretariat and branch offices	87
4.5. Audit Authority	90
4.6. Group of Auditors	90
4.7. Control contact point	91
5. Programme implementation	92
5.1. Summary description of the management and control system	92
5.2. Programme timeframe	99
6. Project evaluation and selection procedure	100
6.1. Selection following calls for proposals	100
6.2. Selection by direct award	106
6.3. Nature of support	107
6.4. Description of the monitoring and evaluation system	109
6.5. Technical assistance	111
6.6. Communication strategy	114
6.7. Strategic environmental assessment	114
6.7.1 Sea procedure	115
6.7. Public consultation on SEA	117

6.7.3	How environmental considerations and the opinions expressed have been taken into account...	117
6.7.	Monitoring measures	118
6.8.	Indicative financial plan	118
6.8.1	Financial table: yearly provisional financial appropriations for commitments and payments envisaged for the support from the EU	118
6.8.2	Indicative financing plan providing the EU contribution and the minimum co- financing for the whole programming period for each thematic objective and for Technical Assistance.....	121
6.9	Rules on eligibility of expenditure	121
6.10	USE of EURO	123
6.11	The apportionment of liabilities among the participating countries	124
6.12	Rules of use and monitoring of co-financing	124
6.13	IT systems for reporting.....	125
6.14	Language of the programme.....	125
	Annexes	127
	Annex I: Monitoring and Evaluation system and plan	127
	Annex II: Large Infrastructure Projects main and reserve list	127
	Annex III: Communication strategy and Annual Information and Communication Plan	127
	Annex IV: Report on proposed indicators	127
	Annex V: Report on Strategic Environmental Assessment	127
	Annex VI: JTS indicative internal structure	127

1. Introduction

Cross border cooperation at the external borders of the European Union (EU) continues to represent a top priority for the European Union during the 2014-2020 programming period. In this framework, the cross border cooperation between Romania and Republic of Moldova will strengthen and enhance the development potential of the two states especially by applying the instruments and principles of the new European Neighbourhood Instrument (ENI).

The ENI CBC aims to create "an area of shared prosperity and good neighbourliness between EU Member States and their neighbours". To this purpose, the ENI has three strategic objectives:

- (A) Promote economic and social development in regions on both sides of common borders;
- (B) Address common challenges in environment, public health, safety and security;
- (C) Promotion of better conditions and modalities for ensuring the mobility of persons, goods and capital.

The Joint Operational Programme Romania – Republic of Moldova 2014-2020 will contribute to all ENI strategic objectives while focusing its strategic intervention on four thematic objectives:

1. Support to education, research, technological development and innovation (Strategic objective: A)
2. Promotion of local culture and preservation of historical heritage (Strategic objective: A)
3. Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems (Strategic objective: C)
4. Common challenges in the field of safety and security (Strategic objective: B)

The contribution of the European Union to the Programme is of 81 million Euro, while the participant countries must ensure a co-financing of at least 8.1 million euro. In the general framework created by the Programming document for the EU Support to ENI Cross-Border Cooperation 2014 - 2020 (henceforth Programming document), *EU Regulation 232/2014 establishing a European Neighbourhood Instrument and of the Commission Regulation no 897/2014 laying down specific provisions for the implementation of cross-border cooperation programmes financed under Regulation 232/2014*, the programme partners have cooperated in order to identify the needs of the programme area and have selected the thematic objectives and priorities that are most relevant to the programme area.

Within this context, the partner countries nominated the Ministry of Regional Development and Public Administration from Romania as Managing Authority and have established the Joint Programming Committee (JPC) as decisional body within the programming process. The JPC included representatives of the central (Ministries of Foreign Affairs, Ministry of Regional Development and Public Administration Romania, State Chancellery, Republic of Moldova) and regional level from the two countries (county/raion representatives, Regional Development Agencies). Additionally, two working groups were created, one for the identification of Large Infrastructure Projects and one for the Management and Control structures.

The methodology for the elaboration of the Romania-Republic of Moldova Joint Operational Programme included stakeholder consultations, socio economic analysis, SWOT and multi-criteria analysis as well as a review of the lessons learnt from the Romania-Ukraine-Republic of Moldova Joint Operational Programme 2007 - 2013.

The main steps of the development of the Romania – Republic of Moldova Programme were:

- Territorial analysis
- Socio-economic and SWOT analyses
- Preliminary consultations: interviews, focus groups, online survey
- Coherence analysis and multi-criteria analysis
- Public consultations on the first draft of JOP
- Elaboration of SEA Report

- Public consultation on SEA
- Public consultation on the final draft of JOP

Socio-economic and SWOT analyses

The socio-economic and SWOT analyses were drafted considering the most important features of the eligible area and their likely positive or negative impact. The main areas covered were:

- 1) Geography;
- 2) Demography;
- 3) Economy and Labour Market;
- 4) Transport and Infrastructure (including public utilities and ICT);
- 5) Environment and Energy;
- 6) Health, Social, Safety and Security;
- 7) Education, Culture, Society;
- 8) Public Administration and Governance.

As a result of the socio-economic and SWOT analysis, *the thematic objective TO 5 (Support to local & regional good governance) was ruled out*¹.

Preliminary consultations: interviews, focus groups, online survey

Firstly, the preliminary consultations with the Programme stakeholders included interviews with local, regional and national authorities and focus-groups with civil society organizations, universities, Commerce, Industry & Agricultural Chambers and other relevant stakeholders.

The purpose of the consultations was to identify the main needs in the eligible area and to collect the views of the local stakeholders in regards to the activities that would create the most added values for the cross border area. The preliminary consultation included 15 regional/local level authorities/institutions and a total number of 29 representatives were interviewed.

Secondly, 4 focus groups were organized in Romania and 3 in Republic of Moldova involving the representatives of local and central administration as well as the civil society. The focus groups were used to gather information regarding issues encountered in the implementation of the trilateral programme and to identify the funding priorities for the 2014-2020 programming period.

Thirdly, an on-line survey was sent to potential eligible applicants' from the programme area. The survey was done using a web-based research tool and was submitted via e-mail to 655 potential respondents from the eligible area of the Romania-Ukraine-Republic of Moldova JOP (*respondents were asked to select their own country, region and the programme they express their opinions on*). The response rate was of 8%, with a total of 84 answers received.

Overall results of preliminary consultations indicated the main preferences of the stakeholders in the eligible area in regards to the thematic objectives to be financed as follows:

- TO1. Business and SME development;
- TO2. Support to education, research, technological development and innovation;
- TO 3. Promotion of local culture and preservation of historical heritage
- TO4. Promotion of social inclusion and fight against poverty
- TO5. Support to local & regional good governance
- TO7. Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems
- TO8. Common challenges in the field of safety and security.

¹ In line with the Programming document, each operational programme will focus on a maximum 4 thematic objectives from a total of 11 TOs. The Programming document can be consulted on the following link: <http://www.ro-ua-ndf.net/romania-republica-moldova/legal-framework/>

Past experience analysis

A review of the lessons learnt from the previous programming period was done in order to gather information for the strategy development. The main findings followed the typical life stages of a project: generation (including identification of partners), application, evaluation, contracting and implementation and provided valuable inputs for the implementation section.

Coherence and multi-criteria analysis

According to ENI programming regulations for 2014-2020 period, the programmes must deliver real cross-border added value and not cover elements which are already funded or could more suitably be funded from other ENI or EU programmes. In order to narrow down the thematic objectives to be addressed by the Romania-Republic of Moldova Programme to those that can create the most added value for the region and that are not financed through other funding mechanisms coherence analysis was undertaken.

Based on the ENI CBC Programming document 2014-2020, the coherence analysis followed three types of criteria:

- Convergence with European, National and Regional Strategies;
- Potential financing overlaps (in order to be avoided);
- Effectiveness & Complementarity (of the thematic objectives with the other programmes and strategies).

As a result of the consistency analysis with other programmes and strategies it was considered that *thematic objectives 4 and 5 are already covered through other funding mechanisms* and it was decided to exclude them from the list of TOs to be considered for the Romania-Republic of Moldova Programme. Moreover, the Thematic Objective 9 has been introduced as a need to be covered by the Programme.

Multi criteria analysis

In order to ensure the consistency of the selected thematic objectives with the realities of the region and with the financial allocation of the programme, a multi-criteria analysis was elaborated. Each thematic objective was scored against 5 criteria by an expert panel. These were:

- Cross border impact
- Capacities for project management
- Relevance for overall financial allocation
- Coherence with strategies and programmes
- Current regional context

As a result of the multi criteria analysis the highest ranking thematic objectives were:

OT 2: Support to education, research, technological development and innovation

OT 3: Promotion of local culture and preservation of historical heritage

OT 7: Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems

OT 8: Common challenges in the field of safety and security

OT10: Promotion of border management, and border security

Public consultations on the first draft JOP

Three workshops with Programme stakeholders were organised both in Romania (Iasi and Galați cities) and in Republic of Moldova (Chișinău) on the first draft of the Programme, totalizing 116 participants. Also, on-line consultations were carried out on the first draft of the Programme and the relevant inputs from the stakeholders were integrated into the final version of the Programme. Participants from all the Romanian counties from the eligible area and from entire territory of the Republic of Moldova were invited.

This round of consultations focused on indicative activities, type of beneficiaries, indicative financial allocation, as well as the main elements of the management and control system and of the implementation of the program (management bodies and their functions and competencies, selection procedures, type of projects, indicative no. of the calls for proposals and the programme time line).

Works of the Joint Programming Committee and working groups

In the programming process the main decision making body has been the Joint Programming Committee (JPC) that has been set up especially for the development of the operational programme. In the period of 2013 – 2014, three meetings have been organized (18th of June 2013, 19th of March 2014 and 23rd of October 2014) and several written consultation procedures were conducted. The main decisions were related to the approval of JPC rules of procedures, appointment of the Ministry of Regional Development and Public Administration as Managing Authority, the CBC Regional Office Iasi as Joint Technical Secretariat, Audit Authority from Romania as Programme Audit Authority, approval of the terms of reference for contracting the consultant for the development of the Operational Programme, approval of programming methodology and corresponding documents.

The results of the selection of thematic objectives were presented to the JPC during the meeting held in Bucharest in October 2014. During the same meeting the JPC approved the first three thematic objectives whereas the fourth TO has been approved through written procedure. Also, through the same procedure, the major social, economic and cultural centres have been approved.

The fourth meeting of the JPC took place in March 2015. The main decisions taken during the meeting were related to the revision of the indicative activities, approval of the financial allocation and setting English and Romanian languages as the official languages of the programme.

Joint Working Groups

In line with article 41 of the Commission Implementing Regulation no 897/2014, the Joint Programming Committee has decided to award large infrastructure projects without a call for proposals. In this respect, a joint Working Group (WG) for large infrastructure projects was designated with the role to identify, select and prioritize the list of LIPs. The joint WG included representatives nominated by the central and regional institutions from the following fields of interest: energy, transport, environment, internal affairs (emergency situations/ border police) and customs. The responsibility of designation the LIP WG members belonged to each participant country.

At national level, a strong and participatory consultation process was carried out with the relevant institutions with a significant role in the previous outlined fields of interests. The consultation objectives were firstly to identify suitable and feasible project ideas and secondly, to obtain the proper input from the relevant stakeholders as regards the national support toward the identified projects.

The project selection itself was based on a working procedure approved by the JPC. More specifically, the stakeholders have submitted project proposals through the use of a template designed to underline the LIP essential criteria and conditions and these were analysed by the joint Working Group with the support of the Managing Authority.

Projects were discussed and prioritized at the level of the joint Working Group through the means of two meetings (12 May and 18 September 2014).

The Joint Programming Committee approved the list of the proposed Large Infrastructure Projects (including the reserve list) to be selected through direct award procedure following the 4th JPC meeting from 13th of March 2015 in accordance with the subsequent written consultations from the period of May – June 2015. The final list can be consulted in Annex II.

A common JWG for Management and Control was established for both the Romania-Republic of Moldova JOP and for the Romania- Ukraine as well as for the Black Sea Basin Programme. In order to define the management and control systems of the three programmes, the JWG had three meetings during the programming period. Some of the main decisions taken were related to the role and tasks of control contact point, as well as to the general tasks that will be fulfilled by all the structures involved in the management and control of the programmes.

2. Description of the programme area

The programme area consists of Core regions listed in the chapter 2.1. below and major social, economic and cultural centres as presented in chapter 2.2. In addition to the programme area, a flexibility rule has been introduced, as described in chapter 2.3 below.

2.1. Core regions

The core area of the Romania-Republic of Moldova Joint Operational Programme 2014-2020 was established through the Programming document and it covers:

Romania – 4 counties – Botoşani, Iaşi, Vaslui and Galaţi

Republic of Moldova² – the whole country

The territory represents the Romanian-Moldova border region, which in the 2007-2013 period was part of the Romania-Ukraine-Republic of Moldova ENPI CBC programme.

The Programme core eligible area covers a total area of 54,092 km², out of which 20,246 km² represent the Romanian territory (divided between the 4 counties: Botoşani 4,986 km², Iaşi 5,476 km², Vaslui 5,318 km², Galaţi 4,466 km²), and 3,384 km² represent the Moldovan territory. In the Romania's case, the four counties from the core eligible area represent 8.5% of the country territory. Due to the rural character of the core eligible area, the human settlements network is formed out of a limited number of cities, out of which only five have more than 100,000 inhabitants: Iaşi, Galaţi, Botoşani, Chişinău, Bender, Bălţi and Tiraspol municipalities. The border shared by the two states corresponds with the one of the European Union, as the Romanian North-East and South-East development regions are the outermost Eastern regions of the EU. The current status of this border plays an important role in developing the cross-border infrastructure of the Romanian-Republic of Moldova frontier, especially considering that this is in its entirety a river border (i.e. Prut River).

Romania-Republic of Moldova border

The border total length of the eligible is of 681.4 km (by Romanian measurements, 684.3 km by Moldovan measurements). The two countries share 8 land border crossing points, accessible by car and train:

- *Albiţa - Leuşeni (auto)*
- *Galaţi - Giurgiuleşti (auto & rail)*
- *Sculeni - Sculeni (auto)*
- *Sîlnca - Costeşti (auto)*
- *Iaşi - Ungheni (rail)*
- *Rădăuţi Prut - Lipcani (auto)*
- *Oancea - Cahul (auto)*
- *Fălciu - Stoianovca (rail) (not operational).*

² The organizations from Transnistria are eligible if these are registered in Republic of Moldova.

Map 1 - Cross border points at Romania-Republic of Moldova frontier

The core eligible area has a total of 5,676,181 inhabitants, out of which 37.3% reside on the Romanian side of the border, while 62.7% on the Moldovan. A large part of the population lives in high-density urban centres, as for instance Iași, Galați, and Chișinău municipalities; these urban centres have become gravitational for both population and economic flows. Furthermore, 56.75% of the population in the core eligible area lives in rural areas and 43.25% in urban areas, fact which emphasizes the accentuated rural nature of the core eligible area.

The population in the core eligible area is relatively young, 40.8% of the population being up 30 years of age. Even so, the population is in decline; a drop of the natural increase takes place in the rural areas. Another major problem in the area is the outward migration trend. Even though large urban centres manage to attract a large portion of the internal and external immigration, outward migration is still significant.

The health infrastructure is limited in development especially in the rural areas. At national level the health infrastructure is similar in proportion. Significant differences are visible in the Romanian counties, where Iași County is positioned above the national averages - a position that can be attributed to the important role of Iași Municipality as a regional centre.

The changes in the structure of the population affect the development of the labour market. The active population in the area represents 36% of the total population. Out of the active population 93.89% are in employment and 6.11% are unemployed. There is a constant decrease in unemployment, especially for the Republic of Moldova; in addition, the high unemployment rates in the urban areas, identified in the previous programme are starting to decrease.

The largest employed population in area works in the agricultural sector. This population represents 31.84% of the total employed active population, making it the dominating sector. Territorial differences are significant, as on the Romanian side 39.90% of employment is in agricultural sector while on the Moldovan side only 26.45%. Other significant sectors by number of

employed population are: *public administration, education, health and social work, constructions and commerce, hotels, restaurants.*

The structure of the unemployed population is significantly different from one side of the border to the other. On the Romanian side, 78.34% of the unemployed population has only a primary, secondary or vocational education. In contrast, on the Moldovan side, the largest number of unemployed has a high-school, or post high-school degree. There are significant differences in terms of exigencies and requirements of the labour market, to which the two populations of the area are still unable to properly adapt. In addition, the rate of early school leaving is relatively high in the area, especially in the Republic of Moldova, where in 2012 at the secondary professional and vocational education levels a rate of 24.5% was registered.

The average gross monthly earnings in the area are some of the lowest in both Romania and at EU level. In 2012, the four Romanian counties reached an average of only € 383, while Republic of Moldova € 218. The agricultural sector is the largest sector in terms of employed population; however, earnings in this sector are some of the lowest, registering values below the averages.

The core eligible area of the programme has one of the lowest development levels in comparison with the other neighbouring countries and regions. The low level of competitiveness is a major issue for the core eligible area. The causes are the predominance of agriculture as the main economic activity and the lack of a truly diverse economy, the low level of investments in Research & Development, low accessibility due to the poor quality of the transport infrastructure and the underdeveloped public utilities infrastructure.

The core eligible area is characterized by a constantly deteriorating transport infrastructure and the lack of investments. The area is largely inaccessible by air, only two major international airports functioning. Naval transport is undeveloped, in spite of the large number of rivers and the presence of the Danube River in the South. The road and rail infrastructures are the most problematic and at the same time the most used. The road network is fairly dense; however, its quality varies according to the level of road importance. National and European roads are constantly modernized and serviced, while local roads suffer from lack of investments and the overly bureaucratic process of accessing state funding. The rail network raises a technical issue, as the two countries' rail networks are built using different gauges making the border transfer time consuming and problematic.

The state of the public utilities and services infrastructure serving the urban and rural localities in the area raises a number of problems. There are several localities that are not connected to the drinking water supply, the sewage systems or the gas network. In addition, these infrastructures are old and cannot insure the required quality standards, most of them being developed before 1989. Internet access is a problem in the area, as the North-East region in Romania has one of the lowest numbers of subscribers. The rural localities are poorly connected to the internet infrastructure, making the urban centres the main consumers of internet.

In the case of the Republic of Moldova, a major issue is the reduced energy independence degree, as the country is in its majority an energy importer. By comparison, Romania has an energy independence degree of 77.7%.

The core eligible area suffers from a number of ecological issues, resulted from the pre-1989 aggressive industrialization process, but on an overall note the area is within international pollution limits. The major problems in the area stem from four main sources. First, industrial emissions and waste resulted from both functioning and closed industrial sites have negative impact on the air, soil and waters. Second, the poor management of waste, especially in rural areas has a direct effect on the environment, as in these areas there is a lack of proper facilities for waste treatment and purging. Third, the use of chemical fertilizers and the inadequate storage of agricultural waste have a direct impact on the soil and underwater quality. Fourth, urban centres have an important impact on the air and environment in general, as these are the major producers of CO₂ and greenhouse gases. The core eligible area benefits from over 1,300 natural protected areas of national and international importance and numerous historic sites.

2.2. Major social, economic and cultural centres

The programme decided to make use of the art. 8 (3) of the *Regulation no 232/2014 of the European Parliament and of the council establishing a European Neighbourhood Instrument* provisions, and included 4 major social, economic and cultural centres in the programme area: Bucharest, Suceava, Bacău and Piatra Neamţ.

Rationale for selecting the major social, economic and cultural centre:

In line with article 41 of Commission Regulation 897 from 2014, the joint programming structures decided to include in the programme a list of large infrastructure projects proposed for selection without a call for proposals, whose actions have specific characteristics that require a particular type of body which enjoys a *de jure or de facto monopoly and/or the project relates to actions that require a particular body based on its technical competence, high degree of specialization or administrative power.*

In this context, the need to include Bucharest city in the programme area as major social, economic and cultural centre was identified, as most of the relevant institutions for LIPs are located in the capital city. Bucharest may only be involved as major centre in the large infrastructure projects.

Furthermore, the programming structures decided to include, as major social economic and cultural centres the cities of Bacău, Suceava and Piatra Neamţ, due to their potential contribution to the achievement of the programme objectives:

Bacău Municipality is located in Bacău County, in the East of Romania and in the Southern area of the North-East Development Region.

Bacău Municipality has a population of 144,307 inhabitants (2011) which makes it the 15th largest urban centre in the country. In terms of importance, Bacău Municipality is a city of national interest, and an Urban Development Pole of regional interest.

In case of Bacău Municipality the major strength identified is the potential for education and research. There are two major higher educational units located in Bacău Municipality with various graduate and postgraduate domains. The two universities focus on scientific research and technological transfer - "Vasile Alecsandri" University - and the knowledge economy - "George Bacovia" University. Out of the two, "Vasile Alecsandri" University has 6 certified research centres. Also, both universities have long standing relationships with similar institutions at both national and EU level and benefit from international recognition as contributors to their fields. In addition to the two universities, there are also two research and development stations located in Bacău Municipality.

Bacău is the 3rd largest employer in research and development at the level of the North-East Development Region, after Iaşi and Galaţi counties. Also, at the same level, Bacău County is the 4th in terms of direct expenses in the field of research and development.

Conclusion: *Bacău* city would bring a substantial added value for the core eligible area as it is an important university centre with relevant results in the field of education and it has been nominated as Urban Development Pole of regional interest. Moreover, its participation within the programme would strongly contribute to the achievement of the CBC impact in the core region, as the municipality can play an important role in the capitalization of investments in the field of education accessibility, to the principles of innovative urban development. Therefore, its inclusion as major centre is essential to achieving the programme's objective 2 in a sustainable way.

Consequently, organizations located in the city of Bacău may participate as partners (not lead partners) in projects implemented under the thematic objective 2 Support to education, research, technological development and innovation of the programme.

Piatra Neamţ Municipality is located in Neamţ County, in the North-East of Romania, in the centre of the North-East Development Region, and to the West of the core eligible area. The City of Neamţ has a total population of 85,055 inhabitants, making it the 24th largest city in Romania.

In the case of Piatra Neamţ Municipality, among the most important fields in terms of cooperation are culture and heritage. Piatra Neamţ is a long standing city in the North-Eastern part of Romania that shares the political and historical background of the core regions. Several branches of major universities from Iaşi and Bucharest are located in Piatra Neamţ Municipality. Moreover, its direct educational link to both Bucharest and the core eligible area (i.e. Iaşi University) give the municipality a potentially important cooperation role in the field of education at local and regional levels.

In addition to the varied natural resources in the area, there are several important historical, architectural, and religious sites, which are included in the national patrimony and attract large numbers of national and international tourists. Due to this important heritage Piatra Neamţ Municipality and its surroundings is listed as part of the popular tour of the monasteries in the area.

Conclusion: Piatra Neamţ municipality would have a strong impact upon the core eligible area as it hosts branches of universities from Iaşi and Bucharest as well as important cultural institutions. Furthermore, its participation within the programme would strongly contribute to the achievement of the CBC impact in the core region, as the institutions located within the municipality have an strong and extended experience of cooperation with central, regional and local entities from Republic of Moldova and therefore Piatra Neamţ inclusion as major centre is essential to achieving the programme objectives 2 and 3 in a sustainable way.

Consequently, organizations located in the City of Piatra Neamţ may participate as partners (not lead partners) in projects implemented under the thematic objectives 2 Support to education, research, technological development and innovation of the programme and 3 Promotion of local culture and preservation of historical heritage.

Suceava Municipality is located in Suceava County, in the North of Romania, in the Northern area of the North-East Development Region, and to the West of the core eligible area. Suceava Municipality is located near the Romanian-Ukrainian border.

Suceava Municipality is one of the oldest cities in Romania and was the capital city of the historical Moldova. In 2011 Suceava Municipality population was 92,121 inhabitants. The Municipality is Suceava Counties' capital and a rank II city of county level importance in balancing the development of the counties' human settlement network.

Suceava Municipality's potential revolves around education, research, culture, and heritage (the education-research sector being more developed compared to other major centres proposed). Suceava Municipality has one higher education unit that concentrates a large number of students. In 2013 its student population reached 6,830 students, representing almost 7.5% of its total population. Partly, Suceava University's popularity is due to its varied fields of education and research and its social and economic position within the area.

There are 13 research & development and excellence centres located in Suceava Municipality. Suceava County is the 2nd biggest employer in research and development in the North-East Development Region and it is the second county at regional level in terms of direct expenses in the sector of research and development.

Culturally, Suceava Municipality and its surroundings represent one of the most important historic sites in the Northern Romania with both national and regional links. The city is specifically important as it is one of the oldest cities in the area and the country and has a specific historic importance for the historical Moldovan region of Romania. As a result, the city and county have a large number of historic, architectural, and attractions. Along Piatra Neamţ Municipality, Suceava Municipality is also included in the monasteries tour of the area. The relief is also varied and the area offers a large number of natural attractions.

In conclusion, Suceava Municipality is an important addition to the eligible are of the programme, as it offers a long standing educational tradition and offers varied opportunities for developing educational and research programmes. The cultural commonalities of the whole North-East

Development Region and the historic ties that its main cities have make Suceava Municipality a needed addition, which offers the region the opportunity of developing coherent cultural and heritage based projects.

In this context, the Suceava city participation within the programme would strongly contribute to the achievement of the CBC impact in the core region, as the municipality is a member in cross border cooperation organizations (such as Upper Prut Euro-region) through which relevant common projects were implemented hence the inclusion of Suceava municipality as major centre is essential to achieving the programme objectives 2 and 3 in a sustainable way.

Consequently, organizations located in the City of Suceava may participate as partners (not lead partners) in projects implemented under the thematic objectives 2 Support to education, research, technological development and innovation of the programme and 3 Promotion of local culture and preservation of historical heritage.

Conditions for participation in programme of the major centres

Bucharest

The corresponding financial allocation for the project partners and or activities carried out by organisations located in Bucharest is limited by the allocation set at programme level for large infrastructure projects. Their participation is limited to the:

- ✓ **Thematic objective 7:** Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems
- ✓ **Thematic objective 8:** Common challenges in the field of safety and security

Bacău, Piatra Neamţ and Suceava

The corresponding financial allocation for the project partners and or activities carried out by organisations located in Bacău, Piatra Neamţ and Suceava is limited to a total of 10% of the programme budget.

The organisations located in these cities may only participate in projects as partners, but not as lead beneficiaries, and they can only address the following thematic objectives:

Bacău: Thematic objective 2: Support to education, research, technological development and innovation

Piatra Neamţ and Suceava: Thematic objective 2: Support to education, research, technological development and innovation; Thematic objective 3: Promotion of local culture and preservation of historical heritage

Table 1 - Summary of conditions for eligibility of major, economic and cultural centres

Bucharest	N/A	Organization involved in Large Infrastructure Projects Thematic Objective 7 & 8
Bacău city	-within the limit of 10% of Programme budget, - participation only as partners, but not as Lead Partners	Thematic Objective 2
Piatra Neamt city		Thematic Objectives 2 & 3
Suceava City		Thematic Objectives 2 & 3

2.3. Flexibility Rule

A flexibility rule set in accordance to point (b) of article 39(2), and article 45(4) of Commission Regulation 897/2014 may be used outside the programme area (meaning outside core regions and major social, economic and cultural centres).

A total of 10 % of the EU contribution to the Programme may be used for activities outside the programme area and/or by beneficiaries located outside the programme area as follows:

A. Conditions to be met by Beneficiaries located outside the programme area:

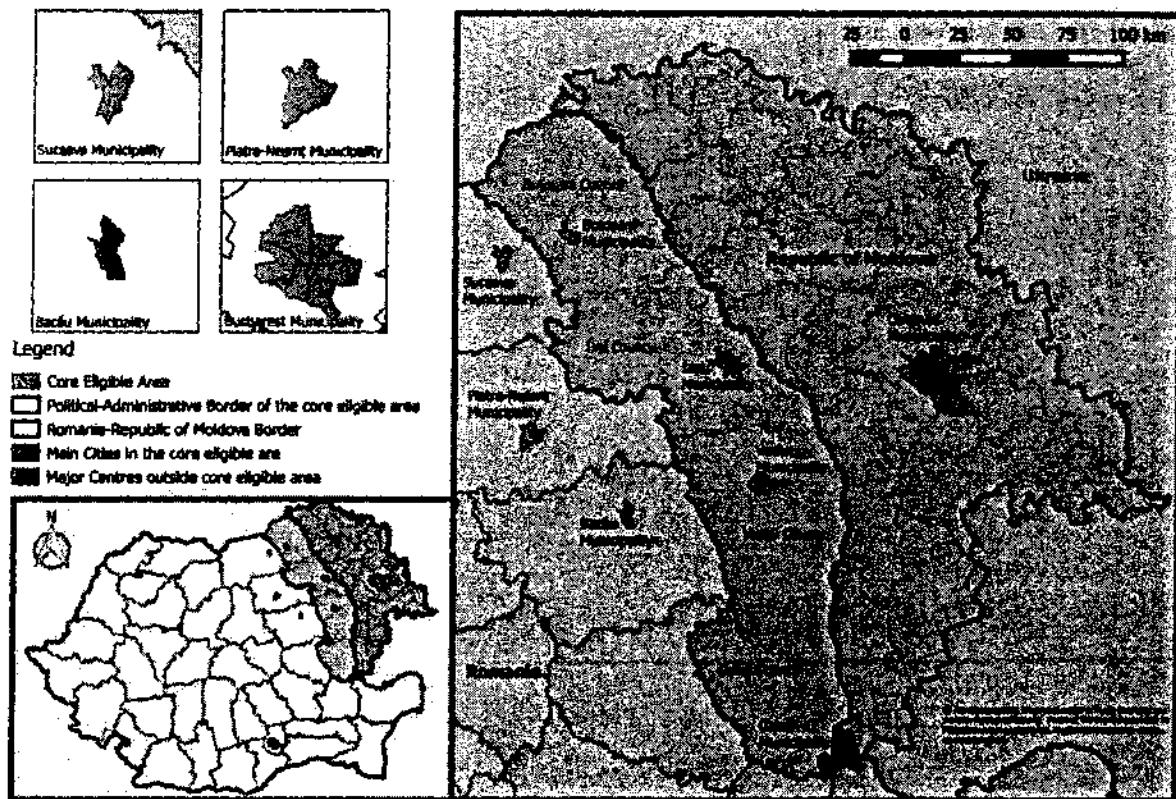
- They must be Romanian;
- They cannot participate in projects other than Large Infrastructure Projects selected by direct award
- They cannot act as lead beneficiaries;
- Their participation in project is required by the nature and by the objectives of the project and is necessary for its effective implementation;
- They comply with the eligibility criteria defined for each selection procedure.

B. Conditions to be met by project activities partially implemented outside the programme area:

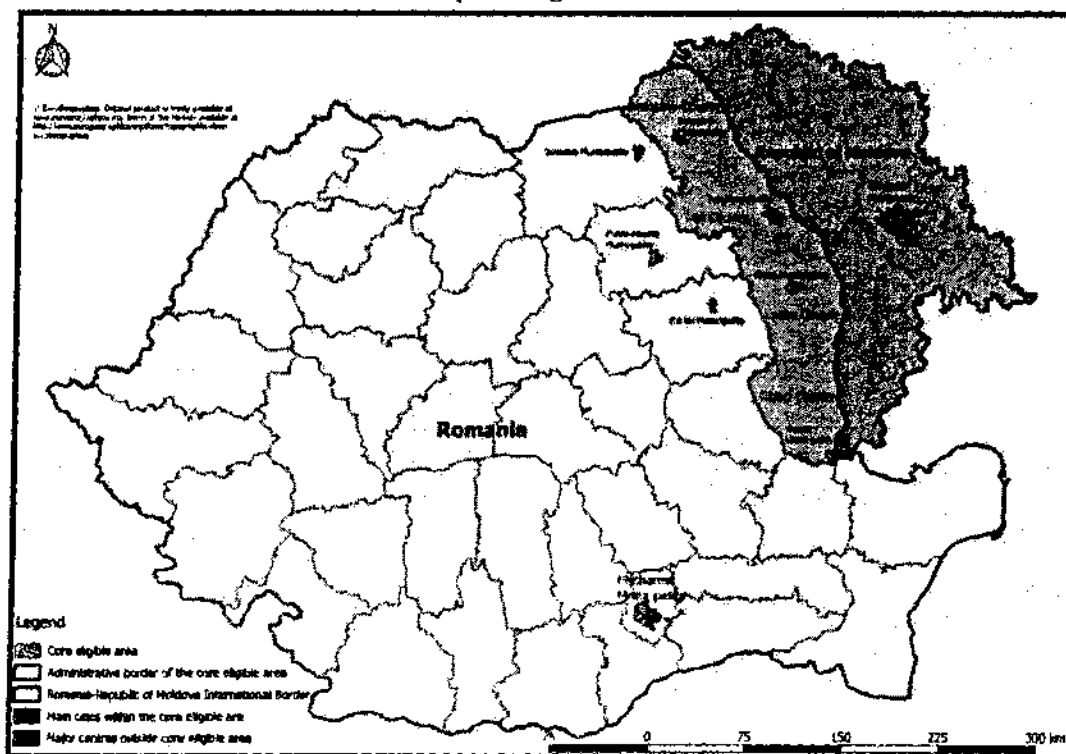
- They must be implemented by beneficiaries from the programme area or by LIP beneficiaries partners located outside the programme area
- They may be implemented outside the programme area insofar they are necessary for achieving the programme objectives
- They are in the benefit of the programme area.

In order to be selected, a project should justify any use of funds outside the programme area.

2.4. Map of the program area

Map 2 - Programme area

Map 3 - Programme area

3. Programme's strategy

3.1. Strategy description

The Joint Operational Programme Romania-Republic of Moldova 2014-2020 contributes to the achievement of the overall ENI objective of *"progress towards an area of shared prosperity and good neighbourliness between Member states and their neighbours"*.

The intervention strategy is based on a joint view regarding the development of the Programme area and a common development vision for the following years in the sectors decided upon to be supported by the Programme. The proposed strategic approach focuses on those specific aspects of common policies relevant to cross border cooperation.

According to the Programming document for EU support to ENI Cross-Border Cooperation (2014-2020), the Programme has to address at least one of the three pre-defined strategic objectives and to concentrate interventions of no more than four thematic objectives. The following strategic objectives were defined:

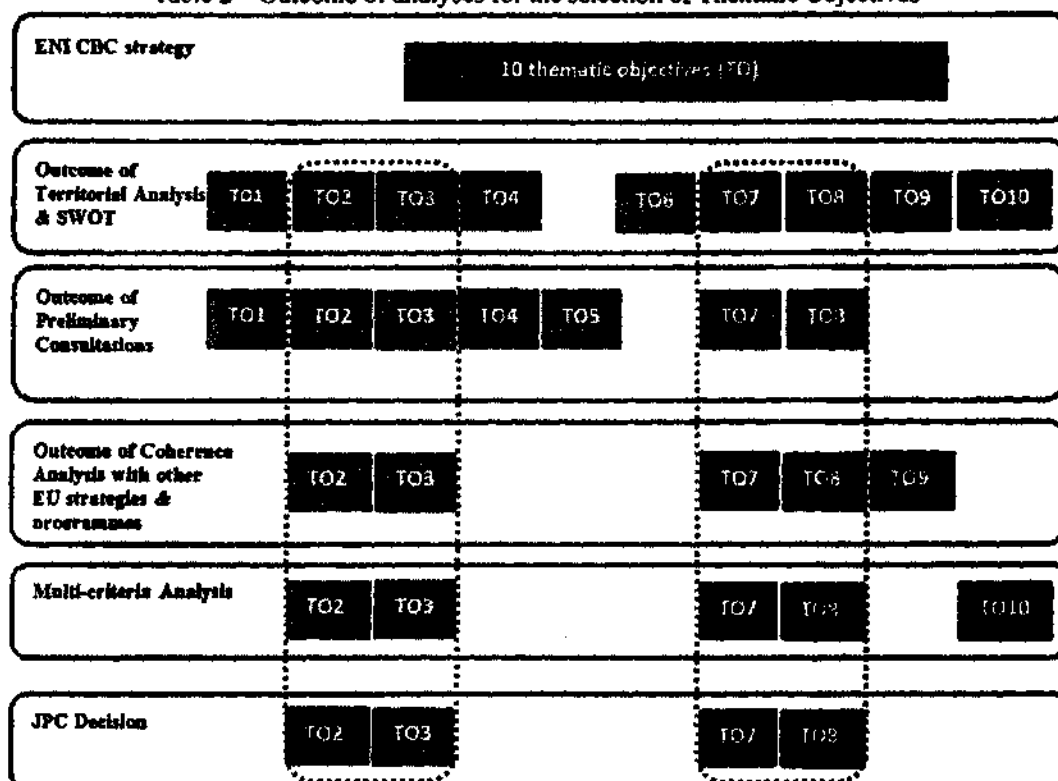
- A. Promote economic and social development in regions on both sides of common borders;
- B. Address common challenges in environment, public health, safety and security;
- C. Promotion of better conditions and modalities for ensuring the mobility of persons, goods and capital.

To define the 2014-2020 Romania-Republic of Moldova CBC programme strategy a series of analysis were conducted, including a SWOT analysis, multi-criteria and coherence analysis together with extensive stakeholder's consultation and review of the results obtained under the previous programme.

The SWOT analyses additionally included a (1) *Quantitative Analysis* in order to assess the number of SWOT items which have any kind of influence/impact over the ENI CBC strategic objectives (SO) and their assigned thematic objectives and (2) *Qualitative Analysis* – for assessing the impact of SWOT items on Strategic Objectives / Thematic Objective. This assessment evaluated the intensity/importance of the impact of SWOT items on ENI CBC strategic and thematic objectives. Based on this SWOT analysis, the relative importance and weights of the Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats, the most effective strategy for the Programme was defined as the Weakness-Opportunity type strategies - overcome weaknesses to pursue opportunities.

The other analyses and the preliminary consultations of the potential beneficiaries that were conducted were designed to provide structured information on the Programme area and the proposed strategy. The following table is presenting the outcome of the various analyses with respect to the specific thematic objectives proposed to be included in the programme:

Table 2 – Outcome of analyses for the selection of Thematic Objectives

By correlating the results of the multiple analyses, four thematic areas were identified as priorities for development: (1) education and research and innovation, (2) culture and historical heritage, (3) transport and communications and (4) sectors contributing to safety and security in the region as health, prevention of natural and man-made disasters/emergency situations and police cooperation. Consequently, the following four thematic objectives are proposed:

- TO2 - Support to education, research, technological development & innovation;
- TO3 - Promotion of local culture and preservation of historical heritage
- TO7 - Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems;
- TO8 - Common challenges in the field of safety and security;

The table below is summarizing the strategic objectives, their corresponding thematic objectives as well as the specific objective and priority of the programme:

Table 3 – Summary of strategic objectives, thematic objectives, programme objectives, priorities

Strategic Objectives	Thematic Objectives	Programme Objective	Priority
A. Promote economic and social development in regions on both sides of common borders	TO 2 - Support to education, research, technological development & innovation;	<i>Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level</i>	Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education Priority 1.2 – Promotion and support for research and innovation

Strategic Objectives	Thematic Objectives	Programme Objective	Priority
	TO 3.Promotion of local culture and preservation of historical heritage	<i>Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog</i>	Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage
B. Address common challenges in environment, public health, safety and security	OT 8.Common challenges in the field of safety and security	<i>Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects</i>	Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health
			Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint action during emergency situations
			Priority 4.3 Prevention and fight against organized crime and police cooperation
C. Promotion of better conditions and modalities for ensuring the mobility of persons, goods and capital.	OT 7.Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems	<i>Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking</i>	Priority 3.1 –Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure

The general objective of the Romania-Republic of Moldova Joint Operational Programme is to enhance the economic development and to improve the quality of life of the people in the Programme area through joint investments in education, economic development, culture, cross border infrastructure and health while ensuring the safety and security of the citizens in the two countries.

Thematic objectives and priorities

The process of identifying the specific needs of the border area to be addressed through the Romania –Republic of Moldova Programme was concluded with the selection of 4 specific thematic objectives:

- ✓ **Thematic objective 2:** Support to education, research, technological development and innovation (ENI Strategic objective: A)
- ✓ **Thematic objective 3:** Promotion of local culture and preservation of historical heritage (ENI Strategic objective: A)
- ✓ **Thematic objective 7:** Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems (ENI Strategic objective: C)
- ✓ **Thematic objective 8:** Common challenges in the field of safety and security (ENI Strategic objective: B)

These thematic objectives will be addressed through specific priorities, implemented through cross border activities as presented below.

TO2. SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT & INNOVATION

Objective 1: Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level

Justification for the definition of Priority 1.1:

The education sector development is one of the areas strongly supported as a key area for intervention by the conclusions of analyses such as the territorial and SWOT analysis. Among the arguments for intervention within the programme area, one can outline the early school leaving identified as an alarming phenomenon; moreover, a significant number of students leave the core eligible area to continue their studies in other parts of Romania or other EU member-states, impacting on the long run the socio-economic development of the region.

As the well-educated individuals represent one of the key resources for future economic development of the programme area, consistent investment in education will i) reduce the effect of the early school leaving ii) ensure proper retention of the student population is critical for medium-term development of the region.

The current capacities that the three major university centres (Iași, Galați, Chișinău and Bălți) possess may be utilized to their full potential to address the main issues outlined above and to ensure proper cooperation to increase the quality, attractiveness and accessibility of their education programs.

Also, the identified priority and the subsequent activities answer to the urgent needs of poor accessibility to educational infrastructure in rural areas.

At the same time, both i) the preliminary consultations organized in the preparatory phase of the program and ii) the analysis of the results of the calls for proposals and projects carried out in the framework of the JOP ROUAMD 2007-2013 indicated the strong interest of the potential beneficiaries in educational projects.

As a result, following the identified needs and the interest, the *priority 1.1* was designed to support projects ensuring wide access (and more people to people activities) within the Programme, targeting a wide range of beneficiaries from central and local level.

Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education

Indicative activities

- Joint planning and joint development of educational plans, policies and strategies;
- Exchanges of experience, teacher exchanges, transfer of good practices, development of joint training centres for increasing the effectiveness of education through the diversification of professional training programs for employees in the education system in areas such as:
 - school development, school management, developing the relation between schools and communities;
 - developing and applying innovative educational methods, for increasing teaching skills to facilitate and motivate students to perform;
- Developing joint/ common programs of entrepreneurship education, programs that stimulate creativity, innovation and active citizenship;
- Improving the educational quality and participation through rehabilitation/modernization/ extension/ endowment of infrastructure of the educational infrastructure and equipment procurement;
- Development and implementation of partnerships between educational institutions to:

- prevent and correct early school leaving phenomenon through integrated programs (including awareness campaigns) for prevention of school dropout, encourage school attendance and reintegration of those who have left school early;
- developing after school programs and extra-curricular activities;
- Development and implementation of cross programmes and actions for enhancing/ improving/ facilitation of job qualifications and competencies³.

Indicative Beneficiaries for Priority 1.1

- National/ regional/ local public administration and other public institutions
- Education institutions;
- NGOs / professional teachers associations/ other relevant associations
- Health organizations acting to prevent and cope with alcohol and drug abuse⁴

Justification for the definition of Priority 1.2:

Innovations are commonly described as successful production, assimilation and exploitation of novelty in the economic and social spheres. The Programme vision is that research and innovations provides the needed support to a balanced and sustainable development of the eligible area and the preliminary consultations have shown a strong support from regional authorities for in favour of such activities.

However, the current status within the field unfolds a low level of investments in Research & Development combined with an underuse of R&D outputs within the industrial and technological activities. Furthermore, only 0.045% of employed population is hired in high added value activities as R&D, Innovation the ratio being one of the lowest in Europe.

Taking into consideration the above outlined arguments, the priority activities have been designed by taking into consideration the fact that Iași and Chișinău have a high potential for research and innovation, given their status of economic and educational hubs while Galați County has a specific potential in the industrial area (metal and shipbuilding industry). Galați could also be considered as a strategic point in terms of R&D needs and capacities (i.e. *Galați Free Zone*) of the eligible area, since it joins all communication channels on its territory (road, rail and sea).

Priority 1.2 – Promotion and support for research and innovation

Indicative activities

- Development of partnerships/networking between universities and research centres for the purpose of creating a favourable environment for know-how transfer and business.
- Dissemination, cooperation and networking between programmes and organizations from the two states acting in the field of research and innovation.
- Joint research actions and studies including those in the field of environment (climate change challenges, preservation of biodiversity, renewable energy and resource efficiency etc.).
- Promotion and support for research and innovation through rehabilitation/ modernization/extension of the specific infrastructure including the procurement of related equipment.
- Exchange of experience and best practices among relevant authorities on cluster development and establishment.

Indicative Beneficiaries for Priority 1.2

- Universities,
- Research institutes/ organizations
- National/ regional/ local public administration and other public institutions;

³These activities should be carried out in the framework of educational campaigns and in cooperation with education institutions in order to be eligible.

⁴These beneficiaries are eligible in the context in which they work in association with education institutions.

- NGOs/ Professional/ entrepreneurial associations

TO 3. PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE

Objective 2: *Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog*

Justification for the definition of Priority 2.1:

The cultural infrastructure in the Programme area is for most part similar in density and distribution across the whole core eligible area. There are a total number of 1404 cultural institutions in the four Romanian counties, and 2,974 cultural institutions in Moldova. These include museums, libraries, cinemas theatres and other cultural institutions.

It is important to highlight the fact that the two sub-national/national eligible areas share commonalities in terms of cultural heritage due to similar historic evolution. Nonetheless, despite the fact that there is a high concentration of natural and historical sites and natural protected areas, the eligible area registers a low level of investments in touristic and cultural facilities.

In this context, the priority encourages the beneficiaries to focus on cultural projects and to link their initiatives within the field with the purpose of ensuring wide access of citizens to an improved cultural infrastructure and protected historical heritage.

Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage

Indicative activities

- Construction, extension, instalment, restoration, conservation, consolidation, protection, security of cultural and historical monuments, archaeological sites (including the corresponding access roads), museums, objects and art collections and their promotion based on relevant cross-border strategies/concepts;
- Preservation, security, and joint valorisation of cultural and historical monuments and objects;
- Cultural institutions networks aiming at the promotion of the cultural and historical heritage;
- Support for specific and traditional craftsman activities, important for preserving local culture and identity.
- Promotion of specific and traditional activities in the eligible area (including cross border cultural events);
- Preserving, promoting and developing the cultural and historical heritage, mainly through cultural local events with a cross-border dimension;
- Valorisation of the historical and cultural heritage through developing joint promotion strategies, common tourism products and services.

Indicative Beneficiaries for Priority 2.1

- Museums, cultural/religious/cult institutions
- National/ regional/ local public authorities and other public institutions ;
- NGOs, cultural and tourism associations;
- Local business associations in the domain of traditional and craftsmen activities;

TO7. IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND COMMON NETWORKS AND SYSTEMS

Objective 3: *Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking*

Justification for the definition of Priority 3.1:

Transport in the core eligible area is dominated by road and rail. However, regardless of the high density of transport networks, their viability is reduced by the poor quality and maintenance and by

the lack of modernization projects and resources. This increases travel times significantly and impacts on the transport costs.

Technical differences in terms of rail transport between the two countries (i.e. use of different rail gauge) and limited multi-modal transport capabilities makes cross-border transportation more difficult. However, the Programme area presents a high potential for river transport development that should be acknowledged and acted upon. Furthermore, the people and business have low access levels to broadband internet and communications infrastructure, especially in the rural areas.

Taking into consideration the outlined arguments, the priority has been dedicated to improve the external and internal accessibility of Programme area. The priority highlights the improvement and the rehabilitation of transport system along with investments in information and communication technology (ITC). Also, the development of policies aimed at improving the transport infrastructure will be promoted. Attention is given to the good potential for strategic coordination between Romania and Republic of Moldova as regards the implementation of projects with high cross-border impact.

Priority 3.1 –Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure

Indicative activities

- Construction, rehabilitation, modernization of cross-border transport infrastructure systems;
- Development of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives and innovative solutions;
- Improvements of multimode transport (road/ water) facilities of cross-border interest;
- Construction, rehabilitation, widening of cross-border (segments of) roads connecting settlements alongside the border with main road which leads to the border;
- Improvement/restoration/construction of (segments of) access roads to centres of cross-border interest;
- Elaboration of joint strategies/policies/plans for improving the cross-border transport infrastructure;
- Joint investments in ICT infrastructure with cross-border impact; (e.g. optic fibre services)
- Development of cross-border connections, information and integrated communications networks and services;
- Upgrading existing facilities to enable linkages between communities and public services which promote co-operation on a cross-border and wider international basis.

Indicative Beneficiaries for Priority 3.1

- National/ regional/ local public administration and other public institutions;
- State owned companies administrating transport and communication infrastructure

TO 8. COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY

Objective 4: Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects

Justification for the definition of Priority 4.1:

The accessibility to health infrastructure in the core eligible area is low and the old health infrastructure is predominant, especially in the rural area. The infrastructure capacity and number of physicians is below national averages whereas the life expectancy at birth across the Programme area is below international averages.

On the one hand, taking into consideration that the access and development of health services is a wide issue of common concern and on the other hand, the fact that the Programme area is exposed to a series of structural challenges the need for financing and implementing health initiatives becomes necessary. In this context, the priority will dedicate support to joint actions and emergency medicine

initiatives in the field of public health. It is relevant to outline that the priority has a very good potential for cross-border impact due to the good capacities for project management already developed during the previous programming period 2007 - 2013.

Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health

Indicative activities

- Joint planning and joint development of plans, policies and strategies for public health and social care;
- Joint activities meant to enhance the access to health in the border area through construction / rehabilitation / modernization of infrastructure of public health services (including through the use of renewable energy etc.);
- Developing labs and mobile labs for the prevention / detection / monitoring of diseases, accidents, incidents and border epidemics.
- Equipping specific public medical service infrastructure (outpatient, emergency room facilities, medical centres, integrated social intervention, etc.);
- Joint training programs and exchange of experience, networking for supporting the functioning of the specific public medical services, telemedicine;
- Exchange of experience, joint activities in order to ensure compatibility of the treatment guidelines;
- Awareness campaigns concerning public education on health, diseases and prevention of epidemics.

Indicative beneficiaries groups for Priority 4.1

- National/ regional/ local public administration and other public institutions;
- National/regional/local/ institutions acting in the field of health and social policies;
- NGOs, universities and Research organizations;
- Professional medical and patient associations.

Justification for the definition of Priority 4.2:

The Programme area presents a high risk of pollution through industrial accidents, especially along Prut River and the Danube area. Furthermore, there is a high risk of natural disasters as a result of the dense hydrographical network (for instance flooding, landslides) and due to the proximity of the seismic area of Vrancea in Romania (e.g. earthquakes)

The priority concentrates on several environmental issues by the means of a diversity of instruments such as prevention, training, monitoring and planning of joint coordinated actions with the aim of common intervention in emergency situations. In this framework is important to outline that the consultation with the Programme stakeholders have indicated a strong and clear interest toward the implementation of risk-prevention projects, with a special focus on the local public administration initiatives. Taking into consideration the potential for integrated projects and previous experiences, emphasises is given to investments in common emergency management system and structures. Attention is given strategies and tools for hazard management and risk prevention.

Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint action during emergency situations

Indicative activities

- Measures for preventing land slide and flooding;
- Joint integrated systems/ structures for efficient monitoring and disaster prevention and for the mitigation of consequences;
- Common strategies and tools for hazard management and risk prevention including joint action plans;

- Elaborating of joint detailed maps and data bases (indicating natural and technological risks, and land use for regional planning authorities, environmental agencies and emergency services);
- Exchanging experience and knowledge, including raising awareness in the field of efficient risk prevention and management in the cross-border area;
- Development of integrated and common standards for the urban planning and risk management;
- Investments and development of common, integrated, emergency management systems/structures.
- Planning coordinated actions of the authorities in emergency situations caused by natural and man-made disasters;
- Investment in construction, renovation or upgrading of the infrastructure and equipment directly related to the monitoring and intervention in emergency situations.

Indicative beneficiaries for Priority 4.2

- National/ regional/ local public administration and other public institutions, including environmental organizations acting in the area of mitigation of disaster risk and effects and emergency situations;
- Research organizations, NGOs

Justification for the definition of Priority 4.3:

Priority 4.3 Prevention and fight against organized crime and police cooperation

In the field of prevention and fight against of organized crime, Romania and Republic of Moldova enlist a series of common problems combined with the tendencies toward criminal phenomenon at the shared border. Further, the structures of police, border police and customs are underdeveloped and such, the potential risks are increased within the Programme with negative impact in the fight against human and drug trafficking, illegal smuggling of goods and border fraud. However, it is worth to mention that the two states have a good police cooperation experience and high capacities for implementing projects with cross-border impact.

In line with the identified problems, the priority intends to provide support for the intensification of dialogue between the specialized structures through the joint implementation of projects with clear cut impact within the field of fight against crime and police.

Indicative activities

- Common actions for increasing mobility and administrative capacity of police units (including border police);
- Creating collaborative work platforms in order to increase the efficiency of police, border police and custom structures in the exchange of data and information;
- Joint training of police, border police and custom personnel, exchange of best practices on specific areas of activity (analysis, criminal investigation, organized crime);
- Investment in construction, renovation or upgrading of police and border crossing infrastructure and related buildings;
- Investments in operating equipment and facilities specific for the activity of police/customs/border police/gendarmerie (e.g. laboratories, equipment, detection tools, hardware and software, means of transport);
- Developing common policies and strategies including awareness campaigns, experience exchange for fighting organized crime.

Indicative beneficiaries for Priority 4.3

- Custom services, border police, police, other national/regional/local public institutions acting in the area of crime prevention and police, professional associations
- National/ regional/ local public administration and other public institutions

3.2. Justification for the chosen strategy

The strategy of the programme was derived from a number of analyses and consultations and reflects the needs of the border area of Romania and Republic of Moldova that can be addressed by the ENI cross border cooperation programme. The main elements of the strategy justification can be found below.

3.2.1. Socio economic analysis and SWOT⁵

This section summarizes the main findings of the territorial analysis including the statistical data and conclusions from the document analysis, under the general framework of a SWOT analysis.

In the specific case of the current analysis, the "objective" to achieve is represented by the strategic objectives of the ENI Programming Documents:

- 1) *Promote economic and social development in regions on both sides of common borders;*
- 2) *Address common challenges in environment, public health, safety and security;*
- 3) *Promotion of better conditions and modalities for ensuring the mobility of persons, goods and capital.*

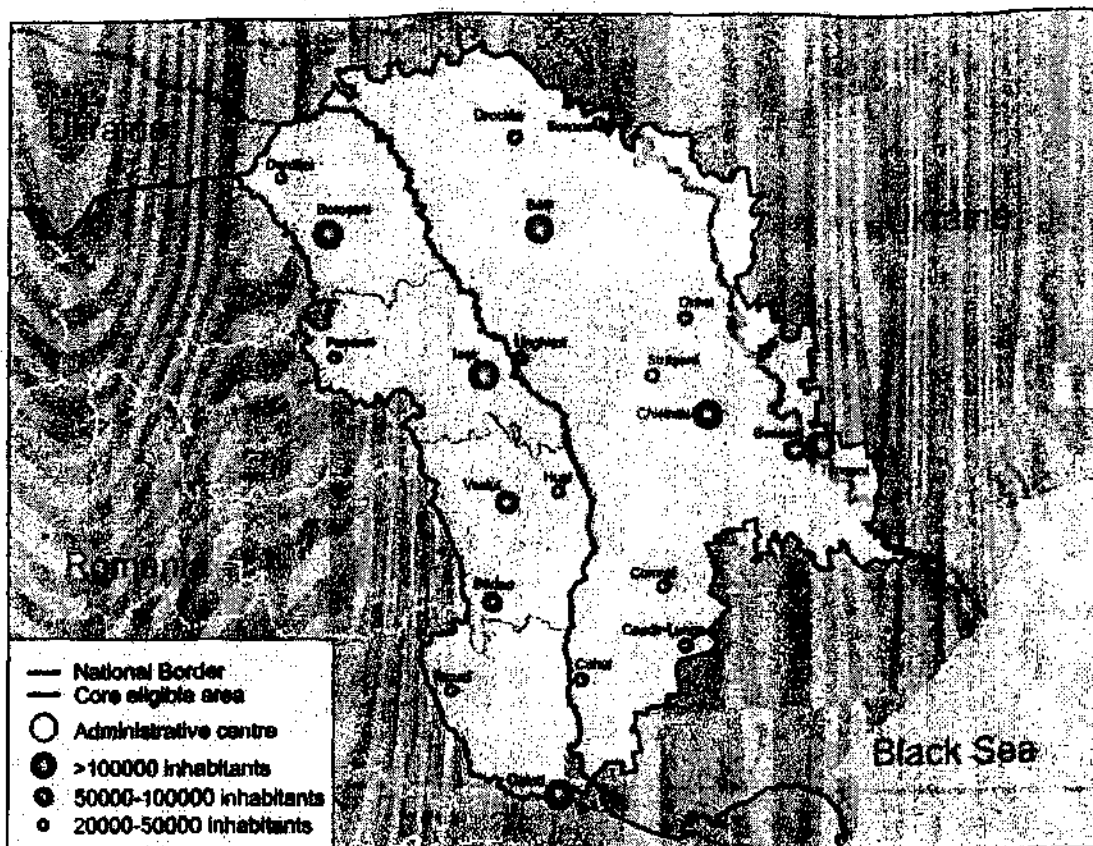
Starting from these objectives, the SWOT analysis is organized along the main lines of the territorial analysis: a) Geography and Human Settlements; b) Demography; c) Economy and Labour Market; d) Transport and Infrastructure (including public utilities and ICT); e) Environment and Energy; f) Health, Social, Safety and Security; g) Education, Culture, Society; h) Public Administration and Governance. In this context the main strengths, weaknesses, opportunities and threats that are relevant for structuring and implementing this programme are summarized in the tables below:

A. Geography & Human Settlements

The core eligible area is characterized by two main geographical and topological characteristics: a generally flat relief and a complex hydrographic network, especially on the Moldovan side. The relief and rivers emphasize the potential high risk of natural disasters (flooding, soil erosion and landslides) if no risk management systems are put in place.

The overall level of urbanization in the core eligible area is below 50%, as 56.75% of the population of the core area is still living in rural area, and only 43.25% in urban areas. The number of urban centres is limited and unevenly distributed. Significant development gaps between these centres are visible, especially in predominantly rural areas. The most important cities (e.g. Iași, Galați, Chișinău, Tiraspol or Bender) concentrate the major economic activities and the largest part of the population, making the over-polarization effect extremely visible thus reducing the number of available opportunities in smaller urban centres and rural settlements. Over 56% of the population lives in rural areas, where the access to public utilities and amenities is reduced due to the poor development of the technical infrastructure. This has a direct negative effect on the quality of life and opportunities, and increases deprivation.

⁵ *The analysis was elaborated using a clear set of statistical databases, strategic documents made available by local and national authorities through their websites and by request, as well as other documents (research documents, evaluations) that were identified as relevant. Territorialized statistical datasets as well as national and regional statistical publications were used for the comparison of the two territories composing the core eligible area. In order to emphasize and increase the degree of relevance in relation to the comparison similar time intervals were used in the process. Where this was not possible due to older datasets or unavailability of recent data, clear specifications of the time intervals were made. Also, where it was appropriate additional calculations were made in order to make the comparison possible. Additional data, referring to specific domains was extracted from the relevant documents identified. In the cases where the data lacked territorialisation, the national data was presented and transposed, where possible to the appropriate territorial level (e.g. Foreign Direct Investments, Energy). In all of the cases, the level of analysis is clearly stated in order to make the analysis as clear as possible.*

Map 4: Main cities in the core eligible area by size of population

Comparing the rate of living area per inhabitant of the core eligible area with the EU averages, significant differences are visible. Considering Romanian and Moldovan rates, the core eligible area average is of 15 m² per inhabitant, which is significantly lower than in the other EU member states, where these rates usually surpass 20 m² per inhabitant.

On top of the low levels of urbanization, the rural settlements in the core eligible area suffer from the lack of access to drinking water supply and sewage systems. In addition, on the Romanian side of the core eligible area only a small part of the rural localities are connected to the gas supply infrastructure, not benefitting from this resource. This is not the case of Republic of Moldova, where more than three quarters of settlements are connected to the gas supply infrastructure. Nonetheless, the level of connectivity to the public thermal energy distribution system remained somewhat constant, with only a small decrease in Republic of Moldova, however, the population is migrating towards private methods of production for thermal energy.

Internet connectivity remains a problem in the core eligible area, especially in rural areas, as the average connectivity rate is below 50%, and the majority of the internet subscribers are concentrated in urban centres of the area.

Urban public transport systems are the densest in and around the major urban centres in the core eligible area, mainly in Iași, Botoșani, Vaslui, Galați and , Chișinău, Bălți, Ungheni, Cahul, Soroca and Orhei. Accessibility is limited in terms of the length of the infrastructure as well as in terms of the variety of public means of transport, which is often limited to bus lines.

AI Geography & Human Settlements	
Strengths	Weaknesses

S11	Complex hydrographic network: many lakes, important rivers and Danube	W11	Small waterways areas, not appropriate for long distance naval navigation
S12	Flat relief – suitable for agricultural investment and development	W12	Uneven distribution of large urban settlements favouring the polarization processes
S13	Developed urban settlements with more than 100.000 inhabitants (i.e. Botoşani, Iaşi, Galaţi, Chişinău, Bălţi, Tiraspol, Bender)	W13	Large difference between the number of urban and rural settlements, in favour of the rural ones.
Opportunities		Threats	
O11	The proximity of Black Sea represents a strong potential opportunity for the entire eligible area	T11	High risk from natural disasters (landslides, floods)
O12	Development of the technical infrastructure reduces the polarization effects of established urban centres	T12	Massive migration from rural to urban settlements due to lack of opportunities, services, and other amenities
O13	Development of transport infrastructure facilitated by the flat relief will increase the rural accessibility	T13	Uncontrolled sprawl of the existing urban areas towards neighbouring rural areas without considering technical requirements

Conclusion: The proximity of the Black sea for some of its nearest cities (such as Galaţi in Romania or Giurgiuleşti in Republic of Moldova) enhances the opportunity for increased economic exchanges. This impacts the economy of the cities in question, as well as, in broader sense, the entire economic flows in the country. It is worth mentioning that, in the same time, the existence of a complex hydrographic network allows for the easier development of additional public utilities services as well as agricultural investments or energy production facilities.

B. Demography

The core eligible area of the Programme sums up a total of approximately 5,676,181 inhabitants. Of the total population of the area, 37.3% resides on the Romanian side of the border, while 62.7% on the Moldovan side. As noted above, over 50% of the population is still living in rural areas, lacking access to certain services and amenities.

Migration and ageing are two of the most significant demographic trends visible in the core eligible area, with an accentuated character in rural areas. The young active population migrates abroad for work or study leaving behind a large dependent population. Even though at the level of the core eligible area the migration balance is of negative value, territorial differences are visible. Republic of Moldova has a slightly positive migration balance, while the Romanian counties a strong negative one. The main exceptions in terms of migration are the major urban centres, which manage to polarize in migration flows, while the rural settlements are characterized by negative migration balances, i.e. out migration.

A negative natural increase and a low life expectancy at birth compared to the EU average characterize the area. Combined with the outward migration of the active population these trends create serious imbalances between the production and consumption of goods, leading to additional long-term impacts on the social assistance and pension system.

Map 5: Population density & distribution by living environment

The vital statistics of the core eligible area show a difference between fertility and crude death rates, in favour of the second, making the rejuvenation process of the population a problematic one. This is especially important as even if life expectancy at birth has increased in the last 20 years, Romania and the Republic of Moldova are both well under the EU average estimates.

The distribution of the population by age groups is normal in statistical terms at core area level; however, differences are visible when comparing the Romanian and Moldovan territories. The Romanian counties' age pyramid is significantly flatter than that of Republic of Moldova. In addition, in the case of the Romanian counties' the largest age group is represented by the 40-44 age group, while in the case of Republic of Moldova the 20-24 age group is not only the largest, but over two times larger than the Romanian 20-24 age group.

The territorial differences in terms of demography of the core eligible area show an uneven distributed population in terms of age and a generally negative natural increase rate. The current situation, characterised by a negative natural increase, a low life expectancy, and an outward migration trend leaves the present population exposed to an ageing process that will develop at a much higher rate than the rejuvenation process. This in turn creates significant imbalances between production and consumption of goods, puts strain on the social assistance and pension systems, and decreases the competitiveness of the local labour force.

B. Demography			
Strengths		Weaknesses	
S21	Complex hydrographic network: many lakes, important rivers and Danube	W21	Urban population ratio under the national average in Romanian side Low ratio of urbanization in Republic of Moldova
S22	Flat relief – suitable for agricultural investment and development	W22	Republic of Moldova's small population (3.5 million) represents a small market for major foreign investors
S23	Developed urban settlements with more than 100,000 inhabitants (i.e. Botoşani, Iaşi, Galaţi, Chişinău, Bălţi, Bender, Tiraspol).	W23	Uneven distribution of the young adult population between the Romanian and Moldovan territories
Opportunities		Threats	
O21	Increased attractiveness of the EU border area	T21	The Romanian counties are confronted with a negative natural increase ratio of the population
		T22	Strong migrant flows externally oriented: to EU countries for Romanian side and to EU countries and Russia for Moldovan side
		T23	Ageing process of population on Romanian side

Conclusion: the fact that the urban population of the Programme area is below the national average on the Romanian side impacts on the potential economic development of the area. It is widely accepted that the urban areas concentrate more diversified economic activities, with high added value and increased productivity. The economic activities specific to rural areas are generally agricultural in nature, with limited economical added value and highly sensitive to the natural hazards. The strong migrant flows externally oriented could have a negative impact on the labour market – as the most specialized and dynamic individuals are leaving the country, with the non-active, socially assisted population remaining. On the longer run, this trend combined with the ageing population on the Romanian side, would also impact the sustainability of the national pension system.

C. Economy and Labour Market

The demographic trends are directly connected to the main economic sectors and local labour market. The lack of varied economic opportunities and the predominant rural character indirectly make the agricultural sector the main employment sector in the core eligible area. However, this is also the sector in which earnings are some of the lowest in the area. The main reason behind this is the fragmentation of the agricultural land into small individual farms, practicing subsistence agriculture with low added value.

Without proper investment, agricultural production is highly dependent on the meteorological conditions and natural hazards. Given the employment share of this sector, the area becomes economically very vulnerable to variations in agricultural production that can affect exports and imports of agricultural products and overall local economic development and employment.

The mentioned effects can be correlated with the GDP levels of the area, which are some of the lowest in Romania and European Union. Even if the GDPs of the territories composing the core eligible area has increased significantly in the last seven years, although not enough, it has to be noted that this growth has been doubled by an increase of the territorial differences, i.e. the GDP difference between Iaşi County and Republic of Moldova has tripled.

Looking at the level of the fixed capital assets per economic activities shows that the local economy is slowly moving from an economy concentrated around industrial and construction activities towards a service based economy, which in general requires a highly educated labour market. However, at the level of the core eligible area only a small proportion of the active population is employed in these types of economic activities. The level of education of the unemployed population shows that there are limited opportunities for those with primary or vocational education in Romania, and for those with high school education in Republic of Moldova. Combined with the significant early school leaving rates in the area and the low levels of investments in education it is clear that the unemployed population is unable to respond to the requirements of the local labour market, and signals a need for a certain level of requalification.

In addition to the lack of opportunities for the active unemployed population with lower levels of education, the move towards a service based economy shows a number of issues in the area. First, R&D and innovation is limited to the three main urban centres of Iași, Galați and Chișinău, where the largest numbers of SMEs are also located in the core eligible area. In turn, this reduces the impact and added value that R&D and innovation can have on the main economic sector of agriculture, and other sectors like the manufacturing and extraction industry, and construction. Second, the core eligible area has one of the lowest rates of FDI attraction compared to other regions in Romania. Moreover, the services economic activities in the area receive only a small proportion of the total FDI in the area. This can be assigned to the low competitiveness level of the area making it unattractive to investors. This is mainly caused by the lack or poor development of the basic requirements of service based activities like easy access, mobility, and public utilities infrastructure.

C. Economy and Labour Market			
Strengths		Weaknesses	
S31	Well diversified agricultural activities	W31	Big and increasing disparities in GDP per capita between Romanian side and Moldavian side
S32	Since the programming period 2007-2013, GDP per capita increased 2.3 time on the Romanian side and over 3 times on the Moldavian side	W32	High level of labour forces employed in the budgetary sector in Republic of Moldova with direct negative impact on ratio of public spending in GDP.
S33	Decreasing trend in unemployment, especially in Republic of Moldova but as well as in the eligible area from Romania	W33	The main economic activities have low value added (agriculture, fishing, trade and tourism related services)
S34	Important number of SMEs diversified SMEs mainly concentrated in industry, construction, holds sale and auto repair.	W34	The agriculture production is concentrated in subsistence farms and is strongly dependent on weather conditions and exposed to natural risks
S35	Competitive labour costs	W35	Very low ratio of employed population is hired in high added value activities as R&D, Innovation (0.18%)
S36	Good economic potential for the at least four main urban poles: Iași, Galați, Chișinău and Bălți	W36	Very low employment rate, negatively affecting the potential of labour market
S37	Developing wine industry within the entire eligible area	W37	Relatively high gap in personal revenues on both sides of the border together with low earnings levels
		W38	Limited Foreign Direct Investment in the eligible area of CBC Programme
		W39	Low competitiveness of the core eligible area of CBC Programme

Opportunities		Threats	
O31	Opportunities related to the EU member-state status of Romania (attractiveness for foreign investments) and to the signing of the Association Agreement between Moldova and EU	T31	Political instability of the north-west part of Black Sea region (including the situation in Transnistria) can jeopardize economic development, especially the Foreign Direct Investments – FDIs
O32	EU financing programmes on Romanian side	T32	The eligible area of the CBC OP is outside the specific economic development axe in Romania (West-North-West to South-East)
O33	Other donors increasing their financial assistance programs in Moldova	T33	Big regional disparities in Republic of Moldova, mono-centric development model

Conclusion: With respect to the dominant type of economic activities in the eligible area, the key aspects to be noted are i) the low earnings in the case of economic activities not requiring high levels of education, and ii) the move towards a service based labour market. A major consideration is the small proportion of the labour market occupied by the Information and Communications activities and Financial Activities in contrast with the high earning levels in these sectors. In comparison, the economic activities that hold a larger share of the employed population like Agriculture, Industry and Construction, are not able to capitalize on the size of their markets, and earnings are kept at lower levels. A very low ratio (0.18%) of employed population is hired in high added value activities as R&D, Innovation, thus this specific sector has a low capacity of production and exports. In addition, the earning levels shows an over-specialization of the labour market and putting at risk the local economy in case of destabilizing socio-economic events.

A correlation of GDP level with the type of population in relation to the urban-rural living environments shows that along with attracting a large part of the population, Iași, Galați counties and the adjoining region of Chișinău Municipality remain the major economic centres. In addition, the widening of the GDP gap shows an involution in terms of reducing regional disparities, and over polarization of economic activity instead of a balanced and polycentric distribution.

As the investments are concerned, it should be noted that the limited numbers of sectors with significant levels of investments and the uneven distribution of these signals the over-specialization and concentration of the labour market. This makes adjacent economic activities suffer, as in a long-term perspective of these become underdeveloped. The significant focus of the investments in the Construction, Real Estate and Financial Services indicates an increase in the level of trust in the real estate market after the economic crisis. Also, significant investments in Transport infrastructure signal a coordinated effort to respond to the current traffic issues and to bring the existent traffic infrastructure to international standards. However, the low levels of investment in Health and Education, as well as the limited interest for Hotel and Restaurant activities (despite of the touristic potential of the area) should also be noted.

Moreover, due to the fact that the area of the Programme is outside of the economic development axe in Romania, there is a risk that investors would simply prefer other location with already established business infrastructure.

D. Transport and Infrastructure (including public utilities and ICT)

Accessibility is an important issue in the core eligible area. Air connectivity is limited to two main international airports (i.e. Iași and Chișinău,) with an even more limited list of destinations, making international passenger access dependent on road and rail transfers. In the Republic of Moldova cargo traffic is routed through the two international cargo airports in Bălți International Airport and Mărculești International Airport. International naval access is also limited, with Galați in Romania and Giurgiulești in Republic of Moldova being the most important ports, but with **limited inter-modal capabilities**. In spite of the complex hydrographic network of the core eligible area and the potential given by the Prut River as the border between Romania and Republic of Moldova and a direct link to the Danube and Black Sea, development of naval transport is extremely limited.

Transport in the core eligible area is dominated by road and rail. However, regardless of the high density of road and rail networks, their viability is reduced by the poor quality and maintenance of these networks, the lack of modernization projects and resources. This increases travel times significantly and increases transport costs. A direct effect of the quality of the road and rail networks is the reduced access to some of the most remote rural areas, limiting both labour market opportunities and investments. In addition, these areas also suffer from a reduced penetration of the **technical infrastructures** required for public utilities, i.e. drinking water, sewage, gas supply, thermal energy, internet access, and public transport.

The limitations imposed by the transport infrastructure and its qualitative level have a significant effect on the cross-border traffic, mainly by concentrating the traffic territorially and in terms of means of transportation. According to the data provided by the Romanian Border Police, Iași-Ungheni, Albița – Leușeni, and Galați-Giurgiulești are the most commonly used border crossing points, and auto and rail are the main means of transportation when crossing the border. However, auto transportation is predominant, due to the increased crossing times in the case of the rail crossings, as direct consequence of the different rail gauge used by the two countries and the connoted technical difficulties.

There are significant differences in the area in terms of access to public utilities, especially when comparing rural and urban areas. Access to sewage systems and gas supply are the most problematic issues in the rural areas of the programme. This has two major effects. First, it directly affects the quality of life. Second, the lack of sewage systems and waste management systems creates an environmental issue as used waters and waste are discarded directly into the environment, with no prior treatment, increasing soil and water pollution. At the same time, the reduced access to gas networks in the Romanian counties has the potential to increase the rates of deforestation, as wood is the most accessible fuel for energy production. Internet access and public transport infrastructures are well developed in the area; however these are mainly concentrated in and around urban centres. Internet access in the Romanian counties has the lowest penetration rate in the country, especially due to the low connectivity levels in the predominant rural areas.

Major urban centres like Iași, Galați and Chișinău concentrate the largest number of broadband subscribers while the rest of the territory still suffers from low connectivity making it unattractive to services and industries developed around information and communications, it must be noted that significant changes are taking place in Republic of Moldova, as recent studies show that the overall internet connectivity rate is over 50%, whereas urban connectivity rates are over 75% (e.g. Ungheni, Orhei, Soroca, Cahul, Bălți) In a similar fashion, public transport is concentrated in the major urban centres and radiates around these, although peri-urban transport is much more limited and coverage is limited by the state and quality of the existing transport infrastructure.

D. Transport and Infrastructure (including public utilities and ITC)			
Strengths		Weaknesses	
S41	Developed transport network for buses and minibuses	W41	Under-developed air, naval and rail transport
S42	The core eligible area is crossed by important EU network roads	W42	Old rail infrastructure and using different gauges
S43	Good drinking water and sewage networks in the urban areas	W43	Poor road infrastructure on Moldovan side
S44	Good Internet access (using broadband technologies), in urban area	W44	Underdeveloped water and sewage networks in rural area
Opportunities		Threats	
O41	The eligible area is crossed by TEN-T and TRACECA networks	T41	Political instability and international conflicts or tensions can directly threat the level of investments in infrastructure development
O42	2014-2020 EU programs to support developing of infrastructure (ROP, BIOP, NRDP)		
O43	Other international donor programmes (in Moldova) to develop public utility infrastructure (GIZ, BERD)		
O44	Implementation of transport projects impacting border area proposed in the Master General of Transport, e.g. Târgu Mureş-Iasi highway.		

Conclusion: The most important strong points are represented by the developed car transport, the good Internet infrastructure while on the Weakness side is important to mention the under-development of other transport forms (naval, rail, air), and poor water, sewage and gas (only in Romania) networks in rural area. It's very important to mention the main opportunity of the sector: the eligible area of the CBC Programme is crossed by the future TEN-T and TRACECA transport networks and in this context the CBC Programme can be designed as a complementary one to the future financing programmes to develop the above-mentioned transport networks.

One of the biggest problems of the area is the underdevelopment of the existent navigation routes. In the same time, the area's connectivity is very limited in terms of air links, making it a difficult to reach destination for both freight and passengers, because of the required interim stops for connecting flights. The development of several other routes and the increased connectivity of the airports should be a priority, as well as the development of options for the now inaccessible via air region of Galapi-Tulcea, especially considering its port roles at international level.

A major consideration in the Romania-Republic of Moldova core eligible area of the Programme is the low level of urbanization and the associated downfalls. An important competitive territorial disadvantage in this respect is the low level of infrastructure penetration required for delivering basic public utilities and services. There is a need for the development of sewage systems in rural areas of

the Romanian eligible area and drinking water and sewage systems in the Moldovan rural areas, as well as for the development of the gas supply network in the rural areas of the Romanian counties in the Programme. In addition, the limited variety of the means of public transport, especially in rural area where connectivity is problematic, raises issues with respect to access to services and quality of transport infrastructure. The above-mentioned aspects are basic requirements in order to increase the level of urbanization and further develop the size of the housing stock in the core eligible area.

E. Energy and environment

Energy consumption and production is mainly dependent on the available technical infrastructure. The length and capacity of this infrastructure is limited, primarily due to the lack of investments in this type of infrastructure. This is especially the case of the infrastructure used for delivering public utilities to the general population.

Both Romania and Republic of Moldova import a large part of its required energy, thus limiting the overall energy independence degree. This is especially the case of Republic of Moldova, which imports the majority of its energy, and has a reduced energy independence degree. In the case of Romania, the energy independence degree reached in 2012 77, 7%.

In the given context, the development of the Iasi-Ungheni gas pipeline is an important step forward towards new energy alternatives in the area, especially for Republic of Moldova. Success is however conditioned on the further development of the distribution network on the Moldovan side in order to connect the Iasi-Ungheni gas pipeline to consumers across its territory.

The core eligible area benefits from a rich and varied natural environment, which raises its overall competitive potential, however, it also emphasizes the need for an ecological approach to development. The core eligible area is characterized by the existence of urban areas formed as a result of the pre-1989 industrialization process, which have specific environmental issues due to the then lack of interest for the protection of the environment. Moreover, the rapid urbanization process and lack of investment in the last 25 years lowered the quality level of the existing technical infrastructure and amenities, making the recovery of such urban post-industrial sites very difficult.

Even though from an ecological perspective, the area is within international limits regarding pollution, special situations arise, in which greater care has to be attributed to environmental protection. First, the pollution of surface and underground waters is a direct effect of the aged waste treatment and purging facilities and infrastructure, the lack of facilities for the treatment of waste water, and the lack of proper waste storing facilities. These issues are most visible in rural areas and old industrial sites. Second, deforestation is an important issue in the area, as wood is mainly used for thermal energy production in areas where gas is not available. The overuse of wood as a fuel increases the future risks related to landslides and desertification of the area. Third, energy production is one of the most important sources of air pollution. Urban areas and industrial sites are the largest polluting areas, and the major polluting activities are energy production and industrial activities, the latter being also the main way in which chemical and metal residues enter the natural water cycle increasing further developing in other connected forms of pollution.

E. Environment and Energy			
Strengths		Weaknesses	
S51	The gas pipeline project Iasi – Ungheni will be functional starting with 2015.	W51	Absence, for the time being, of a viable alternative for gas supply, 95 % of Moldova's energy consumption is covered by imports from an unique source
S52	Low level of air-pollution	W52	Underdeveloped gas supply networks in the eligible area on Romanian side affecting households and industry consumers
S53	Strong potential for green and	W53	Lack of developed solid waste

	renewable energy: hydro, solar and wind power		management systems, especially in the rural areas.
		W54	High level of soil erosion
		W55	Lack of modern and integrated emergency system in case of natural disasters
		W56	High levels of water pollution from wastewater and industrial pollution – lack of waste water treatment systems
		W57	Area of green spaces in urban centres below EU standards.
Opportunities		Threats	
O51	Good perspective for construction of a new gas pipeline Ungheni-Chișinău with EU/EIB/EBRD/MD financing	T51	Political instability and international conflicts or tensions can directly threat the gas supply, the significant investments in green energy production and infrastructure
O52	The EU programmes aiming at financing environmental protection, development of public utility infrastructure, enhancing energy efficiency and green energy production (BIOP, ROP, NRDP)	T52	Development of new source of fossil energy (gas and oil in Black Sea, shale gas) can jeopardize new investments in green energy
O53	Foreign Direct Investments in green energy (especially solar and wind power)	T53	Instable legal framework regarding the subsidies for green energy production
O54	Good potential for biomass and bio-fuels production	T54	Deforestation (especially illegal deforestation) as well as the effects created due to global climate change: landslides and desertification

Conclusion: There is a significant potential in the area for the use of solar and wind power harvesting technologies, especially in the flat parts of the core eligible area. The development of the hydroelectric plants is also opportunistic as the area has several large rivers from which it can benefit from, especially along the national border defined by Prut River, where there is an increased potential for cross-border cooperation. In addition, the rural and agricultural character of the area brings forth the possibility of using zoo-technical waste for creating biomass and bio-fuels, especially considering the present difficulties in managing this type of waste in the rural areas.

The main weaknesses are the high level of pollution together with the high energy dependency of Moldova. In this sector the opportunities and threats are equal distributed as importance: on one side is a high interest of international investors in renewable energy; on the other side new technologies developed in the field of fossil energy resources together with the instable legal framework in the domain could jeopardize the development of green energy.

F. Health, Social, Safety and Security

The health services infrastructure in the core eligible area has to serve a large population and by considering the accessibility and facilities provision this raises certain issues. First, the spatial distribution of the hospitals across the core eligible area is very uneven (e.g. Iași County has 30 hospitals, Botoșani County has 4 hospitals). Second, the localization of the health facilities is concentrated in and around the major urban centres of the core eligible area, creating a competitive disadvantage in the case of the rural areas.

The major differences in terms of health services offer, especially when comparing urban and rural areas, combined with increases in poverty due to unemployment rates rising as a result of the economic crisis, have a great impact on life expectancy at birth. As a result Romania and the Republic of Moldova have some of the lowest life expectancies in Europe.

In Romania, male life expectancy is 71 years and female life expectancy is 78.1 years, while in the Republic of Moldova the life expectancy for males is of 67.24 years and 74.99 years for females. Even though the numbers situate Romania and Republic of Moldova at the bottom of the life expectancy hierarchy in Europe, it is important to note that these numbers are actually on an upward trend, life expectancy being on the rise for the two countries if compared to the period before the previous programming period.

According to the data provided on request by the Romanian Border Police the majority of the criminal activity within the Romanian border represents infractions relating to contraband, border fraud, falsifying documents and illegal crossings. According to the same data, human trafficking is not an issue at the border of Romania and Republic of Moldova.

F. Health, Social, Safety and Security			
Strengths		Weaknesses	
S61	Health services in the area are fairly well distributed	W61	Significant cross-border criminality, especially contraband and border fraud (alcohol and tobacco)
S62	Good density of border crossing points and relative uniform distributed border traffic	W62	Cross border points need further investments
S63	The NGO sector in both countries, although at different levels, has developed experience in the social services area	W63	High level of poverty in the eligible area of CBC Programme
S64	Good police cooperation at the central level	W64	Low rate of life expectancy at birth
		W65	Low rate of investments in health infrastructure
		W61	Significant cross-border criminality, especially contraband and border fraud (alcohol and tobacco)
		W62	Existence within the Romanian counties of small towns without hospital units, which limits the access of the population from this towns and from surrounding villages to specialized health services
Opportunities		Threats	
O61	Stronger recent anticorruption policies implemented and supported by Romanian and Moldovan authorities	T61	Recent conflicts from the Black Sea NW area
O62	EU programs financing health and Social Programs (ROP for RO)	T62	Frozen conflicts in the region (Transnistria)

	(EU Delegation managed – for MD)		
O63	Phase one of SMURD project implemented	T63	Instability in Ukraine
O64	DCFTA imposes fito-sanitary standards on products		

Conclusion: The low rate of investments in health infrastructure impacts directly on the issues of accessibility to health services and equal opportunity, especially in rural areas. The recent reforms and current trend for decentralization in health and social protection should be carried out with consideration given to ensuring proper accessibility of the services. In the same time, the safety and security should be enhanced by reducing the cross-border criminality and through the modernization of the cross border points. The social inclusion and poverty alleviation initiatives benefit of significant support from other programmes (EU or other international donor programs).

G. Education, Culture and Society

The educational system in the core eligible area has registered several improvements in the last 20 years; however the provision and accessibility of post-high school educational units is still relatively low. The two subnational territories have significant early school leaving rates, but in respect with their national averages. The high rate of early school leaving signals a reduction of the potential opportunities of young adults, as education is an important factor in increasing individual competitiveness on the labour market.

The educational infrastructure corresponding to the primary, secondary and high school levels is fairly well distributed considering population distribution and area. The major differences appear when comparing the infrastructure required for higher education levels, as these are concentrated in well-established urban centres, so a polarization effect of students in this type of areas is clearly visible.

Culture and tourism are considered two main assets of the area with high economic potential. The core eligible area benefits from a common cultural background, which can connect the resident population. At the same time it benefits from several important natural protected areas and historical sites. The potential is in this case limited by the low level of the investments in the area, in spite of the increasing number of tourists and the accessibility issues described above, which make touristic attractions difficult to reach, especially in remote rural areas.

Due to the actual size of the two countries' eligible areas and due to the fact that in the case of Republic of Moldova the area includes the whole country with all of its most important cities, there is a significant difference in the distribution of cultural institutions. There are a total number of 1,404 cultural institutions in the four Romanian counties and 2,974 cultural institutions in Moldova. These include museums, libraries, cinemas theatres and other cultural institutions.

Furthermore, the subnational distribution of these institutions is also uneven. In both countries these institutions are concentrated in the major urban centres. Even so, significant differences are visible, as Vaslui and Iași counties are the poorest in terms of number of institutions. Considering the functions attributed to these institutions libraries and museums are the most accessible at territorial level, while theatres, philharmonics and cinemas are the least accessible, the latter being actually the rarest. If in 2012 in the Republic of Moldova there were 18 cinemas at national level, in the four Romanian counties there were only 6, out of which 3 were located in Iași County. In comparison, the number of theatres is double in the Romanian counties; however, Vaslui County has only one theatre. These numbers emphasize the polarization effect of the urban areas and also point towards determinant factors that include the large investment level required and the unattractive location combined with the relatively small customer base.

The core eligible area also benefits from the varied relief, the geographical positioning, the diverse flora and fauna, and a specific cultural heritage. The area benefits from over 1,300 natural protected areas of national and international importance and other numerous historic sites. This network of touristic attractions is supported by a network of 171 Romanian and 257 Moldovan hotels or similar establishments. In total these have an accommodation capacity of 34,816 places – 6,878 in Romania, 27,938 in Republic of Moldova.

These are important points of attraction for national and international tourists, the numbers of which registered an ascending trend in the recent period. In 2012 these registered a number of a total of 2,070,257 overnight stays. In the Republic of Moldova the number of overnight stays per year increased from 1,400,063 in 2009 to 1,462,423 in 2012. Meanwhile, on the Romanian side of the core eligible area, the 2010-2012 period registered a significant increase in the number of overnight stays, especially in Botoșani (from 49,436 to 61,623), Galați (from 75,001 to 108,122) and Vaslui (from 48,803 to 72,353).

The core programme area has a very dense network of historical and archaeological sites with significant cultural value, due to the historical commonalities of the area. The Romanian counties concentrate 2,840 historical sites, listed as part of the national patrimony. Out of this total over 57%

of these monuments are located in Iași County, the rest being divided between the remaining 3 counties, the county with the lowest number of monuments being Galați with 263 items. In terms of importance, out of the total number of monuments 515 (18 %) are of national importance. According to Romanian National Archeological Repertoire there are a total of 2,205 archaeological sites in the four Romanian counties, with over 80% of these being located in Botoșani County.

In the case of Republic of Moldova, there are a total of 5,676 monuments protected by the state (including archaeological sites). Here also a certain concentration can be observed, as 3,005 of these monuments, representing 53% of the total number of monuments are located in the Northern Region of the Republic of Moldova. This concentration can be correlated with the one in the two Northern counties in the Romanian core programme area, Botoșani and Iași, which also concentrate a large number of the historical monuments and archaeological sites.

A notable disadvantage for the area is that these historical monuments and archaeological sites are of national and local importance, and there are no monuments of European importance. However, Republic of Moldova has sites in the UNESCO tentative list, i.e. Orheiul Vechi Archaeological Landscape, The Typical Cernozem Soils of the Balti Steppe.

G. Education, Culture and Society			
Strengths		Weaknesses	
S71	Four important university centres: Iași, Galați, Chișinău and Bălți	W71	High level ratio of early school leaving, especially on secondary education
S72	Strong and diverse cultural heritage and long and positive tradition of multi-ethnic cohabitation	W72	Poor accessibility to educational infrastructure in rural areas
S73	Generally, good culture infrastructure: museums, cinemas, libraries, other institutions	W73	Low level of investments in education infrastructure
S74	High ratio of education spending in GDP in Republic of Moldova	W74	Low effectiveness of education spending in Republic of Moldova
S75	Developed NGO sector in Chișinău, Iași and Galați	W74	Low administrative and co-financing capacities for the NGO sector in Republic of Moldova, with the exception of the capital – Chișinău
S76	Dense network of historical and archaeological sites with cultural value	W76	There are no monuments of European importance
Opportunities		Threats	
O71	Other international donors actively supporting this area (Horizon 2020, ROP, HCOP, UNICEF, UNDP, USAID, Youth in Action)	T71	Changing legal framework in the education area affecting the predictability of the overall education policy
O72	Special scholarship Programme promoted by Romanian Government	T72	Underdeveloped/biased media environment
O73	Common cultural and linguistic background to support exchange experiences and joint initiatives.		

O74	Well established cross border contacts and communication (administrative, business, NGO)		

Conclusion: The eligible area contains four important university centres, strong culture heritage and a long positive tradition of multi-ethnic and multi-cultural cohabitation. The main weaknesses are the high ratio of early school leaving, especially on secondary education, the low level of investments in education infrastructure and generally the lack of education spending effectiveness.

The structure and organization of the educational system in both countries is largely similar (covering the same levels, from pre-school to postgraduate). In this context, joint interventions would positively impact the beneficiaries in the eligible area, as the exchange of experience would allow the transfer of best practices from one system to another. Moreover, the previous interventions financed under various Romania-Moldova cooperation frameworks (e.g., Official Development Assistance projects) prove that such joint initiatives are very relevant for the eligible area. The common language used in both parts of the eligible area represents another strong advantage for implementing joint, locally adapted initiatives.

Cooperation projects aimed at developing cross-border educational programmes have to be carried out in order to increase the attractiveness of the area from an educational perspective. In addition, projects and investments should focus on reducing the early school leaving rates, especially in the rural areas, and to further develop the tertiary educational system.

The NGO sector in both countries, although at different levels, has developed experience in the social services area. During 2007-2013 the civil society organizations and other public stakeholders have developed various types of social services and have designed associated implementation mechanisms in the area. Most of these have already been tested and successfully provided to important groups of beneficiaries. Such services, which may constitute the "best practice" models, could and should be replicated in CBC projects – mostly to transfer to Republic of Moldova some of the good practices already implemented in Romania.

Considering the large concentration of culturally significant sites in the core programme area and the role of these sites for touristic activities, it is clear that these are an integral part of the local and regional economies. However, the investment levels for rehabilitation (by national funds) are fairly limited, due to the level of importance of these sites, and the local prioritization of funding.

H. Public Administration and Governance

Romania and the Republic of Moldova register a certain level of similarity regarding the designs of the administrative-territorial systems, however several differences do exist, especially considering the decision making processes at autonomy of each of the administrative-territorial units, making synchronous actions between similar levels a difficult exercise.

The national territory of Romania is divided in 4 macro-regions corresponding to the NUTS level I and 8 development regions corresponding to the NUTS level II. The Romanian administrative-territorial system is structured on several levels. From top to bottom, Romania is divided in 41 counties and Bucharest Municipality; 320 towns and municipalities, 2,861 communes (including one or several villages) and 12,957 villages. The commune is the basic administrative-territorial unit

The Romanian eligible area part of the programme is formed out of 4 counties, Botoşani, Iaşi, Vaslui and Galaţi; the counties encompass 12 towns, 9 municipalities, and 306 communes which sum together 1,380 villages.

The Moldovan territory is structured in 37 main administrative units: 5 municipalities (Chişinău, Balti, Comrat, Tiraspol and Bender), 32 counties (raions), the territorial autonomous unit Găgăuzia

and the administrative-territorial unit from the left side of the River Nistru. These units are furthermore divided in: 5 municipalities, 60 cities, 40 localities in the frame of cities (municipalities), 917 villages-residences, and 659 localities in the frame of communes, totalling 1,681 localities.

II. Public Administration and Governance			
Strengths		Weaknesses	
S81	Good experience in working with EU programs, especially with the previous CBC OP, at both tiers of public administration, central and local	W81	For all LGs (but for different reasons in Romania and Moldova) un-flexible budgetary framework, which limits investment capabilities
S82	Improved capacity of public administration (both central and local) in project management	W82	LGs dependent of central finances
S83	Similar administrative structure (same number of administrative layers) in both countries		
S84	High potential for fiscal autonomy improvement at the level of LGs in Republic of Moldova, starting with the implementation of the new intergovernmental fiscal system at 1 st January 2015		
Opportunities		Threats	
O81	EU structural programmes on Romanian side	T81	A delay in implementing the new intergovernmental fiscal system
O82	New association agreement between EU and Moldova which encourages the implementation of reforms	T82	Political instability and international conflicts or tensions can divert the focus from implementing the CBC Programme
O83	Other international donors programs in Moldova (such as the EU, USAID, UNDP)	T83	Differences in legal framework between the two countries
O84	High focus of international community to support Republic of Moldova in political stability and economic development	T84	Potential lack of interest of the Romanian LG units for the new CBC OP, due to the existence of other important EU and national investment programmes with possible similar eligible policy areas (i.e. transport infrastructure).

Conclusion: The final success of CBC Programme is largely dependent on the administrative capacity and the quality of public governance in both countries. There are some strong points: improved administrative capacity based on experience in implementing international funded programs; a much larger fiscal autonomy will be offered to the Moldavian LGs starting with 1st January 2015 and similar administrative structures. There are also some problems in this sector (potential lack of interest of LGs, from the Romanian side together with an un-flexible budgetary framework). In the same time, there are a lot of opportunities especially related to high interest of the international community to support the governance reforms in Moldova. A potential threat can be the delay in implementing the new intergovernmental fiscal system in Moldova – postponing the implementation of this system would continue the current dependence of the local authorities from their relation with the central government, affecting predictability and efficiency of public spending. The differences in the legal framework between the Romanian and Moldovan side of the Programme, are relevant as there is a different degree of financial (and overall decision-making) autonomy for promoting common investment (e.g., while on the Romanian side of the Programme the decision could be taken at the level of the County Council, in Republic of Moldova it might require endorsement and approval from the central level, hence affecting the capacity and ability of the raions to fully engage in joint operations). This thematic area is well financially supported by other donors and financing programs and it benefited full attention from EC, World Bank, SIDA and UNDP. Important reforms were recently developed, especially in Republic of Moldova. The Programme may have little impact in the area of local & regional good governance.

3.2.2. Consultations

A strong and participatory consultation process was carried out with central institutions that impact cross-border policies, both in Romania and Republic of Moldova. The overall results of preliminary consultations included options registered through the consultation process with local administration stakeholders, civil society stakeholders, on-line survey and central institutions.

Specifically, the process has provided important inputs toward overall TO identification, as the consulted beneficiaries at local level mainly pointed to thematic objectives that could generate only small scale projects. Other essential/strategic investments, capable to improve the life of people in the eligible area by larger and more integrated interventions generated exclusively with central support, have not been considered by the local stakeholders.

The consultation process was carried out during several months from February to October 2014. Joint working groups (RO-MD) were set up and national sub-group meetings were organized. The Working Group included representatives delegated by central/ regional institutions from the following fields of interest: energy, transport, environment, internal affairs (emergency situations/ border police) and customs.

In Romania, the respondents were mayors, deputy-mayors, deputy-presidents of the county councils, public administrators, or directors of development of the local institutions, representatives of the South East Regional Development Agency. The representatives of the local authorities showed interest in the consultation process and several persons attended the meeting/interview simultaneously. Therefore, the interviewed representatives were asked to jointly decide for Thematic Objectives to be selected, and the registered answer represented the position of the institution.

The preliminary face-to-face consultations included 15 regional/local level authorities and institutions and a total number of 29 representatives were interviewed.

Four focus groups with relevant programme stakeholders representing civil society were organized in Romania - Iași, Botoșani, Vaslui, and Galați. 30 NGOs, 4 Commerce, Industry & Agricultural Chambers as well as other relevant stakeholders participated at the focus-groups, totalizing 42 participants. In Republic of Moldova three focus-groups were organised targeting 26 NGOs, Commerce & Industry Chamber. 30 representatives of the principal stakeholders participated in this round of consultations. In total, 56 stakeholder's organizations from the eligible area were consulted.

An on-line survey was applied to potential eligible applicant stakeholders from the programme area. The survey questionnaire was developed using a web-based research tool and submitted via e-mail to 655 potential respondents from the eligible area.

The following Thematic Objectives received support from the consulted stakeholders:

- TO1. Business and SME development;
- TO2. Support to education, research, technological development and innovation;
- TO 3. Promotion of local culture and preservation of historical heritage
- TO4. Promotion of social inclusion and fight against poverty
- TO5. Support to local & regional good governance
- TO7. Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems

3.2.3. Coherence analysis with other programmes and strategies

According to programming regulations for 2014-2020 period the ENI programmes must deliver real cross-border added value and not cover elements which are already funded or could more suitably be funded from other ENI or EU programmes. Further, coherence and complementarity between the ENI programmes and the national ENP Action Plans, ENI multi-country strategies and Single Support Frameworks (and relevant EU-Russia agreements) and other significant EU instruments are to be ensured through the programming process.

The EU and its Member States should improve the coherence, effectiveness and complementarity of their respective policies on cooperation with neighbouring countries. Proper cooperation and coordination with other non-Union donors should also be ensured.

Based on the ENI CBC Programming document, the present coherence analysis is rating three types of criteria:

- Convergence with European, National and Regional Strategies;
- Potential financing overlaps (in order to be avoided);
- Effectiveness & Complementarity (of the thematic objectives with other programmes and strategies).

Relevant programming documents such as strategies, actions, plans, agreements were analysed and interviews were conducted with the representatives of relevant institutions from Romania and Republic of Moldova, including:

Management Authorities for most of the Operational Programs in Romania

- Human Capital Operational Programme (MEF)
- Major Infrastructure Operational Programme (MEF)
- Regional Operational Programme (MRDPA)
- Competitiveness Operational Programme (MEF),
- Administrative Capacity Operational Programme (MRDPA) The National Programme for Rural Development (MARD)

Major donor agencies engaged in support Republic of Moldova:

- European Delegation in Republic of Moldova
- USAID
- United Nations Development Programme
- German Society for International Cooperation (GIZ – Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)
- Romanian Official Development Assistance (ODA), coordinated by the Ministry of Foreign Affairs / International Development Cooperation Policy

3.2.2.1 Coherence with national strategies and EU strategies

Six national strategic documents with potential impact on the eligible area were analysed-four for Romania and two for Republic of Moldova.

Romania

The Partnership Agreement of Romania

The Partnership Agreement of Romania-European Union (PA) (August 2014) provides the strategic focus for the necessary reforms and investment to be carried out in the 2014-2020 period. It provides the required alignment with the EU strategy of smart, sustainable and inclusive growth. The indicative allocation of funds is pursuant to the treaty-based objectives, including economic, social and territorial cohesion.

The PA objectives are totally coherent and convergent with ENI CBC Thematic Objectives due to the fact that both documents are converging in European Union 2020 Strategy. The PA is the main strategic document, covering needs and investments totalising approximately 40 billion Euros.

National Reform Program for Romania (NRP)

This strategic document is setting the framework for the main priorities and reforms to be applied on short and medium term for Romania to meet the objectives of the Europe 2020 Strategy. The NRP includes particular measures in various policy areas targeted to sustain growth and create jobs, and meet the objectives of Europe 2020. Focused on the Romania's most urgent measures, the National Reform Program (NRP) is paying special attention to governance issues and macroeconomic

stability. It is aiming to boost competitiveness, productivity and growth, social cohesion, territorial and economic convergence for reducing disparities in terms of economic development to other member states of the European Union.

Conclusion: Generally, ENI CBC Thematic Objectives are converging with NPR measures, with the exception of two of them, *TO3 Promotion of local culture and preservation of historical heritage* and *TO10 Promotion of border management and border security*, that are not essential to the NRP.

North-East Regional Development Plan 2014-2020

The strategy identified four key strategic priorities for the NE Region: (1) Improving human capital, (2) Development of modern infrastructure, (3) Sustaining competitive economy and local development and (4) Optimizing the use and protection of natural resources. Most of the specific objectives of this strategy are convergent with ENI CBC Thematic Objectives and their respective priorities, as reflected in the below table.

South-East Regional Development Plan 2014-2020

The strategic document (currently in consultation process) identified ten development priorities for the SE Region as follow: (1) Integrated sustainable urban development, (2) Development of regional transport infrastructure, (3) Improving the competitiveness of the regional economy, in the context of promoting smart specialization, (4) Improving the quality of tourism at regional level, (5) Conservation and protection of environment, (6) Improving energy efficiency and using renewable resources, (7) Improving quality in education, health and social inclusion, (8) Recovery superior resources in rural areas and upgrading of the rural economy; (9) Improving human resources at the regional level in the context of smart regional specialization, (10) Promoting cross-border and interregional cooperation.

Even if these development priorities are formulated differently than the objectives of the CBC programmes, the measures included in the SE Regional Development Plan are strongly convergent with ENI CBC Thematic Objectives.

Republic of Moldova

Moldova 2020 Strategy

Moldova 2020 is the main strategic document of Republic of Moldova. It contains seven key development priorities: (1) Aligning the education system to labour market needs in order to enhance labour productivity and increase employment in the economy; (2) Increasing public investment in the national and local road infrastructure; (3) Reducing financing costs by increasing competition in the financial sector and developing risk management tools; (4) Improving the business climate, promoting competition policies, streamlining the regulatory framework and applying information technologies in public services for businesses and citizens; (5) Reducing energy consumption by increasing energy efficiency and using renewable energy sources; (6) Ensuring financial sustainability of the pension system; (7) Increasing the quality and efficiency of justice and fighting corruption.

The priorities of the strategy are partially converging with the TOs of the ENI CBC. As outlined in the table below, given the focus of the strategy and the priority setting mechanism put in place for this document, the main policy areas that are directly impacting the ENI CBC objective framework include economic development, education, governance and energy.

Republic of Moldova Strategy for Regional Development

The National Regional Development Strategy sets out the ways to achieve the overall strategic objective of a balanced and sustainable development in all developing regions of Moldova by focusing on the following specific objectives: (1) improving the legal and regulatory framework on regional development; (2) Supporting the sustainable development of regions and ensuring a polycentric urban system; (3) Strengthening the capacities of regional development institutions in

the regions of the country; (4) Decreasing local disparities, inter – and intra – regional; (5) Establishing territorial cohesion and prevent marginalization of disadvantaged areas; (6) Developing and promoting integrated and participatory planning in the process of regional development.

Regional Development Strategies for North, South and Centre development regions aim at becoming dynamic, competitive and unified where the current and future generations will have a better quality of life, secured by diversified economic activities, openness to technological innovation, a healthy environment and a distinct regional culture. The regional strategies focus on development priorities as:

- Priority 1. Physical infrastructure rehabilitation i.e. water supply, sewage systems and treatment plants and irrigation systems, regional bridges and roads, infrastructure and airport services, crossing points with Romania and Republic of Moldova, energy efficiency in the public buildings.
- Priority 2. Support to private sector development and labour market with focus on labour qualifications and retraining of the employed population, stimulation of SMEs, technological incubators, centres of technological innovation and application of innovative technologies.
- Priority 3. Improvement of the environment factors and tourist attractiveness covering environmental information and education, solid waste management, land degradation, rehabilitation of water bodies, forest area, national and international tourist circuits.

Energy efficiency is a cross-cutting issue for all the above priorities.

The main areas of intervention defined by the strategy are mostly aligned with the ENI CBC objectives, especially as regards the water/sewerage, solid waste management, and energy efficiency, roads, supporting entrepreneurship, tourism and rural development.

Coherence with EU policies

Europe 2020

Europe 2020 is the EU's ten-year growth and jobs strategy launched in 2010. It aims to create within the EU the conditions for economic growth:

- Smart, through more effective investments in education, research and innovation;
- Sustainable, thanks to a decisive move towards a low-carbon economy;
- Inclusive, with a strong emphasis on job creation and poverty reduction.

The EU 2020 targets are focused on (1) Employment, (2) Research and Development, (3) Climate change and energy sustainability, (4) Education and (5) Fighting poverty and social exclusion.

Danube Strategy

A macro-regional strategy to boost the development of the Danube Region was proposed by the European Commission in 2010 and endorsed by the European Council on 13 April 2011. The Strategy seeks to create synergies and coordination between existing policies and initiatives taking place across the Danube Region, including 14 countries among which Romania and Republic of Moldova.

The Danube Region Strategy addresses a wide range of issues; these are divided among 4 pillars and 11 priority areas. Each priority area is managed by 2 Priority Area Coordinators (PACs).

The strategy is focused on (1) Mobility (Waterways, Rail-Road-Air), (2) Energy, (3) Culture & Tourism, (4) Water Quality, (5) Environmental Risks, (6) Biodiversity, landscapes, quality of air and soils, (7) Knowledge Society, (8) Competitiveness, (9) People & Skills, (10) Institutional capacity and cooperation, (11) Security.

The Programme demonstrates a high relevance and coherence with EUSDR initiatives. The table below provides an overview of the relevance of the JOP RO-MD 2014-2020 Priority Axes and EUSDR Priority Areas.

Joint Operational Programme Romania – Republic of Moldova 2014-2020 priorities:	Relevant Priority Areas of Danube Strategy:
Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education	• PA 7 - To develop the knowledge society through research, education and IT; • PA 9 - To invest in people and skills;
Priority 1.2 – Promotion and support for research and innovation	• PA 7 - To develop the knowledge society through research, education and IT; • PA 9 - To invest in people and skills;
Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage	• PA 3 - To promote culture and tourism, people to people contacts; • PA 1 - To improve mobility and multimodality;
Priority 3.1 – Development of cross border transport infrastructure and ICT tools	• PA 1 - To improve mobility and multimodality
Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health	
Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations	• PA 4 - To restore and maintain the quality of waters; • PA 5 - To manage environmental risks; • PA 6 - To preserve biodiversity, landscapes and the quality of air and soils.
Priority 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation	• PA 11 - To work together to tackle security and organised crime

As demonstrated in the above table, relevance and coherence of the Programme with EUSDR is ensured: All pillars of EUSDR are answered while no less than 8 Priority Areas out of 11 being supported.

The coherence is also demonstrated by the enhanced corresponding rate of JOP Priorities to the EUSDR PAs. For instance Priority 4.2 of JOP RO-MD will support projects contributing to three PAs (Water Quality; Environmental Risks; Biodiversity, landscapes, quality of air and soils).

Coordination with EUSDR

The institutions ensuring the National Coordination for the EUSDR from both countries have been members in the Joint Programming Committee and will also be members in the future Joint Monitoring Committee of the Programme, thus ensuring communication and coordination between all parties involved in the implementation of the strategy and the programme.

Eastern Partnership

Representing the Eastern dimension of the European Neighbourhood Policy, this initiative was launched at the Prague summit in 2009 and was reaffirmed in 2011 and subsequently in 2013. It aims to deepen and strengthen relations between the European Union and its six Eastern neighbours, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova and Ukraine. The EaP is focused on several Flagship Initiatives as follows: (1) Integrated Border Management Programme; (2) Small and Medium-size Enterprise (SME); (3) Regional energy markets and energy efficiency; (4) Diversification of energy supply; (5) Prevention of, preparedness for, and response to natural and man-made disasters; (6) Good environmental governance.

The table below is presenting the coherence and convergence of the ENI Thematic Objectives with the most important National, Regional and European strategy document.

Table 4 – Coherence and Convergence of ENI Thematic Objectives

Legend	Criteria	Rate
	Mostly convergent priorities	2
	Partially convergent priorities	1
	Not convergent priorities	0

Thematic objective/ Strategic document	Romania				Republic of Moldova		European Union			TOTAL
	N-E Regional Develop. Plan 14-20	S-E Regional Develop. Plan 14-20	Partnership Agreement RO 14-20	National Reform Program 2014	Moldova 2020	MD Strategy for Reg. Develop.	EU 2020	Danube Strategy	EaP	
TO 1. Business and SME development	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
TO 2. Support to education, research, technological development & innovation	2	1	2	2	2	0	2	2	0	13
TO 3. Promotion of local culture/ preservation of historical heritage	0	2	2	0	0	1	0	2	0	7
TO 4. Promotion of social inclusion and fight against poverty	1	2	2	2	1	0	2	0	0	10
TO 5. Support to local & regional good governance	0	1	2	2	2	2	0	0	0	9
TO 6. Environmental protection, climate change adaptation	1	2	2	2	0	1	2	2	2	14
TO 7. Improvement of accessibility to the regions, develop. of transport and comm. networks and systems	1	2	2	2	2	2	0	2	2	15
TO 8. Common challenges in the field of safety and security	2	2	2	2	1	1	1	2	2	15
TO 9. Promotion of energy cooperation	1	1	2	2	2	1	2	1	1	14
TO 10. Promotion of border management and border security	0	1	2	0	0	0	0	2	2	7

Overall conclusion: Cross-border cooperation policy aims to be convergent and coherent with the objectives of existing and future macro-regional strategies. According to analysis summarized in the table above, taking into account the alignment of TOs with national, regional and EU level strategic documents, the Romania-Republic of Moldova CBC Programme for 2014-2020 could focus on the following TOs:

- TO1. Business and SME development
- TO2. Support to education, research, technological development & innovation
- TO6. Environmental protection, climate change adaptation
- TO7. Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems
- TO8. Common challenges in the field of safety and security
- TO9. Promotion of energy cooperation

3.2.2.2 Alignment with EU financial instruments and other international donors

Coherence with EU Operational Programmes in Romania

As identified in the Partnership Agreement, in order to reach the global objective of reducing the economic and social development disparities between Romania and other EU Member States, the funding priorities for the use of European Structural and Investment Funds in the 2014-2020 period will be focused on tackling the following five development challenges:

- The competitiveness and local development challenge
- The people and society challenge
- The infrastructure challenge
- The resources challenge
- The administration and government challenge

The structural and cohesion funds for the 2014-2020 programming period will be managed through nine operational programmes, including Territorial Cooperation: Human Capital Operational Programme, Major Infrastructure Operational Programme, Regional Operational Programme, Competitiveness Operational Programme, Administrative Capacity Operational Programme, Technical Assistance Operational Programme and the National Programme for Rural Development, Fishery Operational Programme⁶.

Human Capital Operational Programme (HCOP) – total budget 4. 42 billion EUR

The HC OP strategy aims to integrate human resources development needs in all programs and policies across Romania. It underlines, first and foremost, valuing human capital as a critical resource for sustainable development in the future.

The OP Human Capital focuses on employment, social inclusion and education, and it will function as a means of stimulating economic growth and cohesion, whilst supporting the objectives set out in relation to other challenges in development - competitiveness, infrastructure, management and governance. It is therefore expected for the programme to provide an important contribution to the objectives assumed by Romania in the Europe 2020 strategy for smart, sustainable and inclusive growth.

OP Human Capital will support inclusive growth by investing in:

- Encouraging employment and labour mobility, especially among young people and people outside the labour market;
- Promoting social inclusion and combating poverty
- Supporting education, skills development and encouraging lifelong learning

Operational Programme Administrative Capacity (OPAC) - total budget 0. 55 billion EUR

The Operational Programme Administrative Capacity 2014 - 2020 aims to strengthen the administrative capacity of public institutions and authorities to support a modern and competitive economy, by addressing two of the above mentioned challenges in the Partnership Agreement- "administration and governance" and "People and Society".

The objective of OP Administrative Capacity is to help create a modern public administration, able to facilitate socio-economic development of the country through public services, investments and quality regulations, thus contributing to achieving the Europe 2020 goals. To fulfil this role, the public administration needs skilled and well managed human resources, as well as an efficient and transparent management of public expenditure, an adequate administrative institutional structure, as well as clear, simple and predictable operating procedures. OP Administrative Capacity will focus investments in:

⁶ Given their particularities of the programmes, the current analysis does not include Technical Assistance Operational Programme and Fishery Operational Programme.

MK

- Development of strategic planning, Programme-based budgets and coordination/ cooperation/ consultation practices in central public administration; the development and implementation of modern policies and human resource management tools, as well as the effectiveness of the judicial system;
- High-quality public services for citizens and the business environment at the local level; increased transparency, integrity and accountability of public authorities and institutions, and improving access and quality of services provided by the judiciary, including by ensuring greater transparency and integrity.

Operational Programme Large Infrastructure (OPLI) total budget 9.41 billion EUR

The funding priorities established by OP Large Infrastructure contribute to the overall objective of the Partnership Agreement to reduce economic and social disparities between Romania and the EU Member States by addressing two of the five challenges identified in national development: infrastructure and resources. Thus, the global objective of the Programme is the development of environment, energy and transport infrastructure, as well as risk prevention, at European standards, in order to create conditions for a sustainable economic growth whilst protecting and efficiently using natural resources. The Programme is focused on addressing the development needs in four sectors (Transport infrastructure, Environment protection and adaptation to climate change, Infrastructure in Bucharest - Ilfov region, clean energy and energy efficiency) and it will fund four of the 11 thematic objectives set by EU Regulation. 1303/2013:

- Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in major networks' infrastructure;
- Protecting and preserving the environment and promoting efficient use of resources;
- Promoting adaptation to climate change, risk prevention and management;
- Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors

Regional Operational Programme (ROP) - total budget 6.7 billion EUR

The Regional Operational Programme's overall objective for 2014-2020 is enhancing economic competitiveness and improving living conditions of local and regional communities by supporting business development and infrastructural conditions and services to ensure sustainable development of the regions, which will be thus able to manage resources efficiently, as well as to exploit their potential for innovation and assimilation of technological progress.

To achieve the overall objective of ROP 2014-2020, the financial allocation will be based on the level of development of the regions and it will be focused on the following thematic priorities:

- Connected infrastructure
- Human capital
- Innovation, Research & Development
- Agglomeration processes / agglomeration economies, taking into account environmental issues

Operational Programme Competitiveness (OPC) - total budget 1.33 billion EUR

OP Competitiveness is primarily responsible for the development challenge of Competitiveness and Local development, as described in the Partnership Agreement. Complementary, it contributes to achieving objectives in terms of three other development challenges, including: People and society, Infrastructure and Administration and Governance, positioning itself as a factor to allow horizontal interventions in the economy and society.

Through its interventions, the Programme aims to support smart economic growth and a knowledge and innovation-based economy, by investing in:

- Improving access, quality and use of information and communication technologies
- Strengthening research, technological development and innovation.

The total budget of the OPC is 1.33 billion Euros.

The National Programme for Rural Development (NPRD) - total budget 9.36 billion EUR

The National Programme for Rural Development responds to three of the development challenges identified in the Partnership Agreement: Competitiveness and local development, People and society, Resources. It supports the strategic development of rural areas through:

- Restructuring and increasing farm viability
- Sustainable management of natural resources and combating climate change
- Diversification of economic activities, creating jobs, improving infrastructure and services to improve the quality of life in rural areas

International donors in Republic of Moldova

European Union

EU remains the most important development partner of the Republic of Moldova. As the eastern dimension of the European Neighbourhood Policy, the Eastern Partnership is the main policy framework for EU – Moldova relation, with the stated objective of bringing the country closer to the European Union. The support for the next four years, in accordance with the recently approved⁷ *Single Support Framework (SSF) for EU support to the Republic of Moldova in 2014-2017* is focused on helping public institutions, citizens and the business community to seize the benefits and opportunities of the Association Agreement and the Deep and Comprehensive Free Trade Area with the EU (AA/DCFTA).

The new Programming document will shape EU cooperation with the Republic of Moldova during the period 2014-2017 in three priority sectors: i) public administration reform, ii) agriculture and rural development and iii) police reform and border management. Assistance will be also provided to support the implementation of new agreements between the European Union and the Republic of Moldova. Support to civil society will continue.

For 2014, the Annual Action Program for the Republic of Moldova is designed to support the modernization of key public institutions implementing the AA/DCFTA, improvement of public finance policy and management, competitiveness of rural business and trade opportunities with the EU and protection of minorities and vulnerable groups. The programme will contribute to further political association and economic integration with the EU under the Eastern Partnership initiative. It is a first package of bilateral assistance granted to the Republic of Moldova under the Single Support Framework.

The 2014 EU annual support package includes:

- Support to Public Finance Policy Reforms in Moldova (€37 million): to assist the Ministry of Finance, the Parliament and the Supreme Audit Institution of Moldova in the process of enhancing good governance, effective fiscal policy, transparent and accountable public finance policy and strengthened public financial management systems.
- European Neighbourhood Programme for Agriculture and Rural Development (ENPARD) Moldova – Support to Agriculture and Rural Development (€64 million): to enhance rural development through improved policy dialogue, governance and service delivery meeting the needs of private farmers while increasing the competitiveness of the agriculture sector. Part of the second action will be dedicated to further intensify the dialogue between central and regional authorities.

Additional to these €101 million in bilateral assistance through European Neighbourhood instrument, there are already €30 million allocated to target competitiveness of small business, development of national legislation in line with EU quality standards and promotion of export and investment opportunities, communication and information campaigns on the DCFTA trade agreement with the EU⁸.

The PPRD East reviewed existing resources and available mechanisms working on disaster prevention, preparedness and response in different countries, and developed an Electronic Regional

⁷ Approved on June 11th, 2014

⁸ This additional support has been granted through the „More for More” mechanism of the new INI

Risk Atlas. Training workshops, study visits and exchanges of experts involved in disaster management, as well as technical assistance missions in response to specific demands by the countries' authorities were organised. Further activities included awareness-raising for stakeholders and the general population. The PPRD project was finalised in 2014.

Eastern Partnership Integrated border management (IBM) facilitated the movement of persons and goods across borders in the six Eastern Partnership (EaP) countries while maintaining secure borders by improving inter-agency cooperation, bilateral and multi-lateral cooperation among the target countries, EU member states and other international stakeholders. The project was implemented in Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine and Russia between 2011 and 2013 with a budget of €2 million.

The project contributed to the establishment of a modern training system in the six beneficiary countries; it trained officials from beneficiary countries on specific topics such as risk analysis, document integrity and security, the fight against smuggling drugs/cigarettes and tobacco products and the protection of intellectual property rights, the fight against trafficking in human beings; enhanced operational capacities by providing specific capacity building activities on specified topics based on needs identified by the beneficiary institutions; it also raised awareness and support for the fight against corruption in the six EaP countries.

Initiatives funded in the frame of Trans-European networks in transport (TEN-T)

The initiatives aim at closer transport cooperation with the Eastern Partnership countries by focusing on the harmonization with the EU legislation and gradual market integration. In this context the partner countries have started reforms to align their transport systems with EU standards. Furthermore, the Association Agreement between the EU and Republic of Moldova envisages more regulatory convergence in transport.

As regards the Regional Eastern Partnership Transport Network, the partner countries have agreed on priority connections on road, railway, air and sea transport in the Eastern Partnership region. Most importantly, this network is connected with the trans-European transport network (TEN-T) and will serve as guidance for future investments.

The list of priority infrastructure projects:

- **R33 Hincesti-Lapusna-M1**
- **M3 Chişinău-Giurguleşti motorway, Porumbrei – Cimişlia Section**
- **M3 Chişinău-Giurguleşti motorway, Comrat bypass**
- **Construction of the bypass of 3 villages**
- **Rehabilitation of National road M14, section Bălţi - Criva**

World Bank

The four-year strategy Country Partnership Strategy for the Republic of Moldova will guide the World Bank Group's support for 2014-2017 period.

The strategy foresees total financial support by the World Bank Group of US\$570 million, with access to the International Development Association (IDA), International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) and International Finance Corporation (IFC) funding. The strategy is aligned with the country's development goals and will help address key challenges to unlock the potential for sustainable economic development, shared prosperity, and poverty reduction.

The strategy will support Moldova across three main pillars:

- improving the business environment and infrastructure for business operation and boosting competitiveness in agriculture;
- Enhancing human capital and minimizing social risks;
- Promoting a green, clean and resilient Moldova (adaptation and resilience to climate change; improving natural resources management, and increasing energy efficiency and security).

United Nations Development Programme (UNDP)

UNDP supports Moldova in achieving the Millennium Development Goals and the fulfilment of the European integration agenda. The key focus areas of UNDP are: Inclusive Development, Democratic Governance and Environment and Energy. UNDP helps Moldova attract and use aid effectively. The work of UNDP and the broader UN family aligns with the new national development vision, Moldova 2020, and sector strategies. UNDP Moldova's country Programme for 2013–2017 has three major focus areas:

- Inclusive development
- Democratic governance
- Environment and energy

Swedish International Development Assistance (SIDA)

The Swedish Government has recently decided to continue its commitment for support to Eastern Partnership countries through "Results Strategy for Reform Cooperation with Eastern Europe, Western Balkans and Turkey 2014-2020". The main aim for the strategy is to assist these countries forge closer links with the EU. The strategy is not based on sectors but rather it outlines a set of results of reforms, which are crucial for long-term EU-integration that Sweden would like to contribute to.

The strategy includes three main results areas for cooperation with Moldova:

- Enhanced economic integration with the EU and development of market economy
- Strengthened democracy, greater respect for human rights and a more fully developed state under the rule of law
- A better environment reduced climate change and enhanced resilience to environmental impact and climate change a set of expected results within all results areas.

Moldova is a priority country for Sweden, and the Swedish support will amount to 14 million Euros annually.

United States Agency for International Development (USAID)

The United States is assisting Republic of Moldova to consolidate democratic institutions, rebuild a struggling economy, improve the business environment, strengthen the rule of law, and address the frozen conflict in Transnistria. USAID partners with Republic of Moldova to improve government effectiveness and accountability, promote decentralization of the government and strengthen linkages between local governments and citizens. USAID is also helping Moldova address regulatory and policy-level challenges to sustain and accelerate economic growth. To increase Moldova's ability to compete regionally, USAID targets assistance at the country's most promising economic sectors.

German Society for International Cooperation

Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit - (GIZ)

GIZ projects are generally financed through supra-regional funds managed by the Federal Ministry for Economic Cooperation and Development, by other federal ministries or international organisations. German international cooperation with Moldova focuses on promoting modernisation in the agricultural sector and the food processing industries, as well as improving vocational training and municipal services. GIZ also supports selected municipalities and districts with participatory budgeting, public tendering and project management with a view to integrated regional development. A further priority area is the promotion of German-Moldovan business relations by means of training for Moldovan managers to help generate business contacts.

In 2014 GIZ organised trainings of local authorities in order to develop projects in the following areas:

- Modernization of public services

- Water supply and sewerage / sanitation
- Waste management
- The energy efficiency of public buildings
- Private sector

Ready to go project concepts were produced, suitable to be financed by other donors, including the EU. Project ideas developed are totalling approximately 200 million. Also, GIZ fulfils the function of Management Authority for the JOP MD-UA 2014-2020 under Eastern Partnership Territorial Cooperation Support Programme.

Romanian Official Development Assistance (ODA)

Romanian policy of international development cooperation subscribes to the objectives, values and principles of the European Consensus for Development. Its main objective is to support efforts to reduce poverty in recipient states, in the wider context of contributing to achieving the Millennium Development Goals. According to the National Strategy for International Development Cooperation Policy, Romania supports developing countries in the geographic areas identified as priorities in the foreign relations of the Romanian government, including the states of Eastern Europe. The Republic of Moldova is the main beneficiary of Romanian ODA policy.

The general priority areas for the Romanian ODA as identified in the strategy are:

- Good governance
- Strengthening democracy and the rule of law
- Economic development
- Education and training / employment
- Health
- Infrastructure development and environmental protection

The beneficiary countries, the specific priority areas and the funds allocated for this purpose are established within multi-annual plans by the Ministry of Foreign Affairs and approved through a Memorandum by the Romanian Government, in accordance with Romania's international commitments. In 2012 the Republic of Moldova, as the main beneficiary of Romanian ODA, received EUR 13.74 million.

In 2010, an "Agreement between the Republic of Moldova and the Romanian Government regarding the implementation of technical and financial assistance under a financial assistance grant worth 100 million granted by Romania to the Republic of Moldova" was signed between the governments of the two countries. The financial assistance grant is reported as ODA but is managed by the Ministry of Public Administration and Regional Development. The areas of cooperation under the agreement are support for infrastructure and education. Subsequent to this agreement two additional protocols have been added allowing providing financing for projects related to energy interconnection and humanitarian assistance in case of emergencies as well as environment.

3.2.2.3 Other relevant EU policies and programmes

ENI CBC Black Sea Basin programme 2014-2020

The wider Black Sea Basin ENI CBC programme will contribute to the improvement of the welfare of the people in the Black Sea Basin regions through sustainable growth and joint environmental protection. More specifically, the programme will contribute to two of ENI CBC overarching strategic objectives:

- Promote economic and social development in regions on both sides of common borders
- Address common challenges in environment, public health, safety and security

The strategy of the Black Sea Basin ENI CBC programme is focused on the following objectives and priorities:

- Objective 1. Promote business and entrepreneurship within the Black Sea Basin
 - Priority 1.1 – Jointly promote business and entrepreneurship in the tourism and cultural sectors

- Priority 1.2 – Strengthen cross-border trade opportunities and modernisation of the agricultural and connected sectors
- Objective2. Promote coordination of environmental protection and joint reduction of marine litter in the Black Sea Basin
 - Priority 2.1 – Improve joint environmental monitoring
 - Priority 2.2 - Promote common awareness-raising and joint actions against river and marine litter

Joint Operational Programme Moldova – Ukraine (Eastern Partnership Territorial Cooperation Support Programme)

The Programme will be implemented through three operational objectives:

- Objective1. Improving living conditions of local communities in border regions through projects supporting economic and social development, by supporting activities within two priorities:
 - Promoting closer cross-border business links;
 - Diversifying sources of income in rural areas and the development of alternative employment opportunities in rural areas.
- Objective2. Addressing common challenges in environment, employment, public health, and any other matter of mutual interest which has a cross-border component, focusing on the following priority:
 - Solving cross-border environmental issues.
- Objective3. Culture, education and sport. Under this objective, the two priorities are:
 - Promoting multi-cultural diversity and cross-border social integration of ethnic minorities;
 - Facilitating people-to-people contacts between youth organizations in social, cultural, educational and sport-related matters.

Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine ENPI Cross-border Cooperation Programme 2014-2020

The eligible area of the Hungary – Slovakia – Romania – Ukraine (HSRU) 2014 – 2020 Operational Programme includes Satu-Mare and Maramureş counties in Romania as core regions and Suceava county as adjoining region. Moreover, Bucharest and Cluj-Napoca are included in the programme as Major social, economic or cultural centres. The overall budget to be allocated for the programme is 81.347.200 euro. Coordination between the HSRU programme and the Romania-Republic of Moldova programme will be ensured to avoid overlapping of activities.

The aim of the Programme is to intensify the co-operation between the regions of Zakarpatska, Ivano - Frankivska and Chernivetska of Ukraine and the eligible areas of the Member States in order to initiate progress on the fields of existing social, economic, infrastructural and environmental difficulties, by focusing on the following four thematic objectives:

- TO3 Promotion of local culture and preservation of historical heritage
- TO6 Environmental protection, climate change mitigation and adaptation
- TO7 Improvement of accessibility to the regions, development of sustainable and climate-proof transport and communication networks and systems
- TO8 Common challenges in the field of safety and security

Horizon 2020

Horizon 2020 is the financial instrument implementing the Innovation Union, a Europe 2020 flagship initiative aimed at securing Europe's global competitiveness and is the biggest EU Research and Innovation Programme ever with approximately €80 billion of funding available over 7 years (2014 to 2020). By coupling research and innovation, Horizon 2020 focused on excellent science, industrial leadership and societal challenges.

The goal is to ensure that Europe produces world-class science, removes barriers to innovation and makes it easier for the public and private sectors to work together in delivering innovation (taking great ideas from lab to market).

Horizon 2020 Programme sections are presented below:

- Excellent science;
- Industrial Leadership ;
- Societal Challenges ;
- Spreading Excellence and Widening Participation ;
- Science with and for Society ;
- European Institute of Innovation and Technology ;
- Euratom

Starting with July 2014, Moldova secured full access to the European Union's new seven year research and innovation programme, Horizon 2020. Being an associated country, legal entities from Moldova can participate under the same conditions as legal entities from the Member States.

The active financial programmes for the eligible area are different in approach, objectives and magnitude, reflecting *i)* development needs, *ii)* governments' own priorities as well as *iii)* donors' vision and interest. The procedures and institutional frameworks for programme management are also differently organized: some donors prefer to develop their own procedures and grant management capabilities, other to disburse their funds through multilateral channels. Most of the CBC thematic objectives are targeted by analysed programmes to various extent; an overview on the alignment of the internationally financed programs available for the eligible area with the CBC TOs can be found in the tables below.

Other territorial cooperation programs include URBACT III, INTERREG EUROPE, INTERACT III and ESPON 2020. An overview of these programmes is presented below:

URBACT III Cooperation Programme

The 2014-2020 URBACT III programme builds on URBACT I (2002-2006) and URBACT II (2007-2013). The URBACT III Cooperation Programme will contribute to the Europe 2020 strategy goals by providing a mechanism for stakeholders involved in the development and implementation of better policies and actions for smart, inclusive and sustainable urban policy in cities.

The programme is co-financed by the European Regional Development Fund (ERDF) with a budget of 74.302 million EUR for the 2014-2020 period, Romania having a contribution of 162 thousand EUR. The first Call for Proposals for the creation of up to 20 Action Planning Networks was open from March to June 2015, having as main objective the improvement of European cities capacity to manage sustainable urban policies and to strengthen their ability to design integrated strategies for sustainable urban development.

INTERREG EUROPE Programme

The INTERREG Europe Programme aims to improve the implementation of regional development policies and programmes, in particular (1) programmes having as objectives the investments for growth and jobs and (2) European Territorial Cooperation (ETC) programmes. By co-financing projects, the Programme allows the regional and local public authorities and other players of regional relevance across Europe to exchange practices and ideas and thereby, find solutions to improve the cities strategies. The Programme total budget is 426 million EUR.

INTERACT III 2014-2020 Operational Programme

INTERACTIII is an Operational Programme aims at reinforcing the effectiveness of cohesion policy by promoting the exchange of experience concerning the identification, transfer and dissemination of good practices and innovative approaches in relation to implementation of territorial cooperation programmes and actions concerning territorial cooperation.

INTERACTIII is a programme co-financed by the ERDF with a budget of 39.3 million EUR. Within the programme, Romania has the allocated amount of 1,8million EUR

INTERACT III Operational Programme focuses on 3 specific objectives:

- to improve the management and control capacity of ETC programmes;
- to improve the ETC capacity in capturing and communicating the programme results;
- to improve the cooperation management capacity to implement innovative approaches.

INTERACT supports the Managing Authorities, Joint Technical Secretariats, Monitoring Committees, National Contact Persons, First Level Controllers, Certifying Authorities and Audit Authorities across Europe.

ESPON 2020 Programme

The main objective of the ESPON 2020 Cooperation Programme adopted by the European Commission on 12 February 2015 is to support the reinforcement of the effectiveness of EU Cohesion Policy and other sectorial policies and programmes under European Structural Investment (ESI) funds as well as national and regional territorial development policies.

The ESPON 2020 Programme is built around the following five specific objectives

- Specific Objective 1: Enhanced production of territorial evidence through applied research and analyses.
- Specific Objective 2: Upgraded knowledge transfer and use of analytical user support;
- Specific Objective 3: Improved territorial observation and tools for territorial analyses;
- Specific Objective 4: Wider outreach and uptake of territorial evidence;
- Specific Objective 5: Leaner, and more effective and efficient implementation provisions and more proficient programme assistance.

The programme is co-financed by the European Regional Development Fund with a contribution of 41.3 million EUR for the period 2014-2020.

Assessment of TOs' coherence with programmes and donors

The coherence analysis with respect to the alignment of TOs with other existing funding opportunities for the eligible area focused on two criteria; (1) potential *overlaps* (to be avoided) and (2) *effectiveness & complementarity* between the ENI CBC TOs and other relevant sources of funding on medium term.

Table 5 - Coherence analysis

Criteria	Scale	Rate
Overlapping	Significant overlapping	(- 2)
	Partial overlapping	(-1)
	Not overlapping	(0)
Effectiveness & Complementarity (of the thematic objective with the programme)	Significant effectiveness and complementary	(+ 2)
	Partial effectiveness and complementary	(+ 1)
	No effectiveness nor complementary	(0)

Table 6 - Coherence table for Romania financing Programmes

Thematic objective/ Programme	OPLI		ROP		HCOP		OPAC		OPC		NPRD		HORIZON		T
	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	
TO 1. Business and SME development	0	0	-2	0	-1	0	0	0	-2	1	-2	0	-1	1	-6
TO 2. Support to education, research, technological development & innovation	0	0	-1	1	-2	1	-1	1	-1	1	-1	1	-1	2	0
TO 3. Promotion of local culture and preservation of historical heritage	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	-1	2	0	0	1
TO 4. Promotion of social inclusion and fight against poverty	0	0	-1	1	-2	1	0	0	-1	0	-1	0	0	0	-3
TO 5. Support to local & regional good governance	0	0	0	0	0	0	-1	2	0	0	0	0	0	0	1
TO 6. Environmental protection, climate change adaptation	-2	1	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	-3
TO 7. Improvement of accessibility to the regions, develop. of transport and comm. networks and systems	-2	2	-1	2	0	0	0	0	-1	1	-1	0	0	0	0
TO 8. Common challenges in the field of safety and security	0	0	-1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
TO 9. Promotion of energy cooperation	-2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1

TO 10. Promotion of border management and border security	-1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Table 7 - Coherence table for Romania territorial cooperation Programmes

Thematic objective/ Programme	CBC BS		HUSKROUA		HORIZON		URBACT III		INTERREG EUROPE		INTERACT III		ESPON 2020		T
	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	
TO 1. Business and SME development	-2	1	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
TO 2. Support to education, research, technological development & innovation	0	0	0	0	-1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1
TO 3. Promotion of local culture and preservation of historical heritage	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TO 4. Promotion of social inclusion and fight against poverty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TO 5. Support to local & regional good governance	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TO 6. Environmental protection, climate change adaptation	-2	1	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
TO 7. Improvement of accessibility to the regions, develop. of transport and comm. networks and systems	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TO 8. Common challenges in the field of safety and security	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

TO 9. Promotion of energy cooperation	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TO 10. Promotion of border management and border security	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Table 8 - Coherence table for Republic of Moldova

Thematic objective/ Programme	EU		WB		USAID		UNDP		SIDA		Ro ODA		GIZ		CBC BS		MD-UA		HORIZON		T
	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	
TO 1. Business and SME development	-1	0	-2	0	-2	0	0	0	-2	0	0	0	-1	0	-2	1	-2	1	-1	1	-10
TO 2. Support to education, research, technological development & innovation	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	2	0	0	0	0	-1	2	-1	2	3
TO 3. Promotion of local culture and preservation of historical heritage	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	2	0	0	1
TO 4. Promotion of social inclusion and fight against poverty	0	0	-2	1	-1	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4
TO 5. Support to local & regional good governance	-1	1	-1	0	-2	1	-2	0	-2	0	-2	1	-2	2	0	0	0	0	0	0	-7
TO 6. Environmental protection, climate change adaptation	-1	2	-2	1	0	0	-1	0	-2	0	-1	0	-1	2	-2	1	-1	1	0	0	-4
TO 7. Improvement of accessibility to the regions, develop. of transport and commun. networks and systems	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TO 8. Common challenges in the field of safety and security	0	0	-1	1	0	0	0	0	-1	1	-2	1	-1	+2	0	0	0	0	0	0	0
TO 9. Promotion of energy cooperation	-1	2	-1	0	0	0	-1	0	-1	1	-2	2	-1	+2	0	0	0	0	0	0	0
TO 10. Promotion of border management and border security	-2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	0	0	0	0	-1	0	0	0	-1

The overall results generated by the analysis of coherence with national strategies and EU strategies as well as the alignment with EU financial instruments and other international donors are presented below.

Table 9 – Overall results

Thematic objective/ Programme	Financing programmes		Strategies	Total
	RO	MD		
TO 1. Business and SME development	-7	-10	18	1
TO 2. Support to education, research, technological development & innovation	0	0	13	13
TO 3. Promotion of local culture and preservation of historical heritage	0	0	9	9
TO 4. Promotion of social inclusion and fight against poverty	-3	-4	10	3
TO 5. Support to local & regional good governance	1	-7	9	3
TO 6. Environmental protection, climate change adaptation	-4	-4	14	6
TO 7. Improvement of accessibility to the regions, develop of transport and energy networks and energy	0	0	0	0
TO 8. Common challenges in the field of justice and security	0	0	0	0
TO 9. Promotion of entrepreneurship and innovation	0	0	0	0
TO 10. Promotion of border management and border security	1	-1	7	7

In conclusion, the objectives that best satisfy the defined coherence criteria are **TO2, TO3, TO7, TO8 and TO9**.

Coordination between various financial instruments of the EU and other donor organizations **Romania**

According to Romania's Partnership Agreement, a coordination mechanism is set up with the purpose of ensuring the coherence of interventions, complementarities and synergies in the programming and implementation stages. In this context, *in the programming period*, the Managing Authorities responsible for the ETC programmes were involved in the discussions covering the five development challenges of the Partnership Agreement⁹. Additional measures aiming at a better coordination of cooperation programmes with the national programmes were taken into consideration, including, but not limited to:

- Participation of relevant MAs/actors and institutions in the joint working groups for programming the cooperation programmes;
- Due consideration of relevant national and EU strategies;
- Specific meetings with other relevant MAs.

Furthermore, *in the implementation period*, some of the main measures aiming at a better coordination at national level, including with other cooperation programmes are:

- Participation of MAs in the Monitoring and Steering Committees of relevant programmes;
- Technical meetings
- Encouraging project beneficiaries to contribute to EUSDR and other relevant strategies.

⁹ The development fields are: Competitively and Local development, Human Capital, Infrastructure, Natural Resources and Administrative Capacity.

Mk

Checking potential double funding

Following the selection process, the Managing Authority will consult the list of projects recommended for funding with the European Commission, to avoid double funding and promote synergies with existing projects, where possible.

Moreover, in order to avoid double financing, as well as to ensure complementarities and synergies, the institutional coordination mechanism outlined by the Partnership Agreement includes the existence of functional working groups (FWG) on the following four areas: (1) operational, (2) performance assessment, (3) territorial coherence and European territorial cooperation and (4) new approaches. The Programme will participate in the FWG 3 - territorial coherence and ETC, as well in other groups, depending on the identified needs.

Furthermore, at the level of the FWG on territorial coherence and ETC several topics will be addressed, among which the most important are related to *avoiding the overlaps financed from various OPs in the border areas and analysis of the complementarities of actions financed under national programmes and OP ETC.*

Republic of Moldova

The representatives of EC and EU Delegation in Republic of Moldova will be invited as observer in selection process, in order to enable a better synergy to be developed between bilateral and regional assistance provided to the Country by the EU on the one hand and assistance provided through the programme on the other hand.

National Authorities

The National Authorities will perform the verification of potential double funding at beneficiary level during contracting and implementation phase in accordance with the specific national procedures, as follows:

Romania

The National Authority hosted by the Ministry of Regional Development and Public Administration will analyse the potential overlaps with other PO and the double financing. The NA coordinator will also provide support for the proceedings of the FWG on territorial coherence and ETC.

Republic of Moldova

Republic of Moldova has developed in the past years a National Aid Coordinating Authority within the State Chancellery. In this regard, a mechanism has been established through which all active donors and the National Aid Coordination Authority organise monthly coordination meetings.

Furthermore, the General Division for Policy Coordination, Foreign Aid and Central Public Administration Reform of the State Chancellery is responsible for overall coordination of external assistance at country level and represents the focal point for donors during the programming and evaluation exercises.

The NA will cooperate with the responsible structure from the State Chancellery in order to provide support to the Managing Authority as regards the verification of potential double funding at beneficiary level during contracting and implementation phase.

3.2.4. Multi-criteria analysis

Each thematic objective was scored¹⁰ against all criteria and the overall score was calculated based on the weight each criterion was given. The overall results illustrate the hierarchy and priority level of the 10 objectives.

The main steps followed for Multi-criteria analysis of the thematic objectives are briefly presented below:

1. Setting the five criteria used in analysis and agreeing on their relative weight- our analyses concentrated on the previous analyses and consultations in order to use trusted and documented information available.
2. Definitions of the designated criteria:

C1 - Cross-border impact refers to the impact of the potential initiatives to be promoted under the respective CBC Thematic Objective on both sides of the border. Given the specificity of ENI CBC interventions, the weighting of this criterion is set at 30%.

C2 - Capacities for project management denotes the capabilities of potential beneficiaries active in different thematic areas to manage, co-finance and apply programme procedures (based on the legislation of the country in which the project is implemented and track record of the respective organizations in the eligible area). This criterion is allocated a 20% weight.

C3 - Relevance for overall financial allocation of the Programme - Limitations of the financial allocation represent the capability of the financial allocation of the program to support costly/large scale interventions. (Even if such large interventions could be needed across the eligible area the limited budgetary allocation cannot support these under the CBC programme). The weight is set at 20%.

C4 - Coherence with strategies & programmes represents the correspondence of the TOs with the relevant policy documents and other financing instruments available for the eligible area in the 2014-2020 programming period in order to identify those thematic objectives that can be best addressed through the Romania - Republic of Moldova Programme. The weighting is, as in previous 2 criteria, is set at 20%.

C5 - Current regional context - This criterion take into account the recent developments in the region that were not envisaged at the moment of preparation of the programming documents and intends to provide a priority for the TO that are of most urgency. Weighting is at 10%.

¹⁰ Regarding the methodological aspects of the multi-criteria analysis, five criteria's (1 - Cross-border impact, 2 - Capacities for project management, 3 - Relevance for overall financial allocation of the Programme, 4 - Coherence with strategies & programmes, 5 - Current regional context) were selected and a team of key experts assisting the preparation of the Programme set the weights to these criteria and performed the assignment. All key experts had previous extensive experience in the two countries.

In assessing the objectives against the respective criterias, the experts have consulted the conclusions of the territorial analysis, SWOT, additional findings following the preliminary consultation process and the results of the second consultation process as well as the lessons learned of the Romania-Moldova-Ukraine CBC Programme 2007-2013. A short argumentation on the assessment of each thematic objective is presented further on in this section.

Each thematic objective was scored against all criteria and the overall score was calculated based on the weight each criterion was given. The overall results illustrate the hierarchy and priority level of the 10 thematic objectives.

3. Setting the hierarchy of the objectives – Overall calculation of scores and generating the Priority Objective List. Each criteria was scored on a scale from 1 (lowest score) to 5 (highest score) and weighted as explained above.

Table 10 – Overall results

TO	Criterion	Weight	Criterion	Weight	Criterion	Weight	Criterion	Weight	Criterion	Weight	Rate
	Cross-border impact	0,3	Capacities for project management	0,2	Relevance for overall financial allocation of the Programme	0,2	Coherence with strategies & programmes	0,2	Current Regional context	0,1	
TO1	3		4		4		1		3		3
TO2	5		4		5		4		4		4,5
TO3	4		4		5		3		2		3,8
TO4	3		5		4		2		3		3,4
TO5	3		5		5		1		4		3,5
TO6	4		5		3		2		3		3,5
TO7	5		5		5		5		4		4,5
TO8	5		5		3		5		5		4,6
TO9	5		3		1		4		5		3,6
TO10	5		5		3		5		5		4,2

The Thematic Objectives with best rates (TO2, TO3, TO7, TO8, TO10) have the potential to ensure a *stronger cross-border impact* due to the fact that the projects and activities that could be financed under these TOs require better coordinated actions, joined planning of public administration beneficiaries from both countries, hence taking full advantage of the particularities and communalities of the regions on both sides of the border. These five thematic objectives (together with TO 4, 5 and 6) benefit also from *better project management capacities* developed in the EU Programming period 2007-2013 (for Romania) and during the Europeanization process of Republic of Moldova after 2009.

Also, the same TOs score higher rates at *coherence with strategies & programmes* criterion, being well-correlated with relevant policy documents in the core eligible area and better anchored in the *regional context*, therefore better suited to answer to the identified development needs. In the same time they score medium rates at the *relevance for overall financial allocation of the Programme* criterion since the Programme allocation is not substantial enough to cover numerous projects, in order to answer to all the development needs the region reveal. These TOs top-rank on the final criterion (*Current Regional Context*) – proving suitability to the actual conditions and developments in the region.

Lower rated Thematic Objectives (TO1, TO4, TO5, TO6, TO9) scored average at the *cross-border impact* criterion as the types of interventions that could be supported are not necessarily guided by the top strategic priorities, hence not generating strategic-level impact. However, there are significant *project management capacities* of organisations active in these thematic areas (some of them developed in the previous CBC Programme). These objectives ranked higher at the *relevance for overall financial allocation of the Programme* criterion, because they can support more small scale projects to be initiated by more diverse types of beneficiaries. Also, they score fewer points at the *coherence with strategies & programmes* and *current regional context* criteria due to the fact that they are not top priorities in the relevant policy documents across the eligible area.

In conclusion, the objectives that best satisfy the defined criteria are TO2, TO3, TO7, TO8 and TO10.

3.2.5. Lessons learnt from previous experiences in cross-border programmes

Following the analysis of the Joint Operational Programme Romania – Ukraine – Republic of Moldova 2007-2013 implementation reports, findings, conclusions and recommendations stemming from the result oriented monitoring missions (European Commission) and as well from conclusions of audit/ verification missions undertaken and last, but not least, on the opinions expressed by various stakeholders during the consultation phase, a range of lessons learnt from 2007-2013 programming period must be taken into account.

In what concerns projects' generation, it must be acknowledged that proper consideration should be given to support building up and/or development of effective cross border partnerships since these are the cornerstone on which genuine and successful projects are based on. This is where the programme may call on various modalities aimed to facilitate and better connect partners from across the borders and which proved to be efficient in the past or may be now substantially improved/ diversified. Going further, the programme must look after and request an effective involvement of partners residing on both sides of the border during the entire projects' lifespan, whether by awarding incentives during evaluation stage to those which adequately respond to it, or by setting mandatory requirements in the Guidelines for applicants.

On the other hand, as the previous 2007-2013 monitoring experience shows, large partnerships proved to be hardly manageable since cross border projects require close cooperation, attentive coordination and joint efforts towards the common targets. It is for the programme to decide on the maximum number of partners which may effectively act together to implement these projects.

Taking into account cross border specificities, it is a fact that good quality applications cannot be prepared from scratch only during the call for proposals period, but they need to be thoroughly designed quite some time before the actual start date of the call. Having this in mind, it is important for the programme to specifically address the capacity building component even in between of the call for proposals by means of structured thematic trainings covering as much as possible the programme eligible area, and with a special focus in the partner country. This is a point where adequate coordination across different projects and/or programmes financed by the European Union might be a solution since cooperation may bring added-value and streamline the programme's efforts in this respect.

It is worth pointing that high call has been noticed, not only from the programme stakeholders' side as this is also strongly required by the related EU regulations, for simplification, accuracy and transparency in what concerns the programme actions. One of the starting points to address these requirements is to upgrade and improve the application template(s). On one hand, such template(s) should be able to integrate and meaningfully substantiate whatever project idea, facilitate and focus evaluation and further, support implementation and monitoring, on the other hand. Number and type of documents to be annexed to the application form should also be limited to what is necessary and relevant for e.g. assessing the project eligibility and, in any case, should not be an additional burden to its promoters.

Regarding the assessment of applications great need has been expressed to accelerate the process, so that projects remain relevant and to keep the initial design in terms of accuracy, reality and feasibility. The two stages evaluation (Concept Note and, if pre-selected, Full Application) has been proved as beneficial as shortened significantly the evaluation duration while was less burdensome and costly, both for the programme structures and for the applicants (especially for those rejected at the end of the 1st stage). In order to accelerate the evaluation process, the Programme will involve a consistent number of independent evaluators, contracted by MA, with experience in EU-funded projects evaluation and expertise in the thematic areas covered by the Programme.

It also became evidence that large selection committees are not-functional since is extremely difficult to convene them and find a timeline which is suitable for everyone. This approach was also abandoned, and consequently the programme took the decision to set smaller and more flexible selection committees (one committee per priority, one evaluator per country per committee). Finding

the right balance between the need of representation at country level, and the urge to have evaluators above any doubts and/or conflict of interest, adequately qualified in the respective fields of interest, committed to comply with the evaluation schedule and delivering good quality assessments, are requirements which must be attentively addressed by the programme.

High number of complaints following evaluation was another sensitive issue during the previous programming period. Grounds lie, mainly, within the huge amount of proposals received requiring much more funds than the ones available for the call on one hand, and on insufficient information provided to the applicants as regards the reasons for rejection or the score awarded. The programme should consider to limit the number of applications which may be submitted by the same applicant within a priority and to improve the communication with the applicants during the evaluation process.

It is recommendable programme to continue with the formal programme approach of setting a complaints procedure within the Guidelines for grant and by indicating clear reasons for rejecting a proposal. Moreover, an Assessment Manual published on the programme website may allow anyone interested to go into details with the way scores are awarded for the given evaluation criteria. Selected applicants should always be aware about how contracting is to be conducted by the programme bodies. Preparing and making available the Guidelines for the selected applicants prior to the start of this stage has clarified the process and cut off potential complaints related to timing, type of documents, and roles that each body has to play.

Nevertheless, the stage proved to be time-consuming due to the large number of documents required by the programme, unavailability and/or non-compliance of the documents submitted, while poor coordination between project partners during the process led to recurrent postponements and delays. "White spots" in what concerns specific provisions of the national legislation impacted directly on the ability of organizations to meet the deadlines and programme's requests. Each issue can be solved or improved if is addressed in a practical way and is accompanied by a stronger commitment of the selected applicants (support of the National Authorities may prove beneficial in this respect), as well as prior knowledge of the related legal aspects.

In the new RO-MD CBC Programme, the Guidelines for Grant Applicants will provide extensive information regarding the contracting phases and the deadlines for submitting the documents (especially complex ones) will be set through a careful assessment by the JTS/ MA as regards the beneficiaries needs.

The communication plan will include more activities related to project results' dissemination: publications, events, dedicated section on Programme website so that to allow the access of potential beneficiaries to models of good practices.

3.2.6. Risk analysis and mitigations measures

The achievement of the programme objectives depends on internal but also on external influences which cannot be directly controlled by the programme structures and that may have negative consequences on the programme.

Two types of risks can be identified:

External: situations connected with the regional/local context that can pose difficulties for the programme implementation. In this case the programme structures have limited or no control over the risk but it is important to monitor the situation and take appropriate action if possible.

Internal: institutional and programmatic risks that have the potential of jeopardising the implementation of the programme. In case of institutional and programmatic risks the programme structures should envisage appropriate mitigation measures.

As the risks are subject to change during the programme implementation the risk matrix will be subject to regular review and updating.

No.	Identified risk	Probability	Impact	Mitigation	Responsible body
1.	The management and control system is not fully functional when Programme starts	Medium	High	- Preparation of internal procedures of MA and JTS/BOs, NAs and Control Contact Points; - Strong commitment of the National Authorities for preparing and put in force the necessary legal framework for carrying out their tasks.	MA, JTS/BO/ NAs, CCPs
2.	The prerequisites (adequate processes, skills and overall management) of an efficient evaluation of project proposals are not met	Medium	High	- Development of an efficient and transparent evaluation and selection methodology; - Selection of a pool of independent assessors in due time for being ready for evaluation when needed; - Strong commitment of the NAs for quick reaction during the evaluation when their support is needed.	JMC, MA, NAs
3.	Delays in the process of verification of progress reports and requests for payment	Low	Medium	- Allocation of sufficient personnel for checking the documentation; - Development of efficient procedures	MA, JTS, National controllers/ Auditors
4.	Drawbacks within the project implementation due to inefficient communication operations with beneficiaries	Low	Medium	- Setting up a system of coherent communication and working procedures, with specific division of tasks between MA and JTS or JTS and BO, as regards the communication with projects beneficiaries, with the aim to develop a <i>partnership approach</i> between Programme management structures and beneficiaries	MA, JTS, JTS/BO
5.	Low visibility of the Programme and projects	Medium	Medium	- Adaptation of the Programme communication strategy/ plan according to the needs; - Elaboration and implementation of annual communication plans; - Specific provision within the grant contract as regards the obligation of the beneficiaries to have a communication strategy/plan.	MA, JTS, BOs
6.	Poor quality of audit reports provided by independent auditors	High	High	- Setting clear and relevant selection criteria for selecting the pool of auditors; - Foreseeing sanctions within the individual agreements between NA/CCP and each audit firm for those cases of improper performance of the verifications; - Training delivery to the auditors included in the pool; - Communication between MA, CCP and AN concerning the quality of the performance of the selected auditors.	MA, JTS, CCP, NA UA
7.	Instable internal and external political context and/ or regional conflicts	Low	Medium	<i>Independent from Programme management structures' capacity for action</i>	
8.	Lack of knowledge of the beneficiaries concerned, of legislation and management techniques on either side of the border	Medium	Medium	- Development of coherent and exhaustive project implementation procedures, including also indication on financial and procurement regulation at national level in each country; - Targeted training to projects' beneficiaries on Programme's implementing rules.	MA, JTS, BO, NA,
9.	Overlaps with other programmes	Low	Low	- Setting clear selection criteria for projects; - Selection of projects that are fully	JMC, MA, JTS,

				relevant to the Programme's priorities and objectives, with a focus on cross-border impact.	
10.	Difficulties encountered by potential applicants in finding reliable cross-border partners	Low	Low	- Development of support instruments (such as partners search web applications, partnership events, info-days, workshops)	MA, JTS, BO
11.	Difficulties for projects beneficiaries to ensure co-financing or to finance ineligible costs related to their projects	Medium	Medium	- Setting up clear eligibility rules related to financial capacity in the Guidelines for grant applicants - Providing training for beneficiaries, explaining the rules for project implementation, for eligibility of the expenditures and actions	JMC, MA, JTS, Regional and central authorities, NA
12.	Non-efficient use of EU public funds: irregularities, including frauds and corruption acts	Medium	High	- Developing of an effective audit and control system and providing specific training to selected auditor and national controller regarding their responsibilities; - Development of risk analyses and monitoring of projects' progress accordingly; - Financial corrections to projects that do not comply to the rules.	MA, JTS, AA, NA, CCP/ auditors

3.2.7. Summary of the strategy identification

Four TOs resulted from the strategy analyses (territorial, SWOT, coherence and multi-criteria) and from preliminary consultations:

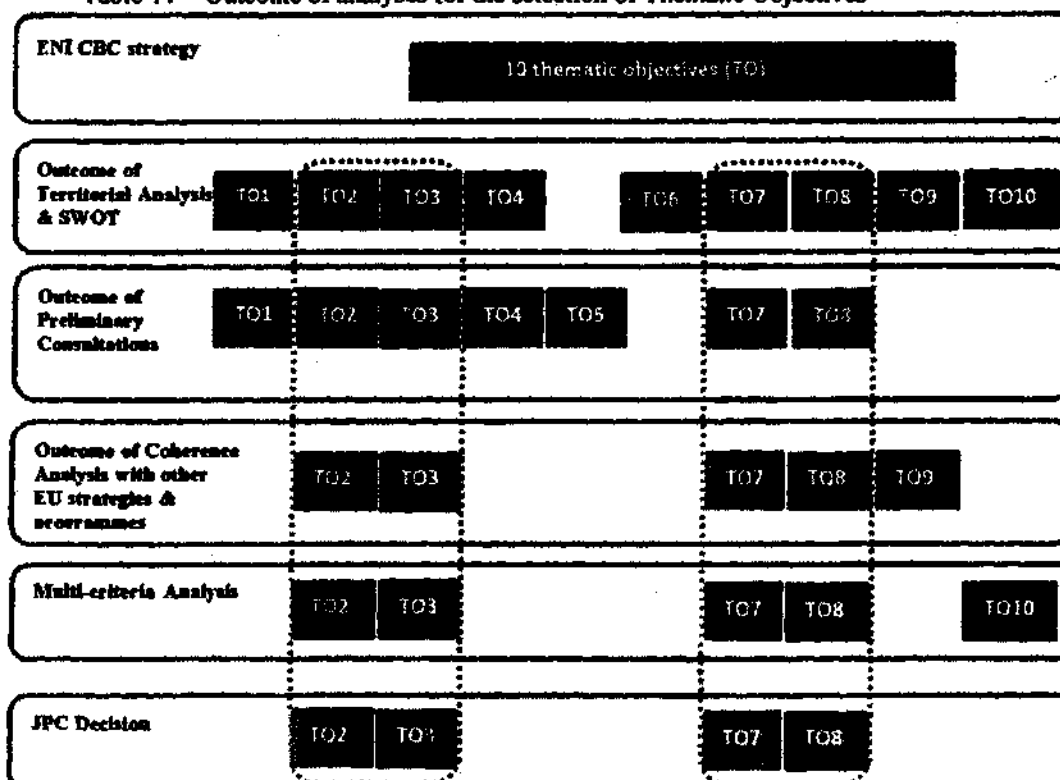
TO2 - Support to education, research, technological development & innovation;

TO3 - Promotion of local culture and preservation of historical heritage

TO7- Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems;

TO8 - Common challenges in the field of safety and security;

Table 11 – Outcome of analyses for the selection of Thematic Objectives

According to the programming regulations, a maximum number of four (4) TOs are allowed to be financed under the ENI Programmes.

3.3. Programme indicators

Expected results

Thematic Objective	Priority	Expected results
TO 2. Support to education, research, technological development & innovation	Priority 1.1: Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education	Enhanced cooperation between educational institutions leading to an increase in quality of the education programs available in the eligible area, as well as improving accessibility to education and ensuring appropriate, labour market relevant skills of the graduates
	Priority 1.2: Promotion and support to research and innovation	Improved pre-conditions for sustained cooperation in the field of research and innovation contributing to economic development of the region.
TO 3 Promotion of local culture and preservation of historical heritage	Priority 2.1: Preservation and promotion of the cultural and historical heritage	Restored cultural and historical sites that enhance the cross – border touristic potential of the eligible area.
To7. Improvement of accessibility to the regions, development of transport and common networks and systems	Priority 3.1: Development of cross border transport and ICT tools	1. Increased mobility of persons and goods in the eligible area through a modernized transport network 2. Improved integrated ICT networks and facilities to support the cross –border connections.
TO 8 Common challenges in the field of safety and security	Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health	Improved health condition of citizens in the eligible area and reduced risks for human epidemiology hazards.
	Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations	Reduced risks for natural or man-made disasters and better joint emergency situation management systems in place in the eligible area.
	Priority 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation	Increased efficiency of the police, border police and custom services in coping with cross border organized crime, increased level of trust and confidence of the citizens in these structures

The below table is describing the expected results for each priority, and the corresponding result indicators, with a baseline value and a target value and the output indicators for each priority, including the quantified target value, which are expected to contribute to the results;

The report on the proposed indicators is in the ANNEX II of the Programme. The report includes the methodology followed for the selection of the indicators, definitions of indicators, source for the data collection and indications on measurements and substantiation for setting the proposed targets.

Indicator coding system: e.g. C OI XXX, OI XXX, RI XXX

C OI – Common Output Indicator

OI – Output Indicator

RI – Result Indicator

XX – Priority Number (First two digits)

X – Indicator Number (Last digit)

NA – *Not Applicable*

TBD – *To be determined (e.g. TBD)*

		ID	Indicator Name	Measuring Unit	Baseline Year	Baseline	Indicator target value	Sources	Frequency of measuring
Objective 1	Priority 1.1	COI 111	Number of institutions using programme support for cooperation in education, R&D and innovation.	Institutions	NA	NA	20	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		OI 112	Number of people benefitting from all types of activities that received funding within the CBC programme	Individuals	NA	NA	5.000	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		OI 113	Number of rehabilitated / modernized educational institutions	Individuals	NA	NA	5	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		RJ 111	Percent of tertiary education students in eligible area out of total no. of students	Tertiary Students	2012	18%	21%	National Institute of Statistics in Romania. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova.	2023
		RJ 112	Employment rate in the eligible area	Percent	2012	42.45%	45%	Ex-post Programme evaluation report(s) / National Institute of Statistics in Romania. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova.	2023
	Priority 1.2	COI 121	Number of institutions using programme support for cooperation in R&D and innovation	Institutions	NA	NA	5	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		RI 121	Number of filed patents applications in the eligible area	Patents	2015	422	443	Ex-post Programme evaluation report(s) / State Office for Inventions and Trademarks in Romania / State Agency on	2023

								Intellectual Property of the Republic of Moldova.	
Objective 2	Priority 2.1	COI 211	Number of institutions using programme support for promoting local culture and preserving historical heritage	Institutions	NA	NA	10	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		COI 212	Number of improved cultural and historical sites	Cultural and historical sites	NA	NA	5	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		RJ 211	Number of overnight stays in the eligible area	Overnight stays	2012	2.070.257	2.173.500	Ex-post Programme evaluation report(s) / National Institute of Statistics in Romania. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova.	2023
Objective 3	Priority 3.1	COI 311	Total length of reconstructed or upgraded roads	KM	NA	NA	12	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		OI 312	Number of joint mechanisms to support improvement of cross-border infrastructure (joint planning documents including: strategies, plans, action plans; as well as multi-modal facilitation mechanisms) developed	Mechanisms	NA	NA	5	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		OI 313	Number of additional ICT based tools developed supporting cross-border cooperation	ICT based tools	NA	NA	5	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		OI 314	Number of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives developed	Initiatives	NA	NA	4	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023

Objective 4		RJ 311	Cross border traffic volume (by rail, road)	Crossings	2013	3.684.726	3.868.962	Romanian Border Police. Border Police of Republic of Moldova	2023
		RJ 312	Connectivity rate in the eligible area	Percentage (units connected out of total number of units)	2012	42%	60%	Ex-post Programme evaluation report(s) / National Institute of Statistics in Romania. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova.	2023
	Priority 4.1	COI 411	Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support	Inhabitants	NA	NA	200.000	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		OI 412	Number of medical service infrastructure units improved	Medical services infrastructure units	NA	NA	3	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		RJ 411	Number of newly registered cases of illness	Cases of illness (thousands)	2013	2780	2.502	Ex-post Programme evaluation report(s) / National Institute of Statistics in Romania. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova.	2023
	Priority 4.2	COI 421	Population benefiting from flood protection measures	Persons	NA	NA	10.000	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		OI 422	Number of joint actions, including soft operations ¹¹ as well as joint infrastructure investments in the field of emergency situations and the prevention of man-made disasters.	Joint Actions	NA	NA	20	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023

¹¹ Including but not limiting to exchange experience, trainings, study visits, common planning sessions, newly developed maps, data bases, systems/ structures, acquisitioned equipment, etc

		RI 421	Average response time for emergency situations in the eligible area	Minutes	2015	15'06''	14'03'''	Survey / General Inspectorate for Emergency Situations of Romania. Civil Protection and Exceptional Situations Service in Republic of Moldova	2023
	Priority 4.3	OI 431	Number of participants involved in joint capacity building activities (exchanges of experience, study visits, trainings etc)	Facilities	NA	NA	300	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		OI 432	Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area	Facilities	NA	NA	10	Database of projects/ Projects' reports	2018, 2021, 2023
		RI 431	Increase of the ratio of annual number of persons crossing the border to the number of customs personnel directly employed at the border crossing points	Crossings per year Employee per year	2015	6639	7635 (15% increase)	National Agency for Fiscal Administration, Romania Ministry of Internal Affairs, Romania, Romanian Border Police, Romanian Police Customs Office and Border Police of the Republic of Moldova	2023
		RI 432	Level of trust of citizens in the police.	Level of trust expressed in population percentage	2015	38.05%	43%	Annual Opinion Barometers INSCOP (Romania) IPP (Moldova)	2023

3.4. Cross-cutting issues

A number of important elements for successful, sustained and inclusive cross-border cooperation will be ensured as horizontal modalities to be deployed across any of the Programme priorities, rather than as separate thematic priorities. These cross – cutting issues are additional to the Programme priorities and objectives being significant to any project activity. Project applicants are to be expected to consider these cross-cutting themes when developing their projects.

ENI regulations¹² require a description of the ways the following cross-cutting issues will be mainstreamed during programme implementation, where relevant: democracy and human rights, environmental sustainability, gender equality and HIV/AIDS. Integration at project level of the relevant cross-cutting issues described below will be:

- ✓ Assessed during the selection process and included into the criteria for project evaluation;
- ✓ Checked in project reports and during project monitoring visits.

Further guidance on requirements for project selection and reporting will be provided in the programme's Guidelines for Applicants, Implementation Manual or similar documents issued at programme level.

The cross – cutting themes include:

- Democracy, participation and human rights;
- Equal opportunities (promotion of gender equality and opportunities for youth);
- Environmental sustainability.

Democracy, participation and human rights

In regard to democracy and human rights, several aspects are embedded in the Programme strategy as horizontal issues or modalities to be deployed in projects across any of the selected priorities, in particular:

- ✓ 'People-to-people' actions, including enhanced cooperation among NGOs and other civil society groups
- ✓ Capacity-building components for NGOs that will enhance the role of non-state actors and build their capabilities as partners in the public policy process making;
- ✓ Enhanced cooperation among local and regional authorities, promotion of local and regional good governance and capacity-building components for local/regional authorities and agencies that will support public administration reform and decentralization and local government;

The projects shall seek to integrate considerations related to democracy, good governance, participation and human rights. This may also include exchange of good practices, as well as regular and transparent project financial reporting, widely circulated and understandable project results ensuring there is no discrimination against particular target groups whether the project helps to ensure respect for any relevant human rights.

Equal opportunities (promotion of gender equality, and opportunities for youth & elders);

Promotion of gender equality, and equal opportunities for youngsters and elders, is important within the Programme design as a horizontal issue to be deployed in projects across any of the priorities selected. Both men and women shall have equal access to the opportunities and benefits of the programme.

All projects will have to adequately consider gender related issues – such as equality of opportunity, rights, distribution of benefits, responsibilities for men and women. This may include the integration of a gender perspective when planning activities, considering the likeliness of increased gender equality beyond the project ends.

¹² Art. 4.3 Regulations (EU) N° 897/2014

The programme strives for promoting equal opportunities and preventing any form of discrimination based on sex, racial or ethnic origin, nationality, religion or belief, disability, language, non-contagious chronic disease, HIV/AIDS infection, social category, belonging to an under-privileged social category, age or sexual orientation during its life cycle and in particular in relation to access to funding. It will take into account the needs of the various target groups at risk of such discrimination and in particular the requirements of ensuring accessibility for persons with disability.

Also, the projects should address specific needs of young people and ensure participation regardless the age of the target groups. Additionally, all operations funded by the programme shall ensure that the activities implemented are in line with the principle of equality between men and women and do not generate discrimination of any kind.

Environmental sustainability

Environment is crucial for projects under the most of the Thematic Objectives selected, mainly for projects supporting infrastructure construction / rehabilitation / modernization etc.

All projects funded in the frame of the Programme will have to integrate environmental considerations. This notably includes following good environmental practices during implementation, in particular in relation to energy efficiency as well as in relation to the use of water and the production of waste, etc.

For the reduction of the impact on the environment, investment projects that will be financed under the programme should consider certain measures, as identified in the SEA report.

HIV/ AIDS

The HIV/AIDS epidemic represents an important problem for the two countries, the issue being addressed at national level through programmes aimed at prevention and control.

This cross-cutting theme, relevant for the Programme, will mainly be addressed through the calls conducted under TO2 - Support to education, research, technological development and innovation and thematic objective 8 - Common challenges in the field of safety and security (Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health.

When submitting proposals, applicants will have to describe the contribution to equal opportunities and non-discrimination within the application form, explaining how the equal opportunity principle is anchored within the design and planned activities of operations. Due care shall be attached in order to avoid the negative impact on the vulnerable groups at risk of discrimination, at the level of project activities and results. All the aspects related to the definition of discrimination, as mentioned above, shall be considered. This matter is considered as a horizontal issue during the quality assessment of applications.

The principle of equal opportunities will be considered in terms of programme management arrangements. All operations submitted under any chosen priority will be encouraged to incorporate activities for integrating measures to consider the principle of equal opportunities and non-discrimination, considering the above mentioned definition.

Also, the projects will address specific needs of young people and ensure participation regardless the age of the target groups. Additionally, all operations funded by the programme shall ensure that the activities implemented are in line with the principle of equality between men and women and do not generate discrimination of any kind, including within the selection of the target group which shall include, to the extent possible, representatives of all categories, as they are mentioned above, thus taking into account the special needs also for HIV/AIDS categories.

4. Structures and appointment of the competent authorities and management bodies

Joint structures

Joint Monitoring Committee (JMC): follow the programme implementation and progress towards its priorities; examine all issues affecting the programme performance;

Managing Authority (MA): responsible for managing the programme in accordance with the principle of sound financial management and for ensuring that decisions of Joint Monitoring Committee comply with the applicable law and provisions;

Joint Technical Secretariat (JTS): the joint operational body assists the Managing Authority, the Joint Monitoring Committee and Audit Authority, in carrying out their respective duties;

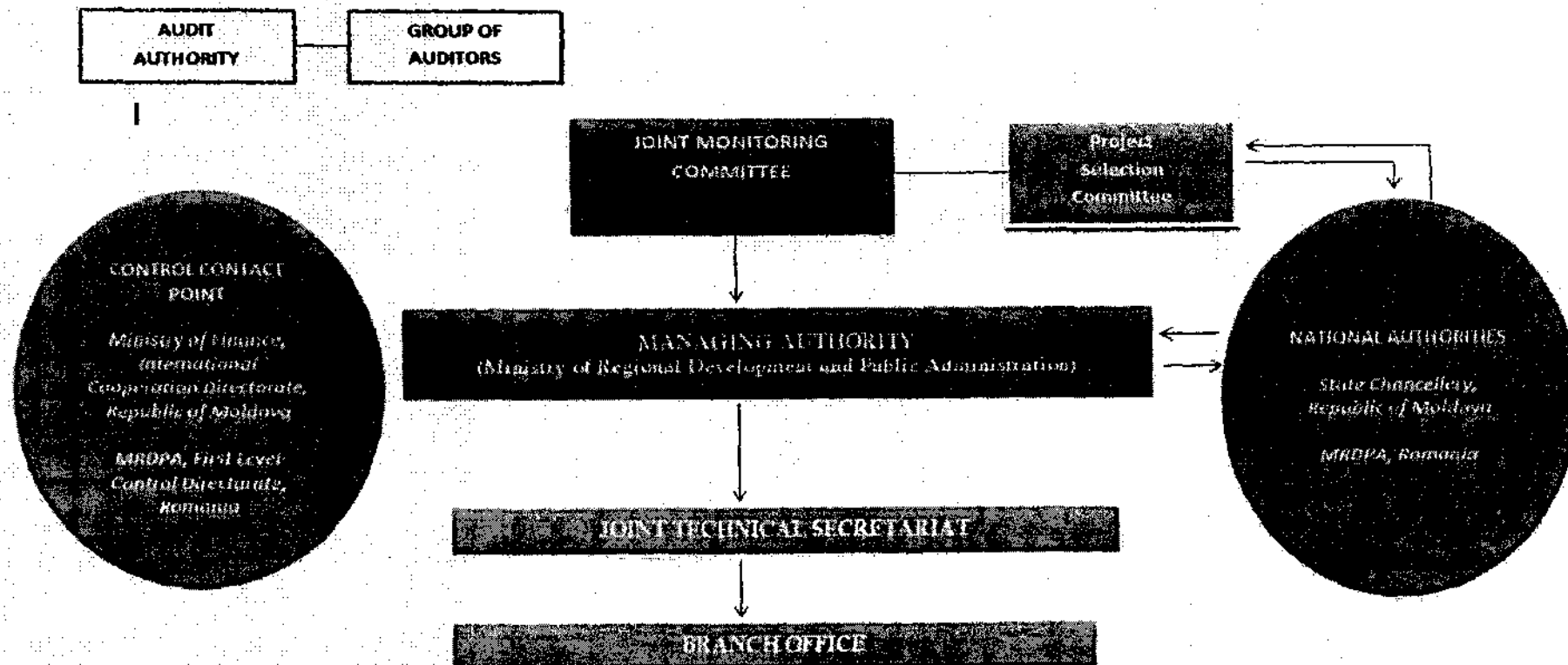
Audit Authority (AA): ensure that the audits are carried out on the management and control systems, on an appropriate sample of projects and on the annual accounts of the programme. The Audit Authority shall be assisted by a *Group of Auditors* comprising a representative of each participating country in the Programme.

Structures at the national level

National Authorities (NAs): appointed by each participating country bearing the ultimate responsibility for supporting the Managing Authority in the implementation of the programme on its own territory, in accordance with the principle of sound financial management.

Control Contact Point (CCP) - appointed by each participating country in order to assist the Managing Authority in carrying out verifications throughout the whole programme area

ORGANISATIONAL CHART

4.1. Joint Monitoring Committee (JMC)

4.1.1 Composition of Joint Monitoring Committee

The Joint Monitoring Committee (JMC) shall include as **voting members** representatives from county level, regional level and central level (out of which at least one member per country will represent each National Authority and one member per country will be designated by each of the Ministries of Foreign Affairs).

The indicative composition of the JMC consists of:

On the Romanian side:

- representatives of the counties included in core region of the programme;
- representatives of Regional Development Agencies covering core region of the programme;
- representative of Ministry of Foreign Affairs;
- representative of Ministry of Regional Development and Public Administration;

On the Moldovan side:

- representative of State Chancellery of Republic of Moldova
- representative of the Ministry of Regional Development Constructions
- representative of the Ministry of Finance
- representative of the Ministry of Foreign Affairs and European Integration
- representatives of the regional and local authorities
- representative of the civil society

Changes to the composition of the Joint Monitoring Committee do not constitute an adjustment of the programme and may be made at the initiatives of the participating countries. However, in order to maintain the functionality of this joint structure, a maximum number of 8 voting members per country will be considered. The Commission shall be informed about the changes.

Each participating country has equal voting rights regardless of the number of representatives it has appointed.

Other entities may be invited by the Joint Monitoring Committee to designate observers to the JMC meetings, on a permanent basis or whenever needed in order to ensure the transparency of the programme implementation and/or to avoid the duplication of financing. These entities do not have voting rights.

The European Commission shall be involved in the work of the Joint Monitoring Committee as an observer. It shall be invited to each meeting of the JMC at the same time as the representatives of the participating countries. The Commission may decide whether it will participate or not in all or part of each JMC meeting.

The Joint Monitoring Committee shall be chaired by a representative of the MA. The Joint Monitoring Committee may be co-chaired by a representative of the participant country where the respective meeting takes place. The secretariat of the Joint Monitoring Committee shall be ensured by a representative of the joint Technical Secretariat. The chairperson shall act as moderator and lead the discussions. The chairperson, the secretary and the observers (including the EC) participating in the meeting, have no voting rights. The co-chairperson, as representative of a participating country, will have voting rights.

4.1.2 Functioning of the Joint Monitoring Committee

The JMC shall draw up and adopt its rules of procedure by unanimity. The rules of procedure shall set in detail the working procedures of JMC, including the voting procedure, rules for written procedure, administrative issues (e.g. number of meetings, costs covered by the programme TA for organizing the meetings, rules for ensuring the co-chairmanship, etc.).

The Joint Monitoring Committee shall meet at least once per year. It shall be convened by its chairperson at the request of the Managing Authority or upon duly justified request of any participating country or of the Commission.

Minutes shall be drawn up after each meeting of the Joint Monitoring Committee for signature by the chairperson and the secretary. A copy of these minutes shall be shared with the participating countries representatives, the EC and any other observer.

4.1.3 Tasks of the Joint Monitoring Committee

The Joint Monitoring Committee shall follow the programme implementation and progress towards its priorities using the objectively verifiable indicators and related target values defined at Chapter 3.3 Programme Indicators.

The Joint Monitoring Committee shall examine all issues affecting the programme performance. The Joint Monitoring Committee may issue recommendations to the Managing Authority regarding the programme implementation and evaluation. It shall monitor actions undertaken as a result of its recommendations. The JM work and decision – making process are based on the principles of transparency, equal treatment, non-discrimination, objectivity and fair competition.

The Joint Monitoring Committee shall in particular:

- approve the work programme of the Managing Authority and its financial plan, including planned use of technical assistance;
- monitor the implementation by the Managing Authority of the work programme and financial plan;
- approve the criteria for selecting projects to be financed by the programme;
- approve any proposal to revise the programme;
- be responsible for evaluation and selection procedure applicable to projects to be financed by the programme;
- examine all reports submitted by the MA and, if necessary, take appropriate measures;
- examine any contentious cases of recovery brought to its attention by the MA;
- examine and approve the annual reports to be submitted to the EC pursuant to Article 77 of the ENI CBC Implementing Rules;
- examine and approve the annual monitoring and evaluation plan to be submitted to the EC pursuant to Article 78 of the ENI CBC Implementing Rules;
- examine and approve the annual information and communication plan to be submitted to the EC pursuant to Article 79 of the ENI CBC Implementing Rules.

4.2. Managing Authority (MA)

According to article 25 of ENI CBC Implementing Regulations no 897/2014, participating countries have nominated the Ministry of Regional Development and Public Administration¹³ (RO), as Managing Authority.

The Managing Authority shall be responsible for managing the programme in accordance with the principle of sound financial management and for ensuring that decisions of the Joint Monitoring Committee comply with the applicable law and provisions, as foreseen by Article 26 of ENI CBC Implementing Regulations no 897/2014.

The Managing Authority shall also ensure that the internal organisation of the Management and Control system is in compliance with the principle of separation of functions between and within such bodies as stipulated in the Article 30 of the Commission Implementing Regulations no 897/2014.

¹³ Decision no. 1 / January 4, 2013 on the organization and functioning of the Ministry of Regional Development and Public Administration Romania

4.2.1. Designation process

Following the adoption of the programme by the European Commission, the Romanian Government will proceed with the designation of the Managing Authority in accordance with article 25 of the Commission Implementing Regulations no 897/2014.

The designating body will be the Ministry of European Funds (Romania) that will initiate a Governmental Decision for the designation, based on the report and opinion of the Audit Authority.

In this respect, the Audit Authority should take the following steps, in accordance with internationally accepted audit standards:

- Analysis of the management and control system description
- Gathering other relevant documents and their examination
- Performance of audit work required, including, where appropriate, interviews with staff
- Preparation of the report and opinion and a contradictory procedure, including validation of findings and conclusions.

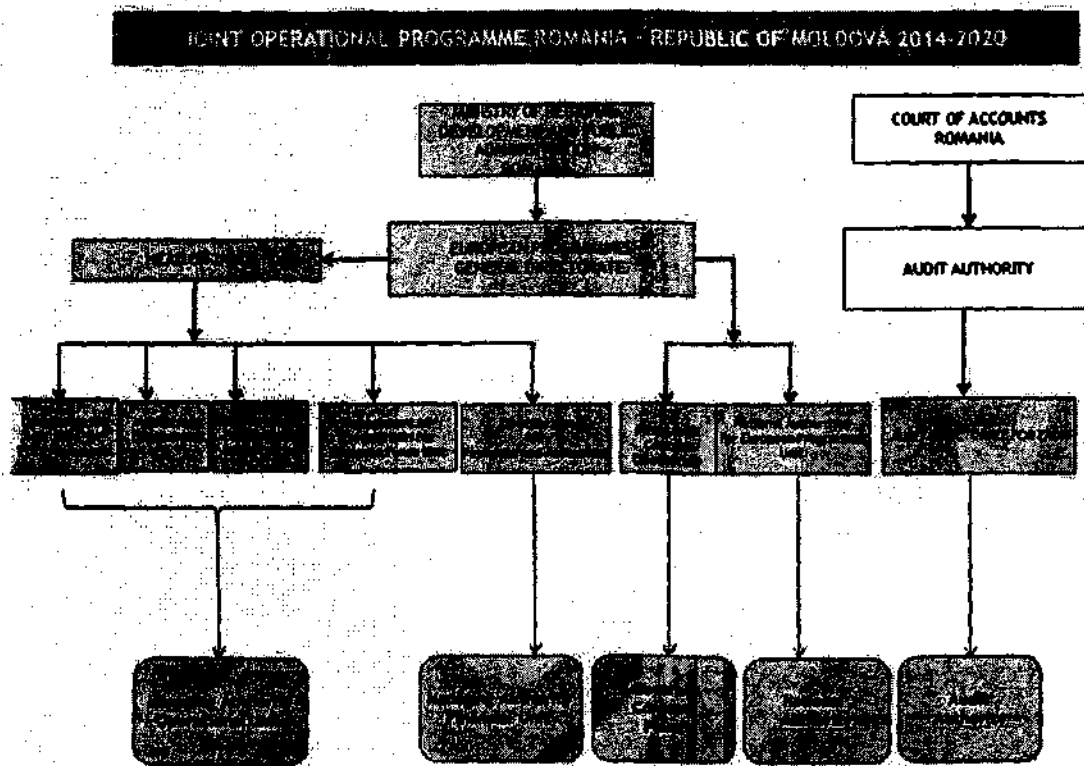
Adequate time should be allocated as to allow the authorities assessed to respond to observations and provide additional information. A tentative timeline is presented below:

Table 12 - Provisional indicative time-frame for the designation process												
	Month											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
JOP approval by the European Commission and finalization of DMCS by the MA												
Assessment of the compliance of DMCS by the AA												
Elaboration and submission of the Report and Opinion of the AA												
Designation decision by the Ministry of European Funds												
Submission of the formal decision to the European Commission												

4.2.2 Functions of the Managing Authority

The functions of Managing Authority will be fulfilled by the Directorate for Managing Authorities for European Territorial Cooperation Programmes, the Monitoring Directorate, the Directorate for Programme Authorisation and the Directorate for Payments and Accounting together with other departments within the Ministry of Regional Development and Public Administration of Romania.

Indicative organisational chart of the Managing Authority:

Regarding the programme management, the Managing Authority:

- Supports the work of the Joint Monitoring Committee and provides it with the information it requires to carry out its tasks, in particular data relating to the progress of the programme in achieving its expected results and targets;
- Draws up and, after approval by the Joint Monitoring Committee, submits the annual report and the final report to the Commission;
- Shares information with the Joint Technical Secretariat, the Audit Authority and beneficiaries that is relevant to the execution of their tasks or project implementation;
- Establishes and maintains a computerised system to record and store data on each project necessary for monitoring, evaluation, financial management, control and audit, including data on individual participants in projects, where applicable. In particular, it shall record and store technical and financial reports for each project. The system shall provide all data required for drawing up payment requests and annual accounts, including records of amounts recoverable, amounts recovered and amounts reduced following cancellation of all or part of the contribution for a project or programme;
- Carries out, where relevant, environmental impact assessment studies at programme level;
- Implements the information and communication plans in accordance with Article 79 of Commission Implementing Regulation no. 897/2014;
- Implements the monitoring and evaluation plans in accordance with Article 78 of Commission Implementing Regulation no. 897/2014;
- Puts in place coordination mechanisms to foster complementarities and synergies with other programmes or financial instruments in the programme area.

Regarding the selection and management of projects, the Managing Authority:

- Draws up and launches the selection procedures;
- Manages the project selection procedures and ensures transparency of selection process;

- Provides the lead beneficiary with a document setting out the conditions for support for each project including the financing plan and execution deadlines;
- Signs contracts with beneficiaries;
- Manage projects.

Regarding the technical assistance, the Managing Authority:

- Manages the contract award procedures;
- Signs contracts with contractors;
- Manages contracts.

Regarding the financial management and control of the programme, the Managing Authority:

- Verifies that services, supplies or works have been performed, delivered and/or installed and whether expenditure declared by the beneficiaries has been paid by them and that this complies with applicable law, programme rules and conditions for support of the projects; In this respect shall perform:
 - Administrative verifications for each payment request by beneficiaries;
 - In this respect, where the institution hosting the MA is also a beneficiary under the programme, arrangements for the verifications shall ensure suitable segregation of functions.
 - On the spot project verifications
 - Verifications, pursuant to Article 6 (b) of the ENI CBC Implementing Rules may be carried out on a sample basis.
 - The MA may externalise part or all of the on the spot verifications, by using the national legal procurement procedure.
 - MA shall set the frequency and coverage of the on the spot verification so that to be proportionate to the amount of the grant to a project and the level of risk identified by these verifications and audits by the Audit Authority for the management and control systems as a whole.
- Ensures that beneficiaries involved in project implementation maintain either a separate accounting system or a suitable accounting code for all transactions relating to a project;
- Puts in place effective and proportionate anti-fraud measures taking into account the risks identified;
- Set up procedures to ensure that all documents regarding expenditure and audits required to ensure a suitable audit trail are held in accordance with the requirements of Article 30 of Commission Implementing Regulation no. 897/2014;
- Draws up the management declaration and annual summary referred to in Article 68 of Commission Implementing Regulation no. 897/2014;
- Draws up and submit payment requests to the Commission in accordance with Article 60 of Commission Implementing Regulation no. 897/2014;
- Draws up the annual accounts;
- Takes account of the results of all audits carried out by or under the responsibility of the Audit Authority when drawing up and submitting payment requests;
- Makes payments to the beneficiaries with whom a grant contract has been signed
- Maintains computerised accounting records for expenditure declared to the Commission and for payments made to beneficiaries;
- Keeps an account of amounts recoverable and of amounts reduced following cancellation of all or part of the grant.

4.3. National Authorities of Romania and Republic of Moldova

Each participating country appointed a National Authority to support the Managing Authority in the management of the programme in accordance with the principle of sound financial management.

Romania appointed through the Government Decision no. 1183/2014, as National Authority, the Ministry of Regional Development and Public Administration. The functions of National Authority will be fulfilled by a unit working independently of the Managing Authority, the Unit for National

Authorities for European Programmes, working together with supporting units within MRDPA on issues related to irregularities and recovery of funds unduly paid to Romanian beneficiaries and ensuring a suitable segregation of functions.

In Republic of Moldova the designated National Authority for management is the State Chancellery. The National Authority from Republic of Moldova is the ultimate responsible body for implementing the provisions set out in the Financing Agreement signed with the European Commission and MA according to Articles 8 and 9 of the of Commission Implementing Regulation no. 897/2014. The National Authority from Republic of Moldova is the ultimate responsible body for implementing the provisions set out in the financing agreement referred to in Articles 8 and 9 of the ENI CBC Implementing Rules.

4.3.1 Functions of National Authority (for both countries)

In its function of support for MA to manage the programme in accordance with the principle of sound financial management, the National Authorities shall:

General tasks:

- Ensure the overall coordination of the institutions involved at national level in programme implementation, including, inter alia, the institutions acting as control contact points and as member of the group of auditors;
- Represent its country in the JMC
- Be responsible for the set up and effective functioning of management and control systems at national level and support the MA in its obligations referred to in Article 30 (2) of the ENI CBC Implementing Rules:
 - Approve the list of auditors pre-selected by Control Contact Point (for Partner country) in accordance with section 4.7.2 thereafter.
 - Support the MA/JTS in conducting project monitoring and follow-up on their territory
 - Provide and review information concerning the implementation of the programme on its territory, to be used for annual reports, including by facilitating the process of collecting statistical data and financial information on implementation of the Programme on its territory
 - Provide input for the development of the computerized system (have access to it)
 - Check the accuracy of the relevant data related to the respective country
 - Provide the necessary information to implement the information and communication plans on their territory (e.g. information on media, contact with journalist, support for organisation of events, etc.), ensuring compliance with the practices concerning information and publicity on their territory.
 - Supports MA in drawing up the annual monitoring and evaluation plan
- Facilitate (only for the Moldovan National Authority) the setting up of the JTS Branch Office on its territory

Tasks related to call for proposals:

- Provide information to MA/JTS about potential beneficiaries/beneficiaries located on their territory, the national procedures/requirements (e.g. labour law provisions, VAT exemption, eligibility issues, procurement)
- Contributes to the launch of the call for project proposals on its territory

- Ensures dissemination of information about the Programme on its territory by its available means
- Contribute to the organization of informative events, partnership forums and preparatory events for potential project beneficiaries on its territory

Tasks related to evaluation, selection and contracting:

- Support the MA/JTS in carrying out the eligibility check by ensuring the eligibility of the entities established on their territory.
- Supports the MA/JTS in the contracting phase for projects by providing support in the negotiation phase (clarifications concerning national legislation specificities, facilitating the communication with beneficiaries/participating at pre-contracting visits, etc.), including by ensuring the prevention of the overlapping at national level

For preventing, detecting and correcting the irregularities and frauds on their territory, as per the Commission Regulation 897/2014 (MS)/ Financing Agreement (PC), the NA will:

- Contribute to the elaboration of guidelines on the eligible expenditure for project beneficiaries, how to apply national rules, accounting and project reporting, participation (including by means of representatives from relevant institutions) in local training events organised by the MA/JTS
- Notify the irregularities and fraud detected by own means, to the MA and the Commission, without delay and keep them informed of the progress of related administrative and legal proceedings.
- Support to management verifications performed by MA/JTS/other audit and control bodies
- Support to the MA in implementing the corrections of the cases detected

Put in place effective and proportionate anti-fraud measures taking into account the risks identified. In this respect, they will:

- Support the MA in identifying risks on their territory
- defining together with the MA effective and proportionate anti-fraud measures to be put in place on their territory

For recovery of the amounts due by the beneficiaries established on their territory, as per the Commission Regulation 897/2014 (MS)/ Financing Agreement (PC), the NA will:

- Support the MA in recovering the amounts unduly paid, with any interest pursuant to Article 74 of the ENI CBC IR, from beneficiaries (private and public entities) established on their territory
- Take over the files transferred by the MA, when the MA was unable to recover the debt from a beneficiary established on its territory, and take the necessary measures for the Member State/Partner Country to pay the due amount to the MA or (in case of Partner Country) to act as foreseen by the Financing Agreement
- The National Authority of the Partner Country is the ultimate responsible body for implementing the provisions set out in the Financing Agreement signed with the European Commission and the MA according to Articles 8 and 9 of the of Commission Implementing Regulation no. 897/2014

In its capacity of JMC member, the NA shall:

- Provide feedback and approve the MA proposals for working plan, financial plan, use of TA, etc.;

- Approve the criteria for selecting project and provide guidance from the legal perspective for requirements and further evaluation and contracting.
- Support the MA in the preparation of the evaluation and selection procedure, including the contract template, ensuring the compliance with the national legislation specificities for their country.
- Nominate, in accordance with Section 6.1.2 below, members of the Programme Selection Committee (PSC) who fulfil all administrative and quality requirements set by JMC, including those related to impartiality and confidentiality
- Dedicate a person to answer during the evaluation process to the questions (clarifications) of the PSC concerning the national specificities with regard to eligibility criteria or other legal requirements. This person may use any legal and procedural means (including consultation of other national institutions) in order to draw up a substantiated point of view, ensuring also the principles of confidentiality and impartiality.
- Approve and/or propose revision of the programme that may result in more effective implementation of the programme.
- Examine the MA reports and take appropriate measures at national level when needed
- Examine any contentious cases brought to its attention by the MA, provide information on national issues and specificities, where relevant, decide on the contentious cases if so requested by the MA;
- Examine and approve the annual reports
- Examine and approve the annual monitoring and evaluation plans
- Examine and approve the annual information and communication plans

4.4. Joint Technical Secretariat and branch offices

Joint Technical Secretariat

The programme shall set up a Joint Technical Secretariat (JTS) to assist the Managing Authority, the Joint Monitoring Committee and the Audit Authority in carrying out their respective functions

The Regional Office for Cross Border Cooperation for Romanian- Republic of Moldova Border-Iasi was nominated as JTS through the Romanian Governmental Decision no 274/22.04.2015.

The Regional Office for Cross-border Cooperation in Iasi, hosting the JTS is a solvent legal entity with administrative and financial management capacity. It was established in 2005 according to the provisions of the Regional Development Law 315/2004, being founded by two regional development agencies: (North-East Regional Development Agency and South-East Regional Development Agency) for the specific purpose of supporting regional development and cooperation between Romania and Republic of Moldova and implementation of strategies and projects aiming to achieve this objective. Both Regional Development Agencies ensure financial (through yearly regional development councils contributions) and technical support in implementing financing contracts under execution of cross-border programmes.

The organisation hosting the JTS has performed similar functions in the previous programming period benefiting from entirely functional management structures and multicultural human resources with experience in programme management. . As the staff of the JTS for the 2007-2013 Romania-Ukraine-Republic of Moldova Joint Operational Programme is already trained and experienced, it will take over the new responsibilities, according to a personnel transfer plan for the set-up of the JTS of 2014-2020 Romania-Republic of Moldova Joint Operational Programme.

Should the need may arise, besides the already existing human resource, new staff selections will be organised at the Joint Technical Secretariat in Iasi based on selection criteria approved by the JMC and through a public and transparent procedure, ensuring equal opportunities and promoting equality between men and women. The Romanian labour law will be applied.

Regional Office for Cross Border Cooperation Iasi for the Romanian – Republic of Moldova border is a legal entity established under the special law since 2004 for the specific purpose of supporting regional development and cooperation between Romania and Republic of Moldova and implementation of strategies and projects aiming to achieve this objective. During 2007-2013 programming period, the JTS for Romania-Ukraine-Republic of Moldova Programme has been set up as distinct department within RO CBC Iasi, entrusted with specific tasks concerning implementation of Programme.

An indicative structure per function and number of staff to perform JTS tasks is to be found in Annex VI. The proposed structure took into consideration the nature and complexity of responsibilities per function and the current practice as well as the JOP Romania-Ukraine-Republic of Moldova 2007-2013 experience, and objective factors impacting directly on Programme implementation but outside its control (e.g. number of proposals to be submitted following the calls for proposals).

Regional Office for CBC Iasi will provide support staff for backing up the JTS activity in terms of general management, financial, administrative, legal, secondary procurements and human resources aspects with the view to ensure appropriate conditions for fulfilling the respective responsibilities.

The procurement rules for the JTS expenditures will follow the Romanian national law. However, in order to conclude the service contract between the organisations hosting the JTS and the Moldavian Branch Office, the procurement rules will be those foreseen by PRAG rules.

4.4.1 Joint Technical Secretariat tasks

The JTS will assist the JMC in carrying out its respective functions, through carrying out secretariat functions, mainly by:

- Organising the JMC meetings;
- Preparing and mailing, under the coordination of the MA, the documentation related to written procedures, information, or other consultations launched under the Programme;
- Drawing up of the minutes of the meetings and circulate them for approval to the JMC members;
- Preparing Joint Monitoring Committee decisions, under the coordination of the MA;

The JTS will assist the MA in carrying out its respective functions, in particular to:

- Carry out information and publicity activities related to the programme (e.g. seminars, conferences, partnership forums, contributes to updating of the programme web-site, etc.) under the supervision of the MA, and according to information and communication plans;
- Contracting the branch office and co-ordinating its activity;
- Co-operating with organisations, institutions and networks relevant for the objectives of the Programme;
- Supporting the MA in performing the programme evaluation by providing relevant information;
- Performing ex-post visits to the projects in order to check the sustainability of the projects, including the fulfilment of the Art 39 (3) of Commission Implementing Regulation no.897/2014.

Performing activities related to selection, contracting and management of projects:

- Co-ordinate, under the MA supervision, the project generation by organising info-days and trainings offered to potential applicants regarding financing opportunities, programme requirement and application procedures;

- Support the MA in organising the calls for proposals, including the preparation of the application packages;
- Organise the evaluation sessions, ensures the secretariat functions for the Evaluation Committees and participates with its staff as *internal assessors* in evaluation of eligibility and administrative step;
- Support the MA in contracting process by preparing the related documentation and performing pre-contracting visits to the selected grant beneficiaries;
- Organise and co-ordinate, with the support of the branch office, the monitoring of the projects, including the corresponding site visits;
- Receives and carries out the operational and financial verification of the requests for payments, submitted by the beneficiaries, together with the report and a checklist of the supporting documents
- Sends the verified requests for payment documents to the MA with a notification regarding the regularity and compliance of the request for payment with the program rules
- Introduce and validate data related to the projects in the monitoring computerised system;
- Assist the beneficiaries in project implementation

The MA may decide to also delegate other tasks to the JTS during the implementation of the programme.

The JTS will assist the Audit Authority or any controls by the Union (Commission, European Anti-Fraud Office, the European Court of Auditors and any external auditor authorised by these institutions and bodies) in the execution of their tasks by:

- Supporting the organisation of the audit and control missions, including the organisation of the related on-site visits.

The JTS will perform its tasks based on a framework agreement covering the whole implementation period of the programme and the whole range of tasks to be performed and multi-annual subsequent contracts setting the particular activities to be performed in different stages of programme implementation. Both the framework agreement and the subsequent contracts shall be concluded by the MA using TA funds, following the approval of the JMC over the respective financial allocations.

4.4.2 JTS branch offices

In order to ensure a better communication with the Moldovan stakeholders and to facilitate their access to information related to the programme, but also for supporting the MA in the evaluation process and implementation follow-up, a JTS branch office shall be established in Republic of Moldova.

The appointed JTS branch office is located in Chişinău. The NA will provide support for the JTS branch office set up. In this respect, the National Authority shall propose, and the Joint Monitoring Committee shall approve, the organisation/ structure that have the capacity to provide experts holding the competencies and experience necessary to fulfil the tasks specific to JTS branch office. The tasks of JTS branch office will be limited to communication actions and support MA and the National Authority/ CCP Republic of Moldova, and will not be entrusted with tasks involving exercise of public authority or the use of discretionary powers of judgments regarding projects, during the selection process or implementation.

The JTS branch office's tasks are as follows:

- Carry out information and publicity activities related to the programme, under JTS coordination;
- Provide support to the MA/JTS during the evaluation process as regards the administrative and eligibility check of the applicants
- Provide support to the MA/JTS during the grant contracting process by providing information related to the national legislation of the Republic of Moldova on specific issues, participating to the on-site visits at the MA/JTS request;

- Support the JTS in the monitoring process of the projects, by organising the site visits to the projects partners located in the Republic of Moldova.
- Support the JTS in performing ex-post visits to the projects located in Republic of Moldova in order to check the sustainability of the projects, including the fulfilment of the Art 39 (3) of Commission Implementing Regulation no 897/2014.
- Support the JTS in organising the missions in the Republic of Moldova of Audit Authority or any controls bodies (the European Commission, the European Anti-Fraud Office, the European Court of Auditors and any external auditor authorised by these institutions and bodies).
- To support the National Authority/Control Contact Point in carrying out its tasks.

The RO CBC Iași, where JTS is located, shall conclude contracts with the organisation hosting the branch office using the technical assistance budget and following a negotiated procedure with a single tender with the body designated by Republic of Moldova. Experts will work within these organizations based on the provisions of the Moldovan national legislation in force. The Joint Monitoring Committee shall be consulted over the main tasks to be performed by the branch office as well as the corresponding financial allocation.

In case procurements will be needed under these service contracts, the Moldovan national legislation in force shall be applied provided that principles set forth in PRAG are correctly followed.

4.5. Audit Authority

The Audit Authority within the Romanian Courts of Accounts was appointed by the participating countries as the Audit Authority for the Programme.

In performing its tasks, the Audit Authority functions independent from the Managing Authority

Tasks of the Audit Authority

In accordance with article 28 of the ENI CBC Implementing Regulation, the main functions of the AA will be to:

- Ensure that audits are carried out on the management and control systems, on an appropriate sample of projects and on the annual accounts of the programme;
- Prepare an audit strategy setting out the methodology and sampling methods and the planning of audits for the current accounting year and the two subsequent accounting years;
- Draws up an audit opinion on the annual accounts for the preceding accounting year, according to article 68 of ENI CBC Implementing Regulation;
- Draws up an annual audit report according to article 68 of ENI CBC Implementing Regulation.

The Audit Authority will coordinate its audit plans and methods with the European Commission and share with the EC the results of the audits carried out on management and control systems.

4.6 Group of Auditors

The Audit Authority is assisted by a group of auditors comprising representatives of Republic of Moldova and Romania.

The institutions acting as members of the Group of Auditors in each country are:

- for Romania: the Court of Accounts-Audit Authority, Directorate for ERDF
- for Republic of Moldova: Court of Accounts, Division Methodology, Analysis and Planning

The group of auditors shall be set up within three months of the designation of the Managing Authority. It shall draw up its own rules of procedures. It will meet at least once per year and shall be chaired by the Audit Authority.

The members of GoAs will be appointed by each country and will be independent from the other national bodies participating in the programme.

The members of the GoA shall contribute to the following:

- The audit strategy, and further annual updates, that shall set out the audit methodology on the annual accounts and on projects, the sampling method for audits on projects and the planning of audits for the current accounting year and the two subsequent accounting years;
- The audit opinion on the annual accounts. This opinion shall establish whether the accounts give a true and fair view, the related transactions are legal and regular and the control systems are properly put in place and function. The opinion shall also state whether the audit work casts doubt on the assertions made in the management declaration referred to in the article 68.2 (b) of the ENI-CBC Implementing Regulation;
- The annual audit report providing a summary of controls carried out by the MA, including an analysis of the nature and extent of errors and weaknesses identified, both at system level and for projects, as well as the corrective actions taken or planned.

4.7 Control contact point

Each participating country appointed one control contact point to assist the MA in carrying out verifications throughout the whole Programme area.

Romania appointed the Ministry of Regional Development and Public Administration (MDRPA) as the control contact point in Romania. The function of control contact point shall be performed by a specialised unit within First Level Control Directorate, responsible with first level control for the cross border cooperation programmes starting with programming period 2007-2013. This unit is working independently of MA, ensuring suitable segregation of functions with the management and audit levels.

Moreover, the first level control unit within the MDRPA will carry out itself the expenditure verifications at project level for the Romanian beneficiaries, as well as those related to the TA of the programme. There is no need for Romanian beneficiaries to foresee in their budget an allocation for external audit.

The staff of the first level control unit consist of public officers having the necessary expertise in performing their work as according to art 32 of Commission Implementing Regulation no 897/2014.

Republic of Moldova appointed Ministry of Finance, International Cooperation Directorate as the control contact point for Republic of Moldova.

The control contact point in Republic of Moldova is responsible for pre-selection of independent auditors in accordance to the criteria foreseen by art 32 of the Commission Implementing Regulation no 897/2014.

4.7.1 Tasks of Control Contact Point Romania:

- Establishes a control system consisting of national controllers.
- Draws up procedures for national control system, coordinates the controllers and monitor the observance of the procedures.
- Carries out quality control of the work of controllers.
- Takes the appropriate measures at national level for informing the beneficiaries regarding the existence of the national control system.
- Supports the MA in elaboration of guidance on expenditure verification.
- Provides clarifications to beneficiaries on national rules (e.g. eligibility of expenditure, procurement, labour law, taxes, accounting auditors, etc.)
- Answers possible requests for clarification put forward by the MA/JTS (during the checks performed for payment request).
- Supports the on-the-spot project verifications carried out on a sample basis, by the MA or the body contracted by MA for this purpose, at the request of MA

- Controllers perform verification of 100% of expenditures declared by beneficiaries established on the Romanian territory, including 100% on-the-spot verification.

4.7.2 The main tasks of Control Contact Point in the Republic of Moldova are:

- Organizes the pre-selection of auditors at national level. Cooperates with the MA for setting up the criteria used for selection of auditors and preparing the terms of reference; The selected auditors shall perform verification of 100% of expenditures declared by beneficiaries established in Republic of Moldova, including 100% of on-the-spot verification
- Maintains an updated database of auditors and manages the pool of auditors (periodically renew the pool, exclude the auditors that proved a low-performance in their verification work or are in conflict of interest/incompatibility)
- Takes the appropriate measures at national level for informing the beneficiaries regarding the existence of the pool of auditors and the rules for using the auditors.
- With the support of JTS/ JMA organizes trainings for the pool of auditors, for inform them regarding the specificities of the programme.
- Supports the MA in elaboration of guidance on expenditure verification.
- Provide clarifications to beneficiaries on national rules (e.g. Eligibility of expenditure, procurement, labour law, taxes, accounting, auditors, etc.)
- Answer possible requests for clarification put forward by the MA/JTS (during the checks performed for payment request).
- At the request of the Managing Authority or Audit Authority carries out quality control of the work of independent auditors so as to ensure that the audits undertaken comply with international audit standards.
- Participates to the on-the-spot project verifications carried out on a sample basis, together with the MA or the body contracted by MA for this purpose.

5. Programme implementation

5.1. Summary description of the management and control system

In accordance with article 30 of Commission Implementing Regulation no.897/2014, the management and control systems for the Romania – Republic of Moldova programme include:

- (a) the functions of each body involved in management and control, including division of functions within each body, their internal organisation in compliance with the principle of separation of functions between and within such bodies;
- (b) procedures for ensuring the correctness and regularity of expenditure declared;
- (c) electronic data systems for accounting, storage, monitoring and reporting;
- (d) systems for monitoring and reporting where the responsible body entrusts execution of tasks to another body;
- (e) arrangements for auditing the functioning of the management and control systems;
- (f) systems and procedures to ensure an adequate audit trail;
- (g) procedures for prevention, detection and correction of irregularities, including fraud and the recovery of amounts unduly paid, together with any interest;
- (h) contract award procedures for technical assistance and projects selection procedures;
- (i) the role of national authorities and the responsibilities of the participating countries in accordance with Article 31 of Commission Implementing Regulation no 897/2014.

Some of the information is already included in specific sections of the JOP, in particular:

- point (a) is summarized in the section 4 on programme bodies and authorities
- project selection procedures, indicated in point (h) are summarized in chapter 6 of the Programme
- contract award procedures for technical assistance, also in point (h), is included in section 6.5 of JOP further below
- the role of national authorities and the responsibilities of the participating countries in accordance with Article 31 (3) and (4), also indicated in point (i), are summarized in the section 6.11 hereinafter.

Other procedures and arrangements for management, implementation control and ensuring the adequate audit trail are briefly described below.

Procedures for ensuring the correctness and regularity of expenditure and revenue declared

The programme foresees several procedures for ensuring the correctness and regularity of expenditure and revenue declared by the project beneficiaries to the Managing Authority:

- Regular monitoring, follow-up and support by JTS to project beneficiaries, including off for the set-up of good internal control systems, accounting and archiving of supporting documents ;
- Verification procedures for declared expenditure and revenue;
- On-the-spot verifications of projects by MA & JTS, with support of the CCP;
- Risk analysis and anti-fraud measures;
- Sample checks of the operations by the Audit Authority with the support of the Group of Auditors.

In accordance with article 32 of Commission Implementing Regulation no. 897/2014, the expenditure declared by the beneficiaries shall be examined either by an auditor (for beneficiaries from Republic of Moldova) or by a competent public officer (for Romanian beneficiaries)

All payment requests by beneficiaries, whether intermediate or final, should be subject to administrative verifications by the MA, after a compliance check by the JTS. The verifications shall be based on an examination of the request for payment and relevant supporting documentation such as narrative and financial reports of the Beneficiary and Expenditure Verification Report issued by the controller/ auditor. Additionally, a sample of expenditure supporting documents, such as procurement procedures, invoices, proofs of payment and delivery or timesheets, may be examined, if the need arises from the outcome of the Expenditure Verification Report.

On-the-spot verifications shall be carried out by the MA in order to check the reality of the operation, that the delivery of the products/services is in full compliance with the terms of references of the Grant Contract, that the beneficiary's Statements of Expenditure and Sources of Funding is correct and that the actions and expenditure are in line with the community, programme and national rules. On-the-spot verifications shall be carried out on a sample basis. MA shall set the frequency and coverage of the on the spot verification so that to be proportionate to the amount of the grant to a project and the level of risk identified by these verifications and audits by the Audit Authority for the management and control systems as a whole. MA may externalise the part or all on the spot verifications using the national legal procurement procedure. In performing on the spot verification to projects, MA may request the support of the Control Contact Point.

Payment procedures

Beneficiaries will receive the following payments during the life-time of the project, pursuant to Articles 58 to 64 of the ENI CBC Implementing Rules:

- An initial payment following the signature of the grant contract. The MA makes the payment to the lead beneficiary, while the lead beneficiary shall distribute the corresponding amounts to the partners.

- Interim payments¹⁴, after approval of the corresponding financial and narrative reports, accompanied by Expenditure Verification Reports (EVR). The MA makes the payments to the lead beneficiary.
- A balance payment, after approval of the final report, also accompanied by Expenditure Verification Reports (EVR).

The payment procedures shall have the following steps:

INITIAL PAYMENT:

1. The lead beneficiary submits a request for payment to the JTS/MA.
2. The MA makes the payment to the lead beneficiary.
3. The lead beneficiary distributes the corresponding amounts to the partners. *INTERIM &*

BALANCE PAYMENTS:

1. The lead beneficiary submits a request for payment to the JTS/ MA, together with the financial and narrative reports and Expenditure Verification Reports
2. The documentation submitted by the Lead Beneficiary is checked by the JTS and later by the MA
3. The MA makes the payment to the lead beneficiary,
4. The lead beneficiary distributes the corresponding amounts to the partners.

Recovery of unduly spent amounts

The Managing Authority shall in the first instance be responsible for preventing and investigating irregularities and for making the financial corrections required and pursuing recoveries in connection with individual or systemic irregularities detected in projects, technical assistance or in the programme.

The financial corrections may lead to:

- Reducing the amount of EU contribution reimbursed to programme bodies receiving technical assistance funds;
- Off-setting the cancelled amount against a future payment of EU contribution to the project beneficiary (ies) or the programme bodies receiving technical assistance funds;
- Issuing a recovery order claiming the project beneficiary (ies) or the programme bodies the payment of the amount unduly received of EU contribution.

The steps to be followed when issuing recovery orders shall:

1. The MA shall ensure that the claim is certain, of a fixed amount and due.
2. Authorizing Officer of the MA issue the recovery order, registration of debt in the accounting system and delivery of recovery order to project Lead Beneficiary.
3. MA receives the payment from the Lead Beneficiary in the stipulated deadline or take the decision to consider the recovery as contentious.
4. If the recovery is not concerning the Lead Beneficiary and the Lead beneficiary does not succeed in securing the repayment from the concerned beneficiary, the MA formally notify the latter to repay the lead beneficiary.5. If the concerned beneficiary does not repay the Lead Beneficiary, the MA requests the participant country in which the concerned beneficiary is established, to reimburse the amounts unduly paid, as follows:
 - a) MA issue of the recovery order by the Authorizing Officer of the MA and delivery of recovery order to the National Authority

¹⁴ More than one interim payment can be made in the case of projects with a longer period of implementation, as for instance is the case of hard projects / large infrastructure projects.

115

- b) where the recovery relates to a claim against a beneficiary established in Romania, the amount will be paid from the state budget to the MA and claiming back from the beneficiary;
- c) where the recovery relates to a claim against a beneficiary established in Republic of Moldova the level of responsibility of Republic of Moldova is such as it is laid down in the Financial Agreement.

The MA shall exercise due diligence to ensure reimbursement of the recovery orders with support of participant countries. Moreover, for partner countries MA shall submit the recovery file to the EC. The EC may at any time take over the task of recovering the amounts directly either from the beneficiary or from the concerned participant country. MA keeps the EC informed of all steps taken to recover the due amounts.

Any amounts recovered shall be allocated to the Programme and inserted into accounting system. The funds recovered by the EC shall be returned and included in the programme accounting system.

If the amount due is not received, a waiver procedure will be initiated in line with Art. 75.2 of the Implementing Rules. In this respect, MA shall ensure that the waiver is in order and complies with the principles of sound financial management and proportionality.

In case of waiver of debts, the steps to be followed shall be:

1. Proposal of waiver by the MA in line with Art. 75.2 of the Implementing Rules
2. Decision by the JMC
3. Communication of the decision to the EC and to the concerned beneficiary
4. Insertion into the accounting system

Procedures for drawing up the programme accounts

In accordance with the Article 68 of the ENI CBC Implementing Rules, the accounts of the programme shall be drawn up by the Managing Authority. These accounts shall be independent and separate and shall include only transactions relating to the programme. They shall be kept in such a way as to enable analytical monitoring of the programme by thematic objective and priority, as well as technical assistance.

The accounting activity ensures chronological and systematic recording, processing, publishing and maintaining information related to the Programme accounts for both internal and external reporting.

A system of double entry accounting is used. It provides the following:

- Chronological and systematic registration, processing and storage of information that can be verified for all accounting transactions;
- Control of the operations and of the processing procedures used and the accuracy of the accounting data supplied;
- Exact and accurate vision of the financial operations regarding the use of ENI funds;
- Keeping the accounting in LEI and / or EUR;
- Accounting related to commitments.

Preparing accounting records and financial statements occurs with different frequency: some documents are prepared daily, while others are prepared monthly, quarterly or annually.

Daily:

- Accounting notes

Monthly:

- Synthetic trial balance for all priorities;

- Cumulative balance for the entire program;
- Separate content sheet for each priority;
- Accounting journal which registers all transactions;
- General Ledger

Quarterly and annually:

- Balance Sheet and annexes

Analytical accounts will be established by adding letters or numbers after the synthetic account number, in order to monitor the priorities, thematic objectives, projects and beneficiaries.

Monitoring procedures

Monitoring activities shall be carried out at project level, both internally (by the project partners) and externally (by the programme bodies). The aim of the project-level monitoring activities shall be to track progress in project implementation, to take remedial action where necessary as soon as possible, as well as to update action plans.

Project monitoring is the on-going process of systematic collection of information about the conduct and results of certain activities, analysis and use of information through the documents and / or by site visits, in order to obtain the overview about the progress of a project. The monitoring procedure will track the achievement of programme indicators and related results.

The monitoring procedure is the managerial instrument through which the technical and financial progress made in implementing projects at various levels is followed, including comparing their results with proposed targets to meet specific objectives.

The monitoring procedures provide an operational framework for carrying out the monitoring of projects by the MA and JTS, by determining the way of work, deadlines for these activities and responsibilities of personnel involved.

Use of electronic data systems

The software (IT system) to be developed by the Managing Authority shall include features for collecting, recording and storing electronically data on each project, for monitoring, evaluation, financial management, control and audit and communication purposes.

The software will be a management system covering the whole programme cycle and allowing:

- management of procedures, including the programme work flow and audit trail
- monitoring information for all programme bodies, including dashboards and alerts
- reporting

Procedure for the risk management

In order to monitor the external and internal environment of the Programme as to identify whether or not the assumptions that have already been made within the JOP are likely to hold true, as well as new risks that may be emerging, a system of risk management will be implemented. This will include an appropriate procedure for risk identification and actions to be taken in order to manage or mitigate the risks.

The risk management procedure describes, taking into account the principle of proportionality, the system put in place for ensuring that an appropriate risk management exercise is conducted at least once per year, and, in particular, in the event of major modifications of the activities and/ or modifications of the Programme environment.

It describes the work flow needed for conducting the risk management exercise and the bodies, departments and personnel involved and the documents to be prepared.

Risk management is a continuous and cyclical process that includes the following steps:

- Risk Identification and evaluation
- Planning of activities for risk mitigation
- Implementing of activities for risk mitigation
- Revision of the risk mitigation activities and risk reporting

Archiving procedure by programme bodies

The documents issued by any department of the MA are the property of the Romanian Ministry of Regional Development and Public Administration. They are kept for a period of 5 years after the official closure of the Joint Operational Programme "Romania – Republic of Moldova 2014-2020 in accordance with the requirements of European regulations and in accordance with the Romanian legislation on keeping the documents to their creators and holders.

Procedure for the verification of JTS capacities to carry out delegated tasks

MA will delegate to the JTS several tasks related to the daily management of the programme by means of a framework agreement signed with the legal entity hosting the JTS. The verification performed by the MA in order to assess and monitor the capacity of the JTS to carry out the delegated tasks will consist of continuous verification of the delegated tasks based on the documents submitted by the JTS according to the rules of procedures of the MA and the JTS, as well as periodical/ad-hoc on the spot verifications.

The verification of the delegated tasks will mainly focus on the following aspects:

- the institutional conformity and capacity
- the correct use of procedures of the JTS
- the various documents and reports drafted by the JTS while performing the delegated activities
- the relevant conditions and operations related to performing the delegated activities according to the implementing agreement

MA will analyse the results of the verifications in order to establish corrective measures aiming to improve the activity and performance of the JTS.

Procedures for the management of irregularities

The prevention, detection and correction of irregularities and fraud are a joint responsibility of the joint programme bodies and the participating countries and affect multiple procedures described in the DMCS.

The prevention of irregularities both at programme and project level may be summarised in three types of actions:

- Information
- Capacity building
- Support

Managing Authority will ensure a unitary set of rules for ascertainment of the types of irregularities and their corresponding corrections. This set of rules will take into account the nature and the gravity of the irregularities and financial loss, while a proportionate financial correction will be applied.

The main procedures and actions to be carried out for the detection of irregularities and fraud and its responsible bodies are:

Procedure/Action	Responsible bodies
Expenditure Verification Report (EVR)	Controllers/auditors CCP
Verification of supporting documents	Controllers/ auditors JTS, MA & CCP
On-the-spots checks	MA & Partner Country CCP
Progress reports	JTS & MA
Follow-up & regular monitoring	MA and JTS with support by NA
Visit to project's events/activities	JTS, MA & NA
Sample checks, including checks on the performance of the work of controllers (re-performing & check on working papers)	AA & Group of Auditors

When the irregularities are identified in the framework of the verification procedures linked to a payment claim, the MA may reduce the amount of EU funding for the project to be paid or the reimbursement of technical assistance expenses. Otherwise, once the irregularity is confirmed by the MA, this body will decide on the applicable procedure to recover or reduce the amount due.

Procedures for auditing the functioning of the management and control systems, the accounts and operations

The Audit Authority's audit manual ENI 01¹⁵ describes the working procedures to be carried out for the audits on the programme management and control systems, on the appropriate sample of projects and on the annual accounts of the programme.

The audit manual provide a description of the working procedures for the different phases of an audit, i.e. audit planning, preliminary survey, risk assessment, performance of engagements, recording and documentation, supervision, reporting, quality assurance process and external review, using the work of other auditors, use of any computer assisted audit techniques (CAATs), sampling methods used, etc.

The audit manual contain reference to materiality thresholds and other quantitative and qualitative factors to consider when assessing the materiality of audit findings for system audits, audits of operations and audits of the annual accounts.

The audit manual cover a description of the different phases of reporting (such as draft audit reports, contradictory procedure with the audit and final audit reports), deadlines for reporting, follow-up processes.

The Audit Authority will be assisted by a Group of Auditors comprising a representative of each country participating in the programme.

The Audit Authority considers the Guideline No.25 of the European Implementing Guidelines for the INTOSAI Auditing Standards¹⁶, related to the concept of using the work of other auditors and experts by the European Supreme Audit Institutions. This guideline specifically refers to the requirements to be respected depending on the extent of the reliance on the work done by other auditors at each phase of the audit, whether for planning purposes, as part of the audit evidence or at the end of the testing.

The extent of procedures that the principal auditor should perform to obtain sufficient appropriate audit evidence that the work of the other auditor is adequate for the principal auditor's purposes, in the context of the specific assignment, depends on the phases of the audit where the work of other auditors may be used. Especially when the work is used as audit evidence, the Audit Authority's review will be more detailed.

¹⁵ The audit manual will be developed by the Audit Authority and will be available only to the members of the Group of Auditors

¹⁶ <http://eca.europa.eu/portal/pls-portal/docs/L133617.PDF>

mk

Further guidance is provided by the ISSAI 1610¹⁷ (includes ISA 610) concerning the use of the work of internal auditor, and by ISSAI 1620¹⁸ on using the work of an auditor's expert.

Modification of DMCS

Modifications may arise as a proposal of the National Authorities, the JTS, the MA or the AA, with the aim of improving the efficiency and effectiveness of the programme and project implementation or in order to correct deficiencies in the system.

There may be two types of modifications of the DMCS:

- Minor modifications that do not significantly affect the management and control system (e.g. changes in name of the institutions or departments involved in the system, while maintaining their functions as described, modifications of number of staff, minor modifications of internal procedures of the management structures). The JMC shall be informed about the nature of the modification;
- Significant modifications which will be approved by the JMC. The revised version of the document shall be made available to all programme authorities and bodies, as well as to the European Commission.

5.2. Programme timeframe

Table 13- Provisional indicative time-frame for programme implementation																					
	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024		
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	
Period of execution																					
Signature of Fin. Agreements.																					
JMC meetings																					
Setting up of the JTS/BOs																					
Launching of the call																					
Evaluation/selection of projects (call for proposals)																					
Contracting projects (call for proposals)																					
Implementation of projects (call for proposals)																					
Submission of summaries for projects selected through direct award to the EC)																					

¹⁷ http://www.issai.org/media/11/28/issai_1610_e.pdf

¹⁸ http://www.issai.org/media/13/88/issai_1620_e.pdf

- To support the MA in the preparation of the evaluation and selection procedure, including the contract template, ensuring the compliance with the national legislation of each participant country;
- To support the Project Selection Committee in performing eligibility checks of the applications.
- Provide support to the applicants

Project Selection Committee tasks:

- To coordinate the work of internal and external assessors, performing also a quality check of their work;
- To draw up the evaluation reports following each step of the selection procedure;
- To maintain a written correspondence with the Joint Monitoring Committee.

External Assessors tasks:

- To perform the assessment of the project proposals in all steps of assessment, except for the administrative and eligibility check, where the assessment is performed by internal assessors;

6.1.2 Main features of the selection process

- All persons involved in the evaluation process have to strictly adhere to the principles of:
 - **Confidentiality:** Information made available to persons involved in the evaluation process shall be treated as strictly confidential;
 - **Objectivity, independence, impartiality and equality of treatment:** project proposals have to be assessed alike and treated on their merits, following a review strictly based upon the information;
 - **Transparency and clarity.**
 - **Fair competition**

Type of projects

Two types of projects defined based on the criterion set by art. 43 (2) of ENI CBC IR: the existence of an infrastructure component of at least 1 million euro (for which special requirements are foreseen), as follows:

- **Soft projects** – projects which do not include an infrastructure component or their infrastructure components are of less than 1 million euro per project;
- **Hard projects** – infrastructure projects with at least 1 million euro per infrastructure component*

***No artificially division of infrastructure component in order to avoid administrative requirements is allowed.**

Submission of projects

Two options for submission of the applications are envisaged:

- **Option 1: Hard-copy submission, including electronic version on DVD.** The applications will be uploaded in the informatic system by JTS.

This option will be available for the first call for proposals.

- **Option 2: On-line submission.** The applicants will upload their applications directly in the informatic system set at programme level. This option may be available in a later stage of programme implementation*.

**The informatic system to be developed at programme level for programme management will include a component for on-line application. The estimated date for implementing the first module of the application (project selection) is middle 2016.*

Indicative¹⁹ number of applications submitted by an organisation:

- Each organisation will be allowed to submit, as lead beneficiary, during a call for proposals, maximum 1 application for each priority. However, no limitation will be set for participating in projects as partners.

Indicative²⁰ number of partners in a project

- Maximum 4 partners (including the leader) may participate in a project

Type of projects per Thematic Objective:

- Both type of projects (hard and soft) may be submitted under each thematic objectives

Composition of the Project Selection Committee

The Project Selection Committee is not a permanent structure of the Programme, but its setting is related to the calls for proposals. The Project Selection Committee shall oversee the entire evaluation process and prepare all materials for the JMC approval (checks the grids filled in by assessors, ensure the coherence between the scores and comments within the grids, draft the evaluation reports for each step, and supervises the work done by the assessors).

The Project Selection Committee consists of:

- one coordinator, designated by Managing Authority,
- one secretary, designated by Joint Technical Secretariat and
- two members per country, designated by Joint Monitoring Committee/National Authorities.

The representatives of EC and EU Delegation in Republic of Moldova may participate as observer in Project Selection Committee meetings, in order to enable a better synergy to be developed between bilateral and regional assistance provided to the Country by the EU on the one hand and assistance provided through the programme on the other hand.

Evaluation process

The entire selection procedure shall be recorded in the Evaluation reports, submitted following each step to the JMC for approval. It includes the proposals recommended for funding, as well as a reserve list, all ranked according to the scores received. The JMC, based on the recommendations of external assessors may decide to award a proposal under certain conditions (e.g. eligible costs reduced).

Impartiality and confidentiality

All members of the Project Selection Committee (including Coordinator and Secretary), external assessors and any observers must sign a Declaration of Impartiality and Confidentiality. Any member or observer who has or might have an actual or potential conflict of interest with any applicant must declare it and immediately withdraw from the Project Selection Committee.

There is a conflict of interests where the impartial and objective exercise of the functions of a financial actor or other person, as referred in the previous paragraph, is compromised for reasons involving family, emotional life, political or national affinity, economic interest or any other shared interest with the applicant/partners. Should the conflict of interests be proven, the member, external assessor or observer will be excluded from participating further in any capacity in the evaluation process.

¹⁹ This is an indicative number. This provision may be changed, based on the Joint Monitoring Committee decision, during the programme implementation, without constituting a modification of the JOP as long as it is in accordance with the Article 6 (1) of the ENI CBC IR.

²⁰ This is an indicative number. This provision may be changed, based on the Joint Monitoring Committee decision, during the programme implementation, without constituting a modification of the JOP as long as it is in accordance with the Article 6 (1) of the ENI CBC IR.

Acts likely to be affected by a conflict of interest may, inter alia, take one of the following forms:

- granting oneself or others unjustified direct or indirect advantages;
- refusing to grant a beneficiary the rights or advantages to which that beneficiary is entitled;
- committing undue or wrongful acts or failing to carry out acts that are mandatory.

The Coordinator of the Project Selection Committee decides whether the evaluation process must be restarted. That decision must be recorded and reasons given within the evaluation report.

During the selection procedure, all contacts between the Project Selection Committee and applicants must be transparent and ensure equal treatment. Those contacts must only be in writing and must not lead to any amendment to the conditions of the call for proposal.

No information about the examination, clarification, or evaluation of proposals, or decisions about the award of a grant, may be disclosed before the evaluation report is approved.

Any attempt by an applicant to influence the process in any way (whether by making contact with members of the Project Selection Committee, Managing Authority, Joint Technical Secretariat and its Branch Offices or otherwise) will result in the immediate exclusion of its application from further consideration. In this respect, all persons facing this situation must immediately inform the Coordinator of the Project Selection Committee.

The proceedings of the Project Selection Committee, from the opening of proposals to the conclusion of the work of the Project Selection Committee, are conducted in camera and are confidential.

In duly justified cases²¹, proceedings may be done using informatics technology. Moreover, the assessors will get access to the documentation to be evaluated through the informatic system. The systems to be used shall ensure the confidentiality of the communication.

In order to keep the proceedings confidential, attendance at Project Selection Committee meetings is strictly limited to the committee members, internal and external assessors and to authorised observers.

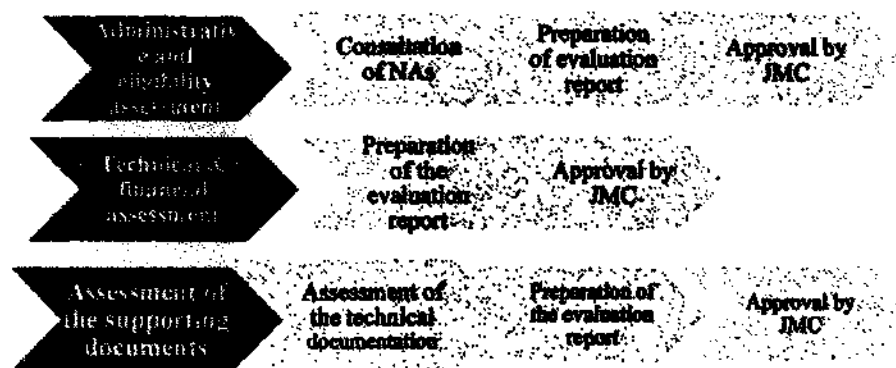
Apart from the copies made available to the assessors through the informatic system, the proposals must not leave the room/building in which the Project Selection Committee meetings take place before the conclusion of the work of the committee. They shall be kept in a safe place when not in use.

6.1.3 Description of the evaluation and selection process

The evaluation process will go through the following steps:

- **Step 1. Administrative and eligibility assessment** (*applicable to both type of projects-hard and soft*)
- **Step 2. Technical & financial assessment** (*applicable to both type of projects-hard and soft*)
- **Step 3. Assessment of the supporting documents according to art. 43 (2) of ENI CBC IR** (*only applicable to hard projects*)

²¹ When the members of PSC cannot attend the meeting

Step 1 - Administrative & eligibility assessment

- Administrative & eligibility assessment performed by a designated group of internal assessors consisting of the JTS staff and the BO staff, using the "4 eye" principle. The internal assessors shall work under the supervision of the Coordinator and with the support of the Secretary of Project Selection Committee. .
- When clarifications concerning the eligibility of a partner are needed, the Coordinator shall address a request for support to the relevant NA. The assessment of the internal assessors is submitted to each of the NAs for checking the eligibility of the organizations from the country concerned. The NAs are the sole responsible for deciding upon the eligibility of project partners. The NA concerned is free to take all the steps it considers as necessary, in order to get a substantiated opinion over the analysed case, including by consultation of other relevant national institutions, but keeping the confidentiality over the evaluation process, and taking the necessary measures for avoiding potential conflict of interest.
- PSC oversees the work of the internal assessors and drafts the Evaluation Report for step 1. The report is submitted in written procedure to the JMC for information and approval.
- JMC issues a Decision for the approval of the Evaluation Report for step 1.
- PSC Coordinator notifies the rejected applicants and the applicants that were selected for step 2.

Step 2 - Technical & financial assessment

- The technical and financial assessment shall be carried by external assessors.
- PSC Coordinator assigns project applications to the external assessors, based on their competencies. Each project shall be assessed by two independent assessors.
- PSC performs a quality check of the evaluation grids filled in by the assessors. In this respect, they analyse the consistency and coherence of the scores awarded by assessors, and may request, if needed, the correction of the concerned grid. Assessors are allowed to correct their grids in cases of clear inconsistencies between their scores and their comments. An audit trail for such corrections will be kept. If major differences between the scores awarded by the two assessors are identified, the PSC shall request an independent evaluation to be performed by a third assessor. The final score will be calculated as the average of the two nearest scores.
- The PSC drafts the common grids and the Evaluation Report for step 2, including the ranking.
- The Evaluation report for step 2 is submitted for approval to the JMC.
- The scores resulted following the evaluation may not be changed by the JMC. Only in duly justified cases, thoroughly substantiated in written, the JMC may request a supplementary evaluation performed by a third assessor regarding one or a certain number of applications

(e.g. when the JMC is not satisfied with the consistency and coherence of the scores awarded). The final score will be calculated as the average of two of the nearest scores granted by the assessors. All the concerned aspects of the evaluation process shall be reported in the evaluation report and a proper audit trail will be kept.

- The final score(s) and the list of projects (main and reserve list) thus obtained is final and the JMC shall approve the Evaluation Report in the revised form. Following the JMC Decision, the PSC Coordinator notifies both the rejected applicants and the awarded applicants.
- MA starts the contracting procedures with the selected applicants.

Step 3 (for hard projects only) – Assessment of the additional documents according to art. 43 (2) of ENI IR

- For hard projects (defined in chapter 6.1.2) selected on the main and reserve list, the applicants will be requested to submit supplementary documents as according to art.43 (2) of ENI CBC Implementing Rules. The deadline for submission of these documents will be set by the JMC in the Guidelines for applicants concerned by the call, according with the legal requirements of each participant country.
- The requested supporting documents are:
 - (a) *a detailed description of the infrastructure investment and its location;*
 - (b) *a detailed description of the capacity building component of the project, except in duly justified cases;*
 - (c) *a full feasibility study or equivalent carried out, including the options analysis, the results, and independent quality review;*
 - (d) *an assessment of its environmental impact in compliance with the Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council and, for the participating countries which are parties to it, UN/ECE Espoo Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context of 25 February 1991;*
 - (e) *evidence of ownership by the beneficiaries or access to the land;*
 - (f) *building permit.*
- Following the deadline for submission, the PSC Coordinator assigns the additional documents to the same two assessors that performed the technical & financial assessment for the respective application.
- The two assessors will perform an assessment of the additional documents. In this respect will award scores for documents listed at points (a)-(c) above, and will check the existence and conformity of the documents listed at points (d)-(f) above.
- PSC performs a quality check of the evaluation grids filled in by the assessors. In this respect, they analyse the consistency and coherence of the scores awarded by assessors, and may request, if needed, revision of the concerned grid.
- If major differences between the scores awarded by the two assessors are identified, the PSC shall request an independent evaluation to be performed by a third assessor. The final score will be calculated as the average of the nearest scores.
- The PSC drafts the common grids and the Evaluation Report for step 3. The final ranking shall consider both the scores awarded in step 2 and step 3.
- The Final Evaluation report is submitted for approval to the JMC. Following the JMC Decision, the PSC Coordinator notifies the rejected applicants and the awarded applicants (including those on the reserve list).

Avoiding double funding of project activities

- The MA shall circulate the list of projects to the NAs
- Pursuant to Art. 44 of the ENI CBC IR, the Managing Authority will consult the list of projects recommended for funding with the European Commission to avoid double funding and promote synergies with existing projects, where possible.

- If double funding is identified following these consultations, the JMC will cancel the award decision of the respective project(s) and revise the list of projects accordingly. Also, if after consultations recommendations are formulated only regarding certain activities, the JMC shall decide whether the project application may be revised by the applicant without calling into question the award criteria or the ranking of project on the list of projects.

6.1.4 Appeal procedure

- Appeals will be analysed in a first instance by the PSC that shall verify whether material errors occurred in the content of the evaluation.
- If the subject of the appeal is of a complex technical nature or if the PSC identifies inconsistencies between the comments and scores of the external assessors, the PSC requests a formal point of view of the assessor that performed the concerned assessment. If the assessor maintains his/her point of view and no assessment error is assumed by the assessor, the PSC shall request an independent evaluation (by another assessor which was not involved in the evaluation of the concerned application before)
- The decision of the PSC on the appeals received is final and no other supplementary complaint submitted to MA will be considered. However, the applicant may use a legal way to complain. If the appeal is successful, PSC amends the Evaluation Report accordingly and request the approval of the JMC on the amended Evaluation Report and corresponding list of projects

6.2 Selection by direct award

Only Large infrastructure projects shall be selected through direct award. The list of the proposed large infrastructure projects proposed for selection without a call for proposals is presented in the ANNEX 2 of the programme.

Projects may be awarded without a call for proposals only in the following cases and provided this is fully substantiated in the award decision:

- a) The body to which a project is awarded enjoys a de jure or de facto monopoly;
- b) The project relates to actions with specific characteristics that require a particular type of body based on its technical competence, high degree of specialization or administrative power.

In order to qualify as a large infrastructure project, two other main conditions have to be fulfilled:

- a) The project proposal is part of the final list of large infrastructure project (including the reserve proposals) included in the Programme pursuant to Article 41 of the ENI CBC IR;
- b) At all times, the LIP comprises a set of works, activities or services intended to fulfil an indivisible function of a precise nature pursuing clearly identified objectives of common interest for the purposes of implementing investments delivering a cross-border impact and benefits and where a budget share of at least EUR 2.5 million euros is allocated to acquisition of infrastructure.

The projects proposed for the selection without a call for proposals shall be approved by the JMC and the European Commission based on a two-step approval procedure as follows:

Step 1 – Development and approval of the LIP Project Summaries:

- The Project Summaries and the corresponding annexes are elaborated by the beneficiaries with the support of and under the coordination of the JTS and the MA. In the case in which the beneficiaries do not comply with the set deadlines by the JTS and the MA, the applicant cannot further participate in the selection process and the first project in line from the reserve list will be notified as regards the steps of the selection process;

- After the final submission of the project summaries, the JTS will verify the documentation from an administrative point of view and, if needed, will ask for clarifications. The MA is entitled to request qualitative clarifications;
- The project summaries are submitted for approval to the JMC. With the purpose of providing to the JMC a full description of the project evolution, the MA will provide the description of the project track, the encountered problems and its corresponding quality;
- If approved by the JMC, the project summaries are submitted for approval to the European Commission. EC shall notify its decision to the Managing Authority within two months of the document submission date.

Note: If during the approval process by the European Commission one or more selected LIPs are rejected, another project from the reserve list may start the procedures for selection, depending on the JMC decision, based on the financial resources made available.

Step 2 - Development, evaluation and submission of a full project application:

- Further the approval of the project summaries, the applicants will elaborate and provide the full project application including the technical documentation such as the feasibility studies, environmental impact assessment, evidence of ownership, building permit;
- The JTS and MA will provide qualitative support to the project beneficiaries. In the case in which the beneficiaries do not comply with the set deadlines by the JTS and MA, the applicant cannot further participate in the selection process and the first project in line from the reserve list will be notified as regards the steps of the selection process;
- Once the applicants submit the full projects applications, these are administratively verified by the JTS and if the case, clarifications are requested.

Step 3 - Evaluation:

- For the evaluation process of the full application, external assessors will be contracted by the MA through public procurement procedure in line with the national legislation and paid from the TA budget of the programme. Selection criteria for independent external assessors are proposed by the MA and approved by the JMC decision, according to the rules of procedure of the JMC. At all times, the evaluators, through the support of the JTS and the MA can request qualitative and technical clarifications.

Step 4- LIP final approval:

- The full project application, along with the evaluation report (that contains a clear recommendation for further financing or removal from the selection process) is submitted for approval to the JMC, along with the MA recommendations. The MA recommendations will regard the track of the project, the encountered problems and its corresponding quality.
- If approved by the JMC, the full project application is submitted for approval to the European Commission. EC shall notify its decision to the Managing Authority within two months of the document submission date.

Note: If during the approval process by the European Commission one or more selected LIPs are rejected, another project from the reserve list may start the procedures for selection, depending on the JMC decision, based on the financial resources made available.

6.3 Nature of support

Projects are expected to establish long-lasting cross-border links between organisations from Romania and Republic of Moldova while improving the situation for the issues addressed by the Programme. Projects shall achieve a set of results that will allow the programme to reach its objectives.

Project partners shall mention in their application how they will contribute to some of the programme expected results and provide relevant outputs both at the level of programme priorities and of horizontal issues. Partners from Romania and from Republic of Moldova should submit jointly the projects. The project proposals must include at least one partner from each country.

Project partners shall be effectively established in the programme area²² or, in case of international organisations, have a base of operations in the programme area. A European grouping of territorial cooperation may be a project partner, regardless of its place of establishment, provided its geographic coverage is within the programme area²³.

The conditions for involvement of other organisations shall be defined in the Guidelines for Applicants prepared for each call for proposals.

Project activities shall be implemented in the programme area. However, maximum 10 % of the Programme allocation may be used for activities outside the programme area and by the beneficiaries located outside the programme area as detailed in chapter 2.3 Flexibility rule²⁴

The recommended size of grant will be further defined in the Calls for Proposals²⁵.

Projects may receive financial contribution if they meet all the following conditions:

- they deliver a clear cross-border cooperation impact and benefits as described in the Programming Document and demonstrate added value to Union strategies and programmes;
- they are implemented in the programme area;
- they take the form of:
 - *integrated projects* where each beneficiary implements a part of the activities of the project on its own territory;
 - *symmetrical projects* where similar activities are implemented in parallel in the participating countries;
 - *single - country projects* where projects are implemented mainly or entirely in one of the participating countries but for the benefit of all or some of the participating countries and where cross-border impacts and benefits are identified.

A project is a series of activities defined and managed in relation to the objectives, outputs, results and impacts which it aims at achieving within a defined time-period and budget. The objectives, outputs, results and impacts shall contribute to the priorities identified in the programme. The programme will finance both soft and hard projects under all 4 Thematic Objectives. .

Call for proposals

Support to projects will be provided mainly in the form of grants awarded to projects selected through calls for proposals. Three calls for proposals (one for hard projects and two for soft projects) are provisionally expected to be launched during the programme lifetime, according with the time-frame for programme implementation (presented in the chapter 5.2 on programme implementation).

The procedures to launch the calls for proposals, select and implement projects will be detailed in the Guidelines for Applicants. This document will also include the specific requirements concerning the deliverables under the project, the financial plan, and the time-limit for execution²⁶.

Direct award

No more than 30% of the share of the Union contribution to the Programme is allocated to projects selected without call for proposals. According to the participant countries decision, only large infrastructure projects are awarded through direct award within the Programme.

²² See section 'Description of the Programme area' of the strategy part of the JOP for further details on the programme area.

²³ Art. 45.3 (a) of ENI CBC Regulation (EU) 897/2014

²⁴ Art. 39 of ENI CBC Regulation (EU) 897/2014 and section "Description of the Programme area" of the strategy part of the JOP for further details on the programme area

²⁵ See also Section 6.1.2 Main features of the selection process.

²⁶ Art. 40 of ENI CBC Implementing Regulation (EU) 897/2014

Large infrastructure projects are²⁷ those projects comprising a set of works, activities or services intended to fulfil an indivisible function of a precise nature pursuing clearly identified objectives of common interest for the purpose of implementing investments delivering a cross-border impact and benefits and where a budget share of at least EUR 2.5 million is allocated to acquisition of infrastructure.

The Large infrastructure projects have been selected by the participant countries following a complex consultation process, involving relevant actors at central and regional level, while taking into consideration the criteria set by art.40 of the ENI CBC Implementing Regulation (EU) 897/2014 concerning direct award:

- a) the body to which a project is awarded enjoys a de jure or de facto monopoly;
- b) the project relates to actions with specific characteristics that require a particular type of body based on its technical competence, high degree of specialisation or administrative power.

The list of the large infrastructure projects selected by the Programme, together with an individual fiche containing relevant information such as: *budget of infrastructure component, demonstration of CBC impact, main activities and their location, justification on compliance with the requirements for direct award etc.*, are presented in Annex II of the Programme.

The indicative timetable for selection, contracting and implementation of Large infrastructure projects is presented in the chapter 5.2 on programme implementation.

6.4 Description of the monitoring and evaluation system

The monitoring and evaluation (M&E) activities will play an important role in the programme implementation. The objective is to put in place a proper risk management system by project partners, Programme bodies and the EC. In addition, the M&E system will enable learning to take place during project and programme implementation as well as safeguarding accountability. In order to meet these objectives, the following activities will be carried out: monitoring at project level, monitoring at programme level and evaluation. See the full details in Annex 3.

The Joint Monitoring Committee will observe the monitoring of the Programme implementation and ensure the achievement of the Programme objectives through a rational use of the allocated resources.

Monitoring activities at project level

At the project level the monitoring will be performed internally (by the project partners, under the coordination of the lead beneficiary) and externally (by the programme bodies). The purpose of the project-level monitoring is to track progress in project implementation process in order that project results and impact to be delivered within the assumed timetable, to take remedial action where necessary, as soon as possible, as well as to update action plans.

Project beneficiaries (lead partners) will be responsible for project-level monitoring. In case of substantial risks, the lead beneficiary should inform the MA immediately. In all other cases, it will report to the MA every four months in the form of progress reports.

The day to day monitoring activities performed by the MA and JTS will consist of:

- Revision of progress reports prepared by the beneficiaries
- Regular contact with the lead beneficiaries by e-mail and telephone
- Feed-back requested from project partners (non -lead beneficiaries)
- Attending key project events (where possible)
- On-the-spot visits (the MA or JTS staff will visit each project at least once during its implementation).

²⁷ Art 2, (p) of ENI CBC Implementing Regulation (EU) 897/2014

The project applications forms will include the measurement of programme output indicators (at least one), alongside project-specific output indicators. This aspect will be further detailed within the call for proposals documentation.

The Programme will also carry out an internal Result-Oriented Monitoring (ROM) plan, and it will review the performance of projects funded with a focus on the results to be achieved and the need for remedial actions. ROM reports will also make recommendations to lead beneficiaries and beneficiaries in order to improve project implementation and they will be used for other JMC decisions if it will be the case.

Monitoring at programme level

Day-to-day activities will focus primarily on progress in implementation of the programme in terms of financial and output indicators, as well as in terms of risks and assumptions. The basis for data collection will be mainly project reports. Aggregation will be carried out in the framework of the Management and Information System (MIS), where data on progress in terms of launching calls, applications received, the assessment of their quality, contracts signed and project-level on-the-spot visits and audits is also available.

In addition, there will be a need for additional data collection in order to measure the results at programme level. This will include surveys among reference groups, consisting of a sample of relevant organisations (see a summary of methodology for measuring the result indicators in ANNEX IV).

The MA shall submit an annual report approved by the JMC to the EC by 15 February each year. That annual report shall include one technical and one financial part covering the preceding accounting year. The programme will also provide input to the KEEP database on, amongst others, common output indicators, projects contracted, status of beneficiaries and budget allocations per partner.

Evaluation

In terms of evaluation, by the end of 2017 the EC will commission a mid-term evaluation at instrument-level, which will generate conclusions and recommendations that are relevant for the programme as well. The MA will inform the JMC about the mid-term evaluation findings to the extent they are relevant for the programme. In addition, the programme may commission a programme-specific evaluation (which is likely to take place in 2020), building on the EU-level mid-term evaluation and used as a basis for future programming, or possibly serving as a basis for reallocation of funds and/or revision of indicators target values.

Indicative Monitoring and Evaluation Plan

The Monitoring and Evaluation (M&E) plan (attached in Annex 1) is used to systematically plan the collection of data to assess and demonstrate progress made in achieving expected results. It highlights mechanisms or modalities for monitoring the achievement of outputs and contribution towards achievement of expected results. The M&E plan incorporates the programme indicators, baselines targets and their means of verification. It contains detailed definitions for the programme indicators, rationale for their selection, sources of information and verification, baselines and targets, methods and tools to collect data, where necessary calculation formulas for result indicators, and milestones to measure and report on progress in terms of output indicators. The plan also presents the frequency of data collection. An indicative list of evaluations to be undertaken, together with their subject and rationale is also included.

6.5 Technical assistance

Technical Assistance will be used to cover the preparation, management, implementation, monitoring, audit and control activities related to the implementation of the Programme as well as studies, seminars, trainings, translation, information dissemination, evaluation and publicity measures. Collectively, the funds allocated to support activities under Technical Assistance, are limited to a maximum of 10% of the global EU's contribution to the Programme.

The aim of Technical Assistance is to achieve effective and efficient implementation of the Programme by enhanced preparatory, monitoring, administrative and technical support, and by ensuring the widest participation possible amongst the public.

The technical assistance will consist of two main components:

- Programme management and implementation
- Information and communication

The main indicative activities planned to be implemented from the technical assistance budget are described below:

- Support to the programme's bodies (JMC, MA, NAs, AA & GoAs, CCP and PSC) for fulfilling their tasks related to the management, implementation, monitoring, evaluation, audit and control of the programme,
- Establishment and functioning of the Joint Technical Secretariat and its branch offices;
- Supporting partner search initiatives and the enhancement of the potential applicants' capacity to submit relevant project applications, contributing to the programme objectives and expected results;
- Strengthening beneficiaries' capacity for an efficient and effective management of the projects;
- Supporting the activities related to information and promotion of the programme and capitalization of its results, as they are presented in the *Communication Strategy*.

The TA activities will be implemented by the MA, JTS and AA and the related contracts shall be awarded according with the relevant national legislation of Romania, the country hosting the MA, JTS and AA, which is in line with EU requirements, or following PRAG rules. In case procurements will be needed under the service contracts to be concluded with the organizations hosting the BOs, the national legislation in force shall be applied provided that principles set forth in PRAG are correctly followed.

However, if during the programme implementation, the circumstances will require the implementation of TA activities by other programme bodies, the procurement procedures applicable shall be those described in the art. 37 of the Regulation (EU) No.897/2014.

Eligibility requirements set out in Article 48 of the Regulation (EU) No.897/2014 apply *mutatis mutandis* to technical assistance costs.

Costs referred to in Article 49 of the Regulation (EU) No.897/2014 shall not be considered eligible as technical assistance costs.

Costs for preparatory actions referred to in Article 16 of the Regulation (EU) No.897/2014 shall be eligible upon submission of the programme to the Commission, provided the programme is approved by the Commission pursuant to Article 5 of the Regulation (EU) No.897/2014. Costs for preparatory actions contracted from 01/07/2015 will be exclusively covered by the TA budget 2014-2020.

The overall indicative TA budget is presented below.

Changes within the TA budget (transfers between chapters, management structures, etc.) do not constitute an adjustment of the programme and may be made as necessary to ensure the proper implementation of the programme, as long as it is in accordance with the Article 6 of the ENI CBC Implementing Rules.

Indicative Technical Assistance budget

Budget categories		MA	JTS	Audit Authority	First Level Control ²⁸	%
1	Staff costs	0	3,523,100	0	0	43.5%
2	Travel costs	336,900	593,760	317,000	149,604	17.3%
3	Equipment & supplies	230,787	171,100	20,000	28 500	5.6%
4	Administrative costs	79,000	413,100	0	0	6.1%
5	Subcontracted services	1,170,000 ²⁹	855,500	18,000	0	25.2%
	Information and Communication	315,000	500,000	0	0	10.06%
	Branch Offices ³⁰	0	270,000	0	0	3.3%
	Other subcontracted services (meetings, consultancy, courier, telephony, translation, etc.)	855,000	85,000	0	0	11.8%
6	Other costs (bank fees, etc.)	6,800	4,500	0	0	0.1%
7	Contingent Expenses ³¹	182,349	0	0	0	2.2%
Total budget per structure		2,005,836	5,561,060	355,000	178,104	
Total					8,100,000	100%

²⁸ First level control allocation refers to the first level control in Romania. The MA will include the allocation estimated for First Level Control in Romania in its own budget.

²⁹ The allocation includes the financial allocation foreseen for the National Authority.

³⁰ The allocation for the Branch Office includes the funds for the Control Contact Point in Republic of Moldova

³¹ This may include any expenses needed for Programme Implementation, with due respect to article 36 of the Implementing Rules.

Programme management and implementation

The activities supported from TA will aim at strengthening the capacity of beneficiaries to prepare and implement projects, supporting the coordination, management and control of the Programme, and increasing efficiency of the human resources involved in the coordination, management and control of the Programme.

In particular, the TA will financially support the management structures in performing their tasks related to selection of projects, monitoring of projects, verification of expenditures, authorising and payments, audits, programme evaluation, including by ensuring the necessary logistics (IT, office equipment, consumables) and by covering the travel costs and costs of meetings.

The TA allocation of the Programme will be managed by the MA. The use of TA will be annually set through an annual strategy, proposed to JMC for approval by the MA.

At the beginning of the implementation of the Programme, the MA will conclude a framework agreement with the Regional Office for CBC Iasi, the hosting organisation for JTS, setting the main tasks delegated to the JTS, covering the whole implementation period of the Programme. The MA will further conclude multi-annual (covering two or three years) financing contracts, setting specific tasks required by a particular stage of programme implementation.

The RO CBC Iasi will conclude subsequent service contracts with the organisation designated by Republic Moldova as JTS Branch Offices.

The Technical Assistance of the Programme will finance the activity of the Control Contact Point and of national controllers from Romania, by supporting the cost of necessary office equipment, site visits, participation to the meetings of controllers, trainings, etc.

The Control Contact Point and the selected auditors (controllers) from Republic of Moldova will benefit of trainings organised by JMA/JTS with the support of NA. The costs required by the activity of CCP (e.g. for on-site visits, meeting of the controllers, trainings, etc.) will be covered by the TA, through the MA/JTS budget. The cost of auditors/controllers from Republic of Moldova for performing the verification of expenditures will be covered individually by each project, from its own budget.

The TA will also finance the audit activities performed by Audit Authority and Group of Auditors as described in chapter 4 of this Programme.

Indicative activities that may be funded include:

- Joint Monitoring Committee functioning;
- Managing Authority functioning;
- Establishment and operation of the Joint Technical Secretariat and its branch offices;
- Project selection;
- Support to the MA, for studies and experts consultancy on themes relevant for the Programme implementation;
- Programme auditing and evaluation;
- Trainings and professional development of staff.

Information and Communication

This component of Technical Assistance will support activities that promote and publicise the Programme together with the results and achievements accomplished. It will also organise activities that seek to increase the awareness of, and information amongst, potential project partners and beneficiaries in order to ensure the widest participation possible from the public and private sector. To this end, an information and publicity plan will also be included in the Programme setting out the aims and target groups and the strategy of the actions.

Conferences, workshops, training for beneficiaries, networking, and awareness-raising and co-operation exchange of experience are also necessary activities.

Indicative activities that may be funded include:

- Development of an information system of the Programme content for all interested actors, preparation and dissemination of information and publicity materials (official Programme documents, manuals of procedures, bulletins, brochures, posters, objects with EU logo, Programme logo);
- Organizing conferences, seminars, workshops, training for beneficiaries, networking, awareness-raising and cooperation/ exchange of experience;
- Develop on-line communication tools as website, internet or intranet platforms;
- Creation, dissemination broadcasting of audio and video materials.

6.6 Communication strategy

Communication and information dissemination are essential for the successful implementation of the Programme. General public, potential beneficiaries, beneficiaries of the JOP RO-UA-MD 2007-2013, larger target groups must be informed and kept informed throughout the implementation of the Programme. The capitalisation of the result must be ensured and impact dispersed.

The common language of the people within the eligible area (Romanian) is an advantage and it permits joint actions and concentrated information campaigns, both in urban and rural areas. Common training, information and dissemination seminars may easier be planned and implemented.

The ENI CBC Implementing Regulation stipulates that information on the communication strategy for the whole programme period, and an indicative information and communication plan for the first year should be included in the programme.

The strategy addresses information and communication needs for the different target groups identified:

- internal public, having responsibilities within programme implementation: programme management bodies, EC, controllers;
- external public: potential applicants, beneficiaries of the financing, programme information network, other donors;
- general public.

The general objective of the communication strategy is to support achievement of the programme objectives through effective, transparent and relevant communication, in order to ensure transparency and to increase the awareness of all interested factors as regards the opportunities provided by the programme. General awareness of the Programme is important especially to increase confidence in the Programme among citizens and for building functional partnerships between different types of beneficiaries. See ANNEX III for the communication strategy and the Annual Information and Communication Plan for 2016.

6.7 Strategic environmental assessment

The ENI Implementing Regulation requires that "information on fulfilment of regulatory requirements laid down in Directive 2011/42/EC of the European Parliament and of the Council" shall be included in the Programme as part of the programme implementation description.

As the SEA Directive does not specifically address the issue of cross-border cooperation with countries that are not members of the EU, a "Guidance Note on Strategic Environment Assessment in the context of ENI CBC" has been developed by INTERACT ENPI and validated by the relevant directorates of the EC. The note provides MAs with an interpretation of the SEA Directive in the context of ENI CBC, including the necessary legal steps to conduct the SEA process and the actors to be involved. The note states that the Member State hosting the MA is responsible for determining whether a SEA is required or not, according to its legislation, and also to involve and consult the partner countries concerned at the appropriate level.

In order to comply with the requirements of the ENI Implementing Regulation, the Romania-Republic Moldova Programme has gone through the necessary steps in compliance with Directive 2011/42/EC of the European Parliament and of the Council.

The main elements recommended to be followed in such environmental assessments by law or guidelines are as follows:

- Description of key environmental aspects to be addressed;
- Description of the reference range of environmental values to be submitted for analysis in the SEA report;
- Ways to identify the environmental impact of the plan/Programme implementation;
- Assessment of capacities to address the challenges, risks and their prevention on the environment.

In Romania the main regulations in force for the development of SEA for the cross-border cooperation Programmes, are as follows:

- Directive 2001/42/EC (SEA Directive) of the European Parliament and of the Council of 27 June 2001 on the assessment of effects of certain plans and Programmes on the environment;
- SEA Protocol-Protocol on Strategic Environmental Assessment to the Convention on Environmental Impact Assessment in a trans-boundary context.

Given that Republic of Moldova is not EU Member State and the country is in the process of accession to European Union and harmonization of the national legislation with EU regulations, currently, no specific legislation is in force for strategic environmental assessment (SEA), but only for assessment of the environmental impact of activities, namely:

- *Law no. 86 of 29.05.2014 on environmental impact assessment, partially transposing Directive 2011/92/EU (EIA Directive) of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on the assessment of effects of certain public and private projects on the environment.*
- *Law regarding the strategic environmental assessment, which is in public debate, not in force yet.*

An *Inception Report* was made to identify the environmental relevant legislation and the Environmental Authorities of partner countries and to describe the methodology proposed by the Commission. The report included also an indicative calendar on how to develop the SEA procedure. The relevant environmental authorities were identified: for Romania, the Ministry of Environment, Waters and Forests (MEWF) and for Republic Moldova the Ministry of Environment (ME).

On February 2nd, 2015 the Management Authority (MRDPA) from Romania submitted the *Inception Report* to the Joint Programming Committee. This *Inception Report* was approved by Joint Programming Committee (JPC).

6.7.1 Sea procedure

The SEA procedure for the Romania- Republic Moldova Programme was guided by the Ministry of Environment, Waters and Forests from Romania (MEWF) based on the SEA Directive and the Romanian Government Decision on the environmental assessment of plans and Programmes.

According to the SEA Directive an environmental assessment should be carried out for a Programme as follows:

- It is automatically required if the relevant Programme sets the framework for projects with works component as listed in Annex I or II of the EIA Directive (87/337/EEC), or which in view of the likely effects on sites, have been determined to require an assessment pursuant to art. 6/7 of the Habitat Directive (92/43/EEC).

- The need for an environmental assessment is determined following a screening process to determine whether or not the Programme sets the framework for project that are likely to have a significant effect on the environment.

Ministry of Regional Development and Public Administration (MRDPA) from Romania, the Managing Authority for the Programme, notified the Ministry of Environment, Water and Forest (MEWF) in February 11th, 2015 about the first draft of the Programme Romania – Republic of Moldova 2014 – 2020 and asked to start the environmental assessment according to the Directive 2001/42/EC. The current practice in Romania for the environmental assessment of such Programmes is to publish twice an announcement in mass-media. This was made in a newspaper of national level, *Evenimentul zilei*, first time on February 11th, 2015 and the second time after 3 days on February 14th, 2015.

- The MEWF communicated its decision regarding the SEA procedure for the Programme to the MA on March 5th. Taking into consideration the information found in the first draft of the Programme Romania-Romania of Moldova 2014 - 2020, the MEWF decided that: The Programme defines the framework for the implementation of projects that are mentioned in Annex I and II of the Directive 2001/42/EC (EIA) and must be evaluated under SEA procedure;
- Because the Programme also will finance Large Infrastructure Projects is mandatory to have a full SEA Procedure and is no need to do a *Screening Report*.

Following this decision, according to the SEA Directive, the procedure had two phases:

- The completion of the Programme draft and the drafting of the Environmental Report;
- The analysis of the quality of the Environmental Report.

The MEWF decided, based on Article 6 (3) of the Directive Article 6 (3) of the Directive specifies that a Working Group should be established in order to analyse and finalize the Environmental Report. The MEWF decided that, in accordance with the specific activities of the Programme, the Working Group has to include representatives of the following authorities: *Ministry of Health, Ministry of Economy, Trading and Tourism, Ministry of European Funds, Ministry of Transport, Ministry of Internal Affairs, General Inspectorate for Emergency Situations, Ministry of Culture, Ministry of Education and Scientific Research, Ministry for Information Society, Ministry of Environment, Water and Forest, General Directorate of Impact Assessment and Pollution Control – Service of Air Protection and Pollution Control, General Directorate of Climate Change, Direction of Biodiversity, General Directorate of Waste, Contamination Sites and Hazardous Substances, General Directorate of Water and General Direction of Forest, National Administration of Romanian Waters.*

The development of the Environmental Report

In order to develop the SEA procedure, the Preliminary Environmental Report was drafted and sent for consultation to the Working Group in Romania and to the National Authority and Ministry of Environment from Republic of Moldova. In Romania, according to the working procedures of the MEWF setting the scope of the SEA is part of the procedure of drafting the environmental report. As a request of the National Authority and with the scope of facilitating the SEA procedure in Republic of Moldova a Scoping Report was also drafted and sent, together with the Preliminary Environmental Report to the relevant authorities from Republic of Moldova

The Working Group in Romania and the ME in Republic of Moldova analysed the *Preliminary Environmental Report* in order to point out the environmental aspects that can be influenced by the possible future projects financed by the Programme Romania – Republic of Moldova 2014 - 2020 together with the measures to be taken in order to minimise their impact.

On April 27th, 2015 the Ministry of Environment from Republic of Moldova sent its opinion on the submitted documents i.e. to include in the list of relevant policies for the priorities identified (chapter

6 of the ER) the *Environmental Strategy for the years 2014 + 2023*, approved by the Government Decision no. 301/24.04.2014.

Three meetings of the Working Group have been organised in Romania in order to discuss the impact of each indicative activity of the thematic objectives proposed by the Programme on the relevant environmental aspects and how this impact should be monitored during the implementation period:

- **Working Group 1**, March 30th, 2015: Programme presentation, SEA methodology, key aspects of assessment and timetable for progress;
- **Working Group 2**, April 20th, 2015: Presentation and discussion of the *Preliminary Environmental Report*, environmental issues presented, including comments/observations/recommendations;
- **Working Group 3**, May 11th, 2015: Presentation of *Final Environmental Report* including all comments/observations/recommendations of the authorities and the decision of disclosure of the Report to the public consultation.

The *Final Environmental Report* prepared in accordance with Annex I of the SEA Directive including all the views of the relevant authorities was submitted to the MEWF from Romania and to National Authority from Republic of Moldova on March 15th, 2015 and made available for the public on the websites of the Managing Authority, JTS, Ro-Ua-Md Programme and MEWF.

6.7.2 Public consultation on SEA

Romania

Following the notification of the MA, the MEWF Romania published the draft of the Programme on its website: www.mmediu.ro <http://www.mmediu.ro/categorie/evaluare-de-mediu-pentru-strategii-planuri-programme/60>). The Managing Authority also announced on their website www.mdrap.ro and on the Programme website www.ro-ua-md.net that the SEA procedure started.

Also, the Working Group decided in its third meeting to make available the *Environmental Report* for the public consultation for 30 days, starting on March 18th, 2015. The *Environmental Report* and the Programme were published on the websites of the Managing Authority, JTS, Ro-Ua-Md Programme and MEWF.

Republic Moldova

The *Final Environmental Report* was sent to the National Authority of Republic of Moldova at the same time it was made available for the public in Romania in order to allow the Moldavian side to carry on its own procedures. Moreover, on 21st of May 2015 a public consultation was organized in Chişinău, Republic of Moldova where a presentation of the *Final Environment Report* was made in front of relevant local authorities from Republic of Moldova.

6.7.3 How environmental considerations and the opinions expressed have been taken into account

During the meetings of the Working Group it was received comments/observation and recommendations from the relevant authorities regarding the description of the existing quality of the water inside of the Programme area, the other relevant strategies and plans, the assessment of impact for some indicative activities of the thematic objectives on the relevant environmental aspects and on environmental monitoring indicators.

The authorities which proposed modification and completion, that were taken into consideration and integrated into the Final Environmental Report were the following: MEWF (General Direction of Impact Assessment and Pollution Control – Service of Air Protection and Pollution Control, General Direction of Climate Change, Direction of Biodiversity, General Direction of Waste, Contamination Sites and Hazardous Substances) National Administration Romanian Water (ANAR), Minister of

6.7.4 Monitoring measures

To monitor the Programme impact on the environment the following principles would be considered:

- Contribution to energy efficiency, the reduced usage of raw materials or hazardous substances;
- Contribution to the development of green infrastructure, including management of protected areas;
- Contribution to the surface/ ground water proper management;
- Contribution to an adequate management of the use of ground and underground waters;
- Contribution to sustainable mobility and multimodal transport;
- Contribution to an effective waste management, recycling and reuse;
- Contribution to risk prevention/natural disasters and climate change mitigation;
- Application of the principle of green public procurement

According to Article 10 of SEA Directive the significant effects on the environment of the implementation of the Programme has to be monitored.

The monitoring indicators recommended for the indicative activities of the Programme, under which can be a possibility to finance projects having an impact on the environment were established like this:

- Some of these indicators are the same as those monitoring the implementation of the Programme, as they can also monitor impact on the environment;
- For certain indicative activities under some priorities and LIPs, specific environmental indicators were suggested;
- Other Programme indicators were modified as to reflect also the impact on the environment, too.

Following the closure of the SEA procedure, the Ministry of Environment, Waters and Forests from Romania issued on the 29th of June 2015, the official opinion regarding the fulfilment of the requirements of SEA procedure by the Joint Operational Programme Romania-Republic of Moldova 2014-2020, and approved the Programme. The indicators proposed for monitoring the effects of the Programme on the environment are included in the official opinion of MEWF, as well as in the Environmental Report and its Non-technical summary.

6.8. Indicative financial plan

6.8.1 Financial table: yearly provisional financial appropriations for commitments and payments envisaged for the support from the EU

	A	B	C	D
	INDICATIVE PROVISIONAL COMMITMENTS BY THE EC	CO-FINANCING	PROGRAMME'S INDICATIVE PROVISIONAL COMMITMENTS - EC funding -	PROGRAMME'S INDICATIVE PROVISIONAL PAYMENTS - EC funding -
	2015			
Projects	9,284,830	0	0	0
TA		0	0	0

TOTAL 2015		0	0	0
2016				
Projects	10,698,431	0	0	0
TA		0	2,150,000	1,150,000
TOTAL 2016		0	2,150,000	1,150,000
2017				
Projects	16,337,465	1,111,111	62,900,000	10,000,000
TA			450,000	950,000
TOTAL 2017			63,350,000	10,950,000
2018				
Projects	14,059,054	1,544,445	0	13,900,000
TA			2,150,000	1,450,000
TOTAL 2018			2,150,000	15,350,000
2019				
Projects	15,184,554	2,222,222	10,000,000	20,000,000
TA			450,000	1,150,000
TOTAL 2019			10,450,000	21,150,000
2020				
Projects	15,435,666	1,666,667	0	15,000,000
TA			450,000	950,000
TOTAL 2020			450,000	15,950,000
2021				

Projects		888,888	0	8,000,000
TA			1,550,000	950,000
TOTAL 2021			1,550,000	8,950,000
2022				
Projects		666,667	0	6,000,000
TA			450,000	700,000
TOTAL 2022			450,000	6,700,000
2023				
Projects		0	0	0
TA			450,000	500,000
TOTAL 2023			450,000	500,000
Projects		0	0	0
TA			0	300,000
TOTAL 2024			0	300,000
TOTAL 2015-2024	81,000,000	8,100,000	81,000,000	81,000,000
TOTAL COFINANCING RATE			11,11%	11,11%

6.8.2 Indicative financing plan providing the EU contribution and the minimum co-financing for the whole programming period for each thematic objective and for Technical Assistance

Indicative financing plan of the ENI CBC Romania-Republic Moldova Programme, Providing the EU Contribution and the co-financing if known for the whole programming period for each thematic objective and for Technical Assistance Thematic objectives by source of funding (in euros):				
	EC Funding (a) *	Co-financing (b)	Co-financing rate (in %) (c) **	Total funding (d) = (a)+(b)
Thematic objective 1	6,480,000	720,000	11,11%	7,200,000
Thematic objective 2	11,340,000	1,260,000	11,11%	12,600,000
Thematic objective 3	22,024,402	2,447,156	11,11%	24,471,558
Thematic objective 4	33,055,598	3,672,844	11,11%	36,728,442
Technical Assistance	8,100,000	0	0	8,100,000
Total	81,000,000	8,100,000	10%	89,100,000

* In accordance with the Strategy Paper.

** This is the minimum co-financing rate that shall come from sources other than the Union. The minimum co-financing has been calculated on the basis of the Community contribution to the joint operational programme, in accordance with articles 12, 13 and 14 of the Implementing Regulation (EU) No 897/2014 of 18 August. During the implementation, Programme may decide on increasing the level of co-financing.

6.9 Rules on eligibility of expenditure

No profit principle:

Grants shall not have the purpose or effect of producing a profit within the framework of the project. Where a profit is made, the Managing Authority shall be entitled to recover the share of the profit corresponding to the Union contribution to the eligible costs actually incurred by the beneficiary to carry out the project. For this purpose, profit shall be defined as a surplus of the receipts over the eligible costs incurred by the beneficiaries (Lead Beneficiary and partners), when the request is made for payment of the balance.

Forms of grant will be defined in the guidelines for applicants and grant contracts, in accordance with article 47 of the ENI-CBC Implementing Rules.

Eligibility of costs

Grant shall not exceed an overall ceiling expressed as a percentage and an absolute value which is to be established on the basis of estimated eligible costs. Grants shall not exceed the eligible costs.

The eligible costs will be defined in detail in the Guidelines for Applicants and in the Grant Contract, in line with articles 48, 49, 50 and 51 of ENI-CBC Implementing Rules.

No grant may be awarded retroactively for projects already completed.

Eligibility of costs

Grants shall not exceed an overall ceiling expressed as a percentage and an absolute value which is to be established on the basis of estimated eligible costs. Grants shall not exceed the eligible costs.

The eligible costs will be defined in detail in the Guidelines for Applicants and in the Grant Contract, in line with articles 48, 49, 50 and 51 of ENI-CBC Implementing Regulation.

Eligible costs are costs actually incurred by the beneficiary which meet all of the following criteria:

(a) they are incurred during the implementation period of the project. In particular:

(i) costs relating to services and works shall relate to activities performed during the implementation period. Costs relating to supplies shall relate to delivery and installation of items during the implementation period. Signature of a contract, placing of an order, or entering into any commitment for expenditure within the implementation period for future delivery of services, works or supplies after expiry of the implementation period do not meet this requirement; cash transfers between the lead beneficiary and the other beneficiaries may not be considered as costs incurred;

(ii) costs incurred should be paid before the submission of the final reports. They may be paid afterwards, provided they are listed in the final report together with the estimated date of payment;

(iii) an exception is made for costs relating to final reports, including expenditure verification, audit and final evaluation of the project, which may be incurred after the implementation period of the project;

(iv) procedures to award contracts, as referred to in Article 52 of ENI-CBC Implementing Regulation and following, may have been initiated and contracts may be concluded by the beneficiary(ies) before the start of the implementation period of the project, provided the provisions of Article 52 and following have been respected;

(b) they are indicated in the project's estimated overall budget;

(c) they are necessary for the project implementation;

(d) they are identifiable and verifiable, in particular being recorded in the accounting records of the beneficiary and determined according to the accounting standards and the usual cost accounting practices applicable to the beneficiary;

(e) they comply with the requirements of applicable tax and social legislation;

(f) they are reasonable, justified, and comply with the requirements of sound financial management, in particular regarding economy and efficiency;

(g) they are supported by invoices or documents of equivalent probative value;

Subject to the conditions above, the following direct costs of the beneficiary shall be eligible:

(a) the costs of staff assigned to the project under the following cumulative conditions:

- they relate to the costs of activities which the beneficiary would not carry out if the project was not undertaken,
- they must not exceed those normally borne by the beneficiary unless it is demonstrated that this is essential to carry out the project,
- they relate to actual gross salaries including social security charges and other remuneration-related costs;

(b) travel and subsistence costs of staff and other persons taking part in the project, provided they exceed neither the costs normally paid by the beneficiary according to its rules and regulations nor the rates published by the Commission at the time of the mission if reimbursed on the basis of lump sums, unit costs or flat rate financing;

(c) purchase or rental costs for equipment (new or used) and supplies specifically for the purpose of the project, provided they correspond to market prices;

(d) the cost of consumables specifically purchased for the project;

(e) costs entailed by contracts awarded by the beneficiaries for the purposes of the project;

(f) costs deriving directly from requirements imposed by ENI-CBC Implementing Regulation and the project (such as information and visibility operations, evaluations, external audits, translations) including financial service costs (such as costs of bank transfers and financial guarantees).

The following costs relating to the implementation of the project shall not be considered eligible:

(a) debts and debt service charges (interest);

(b) provisions for losses or liabilities;

(c) costs declared by the beneficiary and already financed by the Union budget;

(d) purchases of land or buildings for an amount exceeding 10 % of the eligible expenditure of the project concerned;

(e) exchange-rate losses;

(f) duties, taxes and charges, including VAT, except where non-recoverable under the relevant national tax legislation, unless otherwise provided in appropriate provisions negotiated with CBC partner countries;

(g) loans to third parties;

(h) fines, financial penalties and expenses of litigation;

(i) contributions in kind as defined in Article 14(1) of ENI-CBC Implementing Regulation.

(j) financing of political activities and political parties

State aid

Any measure likely to constitute State aid will be implemented only with full observance of the applicable Union rules on State aid within the meaning of Article 107 of the Treaty on the Functioning of the European Union and – where applicable – with State aid provisions of any bilateral agreements between the participating countries and the EU, in particular chapter 10 of Title V of the Association Agreement between the EU and Moldova.

6.10 USE of EURO

The expenditure incurred in other currency than the euro will be converted into euro by the Managing Authority and by the beneficiaries using the monthly accounting exchange rate of the Commission of the month during which the expenditure was submitted for examination in accordance with Article 32 (1) of the ENI CBC Implementing Rules.

6.11 The apportionment of liabilities among the participating countries

According to the article 74 of the ENI-CBC Implementing Rules, the Managing Authority shall be responsible for pursuing the recovery of amounts unduly paid.

Where the recovery relates to a claim against a beneficiary established in Romania and the Managing Authority is unable to recover the debt, the Member State shall pay the due amount to the Managing Authority and claim it back from the beneficiary.

Where the recovery relates to a claim against a beneficiary established in Republic of Moldova and the Managing Authority is unable to recover the debt, the level of responsibility of the CBC partner country shall be such as it is laid down in the Financing Agreement referred to in Articles 8 and 9 of the ENI CBC Implementing Rules.

In accordance with article 72 of the ENI-CBC Implementing Rules, "the Commission shall make financial corrections by cancelling all or part of the Union contribution to a programme and effecting recovery from the Managing Authority in order to exclude from Union financing expenditure which is in breach of applicable law or related to deficiencies in the programme management and control systems which have been detected by the Commission or the European Court of Auditors".

In accordance with article 74 of the ENI-CBC Implementing Rules, "where the recovery relates to systemic deficiencies in the programme management and control systems, the Managing Authority shall be responsible for reimbursing the amounts concerned to the Commission in accordance with the apportionment of liabilities among the participating countries as laid down in the programme".

The criteria for apportionment shall be the following:

- If the systemic deficiency concerns one specific country, this country shall be responsible for reimbursing to the Programme accounts the amount identified as a result of the financial correction;
- If the systemic deficiency concerns the whole system, the programme participating countries shall be responsible according to the proportion of expenditures incurred by the beneficiaries located in their respective territory and declared to the Managing Authority on the date of the decision to apply the financial correction.

6.12 Rules of use and monitoring of co-financing

The minimum level of co-financing at programme level, calculated in accordance with the Article 12 of the ENI-CBC Implementing Rules, in addition to the EU contribution, is of 8.1 million Euro. The amount will be distributed in a balanced way throughout the duration of the programme and will be provided at project level by the Lead beneficiaries

The Technical assistance of the programme shall not be co-financed by the participating countries.

The call for proposals and the procedures for direct award (in the case of LIPs), will set a minimum per cent of the project budget to be ensured, as co-financing by beneficiaries.

Each participating country may decide to cover, from national sources, a portion of the co-financing required for project implementation.

Use and monitoring of co-financing

The lead beneficiary and partners will be free to decide over the distribution of co-financing among the partnership members.

The grant contract shall include the sources of the co-financing by the project beneficiaries. The co-financing will be monitored and included in the programme accounting through the declaration on expenditure and receipts prepared by the beneficiaries, verified by a controller, which will be part of the requests for payment of the grant.

6.13 IT systems for reporting

A description of the IT systems for the reporting and exchange of computerised data between the Managing Authority and the European Commission (unit C2, DG NEAR) is required under the ENI CBC Implementing Rules (Art 4.5, (m)). This communication will be done via KEEP, a comprehensive online database of Territorial Cooperation projects, project partners and programmes (www.territorialcooperation.eu/keep/) which has been operational for the 2007-2013 programming period. Although most statistics needed by the European Commission are already included in KEEP, a new KEEP template is being developed for the 2014-2020 programme period. It is anticipated that most data required by the European Commission will be kept in the KEEP database rather than being available only via programme reports. As well as being a tool for programmes to share data with the European Commission, KEEP will also allow for the sharing of data between programmes.

6.14 Language of the programme

In order to facilitate management and to shorten the completion periods, according to Article 7 of the Implementing regulation, the official languages used in the Programme are Romanian and English.

Index of tables and figures

F

Figure 1 – Cross border points at Romania-Republic of Moldova frontier	10
Figure 2 – Programme area	16
Figure 3 – Programme area	16
Figure 4 – Main cities in the core eligible area by size of population	27

M

Map 1 – Cross border points at Romania-Republic of Moldova frontier.....	10
Map 2 – Programme area	16
Map 3 – Programme area	16
Map 4 – Main cities in the core eligible area by size of population.....	27
Map 5 – Population density & distribution by living environment.....	29

T

Table 1 – Summary of conditions for eligibility of major, economic and cultural centres	15
Table 2 – Outcome of analyses for the selection of Thematic Objectives	18
Table 3 – Summary of strategic objectives, thematic objectives, programme objectives, priorities.....	18
Table 4 – Coherence and Convergence of ENI Thematic Objectives.....	49
Table 5 – Coherence analysis	58
Table 6 – Coherence table for Romania financing Programmes	59
Table 7 – Coherence table for Romania territorial cooperation Programmes.....	60
Table 8 – Coherence table for Republic of Moldova.....	61
Table 9 – Overall results.....	62
Table 10 – Overall results.....	65
Table 11 – Outcome of analyses for the selection of Thematic Objectives	69
Table 12 – Provisional indicative time-frame for the designation process	82
Table 13– Provisional indicative time-frame for programme implementation	99

Annexes

Annex I: Monitoring and Evaluation system and plan

Annex II: Large Infrastructure Projects main and reserve list

Annex III: Communication strategy and Annual Information and Communication Plan

Annex IV: Report on proposed indicators

Annex V: Report on Strategic Environmental Assessment

Annex VI: JTS indicative internal structure

*Joint Operational Programme Romania – Republic of
Moldova 2014-2020*

Annexes

Table of Contents

ANNEX I. MONITORING AND EVALUATION SYSTEM AND PLAN	3
ANNEX II*. LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS MAIN AND RESERVE LIST	8
ANNEX III. INFORMATION AND COMMUNICATION STRATEGY AND ANNUAL INFORMATION AND COMMUNICATION PLAN FOR 2016	9
ANNEX IV - REPORT ON THE PROPOSED INDICATORS	32
ANNEX V. REPORT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT	58

Annex I. Monitoring and Evaluation System and Plan

1. Background and Legal Basis

According to the ENI-CBC Implementing Regulation, the programme monitoring and evaluation (M&E) system shall aim to improve the quality of the design and implementation, as well as at assessing and improving its consistency, effectiveness, efficiency and impact. As such, the M&E system will support the preparation, discussion and adoption of key decisions regarding programme strategy and implementation by the JMC. It will also provide important inputs to the programme annual report (including an annual M&E plan) to be sent to the EC by 15 February each year, for the first time in 2016. The technical part of that report shall describe, among other things, the progress achieved in implementing the programme and its priorities. Furthermore, the MA will draw up the programme final report to be approved by the JMC and sent to the EC by 30 September 2024. This should also contain an overview of the achievements of the programme, which will have to be based on M&E system outputs.

2. Objectives

The monitoring and evaluation activities will play an important role in the programme implementation cycle. The objective is to put in place a proper risk management by project partners, programme bodies and the EC. In addition, the M&E system will enable learning to take place during project and programme implementation, which will lead to improved performance at both levels. Moreover, the programme and the EC will be better able to safeguard accountability as to the spending of Community and national funds.

The monitoring and evaluation system covers different tools: day to day monitoring, result oriented monitoring reviews and evaluation.

Monitoring is the systematic and continuous data collection against indicators to achieve efficient and effective performance of the project and programme. By day to day monitoring, the activities of the projects or programme are checked whether are on time and on budget as well as delivering as planned. Monitoring allows timely and appropriate measures to be taken if the project or programme is not following the set plan, in order to adapt to changing circumstances and improve the project or programme performance.

The evaluation analyses the full implementation cycle of project or programme and assesses the degree to which results have been achieved and needs met, analysing the reasons for possible underachievement and making recommendations for the rest of the implementation period (in the case of mid-term evaluation) or for similar interventions in the future (in the case of ex-post evaluation).

The result-oriented monitoring also assesses the extent to which planned results and objectives are being achieved. This activity requires data collection on the basis of result indicators (mainly at project level). Corrective action based on the findings of day-to-day monitoring most likely concentrate on activities and the way they are carried out, while ROM may lead to more substantial changes, for example in terms of updating the logical framework, human resources, the budget or carrying out capacity building actions.

In order to meet these objectives, the following activities will be carried out:

- Monitoring at project level
- Monitoring at programme level
- Evaluation

3. Monitoring at project level

Monitoring activities shall be carried out at project level, both internally (by the project partners) and externally (by the programme bodies). The aim of the project-level monitoring activities shall be to track progress in project implementation, to take remedial action where necessary as soon as possible, as well as to update action plans.

Objective

According to article 43 of the Implementing Regulation, project applications will have to include a description of monitoring and evaluation arrangements for internal purposes. Projects should describe the way in which the lead partner collects information on the progress of various activities by the other partners, aggregates this information to a regular overview of the state of play of project implementation, and assesses the risks related to possible under-performance in terms of delays, budget overruns or non-achievement of outputs. This assessment should take into account, and be logically connected to, the assumptions formulated in the project logical framework.

Day-to-day monitoring activities by the MA and JTS will consist of a review, in accordance with the applicable procedures, of the progress/interim/final reports, regular contact with the lead partner by e-mail and telephone, meetings, if necessary, and where possible attending key project events, always keeping the other project partners informed as much as possible. Also, specific on-the-spot visits may be carried out to the lead partner/partners premises by MA and/or JTS staff. National authorities may support monitoring visits (both day-to-day and ROM) at the request of the MA. The lead partner is expected to be continuously informed about the developments in project activities carried out by project partners. All monitoring information collected will be stored systematically in the Management Information System (MIS) of the programme.

In addition, there is a need for collecting data to measure programme-level output indicators based on project reports. It will be compulsory for project applications to include the measurement of at least one of the programme output indicators, alongside project-specific output indicators.

The programme will also carry out an internal ROM plan, in the framework of which it will review the performance of projects funded with a focus on the likelihood that results will be achieved and the need for remedial action. The MA may externalise these ROM activities. The following criteria will be used:

- Relevance and design
- Efficiency of implementation
- Effectiveness
- (prospects for) Impact
- (prospects for) Sustainability

ROM reports will also make recommendations to lead partners and partners in order to improve project implementation.

Data collection method

Project applications should, as part of their monitoring arrangements, describe the methodology used for measuring (project level) expected results.

Data collection activities in the framework of ROM may include a review of all relevant project documentation (including project outputs), interviews by telephone/e-mail and, where relevant, face-to-face interviews and/or visits to key project events. The ROM-visits to projects will be planned based on a risk analysis carried out (e.g. on the basis of project amounts or in case previous monitoring visit detected implementation problems). The scale of the visit (only LP or more/all partners) will also be decided upon based on risk analysis, notably the amount allocated to partners.

Data collection frequency

For purposes of project-level monitoring and risk management, the lead partner should check the latest situation in terms of progress in implementation (and assess the corresponding risks) at least once a month. In case of substantial risks, the lead partner should inform the MA immediately. In all other cases, it will report to the MA periodically, in accordance with the grant contract provisions.

Day-to-day monitoring activities by the MA and/or JTS will be carried out on a continuous basis.

Responsible stakeholders

- Lead partner
- Project partners
- JTS
- MA

Project beneficiaries (lead partners) will be responsible for project-level monitoring, including the collection of the relevant information from project partners, the identification and communication of potential bottlenecks (both to other partners and the JTS/MA) and the coordination of solving them. They will also be in charge of submitting project progress reports as well as interim and final reports.

When needed, the national authorities will support the day-to-day monitoring, informing the MA of any actual or threatened bottlenecks in the implementation of project activities in their country and responding to the requests of the MA, according to their competencies and considering the relevant ENI and Programme framework. The MA and JTS will be responsible for day-to-day monitoring and ROM activities at project level.

Output

- Project implementation reports (progress/interim/final)
- Records of day-to-day monitoring activities into programme information system
- ROM reports

4. Monitoring at Programme level

The programme has defined its output and result indicators. Monitoring of output indicators will show if the programme is delivering the intended products, whereas monitoring of results indicators will show if the desired wider impact of the programme is taking place.

Objective

Day-to-day monitoring activities at programme level will focus primarily on progress in implementation of the programme in terms of financial and output indicators, as well as its risks and assumptions.

Programme-level ROM will focus on programme performance as well as the likelihood of achievement of target values of the result indicators and will take appropriate actions for improvement. The prospects for programme impact and sustainability will also be addressed.

Data collection method

The basis for data collection will be mainly project reports which represent the main source for measuring the output indicators at programme level, but also for early warnings by lead partners on potential problems in implementation. Nevertheless, national authorities may give early warnings if they anticipate overall difficulties in implementation (e.g. a change of legislation that may create difficulties but normally not on specific projects). Aggregation will be carried out in the framework of the informatic system, where data on progress in terms of launching calls, applications received, the assessment of their quality, contracts signed and project-level on-the-spot visits and audits is also available.

Furthermore, data will be obtained from (summaries of) the evaluation and selection process of applications, contracting, payments (to be extracted from the information system), as well as project-level reports, on-the-spot visits, project level ROM reports and audits.

Programme-level ROM data collection will be based on the aggregation of project level ROM reports.

Data collection frequency

Data on programme output indicators will be collected continuously on the basis of project progress/interim/final reports received.

The result indicators shall be measured once, when the implementation period for most of the projects is finalized, or possibly twice, so to serve as a basis for future programming.

Responsible stakeholders

The primary users of the monitoring and evaluation information will be the programme bodies involved in the management of the programme, as this is a valuable source of information for the day to day management of the programme and reporting on its implementation, communication on its achievements, as well as for the decision making in the JMC. The information can be useful to improve programme, procedures and to better plan monitoring, control and audit activities (on the spot checks, MA controls, provide information to the Audit Authority and the Group of Auditors for their audits on projects, etc.)

The overall responsibility for monitoring and evaluation activities shall rest with the MA and JTS, which will also coordinate the preparation, discussion, JMC approval and submission of the annual report to the EC by 15 February each year. The JTS and MA will also be responsible for uploading data into the KEEP database¹, based on the information available in the MIS.

The JMC will assess the quality of monitoring and evaluations outputs and discuss their contents, taking these into account when making decisions regarding programme strategy and implementation.

Output

The MA shall submit an annual report approved by the JMC to the EC by 15 February each year. That annual report shall include one technical and one financial part covering the preceding accounting year.

In addition to the annual reports, the programme will provide input to the KEEP database, to which all ENI-CBC programmes will upload information on, amongst others, common output indicators,

¹ The programme will operate a manual transfer of data from the information system of the programme to KEEP in the first years of implementation. The possibilities for a shift to automatic transfer in xml format to KEEP will be considered.

award procedures, status of beneficiaries and budget allocations per (type of) partner². In addition, KEEP will contain information on the extent to which programmes and projects are achieving their planned results. This will provide the EC with up to date information on the programmes and the possibility to aggregate data across programmes. It will also provide the programmes with the opportunity to use peer programmes as a benchmark for implementation.

The ROM report at programme level will be complemented by ROM reports to be commissioned by the EC at ENI-CBC instrument level. The findings of these reports will be presented to the JMC and they will be discussed as to the need to take corrective action and the related lessons learned.

5. Evaluation

According to the ENI Implementing Rules the European Commission can at any moment launch an evaluation or monitoring of the programme or of a part thereof. The results may lead to adjustments in the programme implemented by MA and JMC.

In addition, the programme may commission a programme-specific evaluation (which is likely to take place in 2020), building on the EU-level mid-term evaluation and serving as a basis for future programming. However, the evaluation may also be used as a basis for adjustments of the programmes (reallocation of funds and/or revision of indicators).

Furthermore, according to article 43 of the ENI Implementing Regulation, project applications will have to include a description of monitoring and evaluation arrangements for internal purposes, which may include evaluation activities during or towards the end of their implementation period.

² The KEEP database is also used by the EC for the collection and representation of basic information on programmes such as the numbers of projects and partners per programme and countries.

ANNEX II. LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS MAIN AND RESERVE LIST

Project title - Main list	Field of Interest	Thematic Objective	Budget (grant)	Co-financing share	Budget (total)
Communication Infrastructure	Transport	OT 7	5,013,840.00		7,800,000.00
A safer Romanian - Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	Emergency Situation	OT 8	6,428,000.00		10,000,000.00
Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	Internal Affairs	OT 8	6,428,000.00		10,000,000.00
Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni and Giurgiulești - Giurgiulești)	Safety and Security	OT 8	6,428,000.00		10,000,000.00
Project title - Reserve list	Field of Interest	Thematic Objective	Budget (grant)	Co-financing share	Budget (total)
Rehabilitation of the facilities from hydro node -	Emergency	OT 8	9,000,000.00	To be decided by	10,000,000.00

AK

Stânca - Costești Phase	situations			JMC	

**ANNEX III. INFORMATION AND COMMUNICATION STRATEGY
AND ANNUAL INFORMATION AND COMMUNICATION PLAN FOR
2016**

**Managing Authority
Ministry of Regional Development and Public Administration**

Communication Strategy

**Joint Operational Programme
Romania – Republic of Moldova
2014-2020**

1. Introduction

Communication and information dissemination are essential for the successful implementation of the Joint Operational Programme Romania – Republic of Moldova 2014 – 2020. The general public, the potential beneficiaries of the JOP RO-UA 2014-2020, various programme stakeholders (external and internal factors such as the national institutions, European Commission, etc.) must be kept informed throughout the implementation of the Programme.

The ENI CBC Implementing Regulation³ (IR) stipulates that information on the communication strategy for the whole programme period, and an indicative information and communication plan for the first year should be included in the programme. The guiding principles, the responsible bodies, the visibility rules for information and communication are also specified in other components of the legal framework governing the development and implementation of the ENI CBC in particular that communication is targeted, adequate and is non-discriminatory⁴. These requirements and principles have been taken into account in the preparation of this strategy.

The communication strategy includes the following sections:

- Lessons learned
- General and specific objectives
- Methodological approach
- Identifying and prioritizing target groups
- Communication measures, channels and tools
- Implementing bodies
- Overall timeline and indicative budget
- Monitoring and Evaluation
- Communication plan for the first year

2. Lessons learnt

Following the analysis of the Joint Operational Programme Romania – Ukraine – Republic of Moldova 2007-2013 implementation reports, findings, conclusions and recommendations stemming from the result oriented monitoring missions (European Commission), conclusions of audit/ verification missions undertaken as well as the opinions expressed by various stakeholders

³ Commission Implementing Regulation (EU) No 897/2014 of 18 August 2014 laying down specific provisions for the implementation of cross-border cooperation programmes financed under Regulation (EU) No 232/2014 of the European Parliament and the Council establishing a European Neighbourhood Instrument

⁴ These include the Financial Regulation, the Financial Regulation Rules of Application, ENI regulation, ENI CBC Implementing Regulation, ENI CBC Programming Document, Communication and Visibility Manual for EU External Actions

during the consultation phase, a range of lessons learnt from 2007-2013 programming period must be taken into account in this respect.

Some of the identified matters and recommendations were already addressed during the implementation of the Programme RO-UA-MD 2007-2013, and they have been also considered in the design of this communication strategy. The main issues to be addressed are:

- Proper consideration to support building up and/or development of effective cross border partnerships since these are the cornerstone on which genuine and successful projects are based on (partner search support).
- More focus on direct communication activities like seminars, training and interactive information events in order to facilitate better understanding of programme requirements;
- More attention to the dissemination of project results, and better visibility of the CBC financed projects in order to capitalise the future project results;
- Improvement of internal communication processes among programme management bodies and with the projects beneficiaries;
- Development of better ITC and on-line tools in order to facilitate communication among potential partners, beneficiaries and stakeholders;
- Capacity building through trainings and information events in order to improve the quality of project proposals;
- Improved consultations with potential beneficiaries before launching the calls for proposals on guidelines for applicants, manuals and other similar documents;
- The transparency and of communication with the applicants during the evaluation process must be improved;
- The communication plan should include more activities related to project results' dissemination (e.g. publications, events, dedicated section on Programme website so that to allow the access to models of good practices). Depending on their size and complexity, an inventory of minimum mandatory communication/ promotion/ information activities and/or deliverables might be required from projects in order to ensure adequate visibility.

3. General and specific objectives

General objective:

The general objective of the communication strategy is to support achievement of the programme objectives through effective, transparent and relevant communication in order to ensure transparency and increase the awareness of all interested factors as regards the opportunities provided by the programme.

Specific objective no. 1 (addressing programme bodies and the EC):

Ensure a proper implementation of communication procedures and plans among the Programme bodies throughout 2014 – 2020 period as to fulfil all the Programme objectives and results.

Specific objective no. 2 (addressing potential beneficiaries):

Provide and facilitate proper information on the Programme requirements and enhance the capacity of the potential beneficiaries to successfully and effectively implement the projects

Specific objective no. 3 (addressing various stakeholders, donors and the general public):

To increase public awareness and transparency on the actions (to be) performed and the results (to be) achieved by the Programme in the cross border area.

4. Methodological approach

Within the overall framework of the general and specific objectives, taking into account the guiding principles given in the legal framework and the lessons learned, the key components of the strategy are to identify for each target group the:

- Purpose of communication;
- Description and prioritisation of the target groups
- Communication tools
- Responsible body
- Indicative timing

The methodology takes into consideration the characteristics of the programme area, and the available programme budget.

The principles essential to the approach proposed include those required by the ENI CBC legal framework and those emerging from the lessons learned. They are:

- Non-discriminatory communication and un-restricted access of all those interested in participating in the calls for proposals launched by the programme;
- Communication with other initiatives being implemented in the programme area and among projects addressing similar problems or working in similar fields
- Efficient communication among programme bodies and the EC leading to better coordination;
- Increased visibility of projects/ programme with focus on results, benefits and their sustainability.

5. Identifying and prioritizing target groups

The communication activities will be directed to the target groups identified in the two participating countries, in particular, the eligible regions although it is expected that some communication channels, such as the programme website, will go beyond the programme area.

The target groups to be addressed will be considered according to:

(1) the degree of involvement (supportive or not) in Programme implementation based on the following criteria: *substantial involvement, average involvement, minimal involvement*;

(2) the impact that the target group might have on achieving the Programme results: *high, medium, neutral*; (3) usual participatory reaction when addressed: *active, apathetic, conjectural*.

The groups targeted by the communication strategy, and the purpose of the communication, are outlined below.

Table 1: Communication with programme bodies and the EC

Nr.	Target group	Prioritization criteria			Purpose of communication
		Involvement	Impact	Participatory reaction	
1.	Programme bodies: Managing Authority (MA), Joint Monitoring Committee (JMC), Audit Authority (AA), National Authorities (NA), Control Contact Points (CCP), Projects Selection Committee (PSC), Joint Technical Secretariat (JTS) and its Branch Offices,	<i>substantial</i>	<i>high</i>	<i>active</i>	Coordinate and efficiently cooperate for the Programme implementation
2.	EC	<i>average</i>	<i>neutral</i>	<i>conjectural</i>	To be kept informed and updated on the progress made by the programme, provides methodological support when required

Table 2: Communication with potential applicants, beneficiaries and controllers/auditors

Nr.	Target group	Prioritization criteria			Purpose of communication
		Involvement	Impact	Participatory reaction	
1.	Potential applicants and partners	<i>substantial</i>	<i>high</i>	<i>conjectural</i>	Encourage wide participation at the calls for proposals, facilitate project partnerships and be trained in order to submit good quality applications

Nr.	Target group	Prioritization criteria			Purpose of communication
		<i>substantial</i>	<i>high</i>	<i>active</i>	
2.	Beneficiaries (Lead Beneficiaries and Partners)				To be informed about Programme/contract requirements and gain the necessary skills to adequately implement the awarded projects.
3.	Controllers/auditors	<i>substantial</i>	<i>high</i>	<i>conjectural</i>	Perform accurate expenditures verification, in conformity to the grant contract provisions, ENI regulations and the national legislation

Table 3: Communication with various stakeholders, other donors and the general public

Nr.	Target group	Prioritization criteria			Purpose of communication
		Involvement	Impact	Participatory reaction	
1.	General public	<i>minimal</i>	<i>neutral</i>	<i>apathetic</i>	Increased awareness about the opportunities and benefits stemming from Programme implementation
2.	Final beneficiaries	<i>average</i>	<i>high</i>	<i>conjectural</i>	To acknowledge and benefit of the results stemming from projects' implementation
4.	Programme information network	<i>average</i>	<i>medium</i>	<i>conjectural</i>	To further disseminate information related to the Programme within the eligible area
5.	Other EU financing programmes and/ or international donors working in the region*	<i>minimal</i>	<i>neutral</i>	<i>conjectural</i>	To encourage synergies

* Detailed information regarding other initiatives in the programme area can be found in chapter 3.2.3 of the Programme.

6. Communication actions, channels and tools

Communication activities and tools are distributed into three main categories: (1) Promotion, (2) Information and (3) Training.

When deciding for using a particular communication channel the estimated impact is considered, so as the message is passed on with maximum efficiency and at an acceptable cost in line with the Programme budget limitations. Communication activities, channels and tools are chosen based on the specificities of each target group. Based on the purpose of communication, details of key messages and expected timing will be given in the Annual Communication Plans. A summary table is provided below.

Table 4: Target groups, tools and responsibilities

Target group	Tools / communication content	Responsible body
1.1 Programme bodies	- meetings - written correspondence - promotion and information materials - Programme events - trainings - Programme website	MA/ JTS
1.2 European Commission	- meetings - written correspondence - promotion and information materials - Programme events - Programme website - KEEP database	MA/JTS
2.1 Potential applicants and partners	- media displays - promotion and information materials - guidelines - information and training events - Programme Website / Social	MA/ JTS / BO

Target group	Tools / communication context	Responsible body
	Media - Help Desk	
2.2 Lead Beneficiaries and Partners	- Programme visual identity - media displays - promotion and information materials - guidelines - information and training events - Programme Website / Social Media - Help Desk	MA/ JTS/ BO
2.3 Controllers	- promotion and information materials - guidelines - training events - Programme Website	MA/ JTS / NA
3.1 General public	- Programme identity - media displays - promotion and information materials - information events - Programme Website / Social Media	MA/ JTS / BO
3.2 Programme information network	- promotion and information materials - information events - Programme Website / Social Media	MA/ JTS / BO
3.3 Other EU financing programmes and international donors working in the region	- promotion and information materials - Programme events	MA/ JTS

Target group	Tools / communication context	Responsible body
	- Programme website	

6.1. Promotion

6.1.1. Programme visual identity

Programme visual identity is essential to individualize the actions funded by the European Union and by the participating countries, and to make visible their results. Visual identity is to be ensured through the programme logo and programme 'tag' line i.e. a short phrase that sums up the programme vision. It is recommended to build the new identity on the current one (that of the JOP RO-UA-MD 2007-2013) in order to suggest continuity and commitment.

The visual identity will comply with the Communication and Visibility Manual for EU External Actions and shall incorporate the EU logo.

The visual identity elements will be placed on any communication products, visual and printed materials both produced by programme structures or by projects. The Programme visual identity will be made available to the beneficiaries in accessible formats (including electronic templates) so that to be easy to use.

Requirements for the use of the programme visual identity will be included in the grant contracts provisions. During the calls for proposals period, the applicants might be required to include in their proposals a minimum mandatory set of communication activities to be undertaken at project level, as well as a minimum percentage from the project budget to be spent on this type of operations/ deliverables.

6.1.2. Promotional materials

The promotional materials are indispensable for ensuring public awareness and support the Programme recognition and individualization. There tends to be a multiplier effect when being distributed and, if chosen well, they are kept and used by recipients thereby further widening programme visibility on an on-going basis. Useful and eye-catching promotional materials can create a favourable image of the programme making the recipients more receptive to the programme activities.

The promotional materials will be disseminated throughout the Programme implementation period, mainly at various events organized by the Programme and/ or where the Programme is invited.

Project lead beneficiaries and partners are expected to produce their own promotional materials and distribute them during the project events.

6.1.3. Media displays

The use of mass media in order to reach a wider audience and promote the programme's actions and results is an important part of the communication strategy. For both sides of the border, the local and regional media at the county/ raion level must be kept informed in the Programme by providing on regular basis information and specific messages. A tool-kit for working with media

might be necessary for a customised and coherent communication, while respecting the visual identity of the Programme.

Objective: To create a set of tools to effectively communicate with the media.

Templates should be used for:

- Press releases
- Press invitations to various Programme events
- Database of media contact (media organisation, editor / reporter etc.)

Mass media will be a major channel to raising public awareness on the programme and to disseminate information on the availability of financial assistance. During project implementation, the focus will be on promoting the results achieved and the benefits brought to communities living across the borders.

Mass-media organisations will be informed of, and invited to, programme events e.g. launching and closing conferences, they will be informed about the launch of calls for proposals and other important programme actions. In each case, programme materials will be distributed and journalists will be directed to the programme website for further information.

Social media may be used to disseminate new programme developments in the informal manner as this is a communication tool already common to other EU programmes used to exchange information and keep up focus and constant interest on their achievements and happenings.

6.2. Information

6.2.1. Programme Website

The programme website www.ro-ua-md.net was one of the key sources of information during implementation of the CBC RO-UA-MD 2007-2013. The web site was recently reorganised, and two new sections concerning the future bilateral programmes at these border have been added. The website played an important role during the programmes preparation period, being the place where the public consultation on various versions of the programme and SEA were launched, and where the legal framework for the future period was made available for potential beneficiaries in order to make them acquainted with the new requirements. For the start-up period of the programme Romania-Republic of Moldova, the website www.ro-ua-md.net will continue to host the Programme Romania-Republic of Moldova section and provide the relevant information for the general public and potential beneficiaries.

A new website will be developed later, following the approval of the JOP by the European Commission, solely dedicated to the Programme Romania-Republic of Moldova 2014-2020.

The website will be designed to be the main source of information for all the target groups but, in particular, for the potential applicants, the lead beneficiaries and their partners on one hand, and for the general public on the other hand. Information to be uploaded on the Programme website should at least include:

- Information on ENI CBC framework, including the legal provisions and the JOP RO-UA 2014-2020 Programme, other official documents etc.;

- Detailed information on the calls for proposal including the Guidelines for Applicants, information and training support available to potential applicants and partners;
- Frequently asked questions
- Support for finding partners and building partnerships;
- Lists of awarded projects;
- Information and support for projects' implementation and possibly e-support;
- News, including project news and upcoming events;
- Information/communication on projects events/results achieved by the projects and by the programme;
- Information supporting the activity of programme bodies
- Contact details;
- Guidance, good practices, and links to documents in national languages as necessary etc.;
- Information on events/activities (to be) carried out by the programme bodies;
- Links to the website of the NA in each participating country, other relevant websites, the KEEP database of projects, etc.

The programme website will be promoted during programme events, within all the materials, publications or promotional materials (depending on the space available on the item).

The Joint Technical Secretariat developed in the previous programme ROUAMD 2007-2013 its own web-site to communicate with the general public and Programmes's beneficiaries and the <http://www.brciasi.ro/> is also recognized as a credible and reliable source of information for the Programme that may continue to be used also for this Programme

6.2.2. Informative events

Informative events are effective as direct communication ways of bringing information closer to people and communities. Also, they are newsworthy events and are providing opportunities for information to be disseminated to a wider audience via the media.

Informative events should mainly target potential applicants and provide information on the funding opportunities. They are usually accompanied by training events on the application procedures and how to work with the application packages. These types of events also give to those involved in programme implementation the opportunity to underline key information, to share ideas and give insights on what they are doing to achieve the programme objectives.

Specific events to be carried out such as launching and closing conferences, but other events may be placed in the Annual Communication Plans pending on the necessities identified by the programme bodies. Where possible, the programme bodies are encouraged to participate at various events organised at international/ national level by other donors, programmes or by the EC.

6.2.3. Programme information Network

To ensure good information and communication flows with the target groups, the MA/JTS/BO will further extend the information network built under the Joint Operational Programme Romania – Ukraine – Republic of Moldova 2007 – 2013. The content and frequency of communication will be further detailed in the Annual Communication Plans. Information will be circulated via this particular network only when relevant.

The Network might include:

- Potential applicants and partners;
- Project lead beneficiaries and partners;
- Other bodies operating in the programme area including ENI CBC programmes, EU cross border programmes and international donors;
- Media contacts.

6.2.4. Help Desk

The 'help desk' will operate not only during the calls for proposal (respecting the rules governing provision of information during calls), but also during projects implementation, at the headquarters of JTS and Branch Offices (if decided by the Monitoring Committee).

- The Help Desk will be promoted at programme events and on the website, as a tool to assist and support programme potential applicants and beneficiaries.
- Target Groups: Potential applicants and beneficiaries, and their partners

A *virtual help desk* might be set up, communicating via internet and e-mail with the target groups.

6.2.5. Newsletter

The MA/JTS will inform all the target groups on regular basis about the main programme developments via an e-newsletter issued at least once each 4 months. A special template displaying the visual identity elements of the programme will be developed.

The newsletter may include contributions from the participating countries and highlight activities, achievements and results in the respective regions, as well as announcements and relevant information to programme and projects implementation. Distribution will be ensured via the website and the information network.

6.2.6. Capitalization of project results

In the context of the communication strategy, capitalisation should be understood as a process of collecting, analysing, transferring and disseminating good practices. It aims at shaping the future actions and strategies both at programme and policy level and to make programme and project achievements more visible.

The capitalisation (results produced by diverse actions) which the programme and its projects have gathered during implementation should be used and transformed into relevant results.

Actions that may use the results of capitalisation:

- Showcasing project results through publications, reports, seminars, events, round tables etc., in strategic topics/ themes identified by the capitalisation working team
- Organising exhibitions showcasing project results in the Programme
- Disseminating press releases on specific topics of particular relevance for capitalisation purposes
- Drafting information briefings for public officials at European, national, and regional level on the added value of projects, feedback on the programme achievements and recommendations for shaping future strategic policy framework for the programme area

6.3. Training

Training events will be organised with the aim to ensure the necessary competencies at the level of Programme bodies, controllers/auditors as well as potential applicants and beneficiaries. The training events will be organised by the MA/JTS and supported from the TA budget.

The training events will be described in the Annual Communication Plans. Proposed events and target groups include:

- **Programme bodies** (MA, JTS, NA, CCP, AA & GoAs). For these groups the communication and training should focus on information and development of competencies necessary for programme implementation, including specialised training.
- **Potential applicants.** During the calls for proposals, the MA/ JTS will organise training sessions in order to enhance capacity to submit valuable, compliant project proposals.
- **Lead beneficiaries and partners.** After contracting the awarded projects, the MA/JTS will organise training events delivering information which support projects implementation e.g. on contract provisions, reporting procedures etc.
- **Controllers/auditors** are responsible for performing expenditure verification at project level and, consequently, they need information and training on the grant contract provision, ENI CBC rules, other relevant EU regulations, but also on the main requirements of the task. The NA/CCP of each country, with the support of MA/JTS will organise trainings with the selected auditors and controllers before starting their work. Also, subsequent trainings may be organised when up-dates are necessary.

7. Implementing bodies

The ENI CBC IR stipulates that the MA, as well as the lead beneficiaries and partners are responsible for ensuring adequate visibility of the EU contribution to the ENI CBC programmes (Art. 79.1-2).

The Programme's Communication Strategy will be implemented via Annual Communication Plans. The overall responsibility for the management and implementation of the Annual Communication Plans lies within the MA (IR Art. 26.2f) who will be assisted by the JTS (IR Art. 27.2).

The JMC approves annually the use of TA with the purpose of the communication activity, based on the annual information and communication plan prepared by MA.

8. Indicative budget

For the implementation of the Communication Strategy, necessary financial resources will be apportioned from the programme Technical Assistance budget as presented in the table below. If necessary, possible reallocations might be considered during programme implementation when preparing the Annual Communication Plans.

Table 5: Indicative budget by implementation year

Communication activities/tools	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Total
Promotion	65,000	65,000	65,000	60,000	60,000	60,000	25,000	15,000	15,000	430,000
Information	60,000	45,000	45,000	25,000	25,000	25,000	15,000	30,000	15,000	295,000
Training	30,000	30,000	30,000	14,000	14,000	12,000	12,000	12,000	5,000	159,000
Total	115,000	100,000	100,000	69,000	69,000	67,000	42,000	32,000	25,000	815,000

9. Expected results

Expected results of the communication strategy are presented below:

- Potential applicants and partners possess the necessary information and competencies in order to submit valuable, compliant grant applications;
- General public and final beneficiaries are informed of the assistance provided by the programme, participating countries and the EU;
- Programme management bodies and project lead partners and partners receive sufficient training and information to be able to fulfil their roles;
- Lead partners and partners receive sufficient information and support to be able achieve expected results in compliance with the ENI CBC legal framework and national rules;
- Decision makers at national and regional level are supportive towards the Programme.

10. Monitoring and Evaluation

The programme communication strategy will be implemented via Annual Information and Communication Plans. The MA, along with the JTS, will be responsible for monitoring the implementation of the Annual Communication Plans. The plans themselves need to be examined and approved by the JMC (IR Art. 24.3).

Information on progress in implementing the Annual Communication Plans will be included in the programme annual report (IR 77.2e) to be submitted to the EC along with a plan for the subsequent year (IR 79.4).

Each annual plan will review implementation of the previous plan. This will involve:

- Analysis of activities planned vs. activities performed, outputs planned vs. outputs achieved;
- Explanations for any modifications to the planning;
- An update on indicators compared to the target indicators;
- Overview of the communication activities and, if necessary, recommendations for adjustments in order to achieve communication targets;

Monitoring of the annual plans will be carried out via output and result indicators given in the table below.

Table 6: Indicators and sources of verification

Communication activities/tools	Production / Activity indicator	indicator	Source of verification
Promotion			
Programme visual identity	Visual elements compliant with EU requirements	-	Sampling of websites and materials produced within the programme
Promotional materials	Number of promotional materials produced	Number of materials distributed, by category	Programme annual reports
Media displays	Number of journalists invited to events	No of articles	Media monitoring file
	No of press releases issued by the programme and projects		
Information			
Programme Website (maintenance /development)	No of visits per month	-	Website traffic counter
Informative events	No of events	No of participants	Event reports
Dissemination Network	No of organisations included by the Programme in the network	-	Programme annual reports
Help Desk	-	No. of interactions	Help desk register
Newsletter	No of newsletter produced	No of recipients	Programme annual reports
Training			
Training sessions	No of training sessions	No of participants	Training reports

Additional quality indicators will be developed for measuring the satisfaction of the target groups in respect of the communication actions undertaken by the programme.

Satisfaction (perception) indicator	Source of verification
Level of satisfaction via evaluation forms filled in after the event (% satisfied or very satisfied)	Event/training reports
Level of satisfaction among potential applicants and partners interacting with the help desk (% satisfied or very satisfied)	Feedback system reports (sampling) (On-line, e-mail, etc.) / Event reports
Level of satisfaction of programme management bodies expressed via evaluations following training events ((% satisfied or very satisfied)	Feedback system reports (sampling) (On-line, e-mail, etc.) / Event reports

ANNUAL INFORMATION AND COMMUNICATION PLAN FOR 2016

1. Introduction

The communication strategy of the Programme Romania-Republic of Moldova 2014-2020 is implemented via annual information and communication plans (hereafter Annual Communication Plan).

Information on progress in implementing the Annual Communication Plans, the information and publicity measures carried out and the means of communication used will be included in the programme annual report (IR 77.2e) to be submitted to the European Commission (EC) by 15 February along with a plan for the subsequent year (IR 79.4).

This document outlines the Annual Communication Plan for 2016 which follows the Communication Strategy and includes:

- Main communication objectives for 2016
- Target audience for 2016
- Measures, indicative timing, implementing bodies and budget
- Monitoring and Evaluation

2. Context and Objectives

The Joint Operational Programme submitted in June 2015 is expected to be adopted by the EC by December 2015. Although preparatory costs, including for the first call for proposals are eligible from the moment of submission of the JOP to the EC, it is anticipated that programme activities in the second half of 2015 will be focused on the set up of management structures and the process for the designation of the Managing Authority (MA). Designation of the MA is expected to be complete in first half of 2016 allowing the launch of the first call for proposals later in the second half of 2016. Therefore the 2016 Annual Communication Plan will focus on the following objectives:

- To ensure a good communication with the programme bodies, as to ensure the proper start-up of the programme.
- To provide and facilitate proper information on the Programme requirements and enhance the capacity of the potential beneficiaries to prepare compliant applications
- To increase public awareness of the new Romania-Republic of Moldova programme 2014-2020.

3. Target groups

The information and communication activities will be directed to the target groups identified in the two countries, in particular, in the Programme area, although it is expected that the broader activities, such as the website will reach beyond the eligible regions. Moreover, the programme bodies and the controllers/auditors shall benefit of complete and accurate information concerning the programme, so that to be able to contribute to its proper implementation.

4. Communication activities

Proposed activities, target groups, the responsible body, implementing period and indicative budget are outlined in the table below:

	Activity	Target group	Responsible body	Implementing period	Budget
PROMOTION	Create programme visual identity The visual identity must be created as soon as possible after the adoption of the programme. Some elements of the former programme ROUAMD 2007-2013 may be kept, in order to suggest the continuity and capitalization of the results (e.g. the logo "Common borders. Common solutions"). The new visual identity will be used for the communication tools related to the programme. A new visibility manual for use of programme structures and beneficiaries will be elaborated as well as the design of the main instruments for ensuring programme visibility: roll-up, poster, adds, folders, notebook, pen, etc.	All internal and external target groups	MA/JTS	Q1/Q2	10,000
	Produce and disseminate promotional materials Promotional materials bearing the visual identity elements of the programme will be produced and used or disseminated by MA/JTS during the events related to launch of the programme and of the first call for proposals. The promotional materials produced in 2016 shall include: folders, pens, notebooks, roll ups, posters.	All external target groups; Internal target groups - programme management structures, decision makers in participating countries	MA/JTS	Q2/Q3	20,000
	Social media A new Facebook page will be created in order to disseminate new programme developments in an informal manner.	All internal and external target groups	MA/JTS	Q1	n/a
	Media displays Press releases will be used to inform the wider public about events such as the launching of the programme, information events, launching of the call for proposals, etc. Additionally, the launching of the call for proposals will be advertised through the media in the eligible area.	All internal and external target groups	MA/JTS		35,000
INFORMATION	Programme website A new programme website will be developed following the approval of the JOP by the European Commission. The website will be designed to be the main source of information for all the target groups but, in particular, for the potential applicants, the lead beneficiaries and their partners on one hand, and for the general public on the other hand. The website will be continuously updated.	All internal and external target groups	MA/JTS	Q1	10,000

	Activity	Target group	Responsible body	Implementing period	Budget
INFORMATION	Prepare a leaflet on the Programme A leaflet will be produced to give information on the Programme, including the objectives and priorities, eligible regions, expected results and the funds available for each priority. The leaflet will have clear and concise text and attractive graphics. 4500 hard copies will be produced and disseminated during the programme lifetime, but especially in the first year of implementation and before each call for proposals. Electronic copies shall be distributed via the programme website and through the Programme information networks. They will also be sent to the NA for distribution among local stakeholders.	All internal and external target groups	JTS/MA/NA	Q1/Q2	5,000
	Prepare a leaflet for the first call for proposals Another leaflet will be produced for the first call for proposals. It will give information on the objective of the call, eligible applicants, the types of actions that can be financed, the available amount for the call. It will also include information on the maximum and minimum budget for projects and also the expected duration. Only electronic copies shall be prepared. They will be distributed via the programme website and through the Programme information networks. They will also be sent to the NA for distribution among local stakeholders.	Potential Applicants and partners organisations, EU and other bodies working in the programme area	MA/JTS	Q2/Q3	n/a
	Update the programme information network will further extend Based on the information network built under the Joint Operational Programme Romania - Ukraine - Republic of Moldova 2007 - 2013, the programme database will be adjusted, so that to include only relevant organisations for the Programme. Updating will also involve adding needed organisations which are not already included such as relevant programme management structures, other bodies operating in the Programme area and relevant national bodies.	Potential beneficiaries, national decision makers, other bodies working in the programme area	JTS/MA/NA	Q1	n/a

INFORMATION

Activity	Target group	Responsible body	Implementing period	Budget
Programme launching conference The launching conference will be held together with the launching of the first call for proposals. Expected participants will include key decision makers from participating countries, representatives from NA, CCP, other EU programmes, relevant international organisations, potential beneficiaries, including lead partners and partners from the former ENPI programme. The event will give information on the new programme and first call for proposals and will provide a favourable framework for initialising partnerships.	All external target groups, potential beneficiaries, programme management structures, EC, decision makers in participating countries	MA/JTS/NA	Q3	20,000
Hold information events in each participating country At least one information event for potential applicants and partners will be held in each participating country as soon as possible after the launch of the call for proposals. These will be one day events held in regions eligible for the programme. They will focus on providing information on the programme, how to participate in the call for proposals and what support is available during the application process. The events are designed to be interactive so to allow sufficient opportunity for discussion and for participants to ask questions. The events will be delivered by the JTS (including BO of JTS) and MA assisted by the NA in each country who will be able to provide information on national rules.	Potential beneficiaries	JTS/MA/NA	Q3/Q4	25,000
Establish a Help Desk A virtual 'help desk' at programme level, will operate during the first call for proposals (respecting the rules governing provision of information during calls). The Help Desk, established with the JTS and with a dedicated email address, will provide responses to questions of clarification during the calls for proposal. All questions and responses will be published on the programme website. The NA may be requested to support MA with answers related to national rules. The Help Desk will be promoted at programme events, on the programme website and in appropriate publications.	Applicants & partners	JTS/MA	Q3/Q4	n/a

	Activity	Target group	Responsible body	Implementing period	Budget
INFORMATION	Prepare a programme newsletter At least one programme newsletter will be produced during 2016. The newsletter will include information about the launch of the new programme and the opportunities it offers and will also highlight the successes of the current programme. It is expected that contributions to the newsletter, will be made by the participating countries and it will be disseminated via the website and Programme information network.	All internal & external target groups	JTS/MA/NA	Q2	n/a
TRAINING	Training for programme management structures Training will be conducted for programme management bodies so they are able to fulfil their particular tasks. These events will be organised by the MA/JTS and will coincide with other programme events where possible.	MA, NA, JTS, CCP, AA, GoA	MA/JTS	Q1-Q2	5,000
	Trainings for potential beneficiaries	Potential beneficiaries	MA/JTS	Q3	25,000

2014-2020 Romania - Republic of Moldova CBC Programme

Annex IV - Report on the proposed indicators

Table of contents

Introduction.....	34
Presentation of the proposed indicators	35
Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education.....	35
Summary of indicators	35
Methodological details on proposed indicators.....	36
Priority 1.2 – Promotion and support for research and innovation	40
Summary of indicators	40
Methodological details on proposed indicators.....	40
Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage	41
Summary of indicators.....	42
Methodological details on proposed indicators.....	42
Priority 3.1 –Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure.....	44
Summary of indicators	44
Methodological details on proposed indicators.....	45
Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health	49
Summary of indicators	49
Methodological details on proposed indicators.....	49
Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint action during emergency situations	52
Summary of indicators	52
Methodological details on proposed indicators.....	52
Priority 4.3 Prevention and fight against organized crime and police cooperation	54
Summary of indicators	54
Methodological details on proposed indicators.....	55

Introduction

The document provides details and methodological explanations on the system of indicators proposed for the programme.

The objective of this report is to support the programming process and to provide the Joint Managing Authority, the Joint Programming Committee as well as the relevant national authorities the indicators for the 2014-2020 Romania-Republic of Moldova CBC Programme together with their substantiation and the methodological guidance for setting the indicators, data collection and measurement.

The methodology used for developing these indicators is in accordance with the existing regulations for the 2014-2020 programming cycle, as well as with the methodological recommendations for output and results indicators in CBC programmes⁵.

The structure of the document follows the priorities of the programme presenting for each of them *i)* a summary of the respective indicators and *ii)* methodological details on each proposed indicators. The first part is providing the overview of the Output and Results indicators proposed for the respective priority, indicating the target and, where relevant⁶, their baseline value. The second is presenting the definition of the indicator, the source of data, the substantiation for selecting the indicator and the proposed baseline and target values as well as indication on calculation and measurement of the indicator.

As mentioned above, the methodological guidance documents for setting indicators for the ENI CBC programmes were closely followed with most of the thematic objectives containing at least one of the recommended Common Output Indicators together with additional relevant indicators. Results indicators are also identified for each of the priorities of the programme.

⁵ The EC implementing regulation (EU) no897/2014, Suggestions for the Common Output Indicators for ENI CBIC 2014-2020 (Interact), Guidance for developing results indicators in ENI CBC programmes (Interact)

⁶ In accordance with the regulation for programming, baseline values are to be set for result indicators only

Presentation of the indicators

Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education

Summary of indicators

Indicator	Baseline	Target
COI 111 Number of institutions using programme support for cooperation in education, R&D and innovation	NA	20
OI 112 Number of people benefitting from all types of activities that received funding within the CBC programme	NA	5000
OI 113 Number of rehabilitated / modernized educational institutions	NA	5
RI 111 Percent of tertiary education students from eligible area from total no. of students	18%	21%
RI 112 Employment rate in the eligible area	42.45%	45%

Indicator coding system⁷: e.g. C OI XXX, OI XXX, RI XXX

*C OI – Common Output
Indicator*

OI – Output Indicator

RI – Result Indicator

*XX – Priority Number (First
two digits)*

*X – Indicator Number (Last
digit)*

⁷ The same acronyms are used throughout this document

Methodological details on proposed indicators

Name of indicator: Number of institutions using programme support for cooperation in education, R&D and innovation (COI 111)	
Definition	Number of institutions receiving support in any form from the Programme (whether the support represents state aid or not) and using it for cooperation in education, R&D and innovation <i>Support:</i> includes grants, financial support other than grants, non-financial support, support that does not involve direct financial transfer (such as guidance, consultancy, etc.). Venture capital is considered as financial support. <i>Institution:</i> any form of organisation of which R&D or education is a primary activity, i.e. activities largely coherent with the OECD Frascati Manual definition on R&D. May hence include universities or other similar research entities, higher educational institutions, public, private, or third sector R&D institutions, etc.
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Aggregation of data from the project reports financed under this priority. Double counting is to be avoided (institution is counted once, regardless of the number of projects/ assistance measures received) $I_t = \sum I_i$, where I_t – institutions supported I – institution receiving support in the framework of the programme i – individual institutions receiving support – from 1 to n Criteria taken into consideration for setting the target value of the indicator included the following: i) the estimated financial allocation for this priority and ii) the number of higher education institutions in the eligible area (reduced on the Romanian side) and iii) priority level given to education sector and education exchanges by the two national governments (reflected in national policy documents).
Measuring Unit	Institutions

Name of indicator: Number of people benefitting from all types of activities that received funding within the CBC programme (OI 112)	
Definition	Number of people that benefitted from any type of activity funded within the CBC programme <i>People:</i> any physical person in the eligible area
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Aggregation of data from the project reports financed under this priority. Double counting is to be avoided (a person is counted once, regardless of the number of projects/ projects' activities he/she was involved in). $P_p = \sum P_i$, where P_p – people benefiting from activities in the programme P – Person taking part in activities in the framework of the programme i – indexes the number of individual persons participating –from 1 to n Setting the target for this OI was based on the nature of activities that could receive funding under this priority, as well as on the level of funding for this priority.
Measuring Unit	Individuals

Name of indicator: Number of rehabilitated/ modernized educational institutions (OI 113)	
Definition	Number of educational institutions that were improved/ rehabilitated using programme funding. <i>Education institutions:</i> any type of public or private educational institution (for primary, secondary or tertiary education) that received funding from the program to rehabilitate its facilities
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Aggregation of data from the project reports financed under this priority. Double counting is to be avoided (an educational institution is counted once, regardless of the number of projects/ projects' activities financed to support its improvement/ rehabilitation). $EI_r = \sum EI_i$, where

	<i>EI, –educational institutions rehabilitated/modernized</i> <i>EI – educational institution rehabilitated/modernized with support of the programme</i> <i>i – indexes the number of individual educational institutions being rehabilitated/ modernized</i> For setting the target level the total number of educational institutions in the core eligible area (2251⁸) was taken into account, together with the estimated financial allocation and the average cost of improvement/ rehabilitation activities (ranging from 200.000 to more than 1 million euro⁹)
Measuring Unit	Educational Institutions

Name of indicator: Percent of tertiary education students from eligible area from total number of students (RI 111)	
Definition	Percentage of tertiary education students enrolled in the educational institutions based in the eligible area from total number of students of the eligible area <i>Students: persons that are formally enrolled in primary, secondary or tertiary education programs</i>
Source of data	National Institute of Statistics in Romania National Statistical Institute in Republic of Moldova
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	The formula for calculating the indicator is: $SRR = (TES/TS) * 100$, where <i>SRR – Student retention rate</i> <i>TES- total of tertiary education students in the eligible area</i> <i>TS – Total students in the eligible area</i> This indicator aims to capture information on the attractiveness of the university education programs available in the eligible area in relation to the overall number of registered students (primary, secondary or tertiary)

⁸ In accordance with the available data of the Romanian and Moldovan statistical institutes

⁹ Documented through independent assessment of various schools rehabilitation projects (ROP database on implemented projects and web-pages of RDAs and individual local authorities)

	from the eligible area. The baseline value, calculated for the available 2012 data, is 18%. The target value, taking into account influence of other external factors is set for 21% (increase of 3% in 2023).
Measuring Unit	Tertiary Students (percent)

Name of indicator: Employment rate in the eligible area (RJ 112)	
Definition	Employment rate represents the ratio between employed population and total population aged 15-64 years expressed as percentage ¹⁰
Source of data	National Institute of Statistics in Romania National Statistical Institute in Republic of Moldova
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	The calculation implies using $ER = \sum(Pop_j * E_j) / Pop, \text{ where}$ <i>ER – weighted average of employment rate in the eligible area</i> <i>Pop_j – population 15 to 64 years old for each of the administrative areas where data is collected - Galati; Vaslui, Iasi, Botoşani and Republic of Moldova</i> <i>E_j – employment rate for each of the administrative areas where data is collected - Galati; Vaslui, Iasi, Botoşani and Republic of Moldova</i> <i>Pop – total population aged 15-64 in the eligible area</i> The baseline value, calculated for the available 2012 data, is 42.45%. The target value, taking into account influence of other external factors is set for 45% (increase of around 3% in 2023).
Measuring Unit	Percentage

¹⁰ As defined by the Romanian National Statistics Institute

Priority 1.2 – Promotion and support for research and innovation

Summary of indicators

Indicator	Baseline	Target
COI 121 Number of institutions using programme support for cooperation in R&D and support of innovation	NA	5
RI 121 Number of filed patents applications in the eligible area	422	443

Methodological details on proposed indicators

Name of indicator: Number of institutions using programme support for cooperation in R&D and support of innovation (COI 121) ¹¹	
Definition	Number of institutions receiving support in any form from the Programme (whether the support represents state aid or not) and using it for cooperation in R&D and innovation <i>Support:</i> includes grants, financial support other than grants, non-financial support, support that does not involve direct financial transfer (such as guidance, consultancy, etc.). Venture capital is considered as financial support. <i>Institution:</i> any form of organisation of which R&D is a primary activity, i.e. activities largely coherent with the OECD Frascati Manual¹² definition on R&D. May hence include universities or other similar research, higher educational institutions, public, private, or third sector R&D institutions, etc.
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Aggregation of data from the project reports financed under this priority. Double counting is to be avoided (institution is counted once, regardless of the number of projects/ assistance measures received) $I_t = \sum I_i$, where I_i – institutions supported

¹¹ This indicator is part of the larger COI 111, but would be monitored separately to highlight the support for R&D

¹² OECD (2002), Frascati Manual 2002: Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific and Technological Activities, OECD Publishing.

	<i>I – institution receiving support in the framework of the programme</i> <i>i – individual institutions receiving support – from 1 to n</i> Criteria taken into consideration for setting the target value of the indicator included the following: i) the estimated financial allocation for this priority and ii) the number of higher education institutions in the eligible area (reduced on the Romanian side) and iii) priority level given to research and development by the two national governments (reflected in national policy documents).
Measuring Unit	Institutions

Name of indicator: Number of filed patents applications in the eligible area (RI 121)	
Definition	Number of patents applications registered in the eligible area
Source of data	National/ regional patent offices from Romania and Republic of Moldova
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	$PA_s = \sum PA_i$, where <i>PA_s – patents registering technologies and innovative outcomes</i> <i>i – indexes the number of individual patents – from 1 to n</i> The baseline value as for the latest 2013 available data is 422 (according to the State Office for Inventions and Trademarks in Romania for the patents applications in the counties of the eligible area - and to the State Agency on Intellectual Property of the Republic of Moldova). The target value, taking into account the dynamics of this type of activities and the existing potential is set at 443 by 2023.
Measuring Unit	Patents applications

Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage

Summary of indicators

Indicator	Baseline	Target
COI 211 Number of institutions using programme support for promoting local culture and preserving historical heritage	NA	10

COI 212 Number of improved cultural and historical sites	NA	5
RI 211 Number of overnights stays in the eligible area	2070257	2173500

Methodological details on proposed indicators

Name of indicator: Number of institutions using programme support for promoting local culture and preserving historical heritage (COI 211)	
Definition	The number of <i>institutions</i> that use programme support for promoting local culture and preserving historical heritage. <i>Institution:</i> an institution is defined as any form of organisation with the primary aim of promotion of local culture and preservation of historical heritage. Can include e.g. universities (archaeology, folklore, etc.), NGOs, community development groups, third sector organisations, museums, marketing organisations focusing on preservation and development of local culture and historical heritage for tourism purposes, etc. <i>Support:</i> includes grants, financial support other than grants, non-financial support, support that does not involve direct financial transfer (such as guidance, consultancy, etc.). Venture capital is considered as financial support.
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Aggregation of data from the project reports financed under this priority. $CI = \sum CI_i$, where <i>CI</i> – institutions promoting culture using programme support <i>CI</i> – institution promoting culture or preserving historical heritage using programme support <i>i</i> – indexes the number of institutions promoting culture that benefitted from programme support – from 1 to <i>n</i> Setting the target level of this indicator took into consideration the number of cultural and historical sites, as well as cultural amenities and services, the financial allocation for this priority and an estimated value regarding the number of projects that could potentially be financed considering estimated costs. Double/multiple counting of institutions is to be avoided (an institution is counted once, regardless of the number of times it receives support through the programme).

Measuring Unit	Institutions

Name of indicator: Number of improved cultural and historical sites (COL 212)	
Definition	Number of improved cultural and historical sites using programme support for promoting local culture and preserving historical heritage. Valid for site improvements of e.g. buildings, landscapes, sites or structures of local, regional, or national significance, works of monumental sculpture or paintings, new acquisitions to collections or museums, etc. The improvements must be of a permanent nature.
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Aggregation of data from the project reports financed under this priority. $TCS = \sum CS_i$, where <i>TCS – total number of cultural sites improved using programme support</i> <i>CS – cultural site improved following programme support</i> <i>i – indexes the number cultural sites improved that benefitted from programme support – from 1 to n</i> Setting the target level of this indicator took into consideration the number of cultural and historical sites, as well as cultural amenities and services, the financial allocation for this priority and an estimated value regarding the number of projects that could potentially be financed considering estimated costs. Double/multiple counting of sites is to be avoided (site is counted once, regardless of the number of times it receives support through the programme).
Measuring Unit	Cultural and historical sites

Name of indicator: Number of overnights stays in the eligible area ¹³ (RI 211)	
Definition	Overnight stay represents each night that a tourist/person is registered for in a tourist accommodation facility.
Source of data	National Institute of Statistics in Romania. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova.
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	The data is made available by each country's national statistical institute/bureau, which collect data regarding touristic accommodations periodically (annually or monthly). The baseline value, calculated using the 2012 data available at the moment of the drafting of the analysis, is 2070257 overnight stays per year. The target value, taking into account influence of other external factors (other investments/programmes) is set for 2173500 overnight stays (increase of 5% in 2023).
Measuring Unit	Overnight stays

Priority 3.1 –Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure

Summary of indicators

Indicator	Baseline	Target
COI 311 Total length of reconstructed or upgraded roads	NA	12
OI 312 Number of joint mechanisms to support improvement of cross-border infrastructure (joint planning documents including: strategies, plans, action plans; as well as multi-modal facilitation mechanisms) developed	NA	5
OI 313 Number of additional ICT based tools developed supporting cross-border cooperation	NA	5
OI 314 Number of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives developed	NA	4

¹³ The increase in the overnight stays reflects the increase of attractiveness of the cultural and historical sites in the area (making use of the touristic potential of the area).

RI 311 Cross border traffic volume (by rail, road)	3684726	3868962
RI 312 Connectivity rate in the eligible area	42%	60%

Methodological details on proposed indicators

Name of indicator: Total length of reconstructed or upgraded roads (OI 311)	
Definition	The length of roads (in KM) where the capacity or quality of the road (including safety standards) was improved. If the upgrade is significant enough for the road to qualify as new road, it will not be counted under this indicator.
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority. $TRI = \sum RI_i$, where <i>TRI</i> – total length of roads improved (in Km) using programme support <i>RI</i> – Road improved (in Km) following programme support through individual project <i>i</i> – indexes the number of individual projects that financed particular activities targeting improvement of roads quality – from 1 to n Setting the target level of this indicator took into consideration the financial allocation for this priority and the estimated costs of reconstruction and upgrade activities according to national standards of costs.
Measuring Unit	Kilometres

Name of indicator: Number of joint mechanisms to support improvement of cross-border infrastructure (joint planning documents including strategies, plans, action plans; as well as multi-modal facilitation mechanisms) developed (OI 312)

Definition	Number of joint mechanisms to support improvement of cross-border infrastructure developed in the framework of the CBC programme "Joint mechanisms" include different planning documents prepared

	jointly and addressing cross-border infrastructure (e.g., strategies, plans, action plans etc) as well as multi-modal transport facilities
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority. Setting the target level of this indicator took into consideration previous initiative of cooperation and joint interventions of the Moldovan and Romanian authorities in the eligible area.
Measuring Unit	Mechanisms (e.g. Strategies, Plans, Multi-modal facilities)

Name of indicator: Number of additional ICT based tools developed supporting cross-border cooperation (OF 313)	
Definition	The number of newly developed ICT-based tools supporting overall cross border cooperation and specific processes - communications, gathering, storing and processing of data/ information etc - using programme support
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority. $TICT = \sum T_i$, where <i>TICT</i> - tools for ICT using programme support <i>T</i> - Tools developed <i>i</i> - indexes the number of individual ICT tools developed with the support of the programme - from 1 to <i>n</i>
Measuring Unit	ICT tools

Name of indicator: Number of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives developed (OI 314)	
Definition	The number of initiatives aiming to improve cross-border transport with low environmental impact resulted from the promotion and implementation of carbon proofed technologies and innovative solutions developed in the framework of the CBC programme
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority. $TI_{ef} = \sum I_i$, where TI_{ef} – Total number of initiatives with low environmental impact I – individual initiative developed i – indexes the number of individual initiatives with low environmental impact –from 1 to n
Measuring Unit	Initiatives

Name of indicator: Cross border traffic volume (by rail and road) (RI 311)	
Definition	<i>Cross-border traffic</i> is defined as number of individual crossings through the Romania – Republic of Moldova border crossing points, regardless of the direction of the traffic.
Source of data	Border Police of Romania / Border Police of Republic of Moldova.
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	The data is made available through request by either the Romanian or Moldovan border police. Since counts of border crossings imply that one crossing is registered by both of the countries' crossing points (i.e. the values should coincide), the data from only one institution should be sufficient for the assessment. $TV = TV_{rd} + TV_{ra}$ where TV –cross border traffic volume; TV_{rd} – yearly traffic volume by road TV_{ra} –yearly traffic volume by rail The baseline value, was calculated by adding the number of road and rail crossings registered by the Romanian Border Police for the year

	2013. The target value takes into consideration the influence of other external factors as the political and economic contexts, and was estimated to reach a 5 % increase in 2023.
Measuring Unit	Crossings on cross points (auto and rail)

Name of indicator: Connectivity rate in the eligible area (RF 312)	
Definition	The percentage of households that are connected to broadband or high speed internet from the total number of households in the core eligible area.
Source of data	National Institute of Statistics in Romania. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova.
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	The data is made available by each country's national statistical institute/bureau which collects data regarding internet connectivity at national and local levels. The following formula is recommended for the indicator: $HC = \sum H_i \cdot r_j, \text{ where}$ <i>HC</i> - percentage of households connected to broadband or high speed internet from the total number of households in the core eligible area <i>H_i</i> - percentage of households connected to broadband relative to the respective region where data is collected - (a) Galati; b) Vaslui, Iasi, Botoşani and c) Republic of Moldova) <i>r_j</i> - multiplication factor based on the share of population of the three regions in the total eligible area The baseline value was set using the percentage of households connected to the internet at regional level for Romania (one value for Galati as part of SE Region and one cumulated value for Iasi, Botoşani and Vaslui, as part of the NE Region¹⁴) and national level for Republic of Moldova¹⁵. The final weighted average for percentage of households

¹⁴ The data on the internet connectivity was available at regional level, hence it was extrapolated to the particular counties of that region.

¹⁵ 51.2 for Galati, 45.7 for Iasi, Vaslui and Botoşani and 38.95 for Republic of Moldova

	connected to the internet was calculated multiplying each of these three values with the share of population from total population of the eligible area¹⁶. The target value of 60% was determined by taking into account the influence of other external factors (other public or private investments in communication backbone development) as well as OI 212 described above, and the increased role of communications for economic development, making its development a high level priority in terms of time.
Measuring Unit	Percentage (units connected out of total number of units)

Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health

Summary of Indicators

Indicator	Baseline	Target
COI 411 Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support	NA	200000
OI 412 Number of medical service infrastructure units improved	NA	3
RI 412 Number of newly registered cases of illness	2780	2502

Methodological details on proposed indicators

Name of indicator: Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support (COI 411)	
Definition	The population of a certain area expected to benefit from the health services improved through support from projects within the programme. <i>Support:</i> includes new or improved buildings, new equipment for various type of health service (prevention, outpatient or inpatient care, aftercare),

¹⁶ 0.09 for Galati, 0.28 for Iasi, Vaslui and Botosani (cumulated) and 0.63 for Republic of Moldova

	or new or improved health service structures (e.g. telemedicine). The indicator excludes multiple counting at the project level even if the intervention includes several services targeting the same persons: one person still counts as one even if that person will benefit from improvement of several different services which were supported by the project.
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority. Setting the target level of this indicator took into consideration the number (hospitals / clinics / etc.) and concentration of health units across the core eligible area and the general size of the urban and rural settlements across the core eligible area.
Measuring Unit	Inhabitants

Name of indicator: Number of medical service infrastructure units improved (OJ 412)	
Definition	The number of medical service units that are improved/ rehabilitated through programme support. <i>Medical service unit:</i> Includes all buildings and utilities of any health services institution whose use is directly linked to the provision of health services (e.g. ambulatory centres/ laboratories / etc.).
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority. Setting the target level of this indicator took into consideration the number of medical institutions (hospitals / clinics / etc.) across the core eligible area and estimated costs of such projects ranging from €150000 to €1500000 referenced to the total financial allocation for this priority.

	The measuring of the indicator will avoid double/multiple counting. One medical unit will be counted only once, even if its rehabilitation is the result of multiple projects.
Measuring Unit	Medical infrastructure units

Name of indicator: Number of newly registered cases of illness (RI 411)¹⁷	
Definition	The number of new cases of illnesses registered by physicians at the core eligible area. The indicator takes into account only newly discovered illnesses that were not registered before.
Source of data	National Institute of Statistics in Romania. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova.
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	The data is made available by each country's national statistical institute/bureau which collect data on the health system at territorial level. $NI = \sum NI_i * r_i$, where <i>NI</i> – new cases of illness <i>i</i> – indexes the national average for the country (Romania or Republic of Moldova) <i>r_i</i> – multiplication factor for each country, based on the share of population The baseline value of 2780 thousands was set by using the 2013 data available at the time of the drafting of the territorial analysis. In the case of Romania, the national value was used in the calculation, which was correlated with the percent value of the population of the Romanian counties in the core eligible area out of the total population of Romania. In the case of Republic of Moldova the national value was used. The target value of 2502 thousands (decrease of approximately 10%) was determined by taking into account the improvements brought on by the future development of the health system at the core eligible area level using public and private funding, as well as the improvements measured through COI 411 and OI 412 described above.

¹⁷ The indicator only counts the newly registered diseases, as reported by the medical staff of each country.

Measuring Unit	Cases of illness (thousands)

Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint action during emergency situations

Summary of indicators

Indicator	Baseline	Target
COI 421 Population benefiting from flood protection measures	NA	10000
OI 422 Number of joint actions, including soft operations ¹⁸ , as well as joint infrastructure investments in the field of emergency situations and the prevention of manmade disasters.	NA	20
RI 421 Average response time for emergency situations in the eligible area	15'06'' in 2014	14'03''' in 2023

Methodological details on proposed indicators

Name of indicator: Population benefiting from flood protection measures (COI 421)	
Definition	Number of people exposed to flood risk where vulnerability decreased as a direct consequence of a supported project. The indicator excludes multiple counting at the project level even if the intervention includes several services targeting the same persons: one person still counts as one even if that person will benefit from various flood protection measures.
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority.

¹⁸ Including but not limiting to exchange experience; trainings; study visits; common planning sessions; newly developed: maps, data bases, systems/structures, equipment, etc.

MR

target	Setting the target level of this indicator took into consideration the areas in risk of flooding and the respective inhabitants.
Measuring Unit	Persons

Name of indicator: Number of joint actions, including soft operations as well as joint infrastructure investments in the field of emergency situations and the prevention of man-made disasters (OI 421)

Definition	Number of joint actions in the field of emergency situations and the prevention of manmade disasters developed in the framework of the CBC programme Joint actions – actions involving partners from both countries of the eligible area consisting of - soft operations such as exchange experience; trainings; study visits; common planning sessions; newly developed: maps, data bases, systems/structures, equipments and - infrastructure investments
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority. Setting the target level of this indicator took into consideration previous initiative of cooperation and joint interventions of the Moldovan and Romanian authorities in the eligible area.
Measuring Unit	Joint actions

Name of indicator: Average response time for emergency situations in the eligible area (RI 421)

Definition	Represents the average response time to emergency situations ¹⁹ in the eligible area.

¹⁹ Representing an aggregation of the average response time to various emergency situations (e.g., fire, floods, emergency medical interventions, SMURD etc.) as calculated and communicated on annual basis by

MK

Source of data	Information provided by the General Inspectorate for Emergency Situations of Romania and Civil Protection and Exceptional Situations Service in Republic of Moldova
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	The data for Romanian counties within the eligible area, as communicated by the General Inspectorate for Emergency Situations sets an average value of 15'30" for all types of emergency situations calculated as an average between rural and urban intervention times. The data for Republic of Moldova registers an average response time of 6 minutes for urban localities and 21 minutes for rural ones. The weighted average of the two response times taking into account the share of population in urban and rural localities (42% in urban and 58 in rural area²⁰) reflects an overall average response time of 14'42". The overall baseline value of the indicator using arithmetical average of the 2 values registered in Romania and Republic of Moldova is 15'06". The target value takes into consideration the influence of other external factors, as well as the target set by the Romanian General Inspectorate for Emergency Situations of 13'50" as well as a decrease of 3% for Republic of Moldova is proposed to reach 14'03".
Measuring Unit	Minutes

Priority 4.3 Prevention and fight against organized crime and police cooperation

Summary of indicators

Indicator	Baseline	Target
OI 431 Number of participants involved in joint capacity building activities (exchanges of experience, study visits, trainings, etc.)	NA	300

the General Inspectorate for Emergency Situations in Romania and Civil Protection and Exceptional Situations Service in Republic of Moldova

²⁰ As per the 2014 reported population of 1502996 in urban localities and 2054638 in rural ones

OI 432 Number of modernized facilities of police, border police and custom services from the eligible area	NA	10
RI 431 Increase of the ratio of annual number of persons crossing the border to the number of customs personnel directly employed at the border crossing points	6639	7635
RI 432 Level of trust and confidence of citizens in the police.	Romania 47.1% Republic of Moldova 29 %	5% increase in 2023

Methodological details on proposed indicators

Name of indicator: Number of participants involved in joint capacity building activities (exchanges of experience, study visits, trainings, etc.) (OI 431)	
Definition	Number of participants that will participate in knowledge and experience exchange activities organized using programme support.
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority. Setting the target level of this indicator took into consideration previous initiative of cooperation and joint interventions of the Moldovan and Romanian authorities in the eligible area and the financial allocation of for this priority, as well as the extent to which the programme can implement these activities at the core eligible area level.
Measuring Unit	Persons

Name of indicator: Number of modernized facilities of police, border police and custom services from the eligible area (OI 432)	
Definition	Number of police, police border and customs services modernized using support of the programme
Source of data	Database of projects/ Projects' reports
Indication on Measurement and substantiation for setting the target	Measurement will use aggregation of data from the project reports financed under this priority. Setting the target level of this indicator took into consideration the existing police border and customs service facilities as well as the estimated financial allocation for this priority.
Measuring Unit	Facilities

Name of indicator: Increase of the ratio of annual number of persons crossing the border to the number of customs personnel directly employed at the border crossing points (RI 431)	
Definition	The increase in the number of registered number of persons crossing the border per customs officer (person directly employed at the border crossing point)
Source of data	National Agency for Fiscal Administration, Ministry of Interior of Romania / Customs Office and Border Police of the Republic of Moldova.
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	The data should be made available upon request from the two ministries of interior. If not already, systems and mechanisms should be put in place to capture this data automatically. ITBE= TV / CE, where <i>ITBE – number of number of persons crossing the border per customs employee per year;</i> <i>TV – Cross-border crossings per year (Cross-border traffic volume)</i> <i>CE – Number of customs employees in the eligible area²¹.</i>

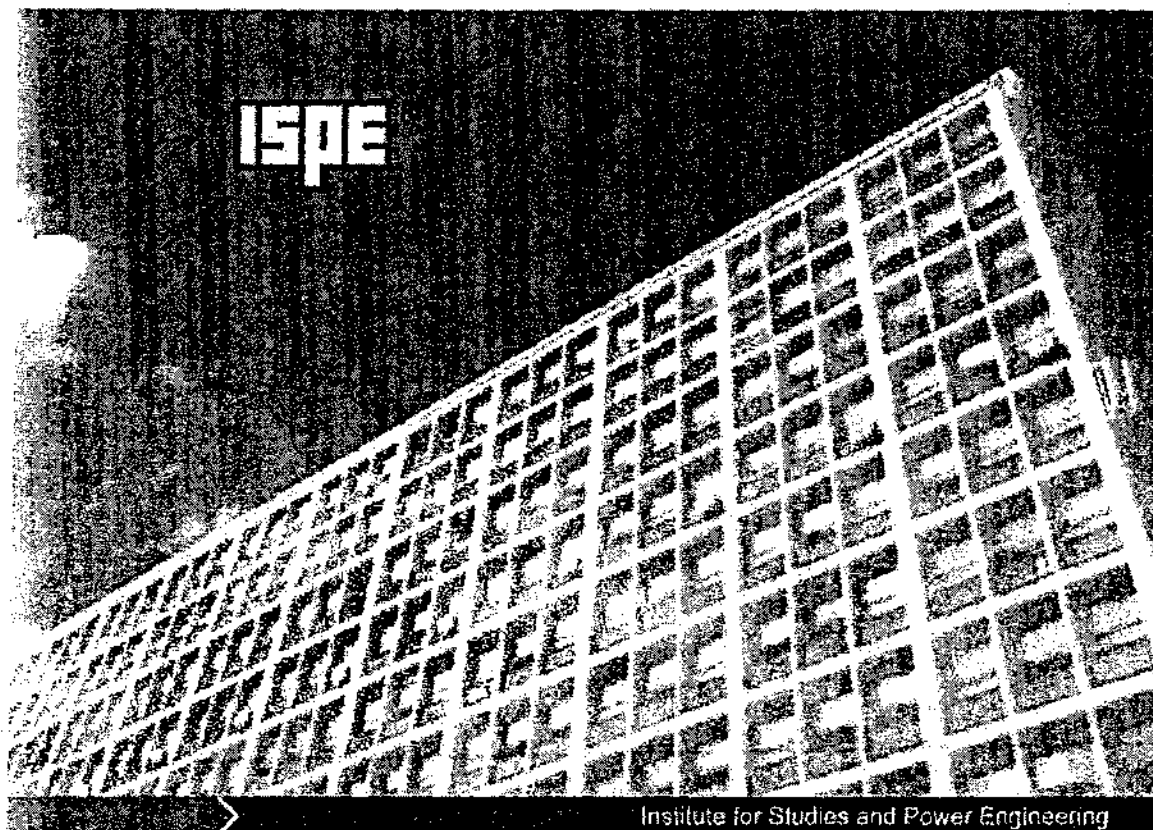
²¹ Considering the differentiated type of data provided by the customs services, for Romania the number of available posts was counted, while in the case of Republic of Moldova the number of *customs collaborators*.

	The baseline value is 6639 (number of crossings/ number of customs employees) The target value takes into consideration the influence of other external factors, as the political and economic context, and was estimated to reach 15% increase in 2023 (a ratio of 7635).
Measuring Unit	Increase of ratio (percentage)

Name of indicator: Level of trust of citizens in the police (RI 432)	
Definition	Represents the level of trust of the eligible area's population in the local police and its services.
Source of data	Annual Opinion barometers INSCOP for Romania and IPP for Republic of Moldova
Indication on Measurement and substantiation for setting the baseline and target	The two surveys are carried out on annual basis by these independent research institutes. The results for Romania are expressed as national average level of trust and this value would be used for the eligible area. The overall value for level of trust in police is calculated using arithmetical average of the values of the two countries. The baseline value is 38.05%. It was calculated using the Romanian national average level of trust in police for 2015 (47,1%) and the national average of level of trust in police in Republic of Moldova (29%). From the methodological point of view, the percentages represent the cumulated population with a positive trust level. The target value takes into consideration the influence of other external factors, as the political and economic context, and was estimated to a 5% increase in 2023, reaching 43%.
Measuring Unit	Percentage

ANNEX V. REPORT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Annex 5 can be consulted in attachment.

Institute for Studies and Power Engineering

VAT number: RO6830886
1-3 Lacul Tei Blvd, P.O.B.36-33, Bucharest 020371, Romania
ph.: +4021 210 1093; +4021 208 1303, fax: +4021 210 2334
E-mail: office@ispe.ro

www.ispe.ro

Romania – Republic of Moldavia Joint Operational Programme 2014 + 2020

Strategic Environmental Assessment ENVIRONMENTAL REPORT

June 2015

MR

**Romania – Republic of Moldova
Joint Operational Programme
2014 + 2020**

**Strategic Environmental Assessment
ENVIRONMENTAL REPORT**

Prepared by the SEA team:

Mrs. Claudia Eudora TOMESCU
Phd. in Engineer Sciences

Mrs. Cristina Mihaela BALACEANU
Phd. in Environmental Sciences

Mrs. Oana Corina FALUP
Specialist in science, policies/strategies

Mrs. Irene Roxana SAMOILA
Engineer specialized in Climate Change

Mrs. Ramona Dona JELESCU
Engineer specialised in Air Quality

Mr. Cornel MOTIU
Engineer specialized in Water and Soil Quality

Mr. Valentin RUSU
Engineer specialized in Waste Management

June 2015

MK

Table of contents**Page**

1. INTRODUCTION.....	5
2. SUMMARY OF THE CONTENT, MAIN OBJECTIVES OF THE PROGRAMME AND RELATIONSHIP WITH OTHER RELEVANT PLANS AND PROGRAMMES	8
2.1 Baseline information	8
2.2 Programme Area	10
2.3 Programme Description	14
3. THE RELEVANT ASPECTS OF THE CURRENT STATE OF THE ENVIRONMENT AND THE LIKELY EVOLUTION THEREOF WITHOUT IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME.....	20
4. THE ENVIRONMENTAL CHARACTERISTICS OF AREAS LIKELY TO BE SIGNIFICANTLY AFFECTED.....	21
I. ROMANIA	21
4.1 Botoşani County	25
4.2 Galaţi County	28
4.3 Iaşi County.....	31
4.4 Vaslui County.....	33
II. REPUBLIC OF MOLDOVA.....	35
5. ANY EXISTING ENVIRONMENTAL PROBLEMS RELEVANT FOR PLAN OR PROGRAM , INCLUDING, IN PARTICULAR , THOSE RELATING TO ANY AREAS OF PARTICULAR ENVIRONMENTAL IMPORTANCE, SUCH AS AREAS DESIGNATED PURSUANT TO DIRECTIVES 2001 /147 / EEC AND 92 / 43 / EEC.....	41
6. THE ENVIRONMENTAL PROTECTION OBJECTIVES, ESTABLISHED AT INTERNATIONAL, COMMUNITY OR MEMBER STATE LEVEL, WHICH ARE RELEVANT TO THE PROGRAMME AND THE WAY THOSE OBJECTIVES AND ANY ENVIRONMENTAL CONSIDERATIONS HAVE BEEN TAKEN INTO ACCOUNT DURING ITS DRAFTING.....	66
7. THE LIKELY SIGNIFICANT EFFECTS ON THE ENVIRONMENT, INCLUDING ON ISSUES SUCH AS BIODIVERSITY, POPULATION, HUMANHEALTH, FAUNA, FLORA, SOIL, WATER, AIR, CLIMATIC FACTORS, MATERIAL ASSETS, CULTURAL HERITAGE INCLUDING ARCHITECTURAL AND ARCHAEOLOGICAL HERITAGE LANDSCAPE AND THE INTERRELATIONSHIP BETWEEN THE ABOVE FACTORS.....	74
8. THE MEASURES ENVISAGED TO PREVENT, REDUCE AND AS FULLY AS POSSIBLE OFFSET ANY SIGNIFICANT ADVERSE EFFECTS ON THE ENVIRONMENT OF IMPLEMENTING THE PLAN OR PROGRAMME.....	87
9. THE REASONS FOR SELECTING THE ALTERNATIVES DEALT WITH, AND A DESCRIPTION OF HOW THE ASSESSMENT WAS UNDERTAKEN INCLUDING ANY DIFFICULTIES (SUCH AS TECHNICAL DEFICIENCIES OR LACK OF KNOW-HOW) ENCOUNTERED IN COMPILING THE REQUIRED INFORMATION	93
9.1 Selection of the Programme Ro-Md alternatives	93
9.2 Difficulties	98

10. DESCRIPTION OF THE MEASURES ENVISAGED CONCERNING MONITORING IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 10	99
11. NON - TECHNICAL SUMMARY	106

ANNEX

Annex 1 References and sources of information.....	3
Annex 2 Strategic Environmental Assessment Procedure.....	10

ABBREVIATIONS

MRDPA	Ministry of Regional Development and Public Administration
MEWF	Ministry of Environment, Water and Forest
MEF	Ministry of European Funds
MFA	Ministry of Foreign Affairs
EC	European Commission
EU	European Union
MAS	Member State
AAC	Annual Average Concentration
ENI	European Neighbourhood Instrument
ENPI	European Neighbourhood and Partnership Instrument
CBC	Cross Border Cooperation
JPC	Joint Programming Committee
MA	Managing Authority of the Programme
SME	Small and Medium Enterprises
PA	Partnership Agreement with EU
NRP	National Reform Programme
TO	Thematic Objective
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats Analysis
Ro	Romania
Md	Republic of Moldova
Ua	Ukraine
WG	Working Group
LIP	Large Infrastructure Project
GDP	Gross Domestic Product
NSCC	National Strategy on Climate Change 2013 + 2020
NFRMS	National Flood Risk Management Strategy on medium and long term (2010 + 2035)
PPMD	Plans for prevention, protection and mitigation of damages caused by floods
NWMS	National Waste Management Strategy
NWMP	National Waste Management Plan
RWMP	Regional Waste Management Plan

1. INTRODUCTION

The Strategic Environmental Assessment is carried out based on the requirements of the SEA Directive (European Council Directive no. 2001/42/EC on the assessment of effects of certain plans and programmes on the environment). The main elements recommended to be followed in such environmental assessments by law or guidelines are as follows:

- Description of key environmental aspects to be addressed;
- Description of the reference range of environmental values to be submitted for analysis in the SEA report;
- Ways to identify the environmental impact of the plan/programme implementation;
- Assessment of capacities to address the challenges, risks and their prevention on the environment.

The methodology used in the strategic environmental assessment includes the requirements of the above-mentioned documents and of the following methodological recommendations:

"Guidance notes on Strategic Assessment in the context of ENI CBC" developed by INTERACT ENPI for specific situation of Joint Operational Programs financed under the European Neighbourhood Policy 2014 + 2020.

Considering the extent to which the Joint Operational Programme *"Romania - Republic of Moldova"* 2014 + 2020 provides a framework for future projects and other activities, the development of its first version will be notified to the environmental competent authorities, for estimation of its impact upon all relevant environmental factors. In this procedure it is necessary to finalize the Programme in parallel with the development of the Environmental Report.

The Environmental Report is a part of the Programme documentation that identifies, describes and evaluates the likely significant environmental effects of its implementation and reasonable alternatives, taking into account the objectives and the related geographical area.

Performing the strategic environmental assessment procedure is mandatory, the European Commission requiring the for approval of the CBC program *"Romania - Republic of Moldova"* 2014 + 2020 also the point of view in this respect of responsible environmental authority of the Republic of Moldova, in terms of conducting the environmental assessment in compliance with national, european and international legislation in force.

In accordance with the SEA Directive (2001/42/EC), the environmental assessment involves the following steps:

- Identification of environmental authorities of all countries involved (Romania, Republic of Moldova);
- The decision on whether SEA is required or not,

and if it is required:

- Determining the SEA scope and development of the Environmental Report;
- Consultation of environmental authorities and the public;
- Inclusion of findings and results of consultations in the Environmental Report;
- Adequate monitoring of recommendations;
- Notification of the authorities consulted and the public on the programme approval.

The Environmental assessment is mandatory when the Programmes include projects covered by the EIA Directive in the sectors covered by Article 3.2 (energy, industry, transport, waste management, water management, telecommunications, tourism, town and country planning, land use, etc.) and projects with significant environmental impact in other sectors, under Article 3.4.

ENI CBC Programmes with Large Infrastructure Projects should perform a SEA procedure.

The development of the Environmental Report involves pursuing the following relevant steps:

- Review of the environmental status at national level (the geographical areas specified), relevant aspects for the Ro-Md Programme, respectively, taking into account existing data and information;
- Characterisation of the current state of the environment and identification of a set of environmental matters and environmental issues that are relevant to the concerned area that can be addressed directly through the cooperation programme. For the identified environmental matters and environmental issues, relevant environmental objectives will be established which should be addressed by the Ro-Md Programme;
- The possible development of the environmental status (of those environmental aspects identified), while not implementing the Ro-Md Programme objectives, (Alternative "0");
- Assessment the environmental effects of implementing the Ro-Md Programme, respectively, by analysing how its objectives and proposed measures contribute to achieving the relevant environmental objectives;
- Development a cumulative assessment that can provide an overview of possible future developments of the environmental status in case of implementation of the Ro-Md Programme;
- A list of indicators proposed for monitoring the Programme effects on the environment will be provided;
- A set of recommendations to prevent, reduce or offset any potential adverse environmental impact associated with program implementation Ro-Md, will be provided.

Environmental assessment of the Romania - Republic of Moldova 2014 + 2020 will be performed under national law upon notification to the competent authority of the Environment - Ministry of Environment of the Republic of Moldova. As yet there is no specific legislation for the SEA Directive or one that comply with all provisions of the EIA

Directive, the embodiment of the strategic environmental assessment will be done in line with the requirements of the SEA Protocol , signed by Republic of Moldova.

The main steps in the Strategic Environmental Assessment performed for the Ro-Md Programme in Republic of Moldova are:

- Receiving the Notification of the Managing Authority regarding the need for performing the strategic environmental assessment, notification accompanied by the Scoping Report and Preliminary Environmental Report ;
- The Ministry of Environment of the Republic of Moldova informs and takes into consideration the views/ opinions of central government authorities concerned and of the public about the Ro-Md, Scoping Report and preliminary Environmental Report and submit its opinion on the documents received to the Managing Authority;
- Managing Authority submits the final Environmental Report together with the Operational Programme for consultation with the Moldovan authorities and public consultation;
- Ministry of Environment of the Republic of Moldova displays on the website the final version of Ro-Md Programme and the Environmental Report for public consultation and submit their point of views.

The development of of the SEA procedure for the Programme in Romania and Republic Moldova is presented in Annexe 2, Including the public and authority consultation. A short description on how the comments and observations to the SEA Draft Environmental Report were taken into consideration is shown, too.

2. SUMMARY OF THE CONTENT, MAIN OBJECTIVES OF THE PROGRAMME AND RELATIONSHIP WITH OTHER RELEVANT PLANS AND PROGRAMMES

2.1 Baseline information

Cross border cooperation at the external borders of the EU continues to represent a top priority for the European Union during the 2014 + 2020 programming period. The ENI CBC aims to create *"an area of shared prosperity and good neighbourliness between EU Member States and their neighbours"*. To this purpose, the ENI has three strategic objectives:

- (A) Promote economic and social development in regions on both sides of common borders;
- (B) Address common challenges in environment, public health, safety and security;
- (C) Promotion of better conditions and modalities for ensuring the mobility of persons, goods and capital.

Crossborder Cooperation Programmes have to address at least one of the strategic objectives and in order to generate a significant impact for the border area each programme has to focus its strategic intervention in the area on a maximum of four thematic objectives from the following:

- TO1. Business and SME development (Strategic objective: A);
- TO 2. Support to education, research, development and innovation (Strategic objective: A);
- TO 3. Promotion of culture and preservation of local historical heritage (Strategic objective: A);
- TO 4. Promotion of social inclusion and fight against poverty (Strategic objectives: A, B, C);
- TO 5. Support to local & regional good governance (Strategic objectives: A, B, C);
- TO 6. Environmental protection, climate change adaptation (Strategic objective: B);
- TO 7. Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems (Strategic objective: C);
- TO 8. Common challenges in the field of safety and security (Strategic objective: B);
- TO 9. Promotion of energy cooperation (Strategic objective: B);
- TO 10. Promotion of border management and border security (Strategic objective: C);

In the general framework created by the Programming document for the EU Support to ENI Cross-Border Cooperation 2014-2020 (henceforth Programming document), EU Regulation 232/2014 establishing a European Neighbourhood Instrument and of the Commission Regulation no 897/2014 laying down specific provisions for the implementation of cross-border cooperation programmes financed under Regulation 232/2014, the programme partners have cooperated in order to identify the needs of the programme area and have selected the thematic objectives and priorities that are most relevant to the programme area.

Within this context, the partner countries nominated the Ministry of Regional Development and Public Administration from Romania as Managing Authority and have established the Joint Programming Committee (JPC) as the decisional body for the programming process. Additionally, two working groups were created, one for the identification of Large Infrastructure Projects and one for the Management and Control structures.

The Joint Operational Programme Romania – Republic of Moldova provides the legal framework for the financing of cross-border cooperation projects between the two countries during the programming period 2014 + 2020. The methodology for the elaboration of the Romania- Republic of Moldova Joint Operational Programme included stakeholder consultations, socio economic analysis (SWOT) and multi criteria analysis, as well as a review of the lessons learnt from the Joint Operational Programme Romania-Ukraine-Republic of Moldova 2007 + 2013. The main steps of the development of the Ro-Md Programme were:

- Territorial Analysis;
- Socio-economic and SWOT analyses;
- Preliminary consultations: interviews, focus groups, online survey;
- Coherence analysis and multi-criteria analysis;
- Public consultations on the first JOP draft;
- Elaboration of SEA Report;
- Public consultation on SEA;
- Public consultation on the final draft of JOP.

During the months October and November 2014 the following thematic objectives were selected and approved by the Joint Programming Committee:

- TO2: Support to education, research, development and innovation (strategic objective: A);
- TO 3: Promotion of the local culture and preservation of historical heritage (strategic objective: A);
- TO 7: Improvement of accessibility to the regions, development of transport and communication networks and systems (strategic objective: C);
- TO 8: Common challenges in the field of safety and security (strategic objective: B).

The Joint Programming Committee has decided to award large infrastructure projects without a call for proposals. In this respect, a joint Working Group (WG) was designated with the role to identify, select and prioritize the list of Large Infrastructure Projects. The joint WG included representatives nominated by the central and regional institutions from the following fields of interest: energy, transport, environment, internal affairs (emergency situations/ border police) and custom.

The projects were discussed and prioritised in the WG during two meetings (12th May and 18th September 2014). The Joint Programming Committee approved the list of the proposed Large Infrastructure Projects (including the reserve list) to be selected through the direct award procedure following the JPC meeting from 4th meeting, on 13th

of March 2015 in accord with the subsequent written consultations from the period of May – June 2015.

2.2 Programme Area

The Joint Operational Program Romania – Republic of Moldova 2014 + 2020 shall cover the following area:

Romania: 4 counties: *Botoşani, Iaşi, Vaslui and Galaţi;*

Republic of Moldova: the whole country.

The central eligible area of the programme covers a total area of 54,092 km², from which:

- Romanian territory 20,246 km² (Botoşani 4,986 km², Iaşi 5,476 km², Vaslui 5,318 km², Galaţi 4,466 km²);
- Republic of Moldova's territory 33,846 km².

For Romania, the four counties in the eligible area represent 8.5% of the country.

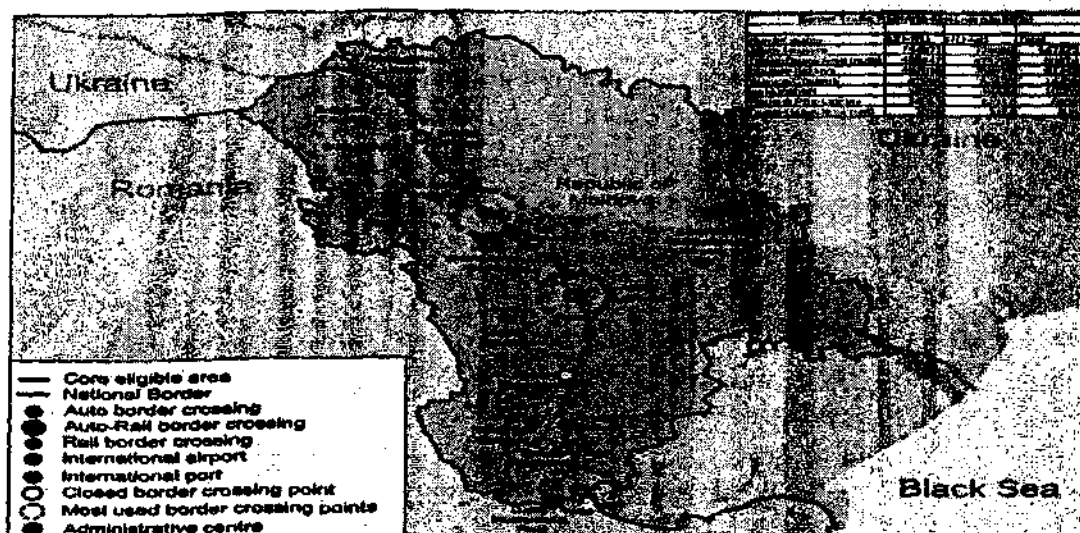
Due to the rural character of the eligible area the settlements network consists of a limited number of cities, of which only five have more than 100,000 inhabitants: Iaşi, Galaţi, Botoşani, Chişinău, Bender, Bălţi and Tiraspol municipalities.

The border shared by the two countries represents the border of the European Union, and its status plays an important role in the development of border infrastructure Romania – Republic of Moldova.

Romania – Republic of Moldova border

The border total length of the eligible is of 681.4 km (by Romanian measurements, 684.3 km by Moldovan measurements). The two countries share 8 land border crossing points, accessible by car and train:

- Albiţa - Leuşeni auto;
- Galaţi – Giurgiuleşti auto & rail;
- Sculeni - Sculeni auto;
- Stîncă - Costeşti auto;
- Iaşi - Ungheni rail;
- Rădăuţi Prut - Lipcani auto;
- Oancea - Cahul auto;
- Fălcu - Stoianovca rail - not operational.

The core eligible area has a total of 5,676,181 inhabitants, out of which 37.3% reside on the Romanian side of the border, while 62.7% on the Moldovan. A large part of the population lives in high-density urban centres, as for instance Iași, Galați, and Chișinău municipalities. Furthermore, 56.75% of the population in the core eligible area lives in rural areas and 43.25% in urban areas. It is relatively young, 40.8 % were up to 30 years. The eligible area can be characterized by the following:

- Low birth rates, with a slight recovery in rural areas;
- Migration significant internally from rural to urban centers and external to other Member States.

Especially in rural areas the health infrastructure is poorly developed. Iași County, due to the fact that Iași municipality is constituted as a regional center it has a health infrastructure above the national average.

The changes in the structure of the population affect the development of the labour market. The active population in the area represents 36% of the total population. Out of the active population 93.89% are in employment and 6.11% are unemployed. There is a constant decrease in unemployment, especially for the Republic of Moldova.

The largest employed population (31.84%) in area works in the agricultural sector. Territorial differences are significant, as on the Romanian side 39.90% of employment is in agricultural sector while on the Moldovan side only 26.45%. Other significant sectors by number of employed population are: *public administration, education, health and social work, constructions and commerce, hotels, restaurants.*

The average gross monthly earnings in the area are some of the lowest in both Romania and at EU level. In 2012, the four Romanian counties reached an average of only €383, while Republic of Moldova €218. The agricultural sector is the largest sector in terms of employed population; however, earnings in this sector are some of the lowest, registering values below the averages.

The core eligible area of the programme has one of the lowest development levels in comparison with the other neighbouring countries and regions. The low level of competitiveness is a major issue for the core eligible area. The reasons for the existence of this situation are the following:

- agriculture is the main economic activity

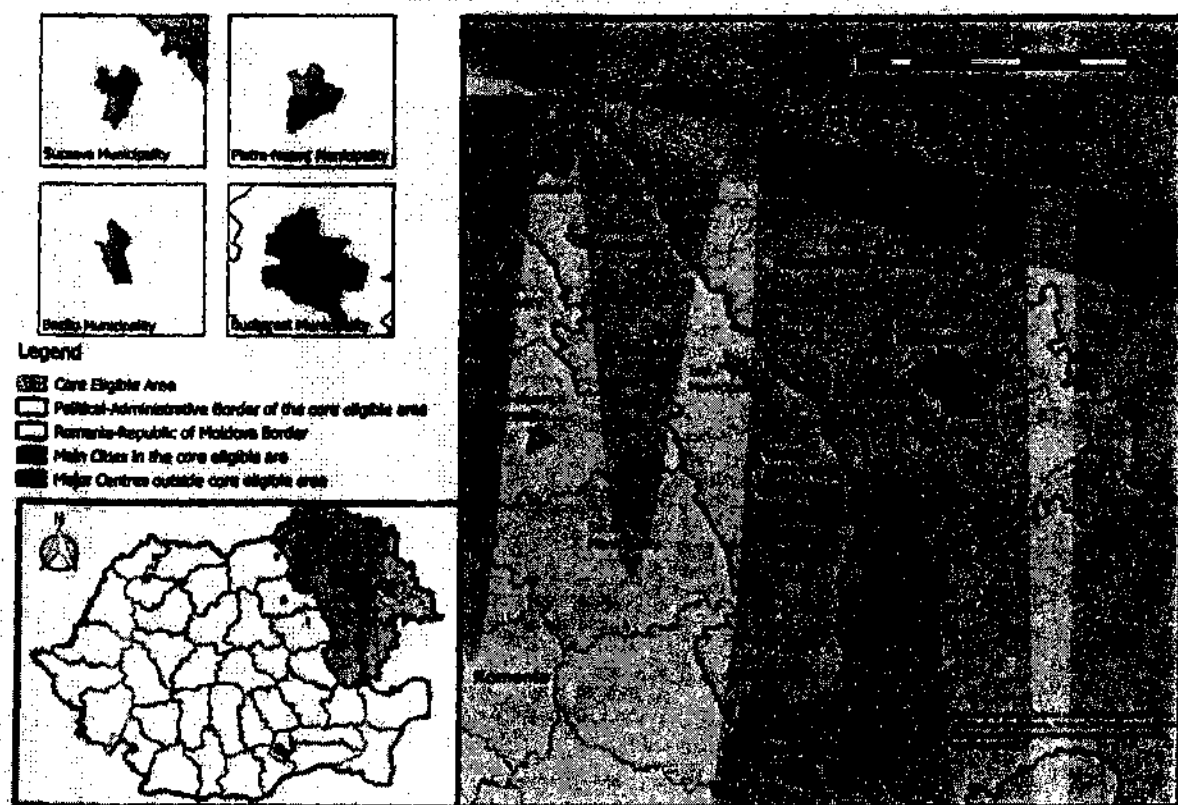
- the lack of a truly diverse economy
- the low level of investments in Research & Development
- low accessibility due to the poor quality of the transport infrastructure and the underdeveloped public utilities infrastructure

The road network is quite dense, but varies in quality depending on the level of traffic importance. The national and european roads are permanently rehabilitated and modernized, while the local roads do not lead to investment, and the process for accessing public funds is excessively bureaucratic.

As regards the railway network, the two countries face a technical problems the networks have different types of railway track, requiring a transfer time at the border.

The state of the public utilities and services infrastructure serving the urban and rural localities in the area raises a number of problems. There are several localities that are not connected to the drinking water supply, the sewage systems or the gas network. In addition, these infrastructures are old and cannot insure the required quality standards, most of them being developed before 1989.

Internet access is low in the area, as the North-East region in Romania has one of the lowest numbers of subscribers. The rural localities are poorly connected to the internet infrastructure, making the urban centres the main consumers of internet.

Map of the Programme area

MR

Major social, economic and cultural centers

The programme decided to make use of the art. 8 (3) of the *Regulation no 232/2014 of the European Parliament and of the council establishing a European Neighbourhood Instrument* provisions, and included 4 major social, economic and cultural centres in the programme area: Bucharest, Suceava, Bacău and Piatra Neamț.

Article 41 of Commission Regulation no. 897 from 2014, allows to include in the Programme a list of large infrastructure projects. In this context, the need to include Bucharest city in the programme area as major social, economic and cultural centre was identified, as most of the relevant institutions for LIPs are located in the capital city.

In order to achieve the objectives of the Program, due to their benefic contribution the cities of Bacău, Piatra Neamț and Suceava have been listed as social, economic and cultural centres.

Bacău Municipality is located in Bacău County, in the East of Romania and in the Southern area of the North-East Development Region.

Bacău municipality has a population of 144,307 inhabitants (2011), being the 15th largest urban center in the country, a city of national interest and a development pole of regional interest with potential for education and research. Thus, the municipality has two higher education institutions focused on research and technology transfer: University "Vasile Alecsandri" and the economy - University "George Bacovia". Both universities have long standing relationships with similar institutions at national and European level and enjoys international recognition in the fields of expertise.

In the North - East Region, Bacău municipality is in terms of population employed in research and development in third place after Iași and Galați. Also, Bacău County is ranked fourth in terms of direct investment in this area. Bacău is an important academic center, with relevant results in education. It will bring significant added value for program participation can make an important contribution to capitalizing on investment in education accessibility. Therefore, the inclusion of Bacău as major center is essential for achieving in a sustainable manner OT2 - Supporting education, research, development and innovation. Organizations in Bacău may participate as partners (not as project leaders) in projects implemented under this thematic objective.

Piatra Neamț Municipality is located in Neamț County, in the North-East of Romania, in the centre of the North-East Development Region, and to the West of the core eligible area with a total population of 85,055 inhabitants, making it the 24th largest city in Romania.

In the case of Piatra Neamț Municipality, among the most important fields in terms of cooperation are culture and heritage. Several branches of major universities from Iași and Bucharest are located in Piatra Neamț Municipality. In addition to the varied natural resources in the area, there are several important historical, architectural, and religious sites, which are included in the national patrimony and attract large numbers of national and international tourists.

Due to the long experience of cooperation with entities of central, regional and local authorities in Republic of Moldova Piatra Neamț will make an important contribution to achieving the objectives set by the Joint Operational Program in eligible area.

Consequently, organizations located in the Piatra Neamț Municipality may participate as partners (not lead partners) in projects implemented under the *TO2 Support to education, research, development and innovation of the programme and TO3 Promotion of local culture and preservation of historical heritage*.

Suceava Municipality is located in Suceava County, in the North of Romania, in the Northern area of the North-East Development Region, and to the West of the core eligible area. Suceava Municipality is one of the oldest cities in Romania and was the capital city of the historical Moldova.

In 2011 Suceava Municipality population was of 92,121 inhabitants. Suceava Municipality has one higher education unit that concentrates a large number of students. In 2013 its student population reached 6830 students, representing almost 7.5% of its total population. Partly, Suceava University's popularity is due to its varied fields of education and research and its social and economic position within the area existing 13 research & development and excellence centres located in Suceava Municipality. Suceava County is the 2nd biggest employer in research and development in the North-East Development Region and it is the second county at regional level in terms of direct expenses in the sector of research and development.

Suceava has a long tradition regarding education and offers various opportunities for developing educational and research programs. Common cultural elements of the whole North - East Development Region and historical links between its main cities single out Suceava as important for the possibilities of joint development of cultural projects and historical heritage.

In this context, the Suceava city would strongly contribute to the achievement of the Programme's objectives, as the municipality is a member in cross border cooperation organizations (such as Upper Prut Euro-region).

Consequently, organizations located in the City of Suceava may participate as partners (not lead partners) in projects implemented under the *OT2 Support to education, research, development and innovation of the programme and OT3 Promotion of local culture and preservation of historical heritage*.

ORGANIZATIONS		ACTIVITIES
Bucharest	N/A	Organization involved in Large Infrastructure Projects Thematic Objective 7 & 8
Bacău city	-within the limit of 10% of Programme budget, - participation only as partners, but not as Lead Partners	Thematic Objective 2
Piatra Neamț city		Thematic Objectives 2 & 3
Suceava City		Thematic Objectives 2 & 3

2.3 Programme Description

The general objective of the Romania-Republic of Moldova Joint Operational Programme is to enhance the economic development and to improve the quality of life of the people in the Programme area through joint investments in education, economic development, culture, cross border infrastructure and health while ensuring the safety and security of the citizens in the two countries.

Four specific thematic objectives were identified within the Ro-Md Programme for which the activities and the beneficiaries are presented below.

TO2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT AND INNOVATION:

Objective 1: Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level

Priority 1.1 - Institutional cooperation in the educational field for increasing education and quality of education

Indicative activities

- Joint planning and joint development of educational plans, policies and strategies;
- Exchanges of experience, teacher exchanges, transfer of good practices, development of joint training centres for increasing the effectiveness of education through the diversification of professional training programs for employees in the education system in areas such as:
 - school development, school management, developing the relation between schools and communities;
 - developing and applying innovative educational methods, for increasing teaching skills to facilitate and motivate students to perform;
- Developing joint/ common programs of entrepreneurship education, programs that stimulate creativity, innovation and active citizenship;
- Improving the educational quality and participation through rehabilitation/modernization/ extension/ endowment of infrastructure of the educational infrastructure and equipment procurement;
- Development and implementation of partnerships between educational institutions to:
 - prevent and correct early school leaving phenomenon through integrated programs (including awareness campaigns) for prevention of school dropout, encourage school attendance and reintegration of those who have left school early;
 - developing after school programs and extra-curricular activities;
- Development and implementation of joint actions in support of disadvantaged groups, e.g.:
 - Integrated support actions addressing children and youth with parents living abroad (which may include inter alia guidance, counselling, after school programmes, educational and cultural activities);
 - Support¹ actions meant to facilitate the social and work integration of people (children, youth and adults) with disabilities
- Support for youth (including educational campaigns) for the prevention of drug use, human trafficking, alcohol abuse, etc.

¹ Only activities that do not provide an economical advantage for the beneficiary will be supported

- Development and implementation of cross programmes and actions for enhancing/ improving/ facilitation of job qualifications and competencies².

Indicative Beneficiaries:

- National/ regional/ local public administration and other public institutions;
- Education institutions;
- NGOs / professional teachers associations/ other relevant associations;
- Health organizations acting to prevent and cope with alcohol and drug abuse³;

Priority 1.2 - Promotion and support for research, development and innovation

Indicative activities:

- Development of partnerships/networking between universities and research centres for the purpose of creating a favourable environment for know-how transfer and business.
- Dissemination, cooperation and networking between programmes and organizations from the two states acting in the field of research and innovation.
- Joint research actions and studies including those in the field of environment (climate change challenges, preservation of biodiversity, renewable energy and resource efficiency etc.).
- Promotion and support for research and innovation through rehabilitation/ modernization/extension of the specific infrastructure including the procurement of related equipment.
- Exchange of experience and best practices among relevant authorities on cluster development and establishment.

Indicative Beneficiaries:

- Universities;
- Research institutes/ organizations;
- National/ regional/ local public administration and other public institutions;
- NGOs/ Professional/ entrepreneurial associations.

TO 3 - PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE

Objective 2: *Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog*

Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage

Indicative activities:

- Construction, extension, instalment, restoration, conservation, consolidation, protection, security of cultural and historical monuments, archaeological sites

²These activities should be carried out in the framework of educational campaigns and in cooperation with education institutions in order to be eligible.

³ These beneficiaries are eligible in the context in which they work in association with education institutions.

(including the corresponding access roads), museums, objects and art collections and their promotion based on relevant cross-border strategies/concepts;

- Preservation, security, and joint valorisation of cultural and historical monuments and objects;
- Cultural institutions networks aiming at the promotion of the cultural and historical heritage;
- Support for specific and traditional craftsman activities, important for preserving local culture and identity.
- Promotion of specific and traditional activities in the eligible area (including cross border cultural events);
- Preserving, promoting and developing the cultural and historical heritage, mainly through cultural local events with a cross-border dimension;
- Valorisation of the historical and cultural heritage through developing joint promotion strategies, common tourism products and services.

Indicative Beneficiaries:

- Museums, cultural, religious/cult institutions;
- National/ regional/ local public authorities and other public institutions;
- NGOs, cultural and tourism associations;
- Local business associations in the domain of traditional and craftsmen activities.

TO 7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATIONS SYSTEMS:

Objective 3: Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking

Priority 3.1 - Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure

Indicative activities:

- Construction, rehabilitation, modernization of cross-border transport infrastructure systems;
- Development of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives and innovative solutions;
- Improvements of multimode transport (road/ water) facilities of cross-border interest;
- Construction, rehabilitation, widening of cross-border (segments of) roads connecting settlements alongside the border with main road which leads to the border;
- Improvement/restoration/construction of (segments of) access roads to centers of cross-border interest;
- Elaboration of joint strategies/policies/plans for improving the cross-border transport infrastructure;

MK

- Joint investments in ICT infrastructure with cross-border impact; (e.g. optic fibre services);
- Development of cross-border connections, information and integrated communications networks and services;
- Upgrading existing facilities to enable linkages between communities and public services which promote co-operation on a cross-border and wider international basis.

Indicative Beneficiaries:

- National/ regional/ local public administration and other public institutions;
- State owned companies administrating transport and communication infrastructure.

TO 8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY:

Objective 4: *Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects*

Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health;

Indicative activities:

- Joint planning and joint development of plans, policies and strategies for public health and social care;
- Joint activities meant to enhance the access to health in the border area through construction / rehabilitation / modernization of infrastructure of public health services (including through the use of renewable energy etc.);
- Developing labs and mobile labs for the prevention / detection / monitoring of diseases, accidents, incidents and border epidemics;
- Equipping specific public medical service infrastructure (outpatient, emergency room facilities, medical centres, integrated social intervention, etc.);
- Joint training programs and exchange of experience, networking for supporting the functioning of the specific public medical services, telemedicine;
- Exchange of experience, joint activities in order to ensure compatibility of the treatment guidelines;
- Awareness campaigns concerning public education on health, diseases and prevention of epidemics.

Indicative Beneficiaries:

- National/ regional/ local public administration and other public institutions;
- National/regional/local/ institutions acting in the field of health and social policies;
- NGOs, universities and Research organizations;
- Professional medical and patient associations.

Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint activities during emergency situations

Indicative activities:

- Measures for preventing land slide and flooding;
- Joint integrated systems/ structures for efficient monitoring and disaster prevention and for the mitigation of consequences;
- Common strategies and tools for hazard management and risk prevention including joint action plans;
- Elaborating of joint detailed maps and data bases (indicating natural and technological risks, and land use for regional planning authorities, environmental agencies and emergency services);
- Exchanging experience and knowledge, including raising awareness in the field of efficient risk prevention and management in the cross-border area;
- Development of integrated and common standards for the urban planning and risk management;
- Investments and development of common, integrated, emergency management systems/structures;
- Planning coordinated actions of the authorities in emergency situations caused by natural and man-made disasters;
- Investment in construction, renovation or upgrading of the infrastructure and equipment directly related to the monitoring and intervention in emergency situations.

Indicative Beneficiaries:

- National/ regional/ local public administration and other public institutions, including environmental organizations acting in the area of mitigation of disaster risk and effects and emergency situations;
- Research organizations, NGOs.

Priority 4.3 - Prevention and fight against organized crime and police cooperation

Indicative activities:

- Common actions for increasing mobility and administrative capacity of police units (including border police);
- Creating collaborative work platforms in order to increase the efficiency of police, border police and custom structures in the exchange of data and information;
- Joint training of police, border police and custom personnel, exchange of best practices on specific areas of activity (analysis, criminal investigation, organized crime);
- Investment in construction, renovation or upgrading of police and border crossing infrastructure and related buildings;
- Investments in operating equipment and facilities specific for the activity of police/customs/border police/gendarmerie (e.g. laboratories, equipment, detection tools, hardware and software, means of transport);

MK

- Developing common policies and strategies including awareness campaigns, experience exchange for fighting organized crime.

Indicative Beneficiaries:

- Custom services, border police, police, other national/regional/local public institutions acting in the area of crime prevention and police professional associations;
- National/ regional/ local public administration and other public institutions

The list of the large Infrastructure projects preliminary approved by the JPC is presented in Table no. 1.3

Table no. 1.3 Large Infrastructure Projects

Item	LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS (Ro)	THEMATIC OBJECTIVE	FIELD of INTEREST
Main projects			
1.	Communication infrastructure	TO7	Transport
2.	Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	TO8	Internal Affairs
3.	A safer Romanian - Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	TO8	Emergency Situation
4.	Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița - Leuseni, Sculeni - Sculeni and Giurgulești - Giurgulești)	TO 8	Customs
Reserve projects			
5.	Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stâncă-Costești Phase I	TO8	Emergency Situation

3. THE RELEVANT ASPECTS OF THE CURRENT STATE OF THE ENVIRONMENT AND THE LIKELY EVOLUTION THEREOF WITHOUT IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME

The eligible area of the Programme has several ecological problems, as a result of the aggressive industrialisation process before 1989, but these are in the international limits of pollution.

The major problems come from four main sources:

- The industrial emissions and the waste resulted from operating and closing the industrial platforms, have a negative impact on air, soil and waters;
- Reduced management of waste, especially in the rural zones that has a direct effect on environment considering that there are no adequate facilities for their treatment;
- The usage of the chemical fertilizers and improper disposal of agricultural waste, with direct impact on soil and on water quality;
- The urban centres are the main generator of greenhouses gas (CO₂) and have a significant impact on air quality and generally on environment.

HK

There are now in the Program area more than 1300 protected areas of national and international importance and many historical sites.

Generally speaking, the ecological status of the Programme eligible area both in Romania and Republic of Moldova will not be directly influenced by not implementing the projects to be financed under the Ro-Md Programme. The projects that shall be financed under the thematic objectives TO2 and TO3 are generally soft projects focused more on exchange of experience related to education, research & development and innovation or rehabilitation and promotion of the historical heritage; these can have only an indirect impact on environment.

On the other hand, the projects implemented under TO7 and TO8 would have beneficial effects on the environment through the development of an infrastructure at the border with a significant positive impact compared to the actual situation, through prevention of the landslides and flooding actions that have a positive impact, too.

If the Programme Ro-Md will not be implemented, the current status of the environment in the eligible area will stay unchanged and in time will be damaged, affecting almost all the environment factors: air, water, soil, waste management, archaeological and architectural heritage and natural landscape. In the case in which certain indicative action of the Programme are not performed, the effect can be beneficial to the environmental aspect - *biodiversity*, particularly in protected areas because it does not intervene in the existing situation with various projects that would lead to a negative impact.

4. THE ENVIRONMENTAL CHARACTERISTICS OF AREAS LIKELY TO BE SIGNIFICANTLY AFFECTED

I. ROMANIA

Characterization of the situation on air, water and soil quality in the four counties of Romania that are in the eligible area of the Programme was based on the environment reports made by Local Environmental Protection Agencies and published on their websites.

Information on water resources and their quality were taken from the first Management Plan of River Prut Area - Bârlad 2009 + 2015 (approved by Government Decision no. 80/2011) and from the draft of the second Management Plan of the Prut Bârlad River Area 2016 + 2021 on public consultation, both published on the website of ABA Prut Bârlad.

Regarding the water resources in the eligible area, there are two basins of the rivers Prut and Bârlad.

Prut River Basin is located in the north-east of the Danube basin, bordering at the northwest the Tisa River, Siret River to the west and Nistru River at north and east.

The total area of 27,500 km² of the river basin is situated on the territory of three countries: Ukraine, Romania and Republic of Moldova. The second longest tributary of the

MK

Danube, Prut River (952.9 km) forms at the border between Romania and Ukraine on 31 km and between Romania and Moldova on 711 km.

Bârlad river basin, left tributary of the Siret River, is bounded in the north and east of the Prut river basin.

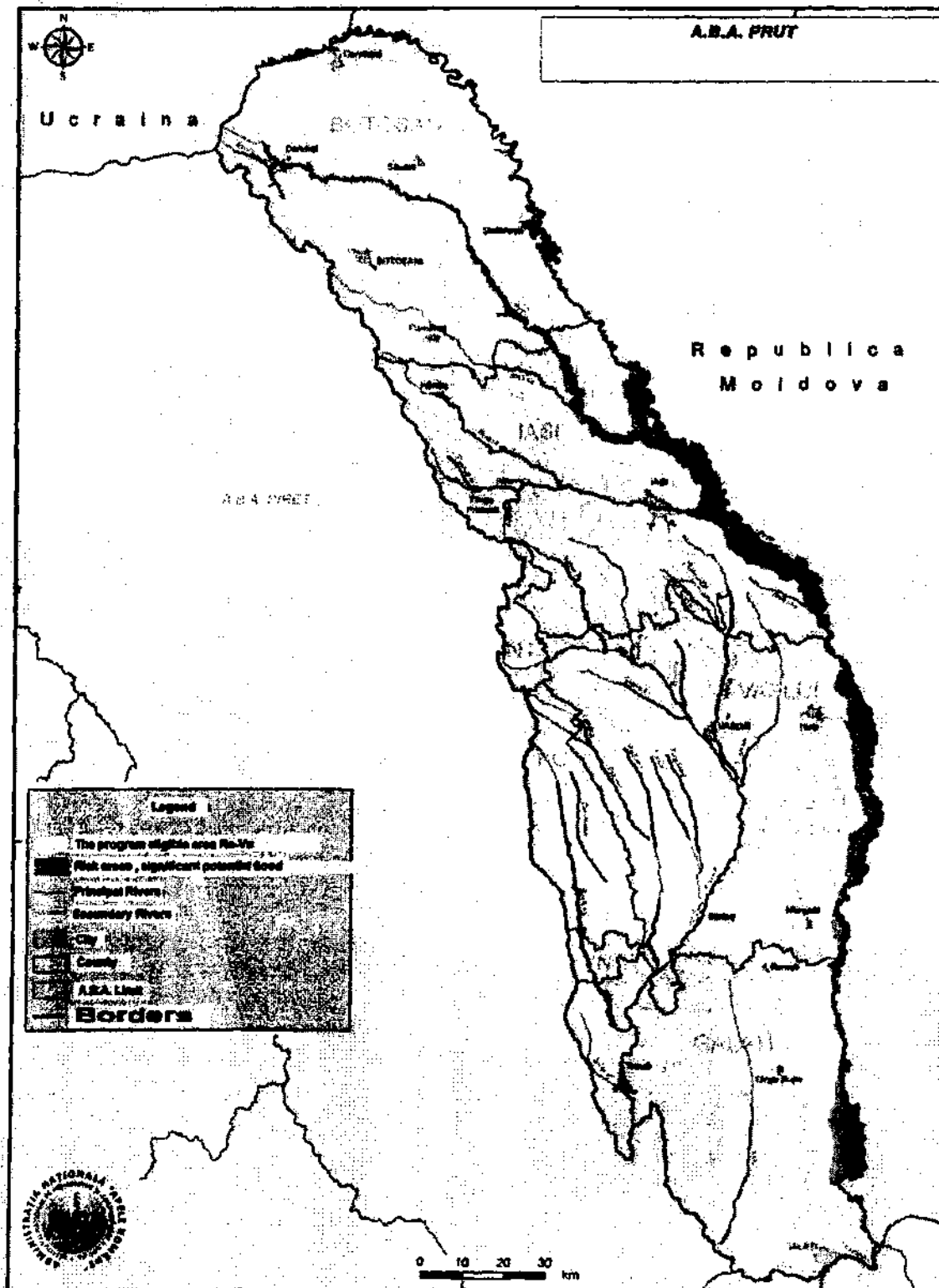

Figure 4.1 - Prut - Bârlad River Basin

From the administrative point of view, hydrographic space river Prut - Bârlad occupies almost all the counties of Botoșani, Iași, Vaslui and Galați and partly counties of Neamț, Bacău and Vrancea.

Hydrography

Prut River Basin has in Romania an area of reception of 10,967 km² (approximative 4.6 % of the country).

The average altitude varies between 130 m in the central area and 2 m at the confluence. The average slope of the basin is 0.2‰.

A feature of the Prut basin is the elongated shape with an average width of about 30 km. Watersheds of the 248 encoded tributaries keeps the same high elongation and orientation parallel to the Carpathians.

Bârlad River, the largest left tributary of the Siret, has a catchment area of 7,220 km². The basin has an average altitude of 211 m and an average slope of 5‰.

The upper basin system has a marked asymmetry to the left, and the lower is cvasisimetric. Bârlad River gathers 144 encoded tributaries with a total length of 2,639 km.

As a feature of hydrographic space of rivers Prut - Bârlad, 80% of the hydrographic network is made up of non-permanent water courses of which 60% are temporary (drying up phenomenon occurring in the upper part due to periods without rainfall) and 18 % are semi-permanent courses, leaking occurring only in periods of rainfall .

Land Use

Use of the land within the hydrographic area Prut - Bârlad is influenced by physical and geographical conditions and anthropogenic factors.

Arable land predominates both in the river Prut (54.7%) and in the river Bârlad (46%). Forests, occupying 21.4% in the river Prut and in the Bârlad river basin 27%, are developed especially in areas of contact with high plateau relief.

Perennial crops have a relatively uniform development occupying 13.3% in the river Prut hydrographic basin and 16.1% in the river Bârlad. Other areas occupy much smaller surfaces. The lakes occupy a share of 1.19 % in the river Prut and 0.26 in the river Bârlad.

Water resources

The total surface water resources of the Prut - Bârlad basin amount about 3,661 million m³/year, of which about 960 million are usable m³/year. The stock of 3,661 billion cubic meters/year, represents about 94% of total resources and consists mainly of rivers Prut, Bârlad and their tributaries. Water resources of the natural lakes are very small.

In the Prut - Bârlad river area, there are 72 main reservoirs (greater than 0.5km²) of which 49 have complex use totaling a volume of 614.85 mil. m³.

Along the course, the multiannual average flow of the river Prut increases from 78.1 m³/s (2,462 mil. m³/year) in Section Radauti, to 86.7 m³/s (2,736 mil.m³/year) in Section Ungheni reaching 105 m³/s (3314 mil. m³/year) to the confluence with the Danube. The contribution of the main tributary, the river Jijia, is 10 m³/s (316 mil. m³/year).

Multiannual average flow of the river Bârlad ranges from 9.48 m³/s (300 mil. m³/year) in Section Bârlad to 11 m³/s (347 mil. m³/year) to the confluence with Siret. Most

important tributaries' intake is $1 \text{ m}^3/\text{s}$ (31.56 mil. m^3/year) for both river Vaskui (at Royal Mill) and for Tutova River (Eagle's Nest accumulation).

Within the hydrographic Prut Bârlad the tributaries of the main water flows have reduced water resources: Jijia $1.7 - 2.8 \text{ l/s/km}^2$, Bahtui in section Iași 2.2 l/s/km^2 , Vaskui in section Royal Mill 2 l/s/km^2 and Tutova in section Eagle's Nest accumulation 1.5 l/s/km^2 .

The underground resources of hydrographic space Prut - Bârlad are estimated at 460.4 mil. m^3 ($14.58 \text{ m}^3/\text{s}$), of which 214.6 mil. m^3 ($6.8 \text{ m}^3/\text{s}$) come from groundwater sources and 246.1 mil. m^3 ($7.8 \text{ m}^3/\text{s}$) of underground water. The negative aspect is maintained for both groundwater and groundwater on the medium and deep (50 + 300 m). Usable resource is about 251.4 mil. m^3 ($7.97 \text{ m}^3/\text{s}$) of which the contribution of groundwater sources is of 34.7 mil. m^3 ($1.1 \text{ m}^3/\text{s}$) and the sources of medium and deep sea 216.7 mil. m^3 ($6.87 \text{ m}^3/\text{s}$).

Categories of surface water

In the hydrographic space Prut - Bârlad 322 bodies of surface water are identified, classified in the following categories: 228 natural bodies of water: 221 rivers and 7 lakes, 45 rivers heavily modified water bodies, one body of water lakes - water bodies heavily modified, 45 artificial lakes and 3 artificial water bodies.

Rivers

Prut is the rank 1 final tributary of the Danube and confluences with it 150 km upstream of the mouth of the river into the Black Sea.

Prut River flows from the NE slope of the mountain Cernahora at an altitude of 1,580 m from the Carpathian Mountains in Ukraine and flows into the Danube at an altitude of 2 m.

By entering Romania at Oroftiana, Prut River has a length of about 211 km, longitudinal slope of 6.4‰, a convolution coefficient of 1.18 and a pool of 8,241 km^2 .

Natural lakes

Natural lakes are not an important feature in the hydrographic space Prut- Bârlad. Throughout the area there are 7 natural lakes of which 6 are in Galați County (lower Prut). As surface lake only Pochina exceeds 50 ha.

The following is the evaluation status/ecological potential and chemical status of surface waters in the catchment area Prut - Bârlad, as well as qualitative and quantitative status of groundwater, as shown in River Basin Management Plan. The classification and assessment of the ecological status of water bodies has been prepared in accordance with the principles of the Water Framework Directive European guidelines and recommendations.

In the hydrographic space Prut - Bârlad were examined and characterized in terms of status/ecological potential a number of 322 water bodies (228 natural and 94 heavily modified/ artificial) of which 75 (32.89%) fixtures water are in good ecological status and 17 (18%) bodies of water in good ecological potential.

Natural rivers

Characterization of the ecological status of water bodies - rivers (221 bodies of water) was conducted on the basis of representative biological elements, physical and chemical general parameters and specific pollutants. Hydromorphological elements were taken into account only when assessing the good condition. Evaluation of the 221 organic

natural water bodies rivers led to the following result: 34% are in good ecological status and 66% are moderate ecological status.

Natural lakes

Characterization of the ecological status of the natural lakes was conducted based on the analysis of the phytoplankton (considered a representative element), on physical and chemical general parameters and on specific pollutants. Within the hydrographic space of Prut-Bârlad all 7 water bodies are in moderate ecological status.

Rivers CAPM (heavily modified water bodies) and CAA Rivers (artificial water bodies)

Characterization of the ecological potential of rivers CAPM (45 water bodies) and CAA (3 bodies of water) was based on analysis of the representative biological elements general physico-chemical elements and specific pollutants.

It was found in the hydrographic space Prut - Bârlad that out of 45 water bodies heavily modified and three CAA, 2.08% reach good ecological potential.

Reservoirs, lakes and ponds CAPM

Characterization of the ecological potential of reservoirs (45 water bodies), lakes and natural lakes heavily modified (one body of water) was conducted by evaluating the representative biological elements, general physico-chemical elements and specific pollutants.

In the Prut – Bârlad hydrographic space, in terms of environmental objectives achieved, the situation of the reservoirs (45 water bodies) indicates that 16 water bodies (35.55%) reach good ecological potential.

In terms of chemical status, evaluation and ranking of the 322 existing surface water bodies in the catchment area Prut - Bârlad, 311 (96.58%) are in good chemical status and the remaining 11 (3.41%) do not reach good chemical status.

The quantitative status of the of seven groundwater bodies bounded at the level of the Prut - Bârlad hydrographic space is good, and in terms of quality, four groundwater bodies achieve good condition, while three of them do not reach good status.

4.1 Botoșani County

> AIR

Sulphur dioxide (SO₂)

In 2013 total SO_x emissions were 115,603 Mg resulted mainly from residential heating combustion and domestic cooking (95%), commercial and institutional heating (3%).

SO_x emissions increased in 2013 due to the inclusion in the inventory of a large number of municipalities (10 municipalities in 2012 and 42 in 2013).

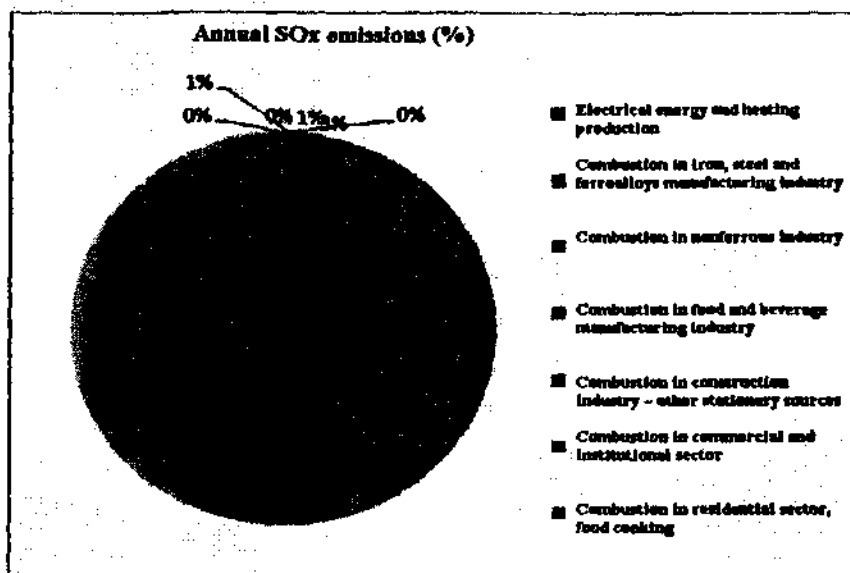

Figure 4.1.1 Annual SOx emissions (%)

Nitrogen oxides (NO_x)

In 2013 the total NO_x emissions were 1335.530 Mg, mainly resulting from road traffic (68%), combustion for residential heating and food cooking (24%), commercial and institutional heating (7%). The total NO_x emissions decreased from the previous year to 53.06% due to lower emissions from road traffic.

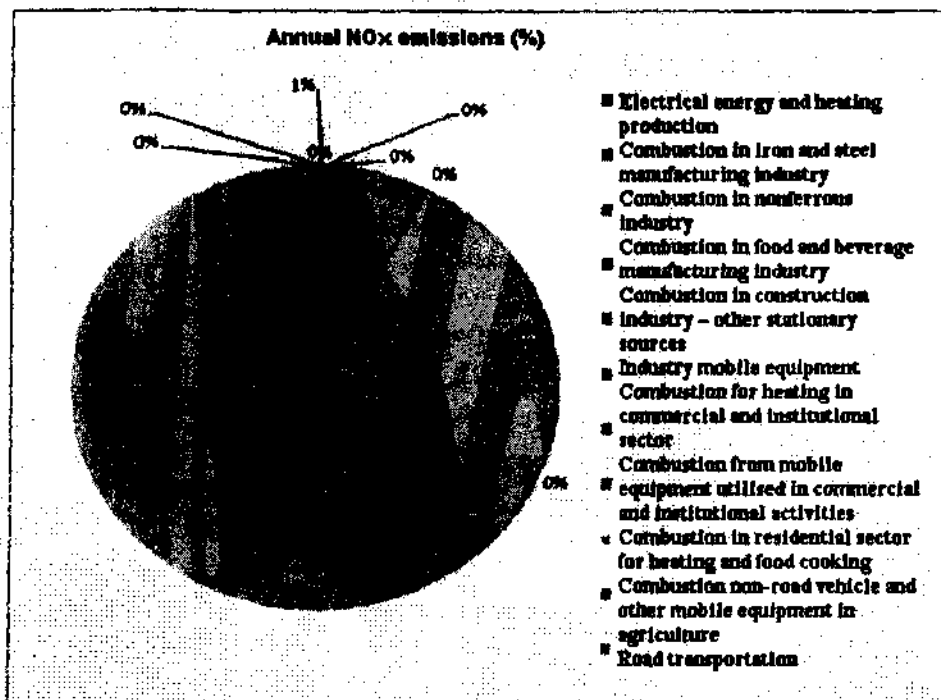

Figure 4.1.2 Annual NO_x emissions

mk

In 2013, the amount of energy produced in cogeneration by SC MODERN CALOR SA was 135,807 MWh of which 73,940 MWh heat and 61,867 MWh electricity.

In the year 2013, the air quality monitoring was performed as follows:

- By automatic continuous measurements performed by the urban background exposure station for the following pollutants: SO₂, O₃, BTEX- VOCs and PM₁₀;
- Gravimetric measurements - for particulate matter (PM₁₀ and PM_{2.5});
- Rainfall quality measured in EPA Botoșani point, with the following pollutants monitored: pH, conductivity, alkalinity/acidity, hardness, SO₄²⁻, NO₂⁻, NO₃⁻, NH₄⁺, Cl, Ca²⁺ și Mg²⁺.

Urban background exposure station is placed in the residential area with high population density located at a sufficient distance from stationary or mobile sources and is designed to assess air quality.

Nitrogen oxides

No continuous measurements through automatic air quality monitoring stations (in Botoșani) were performed in 2013 due to the fact that the NOx analyser was defective.

Sulphur dioxide

According to Law no.104/2011 on air quality, the recorded sulphur dioxide values were well below the hourly limit (350 µg/m³) and also in the daily limit value (125 µg/m³) for the protection of human health.

There was no exceeding of the alert threshold of 500 µg/m³ measured for three consecutive hours.

Particulate matter

In 2013, the frequency of exceeding the daily limit value for protection of human health PM₁₀ (50 mg/m³) was 6.86% and 14.09% for PM₁₀ nephelometry. During 2013 there were 23 breaches of particulate matter determined by the gravimetric method.

Encountered exceeding were due to: traffic, road works, thermal plants operation and weather conditions (atmospheric calm), who favored keeping pollutants close to the ground.

In 2013 there were no accidental pollution with major impact on the environment and citizens.

➤ SOIL

According to data provided by the Directorate Agriculture and Rural Development Botoșani, changes in the distribution of land use categories in the period 2008 + 2013 were as follows:

MK

Table 4.1.1 Distribution's evolution of agricultural land by use

	Category of use	Area (ha)					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Arable	298,774	298,762	298,762	298,739	298,747	298,742
2	Grassland	75,381	75,146	75,146	75,146	75,146	75,146
3	Meadows and natural grassland	14,635	14,635	14,635	14,635	14,635	14,635
4	Vineyards	1,690	1,690	1,690	1,690	1,680	1,680
5	Orchards	2,559	2,559	2,559	2,559	2,559	2,559
Total land		393,039	392,762	392,792	392,769	392,767	392,762

In relation to the suitability of field crops, arable land is grouped in 6 suitability classes which take into account the nature and intensity of restrictive factors for production. Situation in Botoșani County in 2013 is presented below:

Table 4.1.2 Division of agricultural lands depending on soil uses in Botoșani county:

No.	Specification	Soil Worthiness classes						
		I	II	III	IV	V	VI	
1	Arable	14,379	110,009	119,055	36,973	18,331	0	209,739
2	Grassland	1,503	12,776	8,268	48,845	3,757	0	75,146
3	Meadows	293	2,468	1,609	9,513	732	0	14,635
4	Vineyards	0	0	23	600	1,067	0	1,690
5	Orchards	33	395	11	117	2,003	0	2,556
		16,208	125,667	128,956	96,048	25,890	0	392,769

During 2013, in Botoșani County no major environment pollution accidents leading to soil contamination have occurred.

4.2 Galați County

> AIR

Sulphur dioxide (SO₂)

The amount of sulfur dioxide SO₂ together with oxides of sulfur emitted into the atmosphere in 2013 in the Galați County was 3,004.70 tons. The following table presents the evolution of SO₂ emissions in the period 2007 + 2013.

Table 4.2.1 The annual quantities of sulfur dioxide, SO₂ (tons/year)

Tons/year	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SO ₂	21,285.32	12,365.02	6,824.88	429.83	903.05	239.34	3,004.70

The main activities that generate air emissions of sulfur dioxide in Galați are:

- > Production of electricity and heat ;
- > Combustion in manufacturing industries and construction (manufacture of iron and steel and ferroalloys production);

AK

- Combustion in manufacturing and construction industries (manufacture of food, beverages and tobacco);
- Combustion in manufacturing and construction industries (stationary sources);
- Commercial/Institutional - heating;
- Commercial/Institutional - residential heating.

Nitrogen oxides (NO_x)

The amount of nitrogen oxides NO_x emitted into the atmosphere in 2013 in the county of Galați was 6,091.64 tons. The following table presents the evolution of NO_x emissions in the period 2007 + 2013.

Table 4.2.2 The annual quantities of nitrogen oxides, NO_x (tons / year)

Tone/year	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
NO _x	18,827.447	12,613.05	7,221.29	2,868.85	3,801.08	5,035.536	6,091.64

The main activities that generate air emissions of nitrogen oxides in Galați are:

- Production of electricity and heat ;
- Combustion in manufacturing and construction industries (manufacture of iron and steel and ferroalloys production);
- Road transport ;
- Machinery and mobile equipment manufacturing and construction.

In the year 2013, the air quality in Galați County was monitored through automated stations of monitoring the air quality, which are part of the National Network for Monitoring Air Quality.

The location of air quality monitoring stations in the county Galați:

- 1 traffic station located in street Brăilei, no. 181 so that the pollution level measured to be influenced in particular by emissions from a close street with heavy traffic;
- 2 Industrial type stations located in Galați, Danube Boulevard, no. 8 (area in front of Sidex) and in Tecuci street, Dec. 1, no. 146B, to determine the level of pollution particularly influenced by industrial sources. Due to technical failure, GL5 station did not work in 2013;
- 1 urban background station located in Domnească street, no. 7 to assess population exposure to pollutants with synergistic combinations;
- 1 suburban station located in Traian street, no. 431, to assess the exposure of population and vegetation on the outskirts of the agglomeration;
- 1 outside public information panel located in Brăilei street c/c Street. G. Coșbuc for regularly display of concentrations of pollutants in ambient air;
- 1 public information board located inside the premises APM Galați for regularly display in of the concentrations of pollutants in ambient air.

According to the concentrations recorded at the automatic monitoring stations no exceedances of the concentrations of pollutants: NO_x, SO₂, dust has occurred. In 2013 the county had no major environmental accidents affecting air quality.

> SOIL

The total area of Galați is 446,632 ha. The productive potential of agriculture is made up of 351,035 hectares, of which 288,828 hectares of arable land, 40,275 ha pastures, hayfields 639 ha, 19,568 ha vineyard heritage, 1,716 hectares orchards heritage, 3 hectares massive mulberry plantations and bushes 6 ha.

The evolution of land distribution by categories of uses for the period 2008 + 2013 in Galați County, is presented in Table 4.2.3:

Table 4.2.3 Categories for use in Galați

	Category of use	Area (ha)					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Arable	289,172	289,137	289,065	288,958	288,881	288,828
2	Grassland	40,275	40,275	40,275	40,275	40,275	40,275
3	Meadows and natural grassland	639	639	639	639	639	639
4	Vineyards	19,568	19,568	19,568	19,568	19,568	19,568
5	Orchards	1,716	1,716	1,716	1,716	1,716	1,716
6	Massive mulberry plantation	-	-	-	3	3	3
7	Shrubs	-	-	-	-	6	6
Total land		351,370	351,338	351,263	351,167	351,088	351,035

In 2013, on the territory of Galați County one environmental incident affecting the soil was recorded, according to table 4.2.4..

Table 4.2.4 Accidental pollutions in Galați County

Location (county/town)	Time and date	Environmental elements influenced	Responsible enterprise	Pollutant	Cause	Measures taken
Hanu Conachi village, National Road 25 (near Hanu Conachi Bridge), Galați County	07.06.2013 11.30 PM	water and soil	Auto tanker with diesel fuel owned by SC SINBAD Chișinău, Republic of Moldova	Diesel fuel	Road accident finalised with overturning of an auto tanker caring 25.2 tons of diesel fuel. The leakage of part of the diesel fuel contaminated a well with drinking water placed on the side of the road and an area of	The polluted soil was removed from the land and was temporarily stored using PVC foil in order to be decontaminated by an authorized specialised firm.

MK

					250 square meters of land.	

4.3 Iași County

> AIR

Sulphur dioxide (SO₂)

The amount of sulfur dioxide, SO₂ emitted into the atmosphere in 2013 in the county of Iași was 2939.76 tons. The following table provides the emission of sulfur oxides situation in Iași, during 2008 + 2013.

Table 4.3.1 The annual quantities of sulfur dioxide, SO₂ (tons/year)

County	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Iași	1,341.5	801.8	1,489.3	2,102.7	1,811.7	2,939.76

The highest SO₂ emissions resulted from :

- > fossil fuel combustion in the energy industry - production of electricity and heat from Dalkia Termo Iași SA SC - CET I and CET II;
- > residential combustion plants;
- > Combustion activities in manufacturing and construction industries - other stationary sources;
- > Commercial and institutional heating .

Nitrogen oxides (NO_x)

The amount of nitrogen oxides, NO_x emitted into the atmosphere in 2013 in the county of Iași was 4,106.64 tons. The following table presents the situation of nitrogen oxide emissions in Iași, during 2008 + 2013.

Table 4.3.2 The annual quantities of nitrogen oxides, NO_x (tons/year)

County	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Iași	6,010.3	6,061.23	7,822.4	12,981.2	12,743	4,106.64

Particulate matter

The amount of particulate matter emitted into the atmosphere in 2013 in the county of Iași was: 5,096.78 (TSP), 5,007.91 (PM₁₀), 4,867.77 (PM_{2.5}) 4,106.64 tones. In Table 3.3.4 is presented the situation of particulate emissions in Iași, during 2008 + 2013.

Table 4.3.3 The annual quantities of dust (tons / year)

County	Pollutant	2011	2012	2013

Iași	TSP	5,176.22	2,026.28	5,096.78
	PM10	5,121.46	1,982.68	5,007.91
	PM2.5	4,805.20	1,899.52	4,887.77

Automated stations monitoring air quality, for Iași are :

- **Station IS-1-Podu Stone – Boulevard Nicolae Iorga, Iași** - traffic station, located in heavy traffic area meet the criteria imposed by the legislation. Pollutants monitored are those specific to the transport activity, namely SO₂, NO, NO₂, NO_x, CO, Pb, Ni-Cd (of PM10), automatically PM10, PM10 gravimetric, benzene, toluene, o- xylene, ethylbenzene, m, p-xylene.
- **Station IS-2-Decebal-Cantemir-Decebal Avenue no. 10 Iași** - urban background station, located in a residential area away from local emission sources to highlight the exposure of the population to urban pollution levels. Pollutants monitored are SO₂ , NO, NO₂, NO_x, PM2.5, benzene, toluene, o-xylene, ethylbenzene, m, p-xylene, correlated with meteorological data and wind speed direction, temperature, pressure, solar radiation, relative humidity, precipitation.
- **Station IS-3-Oancea-Tătărași - Street. Han Tatar no. 14 Iași** - outlines the industrial plant emissions in the industrial area on the pollution level in Tătărași neighborhood. Pollutants monitored are SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM10 automatically.
- **Station IS-4-Copou-Sadoveanu- Sadoveanu Alley no. 48, Iași** - rural background station, located in the sparsely populated area away from the urban area and local emission sources. Pollutants that are monitored: SO₂, NO, NO₂, NO_x, CO, O₃, Pb-Ni-Cd (in PM10) PM10 weight, correlated with meteorological data and wind speed direction, temperature, pressure, solar radiation, relative humidity.
- **Station IS-5-Tomești- M. Codreanu street, Tomești** - suburban station, aims to assess the exposure of the population and vegetation on the outskirts of the agglomeration, to ozone. Pollutants monitored are SO₂, NO, NO₂, NO_x, CO, O₃, PM10 gravimetric, Pb -Ni -Cd (of PM10).
- **Station IS-6-Bosia-Ungheni–Bosia village, Ungheni County. Iași** - urban background station/traffic. Monitored pollutants: SO₂, NO, NO₂, NO_x, Pb, Ni-Cd (in PM10) PM10 automatic gravimetric PM10, CO, benzene, toluene, o-xylene, ethyl benzene, m, p-xylene, meteorological parameters (direction and wind speed, temperature, pressure, solar radiation, relative humidity, precipitation).

The results of air quality monitoring for particulate matter in 2013 in Iași clutter, revealed a total of 65 breaches of the daily limit in the six monitoring stations in Iași county, of which 33 breaches were recorded at station traffic IS-1 Stone Bridge, 4 overruns at the rural background station IS-4 Copou Sadoveanu, 17 overruns at the suburban station IS-5 Tomești and 11 overruns at fund traffic urban station - IS-6 Bosia Ungheni. For NO_x and SO₂ have not been breaches at the automatic stations monitoring air quality.

There was no major accidental pollution, affecting the area.

➤ SOIL

Evolution of Iași county land fund between 2008 + 2013 (thousand ha) is presented in Table 4.3.4:

Table 4.3.4 Evolution of land in Iași County

Type	2009	2010	2011	2012	2013
Total	547.6	547.6	547.6	547.6	547.6
Surface such as:	380.2	380.1	380.1	380.090	380.061
Arable	255.5	255.5	255.6	255.731	255.782
Pasture	85.4	85.4	85.4	85.416	85.308
Meadows	22.3	22.3	22.1	22.008	22.036
Vineyards and vine nurseries	11	10.9	10.9	10.947	10.947
Orchards and nurseries	6	6	6	5.988	5.988
Forest and other land with forest vegetation	97.4	97.4	97.4	97.7	-
Waters and pools	13.9	13.9	13.9	13.9	13.9
Other surface	56	56.1	56.2	56	56

In 2013, there were not registered in the county any accidental pollution or major environmental accidents with significant impact on soil.

4.4. Vaslui County

➤ AIR

Sulphur dioxide (SO₂)

In 2013 total SO₂ emissions were 75 tons/year. Changes in emissions of air pollutants over time are presented in Table 4.4.1.

Table 4.4.1 Annual emissions of sulfur dioxide (tons/year)

County	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vaslui	360.5	141.6	91.7	15.5	288.8	730	75

Nitrogen oxides (NO_x)

In 2013 total NO_x emissions were 75 tons/year. Changes in emissions of air pollutants over time are presented in Table 4.4.2:

Table 4.4.2 Annual emissions of nitrogen oxides (tons/year)

County	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vaslui	955	455.8	709.2	1,520.2	1,309.7	3,011.3	3,753.9

In the year 2013 ambient air quality assessment was made permanently in Vaslui County through 2 urban background monitoring stations that are part of the National

MK

Network for Air Quality Monitoring (RNMCA). Urban background is placed so that the pollution level is influenced by the integrated contribution of all sources.

The two automatic monitoring stations:

- > station VS1 - urban background station (Stefan cel Mare street, no. 56);
- > station VS2- urban background station (which works across Huși, Recea street).

The stations were located in residential area, away from local emission sources to highlight the exposure of the population to urban pollution levels. In both stations the following pollutants are monitored: sulfur dioxide (SO_2), nitrogen oxides (NO_x , NO , NO_2), carbon monoxide (CO), ozone (O_3), benzene, toluene, ethyl benzene, o, m, p-xylenes, particulate matter (PM_{10} and PM_{10} gravimetric nephelometry) and meteorological parameters (wind speed and direction, pressure, temperature, solar radiation, relative humidity, precipitation).

Nitrogen oxides (NO_x)

For 2013, average hourly concentrations of NO_2 all automatically measured in both automatic stations in Vaslui or Huși were located below the hourly limit for the protection of human health ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

The maximum hourly values of measurements for VS1 station was $126 \mu\text{g}/\text{m}^3$ and for VS2 station was $69.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$; the hourly maximums occurred in January 2013; higher hourly values were recorded in the winter months due to increased emissions from power plants and individual centralized thermal energy production .

In terms of annual average concentrations of NO_2 they have not exceeded the annual limit value for the protection of human health ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) in any of the monitoring stations being recorded $22.33 \mu\text{g}/\text{m}^3$ for the station VS1, or $11.24 \mu\text{g}/\text{m}^3$ for the VS2 station.

Sulphur dioxide (SO_2)

In the county of Vaslui, in 2013, there were very low values for sulfur dioxide, respectively, the maximum daily values was $11.9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ at the station VS1 and $11.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ at the station VS2, compared with the limit value in Law no. 104/2011 $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (daily limit value). Hourly Maxima was $29.79 \mu\text{g}/\text{m}^3$ at the station VS1, respectively $29.50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ at the VS2 station, compared to $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ as hourly limit value for human health protection; the hourly maximums occurred in March 2013.

The average annual value for Vaslui was $3.91 \mu\text{g}/\text{m}^3$ and for VS2 station Huși $6.30 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Particulate matter

In 2013, there were no breaches of this indicator in any of the automatic stations .

In the county of Vaslui representative for the industrial sector are: vegetable oils industry, poultry meat and eggs, textile, milling and baking.

In 2013, they inventoried 23 industrial facilities covered by Directive IED classified as follows:

MK

- mineral industry - installations for the manufacture of ceramic products by firing, in particular roofing tiles, bricks, refractory bricks, tiles: BRICKS SRL SC Vaslui;
- chemical installations for the production of basic organic chemicals: STEMAR SRL SC Vaslui;
- energy industries - Combustion installations with a rated thermal input exceeding 50 MW: SC TERMICA Vaslui SA - is in preservation as of January 2009;
- plant for processing products from petroleum and petroleum waste SC BLACK BITUMEN FACTORY SRL - Vaslui workstation;
- chemical plant for the production of basic organic chemicals, such as synthetic rubbers FLOMOPOL SRL SC Vaslui;
- plant for manufacturing protein flour and animal waste incinerator - SC SAFIR SRL Văleni - Working point Chițcani, Vaslui county .

In 2013, in the county of Vaslui no accidental pollution has occurred.

➤ SOIL

As for the land, Vaslui county, in terms of the categories of usage, from the total area of 401,721 ha of agricultural land, 72.61% is the arable land, grassland 21.72% 2.83% vineyards, orchards 0.59 % and 1.97% hay.

Table 4.4.3 Evolution of land distribution by types of uses in Vaslui, from 2008 + 2013

No	Type of soil	Area(ha)				
		2009	2010	2011	2012	2013
1.	Arable	291,306	291,992	291,696	291,728	291,711
2.	Grassland	87,533	87,302	87,640	87,574	87,282
3.	Meadows	7,941	7,954	7,923	7,921	7,918
4.	Vineyards	11,901	11,391	11,401	11,401	11,401
5.	Orchards	2,344	2,345	2,379	2,409	2,409
Total		401,025	400,984	401,039	401,033	401,721

Source: Department of Agriculture Vaslui County

It can be seen that the agricultural area shows a small decline because part of this area was intended for construction and another part, due to the degradation of agricultural land rendered unfit for agriculture. At the same time, the trend of slight growth of vineyards and orchards is maintained, there is a high degree of aging of the existing ones and of gradual replacement by replanting.

During 2013 there were no accidental pollution validated in Vaslui .

II. REPUBLIC OF MOLDOVA

Information on existing environmental characterization in Moldova are taken from the documents on the website <http://mediu.gov.md/index.php/starea-mediului/rapoarte>.

➤ AIR

MK

The total amount of pollutants emitted into the atmosphere from stationary sources (electro thermal power (CHPs) and industrial enterprises in operation) in 2012 is of 20,664.6 tones.

Changes in emissions of air pollutants from stationary sources over time is presented in Table 4.5.1:

Table 4.5.1 Change in emission of pollutants from industrial sources in 2011 + 2012

Year	Emissions (tone)	CO	Hydrocarbon	NO ₂	SO ₂	Solids	COV	Other substances
2011	23,030.3	7,009.1	3,006.1	2,379.2	1,789.6	4,040.2	1,822.7	2,983.3
2012	20,664.6	6,239.9	2,705.7	2,001.4	1,488.6	4,063.2	1,710.8	2,454.9

Source: Index - Current air quality in the Republic of Moldova in 2013

The amount of emissions of pollutants into the air from thermal power sector in 2012 is of 6,879.4 tons. From the total amount of pollutant emissions, 10.3 % come from thermoelectric plants.

Changes in emissions of pollutants from thermoelectric plants between 2011 + 2012 are presented in Table 4.5.2.

Table 4.5.2 Changes in emissions of pollutants from thermoelectric plants in the period 2011 + 2012

	Year	Emissions (tone)	SO ₂	CO	NO ₂	Solids	Other
CET North Bălți	2011	81.9	3.6	42	26.3	9.7	0.1
	2012	24.9	0	17.8	2.3	4.7	0.001
CET I	2011	78.7	0.04	39.4	38.6	0.5	0.2
	2012	74.7	0.04	24.4	49.6	0.5	0.2
CET II	2011	418.1	0.01	59.7	358	0.3	0.1
	2012	493.9	0.01	123.5	369.4	0.9	0.1
Termocom	2011	103.1	0.4	12.4	62.4	2.6	25.3
	2012	114	0.2	16.2	65.2	10.2	22.1

Source: Index - Current air quality in the Republic of Moldova in 2013

Changes in air pollutant emissions resulted from stationary in the years 2011 + 2012 is presented in Table 4.5.3.

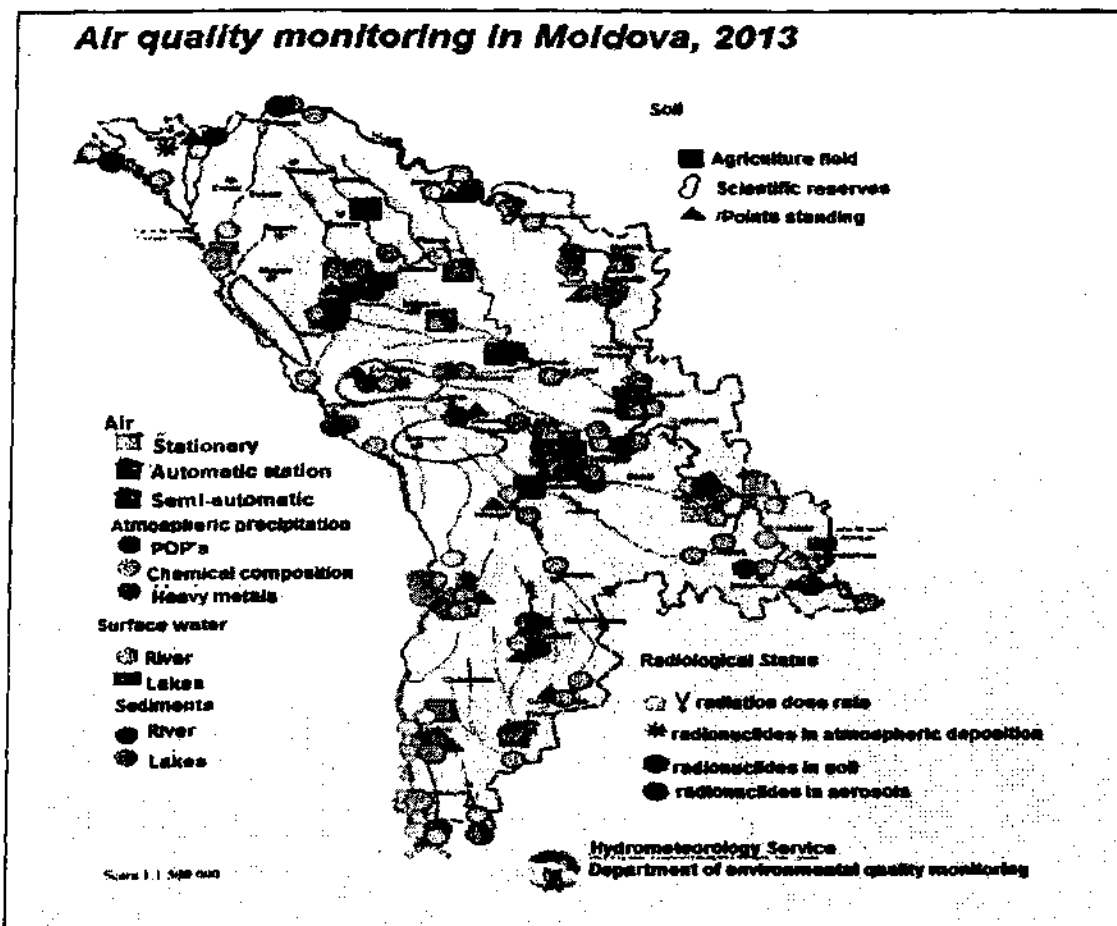
Table 4.5.3 Changes in emissions of pollutants from stationary in the period 2011 + 2012

	Year	Emissions (tone)	CO	Hydrocarbon	NO ₂	SO ₂	Solids	COV	Other
Chişinău	2011	4,723.4	1,506.9	374.1	988.9	133.9	547.7	610.2	561.8
	2012	3,324.9	986.3	101	701.3	97.2	500.3	660.2	278.7
Bălți	2011	793.6	227.8	225.7	59.4	13.7	75.3	149.7	41.8
	2012	832.3	232.3	214.7	42.3	14.1	132.6	144.8	51.5
Rezina	2011	4,238.4	1,211.8	1,362.7	418.3	26.8	261	0.010	957.8
	2012	4,081.1	1,133.9	1,367.3	321.9	25.3	274.1	0	958.5

Source: Index - Current air quality in the Republic of Moldova in 2013

Air quality

HK

In 2013 the national air quality monitoring network was represented by 19 stationary sources, including: 17 sources operating under Program 3 times/24h (700, 1,300, 190), which sampled air after following key indicators: particulates, SO₂, CO, NO₂ and specific: SO₄, C₆H₅OH, CH₂O, located in 5 industrial centers of the Republic of Moldova (Chişinău - 6 positions, Bălţi - 2 positions, Bender - 4 positions, Tiraspol - 3 positions, Rîbniţa - 2 positions).

During 2013 at the automatic post Mateuţi were taken and analyzed approximately 98,544 samples, of which 72,264 for CO, O₃, SO₂, total suspended solids and 26,280 samples for the equivalents of the ambient dose range of gamma radiation.

In Leova during 2013 were collected and analysed about 2,940 samples for the 12 pollutants monitored (solids - PM₁₀ fraction; anions: Cl⁻, NO₃⁻, SO₄⁻, HNO₃, SO₂⁻ and cations Na⁺, NH₄⁺, K⁺, Mg⁺⁺, NH₄⁻, Ca⁺⁺, NO₂), according to the EMEP program level.

Chişinău Municipality

The municipality has an area of around 120.75 km² and a population of about 592,600 inhabitants. The sources of pollution in the city are: JSC "I CHP", JSC "CHP II", JSC "Elcas", JSC "Skin", JSC "Future" Factory of champagne "Cricova", LLC "East Auto Lada" SA "Tutun CTC", JSC "Glass Factory", JSC "Agurdino" Glass Container Company, SA "Macon" yeast factory, "Termocom"/boiler South, SA "Icam" "Termocom"/Sculeni

boiler, SA "Aralit", JSC "Joy", JSC "Dawn", JSC "plant of concrete and mortar", JSC "Taxi - Service" Trust "Edilitate", JSC "Autosalubritate", JSC "Topaz", SA "Termocom"/boiler Muncești, SA "Carnez", JSC "Frigo", JSC "Franzeluța", JSC "Vitanta" auto-didactic no. 4.

Table 4.5.4 Concentrations of pollutants in Chișinău

No.	Pollutant	No.of observation	Annual mean concentrations				No. of days exceeding	IPA
			Average		Maximum			
			mg/m ³	Value expressed in CMA	mg/m ³	Value expressed in CMA		
1.	Solid particles	5,336	0.100	0.7	3.100	6.2	28	0.45
2.	SO ₂	5,207	0.007	0.1	0.097	0.2	-	0.13
3.	Sulfur	888	0.010	0.1	0.090	0.3	-	-
4.	CO	5,346	0.700	0.2	4.000	0.8	-	0.30
5.	NO ₂	5,336	0.050	1.3	0.530	6.2	259	1.44
6.	NO	455	0.040	0.7	0.320	0.8	-	0.64
7.	Phenol	1,931	0.001	0.3	0.018	1.8	5	0.13
8.	Formaldehyde	3,219	0.014	4.7	0.129	3.7	116	7.46

Bălți Municipality

Bălți area has a surface of 41.43 km² and a population of about 122,800 inhabitants. Basic sources that contribute to air pollution of the municipality are: JSC "Cereal Products", JSC "Cet - Nord", JSC "Moldagrotehnica" SMS "Knauf", JSC "Plant Food" seed processing plant corn, SA "Sunflowers", JSC "Beer Master", JSC "Incomlac", JSC "North Basarabia"-Department civil buildings (CSM), JSC "Raut", JSC "Apa- Canal", JSC "Bălțanca" locomotive depot, SA "White Stork".

Table 4.5.5 Concentrations of pollutants in Bălți

No.	Pollutant	No.of observation	Annual mean concentrations				No. of days exceeding	IPA
			Average		Maximum			
			mg/m ³	Value expressed in CMA	mg/m ³	Value expressed in CMA		
1.	Solid particles	1787	0.300	2.0	1.900	3.8	114	2.00
2.	SO ₂	1621	0.008	0.2	0.051	0.1	-	0.15
3.	Sulfur	894	0.020	0.2	0.080	0.3	-	0.04
4.	NO ₂	1787	0.030	0.8	0.120	1.4	18	0.76
5.	Formaldehyde	1297	0.008	2.7	0.049	1.4	11	3.52

Tiraspol Municipality

Tiraspol municipality has an area of approximately 54.65 km² and the population is of about 166,800 inhabitants. The main sources of pollution are: factory "Moldavizolit" factory "Electromas" brick factory, glass factory packaging, furniture factories no. 4 and no. 5 canning association, heating networks and boiler houses, cotton mill, auto transport, etc.

Table 4.5.6 Concentrations of pollutants in city Tiraspol

No.	Pollutant	No.of observation	Annual mean concentrations				No. of days exceeding	IPA
			Average		Maximum			
			mg/m ³	Value expressed in CMA	mg/m ³	Value expressed in CMA		
1.	Solid particles	2,485	0.100	0.70	0.700	1.4	6	0.40
2.	SO ₂	2,487	0.001	0.02	0.133	0.3	-	0.02
3.	CO	2,548	1.600	0.50	30.000	6.0	14	0.59
4.	NO ₂	2,487	0.030	0.80	0.310	3.6	125	0.63
5.	Phenol	862	0.006	2.00	0.032	3.2	103	2.41
6.	Formaldehyde	1,240	0.004	1.30	0.028	0.8	-	1.62

Bender Municipality

Bender municipality occupies an area of approximately 20.86 km² and has a population of about 121,000 inhabitants. Basic sources are starch factory "Electrofarfor", the processing factory of cotton, wool and furniture plant no. 7, factory "Moldavcabeli", reinforced concrete production plants no. 3 and no. 7, power plants, boiler houses, automobiles, etc.

Table 4.5.7 Distribution of pollutants concentrations in Bender

No.	Pollutant	No.of observation	Annual mean concentrations				No. of days exceeding MAC mm	IPA
			Average		Maximum			
			mg/m ³	Value expressed in MAC md	mg/m ³	Value expressed in MAC mm		
1.	Solid particles	3,212	0.040	0.30	0.200	0.4	-	0.29
2.	SO ₂	3,385	0.001	0.02	0.035	0.1	-	0.01
3.	CO	3,392	1.600	0.50	4.000	0.8	-	0.58
4.	NO ₂	3,395	0.020	0.50	0.140	1.6	17	0.51
5.	Formaldehyde	1,242	0.004	1.30	0.059	1.7	10	1.34

* No exceeding of MAC have been recorded

Rîbnîța City

Rîbnîța city, with an area of approximately 31.95 km² has a population of about 60,000 inhabitants. The basic sources of pollution are: Cement and Slate Plant, metallurgic plant, sugar and alcohol plant, pump plant, concrete plant.

Table 4.5.8 Distribution of pollutants concentrations in Rîbnîța

No.	Pollutant	No. of observation	Annual mean concentrations				No. of days exceeding MAC mm	IPA
			Average		Maximum momentary values			
			mg/m ³	Value expressed in CMA md	mg/m ³	Value expressed in CMA mm		
1.	Solid particles	1,707	0.100	0.70	0.600	1.20	1	0.51
2.	SO ₂	1,707	0.001	0.02	0.010	0.02	-	0.01
3.	CO	1,708	1.100	0.40	11.00	2.20	2	0.41
4.	NO ₂	1,707	0.040	1.00	0.130	1.50	34	0.92

* No exceeding of MAC have been recorded

MK

Automatic monitoring station in Mateuti Village

Since March 2007, in order to achieve effective monitoring of the quality of atmospheric air, works for achieving automatic control stations have been initiated in Mateuti. Location of the stations may be explained by the high level of pollution in the area in Moldova. Main sources of air pollution in the Mateuti are: "Cement" factory in Rezina, "Moldavian Metallurgical Plant" and "Cement and Slate Plant" from Ribnita.

Over- average annual concentrations were recorded for: particulate matter in Bălți, nitrogen dioxide in Chişinău, formaldehyde in all monitored places (Chişinău, Bălți, Bender, Tiraspol), phenol in Tiraspol, tropospheric ozone at the automatic station located in the town Mateuti, where the concentration ratio reached 1.0 MAC.

The highest annual average concentration values were recorded for: particulate matter - 2.0 MAC, sulphur dioxide - 0.2 MAC, soluble sulphates - 0.2 MAC in Bălți; Formaldehyde - 4.7 MAC, nitrogen dioxide - 1.3 MAC in Chişinău; phenol - 2.0 MAC in Tiraspol, carbon monoxide - 0.5 MAC in Bender and Tiraspol and ozone - 1.0 MAC in Mateut.

> WATER

River Danube gathers rivers from a huge territory from the Western Europe. More than 1/3 of the catchment area and almost 1/2 of the length of navigable course are in Romania, and from the confluence with the river Prut (600 m) to the border with Ukraine – on Republic of Moldova's territory.

River Prut, border river, starts on Goverla mountain slopes, 15 km south-west of the village Vorhot from the Carpathian Mountains with Cemogoric forests. Prut River is the final major left tributary to the Danube. The length of the river is of 967 km, the water basin area is of 27,540 km², the total collapse of water is of 1577 m, average inclination - 1.63%. The main tributaries: on the right side - Liucica river, the river Pistîncă, river Rîbniţa, Cisremoş river, the river Derail, little rivers: on the left side: Turca creek, river Cerneava, river Beleluia, Sovita little river, river Old Boundary, Rînceag river, the river Cerlena, Vilia river, the river Lonatnica, Racovăţ river, the river Ciuhu , Kamenca River, River Gîrla Mare, River Delia, Nîrnova river, the river Gura - Lăpuşna, Sarata River, River Tigheci Prut river water feeds industrial enterprises, also the water is used to irrigate land and for fishing and sailing.

Cluhur River starts from the merging of several not too large springs, from 3 km north - west of Ocnîţa village, Ocnîta Rayon, flows into the river Prut on the left bank, at 558 km from the river mouth, near the town of Costesti, Riscani Rayon. The length of the river - 90 km, catchment area - 724 km², the total fall - 175 m, average inclination of 19‰, the degree of convolution - 1.38‰.

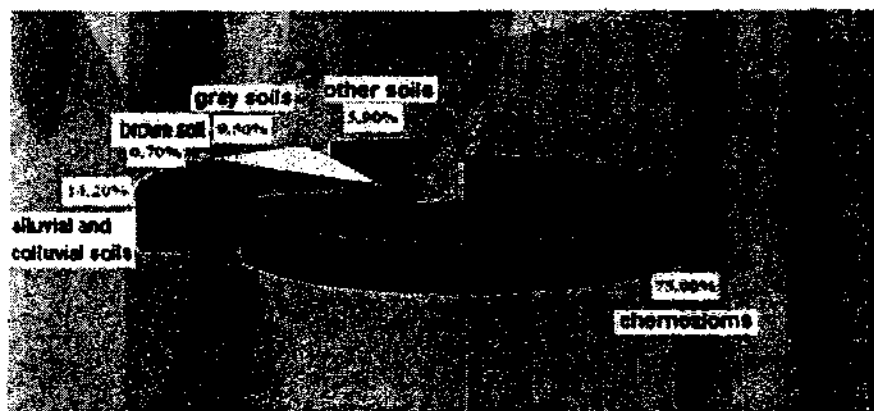
Main tributaries are: on the right side - Tsar Valley (length 11 km); on the left side - Şofrîncioasă Valley (length 15 km), Cluhureţ runlet (length 15 km).

Sarata River flows from the lower lake. River length is of 187 km and flows into the river Prut. Main tributaries: on the right side Orac River (length 22 km) and on the left side, Salty river (length 15 km).

lit

> SOIL

Moldovan soil types are presented in the following figure :

5. ANY EXISTING ENVIRONMENTAL PROBLEMS RELEVANT FOR PLAN OR PROGRAM, INCLUDING, IN PARTICULAR, THOSE RELATING TO ANY AREAS OF PARTICULAR ENVIRONMENTAL IMPORTANCE, SUCH AS AREAS DESIGNATED PURSUANT TO DIRECTIVES 2001/147/EEC AND 92/43/EEC

I. ROMANIA

Information regarding Site of Community Importance and Special Protection Areas from the territory of four counties in the eligible area were taken from the MEWF ROMANIA web site- <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>.

The sources of the photos are: Environmental Status Reports concerning Botoșani, Galați, Iași and Vaslui Counties, corresponding to year 2013, published on the web-sites of Counties Environmental Protection Agencies.

> Botoșani County

In Botoșani County, have been established : 7 Sites of Community Importance (SCI), 4 Special Protection Areas (SPA) for avifauna, and nature reserves. Figure 5.1 shows the distribution of SCI, SPA and nature reserves in the Botoșani County.

Natural Reserves are divided into forest and floristic reserves type.

> Forest type

> Tudora Forest	119,0 ha;
> Ciornohal Forest	76,5 ha;
> Arinis from Horiăceni	5,0 ha;
> Secular Fagetul Stühle	0, 5 ha.

> Floristic type

> Rabies from Dersca (Lozna)	10,0 ha;
> Bucecea ponds Siret	2,0 ha;
> Floristic Reserve Rock - Ștefănești	1,0 ha;
> Floristic Reserve Ripiceni	1, 0 ha.

I. SPECIAL PROTECTION AREAS –SPA

In Botoșani County, 4 SPA are declared, with a total area of 29453,68 ha.

➤ ROSPA0058 Lake Stâncă Costești

Location: lands of Stefanesti town, Ripiceni and Manoleasa villages.

Protected species: 44 species of wild birds mentioned in Annex 1 of the Birds Directive, spotted eagle (*Aquila clanga*), yellow heron (*Ardeola ralloides*), the diver winter (*Podiceps auritus*), ferruginous duck (*Aythya nyroca*), honey buzzard (*Penis auritus*).

Surface: 2,161 ha.

➤ ROSPA0049 - Ponds on Ibăneșei- –Baseului - Podriga Valley

Location: lands of Darabani and Saveni towns and Cordăreni, Hănești, Hudești, Havâma, Mileanca, Vorniceni, Ungureni, Știubieni, Vlăsnești and Concești villages..

Ponds: Negreni, Mileanca, Cal Alb, Ibaneasa, Vorniceni, Havirna, Hanesti;

Protected species: 20 species of birds listed in Annex I of the Birds Directive, Western marsh-harrier (*Circus aeroginosus*), Increase gray (*Porzana parva*), great egret (egret), heron (*Ardea purpurea*), Rent pond (*Sterna hirundo*).

Surface: 2,705 ha

➤ ROSPA0110 - Rogojești Bucecea Accumulations

Location: Botoșani County - Mihăileni, Vf. Campului villages and lands of Suceava County.

Protected species: 22 species listed in Annex 1 of the Birds Directive.

Surface: 1,537.38 ha.

➤ ROSPA0116 - Dorohoi Șaua Bucecei

Location: Lands of Suceava, Iași and Botoșani counties.

Protected species: 15 species of birds listed in Annex 1 of the Birds Directive.

Surface: 23,050.3 ha.

II. SITES OF COMUNITY IMPORTANCE-SCI

Currently, in Botoșani County are 7 Sites of community importance.

Total Surface of SCI established: 16,978.17 ha.

➤ ROSCI 0141 - Ciomohal Forest

Location: Călărași village;

Community Habitat type: Dacian oak and hornbeam forests

Floristic species of Community interest: *Iris aphylla ssp hungarica*

Surface: 265 ha

➤ **ROSCI0076 - Dealul Mare- Hârlău**

Location: Lands from Botoșani, Iași and Vaslui counties;

Types of habitats of Community interest: Dacian oak-hornbeam forests, beech forests Fagetum Asperulo.

Surface: 14,565 ha on the Botoșani County- lands of Copălău, Corni, Coșula, Cristești, Curtești Flămânzi, Frumușica, Tudora, Vlădeni, Vorona villages.

➤ **ROSCI0255 Turbăria Lozna (Dersca)**

Location: Lozna village

Types of habitats of Community interest: Natural eutrophic lakes with Hydrocharition or Magnopotamion vegetation and peat bogs capable of natural regeneration

Floristic species of Community interest: *Angelica palustris*.

Surface: 12 ha

➤ **ROSCI0234 Stâncă Ștefănești**

Location: Stâncă, Ștefănești town.

Habitat type: The communities rupicole calcify or meadows Basify of Alysso-Sedion white.

Surface: 1 ha.

➤ **ROSCI 0399 - Suharău Darabani**

Location: lands from Concești, Darabani, Hudești and Suharău.

Habitats of Community interest: Asperulo beech forests Fagetum, oak-hornbeam forests Dacian, Sarmatian steppes Ponto, and Ponto Sarmatian deciduous bushes.

Surface: 1,936 ha.

➤ **ROSCI0391- Middle Siret Bucecea**

Location: Lands from Botoșani and Suceava counties, In Botoșani county--Bucecea town 3% and Vf. Câmpului village 1%;

Habitats of Community interest: herb fringe communities of high hydrophilic from the plains to the mountain and alpine.

Fish species listed in Annex 2 of the Habitats Directive *Aspius aspius*, *Gobio kessleri*, *Cobitis taenia*

Surface: 125.4 ha

➤ **ROSCI0184 - Zamostea Luncă Forest**

Location: Botoșani and Suceava counties. In Botoșani County lands from Candesti and Varful Campului villages.

The types of habitats: forests of oak and hornbeam Dacian, mixed riparian forests with *Quercus robur*, along the great rivers Frasinus excelsior.

Amphibians and reptiles species from Annex 2 of the Habitats Directive: *Emys orbicularis*;

Surface: 68.77 ha.

➤ Galați County

In Galați County have been established 14 Sites of Community Importance, 5 Special Protection Areas for avifauna, nature reserves and natural parks. Figure 5.2 shows the distribution of SCI, SPA, nature reserves and natural parks in Galați County.

In Galați County there are 17 nature reserves, out of which: 3 are significantly important in terms of paleontological (fossil sites Tirighina - Barbosi, Rateș and Berești), while the rest of them are important for their flora, fauna and forestry.

Natural areas of interest

No.	CODE	Protected area	Location	Surface (ha)
1.	2.402	Sand Dunes from Hanu Conachi	Fundeni Village, Hanu Conachi	199.30
2.	2.403	Garboavele Forest	Tulucesti Village	230.00
3.	2.404	Breanca- Roscani Forest	Baneasa Village	78.30
4.	2.405	Fossil Place Tirighina-Barbosi	Galați Municipality	1.00
5.	2.406	Fossil Place Rates	Tecuci Municipality	1.50
6.	2.407	Fundeanu Forest	Draguseni Village	53.20
7.	2.408	Talasmani Forest	Berești County	20.00
8.	2.409	Buciumeni Forest	Buciumeni and Brahasesti Village	71.20
9.	2.410	Ostrovul Prut	Galați Municipality	62.00
10.	2.411	Potcoava Pond	Branistea Village	49.00
11.	2.412	Talabasca Pond	Tudor Vladimirescu Village	139.00
12.	2.413	Fossil Place Berești	Berești City	49.00
13.	2.414	Prut floodplain	Cavadinesti Village	81.00
14.	2.415	Pochina Lake	Suceveni Village	74.80
15.	2.416	Vlascuta Lake	Mastacani Village	41.80
16.	2.417	Poganesi Forest	Baneasca Village	33.50
17.		Natural Park „Prut Floodplain”	Cavadinesti, Suceveni, Oancea, Mastacani, Vladesi, Foltesti, Frumusita, Tulucesti, Galați	8,247.00

In 2004, four natural reserves of national interest (Balta Vlasca, Balta Pochina, Ostrovul Prut and Prut Floodplain) were included in the Natural Park "Lower Prut Floodplain" (PNLJPI) established by Romanian Government Decision no. 2151/2004 regarding the protected natural area regime for new areas.

The total area of Sites of Community Importance of 22,902 ha, representing 5% of the county Galați, while the total area of Special Protection Areas is of 56,106 ha, and representing 12.5% of the county.

No.	County(s)	CODE	Site Name	Area in Galați County (ha)
SITES OF COMUNITY IMPORTANCE IN GALAȚI COUNTY				
1.	Galați	ROSCI0072	Sand Dune Hanul Conachi	241.700
2.	Galați	ROSCI0105	Prut floodplain	5,851.700
3.	Galați	ROSCI0134	Balta-Munteni Forest	86.000
4.	Galați	ROSCI0139	Breana –Roscani Forest	156.800
5.	Galați	ROSCI0151	Garboavele Forest	219.100
6.	Vrancea Galați Bacău Braila	ROSCI0162	Inferior Siret Meadow	12,289.543
7.	Galați	ROSCI0163	Mogos-Matele Forest	64.900
8.	Galați	ROSCI0165	Poganesti Forest	180.900
9.	Galați	ROSCI0175	Talasmani Forest	53.400
10.	Galați	ROSCI0178	Torcesti Forest	129.900
11.	Galați	ROSCI0315	Chineja Meadow	944.900
12.	Vrancea, Galați	ROSCI0334	Buciumeni-Homocea Forest	2,047.253
13.	Vaslui, Galați	ROSCI0360	Bârlad River between Zorleni and Gura Garbovatului	642.350
14.	Tulcea, Constanta, Galați	ROSCI0065	Danube Delta	1% in Galați County
Special Protection Area for avifauna in Galați County				
15.	Galați	ROSPA0070	Meadow Prutul-Vladesti-Frumusita	14,389.00
16.	Galați, Vrancea, Braila	ROSPA0071	Inferior Siret Meadow	24,084.8
17.	Galați	ROSPA0121	Brates Lake	15,682.0
18.	Galați/Galați, Vaslui	ROSPA0130	Mata-Carja-Radeanu	1,950.0
19.	Galați, Tulcea, Constanta	ROSPA0031	Danube Delta and Razim Sinco Complex	1% in Galați County

➤ Iași County

In Iași County there were established 19 Site of Community Importance, 6 Special Protection Areas for avifauna and nature reserves. Figure 5.3 shows the distribution of SCI, SPA and nature reserves in the Iași County.

Protected natural areas of national interest:

In Iași County, 27 natural reserves are established, out of which :

- 12 of forestry type (Catalina Cotnari Forest, Fagetul Secular Humosu, Frumușica Forest, Ghiorghitoaia Forest, Icuseni Forest, Mircești Meadow, Medeleni Forest, Pietrosu Forest, Poieni - Carburari, Roșcani Forest, Tătăruși Forest, Uricani Forest);
- 3 of floristic type (Poiana cu Schit, Valea lui David secular meadows and Saraturile from Valea Ilenei);
- 7 of aquatic type (Balta Teiva- Vișina Prut River Bend Bran, Prutețul Balata Sălăgeni Bend, River Prut, Chirița accumulation, accumulation Pârcovaci);

- **5 of geological, palaeontological type** (Forestry Point Băiceni, Bohotin Pietrosu, Fossil place Dealul Repedea , Scheia, Pârul Pietrei - Bazga Răducăneni).

I. SPECIAL PROTECTION AREAS -SPA

No.	Name	Location	Surface (ha)		The surface superposed on NPA of national interest (%)	Surface occupied on County area (%)
			Total	Inside County		
1.	ROSPA0109 Belcesti Accumulation	Iasi County - UAT: Belcesti, Cepelnita, Coarnele-Caprei, Cotnari, Deleni, Harlau, Scobinti	2,099	2,099	0.00	0.38
2.	ROSPA0116 Dorohoi - Sautu Buceceli	Botoşani, Suceava, Iasi County's; Iasi County - UAT: Deleni, Siretel	25,330	1,266	0.00	0.23
3.	ROSPA0042 Jijiei and Miletinului Ponds	Iasi County - UAT: Andrieseni, Coarnele Caprei, Ierbiceni, Focuri, Fantanele, Gropnita, Movileni, Popricani, Proboata, Victoria, Vladeni, Sipote, Tiganasi	18,990	18,990	0.03	3.46
4.	ROSPA0072 Siret Middle Floodplain	Iasi, Neamt and Bacău County's; in Iasi County - UAT: A.I.Cuza, Butea, Halaucesti, Mircesti, Mogosesti, Siret, Rachiteni, Stoiniceni-Prajescu	10,455	3,241	0.00	0.59
5.	ROSPA Barnova Forest	Iasi County - UAT: Barnova, Ciurea, Comana, Dobrovat, Grajduri, Schitu Duca and Tomesti; Iasi	12,887	12,887	0.84	2.35
6.	ROSPA0096 Miclesti Forest	Iasi and Valul County; in Iasi County - Clotesti and Dolhesti	8,631	5,437	0.00	0.99
TOTAL				43,290		8.00

II. SITES OF COMMUNITY IMPORTANCE- SCI

No.	Name	Location	Surface (ha)		The surface superposed ANP (%)	Surface occupied (%)
			Total	Inside County		
Iasi County						
1.	ROSCI0058 God's Hill	Iasi County – UAT: Letcani, Movileni, Rediu, Romanesti	579	579	0.00	0.100
2.	ROSCI0067 Dealul Mare-Harlau	Botoşani, Suceava, Iasi County's; Iasi County – UAT: Deleni, Harlau, Lespezi, Siretel	25,112	9,040	0.81	1.650
3.	ROSCI0077 Barca Meadows	Iasi County – UAT: Miroslava, Mogosesti, Voinesti	144	144	0.00	0.020
4.	ROSCI0107 Mircesti Floodplain	Iasi County: - UAT: Mircesti	33	33	79	0.006
5.	ROSCI0135 Barnova-Repedea Forest	Iasi County – UAT: Barnova, Ciurea, Comana, Dobrovat, Grajduri, Iasi, Mogosesti, Schitu-Duca, Scanteia, Tomesti	12,216	12,216	0.88	2.230
6.	ROSCI0152 Floareanu-Frumisica-Ciurea Forest	Iasi and Neamt Counties; Iasi County – UAT: Dagata, Dumesti, Horlesti, Madarjac, Popesti, Sinesti, Tansa, Voinesti, Tibana, Tibanesti	18,978	16,700	0.58	3.040
7.	ROSCI0159 Homita Forest	Iasi County – UAT: Cristesti, Motca	57	57	0.00	0.010

8.	ROSCI0160 Icuseni Forest	Iasi County – UAT: Golaesti	10	10	88.2	0.001
9.	ROSCI0161 Medeleni Forest	Iasi County – UAT: Golaesti, Victoria	131	131	0.00	0.020
10.	ROSCI0167 Roscani Forest	Iasi County – UAT: Roscani	56	56	61.78	0.010
11.	ROSCI0171 Marzesti Forest and Meadows	Iasi County – UAT: Rediu, Popricani	200	200	0.00	0.030
12.	ROSCI0176 Tatarusi Forest	Iasi County – UAT: Tatarusi, Cristesti, Valea Seaca	55	55	90.72	0.010
13.	ROSCI0181 Uricani Forest	Iasi County – UAT: Miroslava	114	114	59.64	0.020
14.	ROSCI0213 Prut River	Galati, Iasi and Vaslui County's; Iasi County – UAT: Bivolari, Trifesti, Probota, Victoria, Golaesti, Ungheni, Tutora, Prisacani, Grozesti, Gorban	11,961	11,861	36.38	2.160
15.	ROSCI0221 Ilenei Valley Salting	Iasi County – UAT: Dumesti, Letcani, Romanesti	112	112	5.26	0.020
16.	ROSCI0222 Lower Jijia-Prut Salting	Iasi County – UAT: Andrieseni, Gropnița, Movileni, Sipote, Tiganiș, Popricani, Probota, Trifesti, Victoria, Vlădeni	10,613	10,613	0.08	1.930
17.	ROSCI0285 David Valley	Iasi County – UAT: Letcani, Miroslava, Rediu, Valea Lupului	1,435	1,435	3.23	0.260
18.	ROSCI0363 Moldova River between Oniceni and Milesti	Suceava, Iasi and Neamt Counties; Iasi County – UAT: Cristesti, Miroslavesti, Motca	3,215	1,738	00.00	0.310
19.	Siret River between Pascani and Roman	Neamt and Iasi Counties; Iasi County – UAT: A.I. Cuza, Butea, Halaucesti, Mircesti, Mogosesti-Siret, Pascani, Ruginoasa, Rachiteni, Stoiceni-Prăjescu	3,711	2,264	0.00	0.410
TOTAL				67,386		22,237

➤ Vaslui County

In Vaslui County have been established 15 Site of Community Importance, 4 Special Protection Areas for avifauna and nature reserves. Figure 5.4 shows the distribution of SCI, SPA and nature reserves in Vaslui County.

Nine nature reserves, with an area of 302.80 ha, are protected by law. However, currently only 191.28 ha of their area remained. These are:

- Mălușteni paleontological reservation;
- Fossiliferous Point sanding shafts Nisiparia Hulubă;
- Botanic Reserve Burcel heap;
- Botanical Reserve Rupturile Tanacu Coast;
- The forestry Badeana;
- The forestry Harboanca;
- The forestry Bălteni;
- Botanical Reserve Fanatulde la Glodeni;

ME

➤ The Forestry Reserve Seaca - Movileni.

HK

I. SPECIAL PROTECTION AREAS –SPA

In Vaslui County, an area of 27,288.19 ha, which includes a 4 Nature 2000 was established as special protected area for avifauna.

The objective is the protection and conservation of 52 species of birds under the Birds Directive 2009/147 / EC Annex I, and also other 31 species of birds, having the status of vulnerable species requiring conservation measures.

No.	Name	Location	Surface (ha)		The surface superposed on NPA of national interest	Surface occupied on County area (%)
			Total	Inside County		
1.	ROSPA0092 Pădurea Bârnova	Vaslui and Iași	12,887	124.22	0	0.023
2.	ROSPA0096 Pădurea Micăști	Vaslui and Iași	8,631	3,193.47	0	0.600
3.	ROSPA0119 Horga - Zorleni	Vaslui	20.188	20,188.00	0	3,800
4.	ROSPA0130 Mața – Cârja -Rădeanu	Vaslui and Galați	5,735	3,782.50	0	0.710

II. Sites of Community Importance

Prut River is the largest protected natural area of community interest in Vaslui County. This area is located along the river Prut in Vaslui and Iași, with a total area of 12506 ha, located between the right bank of the Prut River and the flood protection dyke, ponds in the south of the village Fălciu and fisheries complex Carja up to the bordering county of Galați.

Floristic biodiversity of the meadow Prut River is completed with marsh vegetation , and in this sense we can find species such as the wolf tooth (*Bidens tripartite*), white spinach (*Chenopodium polyspermum*), yellow (*Austrian Rorippa*), comfrey (*Symphytum officinale*), etc. Among shorter plants we mention: foxtail (*Alopecurus aequalis*), wild mint (*Mentha arvensis*), tămâioară (*Chenopodium botrys*) Bolgari (*Ranunculus sceleratus*), etc.

In ponds associated with river Prut with shallow waters (0,5 +2m) and low in nutrients species, such as: white waterlily (*Nymphaea alba*), cornaci (*Trapa natans*), float (*Nymphoides peltata*) and water spike (*Potamogeton natans*) are growing.

No	Name	Location	Surface (ha)		The surface superposed on NPA of national interest	Surface occupied on County area (%)
			Total	Inside County		
Vaslui County						
1	ROSCI0041 Coasta Rupturite Tanacu	Vaslui	328	328.00	1.83	0.062
2	ROSCI0080 Fânăturile de la Glodeni	Vaslui	75	75.00	8.00	0,014
3	ROSCI0105	Vaslui and Galati	5.852	134.74	0.00	0.025

mk

	Lunca Joasă a Prutului					
4	ROSCI0117 Movila lui Burcel	Vaslui	13	13.00	92.30	0.002
5	ROSCI0133 Pădurea Bădeana	Vaslui	61	61.00	96.00	0.011
6	ROSCI0135 Pădurea Bărnova - Repedea	Vaslui and Iași	12,887	122.16	0.00	0.023
7	ROSCI0158 Pădurea Bălteni - Hârboanca	Vaslui	526	526	8.55	0.099
8	ROSCI0169 Pădurea Seaca - Movileni	Vaslui	51	51.00	86.47	0.010
9	ROSCI0175 Pădurea Talașmani	Vaslui and Galați	53	0.50	90.00	$9.4 \cdot 10^{-5}$
10	ROSCI0213 Râul Prut	Vaslui and Iași	11,861	7,472.43	0.00	1.405
11	ROSCI0286 Colinele Elanului	Vaslui	755	755.00	0.00	0.140
12	ROSCI0309 Lacurile din jurul Măscurei	Vaslui and Bacău	1,160	1,020.80	0.00	0.192
13	ROSCI0330 Oșești - Bărzești	Vaslui	1,449	1,449.00	0.00	0.272
14	ROSCI0335 Pădurea Dobrina - Huși	Vaslui	8,518	8,518.00	0.00	1.602
15	ROSCI0360 Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbovățului	Vaslui and Galați	2,569	1,926.75	0.00	0.362

II REPUBLIC OF MOLDOVA

EMERALD Network is an ecological network aimed at preserving wildlife and their natural habitats in Europe, launched in 1998 by the Council of Europe, as part of its work under the Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats - Convention Berne (1979).

Emerald Network in Moldova is designed as part of the National Ecological Network and is an integral part of Pan-European Ecological Network. The national program on the establishment of the National Ecological Network (approved in 2011) aims at the integrated management of activities for the establishment of national ecological network by preserving natural genetic diversity in Republic of Moldova.

Emerald Network database contains information on species and habitats under the Bern Convention. Resolutions 4 and 6 present in Moldova, including biogeographic, environmental, population and location of species and habitats information presented in geoinformation maps are available through EUNIS the European information system (<http://eunis.eea.europa.eu/gis-tool.jsp>) and European data base EIONET (<http://cdr.eionet.europa.eu/>). Under the Bern Convention, Rez.6, 9 species of plants were included in the database for Republic of Moldova, including: *Colchicum fominii*, *Genista tetragonal* *Luronium natans*, etc. *Pulsatilla grandis* 74 selected animal species include birds - 51, mammals - 11, amphibians - 3, fish - 3, reptile - 3 and invertebrates 3.

In the case of Republic of Moldova, 17 sites were selected to be included in the Emerald Network, representing 10.65 % of the surface of Republic of Moldova, which have special importance for the protection of species and habitats under the Bern Convention, namely:

- **Forests:** Caraușeni, Orhelului Woods, Forests Strășeni, Tigheci Woods, Bahmut Harjauca, Codru Scientific Reserve, Royal Forest Scientific Reserve, Scientific Reserve Plaiul Fagului.
- **Wetlands:** Middle Prut, Lower Prut Scientific Reserve, Lower Prut Lakes, Lower Dniester, Unguri - Holosnita.
- **Rocky Ecosystems:** Cliffs of Transdnistria, Rezina - Tipova;
- **Steppe:** Bugeacului Steppe, Steppe Băițului.

EMERALD SITES

➤ Bahmut-Hârjauca

Bahmut - Harjauca has the following features: area 13,400 ha, the average altitude 280 m, biogeographical region - mainland. It includes three types of habitat under the Berne Convention: forests of beech, oak and hornbeam forests, mixed woodland slope and gully.

Protected areas in this area are: Plaiul Fagului, Cornești, Bahmut - Leurdoiaia, Bogus, Scăfăreni.

➤ Nistrul de Jos

Its area is about 60,000 ha, including forest ecosystems of willow, poplar and white oak from the meadows of Lower Dniester. There are areas with valuable aquatic vegetation and marshy, swampy areas, meanders of the river near villages Copanca, Talmaz, Olanesti and steppe areas near the villages Ciobruciu, Răscăieți and other valuable areas with aquatic and marshy vegetation. Habitats under the Bern Convention, Rez. 4 formations include riparian willow forest sectors river compact central European forests bordering Ponto- Sarmatic mixed aspen eutrophic wet meadows, sedge marshes layers. Lower Dniester site includes Landscape Reserve "Turkish Garden", raions Causeni, Stefan Voda and forest sectors from Copanca Talmaz, Olănești.

➤ Scientific Reserve Codru

Scientific Reserve Codru is a hardwood forest of the type of those in Central Europe and includes a forest area located in the largest Codrilor massive from the centre of Moldova. The main values of the Reserve Codru are beech and oak and populations of rare plants and animals. In these places, many species of plants and animals are on the eastern edge of the spreading area in Europe. Codru forest reserve is located near the village Lozova, Strasenii Raion. The area of the reserve area is of 5,642 hectares. The surface of the area with integral protection is of 720 ha.

➤ Scientific Reserve Plaiul Fagului

Scientific Reserve Plaiul Fagului is located in the central part of Republic of Moldova, near the town Rădenii vechi, raion Ungheni. The main protected objects are beech and oak, as well as rare plants and animals. The area of the reserve is of 5,642

MR

hectares. The surface area under integral protection is of 803 ha. The protection zone covers 3,055 ha.

The habitats include forests of beech, hornbeam and oak forests, riparian willow formations.

➤ Scientific Reserve Pădurea Domnească

Scientific Reserve Pădurea Domnească covers an area of 6,032 ha, with full protection area of 261.7 hectares and protection zone of 2,005 ha.

Reserve Pădurea Domnească is located in the Middle Prut Meadow. It covers an area of 40 km (from the town Cobani to Pruteni)

It is one of the most valuable and old floodplain forests in Europe. The biggest forest massive is located near the village Domnească Royal (Glodeni raion), which gave the name of the reserve. Reserve Pădurea Domnească is represented by poplar, willow, oak, floodplain ecotype. In the Reserve Pădurea Domnească 580 plant species, including 12 rare plant species included in the Red Book of Moldova were recorded. The habitats include riparian formations of willow, riparian forests Pontic – Sarmatian, mixed aspen forest, Central European compact river sectors from peri-Danube sedge marsh, fen European herbs.

➤ Scientific Reserve Prutul de Jos

It is located in the Lower Prut. Almost 2/3 of the reserve area is occupied by the waters of Lake Beleu. Lower Prut Reserve was organized in 1991 on an area of 1691 ha. It includes not only Beleu Lake, and the nearby ponds and meadow, with their coppices and meadows. Lower Prut Reserve is a valuable ecosystem, which keeps about 300 species of plants. Lower Prut reserve represents an important passage route for migratory birds.

Here inhabit 155 species of birds, out of which 33 are rare and 12 are sensitive, endangered species. Habitat types included: European marsh grasses, willow riparian formations, Central European compact river sectors, riparian forests Pontic - Sarmatian mixed poplar, alder east-Carpathian forests, peri-Danube swamps with sedge.

➤ Codrii Tigheci

The surface of this area is of 2519 hectares. Landscape Reserve Forests Tigheci is located in the axial region steppe - Tigheciului hills - which stretches 100 km from the woods to the south of the Central Moldavian Republic, with a maximum altitude of 301 m. Include pubescent oak groves and English oak. The gene pool includes 452 different plant species, 9 species of rare plants included in the Red Book of Moldova. The population of snowdrops in Tigheci protected area is unique in Republic of Moldova.

➤ Stepa Bugeacului

The area is 50,000 ha. The settlements included in this area are: Ciucur - Minjir , Bugeac, Dezghingea, Comrat, Congaz, Taraclia, Ciumai. The structure and composition is very diverse steppe areas.

Protected area "Vinogradovca - Clujal" is considered a core area of international importance. Steppe communities that are remnants of the past steppes, widespread in Southern Moldova Plain, present a particular scientific interest. The territory of this protected area were found 422 different plant species, 46 plant species are rare, some are found only here. Among these, three species are included in the Red Book of Moldova. It is a sector with a unique floristic diversity and special phytocoenotic.

➤ Caracuseni

The surface of this site is 4585 ha within Briceni, Edinet, Lipcani, Caracuseni forestry sectors i.e. Rososeni, Sire, Balasnesti. The habitats in this site include: caves, mixed forests and forest slopes and valleys of the South East European ash, oak and alder. Cave Emil Racovita in the composition of this site is one among the largest caves in Europe and it is located 1.5 km west of the village Criva, Briceni rayon. According to its genesis, it is a den of dissolution. In terms of general development direction, caving network has two horizontal lines dominate the sector.

CULTURAL HERITAGE

I. ROMANIA

As regards to the cultural heritage the information is taken from each county council page or from the pages of County Department of Culture, Religious Affairs and National Cultural Heritage of the Ministry of Culture: Botoşani, Galaţi, Vaslui, Iaşi.

➤ Cultural Heritage in Botoşani County

Botoşani county has numerous monuments and historical heritage sites out of which some of the most representative are:

- Ciomac Cantemir House Foundation Stefan Luchian;
- House Costache Enescu George Enescu Museum premises;
- House Manolache Iorga, Botoşani;
- G. Enescu Memorial House Liveni;
- N. Iorga Memorial House, Botoşani;
- Memorial Ipoteşti;
- Museum of Archaeology, Saveni;
- Museum of Natural Sciences, Dorohoi;
- Botoşani County Museum.

In Botoşani County, there are numerous worship places, from which, a number of 23 places are highlighted as the most representative.

➤ Cultural Heritage In Galaţi County

Galați cultural Heritage are quite numerous, but the following are some of the most representative:

- Urban Ensemble "Royal Street" (including such emblematic buildings Administrative Palace - today prefecture , Archdiocesan Cathedral of Saint Nicholas , the Palace of Justice - University today : " Lower Danube " Dramatic Theater "Fani Tardini " Grand Hotel - Galați City Hall today , Cavallotti House - now the Museum of History);
- Pharmacy Tinc – now House museum collections;
- Cuza Voda House;
- The Museum of Natural Sciences;
- Museum history, culture and Christian spirituality of the Lower Danube;
- Library " V.A. Urechia " - former Palace of the Danube European Commission;
- Virgin Mary Church - currently the oldest building in town;
- Village Museum "Petru Caraman " - Forest Garboavele;
- Barbosi archaeological site, Galați;
- Hortensia House Papadat Bengescu – Ivesti village;
- Rural house "Ion Avram Dunareanu " – Suhurlui village;
- Memorial House " Costache Negri" - Costache Negri village;
- Theodor house Cincu currently Tecuci Mixed Museum;
- The wave of Trajan.

Places of worship in Galați County are numerous, exceeding 300 in number.

➤ Cultural Heritage in Iași County

Iași county has numerous cultural heritage sites out of which the most representative are:

- "Ion Creangă", Memorial House;
- "V. Pogor" House;
- Palace of Culture;
- National Theatre "Vasile Alecsandri";
- "Alexandru Ioan Cuza" University.

In regards to places of worship in Iași County these are numerous with a number of 7 places of worship highlighted as most representative.

➤ Cultural Heritage in Vaslui County

In vasilui County there are more than 300 monuments as listed by the Ministry of Culture, including places of worship. Out of these some of the most representative are:

- Monumental Complex from Podul Inait
- S. Belloescu Library
- Royal Palace and Church in Husi

In regards to places of worship, in Vaslui County, these are numerous out of which a number of 15 places are highlighted as most representative.

II. REPUBLICA MOLDOVA

In Republic of Moldova it was preserved, being spread within the territory, an important cultural inheritance of incontestable value: archeological sites, dwelling houses, mansions, castles, monasteries and churches, monumental art works, monuments and technical equipment, building ensembles - squares, streets, neighborhoods, villages and urban centers or traditional architecture ethnographic areas. The information was taken from the website <http://patrimoniul.asm.md/>.

The mobile cultural inheritance is owned by 87 country museums, out of which 5 museums and 7 branches are directly subordinated to the Ministry of Culture and Tourism and 66 to the local government bodies. Their collection includes about 700,000 heritage items related to the history and culture of national and universal value.

The Republic of Moldova's archaeological heritage is rich in works of art of considerable seniority; Sculptural models dating from the Paleolithic period were discovered. Ceramics of "Cucuteni - Tripoli" from the Neolithic period is attested in several regions of Republic of Moldova and has incontestable artistic valences, presenting a whole mythology in pictures.

UNESCO World Heritage of the Republic of Moldova includes one monument and two other items are on examination list. Moldova ratified the UNESCO Convention on the Protection of the World Cultural Heritage in 2002.

The Struve Geodetic Arc cultural heritage is located in Rudi, Soroca. Spring points are located in several countries: Norway, Sweden, Finland, Russia, Estonia, Latvia, Lithuania, Belarus and Ukraine.

On 17 December 2013, the black earth soils from Republic of Moldova are included within UNESCO heritage.

The ancient custom – male fog carols – from Republic of Moldova and Romania are included on 5th December 2013 within the UNESCO heritage.

Romania and Moldova into the UNESCO on December 5, 2013 with an ancient custom: male fog carols.

➤ CHIȘINĂU:

- National Museum of Ethnography and Natural History ;

- Village Museum , Chişinău ;
- National Art Museum of Moldova;
- National Museum of Archaeology and History of Moldova;
- House & Museum "Alexei Sciusev ";
- House-Museum "A. S. Pushkin ";
- History Museum of Chişinău;
- Military History Museum;
- Museum of Romanian Literature.

➤ **ORHEI:**

- Museum Complex " Balioz Mansion " (Muzeul Handicrafts), Ivancea ;
- Lazo family mansion , the village Stone ;
- Museum Complex " Old Orhei", Orhei;
- Museum of History and Ethnography, Orhei ;
- House-Museum "A. Donici" village Donici;
- The museum complex" Saharna - Tipova" s. Saharna, Rezina; s. Tipova, Orhei, Monastery of Saharna;

➤ **CĂUŞENI:**

- Church "Adormirea Maicii Domnului ;
- House- museum of writer and poet "A. Mateevici Zaim village.

➤ **BĂLŢI**

- Museum of History and Ethnography;
- Pinacoteca "Antiochus Cantemir".

➤ **CAHUL**

- Land Museum Cahul: subsidiaries: House - museum "N. Lebedenco" Lebedenco village; Museum of Military Glory, Cahul town.

➤ **CIADAR-LUNGA**

- Museum of History and Ethnography, Ciadăr-Lunga city.

➤ **HÂNCEŞTI**

- Museum of History and Ethnography, Hincest.

➤ **LEOVA**

- Museum of History and Ethnography, Leova;
- Museum of History and Ethnography, the village Tigheci.

➤ **RÎȘCANI**

- Museum of History and Ethnography, the city Rîșcani
- Branches: House- museum " L. Demian" CORLATENI village.

6. THE ENVIRONMENTAL PROTECTION OBJECTIVES, ESTABLISHED AT INTERNATIONAL, COMMUNITY OR MEMBER STATE LEVEL, WHICH ARE RELEVANT TO THE PROGRAMME AND THE WAY THOSE OBJECTIVES AND ANY ENVIRONMENTAL CONSIDERATIONS HAVE BEEN TAKEN INTO ACCOUNT DURING ITS DRAFTING

I. ROMANIA

The Partnership Agreement with Romania

The Partnership Agreement (PA) Romania - EU approved on August 6, 2014 provides the strategic framework for the necessary reforms and investment to be carried out in the 2014-2020 period. The PA is the main strategic document, covering needs and investments for FESI allocated to Romania, totalizing approximately 40 billion Euros.

The PA objectives are totally coherent and convergent with ENI CBC Thematic Objectives due to the fact that the documents are converging with the EU 2020 strategy. The main development issues in terms of environmental protection and resource efficiency are the following:

- Expanding public access to water services in the context of the Framework Directive, regarding the water and watershed management plans;
- Implementing and upgrading infrastructure for compliance with the requirements of the Directive on waste and Plans Waste Management and prevention programs and maintenance;
- Protection and nature conservation, including a coherent and functional network Natura 2000, support for high nature value farming systems and restoration of degraded ecosystems;
- Sustainable management of natural resources in Romania, including landscapes, farmland, forests, inland waters and coastal protected areas and biodiversity;
- Development and improvement of air quality assessment and monitoring;
- Improving urban sustainable transport and reducing pollution;
- Addressing the situation of abandoned and contaminated sites, and management of existing sources of pollution;
- Preservation and protection of cultural heritage;
- Reduce the risk of abandonment of farming activities;
- Development of public institutions through integrated management plan.

Based on the conclusions of the analyse on development difficulties and prevention of emergency situations the main development needs are:

- Improving Romania's ability to anticipate, prevent and respond to extreme natural or anthropogenic emergencies ;
- Improved adaptation and resilience of Romania to the negative consequences of climate change and, in particular, to the increased incidence of extreme heat events, drought, coastal erosion and flooding in line with the National Strategy on Climate Change;
- Improved adaptation and resilience resistance of Romania to other natural and anthropogenic risks;
- Adoption of farming practices to improve resilience to climate change; advisory service should accompany the adoption of measures at farms level;
- Enhancement of water efficiency in agriculture as to contribute to climate change adaptation.

National Reform Program for Romania (NRP)

This strategic document is setting the framework for the main priorities and reforms to be applied on short and medium term for Romania as to meet the objectives of the Europe 2020 Strategy. The NRP includes particular measures in various policy areas targeted to sustain growth and create jobs and meet the objectives of Europe 2020. Focused on the Romania's most urgent measures, the National Reform Program (NRP) is paying special attention to governance issues and macroeconomic stability. It is aiming to boost competitiveness, productivity and growth, social cohesion, territorial and economic convergence for reducing disparities in terms of economic development to other member states of the European Union.

Generally, ENI CBC Thematic Objectives are converging with NPR measures, with the exception of two of them, TO3 Promotion of local culture and preservation of historical heritage and TO10 Promotion of border management and border security, that are not essential to the NRP.

National Strategy on Climate Change 2013 + 2020

Given the evolution of EU policy on climate change, the second NSCC 2013 + 2020 was adopted by Government Decision no. 529/2013, foreseeing two action directions: *reducing greenhouse gas emissions and increasing carbon sequestration through natural absorbent tanks; and adaption to the negative effects of climate inherent change on natural and anthropogenic systems.*

The strategy overall objective is to integrate the obligations related to energy and climate legislative package underlying principles that will guide the development of action plans and programs at sectorial level, setting goals and targets to be achieved through future specific measures and actions at sectorial level.

NSCC highlights the two key components of the climate effort: the prevention and mitigation of climate change (through action to reduce emissions of greenhouse gases - GHG emissions) and the appropriate adaptation measures with minimal damage in the context of the climate change already underway.

GHG emission mitigation component identifies the economic sectors that require specific measures to reduce GHG emissions (energy, industrial processes, agriculture,

land use, land use change, forestry, waste management). In addition, data on the GHG emissions contribution of each sector, general information on how human activity (productive processes or consumer / user) alongside with natural processes lead to these types of emissions are presented and key measures to reduce GHG emissions in each sector are proposed.

The objective of adaptation to climate change component is to increase the capacity to adapt to real or potential effects of climate change by establishing strategic directions that can guide sectorial policy development, action to be taken and capacity development needed to update them regularly. Actions supported by this component are:

- active monitoring of climate change impacts and associated social and economic vulnerability;
- integration of adaptation measures to climate change into development strategies and policies at sectorial level and the harmonization of these measures between them;
- identification of urgent adaptation measures to climate change in critical socio-economic sectors.

National adaptation to climate change component encourages the identification of measures, actions and solutions that must be implemented in accordance with existing national needs in line with available resources and research requirements in order to limit the negative effects of forecast climate scenarios in medium and long term. Measures, actions and solutions identified will be implemented through inter-institutional cooperation and by providing technical assistance.

NSCC provides guidance support on policies and measures to be taken using EU structural and investment funds of the future of financial year (2014 + 2020).

NSCC will contribute to the sustainable use of natural resources; reduce emissions of greenhouse gases in our country and the protection of biodiversity and natural ecosystems.

The objectives included in NSCC in 2013 + 2020 will contribute to the sustainable use of natural resources, to the reduction of Romania greenhouse gases emissions, to the protection of biodiversity and natural ecosystems and the long-term preservation of social welfare by creating new jobs in specific sectors.

National Strategy for Flood Risk Management on medium and long term

NSFRM on medium and long term (2010 + 2035), developed under SEA procedure, has been approved by Government Decision no.846/2010 and its main objective is to prevent and reduce the consequences of floods on human life and health, socio-economic activities and the environment. The strategy foresees an integrated management of water and adjacent resources: planning and urban development, nature protection, agricultural and forestry development, protection of transport infrastructure, building and tourist areas, personal protection, etc.

National Strategy for Flood Risk Management objectives are the following:

- Social objectives: prevention and minimization flood risk on people and human communities, prevention and minimization flood risk on public/ community goods (hospitals, clinics, schools, etc.) and recreational areas, minimizing damage to

health state due to the impact on population of the flooding phenomenon and pollution associated with it;

- **Economic objectives:** prevention and minimization of economic losses by reducing the flood risk in populated area, minimizing the risks on economic objectives and goods by providing flood protection for localities with the exceedance probability of 1% for urban areas and 10% for agricultural areas, differentiated on various scenarios time.
- **Environmental objectives** – the accomplish the European Water Framework Directive requirements, avoiding the influence of anthropogenic alteration on watershed geomorphology, preventing pollution of watercourses and groundwater as a result of floods and their associated effects on the ecological quality of watercourses; protect and improve the land, and where possible encourage changes in agricultural practice to prevent or minimize leakage and flooding associated with it due to intensive agricultural activities; protection and preservation of historic monuments, protected areas and ecosystems; protecting and improving the environment and the specificity of its aesthetic appearance; minimize or prevent impacts of climate change on the occurrence of floods phenomenon.

In line with the NSFRM objectives the Plans for Prevention, Protection and Mitigation of floods effects (PPPM) were developed, as required by Directive 2007/60 / EC (Flooding) in order to reduce the risk of natural disasters (floods) affecting the population by implementing preventive measures in most vulnerable areas in the medium term (2020). PPPM will be completed in 2014 + 2015 and will form the basis of schemes necessary to protect the population goods, property and cultural values against floods on each basin/catchment area. On this basis the Hydrographic Basin Development Plans and Flood Risk Management Plans will be developed.

Waste Management

In order to ensure an effective waste management one should consider all relevant legislative provisions as:

- **Accession Treaty -section Environment** - Romania's commitments for the waste sector for each county are detailed within the EU Directives Implementation Plans;
- **SOP Environment** - Priority Axis 2, Intervention area 1 - "Development of integrated waste management and waste management infrastructure expansion";
- **National Waste Management Strategy (NWMS)**, approved by Government Decision no. 1470/2004, the basic tool that ensures implementation in Romania the EU waste policy. NWMS 's overall objective is to create the necessary framework for the development and implementation of an integrated waste management environmentally effective and economically feasible to protect human health and the environment.
- **National Waste Management Plan (NWMP)**, Government Decision 1470/2004, constitute the implementing plan for the national strategy objectives through adequate actions and measures as to comply with the environmental acquis in the field of waste management;

MK

- Regional Waste Management Plan (RWNM) for the Region 1 - North - East, approved by Order EWM no. 1364/1489/2006.

North-East Regional Development Plan 2014-2020

The strategy identified four key strategic priorities for the NE Region of Romania:

- Improving human capital;
- Development of modern infrastructure;
- Sustaining competitive economy and local development
- Optimizing the use and protection of natural resources.

Most of the strategy specific objectives are convergent with ENI CBC Thematic Objectives and their respective priorities.

South-East Regional Development Plan 2014-2020

The strategic document (currently in consultation process) identified ten development priorities for the SE Region as follow:

- Integrated sustainable urban development;
- Development of regional transport infrastructure;
- Improving the competitiveness of the regional economy, in the context of promoting smart specialization;
- Improving the quality of tourism at regional level;
- Conservation and protection of environment;
- Improving energy efficiency and using renewable resources;
- Improving quality in education, health and social inclusion;
- Recovery superior resources in rural areas and upgrading of the rural economy;
- Improving human resources at the regional level in the context of smart regional specialization;
- Promoting cross-border and interregional cooperation.

Even if these development priorities are formulated differently than the objectives of the CBC programmes, the measures included in the SE Regional Development Plan are strongly convergent with ENI CBC Thematic Objectives.

II. REPUBLIC of MOLDOVA

Strategy 2020

Moldova 2020 is the main strategic document and contains seven key development priorities:

- The alignment of the education system to labor market requirements in order to increase labor productivity and employment growth in the economy;
- Increase public investment in infrastructure and local roads;
- Reducing financing costs by increasing competition in the financial sector and developing risk management tools;
- Improve the business climate, promoting competition policy, streamlining the regulatory framework and applying information technologies in public services for businesses and citizens;

- Reducing energy consumption by increasing energy efficiency and use of renewable energy sources;
- Ensuring financial sustainability of the retirement system;
- Increase the quality and efficiency of the judiciary and fighting corruption.

The priorities are partially converging with the strategic thematic objectives of ENI CBC. Given the focus of prioritization mechanism in place for this document, the strategy and the key policy areas that have a direct impact include economic development, education, governance and energy.

National Regional Development Strategy

National Regional Development Strategy sets out ways to achieve overall strategic objective of a balanced and sustainable development in all regions of Republic of Moldova, focusing on the following specific objectives:

- Improving the legal and regulatory framework on regional development;
- Support for sustainable development of the regions and ensure a polycentric urban system;
- Capacity building for regional development in regions of the country;
- Reducing the local and intra – regional disparities;
- Establishing territorial cohesion to prevent marginalization of disadvantaged areas;
- Development and promotion of participatory integrated planning and regional development process.

The main areas of intervention are the same as the ENI CBC objectives, particularly in terms of water / wastewater, solid waste management and energy efficiency, roads, supporting entrepreneurship, tourism and rural development.

Environment Strategy for 2014 + 2020

The Environmental Strategy for 2014 + 2020 of Republic of Moldova was approved by Government Decision no. 301/2014.

Like other countries in the region, Republic of Moldova is facing many significant challenges in the environmental field. Insufficient solid waste management cause pollution of soil, air and water; inadequate management of forests and irrational agricultural practices causes soil degradation and biodiversity loss; small rivers, wells are heavily polluted due to agricultural activities, water treatment infrastructure is outdated, there are illegal storages of waste and manure; industrial activities and the large number of old cars cause air pollution in urban areas, and the lack of renewable energy and energy insecurity contributes to climate change.

The development of the environmental strategy was dictated by the political vector of European integration of the country, the current requirements being that of aligning the national legislation to the EU directives and ensuring sustainable development of the country by promoting the green economy.

The European integration process is a challenge to the environmental sector and includes two major directions: harmonization of national environmental legislation with the

communitarianacquis in the sector and institutional reform, which involves developing an institutional mechanism able to implement the new legislative framework adopted. The environmental strategy for the years 2014 + 2023 aimed at exactly these challenges and tends to be the key strategic planning document for the actions that has to be implemented in the next decade.

Specific objectives of the Environment Strategy are as follows:

- ensuring conditions of good governance and institutional potential efficiency and environmental management to achieve environmental objectives;
- integrate the principles of environmental protection, sustainable development and green economic development, adaptation to climate change in all sectors of national economy;
- improve knowledge on environmental protection among pupils, students and employees with at least 50% by 2023 and ensuring access to environmental information;
- reducing the negative impact of economic activity on the environment and improving measures to prevent environmental pollution;
- creating integrated monitoring system and quality control environment;
- ensure rational use, protection and conservation of natural resources by:
 - improving the quality of at least 50% of surface waters and implementation of watershed management;
 - a provision of access, by 2023, around 80% of the population to access secure systems and services for water supply and 65% to sewerage systems and services;
 - an improvement of soil quality and ecological restoration of degraded lands affected by landslides and farmland protection strips of 100%;
 - a sustainable management and protection of useful mineral resources;
 - an expansion of forests up to 15% of the country and state protected areas to 8% of the territory, and ensure efficient and sustainable management of natural ecosystems;
- creating integrated management system for air quality, reducing emissions of pollutants into the atmosphere by 30% by 2023 and greenhouse gas emissions by at least 20% by 2020 compared to the baseline scenario;
- creation of integrated waste management and chemicals, which help to reduce by 30% the amount of waste and increasing the recycling rate by 20% show until 2023.

III. EUROPEAN UNION

Europe 2020

Europe 2020 is the EU's ten-year growth and jobs strategy launched in 2010. It aims to create within the EU the conditions for economic growth:

- Smart, through more effective investments in education, research and innovation;

ME

- Sustainable, thanks to a decisive move towards a low-carbon economy;
- Inclusive, with a strong emphasis on job creation and poverty reduction.

The EU 2020 targets are focused on:

- Employment;
- Research and Development;
- Climate change and energy sustainability;
- Education,
- Fighting poverty and social exclusion.

Danube Strategy

In 2011 the European Council, at Romania and Austria proposal, adopted a macro-regional strategy to boost development of the Danube basin region. The strategy aims to create synergies and coordination between policies and initiatives taking place in the Danube basin region, including in 14 countries, including Romania and Moldova.

The strategy is based on four major pillar:

- A. Connecting the Danube region;
- B. Protect the environment in the Danube region;
- C. Improve prosperity in the Danube region;
- D. Strengthening the Danube region.

Each pillar of the strategy corresponds to specific areas of action, grouped into 11 priority areas, each priority area is coordinated by 2 states / provinces in the region, namely:

A. Connecting the Danube Region

- Improving mobility and multimodality:
 - a. inland waterways; (Austria and Romania);
 - b. road, rail and air; (Slovenia and Serbia);
- Promote sustainable energy; (Hungary and Czech Republic);
- Promote culture and tourism, people to people contacts; (Romania and Bulgaria).

B. Protecting the environment in the Danube region

- restore and maintain water quality; (Hungary and Slovakia);
- manage environmental risks; (Hungary and Romania);
- preserve biodiversity, landscapes and air and soil quality (Bavaria and Croatia).

C. Building prosperity in the Danube region

- Develop the knowledge society through research, education and information technologies (Serbia and Slovakia);
- support the competitiveness of enterprises, including cluster development (Baden Württemberg Croatia);
- Investing in people and skills (Austria and Moldova).

D. Strengthening the Danube Region

- Improving institutional capacity and cooperation (Austria and Slovenia).

Work together to promote security and tackle organized crime and serious crime issues (Bavaria and Bulgaria). Most of ENI CBC's strategic thematic objectives, excluding social inclusion and local government are well represented in this strategy. Among the priority axes related also to matters / activities of the CBC Programme shall include:

- Connectivity (intermodal transport, culture and tourism, energy networks);
- Environmental protection (water management, biodiversity protection and risk management);
- Increasing prosperity of the Danube region (education, research, competitiveness);
- Improvement of governance (institutional capacity and internal security).

Given the cross-country and regional dimension of the Danube Strategy is needed an integrated approach to border Cooperation Programme to support joint complementary measures.

Eastern Partnership

Representing the Eastern dimension of the European Neighbourhood Policy, this initiative was launched at the Prague Summit in 2009 and was reaffirmed in 2011 and subsequently in 2013. It aims to deepen and strengthen relations between the European Union and its six Eastern neighbours, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova and Ukraine.

The EaP is focused on several Flagship Initiatives as follows:

- Integrated Border Management Programme;
- Small and Medium-size Enterprise (SME);
- Regional energy markets and energy efficiency;
- Diversification of energy supply;
- Prevention of, preparedness for and response to natural and man-made disasters;
- Environmental protection.

The implementation of the Programme Romania-Republic of Moldova thematic objectives should take into consideration the EU Directives, Decisions and Regulations on air quality, surface water and groundwater, soil and subsoil, climate change, health, biodiversity, conservation, resource efficiency or the national legislation in force (Romania or Republic of Moldova) if this is less restrictive.

The development of the program indicative actions will consider the measures necessary to fulfil the United Nations Framework Convention on Climate Change and the Kyoto Protocol. It also will take into account any other national or European policy or strategy on adaptation and mitigation of climate change.

The projects promoted through the Programme indicative activities will be in line with the legal framework and provisions of the Romania-Republic of Moldova bilateral water management, namely the *Agreement between the Government of Romania and the Government of Republic of Moldova on cooperation for protection and sustainable use Prut and Danube waters*, signed on 28 June 2010 in Chişinău.

7. THE LIKELY SIGNIFICANT EFFECTS ON THE ENVIRONMENT, INCLUDING ON ISSUES SUCH AS BIODIVERSITY, POPULATION, HUMANHEALTH, FAUNA, FLORA, SOIL, WATER, AIR, CLIMATIC FACTORS, MATERIAL ASSETS, CULTURAL HERITAGE INCLUDING ARCHITECTURAL AND ARCHAEOLOGICAL HERITAGE, LANDSCAPE AND THE INTERRELATIONSHIP BETWEEN THE ABOVE FACTORS

TO2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT & INNOVATION

Objective 1: Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level

Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact
1.	Joint planning and joint development of educational plans, policies and strategies	Is not the case	Indirectly
2.	Exchanges of experience, teacher exchanges, transfer of good practices, development of joint training centres for increasing the effectiveness of education through the diversification of professional training programs for employees in the education system in areas such as		
	- School development, school management, developing the relation between schools and communities	Is not the case	Indirectly
	- Developing and applying innovative educational methods, for increasing teaching skills to facilitate and motivate students to perform	Is not the case	Indirectly
3.	Developing joint/ common programs of entrepreneurship education, programs that stimulate creativity, innovation and active citizenship	Is not the case	Indirectly
4.	Improving the educational quality and participation through rehabilitation/modernization/ extension/ endowment of infrastructure of the educational infrastructure and equipment procurement;	Resource efficiency Waste management	Positive Low energy consumption, raw materials, hazardous substances Recovery/ waste disposal
5.	Development and implementation of partnerships between educational institutions to:		
	- Prevent and correct early school leaving phenomenon through integrated programs (including awareness campaigns) for prevention of school dropout, encourage school attendance and reintegration of those who have left school early	Is not the case	Indirect
	Developing after school programs and extra-curricular activities	Is not the case	Indirectly
6.	Development and implementation of joint actions in support of disadvantaged groups, e.g.:		
	Integrated support actions addressing children and youth with parents living abroad (which may include inter alia guidance, counselling, after school programs, educational and cultural activities);	Is not the case	Indirectly

	Support ⁴ actions meant to facilitate the social and work integration of people (children, youth and adults) with disabilities	Is not the case	Indirectly
7.	Support for youth (including educational campaigns) for the prevention of drug use, human trafficking, alcohol abuse, etc	Is not the case	Indirectly
8.	Development and implementation of cross programmes and actions for enhancing/ improving/ facilitation of job qualifications and competencies	Is not the case	Indirectly

Priority 1.2 – Promotion and support to research, development and innovation

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact
1.	Development of partnerships/networking between universities and research centres for the purpose of creating a favourable environment for know-how transfer and business.	Is not the case	Indirectly
2.	Dissemination, cooperation and networking between programmes and organizations from the two states acting in the field of research and innovation	Is not the case	Indirectly
3.	Joint research actions and studies including those in the field of environment (climate change challenges, preservation of biodiversity, renewable energy and resource efficiency etc.).	Is not the case	Indirectly
4.	Promotion and support for research and innovation through rehabilitation/ modernization/extension of the specific infrastructure including the procurement of related equipment.	Efficient use of the resources	Positive Reduced consumption of power raw material, hazardous substances
5.	Exchange of experience and best practices among relevant authorities on cluster development and establishment.	Is not the case	Indirectly

TO3 - PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE

Objective 2: *Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog*

Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact
1.	Construction, extension, instalment, restoration, conservation, consolidation, protection, security of cultural and historical monuments, archaeological sites (including the corresponding access roads), museums, objects and art collections and their promotion based on relevant cross-border strategies/concepts;	Cultural heritage Biodiversity	Positive The technologies should have a minimum impact

⁴ Only activities that do not provide an economical advantage for the beneficiary will be supported

2.	Preservation, security, and joint valorisation of cultural and historical monuments and objects	Cultural heritage Biodiversity	Positive
3.	Cultural institutions networks aiming at the promotion of the cultural and historical heritage	Is not the case	Indirectly
4.	Support for specific and traditional craftsman activities, important for preserving local culture and identity	Is not the case	Indirectly
5.	Promotion of specific and traditional activities in the eligible area (including cross border cultural events)	Is not the case	Indirectly
6.	Preserving, promoting and developing the cultural and historical heritage, mainly through cultural events with a cross-border dimension	Is not the case	Indirectly
7.	Valorisation of the historical and cultural heritage through developing joint promotion strategies, common tourism products and services	Is not the case	Indirectly

TO7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATION SYSTEMS

Objective 3: *Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking*

Priority 3.1 – Development of cross border transport infrastructure and ITC Infrastructure

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact
1.	Construction, rehabilitation, modernization of cross-border transport infrastructure systems	Air Water Soil Climate Change Biodiversity	Positive
2.	Development of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives and innovative solutions	Air Climate Change Soil Waste Management Biodiversity	Positive
3.	Improvements of multimode transport (road/water) facilities of cross-border interest	Air Water Soil Climate Change Biodiversity	Positive
4.	Construction, rehabilitation, widening of cross-border (segments of) roads connecting settlements alongside the border with main road which leads to the border;	Air Water Soil Climate Change Waste Management Biodiversity	Positive
5.	Improvement/restoration/construction of (segments of) access roads to centres of cross-border interest	Air Water Soil Climate Change Biodiversity	Positive
6.	Elaboration of joint strategies/policies/plans for improving the cross-border transport infrastructure	Is not the case	Indirectly

MK

7.	Joint investments in ITC infrastructure with cross-border impact (for example fibre link services)	Is not the case	Indirectly
8.	Development of cross-border connections, information and integrated communications networks and services;	Is not the case	Indirectly
9.	Upgrading existing facilities to enable linkages between communities and public services which promote co-operation on a cross-border and wider international basis;	Is not the case	Indirectly

TO8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY

Objective 4: Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects

Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact
1.	Joint planning and joint development of plans, policies and strategies for public health and social care	Is not the case	Indirectly
2.	Joint activities meant to enhance the access to health in the border area through construction / rehabilitation / modernization of infrastructure of public health services (including through the use of renewable energy etc.);	Air Water Soil Waste Management Population and public health	Positive
3.	Developing labs and mobile labs for the prevention / detection / monitoring of diseases, accidents, incidents and border epidemics.	Population and public health	Positive
4.	Equipping specific public medical service infrastructure (outpatient, emergency room facilities, medical centers, integrated social intervention, etc.)	Population and public health	Positive
5.	Joint training programs and exchange of experience, networking for supporting the functioning of the specific public medical services, telemedicine	Is not the case	Indirectly
6.	Exchange of experience, joint activities in order to ensure compatibility of the treatment guidelines	Is not the case	Indirectly
7.	Awareness campaigns concerning public education on health, diseases and prevention of epidemics	Is not the case	Indirectly

Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact
1.	Measures for preventing land slide and flooding	Soil Water Waste Management Biodiversity	Positive
2.	Joint integrated systems/ structures for efficient monitoring and disaster prevention and for the mitigation	Soil Water	Positive

	of consequences;	Biodiversity	
3.	Common strategies and tools for hazard management and risk prevention including joint action plans;	Is not the case	Indirectly
4.	Elaborating of joint detailed maps and databases (indicating natural and technological risks, and land use for regional planning authorities, environmental agencies and emergency services)	Soil Water Biodiversity	Positive
5.	Exchanging experience and knowledge, including raising awareness in the field of efficient risk prevention and management in the cross-border area	Is not the case	Indirectly
6.	Development of integrated and common standards for the urban planning and risk management;	Is not the case	Indirectly
7.	Investments and development of common, integrated, emergency management systems	Is not the case	Indirectly
8.	Planning coordinated actions of the authorities in emergency situations caused by natural and man-made disasters	Is not the case	Indirect
9.	Investment in construction, renovation or upgrading of the infrastructure and equipment directly related to the monitoring and intervention in emergency situations.	Air Water Soil Climate Change Waste Management	Positive

Priority 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact
1.	Common actions for increasing mobility and administrative capacity of police units (including border police)	Is not the case	Indirectly
2.	Creating collaborative work platforms in order to increase the efficiency of police, border police and custom structures in the exchange of data and information;	Is not the case	Indirectly
3.	Joint training of police, border police and custom personnel, exchange of best practices on specific areas of activity (analysis, criminal investigation, organized crime);	Is not the case	Indirectly
4.	Investment in construction, renovation or upgrading of police and border crossing infrastructure and related buildings	Air Water Soil Waste Management	Positive
5.	Investments in operating equipment and facilities specific for the activity of police/customs/border police/gendarmerie (e.g. laboratories, equipment, detection tools, hardware and software, means of transport)	Air	Positive
6.	Developing common policies and strategies including awareness campaigns, experience exchange for fighting organized crime.	Is not the case	Indirectly

LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective	Potential impact

MK

		considered	
1.	Communication infrastructure	Soil Waste Management	Positive
2.	Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	Soil Waste Management	Positive
3.	A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	Air Waste Management	Positive
4.	Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase I	Air Water Soil Climate Change Waste Management	Positive
5.	Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița – Leuseni, Sculeni - Sculeni and Giurgiulești – Giurgiulești)	Air Water Soil Waste Management	Positive

The resulted effects on the environment of the each indicative activities corresponding to the thematic objectives priorities of the Programme Ro-Md will be identified and estimated. In this evaluation all the national, European and international relevant environmental objectives and policies are taken into consideration.

The impact of the eligible activities financed by the Program is analysed for each of the following relevant aspects that characterised the environment:

- Air;
- Surface and underground waters;
- Soil and subsoil and landscape;
- Climate changes;
- Population and human health;
- Biodiversity, flora and fauna;
- Waste management;
- Cultural heritage;
- Resources efficiency, including renewable sources

Environmental assessment is performed using a scoring system shown in Table 7.1, which estimates that are indicative effects share over every aspect of the environment, taking into account the overall environmental impact.

Table 7.1 Scoring approach to environmental assessment

Symbol	Semnification	Definition
++	Significant Positive Impact	Highly positive benefit for the environment which is of considerable importance in terms of its overall policy implication
+	Positive Impact	Positive effect on the environment which is not

MR

		considered to be significant
0	Neutral	No effect envisaged
-	Negative Impact	Negative impact on the environment which is not considered to be significant
-	Significant Negative Impact	Highly adverse impacts on aspects of the environment which seriously demand to be addressed through revision of current stated policy
?	Uncertainty	Effect could not be determined due to lack of data or information

The assessment methodology was achieved by estimating the environmental impact of every aspect that was highlighted in Table no. 7.2. At this level of detail in the program was used a comprehensive methodology which attempted to highlight the possible effects of indicative actions on environmental issues. Applying accuracy of the methodology depends very much on projects that will be funded.

Table no. 7.2 presents the impact of the indicative action on each relevant environmental aspect. This approach show how the environmental aspects can be influenced by the future projects that will be financed by the indicative activities.

Assesment of the Programme Thematic Objectives on Environmental Factors	Air	Water	Soil, subsoil and landscape	Climate Change	Population, Human Health	Biodiversity, Flora and Fauna	Waste Management	Cultural Heritage	Resource efficiency
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
TO2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT & INNOVATION									
Objective 1: Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level									
Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education									
Joint planning and joint development of educational plans, policies and strategies	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Exchanges of experience, teacher exchanges, transfer of good practices, development of joint training centres for increasing the effectiveness of education through the diversification of professional training programs for employees in the education system in areas such as: - o school development, school management, developing the relation between schools and communities; - o developing and applying innovative educational methods, for increasing teaching skills to facilitate and motivate students to perform.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Developing joint/ common programs of entrepreneurship education, programs that stimulate creativity, innovation and active citizenship	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Improving the educational quality and participation through rehabilitation/modernization/ extension/ endowment of infrastructure of the educational infrastructure and equipment procurement	?	+	?	0	0	0	-	0	+
Development and implementation of partnerships between educational institutions to: - o prevent and correct early school leaving phenomenon through integrated programs (including awareness campaigns) for prevention of school dropout, encourage school attendance and reintegration of those who have left school early; - o developing after school programs and extra-curricular activities.	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Development and implementation of joint actions in support of disadvantaged groups, e.g.: - Integrated support actions addressing children and youth with parents living abroad (which may include inter alia guidance, counselling, after school programmes, educational and cultural activities); - Support⁵ actions meant to facilitate the social and work integration of people (children, youth and adults) with disabilities	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Support for youth (including educational campaigns) for the prevention of drug use, human trafficking, alcohol abuse, etc	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Development and implementation of cross programmes and actions for enhancing/ improving/ facilitation of job qualifications and competencies	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Priority 1.2 – Promotion and support to research, development and innovation									
Development of partnerships/networking between universities and research centres for the purpose of creating a favourable environment for know-how transfer and business	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dissemination, cooperation and networking between programmes and organizations from the two states acting in the field of research and innovation	?	?	?	0	0	0	-	0	+
Joint research actions and studies including those in the field of environment (climate change challenges, preservation of biodiversity, renewable energy and resource efficiency etc.)	+	+	+	++	+	++	+	0	0
Promotion and support for research and innovation through rehabilitation/ modernization/extension of the specific infrastructure including the procurement of related equipment	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Exchange of experience and best practices among relevant authorities on cluster development and establishment	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TO3 - PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE									
<i>Objective 2: Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog</i>									
Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage									
Construction, extension, instalment, restoration, conservation, consolidation, protection, security of cultural and historical monuments, archaeological sites (including the corresponding access roads), museums, objects and art collections and their promotion based on relevant cross-border strategies/concepts	-	-	-	0	0	?	?	++	0
Preservation, security, and joint valorisation of cultural and historical monuments and objects	0	0	0	0	0	0	?	++	0

Cultural institutions networks aiming at the promotion of the cultural and historical heritage	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Support for specific and traditional craftsman activities, important for preserving local culture and identity	0	0	0	0	0	0	0	++	0
Promotion of specific and traditional activities in the eligible area (including cross border cultural events)	0	0	0	0	0	0	0	+	0
Preserving, promoting and developing the cultural and historical heritage, mainly through cultural local events with a cross-border dimension	0	0	0	0	0	0	0	+	0
Valorisation of the historical and cultural heritage through developing joint promotion strategies, common tourism products and services	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TO7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMUNICATION SYSTEMS									
<i>Objective 3: Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking</i>									
Priority 3.1 – Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure									
Construction, rehabilitation, modernization of cross-border transport infrastructure systems	-	-	-	-	+	-	-	0	0
Development of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives and innovative solutions	++	++	+	++	+	-	-	0	+
Improvements of multimode transport (road/ water) facilities of cross-border interest	++	++	+	++	+	-	-	0	+
Construction, rehabilitation, widening of cross-border (segments of) roads connecting settlements alongside the border with main road which leads to the border	++	++	+	++	+	-	-	0	+
Improvement/restoration/construction of (segments of) access roads to centers of cross-border interest	++	++	+	++	+	-	-	0	+
Elaboration of joint strategies/policies/plans for improving the cross-border transport infrastructure	0	0	0	++	0	0	0	0	0
Joint investments in ICT infrastructure with cross-border impact; (e.g. optic fibre services)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Development of cross-border connections, information and integrated communications networks and services	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Upgrading existing facilities to enable linkages between communities and public services which promote co-operation on a cross-border and wider international basis	+	+	+	0	+	?	?	?	0
TO8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY									
<i>Objective 4: Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects</i>									
Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health									
Joint planning and joint development of plans, policies and strategies for public health and social care	+	+	+	+	++	-	-	0	+

Joint activities meant to enhance the access to health in the border area through construction / rehabilitation / modernization of infrastructure of public health services (including through the use of renewable energy etc.)	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Developing labs and mobile labs for the prevention / detection / monitoring of diseases, accidents, incidents and border epidemics	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Equipping specific public medical service infrastructure (outpatient, emergency room facilities, medical centres, integrated social intervention, etc.)	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Joint training programs and exchange of experience, networking for supporting the functioning of the specific public medical services, telemedicine	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Exchange of experience, joint activities in order to ensure compatibility of the treatment guidelines	0	0	0	+	++	0	0	0	0
Awareness campaigns concerning public education on health, diseases and prevention of epidemics	+	+	0	0	++	0	0	0	0
Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations									
Measures for preventing land slide and flooding	+	+	++	?	0	+	0	0	0
Joint integrated systems/ structures for efficient monitoring and disaster prevention and for the mitigation of consequences	0	++	++	?	0	+	0	0	0
Common strategies and tools for hazard management and risk prevention including joint action plans	+	+	+	0	0	0	0	+	0
Elaborating of joint detailed maps and data bases (indicating natural and technological risks, and land use for regional planning authorities, environmental agencies and emergency services)	0	+	+	0	0	0	0	+	0
Exchanging experience and knowledge, including raising awareness in the field of efficient risk prevention and management in the cross-border area	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Development of integrated and common standards for the urban planning and risk management	0	0	+	0	0	0	?	0	0
Creating collaborative work platforms in order to increase the efficiency of police, border police and custom structures in the exchange of data and information	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investments in construction, renovation or upgrading of the infrastructure and equipment directly related to the monitoring and intervention in emergency situations	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Joint training of police, border police and custom personnel, exchange of best practices on specific areas of activity (analysis, criminal investigation, organized crime)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Planning coordinated actions of the authorities in emergency situations caused by natural and man-made disasters	+	+	+	0	0	0	-	0	+
Priority 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation									

Investments in operating equipment and facilities specific for the activity of police/customs/border police/gendarmerie (e.g. laboratories, equipment, detection tools, hardware and software, means of transport)	+	+	+	+	+	0	-	0	+
Developing common policies and strategies including awareness campaigns, experience exchange for fighting organized crime	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS									
Communication infrastructure	+	+	+	+	0	0	+	0	0
Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	0	0	0	+	+	0	0	0	0
A safer Romanian -R. Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	0	0	0	+	+	0	0	0	0
Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase I	+	+	+	0	0	0	+	0	0
Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița – Leuseni, Sculeni - Sculeni and Giurgiulești – Giurgiulești)	0	++	++	0	+	++	++	0	0

8. THE MEASURES ENVISAGED TO PREVENT, REDUCE AND AS FULLY AS POSSIBLE OFFSET ANY SIGNIFICANT ADVERSE EFFECTS ON THE ENVIRONMENT OF IMPLEMENTING THE PLAN OR PROGRAMME⁶

Environmental impact assessment of indicative activities under the four thematic objectives of the Programme Ro-Md performed in chapter 7 of this Environmental Report revealed that most of them have an indirect effect, having a neutral impact as the activities of cooperation and support between the two partner states are mostly conceptual and refer to:

- Education, research, technological development and innovation;
- Preservation of cultural and historical heritage;
- Strategies for improving cross-border transport infrastructure;
- Development of health and access to health;
- Strategies to prevent and manage natural and man made disasters;
- Prevention and fight against organized crime and police cooperation.

Given that the effects on the environment of future projects funded by the indicative actions of the four thematic objectives and the five large infrastructure projects should be reduced as far as possible the following actions are recommended:

- Reduce the electricity and / or heat consumption;
- Reduce fuel, raw materials and hazardous substances consumption;
- Use of high energy performance equipments;
- Choose adequate technologies for restoration/ preservation and respect them accurately so that the solutions chosen do not affect species of flora, fauna and aquatic ecosystems in the area;
- Valorification of cultural/ historical heritage should take into account the fact that it should not affect flora and fauna and aquatic ecosystems in the area;
- Preservation and conservation of protected species and habitats
- Minimize production of waste both during construction and functioning.
- Ensure collection/ sorting/ recycling/recovery of the waste resulted;
- Choice of technologies for construction/ rehabilitation/ widening roads with reduced emissions of particulate matter;
- Solutions for infrastructure construction so as to avoid contamination of soil and water by liquid fuel or other materials during construction period;
- Choice of routes for new roads or access parts so as to not affect flora and fauna species and aquatic ecosystems;
- Choice of low emission transportation solutions.

For the implementation of the thematic objectives of the Programme Romania-Republic of Moldova the relevant Directives, Decisions and EU Regulations regarding air quality, surface and phreatic waters, soil and subsoil, climatic change, waste management, population health, biodiversity, cultural heritage preservation, efficient use of resources

and/or of the national legislation (Romania/Republic of Moldova) if those are more restrictive will be taken into account.

Investment projects that will be financed within the indicative activities of the programme should consider the following measures recommended for the reduction of the impact on the environment:

- Obtaining the agreements/permits/statements/authorisations necessary for the construction and functioning, according to the national legislation in force, from the relevant authorities;
- In the case of projects relating to water resources, obtaining the relevant agreements according to national legislation in force (for Romania - agreement from the National Administration of Romanian Waters, or of the relevant Basin Administration from the area of the projects) and in the case of cross border waters also from the authorities in Romania/Republic of Moldova (in accordance with the *Agreement between the Government of Romania and the Government of Republic of Moldova on cooperation for protection and sustainable use Prut and Danube waters*, signed on 20 June 2010 in Chişinău);
- Obligation of conducting the biodiversity assessment of the potential effects on the natural protected areas of community interest for the projects that take place in natural protected areas, in accordance with national legal provisions in force which implement art 6.3 from the Habitat Directive;
- The requirements of the Framework Convention of the United Nations regarding climatic change and of the Kyoto Protocol and of the European/national policies and strategies regarding adaptation and reduction of the effects of climate change;
- The principles and directions regarding waste management from NWMS, NWMP, RWMP.

For those indicative actions that are likely to have an impact on the environment the following measures to prevent and reduce any likely impact have been proposed:

Indicative activity from the Ro-Md Programme	Measure for prevention and reduced impact
TO2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT & INNOVATION	
Objective 1: Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level	
Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education	
Improving the educational quality and participation through rehabilitation/modernization/ extension/ endowment of infrastructure of the educational infrastructure and equipment procurement	- Reducing consumption of electricity and/heat - Reducing consumption of fuel, raw material, hazardous substances; - Energy efficient equipments; - Reducing the waste produced; - Assuring collection/ sorting/ recycling/ recovery of waste
Priority 1.2 – Promotion and support to research, development and innovation	
Promotion and support for research and innovation through	- Reducing consumption of

MK

rehabilitation/modernization/ extension of the specific infrastructure including the procurement of related equipment	electricity and heat - Reducing consumption of fuel, raw material, hazardous substances; - Energy efficient equipments.
TO3 - PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE Objective 2: Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage	
Construction, extension, instalment, restoration, conservation, consolidation, protection, security of cultural and historical monuments, archaeological sites (including the corresponding access roads), museums, objects and art collections and their promotion based on relevant cross-border strategies/concepts.	- Accuracy in respecting restoration, conservation technologies; - Choosing solutions that do not affect species of flora, fauna and aquatic ecosystems in the area; - Preservation and conservation of the protected species and habitats.
Preservation, security, and joint valorisation of cultural and historical monuments and objects	- Choosing appropriate conservation technologies; - Choosing solutions that do not affect species of flora, fauna and aquatic ecosystems in the area; - Preservation and conservation of protected species and habitats
TO7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATION SYSTEMS Objective 3: Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking Priority 3.1 – Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure	
Construction, rehabilitation, modernization of cross-border transport infrastructure systems	- Use of technologies with low emissions of particulate matter; - Solutions for infrastructure construction so as to avoid contamination of soil and water by liquid fuel or other materials during construction period; - Choice of routes for new roads or access parts so as to not affect flora and fauna species and aquatic ecosystems; - Preservation and conservation of protected species and habitats
Development of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives and innovative solutions	- Eco-friendly transport (electric, hydrogen, etc.) - Preservation and conservation of protected species and habitats
Improvements of multimode transport (road/water) facilities of cross-border interest	- Low emission transport solutions with minimal effect on soil, water, fauna and flora; - Preservation and conservation of protected species and habitats
Construction, rehabilitation, widening of cross-border (segments of) roads connecting settlements alongside the	- Use of technologies with low emissions of particulate matter;

border with main road which leads to the border	- Solutions for infrastructure construction so as to avoid contamination of soil and water by liquid fuel or other materials during construction period; - Choice of routes for new roads or access parts so as to not affect flora and fauna species and aquatic ecosystems - Choosing solutions that do not affect species of flora, fauna and aquatic ecosystems in the area; - Preservation and conservation of protected species and habitats
Improvement/restoration/construction of (segments of) access roads to centres of cross-border interest	- Use of technologies with low emissions of particulate matter; - Solutions for infrastructure construction so as to avoid contamination of soil and water by liquid fuel or other materials during construction period; - Choice of routes for new roads or access parts so as to not affect flora and fauna species and aquatic ecosystems - Preservation and conservation of protected species and habitats.
TO8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY Objective 4: Addressing common challenges concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects	
<i>Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health</i>	
Joint activities meant to enhance the access to health in the border area through construction / rehabilitation / modernization of infrastructure of public health services (including through the use of renewable energy etc.)	- Reducing consumption of electricity and heat; - Reduce fuel, raw materials and hazardous substances consumption; - Energy efficient equipments; - Reducing the waste produced; - Assuring the collection/ sorting/ recycling/ recovery of waste; - Preservation and conservation of protected species and habitats.
Developing labs and mobile labs for the prevention / detection /monitoring of diseases, accidents, incidents and border epidemics.	- Energy efficient equipments
Equipping specific public medical service infrastructure (outpatient, emergency room facilities, medical centers, integrated social intervention, etc.)	- Energy efficient equipments
<i>Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations</i>	
Measures for preventing land slide and flooding	- Choosing green solutions, with minimal impact on the area; - Minimizing the waste; - Preservation and conservation

	of protected species and habitats and aquatic ecosystems.
Joint integrated systems/ structures for efficient monitoring and disaster prevention and for the mitigation of consequences	- Choosing green solutions, with minimal impact on the area; - Preservation and conservation of protected species and habitats and aquatic ecosystems.
Elaborating of joint detailed maps and databases (indicating natural and technological risks, and land use for regional planning authorities, environmental agencies and emergency services)	- Taking into account of the most advanced technologies appropriate to specific situations (aerospace, radar interferometry, etc.); - Preservation and conservation of protected species and habitats.
Investment in construction, renovation or upgrading of the infrastructure and equipment directly related to the monitoring and intervention in emergency situations.	- Reducing consumption of electricity and/or heat; - Reducing consumption of fuel, raw material, hazardous substances; - Energy efficient equipments; - Reducing the waste produced; - Assuring the collection/ sorting/ recycling/ recovery of waste;
Priority 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation	
Investment in construction, renovation or upgrading of police and border crossing infrastructure and related buildings	- Reducing consumption of electricity and/or heat; - Reducing consumption of fuel, raw material, hazardous substances; - Energy efficient equipments; - Reducing the waste produced; - Assuring the collection/ sorting/ recycling/ recovery of waste;
Investments in operating equipment and facilities specific for the activity of police/customs/border police/gendarmerie (e.g. laboratories, equipment, detection tools, hardware and software, means of transport)	- Reducing consumption of electricity and/or heat; - Reducing consumption of fuel, raw material, hazardous substances; - Energy efficient equipments.
Large Infrastructure Projects	
Communication infrastructure	- Solutions for infrastructure construction so as to avoid contamination of soil and water by liquid fuel or other materials during construction period; - Reducing the waste produced.
Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	- Solutions for infrastructure construction so as to avoid contamination of soil and water by liquid fuel or other materials during construction period; - Reducing the waste produced.
A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for	- Low emission transport with minimal effect on soil, water, fauna and flora;

Resuscitation and Extrication (SMURD)	- Reducing the waste produced.
Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stâncea-Costeşti Phase	- Choosing solutions that do not affect species of flora, fauna and aquatic ecosystems in the area
Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albiţa - Leuseni, Sculeni - Sculeni and Giurgiuleşti - Giurgiuleşti)	- Reducing consumption of electricity and/or heat; - Reducing consumption of fuel, raw material, hazardous substances; - Energy efficient equipments; - Reducing the waste produced; - Assuring the collection/ sorting/ recycling/ recovery of waste; - Preservation and conservation of protected species and habitats and aquatic ecosystems.

9. THE REASONS FOR SELECTING THE ALTERNATIVES DEALT WITH, AND A DESCRIPTION OF HOW THE ASSESSMENT WAS UNDERTAKEN INCLUDING ANY DIFFICULTIES (SUCH AS TECHNICAL DEFICIENCIES OR LACK OF KNOW-HOW) ENCOUNTERED IN COMPILING THE REQUIRED INFORMATION

9.1 Selection of the Programme Ro-Md alternatives

The alternatives analysed for the Joint Operational Programme Romania –Republic of Moldova for period 2014 + 2020 are presented below:

Alternative 0: The Programme is not implemented;

Alternative 1: in order to achieve the three ENI strategic objectives the ten ENI thematic objectives were taken into consideration:

TO1. Business and SME development (Strategic objective: A);

TO 2. Support to education, research, development and innovation (Strategic objective: A);

TO 3. Promotion of local culture and preservation of historical heritage (Strategic objective: A);

TO 4. Promotion of social inclusion and fight against poverty (Strategic objectives: A, B, C);

TO 5. Support to local & regional good governance (Strategic objectives: A, B, C);

TO 6. Environmental protection, climate change adaptation (Strategic objective: B);

TO 7. Improvement of accessibility to the regions, development of transport and networks and communication systems (Strategic objective: C);

TO 8. Common challenges in the field of safety and security (Strategic objective: B);

TO 9. Promotion of energy cooperation (Strategic objective: B);

TO 10. Promotion of border management and border security, migration and mobility management (Strategic objective: C).

To select the most appropriate thematic objective specific for the Programme the following criteria were employed:

- Socio-economic and SWOT analyses;
- Preliminary consultations: interviews, focus groups, online survey;
- Coherence analysis and multi-criteria analysis;
- Public consultations on the first JOP draft.

The multi criteria analysis showed that the thematic objectives below are relevant for the Programme Ro-Md:

TO 2. Support to education, research, development and innovation (Strategic objective: A);

TO 3. Promotion of local culture and preservation of historical heritage (Strategic objective: A);

TO 7. Improvement of accessibility to the regions, development of transport and networks and communication systems (Strategic objective: C);

- TO 8. Common challenges in the field of safety and security (Strategic objective: B);
- TO 10. Promotion of border management and border security (Strategic objective: C).

During the months October and November 2014 the following thematic objectives were selected and approved by the Joint Programming Committee:

- TO2: Support to education, research, development and innovation (strategic objective: A);
- TO 3: Promotion of the local culture and preservation of historical heritage (strategic objective: A);
- TO 7: Improvement of accessibility to the regions, development of transport and networks and communication systems (strategic objective: C);
- TO 8: Common challenges in the field of safety and security (strategic objective: B)

According to article 41 of Regulation EU no. 897/2014 the JPC decided to finance a list of Large Infrastructure Projects (LIPs), too. To this purpose, a joint working group (JWG) was established to identify, select and prioritise the list of LIPs. The JWG was formed of central and regional authorities' representatives from each country for the following interest fields: energy, transport, environment, internal affairs (emergency situations/ cross-border police) and customs.

Alternative 1: The Programme Ro-Md consists of four thematic objective and a prioritised list of Large Infrastructure Projects:

TO2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT AND INNOVATION

Objective 1: *Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level*

Priority 1.1 - Institutional cooperation in the educational field for increasing education and quality of education

Justification:

The education sector development is one of the areas strongly supported as a key area for intervention by the conclusions of analyses such as the territorial and SWOT analysis. Among the arguments for intervention within the programme area, one can outline the early school leaving identified as an alarming phenomenon; Moreover, a significant number of students leave the core eligible area to continue their studies in other parts of Romania or other EU member-states, impacting on the long run the socio-economic development of the region.

As the well-educated individuals represent one of the key resources for future economic development of the programme area, consistent investment in education will i) reduce the effect of the early school leaving ii) ensure proper retention of the student population is critical for medium-term development of the region.

MK

The current capacities that the three major university centres (Iași, Galați, Chișinău and Bălți) possess may be utilized to their full potential to address the main issues outlined above and to ensure proper cooperation to increase the quality, attractiveness and accessibility of their education programs.

Also, the identified priority and the subsequent activities answer to the urgent needs of poor accessibility to educational infrastructure in rural areas.

In the same time, both i) the preliminary consultations organized in the preparatory phase of the program and ii) the analysis of the results of the calls for proposals and projects carried out in the framework of the JOP ROUAMD 2007-2013 indicated the strong interest of the potential beneficiaries in educational projects.

As a result, following the identified needs and the interest, the priority 1.1 was designed to support projects ensuring wide access (and more people to people activities) within the Programme, targeting a wide range of beneficiaries from central and local level.

Priority 1.2 - Promotion and support to research , development and innovation

Justification:

Innovations are commonly described as successful production, assimilation and exploitation of novelty in the economic and social spheres. The Programme vision is that research and innovations provides the needed support to a balanced and sustainable development of the eligible area and the preliminary consultations have shown a strong support from regional authorities for in favour of such activities.

However, the current status within the field unfolds a low level of investments in Research & Development combined with an underuse of R&D outputs within the industrial and technological activities. Furthermore, only 0.045% of employed population is hired in high added value activities as R&D, innovation the ratio being one of the lowest in Europe.

Taking into consideration the above outlined arguments, the priority activities have been designed by taking into consideration the fact that Iași and Chișinău have a high potential for research and innovation, given their status of economic and educational hubs while Galați County has a specific potential in the industrial area (metal and shipbuilding industry). Galați could also be considered as a strategic point in terms of R&D needs and capacities (i.e. Galați Free Zone) of the eligible area, since it joins all communication channels on its territory (road, rail and sea).

TO 3 - PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE

Objective 2: *Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog*

Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage

Justification:

The cultural infrastructure in the Programme area is for most part similar in density and distribution across the whole core eligible area. There are a total number of 1404

cultural institutions in the four Romanian counties, and 2974 cultural institutions in Moldova. These include museums, libraries, cinemas theatres and other cultural institutions.

It is important to highlight the fact that the two sub-national/national eligible areas share commonalities in terms of cultural heritage due to similar historic evolution. Nonetheless, despite the fact that there is a high concentration of natural and historical sites and natural protected areas, the eligible area registers a low level of investments in touristic and cultural facilities.

In this context, the priority encourages the beneficiaries to focus on cultural projects and to link their initiatives within the field with the purpose of ensuring wide access of citizens to an improved cultural infrastructure and protected historical heritage.

TO 7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATION SYSTEMS:

Objective 3: Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking

Priority 3.1 - Development of cross border transport infrastructure and ITC Infrastructure

Justification:

Transport in the core eligible area is dominated by road and rail. However, regardless of the high density of transport networks, their viability is reduced by the poor quality and maintenance and by the lack of modernization projects and resources. This increases travel times significantly and impacts on the transport costs.

Technical differences in terms of rail transport between the two countries (i.e. use of different rail gauge) and limited multi-modal transport capabilities makes cross-border transportation more difficult. However, the Programme area presents a high potential for river transport development that should be acknowledged and acted upon. Furthermore, the people and business have low access levels to broadband internet and communications infrastructure, especially in the rural areas.

Taking into consideration the outlined arguments, the priority has been dedicated to improve the external and internal accessibility of Programme area. The priority highlights the improvement and the rehabilitation of transport system along with investments in information and communication technology (ITC). Also, the development of policies aimed at improving the transport infrastructure will be promoted. Attention is given to the good potential for strategic coordination between Romania and Republic of Moldova as regards the implementation of projects with high cross-border impact.

TO 8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY

Objective 4: Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects

Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health;

Justification:

mk

The accessibility to health infrastructure in the core eligible area is low and the old health infrastructure is predominant, especially in the rural area. The infrastructure capacity and number of physicians is below national averages whereas the life expectancy at birth across the Programme area is below international averages.

On the one hand, taking into consideration that the access and development of health services is a wide issue of common concern and on the other hand, the fact that the Programme area is exposed to a series of structural challenges the need for financing and implementing health initiatives becomes necessary. In this context, the priority will dedicate support to joint actions and emergency medicine initiatives in the field of public health. It is relevant to outline that the priority has a very good potential for cross-border impact due to the good capacities for project management already developed during the previous programming period 2007 + 2013.

Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint activities during emergency situations

Justification:

The Programme area presents a high risk of pollution through industrial accidents, especially along Prut River and the Danube area. Furthermore, there is a high risk of natural disasters as a result of the dense hydrographical network (for instance flooding, landslides) and due to the proximity of the seismic area of Vrancea in Romania (e.g. earthquakes)

The priority concentrates on several environmental issues by the means of a diversity of instruments such as prevention, training, monitoring and planning of joint coordinated actions with the aim of common intervention in emergency situations. In this framework is important to outline that the consultation with the Programme stakeholders have indicated a strong and clear interest toward the implementation of risk-prevention projects, with a special focus on the local public administration initiatives. Taking into consideration the potential for integrated projects and previous experiences, emphasises is given to investments in common emergency management system and structures. Attention is given strategies and tools for hazard management and risk prevention.

Priority 4.3 - Prevention and fight against organized crime and police cooperation

Justification:

In the field of prevention and fight against of organized crime, Romania and Republic of Moldova enlist a series of common problems combined with the tendencies toward criminal phenomenon at the shared border. Further, the structures of police, border police and customs are underdeveloped and such, the potential risks are increased within the Programme with negative impact in the fight against human and drug trafficking, illegal smuggling of goods and border fraud. However, it is worth to mention that the two states have a good police cooperation experience and high capacities for implementing projects with cross-border impact.

In line with the identified problems, the priority intends to provide support for the intensification of dialogue between the specialized structures through the joint implementation of projects with clear cut impact within the field of fight against crime and police.

Large Infrastructure Projects:

- Communication infrastructure
- Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova
- A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)
- Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase I
- Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița – Leuseni, Sculeni - Sculeni and Giurgulesti – Giurgulești)

The selection of alternative 1 of the Programme was done so as to ensure that the indicative activities will generate a minimum impact on biodiversity.

9.2 Difficulties

There weren't encountered any problems in drafting the Environmental Report for SEA regarding the Joint Operational Programme "Romania – Republic of Moldova" 2014 + 2020.

10. DESCRIPTION OF THE MEASURES ENVISAGED CONCERNING MONITORING IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 10

The Projects financed by the Programme Ro-Md will meet the European environmental legislation in force and the national legislation.

According to article 10 of SEA Directive, the monitoring of the significant environmental effects of Plans/Programmes has to be done in order to identify early any adverse effects and to be able to take the proper corrective measures.

The monitoring system proposed is based on the environmental issues that may be substantially affected by the implementation of the Programme Ro-Md.

For the monitoring of the Programme impact on the environment the following principles should be taken into consideration:

- Contribution to the reduced usage of raw materials or hazardous substances and renewable energy resources;
- Contribution to the development of green infrastructure, including management of protected areas;
- Contribution to sustainable mobility and multimodal transport;
- Contribution to an effective waste management, recycling and re-usage;
- Contribution to risk prevention/natural disasters and climate change mitigation;
- Application of the principle of green public procurement.

The Programme environmental impact monitoring rated the degree to which the proposed programme indicators are suitable for monitoring environmental impact and recommendations have been made for their adaptation as specified in the table below:

Thematic objectives	Priority	Assessment indicators	Recommendations
TO2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT & INNOVATION Objective 1: <i>Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level</i>	P1.1 Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education	In order to see the effects on the environment of the proposed indicative actions it is necessary to include an additional indicator for the Programme " <i>Number of rehabilitated/ modernized educational institutions</i> ". It can be determined without difficulty together with the proposed indicator for the Programme	Rehabilitation/modernization/ extension/ equipment procurement for the educational infrastructure will fulfill all the environmental requirement and will be in line with best environmental practices like energy efficiency, waste management
	P1.2 Promotion and support to research, development and Innovation	The proposed monitoring indicator for the Programme " <i>Number of institutions using programme support for cooperation in R&D and support of innovation</i> " can reflect also the impact on the environment"	Rehabilitation/modernization/ extension/ equipment procurement for the research and innovation infrastructure will fulfill all the environmental requirement and will be in line with best environmental practices like energy efficiency, waste management
TO3 - PROMOTION OF	P 2.1 Preservation	The proposed monitoring indicator for the Programme	The technologies used for restoration, conservation and

THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE Objective 2: <i>Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog</i>	and promotion of the cultural and historical heritage	<i>"Number of improved cultural and historical sites"</i> can reflect also the effects on cultural and historical heritage of the implementation of the projects financed under the indicative actions of this priority	consolidation of cultural and historical monuments should be chosen so that their impact on environmental aspects to be minimized. Choosing and applying the proper restoration, conservation and consolidation technologies so as to avoid the impact on flora and fauna species and on aquatic ecosystems in the eligible area For ensuring security and valorization of monuments and cultural and historical objects energy efficient solutions should be taken into account and also the use of an integrated waste management if the case
TO7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATION SYSTEMS Objective 3: <i>Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking</i>	P 3.1 Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure	Monitoring priorities effects revealed the need for an additional indicator for the program: <i>"Number of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives developed"</i> that clearly reflect how indicative activities will support reducing the environmental impact of transport. The second indicator proposed by the Programme, namely <i>"Total length of reconstructed or upgraded roads"</i> can also reflect the positive impact on the environment of the implementation of such indicative actions	Construction, rehabilitation, modernization, enhancement of cross-border transport infrastructure will have to undergo the EIA / SEA procedure (where required by the legislation) and where appropriate through a proper evaluation to see the impact on the Natura 2000 network. Transboundary consultations under the Espoo Convention should be considered when transboundary impacts occur. Choosing construction/ rehabilitation/ widening roads technologies with low emissions of particulate matter, avoiding contamination of soil and water by liquid fuel or other construction materials during execution period. Choosing routes that do not affect species of flora, fauna and aquatic ecosystems
TO8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY Objective 4: <i>Addressing common challenges in cross-border security, access to</i>	P 4.1 Support to the development of health services and access to health	The proposed monitoring indicators for the Programme <i>"Number of medical service infrastructure units improved"</i> will reflect the impact on the population and public health of the indicative actions	Developing health facilities or improving them will consider all environmental legislative requirements regarding air, water and soil quality, including waste management principles. It will consider the impact on biodiversity when appropriate.

health, management of natural and anthropic risks and emergency situations through joint projects	P 4.2 Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations	The indicator " <i>Number of population affected by the implementation of measures</i> " initially proposed for the monitoring of these activities coincided with one of the Program indicators <i>Population benefiting from flood protection measures</i> " and will reflect the positive environmental impact. We recommend that the second proposed indicator for the Programme " <i>Number of joint actions (exchanges, training, study visits, joint planning session, etc.)</i> " to be completed to the number of the joint actions with "development or updating of new maps, creation of data bases, realization of systems/structures, purchasing of equipment" in order to be possible to monitor the impact of all the indicative activities of this priority.	The solutions chosen for disaster prevention should be designed so as not to affect the flora, fauna and aquatic ecosystems in these areas. The development of infrastructure for monitoring and intervention in case of emergency (eg buildings) should be in line with all applicable environmental requirements and apply the best environmental practices for ensuring the quality of air, water and soil and waste management.
	P 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation	The indicator proposed by the Program " <i>Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area</i> ", can monitor positive environmental impact	Construction, renovation or modernization of police / customs / border police / should consider all environmental legislative requirements regarding quality assurance of air, water and soil, including waste management principles.
Large Infrastructure Projects	Communication infrastructure (TO7)	Is not the case, because after the additional communication infrastructure is done there will be a insignificant environmental impact	Realization of large infrastructure projects will have to undergo the procedure EIA / SEA and where appropriate through a biodiversity assessment to see the impact on flora, fauna and aquatic ecosystems. Transboundary consultations must be considered under the Espoo Convention, where transboundary impacts occur
	Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova (TO8) 4.3	The indicator proposed for Programme „ <i>Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area</i> ” can show also the positive environmental impact caused by the construction/modernisation/extension of the policy facilities	
	A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure	The indicator proposed for Programme „ <i>Population covered by improved medical services as direct consequences of the Program support</i> ” can show the positive impact on population	

	through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD) (TO8) 4.2	and public health, too	
	Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase I (TO8) 4.1	One of the Programme Indicative, namely „Population benefiting from environmental protection measures” can reflect the environment impact, too	
	Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița – Leuseni, Sculeni – Sculeni and Glurgulești – Glurgulești (TO8) 4.3	The indicator proposed for Programme „Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area” can reflect the positive environment impact, too	

The table below summarizes the monitoring indicators recommended for the indicative activities of the Programme under which there is a possibility to finance projects having an impact on the environment.

INDICATIVE ACTION of the Program Ro-Md	Monitoring Indicators ⁷
OT2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT & INNOVATION	
Objective 1: Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level	
Priority 1.1 Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education	
Improving the educational quality and participation through rehabilitation/modernization/ extension/ endowment of infrastructure of the educational infrastructure and equipment procurement	Number of rehabilitated / modernized educational institutions
Priority 1.2 Promotion and support for research, development and innovation	
Promotion and support for research and innovation through rehabilitation/ modernization/extension of the specific infrastructure including the procurement of related equipment. Exchange of experience and best practices among relevant authorities on cluster development and establishment	Number of institutions using programme support for cooperation in R&D and support of innovation

INDICATIVE ACTION of the Program Ro-Md	Monitoring indicators ⁷
OT3- PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE	
Objective 2: Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog	
Priority 2.1 Preservation and promotion of the cultural and historical heritage	
Construction, extension, instalment, restoration, conservation, consolidation, protection, security of cultural and historical monuments, archaeological sites (including the corresponding access roads), museums, objects and art collections and their promotion based on relevant cross-border strategies/concepts	Number of improved cultural and historical sites
Preservation, security and joint valorization of cultural and historical monuments and objects	Number of improved cultural and historical sites
OT7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATION SYSTEMS	
Objective 3: Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking	
Priority 3.1 Development of cross border transport infrastructure and ITC infrastructure	
Construction, rehabilitation, modernization of cross-border transport infrastructure systems	Total length of reconstructed or upgraded roads
Development of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives and innovative solutions	Number of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives developed
Improvements of multimode transport (road/ water) facilities of cross-border interest	Total length of reconstructed or upgraded roads
Construction, rehabilitation, widening of cross-border (segments of) roads connecting settlements alongside the border with main road which leads to the border	Total length of reconstructed or upgraded roads
Improvement/restoration/construction of (segments of) access roads to centers of cross-border interest	Total length of reconstructed or upgraded roads
OT8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY	
Objective 4: Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects	
Priority 4.1 Support to the development of health services and access to health	
Joint activities meant to enhance the access to health in the border area through construction / rehabilitation / modernization of infrastructure of public health services (including through the use of renewable energy etc.)	Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support
Developing labs and mobile labs for the prevention / detection / monitoring of diseases, accidents, incidents and border epidemics.	Number of medical service infrastructure units improved Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support
Equipping specific public medical service infrastructure (outpatient, emergency room facilities, medical centres, integrated social intervention, etc.)	Number of medical service infrastructure units improved Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support

INDICATIVE ACTION of the Program Ro-Md	Monitoring Indicators ⁷
<i>Priority 4.2 Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint action during emergency situations</i>	
Measures for preventing land slide and flooding	Population benefiting from flood protection measures
Joint integrated systems/ structures for efficient monitoring and disaster prevention and for the mitigation of consequences	The number of joint actions, including software operations (including but not limiting to exchange experience, trainings, study visits, common planning sessions, newly developed maps, data bases, systems/ structures, acquisitioned equipment, etc.) as well as joint infrastructure investments in the field of emergency situations and the prevention of man-made disasters.
Elaborating of joint detailed maps and data bases (indicating natural and technological risks, and land use for regional planning authorities, environmental agencies and emergency services)	The number of joint actions, including software operations (including but not limiting to exchange experience, trainings, study visits, common planning sessions, newly developed maps, data bases, systems/ structures, acquisitioned equipment, etc.) as well as joint infrastructure investments in the field of emergency situations and the prevention of man-made disasters
Investment in construction, renovation or upgrading of the infrastructure and equipment directly related to the monitoring and intervention in emergency situations	The number of joint actions, including software operations (including but not limiting to exchange experience, trainings, study visits, common planning sessions, newly developed maps, data bases, systems/ structures, acquisitioned equipment, etc.) as well as joint infrastructure investments in the field of emergency situations and the prevention of man-made disasters.
<i>Priority 4.3 Prevention and fight against organized crime and police cooperation</i>	
Investment in construction, renovation or upgrading of police and border crossing infrastructure and related buildings	Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area

MK

INDICATIVE ACTION of the Program Ro-Md	Monitoring Indicators
Investments in operating equipment and facilities specific for the activity of police/customs/border police/gendarmerie (e.g. laboratories, equipment, detection tools, hardware and software, means of transport)	Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area
Large Infrastructure Projects	
Communications infrastructure	Not applicable
Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area
A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support
Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase I	Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support
Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița – Leuseni, Sculeni - Sculeni and Giurgiulești – Giurgiulești)	Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area

The monitoring indicators will be used for assessment of effects on environment for each project financed from the Programme. This data will be provided by the project beneficiaries through the monitoring of activities and will be collected annually in order to be able to include them in the Annual Implementing Report of the Programme submitted to the JMC.

Authorities proposed to be involved in the monitoring of the effects on the environment are: the beneficiaries of projects financed by the Ro-Md Programme, JMC, MA (MRDPA) and MEWF.

11. NON - TECHNICAL SUMMARY

The Strategic Environmental Assessment is carried out based on the requirements of the SEA Directive (European Council Directive no. 2001/42/EC on the assessment of effects of certain plans and programmes on the environment). The main elements recommended to be followed in such environmental assessments by law or guidelines are as follows:

- Description of key environmental aspects to be addressed;
- Description of the reference range of environmental values to be submitted for analysis in the SEA report;
- Ways to identify the environmental impact of the plan/programme implementation;
- Assessment of capacities to address the challenges, risks and their prevention on the environment.

The methodology used in the strategic environmental assessment includes the requirements of the above-mentioned documents and of the following methodological recommendations:

"Guidance notes on Strategic Assessment in the context of ENI CBC" developed by INTERACT ENPI for the specific situation of Joint Operational Programs financed under the European Neighbourhood Policy 2014 + 2020 .

Considering the extent to which the Joint Operational Programme *"Romania – Republic of Moldova"* 2014 + 2020 provides a framework for future projects and other activities, development of its first version will be notified to the environmental competent authorities, for estimation of its impact on environmental factors. In this procedure it is necessary to finalize the Programme in parallel with developing Environmental Report.

The Environmental Report is a part of the Programme documentation that identifies, describes and evaluates the likely significant environmental effects of its implementation and reasonable alternatives, taking into account the objectives and the related geographical area.

Performing the strategic environmental assessment procedure is mandatory, the European Commission requiring the for approval of the CBC program *"Romania - Republic of Moldova"* 2014 + 2020 also the point of view in this respect of responsible environmental authority of the Republic of Moldova, in terms of conducting the environmental assessment in compliance with national, European and international legislation in force.

In accordance with the SEA Directive (2001/42/EC), the environmental assessment involves the following steps:

- Identification of environmental authorities of all countries involved (Romania, Republic of Moldova);
- The decision on whether SEA is required or not,

and if yes:

- Determining the SEA scope and development of the Environmental Report;
- Consultation of environmental authorities and the public;
- Inclusion of findings and results of consultations in the Environmental Report;

- Adequate monitoring of recommendations;
- Notification of the authorities consulted and the public on the programme approval.

Environmental assessment is mandatory when programmes include projects covered by the EIA Directive in the sectors covered by Article 3.2 (*energy, industry, transport, waste management, water management, telecommunications, tourism, town and country planning, land use, etc.*) and projects with significant environmental impact in other sectors, under Article 3.4.

The Managing Authority notified in February 2015, the Ministry of Environment, Water and Forests of Romania of the opening of the SEA as required by law. Thus, taking into account that the Operational Programme will fund large infrastructure projects and activities with environmental impact, MEWF of Romania notified the Managing Authority on the need to conduct proceedings without an SEA screening stage

ENI CBC Programmes with Large Infrastructure Projects should perform a SEA procedure.

In the general framework created by the Programming document for the EU Support to ENI Cross-Border Cooperation 2014-2020 (henceforth Programming document), EU Regulation 232/2014 establishing a European Neighbourhood Instrument and of the Commission Regulation no 897/2014 laying down specific provisions for the implementation of cross-border cooperation programmes financed under Regulation 232/2014, the programme partners have cooperated in order to identify the needs of the programme area and have selected the thematic objectives and priorities that are most relevant to the programme area.

Within this context, the partner countries nominated the Ministry of Regional Development and Public Administration from Romania as Managing Authority and created the Joint Programming Committee (JPC) as decisional body for the programming process. Additionally, two working groups were created, one for the identification of Large Infrastructure Projects and one for the Management and Control structures.

The Joint Operational Programme Romania – Republic of Moldova provides the legal framework for the financing of cross-border cooperation projects between the two countries during 2014 + 2020. The methodology for the elaboration of the Romania-Moldova Joint Operational Programme included stakeholder consultations, socio economic analysis (SWOT) and multi criteria analysis, as well as a review of the lessons learnt from the Joint Operational Programme Romania-Ukraine-Republic of Moldova 2007 + 2013.

The main steps of the development of the Ro-Md Programme were:

- Territorial Analysis;
- Socio-economic and SWOT analyses;
- Preliminary consultations: interviews, focus groups, online survey;
- Coherence analysis and multi-criteria analysis;
- Public consultations on the first JOP draft;
- Elaboration of SEA Report;
- Public consultation on SEA;
- Public consultation on the final draft of JOP.

The Ro-Md Programme identified four thematic objectives:

TO2 - Support to education, research, development and innovation:

Objective 1: Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level:

- o *Priority 1.1* - Institutional cooperation in the educational field for increasing education and quality of education;
- o *Priority 1.2* - Promotion and support to research, development and innovation.

TO 3 - Promotion of the local culture and preservation of historical heritage

Objective 2: Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog

- o *Priority 2.1* – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage

TO 7 - Improvement of accessibility to the regions, development of transport and networks and communication systems:

Objective 3: Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking

- o *Priority 3.1* - Development of cross border transport infrastructure and ITC infrastructure

TO 8 - Common challenges in the field of safety and security

Objective 4: Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects

- o *Priority 4.1* - Support to the development of health services and access to health;
- o *Priority 4.2* – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint activities during emergency situations;
- o *Priority 4.3* - Prevention and fight against organized crime and police cooperation

The Joint Operational Program Romania – Republic of Moldova 2014 + 2020 would cover the following area:

Romania: 4 counties: *Botoșani, Iași, Vaslui and Galați*;

Moldova: the whole country.

The central eligible area of the programme covers a total area of 54,092 km², from which:

- Romanian territory 20,246 km² (Botoșani 4,986 km², Iași 5,476 km², Vaslui 5,318 km², Galați 4,466 km²);

NK

- Republic of Moldova's territory 33.846 km².

For Romania, the four counties in the eligible area represent 8.5% of the country.

Due to the rural character of the eligible area the settlements network consists of a limited number of cities, of which only five have more than 100,000 inhabitants: Iași, Galați, Botoșani, Chișinău, Bender, Bălți and Tiraspol municipalities.

The border shared by the two countries represents the border of the European Union, and its status plays an important role in the development of border infrastructure Romania – Republic of Moldova.

Romania – Republic of Moldova border

The border total length of the eligible is of 681.4 km (by Romanian measurements, 684.3 km by Moldovan measurements). The central eligible area of the Program has several ecological problems as a result of the aggressive industrialization process before 1989, but in line with the international pollution limits. The major issues are related to four main sources:

- The industrial emissions and the resulted waste from operating and closing the industrial platforms, that have a negative impact on air, soil and waters;
- Reduced management of waste, especially in rural areas, this has a direct effect on the environment, if we take into consideration that there are no adequate facilities for their treatment;
- The usage of the chemical fertilizers and improper disposal of agricultural waste with direct impact on soil and on water quality;
- The urban centers are the main generator of greenhouse gas (CO₂) and have a significant impact on air quality and generally on environment, too.

Currently, the program area covers more than 1,300 national and international protected areas and many historical sites.

In general environmental situation of the program area both in Romania and in Moldova will not be directly influenced by the non-implementation of the projects to be supported by the Ro-Md.

The Projects that achieve the thematic objective TO2 and TO3 are more concept projects and exchange of experience related to education, research & development and innovation or rehabilitation and promotion of the historical heritage, this can have only an indirect impact on environment.

Instead the Projects implemented on TO7 and TO8 would have beneficial effect on environment through development of an infrastructure at the border with a significant positive impact compared with the actual situation and through prevention of the landslides and flooding with a positive impact, too.

If the Program Ro-Md won't be implemented, the current status of the environment in the eligible area would stay unchanged and in time will be damaged, affecting almost all the environment factors: air, water, soil, biodiversity, waste management, archaeological and architectural and landscape.

The environmental protection objectives, established at international, community or member state level, which are relevant to the programme and which have been taken into

account during Program preparation are included in the following Romanian, Moldavian and European documents:

ROMANIA:

- The Partnership Agreement with EU
- National Reform Program for Romania (NRP)
- National Strategy on Climate Change 2013 + 2020;
- National Strategy on Flood Risk Management on medium and long term (perioada 2010 + 2035);
- Agreement between Romania and the Republic of Moldova on cooperation for the protection and sustainable use of waters of Prut and Danube;
- Waste Management (National Strategy, National / Regional Management Plan);
- North-East Regional Development Plan 2014 + 2020;
- South-East Regional Development Plan 2014 + 2020.

REPUBLIC OF MOLDOVA

- 2020 Strategy;
- National Strategy for Regional Development;
- Environmental Strategy for 2014 + 2023.

EUROPEAN UNION

- Europe 2020;
- Danube Strategy;
- Eastern Partnership.

The implementation of the Program Ro-Md thematic objectives should take into consideration the EU Directives, Decisions and Regulations on air quality, surface water and groundwater, soil and subsoil, climate change, health, biodiversity, conservation, resource efficiency or the national legislation in force (Romania or Republic of Moldova) if this is less restrictive.

The likely contribution of proposed individual activities will take into consideration the necessary actions in order to fulfill the United Nation Framework on Climate Change and Kyoto Protocol requirements. It also will take into consideration any other national or European policy or strategy regarding adaptation and mitigation of climate change.

The potential contribution of individual activities proposed for each priority thematic objectives of the Programme is evaluated by Ro -Md effects resulting taking into account relevant environmental objectives and policies at national , European or international .The impact of the eligible activities financed by the Program is analysed for each of the following relevant aspects that characterised the environment:

- Air;
- Climate changes;

- Surface and underground waters;
- Soil subsoil and landscape;
- Population and public health;
- Biodiversity, flora and fauna;
- Waste management;
- Cultural heritage;
- Resources efficiency, inclusively social – economic aspects.

The possible significant effects on the environment, including on issues such as biodiversity, population, human health, fauna, flora, soil, water, air, climatic factors, material assets, cultural heritage including architectural and archaeological heritage, landscape, as well as their interactions are presented below for each indicative activities of the Programme Ro-Md 2014+2020 four thematic objectives.

TO2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT & INNOVATION

Objective 1: Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level

Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact	Environmental assessment
1.	Joint planning and joint development of educational plans, policies and strategies	Is not the case	Indirectly	Neutral
2.	Exchanges of experience, teacher exchanges, transfer of good practices, development of joint training centres for increasing the effectiveness of education through the diversification of professional training programs for employees in the education system in areas such as			Neutral
	- School development, school management, developing the relation between schools and communities	Is not the case	Indirectly	Neutral
	- Developing and applying innovative educational methods, for increasing teaching skills to facilitate and motivate students to perform	Is not the case	Indirectly	Neutral
3.	Developing joint/ common programs of entrepreneurship education, programs that stimulate creativity, innovation and active citizenship	Is not the case	Indirectly	Neutral
4.	Improving the educational quality and participation through rehabilitation/modernization/ extension/ endowment of infrastructure of the educational infrastructure and equipment procurement;	Resource efficiency Waste management	Positive Low energy consumption, raw materials, hazardous substances Recovery /	Neutral

			waste disposal	
5.	Development and implementation of partnerships between educational institutions to:			Neutral
	- Prevent and correct early school leaving phenomenon through integrated programs (including awareness campaigns) for prevention of school dropout, encourage school attendance and reintegration of those who have left school early	Is not the case	Indirect	Neutra'
	Develop after school programs and extra-curricular activities	Is not the case	Indirectly	N'
6.	Development and implementation of joint actions in support of disadvantaged groups, e.g.:			
	- Integrated support actions addressing children and youth with parents living abroad (which may include inter alia guidance, counselling, after school programs, educational and cultural activities)	Is not the case	Indirect	
	- Support actions meant to facilitate the social and work integration of children and youth and integration of adults with disabilities	Is not the case		
7.	Support for youth (including educational campaigns) for the prevention of drug use, human trafficking, alcohol abuse, etc	Is not the case		
8.	Development and implementation of cross programmes and actions for enhancing/improving/ facilitation of job qualifications and competences	Is not the case	Indirectly	Neutral

Priority 1.2 – Promotion and support to research, development and innovation

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact	Environmental assessment
1.	Development of partnerships/networking between universities and research centres for the purpose of creating a favourable environment for know-how transfer and business.	Is not the case	Indirectly	Neutral
2.	Dissemination, cooperation and networking between programmes and organizations from the two states acting in the field of research and innovation	Is not the case	Indirectly	Neutral
3.	Joint research actions and studies including those in the field of environment (climate change challenges, preservation of biodiversity, renewable energy and resource efficiency etc.)	Is not the case	Indirectly	Neutral
4.	Promotion and support for research and	Efficient use of	Positive	Positive impact

	innovation through rehabilitation/modernization/extension of the specific infrastructure including the procurement of related equipment	the resources	Reduced consumption of power raw material, hazardous substances	
5.	Exchange of experience and best practices among relevant authorities on cluster development and establishment	Is not the case	Indirectly	Neutral

TO3 - PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE

Objective 2: *Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog*

Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact	Environmental assessment
1.	Construction, extension, instalment, restoration, conservation, consolidation, protection, security of cultural and historical monuments, archaeological sites (including the corresponding access roads), museums, objects and art collections and their promotion based on relevant cross-border strategies/concepts	Cultural heritage Biodiversity	Positive The technologies should have a minimum impact	Positive impact
2.	Preservation, security, and joint valorisation of cultural and historical monuments and objects	Cultural heritage Biodiversity	Positive	Positive impact
3.	Cultural institutions networks aiming at the promotion of the cultural and historical heritage	Is not the case	Indirectly	Neutral
4.	Support for specific and traditional craftsman activities, important for preserving local culture and identity	Is not the case	Indirectly	Neutral
5.	Promotion of specific and traditional activities in the eligible area (including cross border cultural events)	Is not the case	Indirectly	Neutral
6.	Preserving, promoting and developing the cultural and historical heritage, mainly through cultural events with a cross-border dimension	Is not the case	Indirectly	Neutral
7.	Valorisation of the historical and cultural heritage through developing joint promotion strategies, common tourism products and services	Is not the case	Indirectly	Neutral

TO7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATION SYSTEMS

Objective 3: *Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking*

Priority 3.1 – Development of cross border transport infrastructure and ITC infrastructure

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact	Environmental assessment
1.	Construction, rehabilitation, modernization of cross-border transport infrastructure systems	Air Water Soil Climate Change Biodiversity	Positive	Positive impact
2.	Development of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives and innovative solutions	Air Climate Change Soil Waste Management Biodiversity	Positive	Positive impact
3.	Improvements of multimode transport (road/water) facilities of cross-border interest	Air Water Soil Climate Change Biodiversity	Positive	Positive impact
4.	Construction, rehabilitation, widening of cross-border (segments of) roads connecting settlements alongside the border with main road which leads to the border;	Air Water Soil Climate Change Waste Management Biodiversity	Positive	Positive impact
5.	Improvement/restoration/construction of (segments of) access roads to centres of cross-border interest	Air Water Soil Climate Change Biodiversity	Positive	Positive impact
6.	Elaboration of joint strategies/policies/plans for improving the cross-border transport infrastructure	Is not the case	Indirectly	Neutral
7.	Joint investments in ITC infrastructure with cross-border impact (for example fibre link services)	Is not the case	Indirectly	Neutral
8.	Development of cross-border connections, information and integrated communications networks and services	Is not the case	Indirectly	Neutral
9.	Upgrading existing facilities to enable linkages between communities and public services which promote co-operation on a cross-border and wider international basis	Is not the case	Indirectly	Neutral

TO8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY

Objective 4: Addressing common challenges in cross-border security, access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations through joint projects

Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health

No.	Indicative activities	Environmental aspects and	Potential impact	Environmental

AK

		objective considered		assessment
1.	Joint planning and joint development of plans, policies and strategies for public health and social care	Is not the case	Indirectly	Neutral
2.	Joint activities meant to enhance the access to health in the border area through construction / rehabilitation / modernization of infrastructure of public health services (including through the use of renewable energy etc.);	Air Water Soil Waste Management Population and public health	Positive	Positive impact
3.	Developing labs and mobile labs for the prevention / detection / monitoring of diseases, accidents, incidents and border epidemics.	Population and public health	Positive	Positive impact
4.	Equipping specific public medical service infrastructure (outpatient, emergency room facilities, medical centers, integrated social intervention, etc.)	Population and public health	Positive	Positive impact
5.	Joint training programs and exchange of experience, networking for supporting the functioning of the specific public medical services, telemedicine	Is not the case	Indirectly	Neutral
6.	Exchange of experience, joint activities in order to ensure compatibility of the treatment guidelines	Is not the case	Indirectly	Neutral
7.	Awareness campaigns concerning public education on health, diseases and prevention of epidemics	Is not the case	Indirectly	Neutral

Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact	Environmental assessment
1.	Measures for preventing land slide and flooding	Soil Water Waste Management Biodiversity	Positive	Significant positive impact
2.	Joint integrated systems/ structures for efficient monitoring and disaster prevention and for the mitigation of consequences	Soil Water Biodiversity	Positive	Significant positive impact
3.	Common strategies and tools for hazard management and risk prevention including joint action plans;	Is not the case	Indirectly	Neutral
4.	Elaborating of joint detailed maps and databases (indicating natural and technological risks, and land use for regional planning authorities, environmental agencies and emergency services)	Soil Water Biodiversity	Positive	Significant positive impact
5.	Exchanging experience and knowledge, including raising awareness in the field of	Is not the case	Indirectly	Neutral

	efficient risk prevention and management in the cross-border area			
6.	Development of integrated and common standards for the urban planning and risk management;	Is not the case	Indirectly	Neutral
7.	Investments and development of common, integrated, emergency management systems	Is not the case	Indirectly	Neutral
8.	Planning coordinated actions of the authorities in emergency situations caused by natural and man-made disasters	Is not the case	Indirect	Neutral
9.	Investment in construction, renovation or upgrading of the infrastructure and equipment directly related to the monitoring and intervention in emergency situations.	Air Water Soil Climate Change Waste Management	Positive	Significant positive impact

Priority 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential Impact	Environmental assessment
1.	Common actions for increasing mobility and administrative capacity of police units (including border police)	Is not the case	Indirectly	Neutral
2.	Creating collaborative work platforms in order to increase the efficiency of police, border police and custom structures in the exchange of data and information;	Is not the case	Indirectly	Neutral
3.	Joint training of police, border police and custom personnel, exchange of best practices on specific areas of activity (analysis, criminal investigation, organized crime)	Is not the case	Indirectly	Neutral
4.	Investment in construction, renovation or upgrading of police and border crossing infrastructure and related buildings	Air Water Soil Waste Management	Positive	Positive impact
5.	Investments in operating equipment and facilities specific for the activity of police/customs/border police/gendarmerie (e.g. laboratories, equipment, detection tools, hardware and software, means of transport)	Air	Positive	Positive impact
6.	Developing common policies and strategies including awareness campaigns, experience exchange for fighting organized crime	Is not the case	Indirectly	Neutral

LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS

No.	Indicative activities	Environmental aspects and objective considered	Potential impact	Environmental assessment
1.	Communication infrastructure	Soil Waste Management	Positive	Positive impact
2.	Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	Soil Waste Management	Positive	Positive impact
3.	A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	Air Waste Management	Positive	Positive impact
4.	Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase	Air Water Soil Climate Change Waste Management	Positive	Positive impact
5.	Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița – Leuseni, Sculeni - Sculeni and Giurgiuilești – Giurgiuilești)	Air Water Soil Waste Management	Positive	Positive impact

The alternatives analysed for the Joint Operational Programme Romania – Republic of Moldova for period 2014 + 2020 are presented below:

Alternative 0: The Program is not implemented;

Alternative 1: The Program Ro-Md 2014+2020 has four thematic objectives and a prioritized list of Large Infrastructure Projects

According to the article 10 of SEA Directive, the monitoring of the significant environmental effects of Program has to be done, in order to identify early any adverse effects and to be able to take the proper corrective measures.

The monitoring system will be proposed is based on the environmental issues that can be influenced substantially by implementing CBC Programme 2014 -2020 Ro -Md .

The proposed indicators for monitoring the environmental impact of the Programme are:

- Contribution to energy efficiency, the reduced usage of raw materials or hazardous substances;
- Contribution to the development of green infrastructure, including management of protected areas;
- Contribution to sustainable mobility and multimodal transport;
- Contribution to an effective waste management, recycling and reused;
- Contribution to risk prevention/natural disasters and climate change mitigation;
- Application of green public procurement.

For the Program monitoring framework are proposed the following modification based on the assessment of indicative actions with impact on the environment:

Thematic objective	Priority	SEA procedure recommendation
TO2 Support to education, research, development & innovation	Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education	The inclusion of an additional indicator for the Program: <i>"Number of rehabilitated / modernized educational institutions"</i>
	Priority 1.2 – Promotion and support to research, development and innovation	None
TO3 Promotion of the local culture and preservation of historical heritage	Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage	None
TO7 Improvement of accessibility to the regions, development of transport and networks and communication systems	Priority 3.1 – Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure	The inclusion of an additional indicator for the Programme: <i>"Number of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives developed"</i>
TO8 Common challenges in the field of safety and security	Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health	None
	Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations	Completion of the proposed Programme indicator to the number of the joint actions with <i>"development or updating of new maps, creation of data bases, realization of systems/structures, purchasing of equipment"</i>
	Priority 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation	None
Large Infrastructures Projects	Communication infrastructure	None
	Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	None
	A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	None
	Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase I	None
	Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița	None

- Leuseni, Sculeni - Sculeni and
Giurgiulesti - Giurgiulesti)

In the following table are presented the monitoring indicators of the indicative actions related to the four thematic objects of the Program Ro-Md and Large Infrastructure Projects that could have likely effect on environmental aspects taken into consideration for the strategic environmental assessment.

INDICATIVE ACTION of the Program Ro-Md	Monitoring indicators ⁵
OT2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT & INNOVATION	
Objective 1: Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level	
Priority 1.1 Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education	
Improving the educational quality and participation through rehabilitation/modernization/ extension/ endowment of infrastructure of the educational infrastructure and equipment procurement	Number of rehabilitated / modernized educational institutions
Priority 1.2 Promotion and support for research and innovation	
Promotion and support for research and innovation through rehabilitation/ modernization/extension of the specific infrastructure including the procurement of related equipment Exchange of experience and best practices among relevant authorities on cluster development and establishment	Number of institutions using programme support for cooperation in R&D and support of innovation
OT3- PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE	
Objective 2: Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog	
Priority 2.1 Preservation and promotion of the cultural and historical heritage	
Construction, extension, instalment, restoration, conservation, consolidation, protection, security of cultural and historical monuments, archaeological sites (including the corresponding access roads), museums, objects and art collections and their promotion based on relevant cross-border strategies/concepts	Number of improved cultural and historical sites
Preservation, security and joint valorization of cultural and historical monuments and objects	Number of improved cultural and historical sites
OT7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATION SYSTEMS	
Objective 3: Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking	
Priority 3.1 Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure	
Construction, rehabilitation, modernization of cross-border transport infrastructure systems	Total length of reconstructed or upgraded roads
Development of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives and innovative solutions;	Number of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives developed
Improvements of multimode transport (road/ water) facilities of cross-border interest	Total length of reconstructed or upgraded roads
Construction, rehabilitation, widening of cross-border (segments of) roads connecting settlements alongside the border with main road which leads to the border	Total length of reconstructed or upgraded roads
Improvement/restoration/construction of (segments of) access roads	Total length of reconstructed

INDICATIVE ACTION of the Program Ro-Md	Monitoring indicators ^a
to centers of cross-border interest	or upgraded roads
OT8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY	
Objective 4: Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations, cross-border security through joint projects	
<i>Priority 4.1 Support to the development of health services and access to health</i>	
Joint activities meant to enhance the access to health in the border area through construction / rehabilitation / modernization of infrastructure of public health services (including through the use of renewable energy etc.);	Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support
Developing labs and mobile labs for the prevention / detection / monitoring of diseases, accidents, incidents and border epidemics	Number of medical service infrastructure units improved Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support
Equipping specific public medical service infrastructure (outpatient, emergency room facilities, medical centres, integrated social intervention, etc.)	Number of medical service infrastructure units improved Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support
<i>Priority 4.2 Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint action during emergency situations</i>	
Measures for preventing land slide and flooding	Population benefiting from flood protection measures
Joint integrated systems/ structures for efficient monitoring and disaster prevention and for the mitigation of consequences	The number of joint actions, including software operations (including but not limiting to exchange experience, trainings, study visits, common planning sessions, newly developed maps, data bases, systems/ structures, acquisitioned equipment, etc) as well as joint infrastructure investments in the field of emergency situations and the prevention of man-made disasters.
Elaborating of joint detailed maps and data bases (indicating natural and technological risks, and land use for regional planning authorities, environmental agencies and emergency services)	The number of joint actions, including software operations (including but not limiting to exchange experience, trainings, study visits, common planning sessions, newly developed maps, data bases, systems/ structures, acquisitioned equipment, etc) as well as joint infrastructure investments in the field of emergency situations and the prevention of man-made disasters

INDICATIVE ACTION of the Program Ro-Md	Monitoring Indicators ^a
Investment in construction, renovation or upgrading of the infrastructure and equipment directly related to the monitoring and intervention in emergency situations	The number of joint actions, including software operations (including but not limiting to exchange experience, trainings, study visits, common planning sessions, newly developed maps, data bases, systems/ structures, acquisitioned equipment, etc) as well as joint infrastructure investments in the field of emergency situations and the prevention of man-made disasters
Priority 4.3 Prevention and fight against organized crime and police cooperation	
Investment in construction, renovation or upgrading of police and border crossing infrastructure and related buildings	Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area
Investments in operating equipment and facilities specific for the activity of police/customs/border police/gendarmerie (e.g. laboratories, equipment, detection tools, hardware and software, means of transport)	Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area
Large Infrastructure Projects	
Communications Infrastructure	Not applicable
Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area
A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support
Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase I	Population covered by improved health services as a direct consequence of programme support
Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița – Leuseni, Sculeni – Sculeni and Giurgiulești – Giurgiulești)	Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area

The monitoring indicators will be used for assessment of effects on environment for each project financed from the Programme. This data will be provided by the project beneficiaries through the monitoring of activities and will be collected annually in order to be able to include them in the Annual Implementing Report of the Programme submitted to the JMC.

Authorities proposed to be involved in the monitoring of the effects on the environment are: the beneficiaries of projects financed by the Ro-Md Programme, JMC, MA (MRDPA) and MEWF

MR

ANNEX 2

ROMANIA – REPUBLIC MOLDOVA
JOINT OPERATIONAL PROGRAMME 2014 + 2020
STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT PROCEDURE

INTRODUCTION

The ENI Implementing Regulation requires that *"information on fulfilment of regulatory requirements laid down in Directive 2011/42/EC of the European Parliament and of the Council"* shall be included in the Programme as part of the JOP implementation description.

As the SEA Directive does not specifically address the issue of cross-border cooperation with the states that are EU members, a *"Guidance Note on Strategic Environment Assessment in the context of ENI CBC"* has been developed by INTERACT ENPI and validated by the relevant directorates of the EC. The note provides MAs with an interpretation of the SEA Directive in the context of ENI CBC, including the necessary legal steps to conduct the SEA process and the actors to be involved. It states that the Member State hosting the MA is responsible for determining whether a SEA is required or not, according to its legislation, and also to involve and consult the partner countries concerned at the appropriate level.

In order to comply with the requirements of the ENI Implementing Regulation, the Romania – Republic of Moldova Programme has gone through the necessary steps in compliance with Directive 2011/42/EC of the European Parliament and of the Council.

In Romania the regulations in force for the development of SEA for the cross-border cooperation Programmes are Directive 2001/42/EC (SEA Directive) and SEA Protocol. In Republic of Moldova there is no specific legislation for SEA in force yet and the *Law regarding the strategic environmental assessment* is currently in public debate. There are regulations for assessment of the environmental impact of activities. An *Inception Report* was made in order to identify the environmental relevant legislation and the Environmental Authorities from the partner countries and to describe the methodology proposed by the European Commission. The report also included an indicative calendar on how to develop the SEA procedure. The relevant environmental authorities were identified: for Romania, the Ministry of Environment, Waters and Forests (MEWF) and for Republic of Moldova, the Ministry of Environment (ME).

On February 2nd, 2015 the Management Authority (MRDPA) from Romania submitted the *Inception Report* to the Joint Programming Committee. The *Inception Report* was approved by Joint Programming Committee (JPC).

SEA PROCEDURE

The SEA procedure for the Romania - Republic Moldova Programme was guided by the Ministry of Environment, Waters and Forests (MEWF) from Romania based on the SEA Directive and on the Romanian Government Decision on the environmental assessment of plans and Programmes.

Assessment Procedure Initiation

The Ministry of Regional Development and Public Administration (MRDPA) from Romania acting as Managing Authority notified the Ministry of Environment, Water and Forest (MEWF) on February 11th, 2015 about the first draft of the Programme and requested the starting of the environmental assessment according to the Directive 2001/42/EC. The current practice in Romania for the environmental assessment of such Programmes is to publish twice an announcement in mass-media. This was made in a newspaper of national circulation, namely *Evenimentul zilei*, first time on February 11th 2015 and the second time after 3 days on February 14th 2015.

The MEWF Romania communicated its decision regarding the SEA procedure for the Programme to the MA on March 5th: *a fully SEA procedure has to be developed because the Programme defines the framework for the implementation of projects that are mentioned in Annex I and II of the Directive 2001/42/EC (EIA)*; also, the MEWF has decided that there is no need to elaborate a *Screening Report*.

Following this decision, according to the SEA Directive, the procedure contains two phases:

- The completion of the Programme draft and the drafting of the Environmental Report;
- The quality analysis of the Environmental Report.

Setting up the working group

The MEWF decided, based on Article 6 (3) of the Directive, that a Working Group should be established in Romania in order to analyse and finalize the Environmental Report. The MEWF, Romania communicated to the MA the composition of the Working Group set in accordance to the specific activities of the Programme as follows: *Ministry of Health, Ministry of Economy, Trading and Tourism, Ministry of European Funds, Ministry of Transport, Ministry of Internal Affairs, General Inspectorate for Emergency Situations, Ministry of Culture, Ministry of Education and Scientific Research, Ministry for Information Society, Ministry of Environment, Water and Forest, General Directorate of Impact Assessment and Pollution Control – Service of Air Protection and Pollution Control, General Directorate of Climate Change, Direction of Biodiversity, General Directorate of Waste, Contamination Sites and Hazardous Substances, General Directorate of Water and General Direction of Forest, National Administration of Romanian Waters.*

Working Group Meetings

The Working Group was organised in Romania in order to discuss the impact of each indicative activity of the thematic objectives proposed by the Programme on the relevant environmental aspects and how the impact should be monitored during the implementation period. There were three meetings of WG on: 30th March of 2015, 20th April of 2015 and 11th May of 2015.

In the first Working Group was presented the Programme draft, the description of the SEA methodology, the key aspects of assessment and a proposal for the progress timetable. The environmental aspects that have to be considered for the impact assessment of the Programme were agreed during the Working Group meeting. The following meetings included the presentation of: the Programme, the environmental report drafts, the integration of the working group comments into the report drafts, documents that were submitted for public consultation.

The development of the Environmental Report

In order to develop the SEA procedure, the Preliminary Environmental Report was drafted and sent for consultation to the Working Group in Romania and to the National Authority and ME in Republic Moldova. In Romania, according to the working procedures of the MEWF, setting the scope of the SEA is part of the procedure of drafting the environmental report. As a request of the National Authority and with the scope of facilitating the SEA procedure in Republic Moldova, a Scoping Report was also drafted and sent, together with the Preliminary Environmental Report to the relevant authorities from Republic Moldova.

The framework content of the Environmental Report is as provided in Annex 2 of SEA Directive and includes:

- A description of the Programme and relationship with other relevant plans and programmes;
- The relevant aspects of the current state of the environment and the likely evolution thereof without implementation of the Programme;
- The environmental characteristics of areas likely to be significantly affected and any existing environmental problems, in particular, those relating to areas designated pursuant to Directives 79/409/EEC and 92/43/EEC;
- The environmental protection objectives, established at international, Community or Member State level, which are relevant to the Programme and the way in which they were taken into consideration;
- The likely significant effects on the environment;
- The measures envisaged to prevent, mitigate and compensate the significant environmental effects;
- The measures envisaged concerning monitoring in accordance with Article 10.

The Environmental Report identifies, describes and assesses the potentially significant environmental effects of implementing the Programme, considering its objectives and geographical scope, as well as the alternative of not implementing it.

In preparing the Environmental Report, the information and recommendations obtained in the Working Group were taken into consideration as is presented in Table 1 – *Comments and observations to the SEA Preliminary Environmental Report*.

The Working Group in Romania and the ME in Republic of Moldova analysed the *Preliminary Environmental Report* in order to point out the environmental aspects that can be influenced by the possible future projects financed by the Programme together with the measures to be taken in order to minimise their impact.

On April 27th, 2015 the Ministry of Environment from Republic of Moldova sent its opinion on the submitted documents i.e. to include in the list of relevant politics for the priorities identified (chapter 6 of the ER) the *Environmental Strategy for the years 2014 + 2023*, approved by the Government Decision no. 301/24.04.2014.

The *Final Environmental Report* prepared in accordance with Annex I of the SEA Directive and including all the views of the relevant authorities was submitted to the MEWF from Romania and to National Authority from Republic Moldova on May 18th, 2015 and made available for the public on the websites of the Managing Authority, JTS, Ro-Ua-Md Programme and MEWF.

Monitoring Indicators

According to Article 10 of SEA Directive, the significant effects on the environment due to the implementation of the Programme have to be monitored.

The monitoring indicators recommended for the Indicative activities of the Programme, under which there can be a possibility to finance projects having an impact on the environment were established through the following steps:

- Some of these indicators are the same as those monitoring the implementation of the Programme, and as such, they can also monitor the impact on the environment;
- For certain indicative activities under some priorities and large infrastructure projects (LIPs), specific environmental indicators were recommended;
- Other Programme indicators were modified as to reflect also the impact on the environment.

PUBLIC CONSULTATION

Romania

Following the notification of the MA, the MEWF Romania published the draft of the Programme on its website: <http://www.mmediu.ro/categorie/evaluare-de-mediu-pentru-strategii-planuri-programme/60>). The Managing Authority also announced on their website www.mdrap.ro and on the Programme website www.ro-ua-md.net that the SEA procedure has started.

Also, the Working Group decided in its third meeting to make available the *Environmental Report* for the public consultation for 30 days, starting with March 18th, 2015. The

Environmental Report and the Programme were published on the websites of the Managing Authority, JTS, Ro-Ua-Md Programme and MEWF.

Republic Moldova

The Final Environmental Report was sent to the National Authority of Republic of Moldova at the same time it was made available for the public in Romania in order to allow the Moldavian side to carry on its own procedures. Moreover, on 21st of May 2015 a public consultation was organized in Chişinău, Republic of Moldova where a presentation of the Final Environment Report was made in front of relevant local authorities from Republic of Moldova.

Table 1 Comments and observation to the SEA Environmental Report

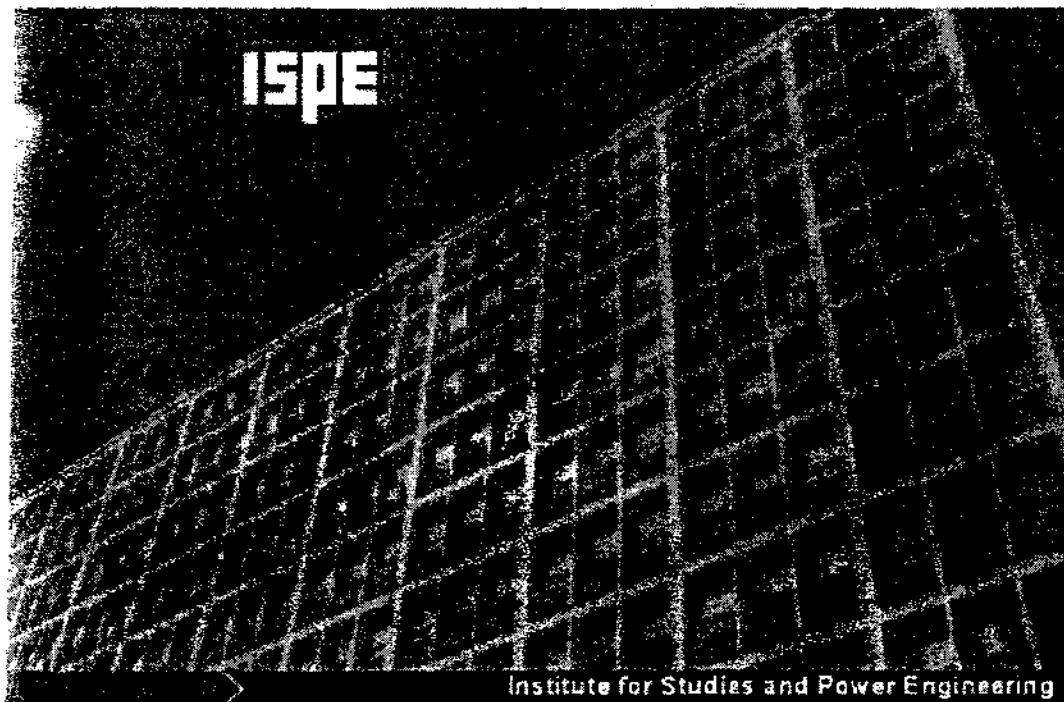
Item	AUTHORITY	COMMENT	SEA EVALUATORS COMMENTS	ACTIONS RECOMMENDED BY THE EVALUATORS	NA REACTION
1.	National Administration "Romanian Waters"	Proposals: a) In chapter 4 to be used the information and data related to the "water resources and quality" from the first Prut - Bârlad River Area Management Plan for 2009 + 2015 (approved through Government Decision no. 80/2011) and the second Prut - Bârlad River Area Management Plan for 2016 + 2021. These plans were published on the websites of Romanian Waters National Administration Prut - Bârlad; b) To add in chapter 6 related to relevant plans/programmes: - National Strategy for Risk management regarding the medium and long term floods (period 2010 + 2035); - Agreement between Romania and the Republic of Moldova on cooperation for the protection and sustainable use of waters of Prut and Danube; c) In the case of projects relating to water resources, obtaining the relevant agreements according to national legislation in force (for Romania - the agreements from the National Administration of Romanian Waters, or of the relevant Basin Administrations from the area of the projects) and in the case of cross border waters the agreements from the authorities from Romania/Republic Moldova; d) Modification of the indicative activities of TO7, priority 3.1 "Improvements of multimode transport (road/water) facilities of cross-border interest" if it is considered road transport and navy transport. As is presented, the	Proposals fully accepted	Appropriate changes to the report	Agreed with recommended action

		activity can be confusion related to water; e) To mention only the sites of community importance existing for the relevant zone in line with the Agreement between Romania and the Republic of Moldova on cooperation for the protection and sustainable use of waters of Prut and Danube.			
2.	Ministry of Environment, Water and Forest – Department for Climate Change	Proposal: f) To add in chapter 6 related to relevant plans/programmes the "National Strategy on Climate Change 2013-2020".	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
3.	Ministry of Culture	Proposals: g) To introduce „archaeological sites" in the indicative activity with possible impact on the environment under Priority 2.1; h) To introduce, due to reasons related to Priority 2.1 a short description of the historical and cultural sites existing on the Programme Area.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
4.	Ministry of Health	Proposal: i) Modification of the terminology related to public medical services – emergency room facilities and hospitals.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
5.	Ministry of European Funds	Proposal: j) To correct some inconsistencies in description of Partnership Agreement with EU and Danube Strategy.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
6.	Ministry of Internal Affairs/General Inspectorate for Emergency Situations	Proposal: k) The indicator proposed for the LIP "A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD) is not proper for the kind of project was thought.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.

7.	Ministry of Environment, Water and Forest – Department of Waste, Contaminated Sites and Hazardous Substances	Proposals: l) To add in <i>chapter 6 related to relevant plans/programmes</i>: - The National Waste Management Strategy; - The National/Regional Waste Management Plan; m) To mention that the future projects financed by the Programme has to comply with the principles and directions regarding waste management from NWMS, NWMP, RWMP.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
8.	Ministry of Environment, Water and Forest – Department for Impact Assessment and Pollution Control	Requests: n) To modify the environmental aspects for the indicative activities of TO7 – P3.1, TO8 – P4.1, P4.3 and for four LIPs to reflect more accurately their impact.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.

9.	Ministry of Environment, Water and Forest – Department of Biodiversity	Proposals: p) In chapter 3 to reformulate what can be the impact on biodiversity when the Programme is not implemented; q) To mention and describe the area of national and international interest, too; r) The indicative activities 1-5, Priority 3.1 the indicative activity 1, Priority 4.2 and 4.3 and the second LIP don't have a positive impact on biodiversity; s) To made a more detailed description of the methodology used for the assessment of the impact of the indicative activities on each environmental aspects (table 7.2); t) The large infrastructure project <i>"Rehabilitation of the facilities from hydro node Stânca - Costești Phase I"</i> is situated in an important site on national interest and a NATURA 2000 site. Special measures are needed in order to protect flora, fauna and natural habitats; u) The selection of the alternative (chapter 9.1) of the Programme has to consider a criteria related to the minimum impact on biodiversity; v) Regarding chapter 8 <i>"choosing the solutions that not should affect the flora and fauna in the area"</i>. The solutions should be mentioned.	Proposals fully accepted, with the exception of point s) – the impact on biodiversity is negative according to the impact assessment presented in table no. 7.2 of the SEA Environmental Report. On the other environmental aspects that were taken into consideration the impact is neutral or positive.	Appropriate changes to the report	Agreed with recommended action

10.	Council of Galati County	Proposals: w) Modification of the description of historical heritage for Galati County – to integrate the information given by the Council related to the existing situation; x) The methodology used to evaluate the impact of the indicative activities in chapter 7 has two criteria that can create confusion in some cases (Table no.7.1); y) The impact assessment on some different environmental aspects is not very well appreciated (Priority 1.1 and 1.2 - Table no. 7.2).	Proposals w) accepted Proposals x) and y) not accepted.	Appropriate changes to the report No changes to the report. Supplementary explications were done for a better understanding of how the evaluation was made.	Agreed with recommended action Not accepted because the methodology used to estimate the impact of the indicative activities on environmental aspects and the impact assessment itself, presented in Table no. 7.1 and 7.2 were discussed and finalized during the three meetings of the Working Group
11.	Ministry of Environment (ME)	Proposals: z) To include in chapter 6 the <i>Environmental Strategy for 2014 + 2020 of Republic of Moldova</i>, approved by Government Decision no. 301/2014.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.

ISO 9001:2008
P.O. Box 33, 060010 Bucharest, Romania
Tel: +40 21 210 1000, +40 21 210 1001, Tel: +40 21 210 1004
Email: info@ispe.ro

www.ispe.ro

**România - Republic of Moldavia Joint Operational
Programme 2014 + 2020**

**Strategic Environmental Assessment
ENVIRONMENTAL STATEMENT**

August 2015

Romania-Republic of Moldova Joint Operational Programme 2014÷2020

Strategic Environmental Assessment

ENVIRONMENTAL STATEMENT

Table of contents

Page

1. INTRODUCTION.....	3
2. INTEGRATION OF ENVIRONMENTAL CONSIDERATIONS INTO THE PROGRAMME.....	4
3. HOW THE ENVIRONMENTAL REPORT AND THE OPINION EXPRESSED BY THE PUBLIC AND CONSULTED AUTHORITIES HAVE BEEN TAKEN INTO CONSIDERATION.....	5
3.1 To what extent have the consultation responses been considered in the sea process?	5
3.1.1 <i>Assessment Procedure Initiation</i>	6
3.1.2 <i>Setting up the working group</i>	6
3.1.3 <i>Working Group Meetings</i>	6
3.1.4 <i>The development of the Environmental Report</i>	7
3.1.5 <i>Public Consultation</i>	8
3.2 To what extent have the environmental report and the results of consultations been considered in the programme's completion?	8
3.2.1 <i>Recommendations regarding the programme activities</i>	9
3.2.2 <i>Recommendations regarding the programme indicators and monitoring of the effects on the environment</i>	10
4. REASONS FOR CHOOSING THE PROGRAMME, IN THE LIGHT OF ALTERNATIVES	11
5. CONCLUSION	11

ANNEXES

ANNEX 1 - Comments and observations of consulted authorities and public

ANNEX 2 - SEA recommendation for the thematic objectives priorities of the Programme

ANNEX 3 - Monitoring indicators recommended

AK

1. INTRODUCTION

The environmental statement is prepared and jointly presented by the Managing Authority and the National Authority for the "Romania-Republic of Moldova Programme", according to the provisions of Art. 9 (1-b) of SEA Directive 2001/42/EC.

In compliance with SEA Directive's requirements, the statement is summarizing:

- how environmental considerations have been integrated into the programme;
- how the environmental report, the opinions expressed by the public and consulted authorities and any other consultations' results have been taken into account, and
- the reasons for choosing the programme as adopted, in the light of the other reasonable alternatives dealt with.

The ENI Implementing Regulation requires that *"information on fulfilment of regulatory requirements laid down in Directive 2011/42/EC of the European Parliament and of the Council"* shall be included in the Programme as part of the implementation description.

In order to comply with the requirements of the ENI Implementing Regulation, the Programme has gone through the necessary steps in compliance with Directive 2011/42/EC of the European Parliament and of the Council.

As the SEA Directive does not specifically address the issue of cross-border cooperation with countries that are not members of the EU, a *"Guidance Note on Strategic Environment Assessment in the context of ENI CBC"* has been developed by INTERACT ENPI and validated by the relevant directorates of the EC. The note provides MAs with an interpretation of the SEA Directive in the context of ENI CBC, including the necessary legal steps to conduct the SEA process and the actors to be involved. It states that the Member State hosting the MA is responsible for determining whether a SEA is required or not, according to its legislation, and also to involve and consult the partner countries concerned at the appropriate level.

In Romania, the regulations in force for the development of SEA for the cross-border cooperation Programmes are the Directive 2001/42/EC (SEA Directive) and SEA Protocol. In Republic of Moldova there is no specific legislation for SEA in force yet and the *Law regarding the strategic environmental assessment* is currently in public debate. There are regulations for assessment of the environmental impact of activities.

The participating countries have decided to have a joint Environmental Report that was subject to a separate consultation in each country of the environmental and other relevant authorities and public in accordance with the requirements of the SEA Directive and the relevant national legislation.

2. INTEGRATION OF ENVIRONMENTAL CONSIDERATIONS INTO THE PROGRAMME

The integration of environmental considerations into the Programme is reflected by the summary of the assessment of the *Programme's likely significant effects*, as well as by the priorities of the specific thematic objectives and the large infrastructure projects:

➤ TO3 - PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE

Objective 2: Preservation of the cultural and historical heritage in the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog
Priority 2.1 Preservation and promotion of the cultural and historical heritage

➤ TO 7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATION SYSTEMS

Objective 3: Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking

Priority 3.1 – Development of cross border transport infrastructure and ITC infrastructure

➤ TO8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY

Objective 4: Addressing common challenges in concerning the access to health, management of natural and anthropic risks and emergency situations cross border security through joint projects

- *Priority 4.1 Support to the development of health services and access to health;*
- *Priority 4.2 Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations*
- *Priority 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation*

➤ LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS

- Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stâncă - Costești Phase I

The Environmental Report presents the assessment of the likely significant effects of the Programme at the level of each indicative activity that might have an environmental effect and each large infrastructure project. A qualitative Assessment was undertaken for each environmental factor considered relevant to the indicative activities of the Programme: air, surface and underground waters, soil and subsoil and landscape, climate changes, population and human health, biodiversity, flora and fauna, waste management, cultural heritage and efficient use of resources, including renewable sources.

Impacts are assessed with regards to the following aspects, as appropriate: significantly positive, positive, neutral, negative, significantly negative and uncertainty. Identified likely significant effects are both positive and negative. Positive effects are mainly related to indicative activities aimed at development of environmental, social and health benefits,

such as those under TO8, preservation of the cultural and historical heritage under TO3 and the activities funded under TO7.

No significant negative cumulative impact is expected at the level of the indicative activities and of the large infrastructure projects of the Programme. The positive cumulative effect for long term is expected on air, water, soil, climate change, waste management, biodiversity, cultural heritage, population and human health.

Possible negative consequences of the development of regional infrastructure may have a negative impact on the biodiversity. These are related to and depend on future projects to be developed under the Programme and how their implementation will be done taking into consideration the national environmental legislation in force. The likely cumulative effect on the population and human health is entirely positive.

The level of detail of the Programme is not sufficiently detailed as to allow for a Quantitative Assessment. Thus, it has not been possible to say anything other than it may have significant environmental impacts. These impacts may be neutral or indirect as well as positive and may be expected for most of the environmental factors. Possible negative impacts are likely to be mainly consequences of construction operations of transport infrastructure. The positive impacts will mainly occur as a consequence of operations aiming at environmental protection.

3. HOW THE ENVIRONMENTAL REPORT AND THE OPINION EXPRESSED BY THE PUBLIC AND CONSULTED AUTHORITIES HAVE BEEN TAKEN INTO CONSIDERATION

3.1 To what extent have the consultation responses been considered in the SEA process?

An *Inception Report* was made in order to identify the environmental relevant legislation, the Environmental Authorities from partner countries and to describe the methodology proposed by the Commission. The report included also an indicative calendar on how to develop the SEA procedure. The relevant environmental authorities were identified: for Romania, the Ministry of Environment, Waters and Forests (MEWF) and for Republic of Moldova, the Ministry of Environment (ME). This Inception Report was sent as to inform the relevant authorities from both countries that the Programme needs to be evaluated during a SEA procedure.

The SEA procedure for the Romania-Republic of Moldova Programme was guided by the Ministry of Environment, Waters and Forests from Romania (MEWF) based on the SEA Directive and the Romanian Government Decision no.1076 from 8th of July 2004 on the environmental assessment of Plans and Programmes.

MC

3.1.1 Assessment Procedure Initiation

The Ministry of Regional Development and Public Administration (MRDPA) from Romania, the Managing Authority for the Programme, notified the Ministry of Environment, Water and Forest (MEWF) on February 11th, 2015 about the first draft of the Programme Romania – Republic of Moldova and requested the initiation of the environmental assessment according to the Directive 2001/42/EC. The current practice in Romania for the environmental assessment of such Programmes is to publish twice an announcement in mass-media. This was made in a newspaper of national circulation, *Evenimentul zilei*, first time on February 11th, 2015 and the second time after 3 days on February 14th, 2015.

On March 5th 2015, the MEWF Romania communicated its decision regarding the SEA procedure for the Programme to the MA: a fully SEA procedure has to be developed because the Programme defines the framework for the implementation of projects that are mentioned in Annex I and II of the Directive 2001/42/EC (EIA) and the need for a *Screening Report appears*.

Following this decision, according to the SEA Directive the procedure should have two phases:

- The completion of the Programme draft and the drafting of the Environmental Report;
- The analysis of the quality of the Environmental Report.

3.1.2 Setting up the working group

The MEWF decided, based on Article 6 (3) of the Directive, that a Working Group should be established in Romania in order to analyse and finalize the Environmental Report. The MEWF, Romania communicated to the MA the composition of the Working Group set in accordance to the specific activities of the Programme as follows: *Ministry of Health, Ministry of Economy, Trading and Tourism, Ministry of European Funds, Ministry of Transport, Ministry of Internal Affairs, General Inspectorate for Emergency Situations, Ministry of Culture, Ministry of Education and Scientific Research, Ministry for Information Society, Ministry of Environment, Water and Forest, General Directorate of Impact Assessment and Pollution Control – Service of Air Protection and Pollution Control, General Directorate of Climate Change, Direction of Biodiversity, General Directorate of Waste, Contamination Sites and Hazardous Substances, General Directorate of Water and General Direction Forests, National Administration of Romanian Waters.*

3.1.3 Working Group Meetings

The Working Group was organised in Romania in order to discuss the impact of each indicative activity of the thematic objectives proposed by the Programme on the relevant environmental aspects and how this impact should be monitored during the implementation period. There were three meetings of the WG on: 30th March of 2015, 20th April of 2015 and 11th May of 2015.

In the first Working Group the first Programme draft was presented as well as the , description of the SEA methodology, the key aspects of assessment and a proposal for the timetable for progress. The environmental aspects that have to be considered for the impact assessment of the Programme were agreed during first meeting. The following meetings included the presentation of environmental report drafts and the integration of the working group comments into the report drafts, and the programme, respectively, which were then released for public consultation.

3.1.4 The development of the Environmental Report

In order to develop the SEA procedure, the Preliminary Environmental Report was drafted and sent for consultation to the Working Group in Romania and to the National Authority and ME from Republic Moldova. In Romania, according to the working procedures of the MEWF, setting the scope of the SEA is part of the procedure of drafting the environmental report. As a request of the National Authority and with the scope of facilitating the SEA procedure in Republic Moldova, a Scoping Report was also drafted and sent, together with the Preliminary Environmental Report to the relevant authorities from Republic Moldova.

The framework content of the Environmental Report is as provided in Annex 2 of SEA Directive and includes:

- A description of the Programme and relationship with other relevant plans and programmes;
- The relevant aspects of the current state of the environment and the likely evolution thereof without implementation of the Programme;
- The environmental characteristics of areas likely to be significantly affected and any existing environmental problems, in particular, those relating to areas designated pursuant to Directives 79/409/EEC and 92/43/EEC;
- The environmental protection objectives, established at international, Community or Member State level, which are relevant to the Programme and the way in which they were taken into consideration;
- The likely significant effects on the environment;
- The measures envisaged to prevent, mitigate and compensate the significant environmental effects;
- The measures envisaged concerning monitoring in accordance with Article 10.

The Environmental Report identifies, describes and assesses the potentially significant environmental effects of implementing the Programme, considering its objectives and geographical scope, as well as the alternative of not implementing it.

In preparing the Environmental Report information and recommendations obtained in the Working Group were taken into consideration as presented in Annex 1 – *Comments and observations of the consulted authorities and public.*

On April 27th, 2015 the Ministry of Environment from Republic of Moldova sent its opinion on the submitted documents i.e. to include in the list of relevant politics for the priorities identified (chapter 6 of the ER) the Environmental Strategy for the years 2014 + 2023, approved through the Government Decision no. 301/24.04.2014.

The *Final Environmental Report* prepared in accordance with Annex I of the SEA Directive and including all the opinions of the relevant authorities was submitted to the MEWF from Romania and to National Authority from Republic Moldova on May 18th 2015 and made available for the public on the websites of the Managing Authority, JTS, Ro-Ua-Md Programme 2007 - 2013 and MEWF.

3.1.5 Public Consultation

Romania

Following the notification of the MA, the MEWF Romania published the draft of the Programme on its website: <http://www.mmediu.ro/categorie/evaluare-de-mediu-pentru-strategii-planuri-programmee/60>. The Managing Authority also announced on their website www.mdrap.ro and on the Programme website www.ro-ua-md.net that the SEA procedure started.

Also, the Working Group decided in its third meeting to make available the Environmental Report for the public consultation for 30 days, starting on March 18th 2015. The Environmental Report and the Programme were published on the websites of the Managing Authority, JTS, Ro-Ua-Md Programme and MEWF.

Republic Moldova

The Final Environmental Report was sent to the National Authority of Republic of Moldova at the same time it was made available for the public in Romania in order to allow the Moldavian side to carry on its own procedures. Moreover, on 21st of May 2015 a public consultation was organized in Chişinău, Republic of Moldova where a presentation of the Final Environment Report was made for the relevant local authorities from Republic of Moldova. There were no comments from public regarding the Final Environmental Report.

3.2 To what extend have the environmental report and the results of consultations been considered in the programme's completion?

During the SEA procedure a series of recommendations were made for the improvement of the programme:

- Recommendations regarding the activities of the programme;
- Recommendations regarding the programme indicators and monitoring of the effects on the environment.

3.2.1 Recommendations regarding the programme activities

A series of recommendations were made regarding the activities of the programme and were presented to the JPC in the framework of the comments received for the programme. During the SEA procedure, the SEA experts recommended to the consultants responsible for the drafting of the programme to accept the recommendation made by the Ministry of Culture from Romania to add to the activities under Thematic Objective 3 archaeological sites. The recommendation was accepted by the programming team and the programme text was revised as to include archaeological sites.

Given that the effects on the environment of future projects funded by the indicative actions of the four thematic objectives and the five large infrastructure projects should be reduced as far as possible, the following actions were recommended:

- Reduction of the electricity and / or heat consumption;
- Reduction of fuel, raw materials and hazardous substances consumption;
- Use of high energy performance equipment's;
- Choice of adequate technologies for restoration/ preservation and respect them accurately so that the solutions chosen do not affect species of flora, fauna and aquatic ecosystems in the area;
- Valorisation of cultural/ historical heritage should take into account the fact that it should not affect flora and fauna and aquatic ecosystems in the area;
- Preservation and conservation of protected species and habitats
- Minimization of waste production;
- Minimization of production of waste both during construction and functioning.
- Ensuring the collection/ sorting/ recycling/recovery of the waste resulted;
- Choice of technologies for construction/ rehabilitation/ widening roads with reduced emissions of particulate matter;
- Solutions for infrastructure construction so as to avoid contamination of soil and water by liquid fuel or other materials during construction period;
- Choice of routes for new roads or access parts so as to not affect flora and fauna species and aquatic ecosystems;
- Choice of low emission transportation solutions.

For the implementation of the thematic objectives of the Romania-Republic of Moldova Programme, the relevant Directives, Decisions and EU Regulations regarding air quality, surface and phreatic waters, soil and subsoil, climatic change, waste management, population health, biodiversity, cultural heritage preservation, efficient use of resources and/or of the national legislation (of Romania/Republic of Moldova) will be taken into account if those are more restrictive.

Investment projects that will be financed within the indicative activities of the programme should consider the following measures recommended for the reduction of the impact on the environment:

mk

- Obtaining the agreements/permits/statements/authorisations necessary for the construction and functioning, according to the national legislation in force, from the relevant authorities;
- In the case of projects relating to water resources, obtaining the relevant agreements according to national legislation in force (for Romania - agreement from the National Administration of Romanian Waters, or of the relevant Basin Administration from the area of the projects) and in the case of cross border waters also from the authorities in Romania/Republic of Moldova (in accordance with the *Agreement between the Government of Romania and the Government of Republic of Moldova on cooperation for protection and sustainable use Prut and Danube waters*, signed on 20 June 2010 in Chisinau);
- Obligation of conducting the biodiversity assessment of the potential effects on the natural protected areas of community interest for the projects that take place in natural protected areas, in accordance with national legal provisions in force which implement art 6.3 from the Habitat Directive;
- The requirements of the Framework Convention of the United Nations regarding climatic change and of the Kyoto Protocol and of the European/national policies and strategies regarding adaptation and reduction of the effects of climate change;
- The principles and directions regarding waste management from National Waste Management Strategy, National Waste Management Plan, and Regional Waste Management Plan.

For those indicative actions with impact on the environment have been proposed measures to prevent and reduce any likely impact.

3.2.2 Recommendations regarding the programme indicators and monitoring of the effects on the environment

According to Article 10 of SEA Directive the significant effects on the environment of the implementation of the Programme have to be monitored.

In the process of establishing the monitoring indicators for the programmes the SEA experts assessed the indicators already proposed by the programme with the following conclusions:

- Some of these indicators are the same as those used for monitoring the implementation of the Programme, and as such they can also monitor the impact on the environment;
- For certain indicative activities under some priorities and LIPs, specific environmental indicators were recommended;
- Other Programme indicators were modified as to reflect also the impact on the environment.

The Programme environmental impact monitoring rated the degree to which the proposed programme indicators are suitable for monitoring the environmental impact and recommendations have been made for their adaptation, as shown in Annex 2.

Based on the evaluation of the indicative activities with possible impact on the environment the monitoring indicators presented in Annex 3 were proposed as regards the monitoring framework of the programme as well as the use of specific environment indicators.

4. REASONS FOR CHOOSING THE PROGRAMME, IN THE LIGHT OF THE ALTERNATIVES

Many alternatives were considered during the programming process. These alternatives have been considered to some extent due to - inter alia - their alleged environmental impacts.

The no implementation alternative was assessed and compared in the SEA Report with the final alternative of the Programme and the result showed a favourable score for the Programme's alternative. The final alternative, although having positive impact, cannot solve all the existing environmental problems as identified in the Environmental Report.

5. CONCLUSION

As mentioned in chapter 3.2 most of the comments and recommendations received during SEA procedure were integrated into the Programme. All comments received, including the comments and recommendations from the programming team are outlined in the Annex 1 to this SEA statement. The Environmental Report was taken into consideration while completing the Romania – Republic of Moldova Programme 2014-2020 and will continue to be taken into account during its implementation.

ANNEX 1

Comments and observations of the consulted authorities and public

Item	AUTHORITY	COMMENT	SEA EVALUATORS COMMENTS	ACTIONS RECOMMENDED BY THE SEA EVALUATORS	MA REACTION
1.	National Administration "Romanian Waters"	Proposals: a) In chapter 4 to be used the information and data related to the "water resources and quality" from the first Prut - Barlad River Area Management Plan for 2009 + 2015 (approved through Government Decision no. 80/2011) and the second Prut - Barlad River Area Management Plan for 2016 + 2021. These plans were published on the websites of Romanian Waters National Administration Prut – Bârlad; b) To add in chapter 6 related to relevant plans/programmes: - National Strategy for Risk management regarding the medium and long term floods (period 2010 + 2035); - Agreement between Romania and the Republic of Moldova on cooperation for the protection and sustainable use of waters of Prut and Danube; c) In the case of projects relating to water resources, obtaining the relevant agreements according to national legislation in force (for Romania- the agreements from the National Administration of Romanian Waters, or of the relevant Basin Administrations from the area of the projects) and in the case of cross border waters the agreements from the authorities from Romania/Republic Moldova; d) Modification of the indicative activities of TO7, priority 3.1 "Improvements of multimode transport (road/water) facilities of cross-border interest" if it is considered road	Proposals fully accepted	Appropriate changes to the report	Agreed with recommended action

		transport and navy transport. As is presented, the activity can be confusion related to water; e) To mention only the sites of community importance existing for the relevant zone in line with the Agreement between Romania and the Republic of Moldova on cooperation for the protection and sustainable use of waters of Prut and Danube.			
2.	Ministry of Environment, Water and Forest – Department for Climate Change	Proposal: f) To add in chapter 6 related to relevant plans/programmes the "National Strategy on Climate Change 2013-2020".	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
3.	Ministry of Culture	Proposals: g) To introduce „archaeological sites” in the indicative activity with possible impact on the environment under Priority 2.1; h) To introduce, due to reasons related to Priority 2.1 a short description of the historical and cultural sites existing on the Programme Area.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
4.	Ministry of Health	Proposal: i) Modification of the terminology related to public medical services – emergency room facilities and hospitals.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
5.	Ministry of European Funds	Proposal: j) To correct some inconsistencies in description of Partnership Agreement with EU and Danube Strategy.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
6.	Ministry of Internal Affairs/General Inspectorate for Emergency Situations	Proposal: k) The indicator proposed for the LIP "A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD) is not proper for what kind of project was thought.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.

7.	Ministry of Environment, Water and Forest – Department of Waste, Contaminated Sites and Hazardous Substances	Proposals: l) To add in <i>chapter 6 related to relevant plans/programmes:</i> - The National Waste Management Strategy; - The National/Regional Waste Management Plan; m) To mention that the future projects financed by the Programme has to comply with the principles and directions regarding waste management from NWMS, NWMP, RWMP.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.
8.	Ministry of Environment, Water and Forest – Department for Impact Assessment and Pollution Control	Requests: n) To modify the environmental aspects for the indicative activities of TO7 – P3.1, TO8 – P4.1, P4.3 and for four LIPs to reflect more accurately their impact.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.

9.	Ministry of Environment, Water and Forest – Department of Biodiversity	Proposals: p) In chapter 3 to reformulate what can be the impact on biodiversity when the Programme is not implemented; q) To mention and describe the area of national and international interest, too; r) The indicative activities 1-5, Priority 3.1 the indicative activity 1, Priority 4.2 and 4.3 and the second LIP don't have a positive impact on biodiversity; s) To made a more detailed description of the methodology used for the assessment of the impact of the indicative activities on each environmental aspects (table 7.2); t) The large infrastructure project <i>"Rehabilitation of the facilities from hydro node Stânca - Costești Phase I"</i> is situated in an important site on national interest and a NATURA 2000 site. Special measures are needed in order to protect flora, fauna and natural habitats; u) The selection of the alternative (chapter 9.1) of the Programme has to consider a criteria related to the minimum impact on biodiversity; v) Regarding chapter 8 <i>"choosing the solutions that not should affect the flora and fauna in the area"</i>. The solutions should be mentioned.	Proposals fully accepted, with the exception on point s) – the impact on biodiversity is negative according to the impact assessment presented in table no. 7.2 of the SEA Environmental Report. On the other environmental aspects that were taken into consideration the impact is neutral or positive.	Appropriate changes to the report	Agreed with recommended action

10.	Council of Galati County	Proposals: w) Modification of the description of historical heritage for Galati County – to integrate the information given by the Council related to the existing situation; x) The methodology used to evaluate the impact of the indicative activities in chapter 7 has two criteria that can create confusion in some cases (Table no.7.1); y) The impact assessment on some different environmental aspects is not very well appreciated (Priority 1.1 and 1.2 - Table no. 7.2).	Proposals w) accepted Proposals x) and y) not accepted.	Appropriate changes to the report No changes to the report. Supplementary explications were done for a better understanding of how the evaluation was made.	Agreed with recommended action Not accepted because the methodology used to estimate the impact of the indicative activities on environmental aspects and the impact assessment itself, presented in Table no. 7.1 and 7.2 were discussed and finalized during the three meetings of the Working Group
11.	Ministry of Environment (ME)	Proposals: z) To include in chapter 6 the <i>Environmental Strategy for 2014 + 2020 of Republic of Moldova</i>, approved by Government Decision no. 301/2014.	Proposals fully accepted.	Appropriate changes to the report.	Agreed with recommended action.

ANNEX 2

SEA recommendation for the thematic objectives priorities of the Programme

Thematic objectives	Priority	Assessment indicators	Recommendations
TO2 - SUPPORT TO EDUCATION, RESEARCH, DEVELOPMENT & INNOVATION Objective 1: <i>Develop education and support research and innovation at the level of Programme area by facilitating the cooperation at local, regional and central level</i>	P1.1 Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education	In order to see the effects on the environment of the proposed indicative actions it is necessary to include an additional indicator for the Programme <i>"Number of rehabilitated/ modernized educational institutions"</i> . It can be determined without difficulty together with the proposed indicator for the Programme	Rehabilitation/modernization/ extension/ equipment procurement for the educational infrastructure will fulfill all the environmental requirement and will be in line with best environmental practices like energy efficiency, waste management
	P1.2 Promotion and support to research, development and innovation	The proposed monitoring indicator for the Programme <i>"Number of institutions using programme support for cooperation in R&D and support of innovation"</i> can reflect also the impact on the environment	Rehabilitation/modernization/ extension/ equipment procurement for the research and innovation infrastructure will fulfill all the environmental requirement and will be in line with best environmental practices like energy efficiency, waste management
TO3 - PROMOTION OF THE LOCAL CULTURE AND PRESERVATION OF HISTORICAL HERITAGE Objective 2: <i>Preservation of the cultural and historical heritage</i>	P 2.1 Preservation and promotion of the cultural and historical heritage	The proposed monitoring indicator for the Programme <i>"Number of improved cultural and historical sites"</i> can reflect also the effects on cultural and historical heritage of the implementation of the projects financed under the indicative actions of this priority	The technologies used for restoration, conservation and consolidation of cultural and historical monuments should be chosen so that their impact on environmental aspects to be minimized. Choosing and applying the proper restoration, conservation and consolidation technologies so as to avoid the impact on flora and fauna species and on aquatic ecosystems in the eligible area. For ensuring security and valorization of monuments and cultural and historical objects energy efficient solutions should be taken into

<i>In the eligible area, support the developing of local culture, specific cultural identities and the cultural dialog</i>			account and also the use of an integrated waste management if the case
TO7 - IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND NETWORKS AND COMMUNICATION SYSTEMS <i>Objective 3: Improve public transport services, infrastructure and ITC cooperation and networking</i>	P 3.1 Development of cross border transport infrastructure and ICT infrastructure	Monitoring priorities effects revealed the need for an additional indicator for the program: <i>"Number of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives developed"</i> that clearly reflect how indicative activities will support reducing the environmental impact of transport. The second indicator proposed by the Programme, namely <i>"Total length of reconstructed or upgraded roads"</i> can also reflect the positive impact on the environment of the implementation of such indicative actions	Construction, rehabilitation, modernization, enhancement of cross-border transport infrastructure will have to undergo the EIA / SEA procedure (where required by the legislation) and where appropriate through a proper evaluation to see the impact on the Natura 2000 network. Transboundary consultations under the Espoo Convention should be considered when transboundary impacts occur. Choosing construction/ rehabilitation/ widening roads technologies with low emissions of particulate matter, avoiding contamination of soil and water by liquid fuel or other construction materials during execution period. Choosing routes that do not affect species of flora, fauna and aquatic ecosystems
TO8 - COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY <i>Objective 4: Addressing common challenges in cross-border security, access to health,</i>	P 4.1 Support to the development of health services and access to health	The proposed monitoring indicators for the Programme <i>"Number of medical service infrastructure units improved"</i> will reflect the impact on the population and public health of the indicative actions	Developing health facilities or improving them will consider all environmental legislative requirements regarding air, water and soil quality, including waste management principles. It will consider the impact on biodiversity when appropriate.
	P 4.2 Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency	The indicator <i>"Number of population affected by the implementation of measures"</i> initially proposed for the monitoring of these activities	The solutions chosen for disaster prevention should be designed so as not to affect the flora, fauna and aquatic ecosystems in these areas. The development of infrastructure for monitoring and intervention in case of emergency (e.g.

management of natural and anthropic risks and emergency situations through joint projects	situations	coincided with one of the Program indicators <i>Population benefiting from flood protection measures</i> " and will reflect the positive environmental impact. We recommend that the second proposed indicator for the Programme " <i>Number of joint actions (exchanges, training, study visits, joint planning session, etc.)</i> " to be completed to the number of the joint actions with "development or updating of new maps, creation of data bases, realization of systems/structures, purchasing of equipment" in order to be possible to monitor the impact of all the indicative activities of this priority.	buildings) should be in line with all applicable environmental requirements and apply the best environmental practices for ensuring the quality of air, water and soil and waste management.
	P 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation	The indicator proposed by the Program " <i>Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area</i> ", can monitor positive environmental impact	Construction, renovation or modernization of police / customs / border police / should consider all environmental legislative requirements regarding quality assurance of air, water and soil, including waste management principles.
Large Infrastructure Projects	Communication infrastructure (TO7)	Is not the case, because after the additional communication infrastructure is done there will be a insignificant environmental impact	Realization of large infrastructure projects will have to undergo the procedure EIA / SEA and where appropriate through a biodiversity assessment to see the impact on flora, fauna and aquatic ecosystems. Transboundary consultations must be considered under the Espoo Convention, where transboundary impacts occur
	Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova (TO8) 4.3	The Indicator proposed for Programme " <i>Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area</i> " can show also the positive environmental impact caused by	

		the construction/modernisation/extension of the policy facilities	
	A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD) (TO8) 4.2	The indicator proposed for Programme „ <i>Population covered by improved medical services as direct consequences of the Program support</i> ” can show the positive impact on population and public health, too	
	Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase I (TO8) 4.1	One of the Programme indicative, namely „ <i>Population benefiting from environmental protection measures</i> ” can reflect the environment impact, too	
	Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița – Leuseni, Sculeni – Sculeni and Giurgiulești – Giurgiulești (TO8) 4.3	The indicator proposed for Programme „ <i>Number of modernized facilities of police, police border and custom services from the eligible area</i> ” can reflect the positive environment impact, too	

Monitoring indicators recommended

THEMATIC AREA	PRIORITY	NEW PROPOSED INDICATOR
TO2 Support to education, research, development & innovation	Priority 1.1 – Institutional cooperation in the educational field for increasing access to education and quality of education	The inclusion of an additional indicator for the Program: <i>"Number of rehabilitated / modernized educational institutions"</i>
	Priority 1.2 – Promotion and support to research, development and innovation	None
TO3 Promotion of the local culture and preservation of historical heritage	Priority 2.1 – Preservation and promotion of the cultural and historical heritage	None
TO7 Improvement of accessibility to the regions, development of transport and networks and communication systems	Priority 3.1 – Development of cross border transport infrastructure and ICT Infrastructure	The inclusion of an additional indicator for the Programme: <i>"Number of environmentally friendly (carbon-proofed) cross-border transport initiatives developed"</i>
TO8 Common challenges in the field of safety and security	Priority 4.1 - Support to the development of health services and access to health	None
	Priority 4.2 – Support to joint activities for the prevention of natural and man-made disasters as well as joint actions during emergency situations	Completion of the proposed Programme indicator to the number of the joint actions with <i>"development or updating of new maps, creation of data bases, realization of systems/structures, purchasing of equipment"</i>
	Priority 4.3 Prevention and fight against organised crime and police cooperation	None
Large Infrastructures Projects	Communication infrastructure	None
	Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	None
	A safer Romanian – Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	None

	Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stânca-Costești Phase I	None
	Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița - Leuseni, Sculeni - Sculeni and Giurgiulești - Giurgiulești)	None

Joint Operational Programme Romania- Republic of Moldova 2014 - 2020

LARGE INFRASTRUCTURE PROJECT FICHE

1.1. PROJECT TITLE

Rehabilitation and modernization of the customs offices from the Romanian / Moldavian border, respectively the customs offices of Albița - Leuseni, Sculeni - Sculeni and Giurgiulești - Giurgiulești

1.2. THEMATIC OBJECTIVE

TO 8. COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY

1.3. LEAD BENEFICIARY

*Name of the
institution/organization*

National Agency for Fiscal Administration (General
Directorate of Customs), Romania

1.4. PROJECT BENEFICIARIES (PARTNERS)

Partner 1

Customs service of the Republic of Moldova

1.5. COMPLIANCE WITH THE LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS CRITERIA (LIP)

1.5.1 FULFILLMENT OF DE JURE OR DE FACTO MONOPOLY CRITERIA

Lead beneficiary:

☒ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Detailed justification of the selected option:

N A F A. is subordinated to the Ministry of Public Finance. The customs administration is responsible for the enforcement of legal provisions in the customs and excise field, in a uniform, impartially, transparently and non discriminatory manner/mode/way for all individuals and legal persons, indifferent/ no matter of their legal status and organization and functioning form. The main attributions for the customs authority are the following: applying the specific measures resulted from Government programs and legislation in the customs field, the control of transport means loaded with import and export goods that are in transit, the control of luggage accompanied or not by travelers that go through the border of Romania, the verification of their legality and customs regime in conformity with the current customs regulations, retaining in view of seizure of goods that are the object of breaking the customs legislation, coordination and guidance of the activities of the subordinated structures in the line of prevention and fighting against illicit drugs, weapons, explosives and national patrimony cultural objects traffic, cooperation with other public bodies in the field of prevention and fighting fraud resulted from intentionally applying wrongly of the customs provisions and the customs measures resulted from free trade or exchange agreements signed by Romania, on one side, and the EU or the countries that on the way to accession to the EU on the other side. The system of economic protection exercised by customs is meant to ensure equal treatment between imported and national products

Partner 1

☒ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

The Customs service of the Republic of Moldova (CSRP) is a public body, subordinated to the Ministry of Finance; CSRP ensures the economic security of the State, implements the customs policy and manages directly the customs activity in the Republic of Moldova.

The Customs Service has the mission to implement the customs policy, to ensure the observance of the customs regulations for goods, means of transport and travelers crossing the custom border the Republic of Moldova, to collect the import and export duties and to carry out customs clearance, control and customs surveillance. The customs activity is carried out according to the international laws and practices.

The Customs Service main attributions are the following: assures, within its competence limits, the economic security of the Republic of Moldova; assures the implementation and respect of the customs legislation; elaborates and carries out measures to combat customs frauds and other violations of the customs regulations; assures the control of goods, transportation means and of other goods carried across the customs border of the Republic of Moldova; administers the customs statistics; participates in the elaboration of drafts of international agreements, legal provisions, ordinances and decisions of the Government as well as other normative acts that regulate the customs activity; creates conditions for the acceleration of goods and persons traffic over the customs border; contributes to the development of foreign economic relations; collaborates with the customs bodies of foreign countries; organizes the activity regarding the fight against corruption and protectionism; institutes customs control areas all over the territory of the Republic of Moldova; coordinates the activity of all the state services located in the control area at the border; assures the surveillance of the activities of the subordinated units; defends the legitimate interests of legal persons and individuals in the field of customs activities; assures the carrying out of the provisions of the international treaties to which the Republic of Moldova is part; administers the patrimony of the customs bodies; establishes the origins of goods, issuing the respective customs documents; exercises other attributions established by law.

1.6. OVERALL OBJECTIVE OF THE PROJECT

Modernization of the customs offices at the Romanian and Moldavian borders and improvement of the conditions in which the customs control is carried out according to international requirements.

1.7. MAIN ACTIVITIES AND THEIR LOCATION

1.7.1 SUMMARY OF THE ACTIVITIES

Activity 1: Execution of the feasibility studies and carrying out the procedures of public procurement necessary for the start of the project's activities

Location for activity 1: National Agency for Fiscal Administration - Bucuresti; Customs service of the Republic of Moldova - Chişinău

Activity 2: Extension and modernization of the specialized customs control equipment and of the monitoring and surveillance systems.

Location for activity 2: Border customs office Albiţa (RO), Border customs office Sculeni(RO), Border customs office Giurgiuleşti(RO), Border customs office Leuşeni (MD), Border customs office Sculeni (MD), Border customs office Giurgiuleşti (MD)

Activity 3: Rehabilitation and modernization of the buildings afferent to the customs offices targeted through the rehabilitation of the already existing buildings or the building of some light mobile constructions

Location for activity 3: Border customs office Albiţa (RO), Border customs office Sculeni(RO), Border customs office Giurgiuleşti(RO), Border customs office Leuşeni (MD), Border customs office Sculeni (MD)

Activity 4: Modernization and extension of the control and road infrastructure (internal traffic ways, scanning platform, radiological protection wall, training space).

Location for activity 4: Border customs office Albiţa (RO), Border customs office Sculeni(RO), Border customs office Giurgiuleşti(RO), Border customs office Leuşeni (MD), Border customs office Sculeni (MD), Border customs office Giurgiuleşti (MD)

Activity 5: Creation of the infrastructure necessary for the functioning of the green corridor for the crossing in priority mode of the border of the Authorized Economic Agents (AEA) in conformity with the program of recognition of AEAs between EU and the Republic of Moldova

Location for activity 5: Border customs office Albiţa (RO), Border customs office Leuşeni (MD)

Activity 6: Creation of a pilot station for the exchange of information between the customs authorities of Romania and the ones of the Republic of Moldova for anti vehicles with goods at the entry exit point

Location for activity 6: Border customs office Albiţa (RO), Border customs office Leuşeni (MD)

Activity 7: Organization of the training sessions of the staff of customs authority, inclusively through the creation of a training center at the level of the border crossing point of Albiţa

Location for activity 7: Border customs office Albiţa (RO)

1.7.1. DETAILS ON INFRASTRUCTURE COMPONENT(S):

Border customs office Albă (Romania):

- Rehabilitation and modernization of the building for the customs office
- Rehabilitation of the roads that are in the area of the customs office
- Extension of the Integrated Customs System for Border Security (ICSBS) on the traffic roads not monitored from the border crossing points in which ICSBS is already installed
- Adjustment of the scanning platform for the mobile system
- Weighing platform modernization and integration of the platform with the customs information system
- Construction of storage infrastructure (warehouses, freezer) equipped with the necessary utilities system
- Acquisition of non-intrusive control equipment and portable high resolution scanners for vehicles
- Redesigning and relifting the access runways and traffic roads from the goods terminal and equipping them with the necessary signaling elements
- Securing the area in which the mobile systems with barriers are found delivered together with the equipment and fences
- The construction of the radiation protection walls for the operating personnel and of the population
- Providing complementary equipment necessary for carrying out in optimal conditions the non-destructive customs control (ex>Loading/unloading equipment)
- Optimization of the functioning of the License Plate Recognition (LPR) system by upgrading the existing system to a dynamic LPR
- Acquisition of the surveillance system of the area perimeter and flux of travelers and goods with dynamic traffic control

Border customs office Sculeni (Romania):

- Rehabilitation and modernization of the building for the customs office
- Rehabilitation of the roads that are in the area of the customs office
- Construction of storage infrastructure (warehouses, freezer) equipped with the necessary utilities system
- Creation of platforms for operating in optimal conditions the mobile systems for non-intrusive control for trucks, containers and auto vehicles
- Acquisition of non-intrusive control equipment
- Extension of the Integrated Customs System for Border Security (ICSBS) on the traffic roads not monitored from the border crossing points in which ICSBS is already installed
- Rehabilitation of the radiation protection walls
- Optimization of the functioning of the License Plate Recognition (LPR) system by upgrading the existing system to a dynamic LPR
- Upgrade of the surveillance system of the area perimeter and flux of travelers and goods with dynamic traffic control

Border customs office Giurgiulesti (Romania):

- Rehabilitation and modernization of the building for the customs office
- Rehabilitation of the roads that are in the area of the customs office
- Extension of the Integrated Customs System for Border Security (ICSBS) on the traffic roads not monitored from the border crossing points in which ICSBS is already installed
- Rehabilitation of the radiation protection walls
- Optimization of the functioning of the License Plate Recognition (LPR) system by upgrading the existing system to a dynamic LPR
- Upgrade of the surveillance system of the area perimeter and flux of travelers and goods with dynamic traffic control
- Acquisition of non-intrusive control equipment
- Adjustment of the scanning platform for the mobile system

1.7.1. DETAILS ON INFRASTRUCTURE COMPONENT(S):

Border customs office Ieșeni (Republic of Moldova)

Construction of the pavilion for carrying out the customs procedures at the entrance in the Republic of Moldova.

Rehabilitation and modernization of the utility systems that are in the area of the customs office (lighting, sewerage network, aqueduct, water treating station, rainwater and sewerage water filtration system).

Rehabilitation of roads that are in the area of the customs office and upgrading the control infrastructure.

Construction of storage infrastructure (warehouses, freezers) equipped with the necessary utilities system.

Equipping the roads infrastructures that are in the area of the custom office with necessary signals elements (driving and orientation signs, lights, traffic lights, barriers etc.).

Border customs office Sculeni (Republic of Moldova)

Construction and rehabilitation of the roads that are in the area of the customs office.

Construction of the access runways and equipping them with the necessary signaling elements.

Rehabilitation and modernization of the buildings and pavilions for border control.

Upgrading the control infrastructure.

Construction and setting of the scanning platform for the installation of the scanning system by securing the area in order to avoid accidents that can lead to the damage or destruction of the scanning systems of unlawful entry in the area with radiation and irradiation of persons.

Rehabilitation of the light system in the area of the customs office.

Border customs office Giurgiulești (Republic of Moldova)

Modernization of the scanning platform.

Construction of the evacuation system for the torrent waters in order to exclude the flooding process of the customs office.

Rehabilitation of roads that are in the area of the customs office and upgrading the control infrastructure.

BUDGET

	EU grant amount (EUR)	Total budget (EU grant + co-financing) (EUR)
INFRASTRUCTURE COMPONENT	5.542.320	8.900.000
TOTAL:		
TOTAL PROJECT:	6.428.000	10.000.000

1.8. DURATION

PROJECT DURATION (Months)

36

ESTIMATED STARTING DATE (Month/ Year) September, 2017

14K

1.9. CROSS-BORDER IMPACT:

In the present economic context, the customs activities must keep up with the development of the business environment, in order to strengthen the customs control at the external border of the European Union, for the protection of the national and community customs territory and to maintain a balance between the necessity to control and that of not obstructing the legal, correct trade. The customs procedures could have an impact on custom controls, due to the waiting time. Thus, the improvement of the efficiency of the customs service constitutes a benefic factor for the economic operators as well as for the importing/exporting country and its commercial partners.

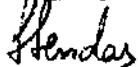
The cooperation between the 2 institutions from Romania and Republic of Moldova will lead, through the collaborative modernization of the activity of the border offices that were mentioned, to the **increase of the capacity of the targeted customs offices** (persons, means of transportation and goods traffic), inclusively by the **reduction of the stationing time and border crossing time, as well as for the facilitation of cross border licit trade and the increase of the security and increase of the efficiency of control in the above mentioned customs offices**. An improved infrastructure will facilitate both crossing through customs points, and also performing of customs control in the same manner, the new control equipment will facilitate the control of goods in the customs points.

Traffic in the custom border point is in a constant increase. In order to adapt to these traffic increases is necessary to modernize customs border points as to decrease the waiting time at customs.

One element that can be considered is the increase of traffic in the area of the customs offices and on the roads that will facilitate the access to the customs office.

Not lastly, a lowering of pollution will be registered, because of the reduced waiting periods in the customs offices.

Sabina BENDAS

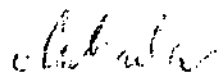
Director general

Direcția Generală de Strategie și Relații Internaționale

Agencia Națională de Administrare Fiscală

Verificat: Delia RADOI Șef serviciu Serviciul de dezvoltare de proiecte în domeniul administrației fiscale

Elaborat: Carla MIHAILA consilier pentru afaceri europene D G S R I

Mr

LARGE INFRASTRUCTURE PROJECT FICHE

1.1. PROJECT TITLE

Rehabilitation and safety works of hydraulic structures and associated installations for the Hydrotechnical Knot Stânca - Costești- first step

1.2. THEMATIC OBJECTIVE

TO 8. COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY

1.3. LEAD BENEFICIARY

<i>Name of the institution/organization</i>	Ministry of Environment, Waters and Forestry Romania
<i>Partner I</i>	National Administration "Apele Române" (Romanian Waters)
<i>Partner II</i>	"Apele Moldovei" Agency, Republic of Moldova (Moldova's Waters)

1.4. COMPLIANCE WITH THE LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS CRITERIA (LIP)

1.5.1 FULLFILMENT OF DE JURE OR DE FACTO MONOPOLY CRITERIA

Lead beneficiary: Ministry of Environment, Waters and Forestry

☒ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Detailed justification of the selected option:

-107/1996 Water Law with the subsequent amendments and additions.

-Law no 213/1998 regarding the public property goods

Ministry of Environment, Waters and Forests is central public authority in the field of water management and has the exclusive right and responsibility to manage, in the name of the Government, goods belonging to the state public domain. These goods includes rivers, lakes and territorial sea with their beds, beaches and groundwater as well as, the infrastructure build with the public funds for quantitative and qualitative management of waters or for flood control.

Based on Annex 1, point 18 (of I. State public domain) of the Law no 213/1998 regarding the public property goods, with subsequent additions and modifications, reservoirs and their dams with volumes for floods abatement belongs to the state public domain

Based on article 4 of Water Law no. 107 with subsequent additions and modifications the state public domain on water management is given for administration to the National Administration "Romanian Waters".

Concerning the Stânca Costești reservoir and dam, these could be found with the Ministry of Finance registering numbers 102298 respectively 64184 of the Annex 12 from Governmental Decision no 1705/2006 for the approval of centralized inventory of the goods belonging to the state public domain. According with this Annex the referred goods belong to the Ministry of Environment and Climate Changes (in present Ministry of Environment, Waters and Forests) and have as administrator National Administration "Romanian Waters"

Partner 1: National Administration "Apele Române" (Romanian Waters)

X It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

107/2002 Emergency Government Ordinance (EGO), with the subsequent amendments and additions;

➤ Art.11

(1) The National Administration "Romanian Waters" is a public institution of national interest with legal personality, aimed knowledge, protection, enhancement and sustainable use of water resources, a natural monopoly of strategic interest as well as the infrastructure management of the national system of water management.

Alin. (1) art. 1 was amended by section. 1, art. 1 of the Government Emergency Ordinance no. 73 of 29 June 2003, published in the Official Gazette no. 607 of 13 July 2003.

➤ Art.2

(2) The National Administration "Romanian Water" manages the assets from the public domain, such as those referred to in art. 136 paragraph (3) of the Romanian Constitution, republished, the public property goods provided by Law no. 213/1998 regarding the public property and its legal regime, with the amendments and additions, according to appendix. 2 as well as their own patrimony established on the existing financial statements at the end of the month prior the registration date as a public institution to the tax authorities

➤ Art.3

(1) The National Administration "Romanian Waters" has the following main tasks:

a) the management, operation, maintenance, repair and upgrading of the national infrastructure of water management, which is in it's administration;

1) the maintenance and operation of flood defense water management works of the state public domain.

2) The National Administration "Romanian Waters" is responsible for the following of the national and social interest activities:

a) restoration of the water management flood defense works of the state public domain, managed by the National Administration "Romanian Waters", and the flood defense operating activities;

b) rebuilding and refitting of the water management works from the state public domain, administrated by the National Administration "Romanian Waters", which are affected by natural disasters or other special events;

➤ ANNEX 2 - LIST of goods including those referred to in the art. 136 paragraph (3) of the Romanian Constitution, republished, and the Law no. 213/1998, with the further amendments, which are under the exclusive management of the National Administration "Romanian Waters".

1. Waters with their potential of recovery, except those living aquatic resources and those that can be used for the public interest, with their minor beds, banks and lake basins, with their natural riches, the beaches and the territorial sea and other assets belonging to public property of national interest, nominated by the Government Decision no. 2.060 / 2004 (repealed by Article 9 of 1705 29/11/2006 DECISION on December 21, 2006) approving the inventory of the state public property, with completions, Appendix. 13, p. 136-396.

107/1996 Water Law with the subsequent amendments and additions"

► Art. 3

(1) The public domain shall own the surface waters and their minor beds, with lengths bigger than 5 km, and river basins larger than 10 square kilometers, the banks and basins of the lakes, as well as the ground waters, the inland marine waters, the sea beach and the cliff, with their natural riches and the improved potential, the territorial sea and the marine waters beds."

(3) For permanent reservoirs whose execution was financed by funds allocated from the state budget, for surfaces of the reservoirs which are under the dam crest elevation belong to the state public domain and are included in the category of land covered by water, being assimilated with the notion of minor riverbeds."

► ART. 44

(1) Surface and groundwater water resources, represents the natural monopoly of strategic interest. Determining the use regime of water resources, regardless of ownership, is an exclusive right of the Government, exercised by the central public authority from the water filed."

(2) The public domain waters are given under the administration to the National Administration "Romanian Waters" by the central public authority in the water, pursuant the law.

Partner 2: "Apele Moldovei" Agency, Republic of Moldova

X It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

Decision no. 1056 of 15.09.2008 regarding the approval of regulation, structure and personnel limits of the "Apele Moldovei" Agency published: 19.09.2008 in the Official Gazette no. 175-176 Article No. 1060

1.5. OVERALL OBJECTIVE OF THE PROJECT

Rehabilitation and safety works of hydraulic structures and associated installations for the Hydrotechnical Knot Stâncea-Costeşti- first step

1.6. MAIN ACTIVITIES AND THEIR LOCATION

1.7.1 SUMMARY OF THE ACTIVITIES

Activity 1: Rehabilitation of the spillway

Location for activity 1: The works covered by the project are placed at the Hydrotechnical Knot Stâncea-Costeşti on the existing footprint of some existing construction works ; as a result, the surface will be occupied by the works belongs to the public domain of the state, and is under the administration of the "Complex Operation Stanca-Costeşti".

Activity 2: Rehabilitation of the hydro mechanical equipment from the spillway and micro hydro power plant.

Location for activity 2: The works covered by the project are placed at the Hydrotechnical Knot Stâncea-Costeşti on the existing footprint of some existing construction works ; as a

result, the surface will be occupied by the works belongs to the public domain of the state, and is under the administration of the "Complex Operation Stânca-Costești".

Activity 3: Rehabilitation of the electrical equipment from the spillway and micro hydro power plant.

Location for activity 3: Location for activity 2: The works covered by the project are placed at the Hydrotechnical Knot Stânca-Costești on the existing footprint of some existing construction works; as a result, the surface will be occupied by the works belongs to the public domain of the state, and is under the administration of the "Complex Operation Stânca-Costești".

Activity 4: Rehabilitation of the informational system of the Stânca Costești Dam.

Location for activity 4: Location for activity 2: The works covered by the project are placed at the Hydrotechnical Knot Stânca-Costești on the existing footprint of some existing construction works; as a result, the surface will be occupied by the works belongs to the public domain of the state, and is under the administration of the "Complex Operation Stânca-Costești".

1.7.1. DETAILS ON INFRASTRUCTURE COMPONENT(S):

Approx. 80% are infrastructure works;

Activity 1: Impermeabilizations works at the maneuver/operating tower from bottom water outlets;

Activity 2: Impermeabilizations works at the earth dam and at dam from quarry;

Activity 3: Impermeabilizations works in the manoeuvring chamber of flap gates;

Activity 4: Restoring concrete of flood channel of diversion dam and rehabilitation of its drainage system;

Activity 5: Slope consolidations upstream dam, in the area of wharf;

Activity 6: Realizing the drainage system of concrete dam located on the left side and implementing an efficient system of measurement of exfiltrated flows;

Activity 7: Restoration of contour dike of the old Prut River bed, downstream Hydrotechnical Knot;

Activity 8: Repairs and rehabilitation of degraded areas of energy dissipator and connecting walls;

Activity 9: Rehabilitation of road from dam crest and of its access ways.

Approximately 20% are technical expertise, supervision, engineering design activities, etc.

1.7. BUDGET

	Estimated amount (EUR)	Total budget (EUR) (incl. VAT and management)
INFRASTRUCTURE COMPONENT TOTAL:	7,500,000 EUR	10,000,000 EUR without VAT and management 7,500,000 EUR domestic of which: - 6,000,000 EUR infrastructure works - 1,500,000 EUR technical expertise

MC

		supervision, engineering design activities etc. 1.500.000 Euro
		2.500.000 Euro Rep. Moldova of which:
		- 2.000.000 Euro Infrastructure works
		- 500.000 Euro Technical assistance supervision, engineering design activities etc.
TOTAL PROJECT:	9.000.000 euro	10.000.000 Euro without VAT

1.8. DURATION

PROJECT DURATION (Months) 36 months
ESTIMATED STARTING DATE (Month/ Year) 07/2017

1.9. CROSS-BORDER IMPACT :

According to the "Agreement between the Government of Romania and the Government of USSR regarding the joint building and operating the Hydrotechnical Knot Stanca - Costesti on the Prut River", the main objectives were:

- Providing of the needed flow to extend the irrigated areas $S = 140,000$ ha,
- Drinking and industrial water supply - $Q = 8$ m³/ sec;
- Mitigation of floods waves and flood control - $V_{mitigation} = 665$ mil. m³;
- Fishing;
- Hydroelectric energy production $E_{med} = 2 \times 65$ GW / year (two hydroelectric plants).

The reservoir Stanca - Costesti on the Prut River is located on the border between Romania and Republic of Moldova, near the village Stanca, on the Romanian right bank, and near the village Costesti on the Republic of Moldova left bank of, at 576 km upper from the confluence of the Prut river and the Danube.

The main problem/issue to be solved by the project is to ensure the safety operation of the Hydrotechnical Knot Stanca-Costesti (through rehabilitation and safety works of hydraulic structures and associated installations - first step). Safe operation is important due to its scale and role in the management of water resources of the Prut river.

Provisional reception and putting into temporary operation of construction works and related installations took place on June 29, 1978. The final reception of the works of Hydrotechnical Knot was performed at December 13, 1984.

Source of problem/issue is represented by works and installations from Hydrotechnical Knot which are obsolete or damaged (spillway and hydro mechanical and electric equipment from spillway and micro hydro power plant, informational system of the Stanca Costesti Dam) as a result of the catastrophic floods occurring on the Prut river in the period 2006 - 2014.

The safe operation as well as the joint maintenance of the works of the Hydrotechnical Knot

will lead to achieving economic, social and environmental benefits for both parties (Romania and Republic of Moldova). Impact of these works will continue to be a positive one for population and environment as well, including in transboundary context.

Ensuring the adequate operating parameters reaches the scope for which this hydrotechnical construction was designed/planned, respectively/namely: ensuring flows for water supply (population, industry and livestock), for irrigation and fishery and flood protection and control (on the Romanian territory there are 83 objectives located downstream which are protected against floods; 100 000 ha floodplains are protected against floods due to hydrotechnical structures and facilities from Hydrotechnical Knot Stanca-Costesti and existing embankments downstream Hydrotechnical Knot) and electricity production. Also the works proposed by the project will help to avoid the occurrence of serious downstream effects that would involve: loss of human lives, population and animals' illness, a serious impact on the environment or serious material losses.

Thereby the economic benefits of the project are represented by the development of different economic sectors (agriculture, fisheries, etc.), by reducing the economic impact produced by hazards related to water (floods, droughts) and an additional impact to the national economy. Also international auto traffic between Romania and Republic of Moldova (opened in September 1999) could be carried out safely. In addition it will be able to capitalize the advantages of establishing Free Trade Zone Development Upper Prut which will lead to the revival of industry based on market economy.

The project has a positive impact (social benefits) on human health and safety, and also on safety of their properties (drinking water supply, flood protection); the project leads to an improved access to services (water, electricity). In the same time the Hydrotechnical Knot Stăncea-Costești became after 1992 custom house and meeting place for local and central administrations of both parties (Romania and Republic of Moldova), for specialists from different fields, including water management, forestry, environment, fishery); this has an important role in development of relations between countries. To those social benefits could be added those on creating new jobs following the development of economic sectors as well as improvement of access to leisure opportunities (establishment of a tourism and leisure zone benefitting from existing of custom point from Romania and Republic of Moldova).

Safe operation of Stanca-Costesti reservoir will ensure the effective protection of water quality, will reduce transboundary human impact on ecosystems, river bed and banks of minor bed of Prut river and of slopes of the reservoir. Environmental benefits also include avoiding degradation of habitats and biodiversity loss taking into account that for the continuity of flow downstream Stanca-Costesti dam has been assessed as necessary a sanitary flow of approx. $5\text{m}^3/\text{s}$ ($2\text{m}^3/\text{s}$ for each part – Romanian and Moldovan).

The target group consists of people and economic agents/operators from Prut riverane zone, categories of consumers and users, and/or socio-economic and cultural objectives as well as authorities of local and central public administration.

Benefits for National Administration 'Apele Române', Romania, and Agency Apele Moldovei, Republic of Moldova, through Complex Operation Stăncea – Costești (direct beneficiaries of the project) are represented by: achieving safe operation of Hydrotechnical Knot; reducing maintenance and repair expenditures (operational expenditure for reservoir operation); protection of environment and of riverane population. Also the project results lead to the strengthening of relations between the two countries and to achieving obligations of the parties according to the provisions of the Agreement between the Government of Romania and Government of Republic of Romania on cooperation for the protection and sustainable use of Prut River and the Danube river, signed at Chisinau on 28 June 2010.

LARGE INFRASTRUCTURE PROJECT FICHE

1.1. PROJECT TITLE

Regional cooperation for prevention and combating trans-border criminality in Romania and Moldova

1.2. THEMATIC OBJECTIVE

Please select and delete the Thematic Objective that is not addressed by the LIP:

TO 8. COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY

1.3. LEAD BENEFICIARY

<i>Name of the institution/organization</i>	General Inspectorate of Romanian Police (GIRP), Romania

1.4. PROJECT BENEFICIARIES (PARTNERS)

<i>Partner I</i>	General Inspectorate of Border Police (GIHP), Romania
<i>Partner II</i>	General Inspectorate of Moldovan Police (GIMP), Republic of Moldova
<i>Partner III</i>	Border Police Department (BPD), Republic of Moldova

**1.5. COMPLIANCE WITH THE LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS
CRITERIA (LIP)**

1.5.1 FULLFILMENT OF DE JURE OR DE FACTO MONOPOLY CRITERIA

Lead beneficiary - General Inspectorate of Romanian Police (GIRP), Romania

■ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Detailed justification of the selected option:

In accordance with Law no. 218 of 23 April 2002 on the organization and operation of Romanian Police, the Romanian Police is part of the Ministry of Internal Affairs and it represents the specialised body of the state that exercises tasks in the field of defending fundamental rights and freedoms of the individual, private and public property, prevention and finding crime, observance of public order, in compliance with the law. GIRP cooperates at international level with similar structures and institutions from other states in order to prevent and combat cross-border crime and carries out specific activities for combating corruption phenomenon, economic and financial crime, cyber and organized crime as well. GIRP is legally authorized to conduct specific investigation activities concerning crimes committed in Romania and has overall competence for combating cross-border crime by carrying out joint activities along with the General Inspectorate of Border Police.

Partner 1 - General Inspectorate of Border Police (GIBP), Romania

■ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

In accordance with EMERGENCY ORDINANCE No. 104 OF 27th of JUNE 2001, the Romanian Border Police (RBP) is the specialised body of the state that exercises its tasks in the field of surveillance and border-crossing control, prevention and fighting illegal migration and activities specific to cross-border crime committed within the relevant area of activity, observance of the legal regime for the Romanian border, passports and foreign citizens, ensuring the fulfilment of Romanian interests within the inner Danube, including Măcin river branch and Sulina channel situated beyond the border area, within the contiguous area and the exclusive economic area, observance of public order within the relevant area of activity, in compliance with the law. In reference to the project objectives, RBP is the entity that currently cooperates with the Romanian Police for combating cross border crime through specific methods of investigation. In this respect we mention existing protocols (no 8/15.03.2010 and no 44/03.09.2012) signed by GIRP and RBP focused on fighting against trafficking in human being and creating control points along the border areas. The repair and refurbishment taken into consideration within the project are focused on building owned by the state and managed by the Ministry of Interior.

Partner 2 - General Inspectorate of Moldovan Police (GIMP), Republic of Moldova

■ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

General Inspectorate of Moldovan Police (GIMP) is the Police central unit for administration and control, under the authority of the Ministry of Internal Affairs in Republic of Moldova, which, according to the law defends the rights and fundamental freedoms of the person by activities of maintaining, ensuring and re-establishing public order and security, preventing, dismantling and investigating crimes and offences. The mission of the GIMP consist in implementation of the State policy regarding ensuring legality, public order, rights and fundamental freedoms of the person, public and private property as well as preventing and fighting criminality.

<please multiply for each partner>

Partner 3 - Border Police Department (BPD), Republic of Moldova

■ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

The Border Police is the specialized central public administration authority within the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova, discharging the functions and conducting the state policy in the area of integrated state border management, prevention and fighting of cross-border crime. The mission of the Border Police Department (BPD) and its subordinated structures consists in ensuring State security through realizing and maintaining the state border and border zone regimes, implementing the integrated management of the State border, based on the risk analysis and susceptible threats that can compromise the safety of the State border, as well as preventing and combating, according to law competences, cross-border criminality and illegal migration.

1.6. OVERALL OBJECTIVE OF THE PROJECT

Enhance the E.U.'s Eastern border security by increasing the mobility and administrative capacity of police and border police units, as well as by common training of police and border police personnel from Romania and the Republic of Moldova, in the perspective of the realization of an European inter-operability

1.7 MAIN ACTIVITIES AND THEIR LOCATION

1.7.1 SUMMARY OF THE ACTIVITIES

Activity 1: Rehabilitation/construction/consolidation/refurbishment/extension of buildings

General Inspectorate of Romanian Police, Romania – rehabilitation/consolidation/refurbishment/extension of police spaces from the eligible areas (11 rural police posts, 1 municipal police quarter, 1 county police inspectorate).

General Inspectorate of Border Police, Romania – extension of the training capacity and accommodation places of *Initial and Continuous Training school for the Border Police personnel Iasi*, refurbishment of Border Police Sector Tomești - Iasi county.

General Inspectorate of Moldovan Police, Rep.Moldova – construction of one building for 3 units (Special Operations Unit, Centre for combating cybercrime, Special Surveillance Directorate) including also the electric component, installation, connections, cables, furniture, etc. Consolidation/refurbishment/extension of 10 police spaces from the eligible areas.

Border Police Department, Rep.Moldova - Consolidation/refurbishment/extension of 4 police spaces from Border Police Sectors from the eligible areas.

Location for activity 3: The construction/consolidation/refurbishment/extension of buildings will be developed in the eligible areas of the Programme.

Activity 2: Training

- Common training of police and border police officers from Romania and Republic of Moldova and exchange of best practices in the specific fields (intelligence analysis, criminal investigations, organized crime and project management).
- Train of Trainers (ToT) programme for the purpose of using the cooperation-based work system
- Training sessions on risk analysis
- Tactical and practical sessions in combating smuggling and illegal migration at the common border.
- Training sessions for the best methods of intervention on the „land border“
- Training sessions in sharing best European practices in intervention actions at the border crossing points, in interventions and actions during common patrol teams.
- Training sessions on interviewing suspects.

Location for activity 2:

The training sessions will be held at each of the partner premises, based on the specificity of the session (Ex: *Initial and Continuous Training school for the Border Police personnel Iasi - GIBP*). The training sessions for using the system – collaborative platform, will take place at the Romanian Police / Border County Inspectorates and Moldovan Police / Border Police Sectors that are situated in the eligible areas. The tactical and practical sessions will be developed also in the eligible areas. The exact locations will be established within the eligible area by the means of a comprehensive and specialized analysis. The specific location shall be identified in the following project stages. The collaborative IT system, developed at both MD and RO level, will allow the exchange of data with value in police work based on Intelligence Led Policing concept. The development of this collaborative concept will involve the development of a cooperation network between the two countries and also a technical room organized and administrated from the General Inspectorate of Romanian Police. The IT platform will be secure including hard encryption. The functionality of all hardware and software components will be assured at Romanian level. Moldova as a partner will benefit for all the platform functionalities and also will have the possibility of creating an internal communication channel through electronic forms and also to establish a first step toward a data exchange system as a strategy for the implementation of the Intelligence Led Policing concepts.

Activity 3: Procurement of Hardware (HW) and Software (SW) equipment

- Cooperation-based IT system developed (the description of the IT system is detailed in Annex 1). Intelligence will be collected on cross-border crime, and the interfaces (one for each state) shall be installed by the national police and border police in the cities and counties partnering within the project (Hardware and Software infrastructure, as well as services).
- Collaborative system Hardware and networks.
- Increasing the capacity for data transmission (networking).
- 40 cars
- 148 computers.
- Antidrug special cases
- One boat for ensuring proper patrolling on the Prut River.

Location for activity 3: – the procurement procedures will be managed according to the Romanian acquisition laws at the GIBP headquarters in Bucharest- for GIBP; at the GIBP headquarters – for GIBP and in the Republic of Moldova according to the Moldovan legislation and regulations. The purchased goods will be then delivered and installed by each entity (GIRP, GIBP, GIMP and BPD) accordingly, at the Police / Border Police County Inspectorates and Police / Border Police Sectors of the Republic of Moldova.

1.7.1. DETAILS ON INFRASTRUCTURE COMPONENT(S):

Ministry of Internal Affairs Romania – GIRP and GIBP

Construction/consolidation/refurbishment/extension of buildings

General Inspectorate of Romanian Police – rehabilitation/consolidation/refurbishment/extension of police spaces from the eligible areas - 11 rural police posts from the eligible areas (Ungureni Police Rural Post, Drăgușeni Police Rural Post, Durnești Police Rural Post, Rădăuți- Prut Police Rural Post, Avrămeni Police Rural Post, Călărași Police Rural Post, Frumușița Police Rural Post, Oancea Police Rural Post, Comarna Police Rural Post, Trifești Police Rural Post, Section 3 Rural Police - Popricani), Murgeni municipal police quarter, Galați county police inspectorate), **General Inspectorate of Border Police** – extension of the training capacity and accommodation places of *Initial and Continuous Training school for the Border Police personnel Iași*, refurbishment of Border Police Sector Tomesti- Iași County (a Feasibility Study has been already drafted)

Ministry of Internal Affairs Moldova – GIMP and BPD

General Inspectorate of Moldovan Police – construction of one building for 3 units (Special Operations Unit, Centre for combating cybercrime, Special Surveillance Directorate) including also the electric component, installation, connections, cables, furniture, etc.

Consolidation/refurbishment/extension of 10 police spaces from the eligible areas as follows: Zimnești number 2 Police Sector from Cahul Police Inspectorate, Sărata Nouă number 4 Police Sector from Leaova Police Inspectorate, Sărata number 3 Police Sector from Leaova Police Inspectorate, Leaova number 1 City Police Sector from Leaova Police Inspectorate, Cătreeni number 5 Police Sector from Ungheni Police Inspectorate, Bujor number 7 Police Sector from Hîncești Police Inspectorate, Hîncești number 3 Police Sector from Edineț Police Inspectorate, Zăbriceni number 4 Police Sector from Edineț Police Inspectorate, Fetești number 5 Police Sector from Edineț Police Inspectorate, Costești number 3 Police Sector from Rîșcani Police Inspectorate.

Border Police Department - Consolidation/refurbishment/extension (networking engineering, gas pipes, electricity, furniture, illumination, access roads, etc.) of 4 Border Police Sectors from the eligible areas: Toceni Border Police Sector of the the Regional Directorate „South”, Stoianovca Border Police Sector of the Regional Directorate „South”, Brînza Border Police Sector of the the Regional Directorate „South”, Valca Mare Border Police Sector of the Regional Directorate „West”.

1.7.

1.8. BUDGET

INFRASTRUCTURE COMPONENT	
TOTAL:	
TOTAL PROJECT:	

1.9. DURATION

PROJECT DURATION (Months) 36 months
ESTIMATED STARTING DATE (Month/ Year) 1 July 2017

1.10. CROSS-BORDER IMPACT :

The proposed project falls within the of the Joint Operational Programme Romania-Republic of Moldova 2014-2020 :

The proposed project respects the EU Action Strategy for Internal Security for a safer Europe by supporting the main combating of criminal networks at international level objectives, especially by identifying and dismantling criminal networks. Using the activities within the project, investigations into cross-border crimes with the purpose of identifying international criminal networks and providing information necessary to their dismantle within the countries they operate in will be actively supported. The development of the Border Police infrastructure and strengthening the vocational skills of the Border Police staff shall result in applying an international and regional system for long-term stability and security, thus recording progresses on the road to European integration of the Republic of Moldova, in terms of creating a common area for security and expanding the police cooperation.

An important aspect is that Romania has an obligation to oversee the second largest EU border, measuring 2070 km. Thusly, Romania may be confronted with a variety of crimes (smuggling, drug trafficking, human being trafficking, national heritage objects, economic infractions and environment infractions) and organized criminal groups. Hence, for a better management of the border area, the police forces of the two countries must enhance their internal capacity for action, as well as strengthen their cooperation in the respect of facing the common challenges

Developing infrastructure and strengthening professional capacities of police will result in applying an international and regional stability and security system on the long term, registering progresses in the way of European integration in regards to creating a common security area and extending police cooperation

The project objective is subsequent to cooperation joint actions agreed upon by both states, at Ministry of Internal Affairs (MIA) level, as well as bilateral and multilateral agreements to which both countries are party.

The police posts from the eligible areas are included in the trans-border criminal routes, the smuggled goods are having a determinant effect on the UE economy. The smugglers caught in the act will be interrogated at the police rural posts in order to ensure a smooth development of the investigation procedures.

At institutional level, in the Republic of Moldova, the field of application of the project is conditioned by the Strategic Development Plan of the Ministry of Internal Affairs, the reforming concept of Ministry of Internal Affairs and the provisions of the Agreement and EU association Agenda. For the Republic of Moldova, adhering to the European Union is a long-term goal with a strategic orientation.

In this context, the Republic of Moldova must align itself with EU best practices in a variety of fields, especially border management, which is of major importance in an area which guarantees free movement of people and goods.

In the border management field, The National Strategy on Integrated Border Management and the subsequent Action Plan as well as other relevant policy documents contain objectives which regulate creating an adequate infrastructure, which is in line with EU standards and would contribute to cross-border crime prevention and combating.

The training component - by the proposed actions, a joint RO-MD training is considered technical (exchange of experience regarding the implementing of the risk analysis model at European level) as well as tactical training (through joint exercises of Moldavian and Romanian border police, in simulated situations, in the field of combating excise goods smuggling). The long term impact is reducing illegal migration, fraud and protecting the Union's budget. Investments and acquisitions which will be realized at sector level (Tomesti (RO) and the Border Police Sector Toceni; The Border Police Sector Stoianovca; the Border Police sector Brinzu; the Border Police Sector Valea Mare (MD)) which aims at the reinforcing of structural regional capacities of border policemen for tracing cross-border crimes, those connected with the state border regime as well as the economic crimes (smuggling, goods trafficking, drug smuggling). The impact on short and long term is a significant growth of security at the eastern border of the Union.

At General Police Inspectorate level, of the Ministry of Internal Affairs - MD, a new block is about to be built for specialized services within the National Inspectorate for Investigations and especially for the Special operations Directorate, the center for combating cybercrimes and the Ensuring and Special Surveillance Directorate). Decent conditions will be created for 10 police sectors on the border segment with Romania. Furthermore, a number of 70 policemen of the Republic of Moldova will be trained on a various number of police activities, resulting in them being able to use new tactics and methods for combating cross-border crimes. The impact of the project will be durable in time, and will ensure the development and use of special technologies for analyzing information at national level, will enhance the risk analysis capacity and the rational management of police forces in order to efficiently combat cross-border crime.

COLLABORATIVE IT SYSTEM

The collaborative IT system, developed at both MD and RO level, will allow the exchange of data with value in police work based on Intelligence Led Policing concept.

For this, the platform will permit cooperation on different levels, such as:

- On strategic level, statistics will be disseminated in order to identify patterns, trend or hotspots on long and medium terms, and the system will allow police officer:
 - to establish domain of interest for action;
 - to correlate data, based on incident and crimes from Romania and Moldova;
 - to create integrated teams in order to prevent and combat common problems;
 - to assure an integrated problem tackling management, from both local police units (in border proximity localities) and at national level.
- Operational level will assure international component of the system (between Romania and Moldova) but also it can be used for internal purposes (between different police units from Moldova or Romania), on different problematic, such as:
 - disseminating case related data for field police officer, provided from Romania to Moldova and back (photography, relevant punctual information for police operations etc.);
 - providing data from registries, in order to establish the correctitude of the offered details of citizens from partner countries (car registry, identity details etc.);
 - completing electronic forms in order to obtain data of interest, available at different partners levels, based on transparent rules (decided with the implication of all involved countries).

The development of this collaborative concept will involve the development of a cooperation network between the two countries and also a technical room, organized and administrated from the General Inspectorate of Romanian Police. The IT platform will be secure including hard encryption.

The functionality of all hardware and software components will be assured at Romanian level.

Moldova as a partner will benefit for all the platform functionalities and also will have the possibility of creating an internal communication channel through electronic forms and also to establish a first step toward a data exchange system as a strategy for the implementation of the Intelligence Led Policing concepts.

MR

LARGE INFRASTRUCTURE PROJECT FICHE

1.1. PROJECT TITLE

COMMUNICATION INFRASTRUCTURE

1.2. THEMATIC OBJECTIVE

TO7. IMPROVEMENT OF ACCESSIBILITY TO THE REGIONS, DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND COMMON NETWORKS AND SYSTEMS

1.3. LEAD BENEFICIARY

<i>Name of the institution/organization</i>	<i>Ministry of Internal Affairs, represented by Information Technology Department, Republic of Moldova.</i>

1.4. PROJECT BENEFICIARIES (PARTNERS)

<i>Partner 1</i>	<i>Ministry of Transport represented by "Telecomunicatii CFR", Romania</i>

1.5. COMPLIANCE WITH THE LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS CRITERIA (LIP)

1.5.1 FULFILMENT OF DE JURE OR DE FACTO MONOPOLY CRITERIA

Lead beneficiary:

■ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Detailed justification of the selected option:

Ministry of Internal Affairs, Republic of Moldova:

- coordinate the internal activity in the field of communication and informational technology, the management and development of integrated information systems of the Ministry, beneficiaries regulated access to data and information of interest, unification and development of databases and departmental statistics;
- construct, use, manage, develop and maintain complex systems of communication and information technology both for their support operational missions, including special investigative measures, and for ensuring the needs of the administrative authorities and subordinated institutions and other beneficiaries approved

Partner 1:

■ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

Ministry of Transport is the authority of state for transport and infrastructure domains, that exercises directly or through specialised technical bodies, public institutions, subordinated units operating under its direction, authorities or authorized companies. Thus, "Telecomunicatii CFR" is the only structure of the Ministry of Transport that ensure and manage communication infrastructure and services for all the institution and operators responsible to national transportation sectors from Romania. The goal of the company is to provide specific safety communications for train traffic, operations for maneuver trains and specific communication for railway companies. According to government Decision no. 251/2012, SC "Telecommunications CFR" S.A. is one of the companies under the Ministry of Transport, being found at position 25.

1.6. OVERALL OBJECTIVE OF THE PROJECT

Increasing the cooperation capacity and the information exchange between the public authorities from Romania and Republic of Moldova over cross border area, trough the implementation of an integrated communication system.

1.7. MAIN ACTIVITIES AND THEIR LOCATION

1.7.1. SUMMARY OF THE ACTIVITIES

Activity 1:

Developing a communication infrastructure in the north of the country on the route Chisinau - Orhei - Razna - Floresti - Soroca - Donduseni - Ocnita - Briceni. The infrastructure is based on radio relay communication bus that will be built on the proposed route.

It is expected to be completed with communications infrastructure 16 locations.

Location for activity 1: Chisinau, Orhei, Razna, Floresti, Soroca, Donduseni, Ocnita, Briceni from Republic of Moldova

Activity 2:

Constructing and making operational The Trilateral Police Cooperation Centre located in Lipcani

Location for activity 2: Lipcani, Republic of Moldova

Activity 3:

Connecting the police inspectorates located inside the area covered by communication bus to the new infrastructure.

Location for activity 3: Republic of Moldova

Activity 4:

Interconnecting the communication infrastructure proposed for implementation with the communication infrastructure already existing in the south of the country.

Location for activity 4: Republic of Moldova

Activity 5:

Developing a communication infrastructure over the route Leorda - Dorohoi - Dăngeni - Lăzcani by installing optical fiber cable, transmission equipment, network access equipment, and distribution equipment.

Location for activity 5: Leorda, Dorohoi, Dăngeni, Lăzcani from Romania

Activity 6:

Building a radio pillar in Dorohoi location from Romania, necessary for interconnection with communication infrastructure from Lipcani location, Republic of Moldova.

Location for activity 6: Dorohoi, Romania

Activity 7:

Installing the equipment (MOTR) for increasing transmission capacity over optical fiber connection between Iasi - Chisinau.

Location for activity 7: Iasi, Romania

Activity 8:

The acquisition of specific equipment for optical fiber: measuring tools for optical fiber cables, splicing tools for optical fiber cables, installation tools for optical fiber cables, specific equipment for enforcing optical fiber undercrossing the railway as well for transmission equipment: machines and tools (measuring/analysis/control).

Location for activity 8: Romania

Activity 9:

Ensuring technical conditions for communication equipment to operate in railway areas.

Location for activity 9: Romania

Activity 10:

Acquisition of radio transmission equipment to ensure interconnection with local authorities in the eligible area.

Location for activity 10: Romania

Activity 11:

Interconnecting the communication infrastructure proposed for implementation with the existing communication infrastructure in the eligible area.

Location for activity 11: Romania

1.7.1. DETAILS ON INFRASTRUCTURE COMPONENT(S):

The project is proposed for implementation of a cross-border infrastructure, which is based on the necessity to develop a next-generation communication infrastructure designed to provide modern services over the eligible area of the Republic of Moldova and Romania.

The fundament of this necessity arises from the fact that in areas where it is proposed to be implemented this project, the current communications infrastructure is based on old analogue infrastructure (old aerial cables and wooden poles - technology still in use from 1853 on the route Vienna - Timisoara - Sibiu) and not allowing the development of modern communications solutions, and access to information is deficient.

The target group is: the local authorities in the eligible area, emergency inspectorates, railway authorities, railway stations and other state institutions. Based on this and keeping in mind the necessity of increasing the coverage of rural areas with modern communications services, we propose to develop a communication infrastructures as follows:

1. Developing a communications infrastructure on the route Chisinau-Orhei-Resina, Flăiești, Sereci-Donduyeni-Ocnita-Briceni. Infrastructure will be based on radio relay communication bus that will be built on the proposed route.
2. Constructing and making operational The Trilateral Police Cooperation Centre located in Lipcani, which will serve as a safety junction in the north part, for the borders of three neighboring countries Romania, Moldova and Ukraine.
3. Developing a communications infrastructure over the route Leorda - Dorohoi - Dănești - Leșeni by installing optical fiber cable, transmission equipment, network access equipment, and distribution equipment. Communications infrastructure will be based on optical fiber cable that will be installed underground in this project. Communications will be provided through transmission infrastructure equipment over optical fiber and interconnection with the target group will be achieved either by radio equipment that will emit over the free broadband, either through optical fiber cables. In Leșeni and Leorda the new communication infrastructure will be interconnected with existing digital communication network, so the interconnection with the communication infrastructure from Moldova can be achieved in Cristesti crossing point. Moreover, in order to ensure redundant communications between the authorities of Romania and Moldova a new interconnection point will be established in Lipcani, so a new cross-border communication infrastructure between Lipcani and Dorohoi will be developed. Also in Lipcani for developing coordination points necessary in emergency situations, will be developed a new Trilateral Center Moldova - Ukraine - Romania, interconnection between Dorohoi and Lipcani being particularly important in this case. In this respect the Romanian part will build a radio pillar in Dorohoi location. Also capacity of the link between Iasi and Chisinau will be increased, an active role in this action is acting by RoEduNet, institution under the Ministry of National Education that has signed a partnership with "Telecomunicatii CFR".

Currently, it is under development a similar project within the JOP RO-UA-MD 2007-2013 in the south part of Moldova, that is implemented through radio relay transmission between Giurgulesti-Chisinau-Palanca, with commissioning of Trilateral Cooperation Police Center in Galati, Romania and increasing flow of the data transfer through existing optical fiber network by upgrading existing equipment and improving safety of rail passengers and cargo. Implementing this project will highlight the benefit and the continuity of the ideas both national and cross-border.

The north segment through its infrastructure will have a positive influence on growth efficiency in cross-border cooperation, will provide indirect benefit of regional development and economic growth potential in the area, will raise the level of security in public sector information exchange, will improve coordination between public authorities of the two countries in case of disasters or emergencies and enhance public access to information and public services.

1.3. BUDGET

	1000000000	1000000000
	1000000000	1000000000
INFRASTRUCTURE COMPONENT TOTAL:	1000000000	1000000000
TOTAL PROJECT:	1000000000	1000000000

1.9. DURATION

PROJECT DURATION (Months)	36
ESTIMATED STARTING DATE (Month/Year)	June, 2017

MK

1.10. CROSS-BORDER IMPACT:

The project aims to increase the efficiency of the reaction in emergency situations, to improve operational efficiency by integrating existing systems into a single system of cooperation and coordination, with additional features and services, producing a strong cross-border impact. This solution fixes a complex problem of integrating and consolidating all operational services in the Republic of Moldova and Romania, under the management of available resources. A country that is well managed is able to provide its citizens welfare by supporting the development of safe public infrastructure, is able to increase the confidence of international business, attracting large-scale investment and growth.

The main benefits expected to be generated by this project are:

- Telecommunication services available to the population inside border areas between Romania and Republic of Moldova;
- Dissemination of public interest information regarding environmental issues, emergencies, local authorities and the population inside border areas;
- Facilitate and presence at border points. It will thus be possible to align standards in the two countries, to ensure a connection of critical infrastructure communications, provide the opportunity to access telecommunication services to population inside the border areas and local authorities from the two countries and will facilitate the commercial development of these areas;
- Ensuring access of the public authorities from Romania and Moldova to a modern communications network that will be developed under this project;
- Interoperability and interconnectivity for transport and communications systems serving the railway undertakings in Romania and Moldova;

It will be developed a communications infrastructure over the eligible area of the program, which will directly influence the increasing of daily activities of local authorities in the area, emergency inspectorates, railway stations and other state institutions

It will increase the exchange of information between public authorities in the eligible area locations as follows:

Republic of Moldova

- Chisinau
- Orhei
- Razina
- Soldanesti
- Floresti
- Soroca
- Donduseni
- Ocnița
- Briceni

Romania

- Iasi
- Botoșani

LARGE INFRASTRUCTURE PROJECT FICHE

1.1. PROJECT TITLE

The CBC Romania-Moldova a safer area by improving the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD) operating infrastructure, by increasing the level of training and maintaining the capacity of professional personnel to intervene in emergency situations

1.2. THEMATIC OBJECTIVE

TO 8. COMMON CHALLENGES IN THE FIELD OF SAFETY AND SECURITY

1.3. LEAD BENEFICIARY

<i>Name of the institution/organization</i>	General Inspectorate for Emergency Situations / Ministry of Internal Affairs - Romania

1.4. PROJECT BENEFICIARIES (PARTNERS)

<i>Partner I</i>	General Inspectorate of Aviation / Ministry of Internal Affairs - Romania
<i>Partner II</i>	Ministry of Health - Romania
<i>Partner III</i>	Civil Protection and Emergency Situations Service / Ministry of Internal Affairs - Republic of Moldova
<i>Partner IV</i>	Ministry of Health - Republic of Moldova
<i>Partner V</i>	„Mihail Grigore Sturdza” Inspectorate for Emergency Situations of Iasi County/ General Inspectorate for Emergency Situations - Romania

1.5. COMPLIANCE WITH THE LARGE INFRASTRUCTURE PROJECTS CRITERIA (LIP)

1.5.1 FULLFILMENT OF *DE JURE* OR *DE FACTO* MONOPOLY CRITERIA

Lead beneficiary: General Inspectorate for Emergency Situations / Ministry of Internal Affairs – Romania

✓ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Detailed justification of the selected option:

The General Inspectorate for Emergency Situations (IGSU) is a specialized body of the central public administration, registered as a legal entity, subordinated to the Ministry of Internal Affairs, with the headquarters located in Bucharest. IGSU is component part of the National Management System for Emergency Situations (SNMSU) and part of the National System of Defense, Public Order and National Safety.

IGSU ensures nationwide implementation in a unitary concept of the legislation in force regarding the defense of life, property and environment against fires and disasters, as well as the implementation of civil protection and emergency management measures.

At national level, the General Inspectorate for Emergency Situations coordinates the state bodies with responsibilities in the management of emergency situations, in compliance with the current principles at international level, specific to the European Union, United Nations, North Atlantic Treaty Organization and other organizations that Romania is part of.

As national contact point, the General Inspectorate for Emergency Situations maintains and develops relations with international governmental and non-governmental organizations and similar bodies functioning in other countries with responsibilities in the field of emergency situations.

The General Inspectorate for Emergency Situations has in its subordination the professional emergency services, which are organized as County Inspectorates for Emergency Situations with legal status.

More details can be found within the Government Decision no. 1490/2004 regarding the Regulation for establishment and functioning, as well the organizational chart of the General Inspectorate for Emergency Situations.

Partner 1: General Inspectorate of Aviation / Ministry of Internal Affairs – Romania

✓ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

The General Inspectorate of Aviation is the specialized agency of the state, with military status, performing aerial missions for the respect and protection of public order, of the fundamental rights and freedom of individuals, of public and private property, of the prevention and solving crimes and other violations of the laws in force, and for the protection of fundamental state institutions and combating terrorism acts or other threats affecting national security.

Moreover, General Inspectorate of Aviation is part of the National System for Emergency Care and qualified first aid and executes air missions of strategic importance to save and preserve life, being unique air operator designated by law within the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication.

Document type:

- Law no. 95/2006 on healthcare reform (Title IV), as amended and supplemented;
- Government Emergency Ordinance no. 126/2003 on the operation, functioning and funding of emergency assistance provided by helicopters for emergency aero-medical services and simplifying procedures for the designation of the hospital as medical operators, with subsequent amendments;
- Order of the Minister of Administration and Interior no. 290/2011 for the approval of the organization and functioning of the General Inspectorate of Aviation of the Ministry of Interior.

Partner 2: Ministry of Health - Romania

✓ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

In accordance with the legislation in place, the Ministry of Health is the central authority regarding healthcare in Romania, and, as such, it is the sole bearer of responsibility and competence in this field. In this quality, it is the designated national medical coordinating authority for all the activities within the scope of the National System for Emergency Care and Qualified First Aid, therefore including the activities of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD).

Moreover, SMURD is a public joint venture, without legal personality, comprised of specialized emergency intervention forces of the Ministry of Internal Affairs and medical staff working in the national health system (various hospitals nationwide) which is administered, by the Ministry of Health. There is no other health authority in Romania with competences in the field emergency healthcare and, particularly, the functioning of SMURD.

Public health care is coordinated by the Ministry of Health and is implemented by all type of medical units and private hospitals, constituted and organized according to the law.

Ministry of Health is a specialized body of central public administration, with legal personality, subordinated to the Government.

As central authority in the field of public health care, the Ministry of Health has mainly the following duties and responsibilities:

- establish, through subordinate institutions, national public health priorities, develop and implement national health programs financed from the state budget and the own revenues of the Ministry of Health and from the National Fund for Health Insurance;
- develop and approve regulations in the field of public health;
- regularly evaluate population health indicators, indicators of national health programs and performance indicators for the management of public hospitals and submit regular briefings Government;
- perform control in public health domain;
- coordinate, implement and monitor projects funded under the EU funds and bilateral agreements and other international agreements in the field of competence;
- coordinate the scientific and methodological healthcare network through specialized committees;
- approves through minister order, clinical practice guidelines and protocols developed by the specialized committees.

Document type:

- Law no. 95/2006 on healthcare reform (Title IV), as amended and supplemented;
- Government Decision no. 144/2010 on the organization and functioning of the Ministry of Health, with subsequent amendments;
- Government Emergency Ordinance no. 126/2003 on the operation, functioning and funding of emergency assistance provided by helicopters for emergency aero-medical services and simplifying procedures for the designation of the hospital as medical operators, with subsequent amendments.

Partner 3: Civil Protection and Emergency Situations Service / Ministry of Internal Affairs - Republic of Moldova

✓ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

The Civil Protection and Emergencies Situation Service (hereinafter - Service) is a complex of specialized state institutions that are part of the Ministry of Internal Affairs, which executes under the law provisions, the protection of the population, territory, environment and properties in cases of emergency or exceptional situations.

Among the basic tasks of the Service are:

- organization and execution of rescue service and other emergency works;
- organizing a prior trainings for multilateral action in case of danger, emergency situations and trigger of fires;
- exercising the state supervision in civil protection and fire protection insurance throughout the country.

Document type:

- Law of the Service of Civil Protection and Emergency Situations no. 93 of 05.04.2007.

Partner 4: Ministry of Health - Republic of Moldova

✓ It is clearly identified as being the only entity that holds the capabilities necessary for project implementation (de jure or de facto monopoly)

Justification of the selected option:

Ministry of Health is a specialized body of central public administration, with legal personality, subordinated to the Government.

In accordance with the legislation in force, the Ministry of Health is the central authority regarding health care in the Republic of Moldova.

Ministry of Health of the Republic of Moldova is responsible for organizing and coordinating of the Health system through health policy development, including in the field of the emergency health services.

Health services are provided by medical facilities, acting according to legal framework, despite the mode of organization and ownership.

Health care services are financed from the national public budget.

As a central authority in the field of health, the Ministry of Health has mainly the following duties and responsibilities:

- improving public health, through strengthening healthcare system, ensuring equitable access to qualitative and cost-efficient health services, protection against financial risks associated to health services, improving health care system responsiveness to the populations needs, as well as sustaining preventing, protecting and health promoting actions and through offering opportunities of practicing of healthy life style behavior;
- developing and coordinating implementation of public policies in the field of health, adapting health care services to the population's needs through establishing of infrastructure responsive to beneficiary's real needs;

- ensuring quality of health care services and patient safety, applying measures aimed to improve the quality of health services provided to population;
- establishing health care priorities, identifying essential health services, respecting principles of equitable access to health services;

Pre-hospital emergency health service is a part of the health care system and ensures the urgent medical assistance at pre-hospital stage and medical transportation to the medical facility.

Pre-hospital emergency health service is a centralized service under the Ministry of Health and organized in accordance with the regulations approved by the Government.

Among the main tasks of the Pre-hospital emergency health service are:

- ensuring the urgent medical assistance to the population in the territory at pre-hospital phase through its subdivisions ;
- providing emergency medical assistance in disaster areas, accidents, mass outbreaks of affected population;
- ensuring timely hospitalization of the patients with emergency and surgery needs in the medical facilities.

Document type:

- Law on Health Care No. 411 from 28.03.1995;
- The national program for the development of emergency Health Service for 2011-2015, approved by the Government Decision nr.945 from 13.12 2011;
- The organization and operation of the Prehospital Emergency Health Service of the Republic of Moldova, approved by the Ministry of Health Order No. 85 of 30.03.2009.

Partner 5: „Mihail Grigore Sturdza” Inspectorate for Emergency Situations of Iași County

✓ The project is foreseeing specific actions which require a specific institution having a high degree of specialization, technical competence and/ or administrative powers

The „Mihail Grigore Sturdza” Inspectorate for Emergency Situations of Iași County is part of the professional emergency services and is established as a decentralized public service institution under the General Inspectorate for Emergency Situations, in order to manage the emergencies on types of risk on the territory of Iași County.

Having legal personality, the Inspectorate is a specialized structure designed to execute missions of prevention, monitoring and management of emergencies and it is part of both the protection forces belonging to the national defense system of public order and national security and the local subsystem for emergency situations management.

The Inspectorate organization and functioning is based on principles of legality, autonomy, territorial-administrative division, devolution and decentralization of responsibility, correlating needs and resources, cooperation and solidarity, in order to accomplish its' main tasks , such as:

- participation in the protection of cultural values , archives , heritage and material goods and the environment;
- organization and execution of operative intervention to limit and mitigate the effects of emergencies ;
- participation in the training and intervention actions conducted outside the national territory, under the agreements to which the Romanian state is a signatory part;
- organization of the training activities for its' own personnel.

The Inspectorate fulfills its specific missions in a portion of the national territory, referred to as the area of jurisdiction, which coincides with the Iasi County area.

In terms of financial and patrimonial, in accordance with the national relevant legislation, the Inspectorate manage - on behalf of Ministry of Internal Affairs - the immovable properties (buildings, land) where its subunits are functioning and it also has the quality of tertiary credit ordinator of the state budget funds. In such conditions, the Inspectorate has the legal competence and ability in terms of administrative power to carry out investment works on the above-mentioned properties as well to manage them.

More details can be found in Government Decision no.1492/2004 concerning the establishment, operation and tasks of professional emergency services.

1.6. OVERALL OBJECTIVE OF THE PROJECT

Increased safety and protection of the population by improving training and maintaining the capacity of intervention of professional emergency services (including SMURD) in the border area.

1.7. MAIN ACTIVITIES AND THEIR LOCATION

1.7.1 SUMMARY OF THE ACTIVITIES

Activity 1: Project management

The overall scope of the activity encloses the financial management, coordination and monitoring of project activities for the whole project duration aimed at assuring the most efficient and effective cross-border implementation of Project activities according to the assigned tasks, in agreement with the criteria foreseen by Romania –Moldova Joint Operational Programme 2014 – 2020 rules.

Location for activity 1: This activity will take place within the headquarters of the all partners involved: Lead beneficiary - Bucharest, Partner I – Bucharest, Partner II – Bucharest, Partner III – Chisinau, Partner IV – Chisinau, Partner V - Iasi and also in the eligible area of the Programme (Botosani, Galati, Iasi and Vaslui counties, all territory of the Republic of Moldova).

Activity 2: Review of the common intervention plan and associated procedures and identifying new types of risk in the eligible area. The activity will consist in conducting workshops in order to review the common intervention plan and the associated procedures developed in the lifespan of the previous CBC RO-MD project. Also, exploratory discussions will be held in order to identify potential new types of risk occurred in the eligible area in order to develop specific documents.

Location for activity 2: This activity will take place in the eligible area of the Programme (Botosani county, Galati county, Iasi county and Vaslui county, all territory of the Republic of Moldova).

Activity 3: Identification of the training needs for both professional emergency services in Romania and the Republic of Moldova, in order to improve the interoperability and to ensure the joint intervention efficiency. Also, the specific training curricula will be developed. The activity will consist in workshops conducted with the attendance of specialists from IGSU and SPCSE.

Location for activity 3: This activity will take place in the eligible area of the Programme (Botosani county, Galati county, Iasi county and Vaslui county, all territory of the Republic of Moldova).

Activity 4: Building/setting-up the training facility (polygon) in order to train the professional emergency services personnel, from both countries; It is an investment activity. Also, administrative spaces will be built and arranged to provide theoretical training, accommodation, and feeding and hygiene conditions for the trainees and trainers. Personal protection equipment specific for intervention and rescue missions in life hostile environments to be used in the polygon during trainings will be bought.

Location for activity 4: The training infrastructure will be placed in Iasi County, Romania.

Activity 5: Conducting common training sessions in the polygon based on the curricula developed for Romanian and Moldavian professional emergency services personnel.

Location for activity 5: Iasi county, Romania (in the training facility).

Activity 6: Conducting a common exercise to test the revised common intervention plan and the associated procedures, consisting in a table-top exercise and a field exercise.

Location for activity 6: This activity will take place within the headquarters of the all partners involved: Lead beneficiary - Bucharest, Partner I – Bucharest, Partner II – Bucharest, Partner III – Chisinau, Partner IV – Chisinau, Partner V – Iasi and also in the eligible area of the Programme (Botosani, Galati, Iasi and Vaslui counties, territory of the Republic of Moldova).

Activity 7: Building/setting-up the infrastructure for aerial interventions.

Location for activity 7: It is an investment activity. Will be arranged / built seven landing sites in the immediate vicinity of the hospitals/similar which have the operational capacity to care for a large number of patients with a large spectrum of medical conditions (3 landing sites in Romania and 4 in the Republic of Moldova). These landing sites will be in the eligible area of the Programme – Iasi, Galati, Botosani or Vaslui county from Romania and in the cities of Chisinau (2 units), Balti and Cahul from Republic of Moldova.

Activity 8: Building/setting-up two Emergency Care Units (UPU) in the medical facilities.

Location for activity 8: It is an investment activity. Locations where it is proposed to be performed the medical operating infrastructure is owned by the Ministry of Health and of the Civil Protection and Emergency Situations Service of the MIA of the Republic of Moldova respectively, which have agreed on a partnership in this project and will be located at Chisinau and Balti municipalities.

Activity 9: Acquisition of the special vehicles for intervention equipped with radio communication equipment TETRA for specific SMURD missions.

Location for activity 9: Locations where it is proposed to be distributed is owned by the Civil Protection and Emergency Situations Service of the MIA of the Republic of Moldova namely: cities of Edinet, Ungheni, Soroca, Orhei and Causeni.

Activity 10: Information and publicity of the project

Location for activity 10: Will be organized and conducted activities accordingly with Visual Identity Manual in the frame of the Joint Operational Programme. This activity will take place in the eligible area of the Programme (Botosani, Galati, Iasi and Vaslui county, all territory of the Republic of Moldova).

Activity 11: Project audit;

Location for activity 11: The audit will be conducted by auditing authorized companies and in accordance with the Programme requirements at the headquarters of the all partners involved: Lead beneficiary - Bucharest, Partner I – Bucharest, Partner II – Bucharest, Partner III – Chisinau, Partner IV – Chisinau and Partner V – Iasi.

1.7.2. DETAILS ON INFRASTRUCTURE COMPONENT(S):

The Lead Partner, the General Inspectorate for Emergency Situations will set-up a training facility designed for professional emergency services personnel from both countries.

The key objective of the training infrastructure is represented by the preparedness of the professional emergency services personnel from the eligible area of the programme. Through the objective accomplishment, the capacity of reaction and intervention as response to the emergency situations will be increased and improved, with a direct positive impact on the quality of their performance and skills, missions fulfillment and saving of resources used during the intervention. The main beneficiary of the before mentioned improvements will be the population and environment in the eligible area, in terms of safety and efficient protection and support in emergency situations.

The training facility will consist in special installations for fire training, rescue training (from hostile environments – heights rescue, water rescue and rescue from confined spaces), training rooms equipped with specific teaching materials, as well as the related personal protection equipment. Also, in the training infrastructure will be arranged administrative spaces for trainees and trainers' accommodation, feeding and hygiene.

In the project is proposed to build or arrange two Emergency units within the structure of a republican / municipal / district hospital, with existing sanitation networks, for triage, assessment and treatment of patients with acute emergency, which come to the hospital spontaneously or are transported by ambulances. Emergency units will contain all the necessary rooms and spaces for proper functioning, such as space for receipt / triage, resuscitation room, space for evaluation and immediate treatment, space for evaluation and treatment of minor emergencies, space for specific consultations, insulation space / room, decontamination space etc.

Also, seven helicopter landing sites will be developed in Romania and in Republic of Moldova (3 landing sites in Romania and 4 in the Republic of Moldova) - for the use of helicopters which carry out SMURD medical air rescue missions. These landing sites will be built in accordance with all the specific criteria and accessories which are mandatory (namely landing platform, surface, markings, indicators, light beacons etc.) and will ensure the safety of the rescue missions.

In Romania, the General Inspectorate of Aviation, in cooperation with the SMURD Emergency Room (UPU SMURD) of the "Sfântul Spiridon" County Clinical Emergency Hospital in Iași and with the public authorities corresponding to the eligibility area, will develop 3 landing sites in Iași, Galați, Botosani or Vaslui county. In Republic of Moldova, the Civil Protection and Emergency Situations Service of MIA, in cooperation with Ministry of Health and with the public authorities will develop other for landing sites in the cities of Chisinau (2 units), Balti and Cahul.

These sites will develop in the immediate vicinity of the hospitals/similar which have the operational capacity to care for a large number of patients with a large spectrum of medical conditions and will allow fast and effective transportation of the critically ill and, therefore, their access to quality medical care, in conditions of safety and time efficiency, including during the night.

1.8. BUDGET

**INFRASTRUCTURE
COMPONENT
TOTAL:**
TOTAL PROJECT:

1.9. DURATION

PROJECT DURATION (Months)	48
ESTIMATED STARTING DATE (Month/ Year)	01 June 2017

1.10. CROSS-BORDER IMPACT:

The implementation of the proposed project will ensure the infrastructure needed to apply and execute the provisions of the Bilateral Agreement between the Government of the Republic of Moldova and the Government of Romania on providing mutual aid for cross-border response missions in case of medical emergencies, signed in Chişinău, on 21.02.2014, as well as those of the Bilateral Agreement between the Government of the Republic of Moldova and the Government of Romania on the cooperation and mutual aid in case of disasters, signed in Iaşi, in March 2012.

Therefore, the level of safety and protection of the population in the cross-border region between Romania and the Republic of Moldova will be increased, through the improvement of the response capacity in emergency situations, including SMURD (Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication) services. The project will contribute to the improvement of the infrastructure needed for the professional training of the personnel from various emergency response agencies, including aeromedical operation, thus strengthening the skills required for carrying out their duties.

Also, the infrastructure for carrying out response missions in case of medical emergencies will be developed and modernized. The personnel training facilities will be improved and the cross-border cooperation in the field of emergency medical response will be strengthened, thus leading to identifying better life-saving solutions for the population.

The proposed project will bring a significant contribution to the development of the eligible area considering its positive impact on enhancing the protection and health status of the population. The implementation of the project activities will have a double-sided impact, ensuring the improvement of the response capacity of the targeted institutions from both a technical endowment point of view, as well as from a human resource development perspective, which will in turn ensure the future sustainability of the system.

The impact of the implementation of the proposed project on the targeted areas/locations/regions will be visible in the improvement of the level of health and safety of the population, resulting from the specific emergency services' development.

ANNEX VI – Indicative JTS internal structure

Function	Indicative no. of persons
PERMANENT STAFF	13
Head of the JTS	1
Information, Communication and Selection officers	2
Monitoring and implementing officers	8
IT & EMS officers	1
Technical assistance officer	1
SUPPORT STAFF	
E.g. accounting, preventive financial control, procurement, human resources, legal advice, general and financial management and administration	7

1

Prin prezenta confirm că textul alăturat este o copie autentică a Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate (ENI) pentru anii 2014-2020 (București, 21 decembrie 2016), originalul fiind depozitat la Arhiva Tratatelor a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

[Signature]
Anatol CEBUC,
Șeful Direcției Generale Drept
Internațional a Ministerului Afacerilor
Externe și Integrării Europene al
Republicii Moldova

